

മലയാള ക്രമാവലി

https://t.me/ebooks_malayalam

കെ. മാധവൻ നായർ

മലബാർ കലാപം

https://t.me/ebooks_malayalam

മലബാർ കാലാപഠനം

റൂമകത്താ:

കെ. മാധവൻ നായർ

For Favour of Review

പ്രസാധകൾ:

മാതൃഗ്രാമി പ്രീസ്റ്റിംഗ് ആൻഡ് പ്രസ്സിംഗ് കമ്പനി,
ലിമിറ്റഡ്, കോഴിക്കോട് – 673 001

കൊംപ്പതിപ്പ് 1971
മാതൃഭൂമി പതിപ്പ് 1987 മെയ്

All rights reserved

Title: MALABAR KALAPAM

Author: K. Madhavan Nair

Cover: Vasu Pradeep

Price Rs. 30.00

*Printed by P. V. Chandran
at the Mathrubhumi M. M. Press, Calicut-1.*

Publishers:

*The Mathrubhumi Printing & Publishing Co. Ltd., Calicut-673 001
May 1987*

ആരമ്പവം

എൻറീ ഭർത്താവ്^{ഡാ.} പരേതനായ കെ. മാധവൻനായർ 1921-ലെ മലബാർ കലാപം കഴിഞ്ഞ ഉടനെ എഴുതിയതാണ് ഈ പുസ്തകം. കൃത്യാന്തരബാഹ്യല്യം നിമിത്തമാകാം, അദ്ദേഹത്തിന്തു പുർത്തിയാക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. ഇതിൽ എതാനും ഭാഗം അക്കാദമിയിൽ “മാതൃഭൂമി”, യിൽ വണ്ണശാസ്ത്രിയിൽ പുസ്തകരുപത്തിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതാണ് ഇതുവരെ സാധിച്ചില്ല. ഇപ്പോഴെങ്കിലും അതു സാധിച്ചതിൽ എനിക്കേ അതിയായ സന്ദേശാശ്വരം

കലാപം നടന്നിട്ട് അഭ്യുപതിറിഡാണായെങ്കിലും, അതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഓരാധികാരികചരിത്രം ഇനിയും നമുക്കു ലഭിക്കേണ്ടതായിട്ടാണിരിക്കുന്നത്. ചില ഗവർമ്മെന്റ് റിപ്പോർട്ടുകളും നിറപ്പിടിപ്പിക്കപ്പെട്ട എതാനും വിവരങ്ങളും ഒഴിച്ചാൽ സംഖ്യാത്മക ശരിയായ ചിത്രം ജനങ്ങളുടെ മുമ്പാകെ വെള്ളാൻ ആരും ശ്രമിച്ചിട്ടില്ല. ആ കുറവു നികത്താൻ ഇംഗ്ലീഷ് ദക്ഷാക്കയെങ്കിലും പര്യാഠകമാക്കുമെന്നാണ് എൻറീ വിശ്വാസം.

എന്നാട്ടുകാരനെന്ന നിലയ്ക്കും വിലാഹത്തു പ്രസ്ഥാനം, നിയന്ത്രിക്കാൻ പ്രത്യേകം നിയോഗിക്കപ്പെട്ട കോൺഗ്രസ്സ് നേതാവെന്ന നിലയ്ക്കും കലാപവുമായും അതിന്റെ തലവിനാരുമായും മുഖ്യമായും മുഖ്യമായും ഇപ്പോറ്റേണ്ട അവസരങ്ങൾ മാധവൻനായർക്കുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ സംഖ്യാത്മക കുറവിലും ഇംഗ്ലീഷ് ഗവർമ്മെന്റ് കുറിച്ചുണ്ടായില്ല. അതുവരെ ദക്ഷാക്കിവിവരം, തന്നെയാണെന്നു പറയാം. അതേ സമയം, കലാപത്തെകുറിച്ചുള്ള വസ്തുനിജവും നിജുക്കുവുമായ നിരുപണവും അതുവരെക്കാളിള്ളുന്നു. കലാപത്തിന്റെ പശ്ചാത്തലവിവരങ്ങളിൽ എന്നാട്ടിലെ മാസ്റ്റിളമാരുടെ അവശതകളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്നുണ്ടായിരുന്ന സഹാനുഭൂതി മുറിനില്ലെന്നതായി കാണാം. അവരുടെ ദൈർഘ്യവും സരളം പ്രഭാവവും അദ്ദേഹത്തിൽ മതിപ്പുള്ളവാക്കീടുണ്ട്; അതേ സമയം അവരുടെ മത്രാന്തരും എടുത്തുചാട്ടവും അസഹിജ്ഞതയും അശേഷവും മറച്ചുപിടിച്ചിട്ടുമില്ല. അതു

പോലെ, പ്രീടിഷ്ടമേധാവികൾ കലാപം അർത്ഥമുന്നിൽ കാണിച്ച കണ്ണിൽ ചോരയില്ലായ്യേയും നയരാഹിത്യ തെയ്യും അപലപിക്കുന്നതോടൊപ്പം തന്ന അവരിൽ ചില രൂടെ മാന്യമായ പെരുമാറ്റതെയ്യും നീതിനിഷ്ടയേയും മുക്തകൾും പ്രശംസിക്കാനും മടിച്ചിട്ടില്ല. ചുരുക്കത്തിൽ ഒരു ചരിത്രകാരൻറെ നിഷ്പക്ഷവീക്ഷണം ഗ്രന്ഥത്തിലുടനീളം പ്രതിഫലിച്ചുകാണാം.

ഉദ്ദേശിച്ചിരിക്കാവുന്നതുപോലെ ഗ്രന്ഥം മുഴുവനാ കാൻ ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്നു സാധിച്ചിട്ടില്ല. ഇപ്പോൾ പുസ്തകം അവസാനിപ്പിച്ചതിനുപുറം ഇങ്ങനെ ഒരു വാചകംകൂടി കാണുന്നതിൽനിന്നു അതു വ്യക്തമാണ്: “മാർഷ്യൽ നിയമ പ്രകാരം നടന്ന വിചാരണകളുടേയും ശിക്ഷകളുടേയും സ്വഭാവംകൂടെ അല്ല. വിവരിച്ച് ഈ അഭ്യസായത്തെ അവസാനിപ്പിക്കാം.”

എക്കിലും, മലബാർ കലാപത്തിൻറെ ധമാതമമായ ഒരു രൂപം ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലുടെ അനുവാചകർക്കു ലഭിക്കു മെന്നാണ് എൻ്റെ വിശ്വാസം..

കെ. കല്യാണീഅമ്മ

ശന്മകർത്താവിനെപ്പറ്റി

ഗ്രംകർത്താവിനെപ്പറ്റി ഇന്നത്തെ തലമുറയ്ക്ക് കേട്ടു കൊണ്ടിരിക്കുന്നതു, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സേവനനിരതവും തൃശ്ശൂർ സമ്പൂർണ്ണവുമായ ജീവിതത്തെപ്പറ്റി അധികമാന്നും അറിയുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തക്കുറിച്ച് ഒരു സംക്ഷിപ്പാവിവരണം നൽകുന്നത് ഉചിതമാവുമല്ലോ.

കൊല്ലുവർഷം 1058-ാമാണ്ട് പുശ്വികത്തിലെ പുരം നക്ഷത്രത്തിൽ (1882 ഡിസെംബർ 2-ാംന്)യാണ് കാരുതോടി യിൽ മാധ്യവൻനായർ മലപ്പുറത്ത് ജനിച്ചത്. മലപ്പുറം എ.വി. റൂളില്ലും മഞ്ചേരി ലോവർ സെക്കണ്ടറി റൂളില്ലും ആസ്യയിലെ പരിളാക്കിമെഡി രാജാസ് റൂളില്ലും. ബി. കൊച്ചിയിലെ റോമൻ കാത്തലിക്ക് ഹൈസൂളില്ലും പാലക്കാട് വിക്കോറിയാ കോളേജില്ലുമായാണ് റൂൾ വിദ്യാഭ്യാസം കഴിച്ചത്. കോട്ടയം സി. എം. എസ്. കോളേജിൽ നിന്ന് 1904 മാർച്ചിലെ എഫ്. എ. പരീക്ഷയില്ലും തിരുവനന്തപുരം രാജാസ് കോളേജിൽനിന്ന് 1906 മാർച്ചിലെ ബി. എ. പരീക്ഷയില്ലും 1909 മാർച്ചിലെ ബി. എൽ. പരീക്ഷയില്ലും ജയിച്ചു. സി. എം. എസ്. കോളേജിൽ പഠിക്കുന്ന കാലത്ത് വേദപാംപരീക്ഷയിൽ ഒന്നാംസമ്മാനം വാങ്ങുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. കോളേജിൽ പഠിക്കുന്ന കാലത്തു തന്നെ വാചാപ്രസംഗങ്ങളാക്ക് മിടുകക്കൊണ്ടിരുന്നു. പഠിക്കുന്ന കാലത്തുതന്നെ സ്ഥാതന്ത്ര്യാഖ്യ വളർത്തിവന്നിരുന്നതിനാൽ തിരുവനന്തപുരത്ത് ജുനിയർ ബി. എ. കൂസിൽ പഠിച്ചിരുന്ന അവസരത്തിൽ അന്നത്തെ ഇംഗ്ലീഷ് പ്രാഹസനായ ലാബുക്കർഡിയരുമായി ഇടയാനിടവന്നു. ഇതിന്റെ ഫലമായി കൂസുകയറ്റം തടയപ്പെട്ടു. അന്നു മാധ്യവന്നായരുടെ അമ്മാമനായ കാ. കുമാർന്നായർ പ്രാഹസനാട് കേണ്ടേക്ഷിച്ചപ്പോൾ ‘നിങ്ങളുടെ മരുമകൾ ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയെക്കാളും വകരിൽ ആയിരിപ്പാനാണ് കോളേജുക്’ എന്ന് പറഞ്ഞു. ഇത് ഭാവിയെല്ലാംബന്ധിച്ച് ഒരു പ്രധാനമായി കലാശിച്ചു.

ബി. എൽ. പരീക്ഷ പാസ്സായശേഷം മഞ്ചേരിയിൽ വകരിലായി പ്രാക്തീസാരംഭിച്ചു. താമസിയാതെ കോഴിക്കോ

ദേജ്യ് പ്രാക്തീസ് മാറ്റുകയും നല്ലാരബിഭാഷകനെന്ന പോരെ ടുക്കുകയും ചെയ്യും. 1915-ൽ കോഴിക്കോട് താമസമാക്കിയ കാലംമുതൽക്കും അദ്ദേഹം രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളിലും സജീവ മായി പങ്കടക്കുത്തുവന്നു. 1920 ഏപ്രിലിൽ മഞ്ചേരി യിൽ നടന്ന മലബാർ ജില്ലാ രാഷ്ട്രീയസമേളനത്തിൻ്റെ നേതൃത്വം വഹിച്ചു. 1921 ആദ്യം കേരള സംസ്ഥാന കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിററി ഉടലെടുത്തപ്പോൾ മാധ്യവൻനായർ ആദ്യത്തെ സിക്രിയായി. ഇന്ത്യയിൽ ആദ്യമായി നിയമം ലംഘിച്ച് അറൈപ്പുവരിച്ച കോൺഗ്രസ്സുകാരിൽ ഒരാൾ മാധ്യവൻനായരായിരുന്നു. 1921-ലെ മാപ്പിളലഹരിക്കാ ലത്ത് സമാധാനപുനഃസമാപനത്തിനും അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു ദുരിതാശ്വാസത്തിനും ഉറുപ്പു പരിശുമിച്ചു. നില്ലുഹ കരണപ്രസ്ഥാനകാലത്ത് കുറേനാഡ പ്രാക്തീസ് നിരുത്തി വെച്ചു. 1923-ൽ ‘‘മാത്രമേഖി’’ ആരംഭിച്ചപ്പോൾ മാനേ ജിങ്ങ് ഡയറക്ടറായിരുന്നു. 1925-ൽ കെ.പി.സി.സി.ക്കു പ്രസിഡണ്ടായപ്പോൾ ആദ്യത്തെ പ്രസിഡണ്ടായി തിര ണ്ടെടുക്കപ്പെട്ടത് മാധ്യവൻനായരാണ്. 1928-ൽ എറണാ കുളത്തു നടന്ന നാടുരാജ്യ പ്രജാസമേളനത്തിലും കൂടിയാൻ സമേളനത്തിലും മാധ്യവൻനായർ സജീവമായി പങ്കടക്കുത്തിരുന്നു. മാധ്യവൻനായർ മദ്ദറാൾ നിയമസഭയിലും അംഗ മായിരുന്നിട്ടുണ്ട്. 1929-ലെ കൂടിയാൻ നിയമം, മരുമക്ക തായനിയമം എന്നിവയ്ക്ക് രൂപം കൊടുക്കുന്നതിൽ മാധ്യവൻ നായർക്ക് വലിയ പങ്കുണ്ടായിരുന്നു. വൈക്കം സത്യാ ഗ്രഹം, ശുരൂവായുർ സത്യാഗ്രഹം എന്നിവയുടെ വിജയ ത്തിനു അദ്ദേഹം വളരെയധികം പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശുരൂവായുർ ക്ഷേത്രപ്രവേശന റഹിംബത്തിൻ്റെ ഡയറക്ടരായിരുന്നു. 1930-32-ലെ സിവിൽനിയമലംഘനക്കാലത്തും മാധ്യവൻനായർ അറൈപ്പുവരിച്ചു. ശാന്തിജി, മോട്ടിലാൽ, ജവഹർലാൽനന്നഹം, രാജാജി തുടങ്ങിയ അവിഭാഗങ്ങളാ കളുമായി അടുത്ത സമ്പർക്കം പുലർത്തിയിരുന്ന മാധ്യവൻ നായർ അവിലേന്ത്യാ കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിററിയിലും അംഗമായിരുന്നു. അനാരോഗ്യംമുലം കിടപ്പായ അദ്ദേഹം 1933 സപ്റ്റംബർ 28-ാം അന്തരിച്ചു. ഒരു കവിയും കൂടിയായിരുന്നു മാധ്യവൻനായർ. കവനക്കമുടി, മാത്രമേഖി എന്നിവയിൽ അദ്ദേഹത്തിൻ്റെ കവിതകൾ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പ്രസ്താവന

ദേശചരിത്രം വസ്തുനിഷ്ഠമായിരിക്കണം. ഉഖാപോഹ തെളോ സകല്ലങ്ങളോ അതിൽ സ്ഥാനം പിടിക്കരുത്. ചരിത്രം പിന്തലമുറിയു് താരതമ്യവിവേചനത്തിനുള്ള ഉപാധി മാത്രമാണു്. എന്നാൽ ഇതിനെതിരായി പലരും പ്രവർത്തിച്ചുകാണുന്നു. റാഷ്ട്രീയമോ സാന്ദ്രഭായികമോ ആയ താത്പര്യങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കണമെന്നു് മനഃപൂർവ്വം ചിന്തിക്കുന്ന ചില ചരിത്രകാരങ്ങൾ വസ്തുതകൾ വളരെച്ചാടിക്കുന്നു; ദുർവ്വാവ്യാനം. ചെയ്യുന്നു: കുതിമരേബകൾ സ്പഷ്ടിക്കുന്നു. ഇതു് പിൽക്കാലത്തു് കുഴപ്പം. വളർത്തുവാനേ കാരണമാക്കു. ഈ വിഷമം മലബാർ മാപ്പിളലഹളകളുടെ ചരിത്രത്തിൽ സ്പഷ്ടമായിട്ടുണ്ട്. കേരളത്തിന്റെ മാത്രമല്ല, ഇന്ത്യയുടെ തന്നെ പൊതുജീവിതത്തെ സാരമായി ബാധിക്കുന്ന ‘‘വർഗ്ഗീയലഹള’’ തെന്നു് മലബാർ കലാപത്ര വിശേഷിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ചിലർ മുതൽക്കുടുണ്ടാക്കി. ചിലർ അതിനെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തോടു സംബന്ധിപ്പിച്ചു. മറ്റു ചിലർ രൂപ സമുദായത്തിന്റെ വിരോധപരിമായ സാഹസികകർമ്മമെന്നു് അതിനെ വിശേഷിപ്പിച്ചു. ഇതിനെ വിലയിരുത്തുന്നതിനെക്കാരം നല്പതു് അന്നത്തെ ചുറ്റുപാടുകളും സംഭവങ്ങളുടെ ഗതിവിഗതികളും ശരീരാധിഗ്രഹിച്ചു് രൂപ തീരുമാനം കല്പിക്കുകയായിരിക്കും. ഇന്നത്തെ അനുമാനങ്ങളേക്കാരം അന്നത്തെ അനുഭവങ്ങൾക്കു വിലനൽക്കണമല്ലോ. ഈ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പ്രസ്തുത കലാപങ്ങളിൽ ആദ്യത്തെ അനുഭവമനായ ഒരു നിഷ്പപക്ഷമതിയുടെ വിലപ്പെട്ട കുറിപ്പുകൾ ഗുമ്ഫരുപത്തിൽ പുറത്തുവരുന്നതാണു് ‘‘മലബാർ കലാപം.’’

അന്നു് മലബാറിനെ അടക്കിഭരിച്ചിരുന്ന പ്രീടിഷ്ഠം മേധാവിത്വം ലഹളകളുടെ ചരിത്രമെഴുതുവാൻ അതിലെ നടുനായകമായിരുന്ന പോലീസ് സുപ്രണേഖനി. ഹിച്ചുകോകിന്നെയാണെന്നപ്പിച്ചതു്. ‘‘ചരിത്രം എഴുതുന്നതിനെക്കാരം ചരിത്രം ഉണ്ടാക്കുവാനാണു് ഹിച്ചുകോകിനു് അധികം പാടവം,’’ എന്നു് ഗുമ്ഫകാരൻ ആമുഖമായി പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതിൽനിന്നു് ഗവർമ്മേൻറു് തയ്യാറാക്കിയ

റിപ്പോർട്ട് തികച്ചും ഏകപക്ഷീയമാണെന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നു. ഏതായാലും അതു പുരത്തുവന്നിട്ടില്ല. ഇക്കാരണത്താൽ കൈ. മാധവൻനായർ സ്വാനുഭവം പുരുഷരിച്ചെഴുതിയ ലേഖനങ്ങളാണ് ‘‘മലബാർ കലാപ’’ തിരെല്ലാം.

പ്രസ്തുത കലാപത്തിന്റെ ചരിത്രമെഴുതുക പ്രധാനമുള്ള കാര്യമാണ്. ഇന്നത്തെപ്പാലെ വാർത്താസംഗ്രഹണ ത്തിനു സാധ്യതയോ ഗതാഗതസ്ഥകരുമോ അന്നില്ലായിരുന്നു. എത്തെങ്കിലും പത്രപ്രവർത്തകനോ മരിറാരാക്കോ സത്യാവസ്ഥ നേരിട്ടിയാനുള്ള വ്യക്തിസ്വാത്രയും അനുണ്ടായിരുന്നില്ല. വിവരങ്ങൾ രഹസ്യമായി ശേഖരിക്കാനേ കഴിഞ്ഞിരുന്നുള്ളൂ. പത്രങ്ങളിൽ വരുന്ന വാർത്തകൾ പച്ചകൊണ്ട് അവിടവിടെ നടത്തിയ അനേപ്പണങ്ങളും പോലീസ്സിന്റെ പിടിയിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ടവരുടെ വിവരങ്ങളും ലഹരിബാധിത്തപ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നോടിപ്പാനു സാധാരണ കാര്യുടെ വർണ്ണനകളും. ഈ സംഗതിയിൽ സഹായകങ്ങളായിട്ടുണ്ട്. ലേഖകൾ തന്നെ ഈ റംഗത്ത് ആദ്യത്തോന്നും സമാധാനഭൂതനായി വർത്തിച്ചതുകൊണ്ട് ജനങ്ങളുടെ വികാരവും സംഭവങ്ങളുടെ പോക്കും ശരിയായി മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. പഠിപ്പും പാകതയുമുള്ള പൊതുപ്രവർത്തകനെന്ന നിലയിൽ സുപരിചിതനായ മാധവൻനായർ നിഷ്പക്ഷമായി നടത്തുന്ന പ്രത്യവലോകനമെന്ന നിലയ്ക്ക് ‘‘മലബാർ കലാപ’’ വിശ്വാസയോഗ്യമായ ചരിത്രവിവരണമാണെന്നു ഇന്നിപ്പറയേണ്ടില്ലല്ലോ.

മുൻവിധി എഴുതിക്കൊണ്ട് ഈ റംഗത്തിലേയ്ക്ക് കടക്കുന്നത് തികച്ചും ആശാസ്യമല്ല. സമചിത്തതയോടെ സമീപിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിലെ പ്രധിനംബരം. മലബാർ മുസ്ലിംകൾ മുഴുവൻ വർദ്ധീയവാദികളാണെന്നോ അധിവിശ്വാസികളാണെന്നോ ജനങ്ങൾ തെററിഡിക്കാതിരിക്കാൻ ഈ ഗ്രന്ഥം സഹായകമാണ്. തന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളാക്ക് ഉപോർഖലക്കായ മുഴുവൻ പശ്വാത്തലവും ഗ്രന്ഥകാരൻ വിവരിക്കുന്നുണ്ട്.

1921 ആഗസ്റ്റ് 20 മുതൽ മലബാറിൽ ലഹരുകളാണ് ഭേദം. ആ മാസം 31 വരെ അങ്ങിനെ നടന്ന സംഘട്ടനയോ കലാപത്തിന്റെ മുഖവുരുയ്യായി. ശാന്തമായ പൊതു ജീവിതത്തിൽ അകുമതിന്റെയും അരാജകത്പരത്തിന്റെയും വിത്തു പാകിയതായോ? എന്തിനും? ഇതറിയാതെ മുൻപോട്ടു പോകുന്നതാപത്താണ്. ഇതിനെ നിവാരണം ചെയ്യേണ്ടത്

ചരിത്രകാരന്നീറയും യമാർത്ഥ പൊതുസേവകന്നീറയും ചുമതലയാണ്. ലേവകൻ ഇക്കാര്യം വിസ്തരിക്കാതിരുന്നതു മഹാഭാഗ്യമെന്നു പറയട്ട. പ്രസക്തമായ കലാപത്തിന്റെ പുർബരംഗം അഞ്ചു പ്രധാനാലട്ടമായി വിജേച്ചു യമാക്രമം വർദ്ധിക്കയാണ്ടോഹം ചെയ്യുന്നതു.

ഹിന്ദുക്കരാ നൃനപക്ഷമായ ഏറനാട്ടിലെ ജനസമുദായത്തിനു വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ മുന്നേറുവാൻ കഴിഞ്ഞതില്ല. ഭരണകൂടത്തിന്റെ അശ്രദ്ധയും ജനങ്ങളുടെ യാമാസ്ഥിതികത്പവും ഇതിനു കാരണമാവാം. വിശ്രഷ്ടിച്ചും മുസ്ലീംങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ആരുമെന്നും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നില്ല. അവരെ ശരിയായ നിലയിൽ മശലികമായ പരിപർത്തനത്തിനു സജ്ജമാക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞതിരുന്നില്ല.

എറനാട് മുസ്ലീംകളുടെ ഇടയിൽ അക്രമരാഹിത്യത്തെ പുറിയുള്ള പ്രചാരവേല ഒരടിയന്തരാവഗ്രാമാണ്ടാണു തോന്നുകയാലാണ് മാധവൻനായർ, ഗോപാലമേനോൻ തുടങ്ങിയ നേതാക്കരാ മദിരാശിയിലെ യാക്കുബ് ഹുസ്തുഖിൻ തുടങ്ങിയ നേതാക്കളോടൊപ്പ്. കോഴിക്കോട്, എറനാട് താലുക്കുകളിൽ ഒരു പര്യടനത്തിനു പുറപ്പെട്ടതും. മലബാർകളക്കുൾ അവരെ ബന്ധനസ്ഥരാക്കി ആ സംരംഭം പരാജയപ്പെടുത്തി. അവരെ അതിനു അനുവദിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ എന്ന് ഇന്നു ചിന്തിക്കുന്നതു അസ്ഥാനത്താണ്.

എറനാട്ടിൽ മുസ്ലീം നടന ലഹളകളിൽ താരതമ്യനഹിന്ദുക്കരാ ലഹളക്കാരുമായി ഏററുമുട്ടുകയല്ല ചെയ്തതും. പരാജയം. സമതിച്ചവരാണ്യികവും. ലഹളക്കാർ പലപ്പോഴും പട്ടാളക്കാരുമായി ഏററുമുട്ടിയിരുന്നു. 1836 മുതൽ 1852 വരെയുള്ള ലഹളകളികവും. വ്യക്തിപരമായ സംഘടനങ്ങളാണ്. ജമീനാടുവാഴിത്തത്തിന്റെ തിരിച്ചടികളാണവ. ഇതിനെ വർദ്ധിയലഹളയായി ചിത്രീകരിക്കാമോ? സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിന്റെ മുന്നോടിയായി വ്യാവസ്യാനിക്കാമോ? നാലബ്യാധിക്കാരിയായി ഇത്തരം ഏററുമുട്ടലുകളുടെ യമാർത്ഥചിത്രം. വരച്ചുകാട്ടുന്നതിൽ ഗ്രന്ഥകാരൻ ബഹുശ്രദ്ധനാണ്. ഇതു നമ്മുടെ പല ധാരണക്കരക്കും പുതിയ രൂപം കോടുക്കുമെന്നാശിക്കുക.

പിന്നീടുള്ള കലാപം ചില രാഷ്ട്രീയസംബന്ധങ്ങളാണ്യികം. ബന്ധപ്പെടുന്നതും. ധാരണക്കര വഴിപിഴച്ചതിന്റെ ഉദാഹരണങ്ങളേ ഉള്ളൂ. ഗാന്ധിജി ആഹ്വാനം ചെയ്ത ‘വിലാഹത്തു്’ പ്രസ്ഥാനം. മലബാർ മുസ്ലീമിന്റെ വികാരങ്ങരാക്ക

നുകൂലമോ പ്രതികൂലമോ ആയതെങ്ങനെയെന്ന് സനി ഷ്ടർഷം പഠിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ബ്രിട്ടീഷുകാർക്കരുന്നിന്നിരുന്ന പ്രതിലോമകാരികൾ ഈ റംഗത്തിലെ സജീവ ഘടകങ്ങളാണ്. തെററിഡാരണകൾ പരത്തുവാനും അണികൾ ഉറ പ്രിക്കുവാനും അവർ ചെയ്ത പരിശുമഖങ്ങളാണ് കലാപ ത്തിന്റെ ദുര്ഭ്രാഷ്ടരണകൾ. മഞ്ചേരി കോൺഫ്രൻസ്, വിലാ സ്ഥത്ത് നിരോധനം മുതലായവയ്ക്ക് കോൺഗ്രസ്സിലെ രാഷ്ട്രീയ പ്രതിയോഗികൾ കൂടുന്നിന്നതിന്റെ ഫലമായി പല ദുരന്തങ്ങളും സംഭവിച്ചു. അജന്തയും അന്യവിശ്വാസവും പാവപ്പെട്ടവരെ ‘‘സെയ്റ്റാ’’കളാക്കി. കൊള്ളളിയും വെടി വെപ്പും നാടാട്ടുക്കു നടന്നു. വിലാഹത്ത്, ‘‘കലാപ’’ മായി മാററിയതിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം അന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയ ഫലനങ്ങൾക്കാണോ? അതോ ഭരണകൂടത്തിനോ? അമുഖം, സാമൂഹ്യമായ അജന്തയേം? ഇതിനെക്കുറിച്ചും ഗ്രന്ഥകാരൻ സമഗ്രമായി ചിന്തിക്കുന്നുണ്ട്.

വിദ്യാഭ്യാസക്കുറവാണ് മുസ്ലീംക്കു ഹിന്ദുക്കരാക്കു തിരായി ഇളക്കിവിട്ടത്. നിരവധി ഭീകരസംഭവങ്ങൾ മലബാറിനെ മലീമസമാക്കി; സാഹോദര്യം നശിച്ചു; കുടിപ്പുകൾ സുപം പുണ്ടു; വെടിയുണ്ടയുടെ വീര്യം ഏറെക്കുറെ ഫല പ്രദമായി! ഇതിൽ എന്തെങ്കിലും നേടമുണ്ടായിട്ടുണ്ടോ? ആർക്ക്? എങ്ങിനെ? ഈ വക ചോദ്യങ്ങൾ ഉത്തരം കിട്ടാതെ ബാക്കിനില്ലുകയാണ്.

കാലം മുന്നോട്ടു പോയി. ഭരണവ്യവസ്ഥ മാറി. സ്വാത്രന്ത്ര്യത്തിന്റെ വിലയും നിലയും നാം ഗ്രഹിച്ചുകഴിഞ്ഞു. ഇപ്പോഴും അസുവകരമായ അന്തരീക്ഷം അങ്ങിനേക്കുന്നുണ്ട്. അതിന്റെ കാരണം പഴയ തെററിഡാരണ കളാവാം. ധാമാർത്ഥ്യം മനസ്സിലാക്കുവാൻ വളരെ വൈകിയിരിക്കുന്നു.

മാധ്യവർഗ്ഗായരുടെ വിമർശപാടവം മേൽപ്പറഞ്ഞ വസ്തുത വ്യക്തമാക്കുവാൻ പര്യാണ്മാണ്. പ്രകൃതിസൃഷ്ടി മായ ഏറനാട്ടും പരിസരവും വർണ്ണിക്കുവോഡാ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതപം പത്തണ്ണതാഴുകുന്നു. എക്കിലും ഭാവനയുടെ നിശ്ചലിൽ ധാമാർത്ഥ്യങ്ങൾ മങ്ങിമറയാതെ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹത്തിന് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഈ പുസ്തകത്തിൽ അവിടവിട സൂരിച്ചിട്ടുള്ള വ്യക്തികളിൽ ചിലരെക്കിലും ഇന്ന് ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ട്. ഗ്രന്ഥകാരൻ സത്യസന്ധ്യതയെ കുറിച്ച് തീരുമാനിക്കേണ്ടവരാണ്. സത്യം കാലപരി വർത്തനത്തിന് വിധേയമല്ലോ.

സ്വാത്രന്ത്യസമരത്തിൻറെ തുടക്കം മുതൽ മാധ്യവർ നായരുടെ ഫോറിയോഗം വരെ നിരന്തരം എനിച്ച്¹ പ്രവർത്തിക്കാൻ അവസരം ലഭിച്ച എനിക്ക്² പരേതൻറെ സത്യ സന്ധതയും കൃത്യനിഷയും പ്രദയന്നെന്നർഹല്യവും അനുവേണിഡിക്കാണും³. ഹരിദ്വക്കളേയും മുസ്ലീംങ്ങളേയും അദ്ദേഹം രൂപോലെ നേഡ്ഹിച്ചു. ഇരുസമുദായങ്ങൾക്കും അദ്ദേഹ തോടുണ്ടായിരുന്ന നേഡ്ഹാദരങ്ങൾ നേരിട്ടുവേമുള്ള എനിക്ക്⁴ ഈ പ്രസിദ്ധീകരണം സമയോച്ചിതമാണെന്നും ഇനും സാമുദായികബന്ധങ്ങളിൽ അങ്ങിനൊയി തല പൊക്കി കാണുന്ന ശിമിലൈകരണപ്രവണതകൾ മുളയിൽ തന്നെ നുള്ളികളേയാൻ സഹായകമാക്കുമെന്നും വിശ്വാസ മുണ്ട്⁵. ഈ കാരണങ്ങൾക്കാണ്⁶ ഈ പുസ്തകം പൊതുജന ദേഹുടെ മുമ്പിൽ സമർപ്പിക്കുന്നതിൽ എനിക്കു ചാരിതാർ ത്യാമുണ്ട്.

കോഴിക്കോട്, }
30—9—'70 }

കെ. കെളിപ്പൻ

അവതാരിക

ആയിരത്തിനൊള്ളായിരത്തി ഇരുപത്തിനൊഒരിൽ മഹാത്മാ ഗാന്ധിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ നിന്നുഹകരണപ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ചതോടുകൂടി വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിനു മലബാറിൽ വ്യാഴിയും ശക്തിയും കൂടിവന്നു. കോൺഗ്രസ്സിൽ അതുവരെ ചേരാതിരുന്ന വലിയൈരു വിഭാഗം മുസ്ലിംകൾ അതിൽ അംഗങ്ങളായിച്ചേർന്നു. അങ്ങനെ ദേശീയപ്രസ്ഥാനത്തിന് മുഖ്യമാരിക്കലും കാണാത്തതായ ഉണ്ടപ്പും സ്പാധി നശക്തിയും ഉണ്ടായി. വിലാഹത്ത് കമ്മിററികൾ മലബാറിലെങ്ങും, പ്രത്യേകിച്ച് ഏറനാട്ടിലും പരിസരങ്ങളിലും, സംഘടിപ്പിച്ചത് പോലീസ്സിനു വലിയ ഉൽക്കണ്ണജു കാരണമായി. അതിനെ അടിച്ചുമർത്താനുള്ള ശ്രമത്തിൽ പോലീസ്സ് പല അറസ്റ്റുകളും നടത്തിയിരുന്നു. ഈ വിലാഹത്ത് കമ്മിററിക്കാരുടെ ഉത്സാഹം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനേ കാരണമായുള്ളൂ. ഒരു സംഘം പട്ടാളക്കാരും പോലീസ്സുകാരും പെട്ടന് ഒരു ദിവസം രാത്രി തിരുവന്നാടിയിൽ നടത്തിയ അറസ്റ്റുകൾ ജനങ്ങളെ പ്രക്ഷുണ്പരാക്കി. പല ഉംഗാപോഹങ്ങളും നാട്ടിൽ പരന്നു. അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിൽനിന്ന് നുറുക്കണക്കായി മുസ്ലിംകൾ തിരുവന്നാടി വന്നുചേരുന്നു. അത് പോലീസ്സും അവരും തക്കിൽ ഏററു മുടലിനു കാരണമായി. അങ്ങനെയാണ് ഏറനാട് ലഹള ആരംഭിച്ചത്. അതിൻറെ വ്യാഴിയൈയും അതിലെ സംഭവങ്ങളെയും പറി ഇവിടെ പറയേണ്ടതില്ല. അതെല്ലാം ഗ്രന്ഥകർത്താവ് കെ. മാധവൻനായർ സവിന്നും വിവരിക്കുന്നുണ്ട്.

അയ്ക്കപ്പതുകൊല്ലം മുമ്പ് നന്ന ഈ സംഭവങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ചരിത്രമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ഇതിനെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ വളരെ ചുരുക്കമാണ്. 1921-ലെ മലബാറ് ലഹളയുടെ ഒരു വിശദചരിത്രം ഇനിയും പുരത്തുവന്നിട്ടുണ്ടെന്നു പറയുവാൻ തരമില്ല. ഈ പുസ്തകവും ഏറനാട്ടു ലഹളയുടെ ഒരു പുർണ്ണചരിത്രമാണെന്നു പറഞ്ഞുകൂടാ. ലഹള കഴിഞ്ഞ് അധികം താമസിക്കാതെ കെ. മാധവൻനായർ എഴുതിയതാണ് ഈ ഗ്രന്ഥം. ഇപ്പോൾ മാത്രമാണ് അത് പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതുന്നത്.

മാധവൻനായർ ഏറനാട്ടുകാരനായിരുന്നു. അവിടെത്തു പ്രധിങ്ങളും ജനങ്ങളുടെ ജീവിതരീതിയും സമ്പദായങ്ങളും നല്കപ്പോലെ അറിവുള്ള ആളാണ്. അദ്ദേഹം. ലഹളക്കാലത്ത്

മാധ്യവർഷനായർ ഏറ്റനാട്ടിലുണ്ടായിരുന്നു. ചരിത്ര സംഭവങ്ങൾക്ക് അദ്ദേഹം ദുക്ഷിംഗാക്ഷിയുമായിരുന്നു. മറ്റു പല സംഭവങ്ങളും സുക്ഷ്മമായി അനേപശിച്ചറിയുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന് സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.

പ്രാഘ്നനായ ഒരു അഭിഭാഷകനായിരുന്നു മാധ്യവർഷനായർ. അതുകൊണ്ട് തനിക്ക് ലഭിച്ച തെളിവുകളെ തുക്കിനോക്കുന്നതിലും സംഭവങ്ങളുടെ സുക്ഷ്മസ്ഥിതി അനേപശിച്ചറിയുന്നതിലും അദ്ദേഹം അത്യുധികം ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഈ കാരണങ്ങളാൽ ഏറ്റനാട് ലഹരയെപ്പറ്റി മാധ്യവർഷനായർക്ക് പരയുവാനുള്ളത് ശ്രദ്ധേയമാണ്. ചപിത്രപംന്തത്തിൽ താല്പര്യമുള്ളവർ മാത്രമല്ല സാധാരണക്കാരും ഈ ഗ്രന്ഥം വായിക്കുവാൻ ഇഷ്ടപ്പെടാതിരിക്കില്ല. സംഭവങ്ങൾ മരച്ചുവെള്ളുവാനോ വളച്ചൊടിക്കുവാനോ ശ്രമിക്കാതെ തനിക്കു സ്വാധീനമായ ലളിതവും സുന്ദരവുമായാശയിൽ അദ്ദേഹം അവരെ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഒരേ സംഭവം തന്നെ പലേ വീക്ഷണകോണുകളിൽ നിന്നും പരിശോധിക്കുമ്പോൾ പല പ്രകാരത്തിൽ അതിനെ കണ്ണേണ്ണാം. എന്നാൽ ആ വിധ വീക്ഷണകോണുകളിൽ നിന്നുള്ള വിവരങ്ങളും സംഭവങ്ങളുടെ വാസ്തവസ്ഥിതി അറിയുന്നതിന് വായനക്കാരെ സഹായിക്കാതിരിക്കില്ല. പ്രാഘ്നനും സത്യസന്ധ്യനും തികഞ്ഞ ദേശാഭിമാനിയുമായി രൂപ മാധ്യവർഷനായർ തന്റെ അറിവിൽപ്പെട്ട സംഭവങ്ങളെ പൊതുജനസമക്ഷം വെള്ളുവാൻ ശ്രമിക്കുമ്പോൾ അത് അർഹിക്കുന്ന ആദരവോടും താല്പര്യത്വാടും അവർ അതിനെ സ്വാഗതം ചെയ്യുമെന്നുള്ളതിന് സംശയമില്ല.

തന്റെ ഭർത്താവ് എഴുതിയ ഈ ഗ്രന്ഥം ശ്രീമതികെ. കല്യാണിജ്ഞമ വൈകിയിട്ടാണെങ്കിലും പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാൻ തീരുമാനിച്ചതിൽ അവർ അഭിനന്ദന. അർഹിക്കുന്നു. ഈ കാരണത്താൽ വലിയ കടപ്പാടാണ് ചരിത്രവിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് അവരോടുള്ളത്.

എൻ്റെ അടുത്ത സുഹൃത്തായിരുന്ന കെ. മാധ്യവർഷനായരുടെ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന് ഒരു അവതാരിക എഴുതുന്നതിൽ എന്നിക്കെതിയായ സന്ദേശവും അഭിമാനവും തോന്ത്രം നുണ്ട്. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന് അതർഹിക്കുന്ന പ്രചാരം ഉണ്ടാകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കാം.

വിഷയാനുക്രമം

അമൃവം	iii
ഗമകർത്താവിന്നപറി	v
പ്രസ്താവന	vii
അവതാരിക	xii

ഭാഗം ഒന്ന്°

അക്ഷയായം	പേജ് °
1 നിരുപണത്തിന്റെ ആവശ്യം	1
2 കലാപത്തിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങൾ	5
3 ഏറ്റനാട് താലുക്കും അവിടതെത്ത നിവാസികളും	8
4 ഹിന്ദുമുഴും മെത്രി	14
5 മാപ്പിള ലഹളകളുടെ സ്വഭാവം	18
6 മുസ്ലിം കഴിഞ്ഞ ലഹളകൾ	24
7 തുകളുടെ സംഭവം	30
8 കുന്നത്തപലത്തിലെ ഏറ്റുമുട്ടൽ	36
9 വിലാഹത്തുപ്രസ്ഥാനവും ഹിന്ദുമുഴും മെത്രിയും	43
10 വിലാഹത്തുപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സഹകരണത്യാഗവും	51
11 മലബാറും വിലാഹത്തുപ്രസ്ഥാനവും	58
12 മലബാറും വിലാഹത്തുപ്രസ്ഥാനവും (തുടർച്ച)	64
13 നാഗപ്പുർ കോൺഗ്രസ്സിനുശേഷം	69
14 ലഹളജ്ജു മുസ്ലിം വിലാഹത്തുപ്രസ്ഥാനം	80
15 കുടിയാൻ പ്രക്ഷോഭം	86
16 കലാപത്തിന്റെ ആരംഭങ്ങൾ	97
17 മിസ്റ്റർ തോമസ്സിന്റെ അവിവേകം	109
18 തിരുത്തൊടി സംഭവം	114

ഭാഗം രണ്ട്^o

1	പരപ്പന്തോടി സംഭവം	....	135
2	പുക്കോട്ടുരും നിലപ്പുരും നടന്ന സംഭവങ്ങൾ	....	145
3	കൊള്ളുകൾ! കൊള്ളുകൾ!	....	152
4	ആറു സ്ഥലങ്ങളിൽ നടന്ന ലഹരുകൾ	....	158
5	വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞഹമ്മദ് റാജി	....	173
6	പുക്കോട്ടുർ യുദ്ധം	....	180
7	ആലിമുസല്പ്പാരുടെ അന്ത്യം	....	186

ഭാഗം മൂന്ന്^o

1	ശാന്തത	....	197
2	ലഹര രണ്ടാമതും ആരംഭിച്ചു	....	210
3	ഹിന്ദുക്കളുടെ ഓട്ടം: തുച്ഛരിലെ കൂട്ടക്കാല	....	216
4	താനുരും കൊട്ടിലും	....	223
5	അരീകോട്ട സംഭവം	....	229
6	തിരുരത്തോടി വണ്ണം	....	240
7	കോഴികോട് താലുക്കിലെ സംഭവങ്ങൾ	....	253
8	എറനാട്ടിലെ പടിഞ്ഞാറൻ വണ്ണങ്ങൾ	....	257
9	വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞഹമ്മദ് റാജിയുടെ അന്ത്യം	....	268
10	ചില്ലറ ലഹരുകൾ	....	281
11	കലാപത്തിന്റെ അവസാനം	....	285

നിരൂപണത്തിന്റെ ആവശ്യം

ഇകഴിഞ്ഞ വസ്തിച്ച മലബാർ കലാപത്തെ പറി ചരിത്രം എഴുതുവാൻ കാലം ആയിട്ടില്ല. കലാപവുമായി സംബന്ധിച്ചിട്ടുള്ള പലരുടേയും മനോഗതങ്ങൾ തന്നെ തീർച്ചപ്പെട്ടിട്ടില്ല. വലുതായ ഈ കലാപത്തിന്റെ ഫലമായി ജനസാമാന്യത്തെ അലട്ടുന്ന സ്പർശകരാം ശമിച്ചിട്ടില്ല. നിസ്സക്ഷമ പ്ലാത്ത് അഡിപ്രായങ്ങളുടെ ശക്തിക്കു കുറവു വന്നിട്ടില്ല. എന്ന മാത്രമല്ല, കലാപകാലത്തു, നടന്ന സംഭവങ്ങളുടെ സുക്ഷ്മമായ വിവരം ഇതുവരെ വെളിപ്പെട്ടിട്ടുമില്ല. കലാപവുമായി പലവിധത്തിലും സംബന്ധിച്ച മിസ്സർ ഹിച്ചുകോക്കിന്റെ കലാപത്തിന്റെ ഒരു ചരിത്രമെഴുതുവാൻ ഗവർമ്മണം എല്ലിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു കേട്ടിരുന്നു. മിസ്സർ ഹിച്ചുകോക്കിന്റെ ചരിത്രം പല സംഗതികൊണ്ടും രസപ്രദമാവാൻ സംഗതിയുണ്ടായിരുന്നു. പട്ടാളക്കാരുടേയും പോലീസ്സുകാരുടേയും പല പരാക്രമങ്ങളും അതിൽനിന്ന് അറിവാനും നമുക്കും സംഗതി വരുമായിരുന്നു. പക്ഷെ, ചരിത്രം എഴുതുന്നതിനേക്കാൾ ചരിത്രം ഉണ്ടാക്കുവാനാണ് മിസ്സർ ഹിച്ചുകോക്കിനും അധികം പാടവം എന്ന വാസ്തവം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടോ എന്നോ ഗവർമ്മണും അയാളെ പിന്നേയും സുപ്രധാനമായി പ്രപൂതി എടുക്കുവാൻതന്നെ നിശ്ചയിച്ചുവരുത്തേ. ഡിപ്പട്ടി സുപ്രധാനേണ്ട് മിസ്സർ ആമുതുടങ്ങിയ പോലീസ്സുഡോഗസ്ഥനാർ കോടതികളുടെ കൂട്ടിൽ കയറി സ്വന്വേഷിക്കുന്നതെ പാടിയ പാടുകളിൽ നിന്നും ഒരു പോലീസ്സുഡോഗസ്ഥനെ എഴുതുന്ന ചരിത്രം എത്ര വിധത്തിലായിരിക്കും എന്നും നമുക്കും ഉണ്ടാക്കാം. എങ്കിലും പട്ടാളക്കാർ ചെയ്ത പ്രപൂതികളെപ്പറ്റിയും കലാപം സംബന്ധിച്ച ഗവർമ്മണും റിക്കാർഡ്യുകളെപ്പറ്റിയും പല വിവരങ്ങളും മിസ്സർ ഹിച്ചുകോക്കിന്റെ ചരിത്രത്തിൽനിന്നും നമുക്കരിയാമായിരുന്നു. അതിനു തല്ലാലും നമുക്കും ഭാഗ്യമുണ്ടായില്ല.

കലാപത്തെ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങളെപറി പുസ്തകമായ തെളിവെടുത്തു അതിന്റെ കാരണങ്ങളെപ്പറ്റിയും മേഖല ഇത്തരം കലാപങ്ങൾ ഉണ്ടാകാതിരിക്കുവാനുള്ള

മാർഗ്ഗങ്ങളെ പററിയും റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യുവാൻ ഭാരത മഹാ ജനസഭ 1922-ൽ രേഖ കമ്മിററിയെ നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. ന്യായമായ തെളിവുകുടാതെ പ്രസിദ്ധം ചെയ്യുവാൻ പാടി പ്ലാത്തതായ പല സംഗതികളും കമ്മിററിയുടെ അനേപഷണ ത്തിൻ്റെ ഫലമായി പുറത്തുവരുമെന്നു പലരും ആശിച്ചു. പക്ഷെ, സംഗതിവശാൽ; ഈ കമ്മിററി ഇതുവരെ യാതൊന്നും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടില്ല. കമ്മിററി മലബാറിലേജ്യു വരുന്നുണ്ടെന്നു കെട്ട ഉടനെ ഹിന്ദുകളിലും മുസൽമാൻമാരിലും പ്രമാണികളായ ചിലർ ഒപ്പിട രേഖ വിളംബരം പത്ര ഞങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. മലബാർ കലാപത്തെ സംബന്ധിച്ച് യാതൊരു അനേപഷണവും ആവശ്യമില്ലെന്നും ഉണ്ടെങ്കിൽതന്നെ കലാപത്തെപ്പറ്റി “ലഹളിഡേ” ഉത്സാഹി സ്ഥിച്ച് കോൺഗ്രസ്സുകാർ രേനേപഷണം നടത്തുന്നതു കൊണ്ടു യാതൊരു സാഭ്യവുമില്ലെന്നും മറ്റും ഈ വിളംബരത്തിൽ അവർ ഫോഷിച്ചു. കോൺഗ്രസ്സുമായി യാതൊരു സംബന്ധമില്ലാത്ത ആളും മദിരാശി ഹൈക്കോടതിയിൽ വളരേകാലം ജധ്വി ആയിരുന്നു, നഷ്ടക്ഷപാതി യെന്നും നീതിന്യായ തല്പരനെന്നും പേരുകെട്ട ദേഹവുമായ ടയാബുംജിയായിരുന്നു അനേപഷണ കമ്മിററിയുടെ പ്രസി ഡണ്ട്. പക്ഷെ, വാസ്തവം പുറത്താവരുത്തെന്നോ, കോൺഗ്രസ്സുകാരെ കണ്ണുംചിമി ശകാരിക്കേണമെന്നോ മോഹമുള്ള വരും, ആലോചനകുടാതെ വലിയവരുടെ കുട്ടത്തിൽ കുട്ട നിവരും ഇവിധം പ്രവർത്തിച്ചതിൽ അഭ്യൂതമില്ല. ഈ വിളംബരം, പത്രത്തിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്ത കാലത്തുതന്നെ ഏറനാട്ടിൽ മരിയാരു സംഭവം നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിററി അനേപഷണത്തിനു വരുന്നുണ്ടെന്നു കെട്ടമുതൽക്കും ഏറനാട്ടു താലുക്കിൽ ഓരോ ദിക്കിലും അനേകം പേര് ഒപ്പിട ഹരജികരാ ആവതരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഈ ഹരജികളെല്ലാം ഒരേ കാലത്തും ഒരേ രീതി യിലും ഉള്ളവയായിരുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള ഹരജികരാ പല സ്ഥലത്തും ഒരേ സമയത്ത് തയ്യാറാക്കി ഒപ്പിടുവാങ്ങി ഗവർമ്മെണ്ടിലേജ്യയക്കുവാൻ ഏറനാട്ടു താലുക്കിൽ വല്ല സംഘങ്ങളോ ഏർപ്പാട്ടുകളോ ഉണ്ടായിരുന്നതായി ഇതുവരെ കെട്ടിട്ടില്ല. എക്കിലും രൂ യഞ്ഞത്തിൻ്റെ തിരിച്ചിലിനാൽ ഉണ്ടാകുന്നപോലെ ഹരജികരാ അസംഖ്യം ഉതിർന്നു, ഗവർമ്മെണ്ട് ആപ്പീസുകളിലേജ്യ് യാത്ര ചെയ്തിരുന്നു. അക്കാ ലത്ത് ഏറനാട്ടു താലുക്കിലെ മാപ്പിളമാരിൽ ചിലരെ യെല്ലാം നാന് കാണുകയുണ്ടായി.. ഹരജിയിൽ ഒപ്പിട ചിലരും അക്കൂട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. നാട്ടിൽ ഇരുന്നു

പൊറുക്കേണമെങ്കിൽ ഹരജിയിൽ ഒപ്പിടാതെ നിവർത്തിയി ല്ലെന്നും എന്തെന്നെയകില്ലും അനേപശണം നടത്തി കാര്യ ത്തിക്കു വാസ്തവം പുറമേയുള്ളവർക്കരിയാൻ സംഗതിയാ യാൽ മതിയായിരുന്നുവെന്നും അവരിൽ പലരും എന്നോടു പറഞ്ഞു. എന്നാൽ പരസ്യമായി തെളിവു കൊടുപ്പാൻ അവർക്ക് ദയവും കണ്ടില്ല. അതിനാൽ അനേപശണ കമ്മിറി വരുന്നതും അല്ലോ താമസിച്ചു മതിയെന്നും തന്നേരം ടയാബും ജിയെ അറിയിച്ചു. ഗയാകോൺഗ്രസ്സ് കഴിഞ്ഞ തിനുംശേഷം ടയാബും ജിയെ അറിയിച്ചു. ഗോംബൈ ലേജ്ജു പോയി. ടയാബും ജിയെ കണ്ടു. മലബാറിലേജ്ജു വരാൻ ഇനി ഒടും താമസിക്കരുതെന്നും താൻ അദ്ദേഹത്തോടു പറഞ്ഞു. ഓനാമതായി അദ്ദേഹം തന്നെ മലബാറിൽ വന്നു ലഹളസ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു, ചെയ്യണ്ടുനു പ്രവൃത്തി യുടെ സ്വഭാവം മനസ്സിലാക്കിയശേഷം റണ്ടാമതും, കമ്മി റിയിലെ ശേഷം അംഗത്വാന്തരോടുകൂട്ടി വന്നും അനേപശണം താമസിയാതെ നടത്താമെന്നും എന്നോടു സമ്മതിച്ചു. ജന വരി അവസാനത്തോടുകൂട്ടി മലബാറിൽ എത്തുമെന്നാണും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതും. അതിനുംശേഷം പിന്നെ യാതൊരു വർത്തമാനവും കമ്മിറിയെപ്പറ്റി ഇവിടെ ഇല്ല. മലബാർ സന്ദർശിക്കുവാൻ ഇടയാകാണ്ടത്തിൽ ടയാബും ജിയെ കുറി പ്രടുത്തുവാൻ പാടില്ലെന്നും വിശ്വസിക്കുവാൻ കാരണമുണ്ടും. എന്നോ സംഗതിപ്പശാൽ കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തക സമിതി ഇം കാര്യത്തിൽ വേണ്ടുന്ന ഉത്സാഹം പ്രദർശിപ്പിക്കായും കയാലാണും ഇം അനേപശണ കമ്മിറി അവരുടെ കീര്ത്യം നിർവഹിക്കാണ്ടതും എന്നും വിചാരിപ്പാനാണും ന്യായമും ഇതും. എതായാലും കോൺഗ്രസ്സും വകാ അനേപശണം ഉണ്ടാവുകയോ അതിക്കു ഫലമായി. മലബാർ കലാപത്തെക്കുറിച്ചു സുക്ഷ്മവിവരം പൊതുജനങ്ങരാക്കും ധരിപ്പാൻ സംഗതി വരികയോ ചെയ്യില്ലെന്നും പറഞ്ഞതാൽ കഴി തന്നേല്ലോ.

മേൽപ്പറഞ്ഞ ഉദ്ദേശ്യങ്ങളോടുകൂട്ടിത്തന്നെ സന്ദർഭം വിലാപത്തും കമ്മിറിയും, മലബാർ കലാപത്തെപ്പറ്റി അനേപശണം നടത്തുവാനായി ഒരു കമ്മിറിയെ നിശ്ചയിച്ചതായി വർത്തമാനപത്രങ്ങളിൽ കാണുകയുണ്ടായി. പക്ഷെ, അതിനെ പററിയും പിന്നെ ഒന്നും കേരക്കുക ഉണ്ടായില്ല.

ഇതിനീട്ടിയിൽ കമാണ്ഡർ ഇൻ ചീഫ് മലബാർ കലാപത്തെപ്പറ്റിയും അതിക്കു കാരണത്തെ പററിയും പട്ടാളക്കാരും പോലീസ്സുകാരും ചെയ്യ വിക്രമങ്ങളെപ്പറ്റിയും

മറും ഒരു റിപ്പോർട്ട് പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതുകയുണ്ടായി. മലബാർ കലാപത്തിന്റെ കാരണത്തെപ്പറ്റി കമാൻഡർ ഇൻ ചീഫീന് യാതൊരു സംശയവുമില്ല. അതെല്ലാം കോൺഗ്രസ്സും വിലാഹത്തും ആണെന്നും അദ്ദേഹം സ്ഥാപിച്ചു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്തു ശരിയോ തെറോ എന്നും പുറമേയുള്ള ജീനങ്ങൾക്കാവാൻ യാതൊരു മാർഗ്ഗവുമില്ലതാനും. ‘മാതൃദുമി’യിൽ മേപ്പടി റിപ്പോർട്ടിനെപ്പറ്റി ഒരു മുഖപ്രസംഗം പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതിയിരുന്നുവെക്കാണും. കലാപത്തിന്റെ കാരണങ്ങളെപ്പറ്റി വിസ്തരിച്ചു നിരുപ്പണം ചെയ്യാവാൻ സ്ഥലം അനുവദിക്കാത്തതിനാലോ മറ്റൊരു അവധൈ പററി നേരും. അപ്പോൾ പരയുന്നില്ലെന്നും പത്രാധിപർ പ്രസ്താവിച്ചു.

ഈ സന്ദർഭത്തിലാണും മലബാർ കലാപത്തെപ്പറ്റി ഒരു ലേവനം എഴുതുവാൻ എനിക്കും സംഗതിവന്നതും. ആ ലേവനം ചില തെററിഡിംഗ്സാരണകാക്കും വഴിയാക്കി. ലഹരിയുടെ കാരണം, ജനകികളുടെ ഭ്രാഹ്മപ്ല്ലേക്കിൽ മററിന്നാണും എന്നും പറവാൻ ഞാൻ ബാഖ്യസ്ഥന്മല്ലെ എന്നും ചിലരും ലേവനത്തിൽ സംഗതികൾ എല്ലാം വ്യക്തമാക്കാത്തതിനാൽ തെററിഡിക്കുന്നതിൽ ന്യായമുണ്ടെന്നു മറു ചിലരും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. കലാപംകഴിഞ്ഞു ഓരോ കൊല്ലുത്തോളം കഴിഞ്ഞതിട്ടും ഇതുവരെ യാതൊരുന്നേപ്പോഷണവും കലാപത്തെ സംബന്ധിച്ചു നടന്നിട്ടില്ലാത്തതുകൊണ്ടും അടുത്തകാലത്തും രുന്നേപ്പോഷണം നടക്കുവാൻ വഴിയുണ്ടെന്നും തോന്താത്തതിനാലും കലാപത്തെപ്പറ്റി ഒരു കോൺഗ്രസ്സും പ്രവർത്തകരേറിയും അനുഭവസ്ഥരേറിയും നിലയിൽ അറിവാൻ ഇടവന്നിട്ടുള്ള സംഗതികളെപ്പറ്റി വിസ്തരിച്ചും ‘മാതൃദുമി’യിൽ ചില ലേവനങ്ങൾ എഴുതുന്നതും അനുശചിത്യമായി വരികയില്ല എന്നും എനിക്കും തോന്തി. ഞാൻ എഴുതുന്ന കാര്യങ്ങൾ ‘മാതൃദുമി’ വായനക്കാരിൽ ചിലർക്കൊന്നും പുത്തരിയായിരിക്കുമ്പോൾ. എക്കിലും കഴിഞ്ഞ മലബാർ കലാപത്തെ പ്പറ്റി അടുത്ത താലുക്കുകാരായ പാലക്കാടുകാർക്കുംകൂടി സുക്ഷ്മമായ വിവരമില്ലെന്നും എനിക്കും ബോധ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അതിനാലാണും, ‘‘മലബാർ ഇസ്ലാമിന്റെ’’ പോർക്കുവിളിക്കും ലാഹോർ ലേവകൾന്റെ അപേക്ഷയും മറുചിലമാന്നുമാരുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾക്കും വഴിപ്പെട്ടും ഈ ലേവനപരമ്പര എഴുതുവാൻ ഞാൻ തുന്നിയുന്നതും.

കലാപത്രത്തിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങൾ

കലാപകാലത്തു നടന്ന സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി പുർണ്ണമായ രേഖ ചരിത്രം എഴുതുന്നതു് എതാണോ അസാധ്യം തന്നെ യാണോ. ലഹളയുടെ ആരംഭകാലത്തു് പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി സുക്ഷ്മമായ വിവരങ്ങൾ കിട്ടുവാൻ വളരെ വിഷമമില്ല. എന്നാൽ ലഹളയുടെ മദ്ദു ഘട്ടത്തില്ലും അത്യാലുട്ടത്തില്ലും നടന്ന സംഗതികളെപ്പറ്റി വിശ്വാസയോഗ്യമായ വിവരങ്ങൾ കിട്ടുവാൻ പ്രധാനം തന്നെയാണോ. അവയെപ്പറ്റി പട്ടാളക്കാരും കലാപക്കാരും അല്പാതെ നേരിട്ട് അറിവുള്ളവർ ചുരുക്കേണ്ടാണോ. പട്ടാളക്കാരുടെ പ്രവർത്തികളെപ്പറ്റി ഗവർണ്ണർ മെ ടെറിൽ നിന്നു യാതൊന്നും പ്രസിദ്ധംചെയ്തിട്ടില്ലാത്തതിനാലും ലഹളയിൽ ഏർപ്പെട്ടവർ മരണപ്പെട്ടോ ബന്ധനസ്ഥരായോ പോയിട്ടുള്ള തിനാലും ഈ രണ്ടു കൂട്ടരിൽനിന്നും ലഹളയെപ്പറ്റി നമുക്കു് സുക്ഷ്മമായ അറിവു നേടുവാൻ തരമില്ലാതെ വനിരിക്കുന്നു. വർത്തമാനപത്രങ്ങളിൽനിന്നും അനേപ്പണത്തിൽനിന്നും ലഹളസ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും ഓടിപ്പോന്നവരിൽനിന്നും അറിയാൻ ഇടയായെടുത്താളും സംഗതികൾ ഈ ചരിത്രത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്താമെന്നാണോ വിചാരിക്കുന്നതു്.

എന്നാൽ മെൽപ്പറഞ്ഞ സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി വിവരമായി എഴുതുന്നതിനു മുമ്പു് അവയെപ്പറ്റി പൊതുവായി ചിലതു പ്രസ്താവിക്കുന്നതു വിഹിതമായിരിക്കും.

1921 ആഗസ്റ്റ് 20—ാം ദിനമേലും ലഹള ആരംഭിച്ചതു്. അന്നു മുതൽ ആഗസ്റ്റ് 31—ാം ദിന വരെ ലഹളയുടെ ഒന്നാമത്തെ ഘട്ടമായി കരുതാം. തിരുവന്ത്താടി പള്ളി വള്ളംത്തും പട്ടാളക്കാരും മാപ്പിളമാരും തമ്മിൽ തിരുവന്ത്താടിവെച്ചു് ഏറ്റവുമുക്കിയതു് കലക്കരുടെ ഓടിവും പുക്കോട്ടുർ മാപ്പിളമാരുടെ നിലപയുർക്കുള്ള ധാരയും കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളെല്ലാം ഇളക്കി ലഹളക്കാരുണ്ടെന്നെത്തും വജാനകളും ഹിന്ദുക്കളും വീടുകളും ലഹളക്കാർ കൊള്ളുയിട്ടും പുക്കോട്ടുർയുംവും ആലിമുസലിയാരെ പിടിച്ചും എല്ലാം ഈ കാലത്തു് നടന്ന പ്രധാന സംഭവങ്ങളാണോ.

സപ്താദ്യ 1-ാം മുതൽ സപ്താദ്യ 20-ാം വരെയുള്ള കാലം വിശ്വഷിച്ച് ലഹളകരാന്നും ഇല്ലാത്ത ഒരു * ഘട്ടമാണ്. പ്രതിക്രിയാബുദ്ധിയോടുകൂട്ടി അധികാരിക്കുന്ന നാറും പട്ടാളക്കാരും, ഏതാനും സ്ഥലങ്ങളിൽ ഹിന്ദുക്കളും മാസ്തിളമാരെ ഉപദേവിച്ചതിന്റെ ഫലമായി രൂപീകൃത മാനഡംഗം, മതപരിവർത്തന, കൊലപപാതകം മുതലായ കുറക്കുത്യങ്ങളാൽ വിക്രമായ ഒരു ഗൗരവാല്പദ്ധം ഉണ്ടായിത്തീരുവാൻ ഇടയാക്കിയ കാലമാണ് ഈത്. വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞയമ്മതാജിയും ചെറ്റുപ്പീരി തങ്ങളും ആലിമുസലിയാരുടെ ശിഷ്യക്കാരായ ലവക്കുട്ടിയും കുഞ്ഞ ലവിയും വേരു അല്ലും ചിലരും കീഴാനുങ്ങാതെ ഇരുന്നിരുന്നുവെക്കില്ലും അവർ ഒളിച്ചും മറഞ്ഞും നടന്നിരുന്നതിനാലും അവരുടെ അനുചരനാർ മികവോരും അവരെ ഉപേക്ഷിച്ചിരുന്നതിനാലും ലഹള അവസാനിച്ചുവെന്നു ജനങ്ങൾ വിശ്വസിച്ചുപോയ ഒരു സമാധാനാല്പദ്ധമായിരുന്നു ഈത്. അധിക്രതർ അല്ലെങ്കില്ലും വിവേകം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നുവെക്കിൽ മലബാർ കലാപം ആഗസ്റ്റ് 31-ാം ദേഹം കൂടുകൂട്ടി അവസാനിക്കുമായിരുന്നു. ലഹളയുണ്ടായ സ്ഥലങ്ങളിൽ അതിനെ പുർഖാധികം വർദ്ധിപ്പിക്കുവാനും ലഹളയില്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ അതു ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കുവാനും അധിക്രതനാർ തങ്ങളുടെ ബുദ്ധിശൈന്യമായ പ്രവൃത്തികളാൽ വിത്തിട്ട ഈ കാലം കലാപ ചരിത്രത്തിൽ ഒരു അപ്രധാനമായിട്ടുള്ളതല്ല.

മനുഷ്യർ ദുഷ്ടമുഖങ്ങളേക്കാളും കുറമായും നീചമായും പെരുമാറിയ മുന്നാമത്തെ ഘട്ടമാണ് ലഹളയിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനമായ ഭാഗം. പരാക്രമത്തിലും ക്രൂര്യത്തിലും നിന്നുംതുടർന്നു നീചകർമ്മങ്ങളിലും തുല്യഗുണങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിച്ച പട്ടാളക്കാരും ലഹളക്കാരും തമിൽ ഏറ്റുമുട്ടിയ പല യുദ്ധങ്ങളും പീഠേസങ്ങളായ അവരുടെ പല ദുഷ്ടത്യങ്ങളും ഈ കാലത്താണ് നടന്നിട്ടുള്ളത്. കർണ്ണവാരക്കുണ്ട്, തുഷ്ടർ, കോന്നാര, കോഴിക്കോടു താലുക്കിന്റെ കീഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങൾ, ചേരുർ, തിരുത്തുരണ്ടാടിയുടെ അയൽ പ്രദേശങ്ങൾ ഇവിടങ്ങളിൽ ഭേദഗതമായി നടന്ന കൊലപപാതകങ്ങൾ, മതപരിവർത്തന, പുരചുട്ടൽ മുതലായത് ഈ കാലത്താണ്. പാണ്ഡിക്കാട്, കൂരി, ചേരുർ മുതലായ ദിക്കുകളിൽവെച്ചു യുദ്ധങ്ങൾ ഉണ്ടായതും ഇക്കാലത്താണ്.

ലഹളത്തലവന്മാർ കീഴാനുങ്ങിയതും ലഹളയിൽപ്പെട്ട വരും പെടാത്തവരുമായ മാസ്തിളമാർ ഗവർമ്മണ്ണുകളും പ്രകാരം ഹാജരായി പിഴയോ ശീക്ഷയോ വാൺ സമാധാന

പ്രേക്ഷകരും പട്ടാളക്കാരും പോലീസ്സുകാരും ചില ദിക്കിൽ ഹിന്ദുക്കളും മാപ്പിളമാരെ പെശാച്ചിക്കമായ നിലയിൽ പീഡിപ്പിച്ചതും ആയ കാലമാണ്⁵ ലഹളയുടെ നാലാമത്തെ അമ്ഭവാ അവസാനപ്പട്ടം. വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞയമ്പ താഴി, ചെറുപ്പീരി തുടർ ഇവർ ആയുധംപെച്ചു കീഴാതുങ്ങിയതും മറ്റു ലഹളത്തലവനാർ യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചതും ലഹള ഒതുങ്ങിയതും ഈ കാലത്താണ്⁶.

ലഹളയുടെ അന്തരൈപ്പലങ്ങളായ ക്ഷാമവും ക്ഷാമ നിവാരണപ്രവർത്തികളും ലഹളസംബന്ധമായ കേസ്സുകളും വിചാരണകളും പോലീസ്സിൻറെ ചില പരാത്മങ്ങളും ഹിന്ദുക്കളും മുസൽമാൻമാരുമായ കൊൺഗ്രസ്സ്⁷ വിലാഹത്ത്⁸ പ്രവർത്തകനാർ തമിൽ ഉണ്ടാകുവാൻ തുടങ്ങിയ വഴക്കുകളും എല്ലാം അഖ്യാമത്തെ ഘട്ടമായി കരുതാം.

എറണാട്ടു താലുക്കും അവിടത്തെ നിവാസികളും

സമ്പർസമുദ്ദീകരാണും പ്രക്രതിരമണീയതകാണും കേരളം ഭാരതമാതാവിൻ്റെ ഒരു നിക്ഷേപമന്മിരും തന്നെ. എന്നാൽ നിക്ഷേപഗ്രഹങ്ങൾക്ക് സഹജങ്ങളായ സകല ദോഷങ്ങളും കേരളത്തെ പാംബിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നതിനും സംശയമില്ല. കിഴക്കുഭാഗത്തും നെടുനീളും നീണ്ടുകിടക്കുന്ന പർവ്വതനിരകൾ കട്ടിയും ഉയരവുമുള്ള ഭീതിയെപ്പാലെ പുറരാജ്യകാരുടെ പ്രവേശനത്തിനും, അവരുമായുള്ള സമ്പർക്കത്തിനും പ്രതിബന്ധമായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. അടച്ചുപുട്ടിയ ഇരുട്ടുമുറിയെന്നപോലെ കേരളം അന്യകാര പുർണ്ണമായിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യപ്രക്രതിക്ക് വിപരീതമായ ഭായക്രമം, സമുദ്രായത്തെ മുഴുവൻ വിഷമയമാക്കിത്തീർക്കുന്ന നികുഷ്യങ്ങളായ അനാചാരങ്ങൾ, പ്രയത്കരാരുടെ ഇര മുടക്കുന്ന വസ്തുനിയമങ്ങൾ മുതലായ പുറപ്പുകളും, സർപ്പങ്ങളും, ദുർദ്ദ്രോവതകളും ഈ നിക്ഷേപത്തെ ബാധിച്ചിട്ട് അനേകം ശതവർഷങ്ങൾക്കിടയിരിക്കുന്നു. അഭിപ്രായിയെന്നതോ തീരെയില്ല. നാശകാരികളും യൈകരങ്ങളും ആയ സമസ്യ ദുഷ്ടുകളും തികഞ്ഞു പ്രകാശിക്കുന്നതുമുണ്ട്. അജ്ഞാനം, അനാചാരം, മതദ്രാന്തം, ഭാരിദ്ര്യം മുതലായവകളുടെ സങ്കേതസ്ഥാനമായ കേരളത്തിൽ ഈ ഒരു കലാപം സംഭവിച്ചതില്ലെല്ലാം, അതുകൊംഠാം. നിരന്തരമായി അത്യാപത്തുകൾ നേരിടാതിരിക്കുന്നതാണും ആശ്വര്യമായിട്ടുള്ളതും.

കേരളത്തിലെ നാനാ വിഭാഗങ്ങളിലും വെച്ചു മേൽപ്പറഞ്ഞ ഗുണങ്ങളും ദോഷങ്ങളും മുർഖന്ത്യത്തെ പ്രാപിച്ചിട്ടുള്ള പ്രദേശം, അസ്പതാളം. മാപ്പിളലഹളകളുടെ രംഗസ്ഥലമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള ഏറണാട്ടുതാലുകാണ്ണന്തിനും സംശയമില്ല. അബവികടൽ മുതൽ കിഴക്ക് നീലഗിരിവരെ നീണ്ടുകിടക്കുന്ന ഈ പ്രദേശം പ്രക്രതിദേവിയുടെ ഗൃത്തരംഗം തന്നെയെന്നു പറയാം. പരശുരാമക്ഷേത്രത്തിൻ്റെ കിഴക്കെ മതിൽക്കെട്ടാകുന്ന സഹ്യാദ്രിയിലെ അത്യാന്തങ്ങളായ ചാലകൊടുമുട്ടികൾ ശ്രോപ്പുരനിരക്കെല്ല പോലെ ആകാശമാർ

ഗത്തെ ഭേദിച്ചു പരിപാലിക്കുന്നു. പർവ്വതനിരകളേയും താഴ്വരകളേയും, പതിമല്ലുകളേയും ഓനായി മുടി, കശ്യത്തുനേട്ടേണ്ടതും. വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന കാടുകളും, കാർമ്മോലപടലത്തിൽ മിന്ത പിണ്ഠരന്നപോലെ, കറുത്തിരുണ്ട് പർവ്വതത്തിൽ അവിടവിടങ്ങായി പ്രകാശിക്കുന്ന വെള്ളച്ചാട്ടങ്ങളും, അരുവികളും തോട്ടുകളും ഓനായി കുടിച്ചേർന്നു പടിഞ്ഞാറോടു പ്രവഹിക്കുന്ന നദികളും, മറമാരുതനിൽ ആനന്ദലഹരിയാലെന്നപോലെ ചാഞ്ചാടുന്ന നീൽക്കത്തിരുകൾ വിളഞ്ഞുനിൽക്കുന്ന പാടങ്ങളും, അവയുടെ കരണ്ണുള്ള തോട്ടങ്ങളും, അതിനിടയിൽ ചില കുന്നുകളും കുറവികാടുകളും, എല്ലാം ഇടകലർന്ന്, പടക്ക് ചാലിയാർ, തൈക്ക് കടലുണ്ടി എന്നീ നദികളുടെ മലബാറത്തിൽ കിടക്കുന്ന ഈ പ്രദേശത്തെ ഒരു വിമാനത്തിൽ നിന്ന് ഓനായി വീക്ഷിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നപക്ഷം പ്രകൃതി ദേവത മുൻത്തിമത്തായി, അഴിച്ചിട്ട് കബരീഭരതോടുകൂടി, കിഴക്ക് ശീരസ്സും വെച്ചു വിശ്രമിക്കുന്നതോ എന്നുതന്നെ തോന്നിപ്പുകും.

പക്ഷേ, ഈ മനോഹരചിത്രത്തെ മലിനപ്പെടുത്തുന്ന ദോഷങ്ങൾ അല്ലമാനുമല്ല.

ആകെ 5792 ചതുരശ്ര നാഴിക വിസ്തീർഖ്യമുള്ള മലബാറിലെ താലുക്കുകളിൽ എല്ലാറില്ലും. വെച്ചു എറിവും വലിയതാണ് 966 ചതുരശ്ര നാഴിക വിസ്താരമുള്ള ഏറനാടു താലുക്ക്. 1922-ലെ സെൻസസ് പ്രകാരം ആകെ മലബാറിൽ 30,98, 371 നിവാസികളുള്ളതിൽ 4,01,101 പേരും ഏറനാട്ടിൽ വസിക്കുന്നവരാണ്. എന്നാൽ രാജ്യവിസ്തൃതിയിലും ജനസംഖ്യയിലും ഈ താലുക്ക് മുന്നണിയിൽ നിൽക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും. വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ അതുമറുതാലുക്കുകളെ അപേക്ഷിച്ചു എത്രയോ മോശന്റെ റിലാണ് ഇരിക്കുന്നത്. അക്കാദ്യാസം. സിഡിച്ചുവരായി മലബാറിൽ നാലു ലക്ഷ്യത്തോളം. ജനങ്ങളുള്ളതിൽ 30,171 പേര് മാത്രമേ ഏറനാടു നിവാസികളായിട്ടുള്ളു. വിസ്തീർഖ്യം കൊണ്ടു മലബാറിന്റെ 5 ത്തേരു ഭാഗവും ജനസംഖ്യകൊണ്ടു 7-ത്തേരു ഭാഗവും ഉള്ള ഈ താലുക്കിൽ അക്കാദ്യാസം. സിഡിച്ചുവരായി മലബാറിൽ ആകെയുള്ളതിൽ 13-ൽ 1 ഭാഗം പേര് മാത്രമേ ഉള്ളു. ഇംഗ്ലീഷുഭാഷാപരിജ്ഞാനമുള്ളവരായി 30,000-തോളം ജനങ്ങൾ മലബാറിൽ ഉള്ളതിൽ കൂട്ടിച്ചു 900 പേര് മാത്രമാണ് ഏറനാടു താലുക്കിലുള്ളത്. ഇരുട്ടിയിൽ മാത്രമേ രണ്ടു ഫോസ്റ്റക്കുള്ളു

കരാ ആ താല്പുകൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളൂ. വളരെ കാലതേതാളി മായി ഒരു മിഡിൽസെക്യൂള്ലു. രണ്ടോ മൂന്നോ പ്രാമാഖ്യിക സെക്യൂള്ലുകളും മാത്രമാണ്. നാല്പു ലക്ഷം ജനങ്ങൾക്കു വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ഏർപ്പാടുകൾ.

മേൽപ്പറഞ്ഞ പ്രകാരം ആകെ ഏറനാട്ടിൽ നാല്പു ലക്ഷ തതിൽ പുറം ജനങ്ങളുള്ളതിൽ 1,63,328 പേര് ഹിന്ദുക്കളും 2,37,402 പേര് മാസ്തിളമാരും അണം. വിദ്യാഭ്യാസകാര്യത്തിൽ മാസ്തിളമാരെക്കാാം അല്ല. ദേശം ഹിന്ദുക്കളുണ്ടെങ്കിലും അവരിലും, എത്രയോ ചുരുക്കംപേരാഴിക്കെ അധികം പേരും. നിരക്ഷരകുക്കൂട്ടികളും. ദുരാചാരവശഗരുമാണ്. താണ ജാതിക്കാരന്മാർ പറയപ്പെടുന്നവരെ നികുഷ്ടകീടങ്ങളെ കാാം കാശ്മായി ഇവർ ഗണിച്ചിരുന്നു. അനേകം ജാതികളും, ഓരോ ജാതിയിൽ അനേകം അവാന്തരവിഭാഗങ്ങളും, അവകരാ തമ്മിൽത്തമ്മിലുള്ള സൗംര്യപ്പിണക്കും. മതസ്ഥവും എല്ലാംകൂടി തെരുച്ചേരുന്നു ഹിന്ദുസമുദായം. ദുർഘ്ഗ്യതയുടെ ഒരു പര്യായമായി പരിണമിച്ചിരിക്കുന്നു. മനുഷ്യരിൽ പ്രകാശിക്കുന്ന ചെതന്യം. ഇഷ്പരാംശമെന്നു വിശ്വസിച്ചുവരുന്ന ഹിന്ദുക്കൾ ആ ചെതന്യത്തിന്റെ ശേഹമായ ദേഹത്തിന്റെ സാമീപ്യതന്നെ അശൃംഖമെന്ന നിലയിൽ 36 അടി, 48 അടി, 96 അടി ഇങ്ങനെ ചീല വ്യവസ്ഥകൾ പ്രകാരം. അകററി നിർത്തി സ്വഷ്ടികർത്താവിനെ നിന്തിക്കുന്നു. പണ്വമഹാപാതകത്തിലും ശൗരവമേറിയ ഇഷ്പരാംശമൊത്തിന്നും അനുരൂപമായ ശിക്ഷ ഹിന്ദുസമുദായം. ഒരിക്കലും അനുഭവിക്കാതെ ഒരു രക്ഷപ്പെടുന്നതല്ല. പ്രായണ വിദ്യാവിഹീനമാരും. അപരിഷ്ടുതരും. ആയ ഏറനാട്ടിലെ ഹിന്ദുക്കൾ താണ ജാതിക്കാരെ ഉപദ്രവിപ്പാനുള്ള അധികാരം. വിലയേറിയ ദരവകാശമെന്ന നിലയിൽ പിടാതെ മുറുകെ പിടിച്ചതിന്റെ ഫലം. എതാണ്ട് ഇക്കാഴ്ചിയെന്നു കലാപത്തിൽ അവർ അനുഭവിച്ചു. നായരും നമ്പുതിരിയും. തീയുന്നും. ചെറുമനും. യോജിച്ചും ഒരു കെട്ടായി നിന്നിരുന്നുവെങ്കിൽ അക്രമികളായ ലഹരിക്കാരോടു ചെറുതുനിന്നുകൂവാൻ അവർക്കു ചീലേടങ്ങളിലെക്കിലും സാധിക്കുമായിരുന്നു. പക്ഷേ, നമ്പുതിരി നായരേയും, നായർ തീയുന്നേയും, തീയുന്ന കണകനേയും, കണകനു ചെറുമനേയും, ചെറുമൻ നായാടിയേയും. അനേകം ശതവർഷങ്ങളാളും. ഫ്രോഹിച്ചതിന്റെ ഫലമായി തങ്ങൾക്കു നേരിട ആപത്തിനിടയിൽക്കൂടി തങ്ങളിലും ഉയർന്ന ജാതിക്കാരുടെ ആപത്തിൽ അവരിൽ പലരും സന്ന്താഷിക്കാതിരു

നിടപ്പിലും ‘‘ഹാ’’, എന്ന രാക്ഷസശമ്പുത്തിൻറെ ശ്രവണമാതൃത്തിൽ ഓടി ദുരേ പോകുന്നതും കുമ്പിടുന്നതും തൊഴുന്നതും, ‘‘എറാൻ അടിയൻ’’ മുതലായ ആത്മനിദ്യങ്ങളായ ആചാരങ്ങൾ പറയുന്നതും, ദർശനവേളയിൽ അർഥം നഗരകുന്നതും, വക്രം മുടുന്നതും ഗാത്രം വിക്രതമാക്കുന്നതും മറ്റും ആത്മാർത്ഥമായ ഭക്തിസ്നേഹപ്രഹൃമാനങ്ങളുടെ ചിഹ്നങ്ങളാണെന്നും ഉയർന്ന ജാതിക്കാർ സമാധാനിച്ചിരിക്കുന്നതും! ആപത്തുകാലങ്ങളിൽ തമ്മിൽ തമ്മിൽ ധാതാരുസഹായമോ, സഹകരണമോ ഇല്ലാതെ നപുതിരി നപുതിരിയുടെ വഴിക്കും ചെറുമൻ ചെറുമൻറെ വഴിക്കും കൈച്ചും ഭാണ്യവും എടുത്തും ഓട്ടേണിവരുമെന്നും മാതൃമല്ല, കാലഘട്ടമേണ ഹിന്ദുസമുദായം നാമാവശ്യമായിത്തീരുമെന്നുകൂട്ടി ഇവർ ഓർക്കേണ്ടതാണും.

എറനാട്ടിലുള്ള ഹിന്ദുസമുദായത്തിൻറെ സ്ഥിതി ഇങ്ങിനെയാണെങ്കിൽ മുഹി മു ദീ യ സ മു ദാ യ ത്തി എൻറെ സ്ഥിതിയും ഒട്ടും തുള്ളിക്കരമെന്നും പറവാൻ പാടില്ല. ആകെ എറനാട്ടിൽ 4,01,101 ജനങ്ങളുള്ളൂള്ളതിൽ 2, 37,402 പേര് മാപ്പിളമാരാണും. അഡ്വനസൈലന്റാരായ ഇവർ പ്രായണകായികബലമുള്ളവരായി കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും. അജഞ്ചാനവും അതിൻറെ ഫലമായ മതദ്രാന്തും ഇവരിൽ വരുത്തിത്തീർക്കുന്ന അനർത്ഥങ്ങൾ ചില്ലറയോന്നുമല്ല. ഫലയാളത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാപ്പിളലഹളകളിൽ എക്കദേശം മുഴുവനും എറനാടുതാലുകിൽത്തനെ ആണും ഉത്തവിച്ചിട്ടുള്ളതും. ഇവയിൽ പലതിനും ജനികളുടെ ഉപദ്രവം കാരണമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അവയുടെ വർദ്ധനവിനും കുറരജ്ജും മതദ്രാന്തും തീർച്ചയായും സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടും. എത്തെങ്കിലും ജനിയോടുള്ള മതസരത്തിൻറെ ഫലമായി ആരംഭിക്കുന്ന ലഹള നിരപരാധികളായ ഹിന്ദുക്കളോടുപൊതുവേ ഉള്ള രൂപ യുദ്ധമായി പരിണമിക്കുന്നു. ‘കാഫറി’ കൊന്നാൽ സപർശം കിട്ടുമെന്ന അധ്യവിശ്വാസം എറനാട്ടിലെ ഉച്ചപ്രദേശങ്ങളിലുള്ള ഫല മാപ്പിളമാർക്കും ഉണ്ടെന്നുള്ളതിനും സംശയമില്ല. ഈ അധ്യവിശ്വാസത്തെ പരിജ്ഞാരഹിതനാരായ മെഖലവികൾ ബലപ്പെടുത്തുന്നതല്ലാതെ നശിപ്പിക്കുന്നില്ല. അന്യദേശങ്ങളുമായോ നഗരങ്ങളുമായോ സന്പർക്കത്തിനും അവകാശവും സൗകര്യവും മുള്ളിടിക്കുകളിലെ മാപ്പിളമാരെ ഈ വിശ്വാസം അതിബാധിക്കുന്നില്ല. പഞ്ചലും, മുടിക്കോട്ടും, നെന്തിനി, പാണ്ടിക്കാടും, തുച്ഛും, ചെറുപ്പേരി ഈ പ്രദേശങ്ങളിലാണും

ഈ വിശ്വാസം അടിയുറച്ചു നിൽക്കുന്നത്, മതസംഖ്യയിൽ മായി വല്ല ആക്ഷേപവും കോക്കുന്ന ക്ഷണത്തിൽ അത് വാസ്തവമോ അവാസ്തവമോ എന്ന് അനേപഷിക്കുവാൻ പോലും ക്ഷമയില്ലാതെ ഈവർ ‘ഹാലിളക്കി’ വെറും ഭാന്തനാരുടെ സ്വഭാവം അവലംബിച്ചു ലഹളയാരംഭിക്കുന്നു. മരിക്കുവാൻ ഈവർക്ക് ലവലേശം കുസലിലു.

കച്ചവടത്തിലും കുഷിയിലും ഇവർക്കുള്ള പാടവം എന്നു വേറെത്തനെന്നയാണ്. നല്ല മാർഗ്ഗത്തിൽക്കുടെ നയികയും, വിദ്യാഭ്യാസം നൽകുകയും, മതത്തെ ഉത്തമമായ റീതിയിൽ പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യാൻ ഈവർ ഇന്ത്യാരാജ്യത്തിലുള്ള ഏതു സമുദായത്തോടും കിടപിടിക്കുവാൻ പ്രാജ്ഞമാരായിത്തീരുന്നതാണ്. പക്ഷേ, നാടുകാരാവട്ടം ഇവരെ പരിപ്പൂരിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ ധാതോരു ശ്രമവും ഇതുവരെ ചെയ്തിട്ടില്ല. അടിയിൽ വേറുന്നിക്കിടക്കുന്ന ദേശും, ലഹളയുടെ രൂപത്തിൽ മുണ്മായി പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുന്നോരു ആ മുണ്മാനത്തെ കരിക്കുവാൻ രൂക്ഷങ്ങളായ ചില പുറമരുന്നുകൾ ഗവർമ്മെണ്ടു ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതല്ലാതെ രോഗത്തെ ഉയ്യുലച്ചേദം ചെയ്യാനുള്ള ധാതോരു മാർഗ്ഗവും ഇതുവരെ പരീക്ഷിച്ചിട്ടില്ല. അപ്പേപ്പാരാ ഉണ്ടാക്കുന്ന ലഹളകൾ ഒരുക്കുവാൻ ചെലവാക്കുന്ന പണത്തിന്റെ ഒരംഗം വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഏറനാട്ടിൽ മാപ്പിളലഹളയെന്നത് വളരെ മുമ്പുതന്നെ അസ്ത്രപ്രായമാക്കുമായിരുന്നു.

വിദ്യാഭ്യാസം ഇല്ലെങ്കിൽക്കുട്ടി പുരിഡിക്കുകളുമായി കൂളി സന്പർക്കത്തിന്നു സെംകര്യമുള്ള തീവണ്ണി ഏറനാട്ടിൽക്കുടെ നടപ്പായിരുന്നുവെങ്കിൽ ജനങ്ങളുടെ മുഖ്യത്ത്വം അല്ല. കുറവുണ്ടാകുമായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ മാപ്പിളലഹളയുടെ കാരണങ്ങളെ പററി പറയുന്നുനു അവസരത്തിൽ ഉംനാടുകളിൽ താമസിക്കുന്ന സാധാരണ മാപ്പിളമാരുടെ മുഖ്യത ലഹളയെ ഉണ്ടാക്കിയതിലും, വർദ്ധിപ്പിച്ചതിലും ഏതുതോളം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു വിവരിക്കേണ്ടതായി വരും. മറ്റുള്ള ദിക്കുകളിൽ ചെറിയ കുട്ടികൾപോലും വിശ്വസിക്കാത്തായ സംഗതികൾ കേട്ട ക്ഷണത്തിൽ വിശ്വസിപ്പാനും, അതിനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിപ്പാനും ഉംനാട്ടിലെ മാപ്പിളമാരിൽ അധികംപേരുകും ഉള്ള വാസന എന്നു വേറെത്തനെന്നയാണ്. ഇത് അവരുടെ സ്വഭാവത്തിലുള്ള ധാതോരു ദോഷവുംകൊണ്ടു ശുശ്രേഷ്ഠ വിവരമില്ലായുമെങ്കാണ്ടു മാത്രമാണ്.

എറണാട്ടിലെ സാധുജനങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്ന കഷ്ടത്തിൽ പറരിയും ഇപ്പോൾ നടപ്പിലുള്ള വസ്തുനിയമത്തിൻറെ ദോഷങ്ങളെ പറരിയും ആയവ ഈ ലഹരിയെ ഉണ്ടാക്കുന്നതിലും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിലും എത്രമാതൃം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നതിനെപ്പറരിയും ഒരു പ്രത്യേക ലേഖനത്തിൽ വിവരിക്കുന്നതാക്കുണ്ടു് ഇപ്പോൾ അതിനെപററി ഒന്നും പറയുന്നില്ല.

ഹിന്ദുമുസ്ലീം മെത്രീ

കഴിഞ്ഞ ലേവന്തത്തിൽ ഏറനാടു താലുക്കിന്നു റിയും അവിടത്തെ നിവാസികളെപ്പറിയും രൈ ചുരുക്ക വിവരം കൊടുത്തതിൽ ഹിന്ദുസമുദായത്തിൽപ്പെട്ട പല വർഗക്കാരും തമിലുള്ള ഭിന്നപ്പിന്നുറിയും ഹിന്ദുസമുദായത്തിന്നീയും മുഹമ്മദീയ സമുദായത്തിന്നീയും ദയനീയമായ അവസ്ഥയെ പറിയും അല്ലമൊന്നു പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടായില്ലോ. ഏറനാടുതാലുകൾിൽ പ്രത്യേകിച്ചും ലഹള സ്ഥലങ്ങളിലും മലബാറിലും സാമാന്യനയും ഹിന്ദുകളും മുസൽമാനരും തമിൽ പരസ്പരം ഏതു നിലയിൽ വർത്തിച്ചുവന്നിരുന്നുവെന്നും അവർ തമിലുള്ള മെത്രിക്കും മതസ്രത്തിനും എത്രതേതാളം ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും പര്യാലോചിക്കുകയാണ് ഈ ലേവന്തതിന്നീരുള്ളേശ്യം.

ഇന്ത്യയിൽ മുഹമ്മദീയർ ഒന്നാമതായി കാൽവെച്ചതും മലബാറിലാണെന്നും ഇവിടത്തെ ഹിന്ദു രാജാക്കന്മാർ അവരെ ആദരവോടുകൂട്ടി സ്വീകരിച്ചും അവർക്കും താമസ ത്തിനും കച്ചവടത്തിനും മറ്റും കഴിയുന്ന തത്താശക്രാചെങ്കുകൊടുത്തുവെന്നും ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ സംഗതികളാണ്. അവരുടെ മതാനുഷ്ഠാനങ്ങൾക്കും യാത്രാരും പ്രതിബദ്ധവും സാമൂതിരിരാജാക്കന്മാർ ചെങ്കുവനില്ല. എന്നുമാത്രമല്ല, അവരുടെ മതപ്രചാരണത്തിനുകൂട്ടി വേണ്ടുന്ന സഹായങ്ങൾ ചെങ്കുകൊടുത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവതു. മലബാറിലെ ഹിന്ദുകളും മുസൽമാൻമാരും തമിലുള്ള സ്വരച്ചേർച്ചിയും പരിയത്തക്കതായ യാത്രാരും ഭംഗവും അക്കാലങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്നതായി കേട്ടിട്ടില്ല. അവർ തമിൽ വളരെ സ്നേഹത്തോടും സൗഹാർദ്ദത്തോടും വർത്തിച്ചിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല സാമൂതിരിരാജാവിന്നീരും കീഴിൽ ഉയർന്ന പല ഉദ്യോഗങ്ങളും മാസ്തിഷ്മാരിൽ പലരും വഹിക്കയും ചെങ്കിട്ടുണ്ടായിരുന്നു.

ഇങ്ങിനെ ഈ രണ്ടു സമുദായങ്ങളും കേരള മാതാവിന്നീരണ്ടു ക്ലിയുകളെപ്പാലെ എക്കുത്തിലും വിശ്വാസത്തിലും വർത്തിച്ചിരുന്ന കാലത്താണ് ടിപ്പുവിന്നീരു ആകുമണബും

അക്രമങ്ങളും മലബാറിനെ ഒന്നു മേൽക്കൊഡി മറിച്ചത്. ടിപ്പുവിൻറെ “ചേലകലോപ്”മാണു് മലബാറിൽ മാപ്പിള ലഹരിയുടെ വിത്ത് ഒന്നാമതായി നടത്തു. അക്കാലത്ത് നടന്ന ഭയക്കര സംഭവങ്ങളെ ഇവിടെ എടുത്തു വിവരിക്കു നീതുകൊണ്ടു യാതൊരു കാര്യസിദ്ധിക്കും വഴിയില്ല. പരശുരാമപ്രതിഷ്ഠയുശേഷം കേരളത്തിലെ ഹിന്ദുക്കൾ ‘കലാപ്’കാലത്തു് അനുഭവിച്ചപോലെയുള്ള സങ്കടങ്ങൾ അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണു്. എത്രയോ ആയിരു ഹിന്ദുക്കളെ അക്കാലത്തു് നിർബ്ബന്ധമായി മുഹമ്മദ് മതത്തിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ടോ. അവരിൽ വളരെ പേര് “ചേല” പൊളിച്ചു് തിരിയെ ഹിന്ദുമതത്തിലേയ്ക്കുതന്നെ വന്നിട്ടുണ്ടുകില്ലും അധികംപേരും മുഹമ്മദീയരായി തന്നെ ഇരിക്കുകയാണു് ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. തന്റെ സ്വന്തം രാജ്യമായ മെസൂരിൽ രണ്ടു സമുദായങ്ങളും യാതൊരു പക്ഷഭേദവും കുടാതെ വളരെ നീതിയോടുകൂടിയാണു് ടിപ്പുസുൽത്താൻ ഭരിച്ചു വന്നിരുന്നതു്. നിർമ്മലയും മനോഹരയും ആയ കാവേരിയുടെ കൈവഴികളാൽ ആദ്ദേഹിക്കപ്പെട്ട ശ്രീരംഗപട്ടണം കഴിഞ്ഞ കൊല്ലത്തിലാണു് എനിക്കു കാണുവാൻ സംഗതിവന്നതു്. തീവണ്ടി സ്ഥൂഷനിൽനിന്നു പുറത്തു വന്ന ഉടനെ മുന്നിൽ പ്രത്യക്ഷമായതു് അതുന്നതങ്ങളായ ചില ഗ്രാപുരങ്ങളാൽ അലംകൃതമായ ഒരു മതിൽക്കെട്ടായി രുന്നു. ഉടഞ്ഞു പൊളിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന ടിപ്പുവിൻറെ പ്രസിദ്ധമായ കോട്ടയുടെ മതിലിന്നുള്ളിലാണു് ഈ മതിൽക്കെട്ടു്. ഗ്രാപുരങ്ങളും ണാൻ കണ്ടു്. കാഴ്ചയിൽ ഒരു ഹിന്ദുക്ക്ഷത്രമെന്നു വിളിച്ചു പറഞ്ഞിരുന്ന ചിഹ്നങ്ങൾ പോലും അതു ഒരു ഹിന്ദു ക്ഷത്രമാണെന്ന വിശ്വാസം അല്ലെന്നേന്തെങ്കും എൻ്റെ മനസ്സിൽ ജനിപ്പിച്ചില്ല. ക്ഷത്രങ്ങളും ബിംബങ്ങളും തച്ചുടജ്ജുന്ന ടിപ്പു, ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ അന്തക്കന്നു് കുപ്രസിദ്ധനായ ടിപ്പു, മലബാറിൽ ഹിന്ദു വംശത്തെ നിർമ്മുലം നശിപ്പിക്കുവാൻ അതിപ്രയതം ചെയ്ത ടിപ്പു—അങ്ങിനെയുള്ള ടിപ്പുവിൻറെ രാജധാനിക്കു് തൊടു തന്റെ കോട്ടയുടെ ഉള്ളിൽ ഒരു ഹിന്ദുക്ക്ഷത്രമോ? ഇതു എന്നോ വ്യാമോഹം. അമവാ ക്ഷത്രത്തിന്റെ ആകൃതിയിൽ ഒരു പള്ളിയോ? എന്നിങ്ങനെയുള്ള ചിന്തകളാണു് എൻ്റെ മനസ്സിൽ പെട്ടുണ്ടിച്ചതു്. മെസൂരിൽ ടിപ്പു ഹിന്ദുകളെ യാതൊരു വിധത്തിലും ഉപദ്രവിച്ചില്ലായിരുന്നു എന്നു എനിക്കു് വിവരമുണ്ടായിരുന്നു പെക്കിലും തന്റെ രാജധാനിക്കു് തൊടു ഒരു ക്ഷത്രം ഉണ്ടാകുമെന്നു ണാൻ ഒരിക്കലും വിഹാരിച്ചിരുന്നില്ല. പക്ഷ,

മെസുരിൽ പ്രസിദ്ധമായ ഒരു പഴയ ഹിന്ദു കൂട്ടുംഖ തതിലെ അംഗമായ സെട്ട്‌ലുർ എൻ്റെ സംശയമെല്ലാം ഉടനെ തീർത്തു. മെസുരിലെ ടിപ്പു മലബാറിൽ നാം അറി ഞ്ഞിട്ടുള്ള ടിപ്പുവല്ലെന്നും തന്റെ ഹിന്ദു പ്രജകൾക്ക് ടിപ്പു സുൽത്താൻ യാതൊരു ദോഷവും ചെങ്കിടില്ലെന്നു മാത്ര മലു അവരെ സ്നേഹത്തോടും നീതിയോടും രേഖപ്പെടുവന്നിരുന്നുവെന്നും, ഹിന്ദുമതത്തിനോ ക്ഷേത്രങ്ങൾക്കോ വഹിച്ചു വടക്ക് ടിപ്പുവാക്കട്ട മെസുരിൽ യാതൊരു ഹാനിയും ഒരിക്കലും വരുത്തിട്ടില്ലെന്നും, എൻ്റെ മുസ്പിൽ കണ്ണ ക്ഷേത്രം എത്തോ പുരാതനമായ ‘‘ആരംഗനാമ’’ ക്ഷേത്രമാണെന്നും അദ്ദേഹം എന്ന ധരിപ്പിച്ചു. 24 സംവസ്തര തോളം മലബാറിലെ ഹിന്ദുക്കളിൽനിന്നും മാപ്പിളമാരിൽ നിന്നും ടിപ്പുവിന് പലവിധമായ ഭ്രാഹ്മണരം നേരിട്ടിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും അവരെ ഒരു പാഠം പാഠപ്പിക്കുവാൻ രണ്ടു കൂട്ടരും വൈരികളായാൽ ദുർഘടമായതുകൊണ്ട് മാപ്പിള മാരുമായി യോജിച്ചു അധികം വിരോധികളായ ഹിന്ദുക്കളെ നശിപ്പിക്കുവാൻ ടിപ്പു ഉദ്യമിച്ചുവെന്നും അതിന്റെ ഫലമാണ് യൈകരമായ കലാപമെന്നും മലബാർ ലോഗൻസ് മാന്പലിൽ വിവരിച്ചു കാണുന്നു. സ്വത്വേതന്നെ ബിംബാരാധരയും ക്ഷേത്രങ്ങളേയും ഹിന്ദുക്കളേയും നശിപ്പിക്കുന്ന ഒരു മുസൽമാൻ രാജാവായിരുന്നു ടിപ്പുവെക്കിൽ, തന്റെ മുസ്പിൽത്തന്നെ തന്റെ രാജധാനിക്കെടുത്ത, നിത്യൂദി വേലികളാലും ഉത്സവങ്ങളാലും തനിക്ക് ശല്യമായി തോന്നുവാൻ ഇടയുണ്ടായിരുന്ന ആരംഗനാമക്ഷേത്രത്തെ തകർക്കുവാൻ ടിപ്പുവിനു യാതൊരു വിഷമവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിൽനിന്നു തന്നെ മലബാറിൽ ടിപ്പു ചെങ്കു അകുമ്പണം ചില പ്രത്യേക കാരണങ്ങളാലാണെന്നും, മുസൽമാനാർ രാജ്യത്തിൽ പ്രബലമാരാക്കുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രം ഹിന്ദുകൾക്കോ ഹിന്ദുമതത്തിനോ യാതൊരു യൈത്തിനും അവകാശമില്ലെന്നും തെളിയുന്നതാണ്. പക്ഷേ, മലബാറിൻ്റെ നിർഭാഗ്യമെന്നു പറയുക. ടിപ്പു സുൽത്താൻ ഇവിടെത്തെ ഹിന്ദുകൾക്ക് പലേ ആത്മാപത്തുകളും വരുത്തിവിട്ടു എന്നു മാത്രമല്ല, മേലാലും പല ആപത്തുകൾക്കും ഇടയാക്കിത്തീർത്ത മാപ്പിള ലഹളകൾക്ക് ഒരു ‘ഗുരു’വായിത്തീരുകയും ചെങ്കു.

കാരണസഹിതങ്ങളും സാധുകരിക്കേത്തക്കവയും ആണെങ്കിൽത്തന്നെ അകുമ്പണം മേലാലും അകുമ്പണളുടെ ബീജമായി കലാശിക്കുവാനേ തരമുള്ളു. ഒരു ദോഷത്തെ മരിക്കാരു ദോഷംകൊണ്ടു നശിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെല്ല.

ടിപ്പു ചെയ്യു അകുമ്മങ്ങാം മലബാറിൽ റണ്ടു സമുദ്രാധിക്കളും തക്കിലുള്ള മെമ്പറിയെ നശിപ്പിക്കുകയും വിവരമില്ലാത്ത പരും മതദ്രാഗത്താരും ആയ ഇവിടത്തെ മാപ്പിളമാരുടെ മനസ്സിൽ യഥാർത്ഥമതത്തെപറ്റി പല തെററിഡാരണകൾ ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യു. അതുകൊണ്ടുണ്ടായ അനന്തരത്തെങ്ങാം ഇന്നും തീർന്നിട്ടില്ല. അതു നമുക്കെല്ലാവർക്കും ഒരു പാഠമായി തീരേണ്ടതാണ്. കഴിഞ്ഞ കലാപത്തിൽ മാപ്പിളകൾ പല അകുമ്മങ്ങളും ചെയ്യു. തരം, കിട്ടിയപ്പോൾ അതിന്നു പകരമായി ഹിന്ദുകളും മാപ്പിളമാരുടെ നേരെ പല അകുമ്മങ്ങളും പ്രവർത്തിച്ചു. അകുമ്മങ്ങാക്കു പകരം അകുമം പ്രവർത്തിച്ചതുകൊണ്ടു ആ കോട്ടകൾ തീരുകയാവട്ടു മേലാൽ കേഷമം ഉണ്ടാവുകയാവട്ടു ചെയ്യുന്നതല്ല. ഈ പരമത്തപം മലബാറിനെ സംബന്ധിച്ചേട്ടതോളം ഗവർമ്മെണ്ടും, മാപ്പിളമാരിലും ഹിന്ദുകളിലും പലരും വിസ്തരിച്ചിട്ടുള്ളതായിട്ടാണ് എന്നിക്കേം തോന്തീടുള്ളത്. അതിരിക്കട്ട, ടിപ്പുവിൻറെ കാലത്തിന്നുണ്ടെങ്കിലും ഹിന്ദുകളും മുസൽമാനാരും തമ്മിൽ അവിശ്വാസത്തിന്നും വൈരത്തിന്നും കാരണമായിത്തീർന്ന മാപ്പിള ലഹരികളുടെ സ്വഭാവത്തെപ്പറ്റി നമുക്കേം പറിശോധിക്കാം.

മാപ്പിളലഹളകളുടെ സ്വഭാവം

ബ്രീട്ടീഷുകാർ ഭരണം എററിടകുത്തതിനുശേഷം ഈക്കാണ്ടിലെ ലഹളയും മുന്നായി അനുപതിൽ പുറം മാപ്പിളലഹളകൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഈ ലഹളകൾ നിമിത്തം ഏറനാട്ടിലെ ഹിന്ദുക്കൾ അനുഭവിച്ചിട്ടുള്ള സങ്കടങ്ങൾ അല്ലമൊന്നുമല്ല. എതാനും ചിലരുടെ അവിവേകപ്രവൃത്തികളാൽ മാപ്പിളസമുദായവും ഈ ലഹളകൾ മുലം വളരെ കഷ്ടതകൾ അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. റണ്ടു സമുദായങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള സ്നേഹത്തിനും വിശ്വാസത്തിനും ഈ ലഹളകൾ അതിയായ ഒംഗം വരുത്തിയിരിക്കുന്നു. ഹിന്ദുക്കൾക്ക് മാപ്പിളമാരെ വിശ്വാസമില്ല. മാപ്പിളമാർക്ക് ഹിന്ദുക്കളെ സ്നേഹവുമില്ല.

ഈവിധം റണ്ടു പ്രധാന സമുദായങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള മെത്രിയെ മിക്കവാറും നശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള മാപ്പിളലഹളകൾക്ക് പൊതുവിൽ ഹേതുകളായ സംഗതികളെപ്പറ്റിയും അവയുടെ സ്വഭാവത്തെ പററിയും നമുക്ക് തെണ്ടു പറിശ്രായിക്കാം.

എറനാട്ടു താലുക്കിലെ മാപ്പിളമാർ മിക്കവാറും അത്യന്തം ഭരിത്രക്കാരാണ്. ചാലിയാറിൻറെ കരയ്ക്കും യിവസിക്കുന്ന മാപ്പിളമാരിൽ പലരും മരക്കച്ചവടത്തിലും മറ്റും എർപ്പട്ടു ധനികന്മാരായിത്തീർന്നിട്ടില്ലെന്നില്ല. ഗവർണ്ണമെന്തിൽ നിന്നു ‘കെഴാ’ വാദി മലംപ്രദേശത്തിനടക്കത്തു തരിശുകൾ വെട്ടിപ്പോളിച്ചു നിലമാക്കി ധനികന്മാരായി തീരന്ന മാപ്പിളമാർ വണ്ടുർ, നിലപ്പുർ മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ എതാനും കാണാം. ജനീകളായി മാപ്പിളമാരിൽ പറയത്തക്കവല്ലോ. ആരും ഇല്ലെന്നുതന്നെ പറയാം. കാണവും ഉടമസ്ഥമാരായി ഇവരിൽ പലരും ഉണ്ടെങ്കിലും ആകെയുള്ള ജനസംഖ്യയെ അപേക്ഷിച്ചു വളരെ ചുരുക്കമാണ്. നാട്ടുപ്രദേശങ്ങളിൽ കൂഷിപ്പണിയും പലവിധമായ കൂലിപ്പണികളും നഗരസ്ഥലങ്ങളിൽ ചില്ലറ വാണിബുമാണ് ഇവരുടെ സാധാരണ തൊഴിൽ.

തോട്ടങ്ങളിലുള്ള കൂലിപ്രവൃത്തിയിൽ വളരെ മാപ്പിളമാർ എർപ്പട്ടിട്ടുള്ളതായി കാണാം. കൂഷി പ്രവൃത്തിയിൽ

എൻപ്രൈട്ടിന്റെ വർദ്ധികവും വെറുംപാട്ടക്കാരോ വെറും കുലിക്കാരോ ആണ്⁹. ഈവർ താമസിക്കുന്ന വീടുകൾ സാധാരണയായി വളരെ ചെറിയ കുടിലുകൾ ആണ്¹⁰. എറാനടു താലുക്കിൽ “മാപ്പിളകുടിയും”, “തിശ്യപ്പുരയും”, “ചെറുമച്ചാളയും?”, കണ്ണു തിരിക്കുവാൻ വളരെ വിഷമമില്ല. എല്ലാം ദാരിദ്ര്യദേവതയുടെ അധിവാസസ്ഥലങ്ങളാണ്¹¹. സന്പത്തില്ലെങ്കിലും സന്താനത്തിനു ഈവർക്കാർക്കും യാതൊരു കുറിവും ഇല്ല. പ്രത്യേകിച്ചും മാപ്പിളമാർ ഇക്കാര്യത്തിൽ എല്ലാവരിലും മികച്ചുനില്കുന്നു. രാവിലെ മുതൽ വൈകുന്നേരംവരെ എല്ലുമുറിയെ പണിയെടുത്താൽ കിട്ടുന്ന എട്ടണകൊണ്ടു എട്ടാഴെ പുലർത്തണം. തിയുന്നും, ചെറുമനും കിട്ടുന്നതിൽ പകുതി ചാരായത്തിനും ഉപയോഗിക്കും. മാപ്പിളിയ്ക്കും ആ ദോഷമില്ല. കുറച്ചു ഉള്ളുവെങ്കിലും അതു അവൻ നന്നായി അനുഭവിക്കും. അതുകൊണ്ടു അവൻ ദൃഡഗാത്രനായി ജീവിക്കുന്നു. ഉശിരുണ്ട്, ശക്തിയുണ്ട്, എന്തിനും പ്രാപ്പിയുമുണ്ട്. വിവരമില്ല, വിദ്യാഭ്യാസമില്ല, പട്ടിണിക്കൊടുമുടക്കവുമില്ല. അനുഭവംകൊണ്ടു ഭൂലോകവാസത്തിൽ യാതൊരു സുഖവും അവൻ കാണുന്നില്ല. മതത്തിനു വേണ്ടി മരണപ്രൈട്ട് ‘‘സെങ്കാക്ക്’’ നാരേപ്പിറി വാഴ്കുന്ന പാട്ടുകൾ അവർ ചെറുപ്പം മുതൽക്കുതനെ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അതു അവന്റെ മനസ്സിൽ പല മോഹങ്ങളും ജനിപ്പിക്കുന്നു. ഭൂലോകത്തിലെ ദുഃഖവും സ്വർഗ്ഗത്തിലെ പരമാനന്ദവും തമിൽ എത്ര അന്തരം! പ്രാരംഭമില്ല, പരാധീനമില്ല, പട്ടിണിയില്ല. വാളെടുത്തു മരിക്കുന്നവനെ അളവറിഞ്ഞാൽ മുള്ളുകളും ദേവസ്ത്രങ്ങളും ഉടലോട്ടുകൂടി വരിക്കുന്നു! പിന്നെ അനുഭവിക്കുന്ന പരമാനന്ദങ്ങൾഅവരുടെ മനസ്സിനെ ഇളക്കിത്തീർക്കുന്നതിൽ എന്നാണ്¹² അതുകൂൽ? ദാരിദ്ര്യവും മതഭ്രാന്തിയും സ്വർഗ്ഗസുഖത്തിലുള്ളതും അധിവാസവും കുടിച്ചേരുന്നും മരിക്കുവാൻ അവനെ സന്നദ്ധനാക്കിത്തീർക്കുന്നു. അദ്ദേഹം ഇരിക്കുന്നേപോഴാണ്¹³ ഇരിക്കുന്ന കുടിയോ നടക്കുന്ന പാടങ്ങാ, അതിന്റെ ഉടമസ്ഥൻ— ജീവിയോ കാണക്കാരനോ,—പാടം ശരിക്ക് കൊടുക്കാത്തതിനാലായിരിക്കാം, ദുർമ്മാഹാത്മായായിരിക്കാം, സ്വന്നം ആവശ്യത്തിനായിരിക്കാം, തന്റെ ക്രയിൽനിന്നു ഒഴിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നതും. അതല്ലെങ്കിൽ ‘‘മാർഗ്ഗത്തിൽ’’ കുടിയ ഹിന്ദു, മാർഗ്ഗം പൊളിച്ചുവെന്നു അവൻ കൊക്കുന്നു. മതത്തിനു അപമാനം നേരിട്ടാൽ അതിനു പരിഹാരം വരുത്താതെ. ഇരിക്കുന്നവൻ ഇപ്പോൾ എന്നു അവൻ

നല്ലവല്ലും മനസ്സിലാക്കീടുണ്ട്. മതത്തിന്റെ ശത്രുക്കളായ വരെ കൊല്പുന്നതു് സ്വർഗ്ഗപ്രാണികൾു് എല്ലപ്പുമായ ഒരു മാർഗ്ഗമാണെന്നും അവൻ പഠിച്ചിട്ടുണ്ട്. കയ്യുവശമുള്ള വസ്തുക്കൾ ഒഴിപ്പിക്കുവാൻ ഹിന്ദു; മാർഗ്ഗത്തിൽകൂടി വീണ്ടും മാർഗ്ഗപൊളിക്കുന്നവനും ഹിന്ദു; ദിനംപുതി താൻ അതിപ്രയത്നം ചെയ്യുന്നതിന്റെ ഫലം സുവമായി ഇരുന്നു അനുഭവിക്കുന്നവനും ഹിന്ദുതന്നെ; ഷ്ണേധനേന്ന നിലയിൽ അകററി അപമാനിക്കുന്നതും ഹിന്ദു; ധാതോരുവനെ ദ്രോഹിച്ചാലോ ഹനിച്ചാലോ തനിക്കു് സ്വർഗ്ഗ കിട്ടുമോ അതും ഹിന്ദു—അങ്ങിനെയുള്ള ഹിന്ദുവിന്റെ പേരിൽ ഹാലിളകി ലഹളിയ്യു് ഒരുഞ്ചുന മാപ്പിളിയ്യു് എത്രതോളം കരുണയുണ്ടാക്കുമെന്നു് വിവരിക്കേണ്ടില്ലപ്പോ. പക്ഷേ, മുസ്യുള്ള ലഹളയിൽ ഹാലിളകി മരിക്കുവാൻ പോകുന്ന മാപ്പിള നിന്ദയായ ധാതോരു പ്രവൃത്തിയും സാധാരണ ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നില്ല. നിർബ്ബന്ധമായി മതത്തിൽ ചേർക്കുന്നതു് തെററാണെന്നു ഇല്ലാം ദേഹിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും. അക്കാരുത്തിൽ അവർ മാർഗ്ഗദർശിയാക്കിയെടുത്തിട്ടുള്ളതു് മുഹമ്മദു് നബീയെയല്ല, ടിപ്പുസുൽത്താനെ യാണു്. വഴിക്കു കാണുന്ന ഹിന്ദുക്കളെയെല്ലാം അവൻ കൊല്പും. ഹിന്ദുക്കളുടെ പുരകളും സാമാന്യങളും ചുട്ടു നശിപ്പിക്കും. മരണത്തിൽ ദേശം മതത്തിൽ ചേരുകയാണെന്നു സമ്മതിക്കുന്നവരെ അവൻ തൊപ്പിയിടീക്കും. പക്ഷേ, തല്ലാലത്തെ ക്ഷേണത്തിനല്പാതെ അവൻ കവർച്ച ചെയ്യുകയില്ല. സുരീകളെ അപമാനിക്കയില്ല. അവരുടെ ചാരിത്രംഗം വരുത്തുകയില്ല.

ലഹളകളുടെ ആരംഭം മിക്കവാറും ചുരുങ്ങിയ നിലയിലായിരിക്കും. ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രദേശത്തു് ഒന്നോ രണ്ടോ പേര് മേൽ സുചിപ്പിച്ച വല്ല കാരണത്തിനേല്ലും ഹാലിളകി ശത്രുക്കളെ കൊല്പുവാനും പിന്നെ മരിക്കുവാനും ഒരുഞ്ചുനും. ആ വിവരം തന്നെക്കു് വളരെ വിശ്വാസമുള്ള അയൽവാസിയെ അറിയിക്കുന്നു. അവനേയും വശീകരിച്ചു കൂട്ടത്തിൽ ചേർക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ ലഹളക്കാരുടെ സംഘം നാലോ അഞ്ചോ ആയാൽ ഉദ്ദിഷ്ടകാരുത്തിനു് ഇരിക്കി പുറപ്പെടുന്നു. അതിനിടയിൽ ചില വാളുകളോ കത്തികളോ തോക്കുകളോ ശൈരിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. ഈ ആയുധങ്ങളോടുകൂടി തന്നെ കൊല്പണമെന്നു് മനസ്സിൽ തീർച്ചപ്പെടുത്തിട്ടുള്ള ആളുടെ നേരെ ചെല്ലുന്നു. തരത്തിൽ കിട്ടിയാൽ അയാളെക്കാണും അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിലേയ്യു് യാതുചെയ്യുന്നു. ആദ്യത്തെ കൊല

കഴിയുന്നതുവരെ തങ്ങളുടെ പ്രവർത്തികളെല്ലാം ഗുഡമായി തന്നെ വെണ്ണുമെക്കില്ലും അതു കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ സകല പ്രവർത്തികളും പരസ്യമാണ്. തങ്ങൾ പോകുന്ന വഴിയിൽ നേരിട്ടു മുടക്കുന്ന അനുമതിയുമാരെ മിക്കവാറും അവർ കൊല്ലുകയോ ‘‘തൊപ്പി’’യീടീക്കുകയോ ചെയ്യും. അവരോടു യാതൊരു വിരോധവും വേണമെന്നില്ല. ചിലരെ വിട്ടയകയില്ലെന്നുമില്ല. അതുപകാരം തന്നെ അവർ പോകുന്ന ദിക്കുകളില്ലോ ഹിന്ദുകളുടെ വീടുകൾ ചുട്ടു നശിപ്പിക്കും. ബിംബങ്ങൾ തച്ചുടക്കും. കേഷത്തും നശിപ്പിക്കും. ഈ വിധത്തിൽ എതാനും ചിലരെ നശിപ്പിക്കുവാനായി ആരംഭിക്കുന്ന ലഹരി ഹിന്ദുകളുടെ നേരെ പോതുവായി ഒരു യുദ്ധമായി കലാശിക്കുന്നു. യുദ്ധമെന്നു പറഞ്ഞതു തെററാണ്. ലഹരിക്കാർ വരുന്നു എന്നു കേട്ടാൽ ഓട്ടുകയല്ലാതെ അവരോടു ഹിന്ദുകൾ എതിർത്തു നിന്നുതായി മാപ്പിളലഹളകളുടെ മുഴുവൻ ചരിത്രം നോക്കിയാലും കാണുവാൻ പ്രയാസമാണ്. കൂളിക്കുവാൻ പോയ അവസരത്തിൽ കൊല്ലുവാൻ വന്ന മാപ്പിളമാരോട് എതിർത്തു അവരിൽ പലരേയും തല്ലി വീഴ്ത്തി ടെവിൽ എതിരാളികളുടെ എണ്ണംകൊണ്ടു മാത്രം പരാജിതനായി മരണപ്പെട്ട മരനാട്ടു നൃപുതിരിപ്പാടിനേയും മറ്റും നോൻ വിന്ധ്യരിക്കുന്നില്ല. പക്ഷേ, നുറിപ്പതുകൊല്ലത്തെ പ്രിടീഷ്യുരേണംകൊണ്ട് ഉണ്ടിരും പൊരുഷവും ആയുധവും അഭ്യാസവും പോയി, ആരംഭിജാത്യവും അനാചാരവും മാത്രം ശ്രേഷ്ഠിച്ചു് ദുർഖ്യപ്പലക്കാരായിത്തീർന്ന ഹിന്ദുകൾ ആയുധധാരികളായി, മരിക്കുവാൻ കൊപ്പിട്ടുവരുന്ന ലഹരിക്കാരെ ഭയപ്പെട്ടു് ഓടിപ്പോകുന്നതിൽ അത്ഭുതമൊന്നു മില്ല. അതിരിക്കെട്ട്.

ഇങ്ങിനെ ലഹരിക്കാർ അയൽപ്രദേശങ്ങളിലേണ്ണു് പോകുന്നതോടുകൂടി അവരുടെ എണ്ണവും കുമേണ വർദ്ധിക്കുന്നു. ലഹരിക്കാരുടെ കുട്ടിപ്പാക്കു് കേട്ടാൽ തല്ലാലുത്തെക്കൈകില്ലും അരിളക്കം ബാധിക്കാത്ത മാപ്പിളമാരെ ലഹരിപ്രദേശങ്ങളിൽ കാണുവാൻ പ്രയാസമാണ്. അവരിൽ ചിലരെകില്ലും ലഹരിക്കാരുടെ കുട്ടുന്നു. രാജ്യനിവാസികൾക്കുള്ള ഉപദ്രവവും ഭയവും വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ലഹരി ആരംഭിച്ച വർത്തമാനം കേട്ടാൽ പട്ടാളവും പോലീസ്സും ഇവരെ തെറിപ്പിടിച്ചു കൊല്ലുവാനുള്ള ശ്രമം ആരംഭിക്കായായി. പക്ഷേ, ലഹരിക്കാരെ കണ്ണുപിടിക്കുവാൻ സാധാരണയായി ഇവർ വളരെ കുഴങ്ങാറുണ്ടു്. പട്ടാളക്കാരേയും മറ്റും പത്തു പത്തിനഞ്ചുഡിവസങ്ങളാളും ഇട്ടു വട്ടംതിരിച്ച

തിനു ശേഷം ഇരുപതേഴാം രാവാവുണ്ടായെങ്കിൽ (ലഹള കരാ മികവാറും നോമ്പുകാലത്താണുണ്ടാവാറുള്ളത്) ലഹള കാർ വല്ല ക്ഷേത്രങ്ങളിലും കയറി സങ്കേതം ഉറപ്പിക്കുന്നു. അവിടെവച്ചു തരിക്കുവാനും തീർച്ചയാക്കുന്നു. ലഹള കാർ ക്ഷേത്രത്തിൽ കയറി എന്ന വർത്തമാനം കേട് പട്ടാള കാർ അവിടെയെത്തി ലഹളക്കാരെ എതിർത്തു് അവരെ കുടകുടമായി വെടിവെച്ചുകൊല്ലുകയും ചെയ്യുന്നു. വളരെ ദുരത്തെങ്കിലും വെടിവെക്കുവാൻ തക്ക തോക്കുകരാ പട്ടാളക്കാർ കൈവശംവെങ്കിൽ തുടങ്ങിയതിനു ശേഷം മാപ്പിള മാരുടെ വെടി പട്ടാളക്കാരിൽ അതു ഫലിക്കാറില്ല. പക്ഷേ, അരുപത്തും എഴുപത്തും സംവസ്തരങ്ങൾക്കു മുമ്പ് നടന്ന ലഹളകളിൽ ലഹളക്കാരോടു എതിർക്കുവാൻ ദെരുമി പ്രാതേ ശിപ്പായികരാ ഓടിപ്പോയതും പട്ടാളക്കാർ പരാജിതരായതും അതു അസാധാരണമായിരുന്നില്ല.

ലഹളക്കാരുടുങ്കുന്ന മാപ്പിളമാർ ഹിന്ദുക്കളെ പല വിധത്തിൽ ഭ്രാഹ്മിക്കാറുണ്ടെന്നു മുമ്പ് പരഞ്ഞതുവെല്ലാ. എന്നാൽ സാധാരണയായി അന്യമതസ്ഥരാർ അപരാധിക ത്രഞ്ചാ നിരപരാധികത്രഞ്ചാ ലഹളക്കാർ അതു ഗുണദോഷ പിവേചനം ചെയ്യാറു് പതിവില്ലെങ്കിലും തങ്ങൾക്ക് സ്നേഹവും ബഹുമാനവും ഉള്ള ഹിന്ദുക്കളെ ധാതാരുവിയ ത്രിലും ഭ്രാഹ്മിക്കാരെ അവർ രക്ഷിച്ചതായും ഭാഷ്യാംശങ്ങളും. എന്നാടു താലുക്കിൽ പന്തലുർ എന്ന പ്രദേശമാണ് മാപ്പിളലഹളകളുടെ കേന്ദ്രസ്ഥാനം.. ഈ പ്രദേശത്തെ ബാധിക്കാത്തതായ ലഹളകരാ അധികമുണ്ടായിട്ടില്ല. ലഹള മുലം അവിടെത്തു ഹിന്ദുക്കരാ അനുഭവിച്ചേടതോളം. സങ്കണ്ണരാ മരിഞ്ഞും ഹിന്ദുക്കരാ അനുഭവിച്ചിട്ടില്ല. കൊപ്പം തോറും. അവരിൽ ചിലരെക്കിലും ലഹളക്കാരുടെ വാളിനും അവരുടെ വീടുകരാ അശ്വിദേവനും. ഇരയാകാതിരിക്കാറില്ല. അവിടെത്തു ഹിന്ദുക്കരാ മികവാറും ദരിദ്രനാരാണ്. ഒരു കുടുംബം മാത്രമേ ധനികന്മാരെന്ന പേരിനു് അർഹതയുള്ളതായി അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. ആ തറവാട്ടിൽ വളരെ ധർമ്മിഷ്ടനും സർസ്പദാവിയുമായ ഒരു കാരണവർ ഉണ്ടായിരുന്നു. അയാളുടെ അനന്തരവന്മാരിൽ ചിലരോടു് മാപ്പിളമാർക്കു് കരിന വിരോധമുണ്ടായിരുന്നു. എത്തു ലഹളയിലും ആ അനന്തരവന്മാരെ തേടിപ്പിടിച്ചു കൊപ്പു വാൻവേണ്ടി ലഹളക്കാർ ആ വീട്ടിൽ ചെല്ലുക പതിവാണ്. എന്നാൽ ലഹളക്കാരെ ദേശപ്പെട്ടു ആ വീടുകാർ എങ്ങും ഓടിപ്പോവുക പതിവുണ്ടായിരുന്നില്ല. മാപ്പിളമാർക്കു് വിരോധമുള്ള അനന്തരവന്മാർ മാത്രം ലഹള ആരംഭിച്ചുവെന്നു

കേട്ടാൽ ഒളിച്ചു രക്ഷ പ്രാപിക്കുകയും ശേഷം കുട്ടികളും സുരികളും ആരും വീടു വിട്ടുപോകാതെ അവിടെ തന്നെ താമസിക്കുകയുമാണ് പതിവ്. തങ്ങൾ കൊല്ലുവാൻ വേണ്ടി ചെല്ലുന്ന അനന്തരവൻ വീടിൽ ഇല്ലെന്നു കാരണം പൻ പറയുന്ന വാക്കിനെ ലഹളക്കാർ വിശ്വസിച്ചു യാതൊരു ഉപദ്രവവും വീടുകാർക്കും ചെയ്യാതെ അവിടത്തെ സുരികൾ പിളന്പിക്കാട്ടുക്കുന്ന ക്രഷണവും കഴിച്ചു് കാരണവരോടു യാതുയും പറഞ്ഞു അടക്കത്തുള്ള വീടുകൾ നശിപ്പിക്കുവാൻ പോവുക സാധാരണ രൂപ പതിവായിരുന്നു. വളരെ നിര പരാധികളെ ഉപദ്രവിക്കുകയും നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കുട്ടത്തിൽ തങ്ങൾക്കും സേ൦ഹവും ബഹുമാനവും ഉള്ള ഹിന്ദുക്കളെ അവർ ഉപദ്രവിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നുള്ള തിനു മേൽപ്പറഞ്ഞ സംഗതി രൂപ ഉത്തമ ദേശാന്തമാണ്.

പക്ഷേ, വളരെ വിശ്വസ്യമാരായ പല മാപ്പിളമാരും ലഹളയിൽ ചേർന്നു തന്നെ നേരെ പല അക്രമങ്ങളും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ള അനുഭവംകൊണ്ടും ലഹളപ്രദേശങ്ങളിലുള്ള ഹിന്ദുക്കൾ ലഹളക്കാലത്തു് മാപ്പിളമാരെ അതു വിശ്വസിക്കാറു പതിവില്ല. ലഹള കഴിഞ്ഞതിന്നുണ്ടെങ്കിലും ഇം അവിശ്വാസം അവരുടെ മനസ്സിൽ വേരുന്നിക്കിടക്കുന്നു. എക്കിലും ഏറ്റനാട്ടിലുള്ള ഹിന്ദുകളും മാപ്പിളമാരും സമാധാനകാലങ്ങളിൽ വളരെ യോജിപ്പേടുകൂട്ടിത്തന്നെന്നാണ് പെരുമാറിവരാറുള്ളത്. ഇം വലിയ കലാപമെല്ലാം കഴിഞ്ഞിട്ടുപോലും ഉംപ്രദേശങ്ങളിൽ ഇപ്പോൾ ചെന്നുനോക്കിയാൽ ഇം രണ്ടു സമുദായങ്ങൾ തമ്മിൽ വല്ല തകരാറും ഉണ്ടായതായി യാതൊരു ചിഹ്നവും കാണുകയില്ല. പഞ്ചാബിൽ നടക്കുന്ന മാതിരി മാപ്പിളയെന്നുവെച്ചു് ഹിന്ദു മാപ്പിളയെ ബഹിപ്പിജ്ജരിക്കയോ ഹിന്ദുവെന്നുവെച്ചു് മാപ്പിള ഹിന്ദുവിനെ അകറ്റി നിർത്തുകയോ ചെയ്യുന്നതായി ലഹളസ്ഥലങ്ങളിൽ കാണുകയില്ല. ലഹള കഴിഞ്ഞ രൂപ ദിക്കിൽ ചില ഹിന്ദുകൾ മാപ്പിളമാരേയും മററാറു ദിക്കിൽ ചില മാപ്പിളമാർ ഹിന്ദുകളേയും ബഹിപ്പിക്കരിച്ച തായി ണാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, ആയവ സാധാരണ പതിവിനെ സ്ഥിരപ്പെടുത്തുന്ന വ്യത്യസ്തങ്ങൾ മാത്രമായിരുന്നു. ഇം കാര്യത്തിൽ ലഹളസ്ഥലങ്ങളിലെ ഹിന്ദുകളേയും മാപ്പിളമാരേയും നാം അഭിനന്ദനിക്കേണ്ടതാണ്. അമ്മവാകലഹളത്തിന്റെ ഇം അഭാവം രൂപ വർഗ്ഗക്കാരുടെ ദൗർഘ്യല്ലോ കാണായിരിക്കാം. എക്കിലും മനസ്സിൽ കറവെച്ചു ദ്രോഹികാതിരിക്കുന്നതു് നല്ല ലക്ഷണം തന്നെയെന്നതിനു് സംശയമില്ല.

മുന്പു കഴിഞ്ഞ ലഹളകൾ

മുന്പു കഴിഞ്ഞ മാപ്പിളലഹളയുടെ സ്വഭാവത്തെപ്പറ്റിയും അവജ്ഞയും പൊതുവിൽ ഹേതുകളോയും സംഗതികളേപ്പറ്റിയും അവ നിമിത്തം ഹിന്ദുകളും മാപ്പിളമാരും തക്കിലുള്ള ബന്ധത്തിനു നേരിട്ടിട്ടുള്ള ശ്രദ്ധില്ലത്തെപ്പറ്റിയും കഴിഞ്ഞ ലേവന്തതിൽ വിവരിച്ചു. മേപ്പടി ലഹളകളുടെ ചുരുങ്ങിയ രൂപ ചരിത്രവും കൂടെ സന്ദർഭാചിത്രമായേക്കാം.

മാപ്പിളമാർക്കളുള്ള ഉത്സവങ്ങളിൽവെച്ച് ഏററാവും പ്രധാനമായിട്ടുള്ളതാണ് മലപ്പുറത്തുവെച്ചു കൊല്ലുംതോറും വേന്തുക്കാലത്തു് നടത്തിവരാറുള്ള സെയ്യാക്കണ്ണാരുടെ നേർച്ച. സാമുതിരിരിരാജാവിൻ്റെ സേനാനികളിൽവെച്ചു അഗ്രഗണ്യമായിരുന്ന പാറന്തമിയുടെ തലസ്ഥാനമായിരുന്ന ഏറനാടുതാലുകൾിൽ മലപ്പുറം എന്ന പ്രദേശം. സാമുതിരിരാജാവിൻ്റെ കീഴിൽ പല വലിയ ഉദ്യോഗങ്ങളും മാപ്പിളമാർ വഹിച്ചിരുന്ന പ്രകാരംതന്നെ പാറന്തമിയുടെ കീഴിലും ഭാരവാഹിതപമുള്ള പല ഉദ്യോഗങ്ങളും മാപ്പിളമാർക്കു് കൊടുത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. മലപ്പുറത്തുള്ള ചില പഴയ മാപ്പിള കുടുംബങ്ങളുടെ പേരുകൾതന്നെ ഈ ഉദ്യോഗങ്ങളെ സുചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. പണ്ഡാരകൾ, പട്ടാരപ്പടി മുതലായ തറവാട്ടുകാരായിരുന്നു പാറന്തമിയുടെ വജാന സുക്ഷിപ്പുകാർ. ആദ്യകാലങ്ങളിൽ മാപ്പിളമാർ ഏറനാട്ടിൽ വന്നു കുടിയേറി പാർത്തതുതന്നെ പാറന്തമിയുടെ ആശ്രിതകാരുടെ നിലയിലായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ വന്നു താമസിച്ചിരുന്ന മാപ്പിളമാരുടെ സ്ഥകര്യത്തിനുവേണ്ടി പള്ളി കെട്ടുവാനും മററും സ്ഥലം പാറന്തമി കൊടുക്കുകയും മാപ്പിളമാർ പള്ളി കെട്ടുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, 19-ാം നൂറ്റാണ്ടിൻ്റെ ആരംഭകാലത്തു്, മേപ്പടി പള്ളി സംബന്ധമായി പാറന്തമിയും മാപ്പിളമാരും തക്കിൽ ചില തർക്കമുണ്ടാവുകയും പള്ളി പൊളിക്കുവാനോ മറ്റൊ പാറന്തമി ചില ശ്രമങ്ങൾ ചെയ്കയും ചെയ്തു. ഇതു കണ്ണപ്പാരാ മാപ്പിള സമുദായം ആക്കപ്പാടെ നേരിളക്കി. പാറന്തമിയുമായി കൂട്ടിമുട്ടി. പാറന്തമിയുടെ സെന്റ്യൂവും മാപ്പിള

മാറും തമ്മിൽ വന്നിച്ചു ഒരു യുദ്ധം നടന്നു. ആ യുദ്ധ തതിൽ മാപ്പിളമാരുടെ ഭാഗത്ത് നാല്പത്തിപ്പത്ത് പേര് ‘സൈ റ്റാ’യി. ഈ സൈറ്റാക്കമൊരുടെ വീരകൃത്യത്തെ പ്രശ്നം സിച്ചുകൊണ്ടുള്ള പാട്ടുകളാണ് മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചതും, എത്തു മാപ്പിളയുടെയും മന്ത്രിനെ ഇളക്കുന്നതും ആയ പാട്ടുകൾ. ഈ നാല്പത്തിയേഴ്സു സൈറ്റാക്കമൊരുടെ ഓർമ്മ യുവേണ്ടി നടത്തിവരുന്നതാണ് മലപ്പുറം നേർച്ച. ഈതു ആളുകൾ ഒരുമിച്ചു കൂടുന്ന മരിറാറു ഉത്സവം കേരളത്തിൽ എങ്ങും ഇല്ല. എറിനാട്ടു, വള്ളുവനാട്ടു ഈ താലുക്കിൽ രോഗംകൊണ്ടോ വാർഡക്കുംകൊണ്ടോ അവശരായിട്ടില്ലാത്ത മാപ്പിളമാരിൽ 100ന് 90 കണ്ണു മലപ്പുറം നേർച്ചയ്ക്കും എത്തി ചേരും. പുറംദിക്കുകളിൽനിന്നും അസംഖ്യം മാപ്പിളമാർ നേർച്ചയ്ക്കും ചെന്നുചേരും. ഒരു കടലുപോലെ മനുഷ്യ സമൂഹത്തെ കാണേണ്ണമെങ്കിൽ മലപ്പുറം നേർച്ചയ്ക്കും പോയാൽ മതി. മതത്തിനുവേണ്ടി മരിച്ചവരെപറി മാപ്പിളസമുദായത്തിനുള്ള അഭിമാനത്തിന്റെ ഒരു പ്രത്യക്ഷഭൂഷാനമാണ് മലപ്പുറത്തെ നേർച്ച. ഈ അഭിമാനം ചില പ്രസാരം അധിവിശ്വാസത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി കരകവിഞ്ഞു മതദ്രാന്തായി കലാശിക്കാതിരുന്നുവെങ്കിൽ എത്തു മഹത്തരമായി അന്യമതസ്ഥർക്കുടി തോന്നുമായിരുന്നു! വിദ്യാഭ്യാസംകൊണ്ടും ലോകപരിചയംകൊണ്ടും ഈ ദോഷം കാലക്രമേണ നീങ്ങുമെന്നു് നമുക്കു സമാശ്രസിക്കാം.

മലപ്പുറം നേർച്ചയ്ക്കും കാരണമായിത്തീർന്ന ഈ സംഭവത്തിനു ശ്രേഷ്ഠം കും. അ. 1836-ാം സംവത്സരത്തിലാണ് മാപ്പിളപാളയപ്പറി നാം കേരക്കുന്നത്. എറിനാട്ടു ദേശകാരനായ കല്പങ്ങൽ കുണ്ണേതാലൻ എന്ന രോദ കണിശൻ ചക്കുപ്പണികൾ എന്ന രോദൈ കൊല്പുകയും വേരെ മുന്നു പേരെ മുറിപ്പെട്ടുത്തുകയും ചെങ്കത്തിനുശ്രേഷ്ഠം നന്നിനി മലയിൽ സങ്കേതം പ്രാപിച്ചു. അവിടെവച്ചു താസിൽ ദാരും ശിപായിമാറും അയാളെ വെടിവെച്ചു കൊന്നു.

1836-നും 1853-നും മദ്ദേശ്യരാണ് ലഹളയുടെ മുർഖന്യകാലം. പതിനേട്ട് കൊല്പത്തിനുള്ളിൽ ആകെ ഇരുപത്തിരണ്ട് ലഹളകൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ആദ്യത്തെ അരംഭം പത്തുപ്പത്തിരണ്ട് ലഹളകൾ ഉരുവുഴി മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലാണ് ഈ ലഹളകൾ നടന്നത്. മങ്കട പഴിപ്പുറം എന്ന പ്രദേശം, മലപ്പുറം ബാർക്കിൽനിന്ന് രണ്ടു

നാഴിക വിട്ടും എതാനും നമ്പുതിരിമാരുടെ ഇല്ലങ്ങൾ ഉള്ളതും ആയ ഒരു സ്ഥലമാണ്. ഈ സ്ഥലത്തുനിന്ന് പതലുറക്കും നാലുനാഴിക ദുരമേഖ്യുള്ളു. 1841-ൽ ഉണ്ടായ ലഹളയിൽ അവിടത്തെ ഒരു നമ്പുതിരിയെയും ജനിയായ പെരുസ്വള്ളി നമ്പുതിരിയെയും മറ്റും. ലഹളക്കാർ കൊല്ലുകയും നമ്പുതിരിയുടെ അശ്രൂതനാരാധ ചില ഹിന്ദുക്കളുടെ പുര ചുട്ടു നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം അവർ നമ്പുതിരിയുടെ ഇല്ലത്തു താമസം ഉറപ്പിക്കുകയും അവിടെവെച്ചു പട്ടാളക്കാർ അവരെ വെട്ടി വെച്ചു കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. ഈ ലഹളക്കാരിൽ പ്രധാനി കുണ്ണേതാലൻ എന്നാരാളായിരുന്നു. കുണ്ണേതാലൻറെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന ഒരു പറമ്പ് ജനി മേൽക്കാണ. കൊടുത്ത് മേച്ചാർത്തുകാരൻ ഷിപ്പിച്ച നിമിത്തമായി രുന്നു ഈ ലഹളയുണ്ടായതു്.

1841-ൽതന്നെ മററാരു ലഹള ഉണ്ടായി. മൊയ്യീൻ കുട്ടി എന ഒരു മാപ്പിള താച്ചുപ്പണികൾ എന്നാരാളെ കൊന്നു. ഒരു പള്ളിയിൽ സങ്കേതം ഉംപ്പിച്ചു. വേരെ ചില മാപ്പിളമാരും അയാളുടെ കുട്ടത്തിൽ കുട്ടി. അവിടെ വെച്ചു നാട്ടുപട്ടാളക്കാർ അവരോടു് എതിർക്കയും ലഹളക്കാർ പട്ടാളത്തിൻറെ നേരെ പാഞ്ഞുചെല്ലുന്ന അവസരത്തിൽ പട്ടാളക്കാർ അവരെ വെടിവെച്ചു കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. ഈ ലഹളിലും കാരണം പള്ളിയ്ക്കു ചുററും ഒരു കമ്പതിൽ കെട്ടുന്നതിനെ മേപ്പടി താച്ചുപ്പണികൾ തടസ്സം ചെയ്തായിരുന്നു.

1843-ൽ ഉണ്ടായ ഒരു ലഹളയിൽ കണ്ണബേരി ആലി അത്തനും വേരെ അഞ്ചു പേരും കുട്ടി തിരുരങ്ങാടി അധികാരിയായിരുന്ന കപ്രാട് തൃജ്ഞപ്പണികൾ എന ആളെ കൊന്നു ചേരുൻ അംഗത്വിലുള്ള ഒരു നായരുടെ വീട്ടിൽ കയറി. സുമാർ അറുപതേരും പട്ടാളക്കാർ അവരെ എതിർത്തു; പക്ഷേ, മാപ്പിളമാർ മരണത്തിൽ കൂസലി പ്പാതെ പട്ടാളക്കാരുടെ നേരെ പാഞ്ഞുചെല്ലുന്നതു കണ്ണപ്പാരം പട്ടാളക്കാർ പരിനേരിച്ചു ഓട്ടമായി. ഇതുനിമിത്തം ഒരു സുഖേദാരും മുന്നു പട്ടാളക്കാരും മരണപ്പട്ടുകയും കേപ്പടൻ ലീസർക്കും അഞ്ചു പട്ടാളക്കാർക്കും എഴു ശിപായിമാർക്കും കംിനമായ മുറി പററുകയും ചെയ്തു.

എറണാട്ടിൽ പടിഞ്ഞാറൻ ദിക്കുകളിൽ മാപ്പിള ലഹളക്കാരാം അധികം ഉണ്ടാവാറില്ല. എക്കിലും മേൽവിവരിച്ച ലഹള അവിടെയാണു് നടന്നതു്. 1843-ൽ ഉണ്ടായ മററാരു

ലഹളയിൽ പാണിക്കാട് രൂപ പ്രധാന ജനിയായ കറുകമാണ് മുസ്ലിം ലഹളക്കാർ കൊല്പുകയും ക്ഷേത്രങ്ങളെ നാശപ്പെടുത്തുകയും ബിംബങ്ങൾ ഉടയ്യുകയും ചെയ്യു. ലഹളക്കാരായി പത്തുപേര് മാത്രമേ ഉണ്ണായിരുന്നുള്ളുവെക്കില്ലു. അവരോടു എതിരിട്ട് ഇരുന്നും പട്ടാളക്കാരുടെ നടുവിലേയ്ക്കു അവർ പാതയുചെന്നു രൂപ നായകനെ കൊന്നു. അവസാനം എല്ലാവരും മരിക്കുകയും ചെയ്യു.

1849-ൽ ഉണ്ണായ മരിറാറു ലഹളയാണ്, അക്കാദാലത്ത് നടന്ന ലഹളകളിൽവെച്ചു എററവും ഗൗരവമായിത്തീർന്നത്. തോരങ്ങൽ അത്തൻ, അത്തൻ കുരിക്കരാ എന്നിവരും വേരു ചില മാപ്പിളമാരുംകൂടി മരനാടു നബുതിരിപ്പാടിന്റെ രൂപ ഭദ്രനേയും രൂപ തിയുനേയും കൊന്നു മണ്ണവരിയി ലുള്ള കുന്നത്തപലത്തിൽ കയറി ക്ഷേത്രം എതാനും നശിപ്പിച്ചു. ലഹളക്കാർ എല്ലാവരുംകൂടി മുപ്പത്തിരണ്ണു പേരോളം ഉണ്ണായിരുന്നു. 43-ാം റജിമെന്റ് നാടുപട്ടാള തോടുകൂടി കേപ്പറിൻ വാട് മലപ്പുറത്തുനിന്ന് മണ്ണവരിക്കും മാർച്ച് ചെയ്യുകയും എൻസൈൻവെസ് എന്നാളെ രൂപ കമ്പനിയോടുകൂടി മണ്ണവരി താലുക്ക് കച്ചേരിക്കും കുന്നത്തപലത്തിനും മലേഖയുള്ള പാടത്തുകൂടി ലഹളക്കാരോട് എതിർക്കുവാൻ കല്പന കൊടുത്തയക്കുകയും ചെയ്യു. ശേഷം പട്ടാളക്കാർ തുകിടി, കേപ്പടൻ ഇവരോടു കൂടി കച്ചേരിക്കുന്നിങ്ങൽ തന്നെ റിസർവ്വായി നിന്നു. ലഹളക്കാരിൽ എതാനുംപേര് എൻസൈൻവെസിന്റെ നേരു പാണ്ടത്തത്തി. മുമ്പിൽ വന്ന ലഹളക്കാരനെ വെസ് കൊന്നു. പക്ഷേ, കുടെ ഉണ്ണായിരുന്ന പട്ടാളക്കാരിൽ നാല് പേര് ഒറിക്കെ ശേഷമുള്ള പട്ടാളക്കാർ എല്ലാം പേടിച്ചു പിന്നോക്കം ഓടുകയാൽ എൻസൈൻ വെസും നാല് പട്ടാളക്കാരും ലഹളക്കാരാൽ മരണപ്പെടുകയാണ് ഉണ്ണായത്. ഇതു കണ്ണപ്പോരാ കച്ചേരി കുന്നിങ്ങൽ നില്പുന്ന പട്ടാളക്കാരും ഓടുമായി. ലഹളക്കാർ ഇതു കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം മണ്ണവരിനിന്നു അഞ്ചാടിപ്പുറി. ശേവതിക്കേഷത്തിലേയ്ക്കു പോയി. അതിനിടയിൽ കല്പ്പുർ നിന്നു വേരു പട്ടാളം എത്തി. അവർ ലഹളക്കാരെ പിന്തുടർന്നു. കോഴിക്കോട്ടു നിന്നു പുരിന്തെമല്ലിയുള്ള രോധിൽ 41-ാം നാഴികക്കല്ലിന്റെ അടുത്തുവെച്ചു ലഹളക്കാരും പട്ടാളക്കാരും തക്കിൽ കൂട്ടിമുട്ടി. മണ്ണവരി വെച്ചു പട്ടാളം തോറിട്ടു ഓടിയതിനുശേഷം ലഹളക്കാരുടെ എല്ലാം വർദ്ധിച്ചു അറുപത്തിനും ലോളം ആഴിരുന്നു. ഇവർ പട്ടാളത്തിനുനേരു കുതിച്ചു പാണ്ടത്തതി. പട്ടാളക്കാരുടെ ബയനറിങ്ങൽ വന്നു

വീണു. തങ്ങളുടെ കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന വാളുകൊണ്ടു പട്ടാളക്കാരെ എതിർത്തു. മുറിയേറു വീണിട്ടുപോലും ഈ ലഹളക്കാർ പിൻമാറാതെ മുട്ടിയേൽ നിന്നു പട്ടാളക്കാരുമായി പൊരുത്തി. അരമൺിക്കുർ നേരംകൊണ്ട് അറുപ്പ ത്തിനാലും പേരും സിദ്ധികുട്ടകയും ചെയ്യു. ഈ കുട്ട ത്തിൽ മഞ്ഞരിവെച്ചു എഴു ദിവസം മുസ്തിണായ യുദ്ധ ത്തിൽ തുടമുറിഞ്ഞുപോയിരുന്ന ഒരു മാപ്പിയുമുണ്ടായിരുന്നു. അയാളെ എടുത്തുകൊണ്ടും ലഹളക്കാർ മഞ്ഞരി നിന്നു കൊണ്ടുപോന്നിരുന്നതും. അയാൾ ഈ ദിവസങ്ങെ ഇൽക്ക് അനുഭവിച്ച പേരെ എത്രമാത്രമായിരുന്നുവെന്നു പർണ്ണിപ്പാൻ പ്രയാസം. എക്കിലും യുദ്ധസമയത്തും നൊണ്ടി നൊണ്ടികൊണ്ടു ശത്രുക്കളെ ഒരു വെട്ടക്കിലും വെട്ടി മരിക്കുവാനുള്ള അതിമോഹത്തോടുകൂടി അയാളും. കുട്ടത്തിൽ പൊരുത്തുവാൻ കൂട്ടിയിരുന്നു. ഈ യുദ്ധത്തിൽ പട്ടാളക്കാർക്കു് വലിയ ആരാനഷ്ടം പിണ്ണണ്ടില്ല. റണ്ടു പട്ടാളക്കാർ മാത്രം മരണപ്പെട്ടുകയും റണ്ടു ഉദ്യോഗസ്ഥരാർക്കും നാലു പട്ടാളക്കാർക്കും കംിനമായ മുറി പററുകയും ചെയ്യു.

1851-ൽ ഉണ്ടായ മരിറാരു ലഹളയാണു് കുളത്തുർലഹളയെന്നു കുപ്രസിദ്ധി നേടിയ ലഹള. ഈ ലഹളയിൽ പല ഹിന്ദുക്കളേയും ലഹളക്കാർ കൊല്പുകയും പല വീടുകളും തീവെച്ചു നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിന്നു ശേഷം കുളത്തുർലഹളയരുടെ വാരിയത്തേങ്ങ്യു ഇവർ പുറപ്പെട്ടു. വാരിയർ ഒരു പള്ളികെട്ടുന്ന കാര്യത്തിൽ എന്നോ വിരോധമായി ചിലതു് പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു. ലഹളക്കാർ വാരിയത്തു് എത്തി. സൗക്രാന്തും കുട്ടിക്ക്രാന്തും വീടുവിട്ടു പോകുവാൻ പറഞ്ഞു. അവരും വാരിയരുടെ റണ്ടു് അനന്തരവൻമാരും രക്ഷപ്പെട്ടു. മുപ്പിൽവാരിയർക്കു 79 വയസ്സു പ്രായമായിരുന്നു. അയാൾ ഒരു മുറിയിൽ അടച്ചിരുപ്പായി. അപ്പോഴേങ്ങു് അവിടത്തുകാരായ ചില ഹിന്ദുക്കരാ അപ്രഭേദകാരായ മാപ്പിളമാരെ ശരണം പ്രാപിച്ചു. മാപ്പിളമാർ അസ്വത്തുപേരോളം വാരിയത്തു് എത്തി. പക്ഷേ, ഈ വന്നവരിൽതന്നെ ചിലർ ലഹളക്കാരോടുകൂടി ചേർന്നു വാരിയരെ ഉപദ്രവിക്കാൻ കുടുകയാണു് ചെയ്തു്. വാരിയർ ചെറുപ്പംമുത്തിപ്പുതന്നെ വളർത്തിക്കൊണ്ടുവന്ന ഒരു മാപ്പിളയായിരുന്നു അയാൾ ഒളിച്ചിരുന്ന സ്ഥലം ലഹളക്കാർക്കു് കാണിച്ചുകൊടുത്തതും. ലഹളക്കാർ പോയെന്നു് ഉപായം പറഞ്ഞു വാരിയരെ പുറത്തു വരുത്തിയതും. വാരിയരെ അടുത്തുള്ള പാടത്തു് ഇടു വെട്ടിക്കൊന്നു. കുളത്തുർലഹളച്ചു

ഉണ്ടായ ഈ സംഭവമാണ് മാപ്പിളമാരെപ്പറ്റി ഹിന്ദുക്കളുടെ മനസ്സിൽ അവിശ്വാസം. ജനിപ്പിക്കുന്നതിനു പ്രധാനമായി സഹായിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ഈ ലഹരിക്കാരോടു എതിർക്കുവാൻ അയച്ച പട്ടാളക്കാർ ലഹരിക്കാർ ഉണ്ടായിരുന്ന വീടിന്റെ നേരെ ഏതാനും വെട്ടികൾ വെച്ചപ്പോൾ ലഹരിക്കാരിൽ ഒപ്പതുപേര് പട്ടാളക്കാരുടെ നേരെ പാണ്ടത്തി. മുന്നാണിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന പട്ടാളക്കാർ യേപ്പെട്ടു പുറകോട്ടു ഓടി. പിന്നിലും വരും പരിഗ്രമിച്ച് ഓട്ടമായി. ലഹരിക്കാർ ഇവരെ പിന്തുടർന്നു; മുന്നാളെ കൊന്നു; പട്ടാളക്കാരുടെ കൈവശത്തി പുള്ള വളരെ തോക്കുകൾ കൈവശപ്പെടുത്തി. ഇതിനുശേഷം കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു വേറെ പട്ടാളം വന്നു. ലഹരി അബുമായി ഏറ്റവും മുട്ടിയതിൽ ആദ്യം അവരും അവരും യേപ്പെട്ടു പിന്നോക്കം വെച്ചുവെക്കിലും രണ്ടാമതും ദെയരുപ്പെട്ട ലഹരിക്കാരോടു എതിർക്കയും ലഹരിക്കാരെ കൊല്പുകയും ചെയ്യും. പക്ഷേ, ഈ യുദ്ധത്തിലും നാലു യുദ്ധാപ്യമിന്ന പട്ടാളക്കാരും ഒരു നാടുകാരൻ സുഖേദാരും മരണപ്പെട്ടു.

1851-ൽ വടക്കേ മലയാളത്തിൽ കോട്ടയം. താലുക്കിൽ ഒരു മാപ്പിളലഹരി നടന്നു. കള്ളത്തിൽ കേശവൻ തന്ത്രം എന്ന പ്രമാണിയായ ഒരു ഹിന്ദു ജനിയുടെ വീടിനെ ഏട്ടാവത്ത് ലഹരിക്കാർ കുട്ടിവളഞ്ഞു. ആ വീടിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന പതിനെട്ടുപേരെ ലഹരിക്കാർ കൊന്നു. അതിനുശേഷം ചില ക്ഷേത്രങ്ങളെ ലഹരിക്കാർ നശിപ്പിക്കുകയും വേരെയും ചിലരെ കൊല്പുകയും ചെയ്തിനുശേഷം കല്യാട്ട് ചാത്തുക്കൂട്ടിനെപ്പാരുമായി ഏറ്റവും മുട്ടിയിൽ നിന്നു പട്ടാളം പുറപ്പെട്ടു. പക്ഷേ, പട്ടാളം എത്തുന്നതിനുമുമ്പായി കല്യാട്ടുനെപ്പാരുടെ ആരക്കാർ ലഹരിക്കാരെ കൊന്നു. ഹിന്ദുക്കൾ ലഹരിക്കാരുമായി പൊരുതി ലഹരിക്കാരെ നശിപ്പിച്ചതിന് ഈ ദേശാന്തം മാത്രമേ 1836-നുശേഷം മാപ്പിളലഹരികളുടെ ചരിത്രത്തിൽ കാണുകയുള്ളൂ. അതു വടക്കേ മലബാറിൽ ആയിരുന്നുതാനും.

തൃക്കളുംസംഭവം

1836 മുതൽ 1852 വരെയുണ്ടായ ലഹരികളുടെ ചരിത്ര മാനുല്പാ കഴിഞ്ഞ അഭ്യർത്ഥനയ്ക്കിൽ വിവരിച്ചത്¹. മാപ്പിള ലഹരികൾ ഇതു അധികമായി വർദ്ധിച്ച അക്കാദമിയും മലബാർ കലക്കരായിരുന്ന മിസ്സറ് കൊനോല്പി ലഹരിയുടെ കാരണങ്ങളെപ്പറ്റിയും മറ്റും പൊതുവിൽ ഒരുപേഷണം നടത്തുവാൻ ഗവർമ്മെണ്ടു രൂപീകരിച്ചു കൊണ്ടു നിശ്ചയിക്കേണ്ടതാണെന്നു ഗവർമ്മെണ്ടിലേജ്ജു² റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യു. ഗവർമ്മെണ്ടു³ ഈ അഭിപ്രായത്തെ സ്വീകരിക്കുകയും മലബാറിൽ ഡിസ്ട്രിക്ടു ജീവിയായി പ്രസ്തി എടുത്തിരുന്ന സൗംഖ്യവും⁴ എന്ന ആളെ അക്കാദമിയിൽ രൂപീപ്പെട്ട കമ്മീഷണായി നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്യു. അക്കാദമിയുടെ മാപ്പിളമാരുടെ ഇടയിൽ അവരുടെ അളവററ കേതിവിശ്വാസത്തിനു⁵ പാതയായി തിരുവന്നാടിയിൽ രൂപീപ്പെട്ട തങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. അമാനുഷമായ പലേ ശക്തികളും ഈ തങ്ങൾക്കുണ്ടെന്നു മാപ്പിളമാർ പരക്കെ വിശ്വസിച്ചുവരികയും ചെയ്തിരുന്നു. ലഹരിയും⁶ രൂപെന്നുന്ന മാപ്പിളമാരല്പാം സെയ്റ്റ്⁷ ഫസുൽ എന്നു പേരായ ഈ തങ്ങളുടെ അനുഗ്രഹം വാദ്ദീക്രാണും⁸ ലഹരിയും⁹ രൂപെന്നാറുള്ളതെന്നായിരുന്നു ഗവർമ്മെണ്ടിനുണ്ടായിരുന്ന അറിവും വിശ്വാസവും. ഈ കാരണങ്ങളാൽ തങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രത്യേകമായ അനേപാഷണം നടത്തി റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യേണ്ടതാണെന്നുകൂടി ഗവർമ്മെണ്ടു മിസ്സറ് സൗംഖ്യവിനെ ഉപദേശിച്ചു. പക്ഷേ, മി. സൗംഖ്യവിനു¹⁰ ഈ കാര്യത്തിൽ വിശ്വഷിച്ചാനും പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതായി വന്നില്ല. കലക്കരമിസ്സറ് കൊനോല്പിയും തങ്ങളുമായി ചില ആലോചനകൾ നടന്നതിനും ഫലമായി തങ്ങൾ മലബാർ വിട്ടു അഭേദ്യയിലേജ്ജു¹¹ പോങ്ങിയാളും മെന്നു സ്ഥാതിച്ചു. തങ്ങൾ പോകുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയ വിവരം മാപ്പിളമാർക്കു¹² അറിവാർ ഇടവന്നപ്പോൾ പോകുന്ന ദിവസത്തേയ്ക്കു¹³ അനേകം ജനങ്ങൾ തിരുവന്നാടിയില്ലു. പരപ്പനങ്ങാടിയില്ലു. തടിച്ചുകൂടി. കലക്കരാട്ടു താൻ ചെയ്ത വാഗ്മിദത്തത്തെ നിറവേറ്റുവാൻ തങ്ങൾ കഴിയുന്നതു ശ്രമിച്ചു എന്നുമാത്രമല്ല, കോഴിക്കോട്ടു നിന്നു കപ്പൽ കയറുന്നതായാൽ അവിടെ എത്തുനേപാഴേജ്ജു¹⁴

അനവധി പുരുഷാരം തന്ന പിന്തുടർന്നേറക്കാൻ ഇടയുണ്ടു് കരുതി തങ്ങൾ പരപ്പന്നദാടിനിന്നുതനെ രൂപോണിയിൽ കയറി പത്രം നാഴികയോളും അതിൽ സഞ്ചരിച്ചു, തനിക്കുവേണ്ടി രൂക്കീനിർത്തിയിരുന്ന ഉറുവിൽ കയറി അരേബ്യയിലേജ്യു് പോഡ്യൂളണ്ടു്. ഈ സംഭവം അടുത്ത അവസരത്തിൽ യാതൊരു ലഹരിയും ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തിലേക്കില്ലും കലക്കർക്കാനോളിയെ പിന്നീടു കൊലപ്പെട്ടുതുവാനുള്ള ഫേതു ഇതായിരുന്നുവെന്നാണു് ഉംഗിക്കേണ്ടുന്നതു്. ആ സംഭവത്തിനുമുമ്പായി മിസ്റ്റർ സൗംഭവു്, തന്ന ഭരമേള്ളിച്ച പ്രവൃത്തി പുർത്തിയാക്കി ശവർമ്മണിലേജ്യു് റിപ്പോർട്ടിച്ചു. ജനികളുടെ ഉപദ്രവമല്ല, മത്രാന്തരം തന്നയാണു് ഈ ലഹരികരക്കു് കാരണമെന്നായിരുന്നു മിസ്റ്റർ സൗംഭവും അഭിപ്രായം. യാതൊരു വിവരവും മില്ലുന്നു മാത്രമല്ല കൂറി. ചെയ്യാനുള്ള വാസന ധാരാളം ഉള്ളവരായ ഇവർ മത്രാന്തരമാരായ പുരോഹിതന്മാരുടെ ഉപദേശങ്ങൾക്കു് വഴിപ്പെട്ടു്, അനുമതന്മാരു കൊല്ലുന്നതു് പുണ്യമെന്നു തെററിഡിച്ചു, അതിനായി രൂഞ്ഞിപ്പുറിപ്പട്ടുന്നതിന്റെ ഫലമാണു് ഈ ലഹരികര എന്നായിരുന്നു അയാളുടെ റിപ്പോർട്ടിന്റെ സാരം. ഈ ലഹരികര ഇല്ലാതാക്കുവാൻ ചില നിയമങ്ങൾ പാസ്സാക്കണ്ടതാണെന്നു് മിസ്റ്റർ സൗംഭവു് അഭിപ്രായപ്പെട്ടു്. ലഹരികരാരുടെ വസ്തു ശവർമ്മണിലേജ്യു് അടക്കുക, ലഹരി ഉണ്ടാക്കുന്ന സമലങ്ങളിലെ മാസ്റ്റിളമാരുടെ പേരിൽ പരക്കെ പിഴ ചുമത്തുക, ലഹരി ഉണ്ടാക്കുമെന്നു് സംശയിക്കപ്പെടുന്നവരെ നാടു കടത്തുക, ആയുധം കൊണ്ടുനടക്കുന്നതിനു് തടസ്സം ചെയ്യുക ഇവയെല്ലാമായിരുന്നു മാസ്റ്റിള ലഹരികരക്കു് മിസ്റ്റർ സൗംഭവു് കണ്ണുപിടിച്ച പ്രത്യേശധ്യങ്ങൾ. ശവർമ്മണിലും അഭിപ്രായങ്ങളേയെല്ലാം മികവാറും സ്പീകരിച്ചു് മാസ്റ്റിള ആകു് മുതലായ നിയമങ്ങളും പാസ്സാക്കി. കുറേകാലതേത്തേജ്യു് മാസ്റ്റിളലഹരിയുണ്ടായ ശമനം ശവർമ്മണിന്റെ മർദ്ദനന്മായം കൊണ്ടാണെന്നാണു് പലരും വിശ്വസിച്ചുവരുന്നതു്. അതു ശരിയെ തെറോ എന്നു ചരിത്രം തന്ന ദേശാന്തപ്പട്ടതുന്നതുകൊണ്ടും അതിനെപ്പറ്റി വിശദമായി വേറു സന്ദർഭത്തിൽ ശുണ്ണഭാഷനിരുപ്പണം ചെയ്യേണിവരുന്നതാക്കുണ്ടും ഈ അഭ്യർഥ്യയത്തിൽ താൻ എന്നും പറയുന്നില്ല.

1855 സപ്റ്റംബർ മാസം 12—ാം-ധാണു് കലക്കർ മിസ്റ്റർ കൊനോളിയെ വരുംതു് അദ്ദേഹം താമസിച്ചിരുന്ന ബക്കളാവിൽ വെച്ചു എറിവും കുരുമായ നിലയിൽ കൊലപ്പെ

ടുത്തിയത്. അക്കൊല്ലും ആഗസ്റ്റ് 4-ാംന് നാലു മാസ്പിള്ളി ത്തെവുകാർ കോഴിക്കോട്ടു ജൈലിൽനിന്നു പുറത്തു ചാടി രക്ഷപ്പെട്ടു. അവർ നോമതായി വള്ളുവനാട്ടേജ് പോയി. ഏതാനും ദിവസം അവിടെയും മറ്റും അല്ലത്തു തിരിഞ്ഞതിനുശേഷം കോഴിക്കോട്ടേജ് മടങ്ങി, സപ്പംബർ മാസം 12-ാംന് കലക്കരുടെ ബകളാവിൽ രാത്രി 8 മണിക്ക് പ്രവേശിച്ചു. കലക്കരും ഭാര്യയും കുട്ടി ബകളാവിൻറെ ഉമ്മിത്തും സാധാരണ പതിവു പ്രകാരം രണ്ടു സോഫയിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. മാസ്പിള്ളിമാർ ഗുഡ്മായി പിൻപുറം തുക്കുട്ടി വന്നു കലക്കരെ വെട്ടുന്നതുവരെ അവരെ ആരും കണ്ടില്ല. ആദ്യത്തെ വെട്ടുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ കലക്കരുടെ ഭാര്യ നി ലഭിച്ചു. പക്ഷേ, സഹായത്തിനു ആരും വനില്ല. കൊല്ല പാതകികൾ കലക്കരെ തിരിച്ചും മറിച്ചും വെട്ടി. അദ്ദേഹത്തിനെ ദേഹത്തിനേൽ പിന്നീടു പരിശോധിച്ചപ്പോൾ, ഇരുപത്തേഴ്സു പരിക്കുകളുള്ളതായി കണ്ടു.

ഈ കംനക്രീയ കഴിച്ചതിനുശേഷം ലഹരക്കാർ കോഴിക്കോട്ടു താലുക്കിൽ പല ദിക്കിലും സമ്പരിച്ചു. അവസാനം അവരെ ഒരു പുരയിൽവെച്ചു പട്ടാളവും പൊലീസ്സും വളയുകയും അവർ വാതിൽ തുറന്നു പട്ടാളത്തിനെ നേരെ പാണ്ടുവരുന്ന വരവിൽ അവരെ വെടിവെച്ചു കൊല്ലുകയും ചെങ്കും.

ഈ സംഭവത്തിനുശേഷം ഉണ്ടായ ലഹരകളിൽ പ്രധാനമായതു് 1873-ൽ ഉണ്ടായ നോൺ. വള്ളുവനാട്ടു താലുക്കിൽ തുക്കക്കൽക്കാരനായ ഒരു മുസലിയാരും വേരെ മുന്നു പേരും കുട്ടി അവിടത്തെ കേഷത്തിലെ വെളിച്ചപ്പാടിനെ കൊന്നും അനന്തരത്തെ മുപ്പിൽ വാരിയരെ കൊല്ലുവാനായി കുളത്തുർക്കും പോയി. സംഗതിവശാൽ മുപ്പിൽ വാരിയർ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വാരിയത്തു് ഉണ്ടായിരുന്ന രണ്ടു അനന്തരവഹാരിൽ ഒരാളെ മാസ്പിള്ളിമാർ കൊന്നു. മറ്റൊരു രക്ഷപ്പെട്ടുകയും ചെങ്കും. ഈ വർത്തമാനം കേട്ട ഉടനെ ആ കാലത്തു മലപ്പുറം തുക്കിയായിരുന്ന മിസ്സർ വിൻസിൻ പോത്തമും പട്ടാളവും അവിടെ എത്തി രണ്ടു ഭാഗങ്ങളിൽ കുട്ടി ലഹരക്കാരെ എത്തിർത്തു. ഇരുഭാഗത്തുനിന്നും തുറുതുരെ വെണ്ണുന്ന വെടികൾ വെറും മഴത്തുള്ളി എന്ന കണക്കിൽ ലഹരക്കാർ അഗണ്യമാക്കി, പട്ടാളക്കാരുടെ കുന്തത്തിനേൽ വന്നുവീണു. അതിയീരനായ ലഹരത്തലവൻ, മാറിൽ രണ്ടോ അതിലധികമോ ഉണ്ട് കൊണ്ടിട്ടും അതിനെ തുണവൽഗണിച്ചു കുന്തം ധരിച്ചിരുന്ന രണ്ടു പട്ടാളക്കാരെ

കംഗമായ മുറി ഏല്പിച്ച് അവസാനം മരിാറു പട്ടാളക്കാർന്നു കുത്തതിൽനിന്ന് രു കുത്തുകൊണ്ടു മരണം പ്രാപിച്ചു.

1880-ൽ മേലാറുരിൽ ഉള്ള റണ്ടു പ്രധാനജമികളായ അപ്പാദുര പട്ടരേയും തുഷിപിഷാരോടിയേയും കൊല്ലുവാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടി ചിലർ ലഹളജ്ജാരുത്തി. പ്രക്ഷേ, കൊല്ലുവാൻ ചെന്ന മാപ്പിളയെ പിഷാരോടിയുടെ പടികാവൽക്കാരൻ പെടിവെച്ചു കൊല്ലുകയാൽ ലഹള പടർന്നു പിടിച്ചു വലുതാവാൻ സംഗതി വന്നില്ല.

ഈ സംഭവത്തിനുശേഷം അക്കാലത്ത് മദിരാശി ഗവർണ്ണറായിരുന്ന ബക്കിംഗാം പ്രഭുവിന് രു വാരോല കിട്ടി. അതിൽ മലബാറിലെ തുഷിക്കാരുടെ സകടങ്ങൾ വിശദമായി എടുത്തു പറഞ്ഞിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല കോടതികളിൽ വന്നു ഷിപ്പിക്കുവാനായി കൊടുത്തു നിലവിലുണ്ടായിരുന്ന അനവധി വ്യവഹാരങ്ങൾ തല്ലാലും നിർത്തിവെച്ചു ജമികളുടെ പേരിൽ കുടിയാമാർക്കുള്ള ആക്ഷേപങ്ങൾ കേടു വേണ്ടുന്ന നിപുണത്തികൾ ഗവർമ്മേണ്ടു ചെയ്യാത്തപക്ഷം അഭുതപുർവ്വമായ രു ലഹളജ്ജ് മാപ്പിളമാർ ഒരുത്തീട്ടു ണ്ണനുകൂടുടെ പ്രസ്താവിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഈ ഹരജിയെ പററി ഗുഡമായി അനേപാഷണം ചെയ്യാൻ ഗവർമ്മേണ്ട് ഡിസ്ട്രിക്ട് ജീലിയേയും കലക്കർ മിസ്റ്റർ ലോഗനേയും ഏല്പിച്ചു. ഈവർ റണ്ടുപേരുടേയും അഭിപ്രായം മാപ്പിളലഹളക്കാർക്ക് തുഷിക്കാരുടെ സകടം തീരെ കാരണമായെന്നും മിസ്റ്റർ സുംഡൺവ് അഭിപ്രായപ്പട്ടിരുന്നത് തെററാണനായിരുന്നു. ഈ റണ്ടുപേരുക്കും മലബാറിനെ പററിയും ലഹളക്കുളെ പററിയും സുക്ഷ്മമായ അറിവുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ ഈവരുടെ അഭിപ്രായത്തെ ഗവർമ്മേണ്ടു വിലാവെച്ചു. എക്കിലും ജില്ലയെ പററി വിവരമുള്ള മരിാരാളുടെ അഭിപ്രായംകൂടുടെ അറിവാൻവേണ്ടി കുളത്തുർ ലഹളകാലപത്തും മറ്റും മലബാറിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന ആളും വളരെകാലം മലബാറിൽ ഉദ്ദ്യാഗം ഭരിച്ചു മലബാറിനെപ്പറ്റി പുർണ്ണമായ അറിവുണ്ടായിരുന്ന ആളും ആയ അന്നത്തെ തിരുവിതാംകൂർ റസിഡന്റ് മിസ്റ്റർ മെക്ക് ഗ്രഗറിനോടും ഗവർമ്മേണ്ട് ഈ കാര്യത്തിൽ അഭിപ്രായം ചോദിച്ചു. അദേഹവും ലോഗൻ മുതലായവരുടെ അഭിപ്രായത്തോടും യാജിക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. ഈ റിപ്പോർട്ടുകൾ ഏല്പാം കിട്ടിയ തിനുശേഷം ഗവർമ്മേണ്ട് മലബാറിൽ നടപ്പുള്ള കുടിയായ്ക്കുകയാണ് കിട്ടിവരുന്ന കുഴിക്കുറം വിലയെ പററിയും

പള്ളിക്കേം സ്ഥലം കൊടുക്കുന്ന കാര്യത്തെ പററിയും അനേകം ചീഴ്ച റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യാൻ മിസ്റ്റർ ലോഗനെ കമ്മീഷൻ റായി നിശ്ചയിച്ചു. ബ്രിട്ടീഷു കോടതികളും ഗവർമ്മേണ്ടും മലബാറിൽ പണ്ഡുപണ്ണേ നടപ്പുള്ള കുടിയായ്‌മയെ എത്ര മാത്രം തെററിഡുരിച്ചു വ്യാവധിയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും. അതിനെന്നിൻ ഫലമായി എന്നെല്ലാം കുഴപ്പങ്ങൾ മലബാറിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നും. മറ്റും മിസ്റ്റർ ലോഗൻ വിശദമായി ഗവർമ്മേണ്ടി ലേജ്യും റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യും. ഇവയുടെ എല്ലാം അവസാന ഫലമാണ് 1887-ൽ പാസ്സായ മലബാർ കുഴിക്കുർ നിയമം.

മെൻ പറഞ്ഞ കമ്മീഷൻ നിശ്ചയിച്ചതിനു ശേഷം 1883-നും 1885-നും മദ്ദേശ്യധാരായി 5 ലഹരികൾ നടന്നു. ഇവയിൽ എററാവും ശരവമായ ഒന്നാണ് 1884-ൽ ഉണ്ടായ ലഹരി. കൃഷ്ണദേവരി രാമൻ എന്നു പേരായ രൂ തിയും മുന്പു മാർഗത്തിൽ ചേർന്നിരുന്നുവെക്കിലും വീണും ഹിന്ദുമതത്തിലേജ്യുതനെ മടങ്ങിപ്പോയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അയാൾ മലപ്പുറത്തു് ബാറട്ടിലേജ്യു പ്രപുത്തിയെടുപ്പാൻ പോകുന്ന സമയം രണ്ടു മാസ്തിളമാർ അയാളെ വഴിയിൽ തട്ടുത്തുനിർത്തി കഠിനമായ മുറികൾ എല്ലിച്ചു. പക്ഷേ, അയാൾ എങ്ങനെന്നെങ്ങാ രക്ഷപ്പെടുകയും തന്നെ മുറിവേല്പി ചുവരുടെ പേര് വിവരം അധികാരിസ്ഥിക്കാരെ അറിയിക്കുകയും ചെയ്യും. അതിനെന്നിൻ ഫലമായി കുററക്കാരെ പിടിച്ചു വിചാരണ ചെയ്യു നാടുകടത്തി. ലഹരിയുണ്ടായി എന്ന സംഗതിയാൽ മലപ്പുറത്തുകാരായ മാസ്തിളമാരിൽനിന്നു മാസ്തിള ആകു് പ്രകാരം ഗവർമ്മേണ്ട് 5000ക. യോളം പിം വസുലാക്കുകയും അതിൽനിന്നു് 1000ക. മേപ്പടി രാമനു കൊടുപ്പാൻ കല്പിക്കുകയും ചെയ്യും. ഗവർമ്മേണ്ടിനെന്നിൻ ഈ പ്രപുത്തി മാസ്തിളമാരുടെയീടയിൽ വലുതായ ക്ഷബാഭ്യന്തരിനി ടയാക്കി. മാർഗ. പൊളിച്ചവനു് മരണത്തിനു പകരം ഇന്നാം ലഭിക്കുക എന്നതു് അവർക്കു് ക്ഷമവ്യമാപ്താത്ത അപരാധമായി തോന്തി. ഇപ്പോൾ മതത്തിനു നേരിട്ടിട്ടുള്ള ഹാനിയെ പരിഹരിക്കുവാൻ ചെന്നുപ്പേരി അംഗക്കാരായ ചില മാസ്തിള മാർ രൂഞ്ചി പുറപ്പെട്ടു. ആകെ ഈ സംഘത്തിൽ 12 ആളുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ നേരിട്ടു മുൻപാണ്ട രാമനെ തിരഞ്ഞെടു അയാളുടെ ജേപ്പുൻ താമസിച്ചിരുന്ന വീടിലേജ്യും ചെന്നു. രാമൻ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അയാളുടെ ജേപ്പുനേയും മകനേയും അവർ വെടി വെച്ചു പുരുജ്യും തീക്കാളുത്തി. ‘ബാകു്’ വിളിച്ചു. ഇതെല്ലാം മലപ്പുറം ബാറട്ടിനു വളരെ അടുത്തുവെച്ചായിരുന്നു ചെയ്തു്.

പാക്ഷി, അരും ഈ വൈദിയുടെയും മറിയും ശബ്ദം അതു ഗണ്യമാക്കിയില്ല. ലഹളക്കാർ അതിനുശേഷം നേരിട്ടു പടക്കോട്ടുപോയി ചാലിയാർ കടന്ന് തുകളുടെ ക്ഷേത്രത്തിൽ കയറി. സാധാരണ സന്റപായപ്രകാരം പട്ടാളക്കാരുടെ നേരേ ഓടിവന്ന് മരിക്കുവാനെല്ല ഈ ലഹളക്കാരുടെ ശ്രമമുണ്ടായതും. 'ക്ഷേത്രത്തെ അവർ ഒരു കോട്ടയാക്കി അതിന്റെ ഉള്ളിൽനിന്നു പൊരുതുവാൻവേണ്ട ഏർപ്പാട്ടുകളെല്ലാം ചെയ്യും. ഈ കാരണത്താൽ ഇവരെ കൊല്പുവാൻ പട്ടാളക്കാർ അല്ലോ. വിഷമിച്ചു. ലഹളക്കാരിൽ 11 പേരും അപ്പോരം തന്നെ മരിച്ചു. പട്ടാളക്കാരുടെ ഭാഗത്ത് ഒരു പട്ടാളക്കാരൻ മരിക്കുകയും ഒരു ആഫീസ്സർക്കും ഒരു പട്ടാളക്കാരനും കഠിനമായ മുറി പററുകയും ചെയ്യും.

കുന്നത്തവലത്തിലെ ഏററുമുടൽ

തുകളും വെച്ചുണ്ടായ സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റിയാണില്ലോ കഴിഞ്ഞ അഖ്യായത്തിൽ അവസാനമായി പ്രസാധിച്ചത്. അതിനുശേഷം എറനാട്, കോഴിക്കോട്, വള്ളുവന്നാട് ഈ താലുക്കുകളിലെ ജനങ്ങളുടെ കൈവശത്തിലുള്ള ആയുധങ്ങൾ എല്ലാം കരസ്ഥമാക്കുവാൻ ഗവർമ്മെന്റ് തീർച്ചപ്പെട്ടുതുടർത്തി. പുരത്തുനിന്ന് പട്ടാളത്തെ വരുത്തി പല ദിക്കുകളിലുമായി നിർത്തി. അല്ലാഡിവസത്തിനുള്ളിൽ 20000 ആയുധങ്ങൾ ജനങ്ങളിൽനിന്ന് ശേഖരിച്ചു. ഇവയിൽ 9000 വും തോക്കുകളായിരുന്നു. സാധാരണയായി തകരാറുകൾ ഉണ്ടാവാത്ത പൊന്നാനി താലുക്കിലും ഇതിനടുത്ത കാലത്ത് ഒരു ലഹളയുണ്ടായി. അതിൻ്റെ ഫലമായി അവിടുത്തുകാരുടെയും ആയുധങ്ങൾ ഗവർമ്മെന്റ് അടക്കി.

ഇകഴിഞ്ഞ വദ്ധിച്ച കലാപത്തിന് മുമ്പായി കഴിഞ്ഞ 30 കൊല്പത്തിനുള്ളിൽ 3 പലിയ ലഹളകളാണ് ഉണ്ടായിട്ടുള്ളത്. അതിൽ 1894-ൽ ഉണ്ടായ ലഹളയിൽ 32 പേരായിരുന്നു സംഘത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നത്. അവർ പല അക്രമങ്ങളും ചെയ്തു. വളരെ വീടുകൾ ചുട്ടു സ്തൂപാക്കി. വഴിയിൽക്കണ്ണ ഹിന്ദുക്കളെ പലരെയും കൊന്നു. അവസാനം ക്ഷേത്രത്തിൽ സങ്കേതം പ്രാപിക്കുയും അവിടെവെച്ച് പട്ടാളകാരുമായി എററുമുട്ടി വെട്ടിക്കാണ്ട് മരണപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

ഈ ടെവിൽ പറഞ്ഞ ലഹളയാണ് എൻ്റെ ഓർമ്മയിലുള്ള നീനാമത്തെ ലഹള. അയൽവക്കത്ത് ലഹളകാർവന് പല ലഹളകളും ചെയ്തുവെന്നുകേട് വീട്ടിലുള്ളവർ നടുങ്ങിയതും രാത്രികളിൽ ഉറകമെില്ലാതെ കഴിച്ചുകൂടിയതും, വാസ്തവവും അവാസ്തവവുമായ ഉഷ്ണവർത്തമാനങ്ങളാൽ വ്യാകുലരായി ജനങ്ങൾ ദയപ്പെട്ട് അനുബന്ധം നാഡി കഴിച്ചിരുന്നതും എന്നിക്ക് സ്വന്തത്തിൽക്കണ്ണ സംഭവംപോലെ ഇപ്പോഴും ഓർമ്മ തോന്നുന്നുണ്ട്.

1921-ന് മുമ്പുണ്ടായ മാപ്പിളലഹളകളിൽവെച്ച് ലഹളകാരുടെ എല്ലാംകാണ്ടും, ദയകരമായ പര്യവസാനം കാണ്ടും എററവും ശൗരവമായ 1896-ലെ ലഹളകാലത്ത്

ഞാൻ മണ്ണേരി ബോർഡ് സെക്കണ്ടറി ഇള്ളിൽ റബ്ബാംഹോറ തതിൽ പഠിക്കുന്ന ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്നു. മാപ്പിള മാരുടെ നോമ്പുകാലത്ത് പട്ടാളക്കാരും റിസർവ് പോലീസും ചെറിയ ചെറിയ സംഘങ്ങളായി ലഹളപ്രദേശത്ത് അവിടവിട്ടങ്ങളിൽ സ്ഥാനം ഉറപ്പിക്കുകയും അദ്ദേഹിച്ചും സഖരിക്കയും ചെയ്യാറുള്ള കൂട്ടത്തിൽ അക്കൗണ്ടിവും എതാനും പട്ടാളക്കാർ മണ്ണേരി കോടതിവളപ്പിലും ഞങ്ങളുടെ ഇള്ളിനുചേർന്ന ജിംഗാസ്സിക്ക് ഷൈലീലും കുടാരം അടിച്ചു താമസം ഉറപ്പിച്ചിരുന്നു. വജാന പാറാവിനും വേണ്ടി മണ്ണേരിയിൽ തന്പടിച്ചു താമസിക്കുന്ന ഇവർ അല്ല. പേരേ ഉള്ളു. എക്കിലും പട്ടാളക്കാർ അടക്കക്കൽ ഉണ്ടെന്ന ഒരു സമാധാനം അവരെയും ധീരമാരാക്കിത്തീർത്തിട്ടുണ്ട്. പല ശ്രമങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടും ലഹളക്കാരെ പോലീസിനോ പട്ടാളത്തിനോ കണ്ടുപിടിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. ലഹളക്കാരുടെ ഗതിയെപ്പറ്റി യാമാർത്ഥ്യത്തിനുനേരെ വിപരീത മായ ഉഷ്ണങ്ങളുള്ളതെ പോലീസുകാർക്കാക്കട്ട, നാട്ടുകാർക്കാകട്ട സാധാരണ കിട്ടാറില്ല. ആ പതിവനുസരിച്ച് വ്യാജങ്ങളായ ഉഷ്ണങ്ങൾ ലഹളക്കാരെ പിന്തുടരുന്ന സെന്റ് തതിനും നാട്ടിൽ എല്ലാം അലയുവാൻ അക്കൗണ്ടിവും ഇടയാക്കിയിരുന്നു. അങ്ങിനെ ഇരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ഞായറാഴ്ചപുലർച്ചു ലഹളക്കാർ, ആരും അറിയാതെ— കച്ചേരിയിൽ നിന്നും രണ്ട് ഫർലോങ്ങുമാതൃ. ദുരൈയുള്ള കുന്നത്തു് ഗൈത്തി ക്ഷേത്രത്തിൽ വന്നുകയറി. മുമ്പൊരിക്കൽ പട്ടാളക്കാരെ തോല്പിച്ച് ഓടിച്ചു സ്ഥലമായിരുന്നതിനാൽ ഇംഗ്ലീഷ് പ്രത്യേകവാസല്യവും കേതിയും ഉണ്ട്. ക്ഷേത്രത്തിനു തോട്ട് കുന്നിനടിയിലുള്ള മണ്ണേരി കോവിലുക്കത്തുനിന്നും ക്ഷേണം സാധനങ്ങളുണ്ടാം. വരുത്തി. ‘ബാക്കു’ കൊടുത്ത് സുവമായി ക്ഷേണം. കഴിക്കാൻ വേണ്ടുന്ന എർപ്പാടുകൾ ചെയ്യുതുടങ്ങി. ക്ഷേത്രത്തിൽ ലഹളക്കാർ എത്തിയ വിവരം അറിഞ്ഞപ്പോൾ വജാന പാറാവുകാരായ പട്ടാളക്കാർ കച്ചേരിയിൽനിന്നും കുന്നത്തപലത്തിലേജ്ഞും മാപ്പിളമാരുടെ നേരെ വെടിതുടങ്ങി. ഉണ്ടയും, തിരയും ഇവരുടെ വഴം അധികമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അല്ലനേരംകൊണ്ട് അതെല്ലാം ദുഃഖി. വെടിയും അവസാനിച്ചു. പക്ഷേ, ലഹളക്കാർക്കും ഇംഗ്ലീഷിലായില്ല. സാധാരണ ഒരു ലഹളയിലും ഇതുവരെ കുറയാതെ മാപ്പിളമാർ ചേർന്നിരുന്നു. മുൻസമ്പ്രദായപ്രകാരം ഇവർ ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നും കീഴുംപോട്ടി

റങ്ങി പട്ടാളക്കാരെ എതിർത്തിരുന്നുവെങ്കിൽ ഒരു പട്ടാളക്കാരനെകില്ലും. ശ്രേഷ്ഠിക്കുമായിരുന്നുന്നു തോന്നുന്നില്ല. പക്ഷേ, സാപ്രാടിനുള്ള ഒരുക്കത്തിൻറെ തിരക്കുകൊണ്ടോ എന്നോ അവർ ക്ഷേത്രം വിടാതെ അവിടെത്തന്നെ നിൽക്കുകയാണോ ചെയ്തു്. 9 മൺഡിയായപ്പോഴേയും കലക്കരും പട്ടാളവും പബ്ലിപ്പുടും മനോരിയിൽ എത്തി. ക്ഷേത്രത്തിൻറെ തെക്കുകിഴക്കുഭാഗത്തുള്ള ഒരു കുന്നിമേൽ സ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചു. മനോരിയിൽ കുന്നതു് ക്ഷേത്രം മനോഹരമായ ഒരു കുന്നിൻറെ മുകൾപ്പുരപ്പിലാണോ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നതു്. ക്ഷേത്രത്തിൻറെ ചുമരിനു പുറത്തുള്ള സ്ഥലം യാതൊരു മരവുമില്ലാതെ തീരെ ഷിഞ്ചതുകിടന്ന പരന്ന ഒരു സ്ഥലമാണോ. മാപ്പിളമാരുടെ കൈവശമുള്ള തോക്കിൽനിന്നുള്ള വെടി കുന്നിൻറെ പരിധികൂടി അതിക്രമിച്ചുപോകുന്ന തല്ല. പട്ടാളക്കാരുടെ കൈവശമുള്ള തോക്കുകരം ഒരു നാഴിക അക്കലെയുള്ള കുറിക്കു് കൊള്ളിക്കുവാൻ യാതൊരു വിഷമവുമില്ലാത്തവയായിരുന്നതാണും. ഷിഞ്ചത സ്ഥലം, പ്രതിക്രിയയ്ക്കുള്ള അശക്തി, മരിക്കുവാനുള്ള സന്ധിത, എതിരാളികളുടെ സ്ഥലം, അവരുടെ ആയുധങ്ങളുടെ യോഗ്യത—ഈതല്ലോ. ഒത്തുചേരുന്നാൽ സംഭവിക്കുന്ന ഫലം ഉംഗികാൻ വളരെ വിഷമമില്ലല്ലോ. മുഖത്തോടുമുഖം നിന്നു എതിരാളിയോടു് പൊരുത്തുന്നതിനു് നിപുംതിയി ലേന്നു കണ്ണപ്പോരാ അകലത്തുന്നിന്നു വരുന്ന ഉണ്ടയെ പൂജ്യ ഭാഗംകൊണ്ടു് ഇവർ എതിരേറുന്നു. ക്ഷണങ്ങരം കൊണ്ടു് 92 ലഹളക്കാർ സിദ്ധികൂടി. നിഷ്പമലമെക്കിൽക്കൂടി ലഹളക്കാരും പട്ടാളക്കാരുടെ നേരെ ഇടക്കിടെ വെടിവെച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അല്ലന്നേരം കഴിഞ്ഞപ്പോരാ ആ വെടിയും തീരെ അവസാനിച്ചു. ലഹളക്കാർ മിക്കതും മരണപ്പെടുവെന്നു തീർച്ചപ്പെട്ടപ്പോരാ കലക്കരും പട്ടാളക്കാരും ക്ഷേത്രത്തിലേയ്ക്കു് പുറപ്പെട്ടു. അപലത്തിൽ എത്തിയപ്പോരാ അവർ കണ്ണകാഴ്ച അത്യന്തം യേക്കരമായിരുന്നു. എത്രയോ ചുരുങ്ങിയ സ്ഥലത്തു് ആപാദചുഡായം കട്ടും ചോരയണിഞ്ഞ 92 ദേഹങ്ങൾ തലങ്ങും വിലങ്ങും കിടന്നിരുന്നു. അധികം പേരും മരിച്ചിരിക്കുന്നുവെങ്കില്ലും അല്ലോ ചിലരുടെ ശ്രാസം തീരെ നിന്നിട്ടില്ല. 20-ൽപരം ലഹളക്കാരുടെ കഴുതു് വാളുകൊണ്ടു് അറുത്തുവെച്ചതായിരുന്നു. വെടികൊണ്ടു് ജീവൻ പോകാത്തവർ ശത്രുവിൻറെ കൈയിൽ അക്കപ്പെട്ടുപോകരുതെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടി ലഹളക്കാർത്തന്നെ ചെയ്തായിരുന്നു ഈ പ്രസ്താവി. ലഹളക്കാരം മിക്കതും ചില ചില്ലറകാരണങ്ങളാൽ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടും മത്ത്രാന്തിന്റെയും അന്യ

വിശ്വാസത്തിന്റെയും സഹായത്താട്ടകൂട്ടി വർദ്ധിച്ചുവരികയാണെല്ലോ സാധാരണ പതിവ്. ഈ ലഹള്ജ്യം അങ്ങിനെ ഒരു കാരണവും കണ്ണുപിടിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. നോമ്പുകാലത്തു ഒരു ലഹള്ജ്യം ചിലർ ഏർപ്പാടു ചെയ്യുകയും അവരിൽ പ്രധാനികളായ നാലുപേരെ ഗവർമ്മേണ്ട് അറസ്റ്റു ചെയ്യും ചെയ്യു. അനുത്തനെ ചെയ്യുന്നു കാരായ 20 മാസ്പീളിമാർ ആയുധപാണികളായി ലഹള്ജ്യാരും അയൽ പ്രദേശങ്ങളിലേയ്ക്ക് യാത്ര ചെയ്യു. വഴിക്കു അവരുടെ സംഭവം വർദ്ധിച്ചു. പല അക്രമങ്ങളും ഈ ലഹള്ക്കാർ ചെയ്യു. അനേകം ഹിന്ദുക്കളെ കൊല്പുകയും നിർബ്ബന്ധിച്ചു മതാമാറ്റുകയും ചെയ്യു. വീടുകൾ കൊള്ളു ചെയ്യു ചുട്ടു, ബിംബങ്ങൾ ഉടച്ചു, ക്ഷേത്രങ്ങൾ നശിപ്പിച്ചു, എന്നും വേണ്ട പലവിധി അഴിമതികൾ ചെയ്യു. അവസാനം നോമ്പുകാലം അവസാനിക്കാരായപ്പോഴാണ് മരിക്കുവാൻ കാലം. അതിക്രമിച്ചുവെന്ന നിലയിൽ കൂനത്തപലത്തിൽ തുവർ വന്നുകയറി സ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചത്. ശേഷം ഉണ്ടായ സംഭവം മുമ്പു വിവരിച്ചുവെള്ളോ.

1896-ലെ ലഹള്ജ്യുശേഷം 1898-ൽ ഒരു ചീലുറ ലഹള്യുണ്ടായി. ലഹള്ക്കാർ ഒരു ജന്മിയെ കൊന്ന് പാഞ്ചനാട്ടു ഒരു ക്ഷേത്രത്തിൽ കയറി. അവരെ പിന്തുടർന്ന് സ്ഥൂഡ്യൂൽ സേന അവിടെ എത്തി. പക്ഷേ, ആയുധപ്രധാനം നേരും വേണ്ടിവന്നില്ല. പാഞ്ചനാട്ടം മുൻകാലങ്ങളിൽ ലഹള്യുടെ ഒരു മുലസ്ഥാനമായിരുന്നു. കഴിഞ്ഞ കലാപത്തിൽ പ്രസിദ്ധനായിത്തീർന്ന വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞഹമദാജിയുടെ വീടുതനെ ഈ അംഗത്വത്തിനുത്താണ്. പക്ഷേ, 1898-ൽ അപ്രദേശത്തുള്ള മാസ്പീളിമാർ ലഹള്ക്കാർക്കു യാതൊരു സഹായവും ചെയ്തില്ല എന്ന് മാത്രമല്ല അവരുടെ നേരെ വിരോധമായി തിരികയാണ് ചെയ്തു. അതിനുശേഷം മലപ്പുറത്തുപുക്കോയത്തങ്ങളുടെ ഉപദേശപ്രകാരവും മറ്റും ലഹള്ക്കാർ ആയുധം വെച്ചു കീഴടങ്ങി.

ഇതിനുശേഷം 17 കൊല്പന്തോളം യാതൊരു ലഹള്യും ഏറനാട്ടു താലുക്കിനെ ശല്യപ്പെടുത്തിയില്ല. ലഹള്യുടെ കേരുസ്ഥാനമെന്ന് മുമ്പുപറഞ്ഞിട്ടുള്ള പന്തലുർ, മുടിക്കോട്, തുച്ചുർ, ചെയ്യുന്നു മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലോ ആകെയുള്ള മാസ്പീളിമാർക്കു അന്യവിശ്വാസം കുമേണ നീഞ്ഞിപ്പോയിരുന്നു. അവർ ലഹള്ജ്യം ഒരുഞ്ചുകയോ ലഹള്ക്കാർക്കു വല്ല സഹായവും ചെയ്യുകയോ ചെയ്തിരുന്നില്ല. അങ്ങനെയുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ ജനസാമാന്യത്തിന്റെ അഭിപ്രാ

യത്തിന് വളരെ ഫലവും ശക്തിയും ഉണ്ട്. മാപ്പിള സമുദ്രം പരക്കെ തങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തികളെ അഭിനന്ധിക്കുന്നു, ഇഷ്ടപ്പെടുകയോ ചെയ്യുകയില്ലെന്ന് അറിഞ്ഞപോൾ ലഹരിയും ഒരു ദൈവാനവരുടെ ബുദ്ധി മനിച്ചു. ഉത്സാഹം കുറഞ്ഞു. ലഹരിയും ചാടിപ്പറപ്പെടുന്നതു കുറവായി.

1915-ൽ മാർഗ്ഗം പൊളിച്ചു എന്ന ഒരു കേസ്റ്റിന സംബന്ധിച്ച് അന്നു മലബാർ കലക്കരായിരുന്ന മിസ്റ്റർ ഇന്നിസ്റ്റിനോട് മാപ്പിളമാരിൽ ചിലർക്ക് അലോഗ്യമുണ്ടായി. അദ്ദേഹം സാധാരണ ഒരു സെന്റകിളിൽ കാളികാവ് വഴിക്ക് പോകുന്ന അവസരത്തിൽ വഴിക്കുവെച്ചു ചിലർ അദ്ദേഹത്തെ വെടിവെച്ചു. ദൈവഗത്യാ അദ്ദേഹത്തിന് വെടി പറിയില്ല, മുൻകാലങ്ങളിലാണെങ്കിൽ അത് വന്നിച്ചു ഒരു ലഹരിയായി പരിണമിക്കുമായിരുന്നു. കാലത്തിനേറയും അഭിപ്രായങ്ങളുടേയും മാറ്റരേതാടുകൂടി ഈ സംഖ്യം മുളയിൽതന്നെ ക്ഷയിച്ചുപോവുകയാണ് ചെയ്തു.

1919 ഫീഡുവരിയിലാണ് കലാപത്തിന് മുമ്പുള്ള ഒടുവിലത്തെ ലഹരിയുണ്ടായത്. മുമ്പും ലഹരിയുടെ ഉത്തേവസ്ഥാനമായിരുന്ന മക്ക പള്ളിപ്പുറം പ്രദേശത്താണ് ഇതാറംഭിച്ചത്. പോലീസ് ഡിപ്പാർട്ടുമെന്റിൽനിന്ന് പിരിക്കപ്പെട്ട ഒരു ഹൈകോൺസ്റ്റ്രീബിൽ ചേക്കാജി എന്ന ആളായിരുന്നു ഈ ലഹരിയും കാരണമെന്തെന്ന്. മക്ക പള്ളിപ്പുറം എതാനും നമ്പുതിരിമാരുടെ ഇല്ലങ്ങളുള്ള ഒരു സ്ഥലമാണെന്ന് മുന്നൊരിക്കൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടോ. ചേക്കാജി അവിടെ ഒരു ഇല്ലത്തെ കുടിയാനായിരുന്നു. ഇല്ലത്തിന് തൊട്ടാണ് ചേക്കാജി താമസിച്ചിരുന്ന പരിപ്പ്. ചേക്കാജി ചെറുപ്പം മുതൽക്കൂതെന്ന ഒരു വികൃതിയായിരുന്നു. പ്രായം 60 കഴിഞ്ഞിട്ടും തന്റെ സ്വഭാവത്തിനു വളരെ വ്യത്യാസം വന്നിരുന്നില്ല. പല ഉപദ്രവങ്ങളും ചേക്കാജിയിൽനിന്നും ജനിയായ ഇല്ലക്കാർ അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. പാടവും, മിച്ച വാരവും കൊടുക്കുക എന്ന സന്തുഖ്യായം ചേക്കാജിക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവസാനം ജനി ചേക്കാജിയുടെ കയ്യിലുള്ള വസ്തുക്കൾ ഒഴിപ്പിക്കാൻ അന്ത്യായം കൊടുത്തു വിധിയാക്കി. നമ്പുതിരിയെ കൊല്ലുവാൻ ചേക്കാജി തന്റെ മനസ്സിലും വിധി കല്പിച്ചു.

ഈ കാര്യത്തിൽ ജനിയിൽനിന്ന് കുടിയാനുണ്ടായതിനേക്കാൾ ഉപദ്രവം കുടിയാനിൽനിന്ന്. ജനിക്കായിരുന്നു സംഖിച്ചിരുന്നത്. എക്കിലും അവസാനം ജനി ചെയ്ത

രു പ്രവൃത്തി, വാസ്തവമാണെങ്കിൽ അതിരുക്കന്നതായി രുന്നു എന്നതിനും സംശയമില്ല. ചേക്കാജിയുടെ മകൻ⁹ രു പെണ്ണ് കെടു നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. കെടുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു പെണ്ണിൻറെ ‘ബാപ്പ്’-യെ സ്വാധീനിച്ചോ, യേ പ്രേട്ടുത്തിയോ നമ്പുതിരി മുടക്കം ചെയ്യുവെന്നും അതിലും ണ്ണായ ഇർഷ്യയുടെ ഫലമായിട്ടാണ് ചേക്കാജി നമ്പുതിരിയെ കൊല്പുവാൻ തീർച്ചപ്രേട്ടുത്തിയതു് എന്നും അക്കാലത്തു് അപ്രദേശത്തു് സ്വലമായ പ്രസ്താവം ഉണ്ടായിരുന്നു. എത്തു കാരണത്താലും ചേക്കാജി നമ്പുതിരിയെ കൊല്പുവാനും താൻ മരിക്കുവാനും ഉച്ചു. അഞ്ചൊരു അള്ളുകളും സ്വാധീനിച്ചു ചില ആയുധങ്ങളും കരസ്ഥമാക്കി നമ്പുതിരിയെ കൊലപ്രേട്ടുത്തുവാൻ ഒരുണ്ടിപ്പുറപ്പെട്ടു. അനും അവിടെയുള്ള മററാരു ഇല്ലത്തു് രു വേളിയായിരുന്നു. ജനി നമ്പുതിരിയെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇല്ലത്തു് കാണായ്യാൽ വേളിനടക്കുന്ന പയ്യപ്പുള്ളി ഇല്ലത്തെ പടിക്കൽ ശത്രുവായ് നമ്പുതിരി പുറത്തേങ്കു് വരുന്നതും കാത്തു് അവർ നില്പായി. ഏഴരനാഴിക പുലരാനുള്ളപ്പോൾ കുളിച്ചു് നിത്യകർക്കും കഴിപ്പാനായി മുടപുലാപ്പള്ളി നമ്പുതിരിപ്പാടും മണ്ണാർക്കാട്ടുകാരനായ കാടുമാടത്തു് നമ്പുതിരിയും കുട്ടി വേളിസ്ഥലത്തുനിന്നു് പുഴക്കലേക്കിരിഞ്ഞി പുറപ്പെട്ടു. പടിക്കൽ കാത്തിരുന്ന ലഹളകാരുടെ തോക്കിനും, വാളിനും എററവും നിരപരാധിക്കളും. അതിവിശിഷ്ടമാരുമായ ഇവരാണു് ഇരയാകുവാൻ ഇടയായതു്. ഷട്ടുകൊണ്ടു് മററാരാം മുറിയോടുകൂട്ടി വേളിസ്ഥലത്തേങ്കു് പാത്തുചെന്നപ്പോഴാണു് വിവരം അവിടെ മനസ്സിലായതു്. പിന്നീടുണ്ടായ പരിഗ്രമവും പരക്കംപാച്ചിലും വിവരിക്കാൻ പ്രയാസം. ലഹളകാർ ഈകംിനക്കിയങ്ങുംഗേശം ഇല്ലത്തിന്റെ പടിക്കൽനിന്നു പുഴവഴിക്കു് പതലുറക്കു് ധാത്രതിരിച്ചു. പുഴയിൽ കുളിച്ചിരുന്ന രു നമ്പുതിരിയെയും, രു എന്നും അവർ വെടിവെച്ചുകൊന്നു. പതലുറരിൽ അവർ നേരം പുലർന്നപ്പോഴേങ്കു് എത്തി. രോധിന്റെ വക്കത്തുനിന്നിരുന്ന നിരപരാധികളായിരുന്ന രണ്ടു് നായരാരെ അവർ വെട്ടിക്കൊന്നു. നേരെ നെന്തിനിക്കു് പോയി. കയറിലോടു് വാരിയതു് ചെന്നുകയറി. അപ്പാഴങ്ങും പോലീസ്സും പട്ടാളവും വിവരം അറിയുകയും അവർ ലഹളകാരെ പിന്തുടർന്നു് നെന്തിനിയിൽ എത്തി ലഹളകാരെ വളഞ്ഞു് അവിടെവച്ചു് വെടിവെച്ചു നശിപ്പിക്കയും ചെയ്യു.

ഇതുവിലത്തെ ലഹരിയിലും ലഹരക്കാർക്ക് പുറം
ദിക്കുകാരിൽനിന്നും വലിയ സഹായമാന്നും ലഭിച്ചില്ല.
നെന്തിനിയിൽ എത്തിയപ്പോൾ അവരുടെ സംഘത്തിൽ 9
പേര് മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. പന്തലുർ, മുടിക്കോട്
എന്നീ പ്രദേശങ്ങളിൽ നേന്നാ രണ്ടോ പേര് മാത്രമേ അവരുടെ
സംഘത്തിൽ ചേരുകയുണ്ടായുള്ളു.

വിലാഹത്തു പ്രസ്മാനവും ഹിന്ദുമുസ്ലീം മെത്രീയും

എറിനാട്, വള്ളുവനാട് ഈ താലുക്കുകളിൽ നിവസിക്കുന്ന ഹിന്ദുക്കളും മുഹമ്മദീയരും ഒരു നൂറ്റാണ്ടാളമായി എത്ര നിലയിൽ വർത്തിച്ചിരുന്നുവെന്നും. അവർ തമിലുള്ള പുഞ്ച പെന്യത്തിനോ, മത്സരത്തിനോ, മെത്രീക്കോ എത്ര മാത്രം. ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും. വിശദമാക്കുവാൻ പര്യാപ്തമാണല്ലോ മുന്പു കഴിഞ്ഞ മാപ്പിള ലഹളകളുടെ ചരിത്രം. ലഹളകൾ കുറഞ്ഞതോടുകൂടി രാജ്യത്തു സമാധാനം. വർഖിക്കുകയും സമുദായങ്ങൾ തമിലുള്ള രജിപ്പിന് ശക്തി കൂടുകയും ചെയ്യു. മേലാൽ ലഹളകൾ ഉണ്ടാകയില്ല എന്ന വിശ്വാസം. ജനങ്ങളുടെ മനസ്സിൽ വേരുന്നുവാൻ തുടങ്ങി. ഈ വിശ്വാസത്തെ ചേക്കാജിയുടെ പ്രഭുത്വി അല്ലോ. ഒന്നു ഇളക്കിത്തീർത്തുവെക്കിലും. തീരുന്നിപ്പിച്ചില്ല.

അങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നൊഴാണ് വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആരംഭം. ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തെപ്പറ്റിയും മലബാറിൽ അതിനുണ്ടായ വളർച്ചയെപ്പറ്റിയും മറ്റാരു അദ്ധ്യായത്തിൽ വിവരിക്കുന്നതാണെങ്കിലും കലാപത്തിനുമുമ്പ് എറിനാട്, വള്ളുവനാട് താലുക്കുകളിലെ ഹിന്ദുകളും മാപ്പിളമാരും തമിലുള്ള പുഞ്ചത്തെ ഈ പ്രസ്ഥാനം എത്തുവിധി ദേഹപ്രടുത്തിയെന്ന് ഈ അവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

വിലാഹത്ത് എന്നത് മുഹമ്മദീയരെ മാത്രം. സംബന്ധിച്ച ഒരു കാര്യമാണ് എന്നതിന് സംശയമില്ല. ഒരു ഹിന്ദുവിന് ഹിന്ദുവിന്റെ നിലയിൽ ആ കാര്യത്തിൽ യാതൊരു തത്ത്പരതക്കും അവകാശമില്ല. പക്ഷേ, ‘‘ഇന്ത്യാരാജ്യത്തു നിവസിക്കുന്ന ഹിന്ദുകളും മുഹമ്മദീയരും ഏകമാതാവിന്റെ സന്താനങ്ങളാണ്’’. ഈ രണ്ടു സമുദായങ്ങൾ തമിലുള്ള പുഞ്ചത്തിന് ശക്തിവന്നാൽ മാത്രമേ ഇരു കക്ഷികൾക്കും അടിമത്തത്തിൽനിന്ന് മോചനം. സിഖിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ. മതസംബന്ധമായ കാര്യങ്ങളാണ് ഈ രണ്ടു സമുദായങ്ങൾ തമിലുള്ള പല കലഹങ്ങൾക്കും

കാരണം.. അവനവൻറെ മതത്തിൽ പുർണ്ണമായ വിശ്വാസവും പ്രശ്നപ്പിയും ഉള്ള ഒരാരാ അനുമതസ്ഥനെ ദേഹിക്കേണമെന്നോ, നിന്തിക്കേണമെന്നോ ഇല്ല. എല്ലാ മതങ്ങളേയും ബഹുമാനിക്കേണമെന്ന് ഹിന്ദുമതം നും പി കും നും. ഇസ്ലാംമതത്തെ നശിപ്പിക്കുവാനോ രാജ്യത്തിൽനിന്ന് ബഹിപ്പിരിക്കുവാനോ ശ്രമിക്കുന്ന അനുമതസ്ഥനാർ മാത്രം ശത്രുക്കളായി കരുതിയാൽ മതിയെന്ന് ഇസ്ലാം മതവും ദേഹിക്കുന്നു. അങ്ങിനെ ഈ റണ്ടു മതസ്ഥനാർ തമ്മിൽ കലഹിക്കുന്നതു എന്തിനു്? നേരെ മറിച്ചു്, ഒരേ രാജ്യത്തു ജനിച്ചുവളർന്നു ജീവിക്കുന്നവരും ജീവിക്കേണ്ടവരുമായ ഇവർ പരസ്യരം സ്നേഹിച്ചു്. സഹകരിച്ചു്. അല്ലെങ്കിൽ കേണ്ടതു്? അവനവൻറെ മതത്തിനും വിശ്വാസത്തിനും ഭംഗം വരാത്ത നിലയിൽ അനുമതത്തെ കൂടെ രക്ഷിക്കുന്ന തിലും സഹായിക്കുന്നതിലും എന്തു വൈഷ്ണവമാണും ഇള്ളതു്? വിലാഹത്തുകാര്യത്തിൽ മുഹമ്മദീയർക്കു് നേരിട്ട് സകടത്തിൽ ഹിന്ദുക്കൾ സഹതപിക്കുകയും കാര്യനിപ്പത്തി കാഡി അവരുമായി സഹകരിക്കുകയും ചെയ്യാൽ ഈ റണ്ടു സമുദായങ്ങൾ തമ്മിൽ മതസംബന്ധമായ പല സ്പർശകളും അവസാനിച്ചു. ആന്തരമായ വിശ്വാസം ജനിച്ചു. സ്നേഹം വർഖിച്ചു. ഈ കക്ഷികളുടെയും അടിമതം. നശിച്ചു. ഇന്ത്യക്കു സ്വാതന്ത്ര്യം സിലബിച്ചു്. ഈ പരമത്തപരത ആസ്സ മൊക്കെ ഇങ്ങിനെയുള്ള രേവസരങ്ങൾ പുമാ കളയാതിരിക്കാനാണു് സഹോദരസ്നേഹം മുർത്തിമതതായി ലോകത്തിൽ അവതരിച്ചിട്ടുള്ള മഹാത്മാഗാന്ധി വിലാഹത്തു് കാര്യത്തിൽ ഹിന്ദുക്കൾ മുഹമ്മദീയരെ സഹായിക്കേണമെന്നു് ഉപദേശിച്ചതു്, മഹാത്മാഗാന്ധിയേക്കാഡി തന്റെ മതത്തിൽ വിശ്വാസമുള്ള രൂഹിന്യു വേരെയില്ല. ഹിന്ദുകളുടെ ആചാര്യരാജാരിൽവെച്ചു് അതിന്മുഴുവാരായ പ്രാരകാപീം. ശക്രംചാര്യസ്വാമി, സ്വാമി സത്യദേവം, സ്വാമി ഗ്രാവിംഡാനു്, സ്വാമി ശ്രദ്ധാനന്ദു് മുതലായ വിശിഷ്ടപുരുഷരാണു് ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ തലവന്മാരായി പ്രവർത്തിച്ചതും.

തമ്മിൽ മതസരിച്ചു് നിന്നിരുന്ന ഇന്ത്യയിലെ ഈ റണ്ടു് പ്രധാനസമുദായങ്ങൾ തമ്മിൽ എത്താനും സംബന്ധങ്ങളായി സൗഹ്യാർദ്ദനത്താട്ടകൂട്ടി വർത്തിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചിരുന്നു. പഞ്ചാബിലെ അഴിമതികൾ ഈ യോജിപ്പിനെ പ്രബലപ്പിച്ചുകയും ചെയ്തിരുന്നു. വിലാഹത്തു് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആരംഭത്താട്ടകൂട്ടി ഈ ഏകൃം പരിപൂർണ്ണാവ സ്ഥലയ പ്രാപിച്ചു് നിലയിലാണു്. നിർഭാഗ്യവശാൽ ഈ മെത്രുക്കു് ഇപ്പോൾ പഞ്ചാബിലും മലബാറിലും മറ്റും

ഗണ്യമായ ഹാനി സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും 1920–21 കൊല്ല ഒളളിൽ ഇന്ത്യയിൽ പരക്കെ ഹിന്ദുക്കളും മുസൽമാൻമാരും തമിലുണ്ടായിരുന്ന രജിപ്പ് വിസ്തയനീയമായിരുന്നു.

കലാപത്തിനു മുൻപായി വിലാഹത്തു് പ്രസ്ഥാനം മലബാറിലെ ഹിന്ദുക്കളും മുസൽമാൻമാരും തമിലുള്ള ബന്ധവും ഏതാണ്ട് ഭേദപ്രകടത്തി. വിലാഹത്തു് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആരംഭകാലത്തു് അതുസംബന്ധമായി കൂടിയ യോഗങ്ങളിൽ ഹിന്ദുക്കൾ വളരെ ദുർബ്ലം. പേര് മാത്രമേ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. കൊൺസിൽ ബഹിഷ്ഠരണം എന വിഷയത്തപ്പറ്റി മാത്രമാണു് അക്കാലത്തു് പ്രധാന മായി വിലാഹത്തു് പ്രവർത്തകമാർ പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തിയിരുന്നതു്. കോഴിക്കോടു് താലുക്കിൽ കോഴിക്കോടു് നഗരത്തിൽ മാത്രവും ഏറനാടു് താലുക്കിൽ തിരുവന്നാട്ടി, കൊണ്ണാട്ടി, മഞ്ചേരി, മമ്പാടു്, മലപ്പുറം, കോട്ടയ്യൽ, പുള്ളിക്കൽ എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ മാത്രവും അക്കാലപ്രത്യേകിന്റെ അവസാനത്തിൽ തൈളാൽ ചിലർ പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ഈ യോഗങ്ങളിലെല്ലാം വിശിഷ്ടമാരും, ജനസമ്മതക്കാരും ആയ മെല്ലവികൾ വിശ്വാസ വുറാനിലെ പചനങ്ങളെ ആസ്തുദമാക്കി ഹിന്ദുമുസുംഖീം മെത്രിയെപ്പറ്റി ശക്തിമത്തായ പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഈ പ്രസംഗങ്ങളാലും മറ്റും മുഹമ്മദീയർ ഹിന്ദുക്കളെ തങ്ങളുടെ ബന്ധുക്കളായി കരുതുവാൻ തുടങ്ങി. ഏറനാട്ടി ലെയും, വള്ളുവന്നാട്ടി ലെയും ഹിന്ദുക്കൾ ഈ അവസരങ്ങളിൽ മുഹമ്മദീയരോടു് വല്ല സഹതാപവും പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ പിന്നീടുണ്ടായ കലാപത്തിന്റെ പ്രകൃതം വളരെ വ്യത്യാസപ്പെടുമായിരുന്നു. വള്ളുവന്നാട്ടിലെ ഹിന്ദുക്കൾ 1922–ൽ ആരംഭത്താട്ടകൂട്ടി കോൺഗ്രസ്സു് വിലാഹത്തു് യോഗങ്ങളിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ തുടങ്ങി. അവിടത്തെ ഹിന്ദുക്കൾ ലഹളക്കാരുടെ പല അക്രമങ്ങൾക്കും പാത്രമായിത്തീർന്നുവെങ്കിലും ഏറനാട്ടിലെ ഹിന്ദുക്കളോളം കുഴുത അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നില്ല. പെരിന്തൽമല്ലു മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ മാപ്പിളമാരായ വിലാഹത്തു് പ്രവർത്തകമാർ അവിടുത്തെ ഹിന്ദുക്കളെ ലഹളക്കാരിൽനിന്നും, കൊള്ളളക്കാരിൽനിന്നും തീരക്കുച്ചിച്ചു. 1922–ൽ ഏറനാടു് താലുക്കിൽ ആകെ രണ്ടാമുന്നേം യോഗങ്ങൾ കൂട്ടി പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തിയതല്ലാതെ കലാപത്തിനു മുൻപായി വിലാഹത്തുയോഗങ്ങളോ, പ്രസംഗങ്ങളോ ഉണ്ടായിട്ടില്ലെന്നതു് പ്രസ്താവയോഗമാണു്. രൂപക്രഷ്ണ, അവിടെയും വള്ളുവന്നാട്ടിലെപോലെയോഗങ്ങൾ

കുടിയിരുന്നുവെക്കിൽ ഹിന്ദുകളും കുമേണ കാര്യം മനസ്സിലാക്കി മുഹമ്മദീയരോട് സഹകരിക്കുമായിരുന്നു. പക്ഷേ, അതിനൊന്നും അവസരമുണ്ടായില്ല. അതിനെപ്പറ്റി പിന്നീട് പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളാം.

വിലാഹത്തുപ്രസ്ഥാനവും അതു സംഖ്യമായി യോഗ്യമാരും, വിദ്യാരാരുമായ മൗലവികൾ ചെയ്യുന്ന പ്രസംഗങ്ങളും ഹിന്ദുക്കരാ മുഹമ്മദീയർക്ക് മതകാര്യത്തിൽ ചെയ്യുന്ന സഹായവും ഏറനാട്ടിലെയും മറ്റും മാപ്പിളമാരുടെ മനസ്സിൽ ഹിന്ദുക്കളോടുള്ള വൈരം അമവാ സ്നേഹമില്ലായും തീരെ നശിപ്പിക്കുമെന്നും ഞങ്ങളിൽ ചിലർ വിശ്വസിച്ചു. തന്മുലം മാപ്പിളപറളകൾ മേലിൽ ഉണ്ടാകാതെ ഏറനാട്ടിലെ ഹിന്ദുകളും മുഹമ്മദീയരും സഹോദരഭാവത്തിൽ വർത്തിക്കുവാൻ സംഗതിയായേക്കാമെന്നും ഞങ്ങളാണിച്ചു. പക്ഷേ, പിന്നീടുണ്ടായ കലാപം ‘‘അനുമാച്ചിന്തിതം കാര്യം, ദൈവമന്യത ചിന്തയേത്’’ എന്ന പ്രമാണത്തെ തെളിയിക്കുകയാണുണ്ടായതും.

കലാപം ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ കാര്യം ഏതുനിലയിൽ കലാശിക്കുമായിരുന്നുവെന്നും വണ്ണിച്ചു പറയുവാൻ ഞാൻ ശക്തന്നല്ല. കോൺഗ്രസ്സും വിലാഹത്തുപ്രവൃത്തികൾ യാതോരു തടസ്സവും കുടാതെ നടത്തുവാൻ ഞങ്ങളാൽ ചിലരെ അനുവദിച്ചിരുന്നുവെക്കിൽ ഏറനാട്ടിലും, വള്ളുവനാട്ടിലും ഉള്ള ഹിന്ദുകളും മാപ്പിളമാരും പുർണ്ണ സഹോദരഭാവത്തോടുകൂടി വർത്തിക്കുവാൻ സംഗതി വരുമായിരുന്നുവെന്നും പറയുവാൻ മാത്രം എനിക്ക് ധാർഷ്യവും ഇല്ല. എക്കിലും അക്കാദാജുളിലുണ്ടായ ചില അനുഭവങ്ങളും മുഹമ്മദീയരുടെ മനോഭാവത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ദേഹത്തിയും ശുഭമായ ഒരു ഭാവിയെ സുചിപ്പിച്ചിരുന്നു.

ഹിന്ദുക്കരാ പരക്കെ വിലാഹത്തുപ്രവര്ത്തനം കാര്യത്തിൽ മുഹമ്മദീയരോട് സഹതാപം പ്രദർശിപ്പിക്കാതിരുന്നതിനെപ്പറ്റി അവരിൽ ചിലരുടെ മനസ്സിൽ അലോഗമുണ്ടാകാതിരുന്നില്ല. എന്നല്ല, പൊന്നാനി താലുക്കിൽ ‘കുടായി’ എന്ന സ്ഥലത്തുവെച്ചും കുടിയ ഒരു യോഗത്തിൽവെച്ചും ഒരു മുഹമ്മദീയപ്രമാണി എൻ്റെ പ്രസംഗതിനുശേഷം പ്രസംഗപീഠത്തിൽ കയറി സദസ്യരോട് ഇംഗ്ലീഷ് പറഞ്ഞു: ‘‘മാധവൻനായരവർക്കരാ ഹിന്ദു—മുസീലീ. മെത്രിയെപ്പറ്റി പ്രസംഗിച്ചു. മെത്രി വേണ്ടതുതന്നെ. സംശയമില്ല. പക്ഷേ, ആ മെത്രി ഞാനിവിടെ കാണുന്നില്ല. ഇംഗ്ലീഷർക്കുക. ഇംഗ്ലീഷ് എത്ര ഹിന്ദുക്കരാ ഹാജരുണ്ടോ. ഇങ്ങനെന്നയിരിക്കേ നാം ഇച്ചിക്കുന്ന ഹിന്ദു—

മുസ്സ്‌ലീം മെത്രി ഉണ്ടാക്കുവാൻ വഴിയുണ്ടോ’’. അയ്യായിരമോ ആറായിരമോ മുഹമ്മദീയർ കൂടിയിരുന്ന ആ യോഗത്തിൽ ആകെ അന്നേവാ ആറോ ഹിന്ദുകളിലധികം ഹാജരുണ്ടായിരുന്നില്ല. മേപ്പടി പ്രസംഗം സദസ്യർക്കു് വളരെ രൂചിച്ചുവെന്നു് എനിക്കുതോന്നി. തന്ത്ത്വാദ പ്രസംഗങ്ങൾപ്പാം നിശ്ചലമായെന്നു് ഒരു ദേശ എൻ്റെ മനസ്സിൽ കീനിച്ചു. അതിനാൽ അഗ്രാസനരുടെ അനുവാദത്തോടുകൂടി ഞാൻ ഇങ്ങനെ സമാധാനം പറഞ്ഞു് (ഈ സംഭവം അക്കാലങ്ങളിൽ മുഹമ്മദീയരുടെ മനസ്സിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന വിചാരങ്ങളെ വിശദപ്പെടുത്തുന്നതു കൊണ്ടുമാത്രം ഞാൻ അല്ല. വിവരിച്ചു പറയുന്നതാണ്): “മി.....പറഞ്ഞത് വാസ്തവമാണ്. ഇവിടെ ഹിന്ദുകൾ എത്രയോ ചുരുക്കം പേരെ ഹാജരുള്ളു. അതിനെ നിങ്ങളാരും തെററിഡിക്കരുത്. ഇവിടത്തെ വിഷയം പ്രധാനമായി വിലാഹത്താണ്. ഹിന്ദുകൾക്കു് പരക്കെ വിലാഹത്തുകാര്യത്തിൽ ധാതാരു ശ്രദ്ധയ്ക്കു് ഉത്സാഹത്തിനു് വഴിയില്ല. ഹിന്ദുകളും മുഹമ്മദീയരും ഒരേ മാത്രമുഖിയുടെ സന്താനങ്ങളാക്കാൽ ഹിന്ദുകൾ മുസൽമാമാരെ ഈ കാര്യത്തിൽ സഹായിക്കേണ്ടതു് സഹാദരയർമ്മമാക്കുന്നു് മാത്രമാണ് ഹിന്ദുകൾ ഈ കാര്യത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതു്.

ഈ സാധാരണമാർക്കു് ശ്രദ്ധിപ്പാൻ വളരെ വിഷമമുണ്ട്. അതു് ശ്രദ്ധിച്ചുവരുന്നേബാരാ ഹിന്ദുകളും വിലാഹത്തു് യോഗത്തിൽ സന്നിഹിതരായിക്കൊള്ളും. മുഹമ്മദീയർ ഇതു അധികമായി യോഗങ്ങളിൽ ഹാജരാകുന്നതു് ഇക്കാര്യം മതസംബന്ധമാക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ്. വോംറും പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ കാലത്തു് യോഗങ്ങളിൽ എത്രയോ ചുരുക്കം പേരെ മാത്രമേ സഭകളിൽ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. മലബാറിലെ ജനങ്ങൾക്കു് രാഷ്ട്രീയമായ ധാതാരു വിദ്യാഭ്യാസവും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അന്യാദിക്കുളികളിൽ മുഹമ്മദീയരക്കാരാണ് അധികമായി വിലാഹത്തുകാര്യങ്ങളിൽ ഹിന്ദുകളാണ് പ്രവർത്തിച്ചു വരുന്നതു്. മലബാറിലും വിലാഹത്തിനുവേണ്ടി ജീവിതത്തിനു് വേണ്ടുന്ന സദ്വാദ്യത്തെ തീരെ ഉപേക്ഷിച്ചുവരായി ഹിന്ദുകളിൽ മാത്രമേ അല്ല. ചില രേക്കിലും ഉള്ളു എന്നതു് സദസ്യർ ഓർക്കേണ്ടതാണ്.’’

ഈ വിധത്തിലാണ് അക്കാലങ്ങളിൽ ഹിന്ദുകൾക്കാണിച്ചിരുന്ന അനാസ്ഥയും തന്ത്ത്വാൽ ചിലർ സമാധാനം പറഞ്ഞുവന്നിരുന്നതു്. മേൽപ്പറഞ്ഞ സംശയങ്ങൾ ചിലർക്കുണ്ടായിരുന്നുവെക്കിലും പൊതുവിൽ മുഹമ്മദീയരുടെ ഇടയിൽ അക്കാലത്തു് ഹിന്ദുമുസ്സ്‌ലീം മെത്രിയെപ്പറി

വിശ്വാസം ജനിച്ചിരുന്നു എന്നതിനു സംശയമില്ല. ഈത് വെറും അഭിപ്രായമല്ല. എൻ്റെ സ്വന്തം അനുഭവമാണ്. ഒന്നാമതായി റൈപ്പാലത്തുണ്ടായ സംഭവത്തെ വിവരിക്കാം.

1921 ഫെബ്രുവരി 10-ാം റൈപ്പാലത്തുവെച്ച് ഒരു വിലാഹത്തുയോഗം കൂടി. ആ സദ്യതിൽ തൊന്തും ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. ഡോഗം അവസാനിച്ചുശേഷം റൈപ്പാലത്തുള്ള ചില മുഹമ്മദീയ വിലാഹത്തു പ്രവർത്തകരും പി. രാമുണ്ണിമേനോൻറെ വീടിൽ തൃശ്ശൂരു കാണുവാൻ വന്നു. റൈപ്പാലത്തിനടക്കുത്തുള്ള ക്ഷേത്രത്തിൽ കൊല്ലം തോറും ഒരു പുരം നടത്താറുണ്ട്. അതുസംബന്ധമായ കൊട്ടിയെഴുന്നള്ളത്തു റൈപ്പാലത്തുള്ള ഒരു പള്ളിയുടെ മുമ്പാകെയാണ് സാധാരണനായി പോകാറുള്ളത്. മുൻകാലങ്ങളിൽ അങ്ങനെ പോകുന്ന ശ്ലോഹശാത്രജ്ഞും മുഹമ്മദീയർ യാത്രാരു തടസ്സവും ചെയ്യാറില്ലായിരുന്നുവെക്കില്ലും എത്താനും കൊല്ലംങ്ങളായി അവർ തടസ്സം ചെയ്യും അതുനിമിത്തം ചില ലഹരകൾ ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്തിരുന്നുവതു. അതിനുശേഷം പോലീസിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടിയായിരുന്നു ശ്ലോഹശാത്ര പള്ളിയുടെ മുമ്പിൽകൂടം പോയിരുന്നത്. സഹകരണത്യാഗം ആരംഭിച്ച കാലത്തു ഗവർമ്മേണ്ട് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സഹായം കൂടാതെ നമ്മുടെ കാര്യം നാം തന്നെ നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള മോഹം പലരുടെയും മനസ്സിൽ കടന്നുകൂടി. ഹിന്ദുക്കളും മുസ്ലിംമാരുംകൂടി യാത്രാരു കലഹത്തിനും വഴികൊടുക്കാനുത്തരം അനുഗ്രഹം ഇല്ല. മോഹത്തിനു ശക്തിയും കൊടുത്തു. ഇല്ല കാരണങ്ങളാലാണ് റൈപ്പാലത്തുള്ള മുഹമ്മദീയർ ചിലർ അക്കൊല്ലത്തെ എഴുന്നള്ളത്തിനു ഹിന്ദുക്കൾ പോലീസുഡ്യോഗസ്ഥരുടെ സഹായം അപേക്ഷിക്കരുതെന്നും യാത്രാരു തകരാറും മാസ്തിളമാറിൽനിന്നുണ്ടാക്കാതെ കാതെ കഴിപ്പാൻ അവർ വേണ്ടുന്ന എല്ലാ ഏർപ്പാടുകളും ചെയ്യുകൊള്ളാമെന്നും നിപുത്തിയുള്ളപക്ഷം പള്ളിയുടെ മുൻഭാഗത്തുമാത്രം കൊടു നിർത്തിച്ചു കിട്ടിയാൽ തരക്കൊല്ലുന്നു. തൃശ്ശൂരും വന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ടത്. ഹിന്ദുക്കൾക്കും കൊട്ടണമെന്ന് നിർബ്ബന്ധമുള്ളതുപക്ഷം അതിനുകൂടം അവർ സമതിക്കാമെന്നും പോലീസുഡ്യോഗസ്ഥരുടെ സഹായം ആവശ്യപ്പെടാതിരുന്നാൽമാത്രം. മതിയെന്നും അവർ തൃശ്ശൂരു സ്വകാര്യമായി ധരിപ്പിച്ചു. ഇവർ പറഞ്ഞതെല്ലാം വളരെ ന്യായമെന്ന് തോന്തുകയാൽ രാമുണ്ണിമേനോന്തും തൊന്തും മറ്റും കൂടി പിറോന്തു രാവിലെ ക്ഷേത്ര

തതിലെ ഉരാളമാറിൽ പ്രധാനികളായവരെ കണ്ണു ഇക്കാര്യം പറവാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്താട്ടുകൂട്ടി ഇന്നൈ പുറപ്പെട്ടു. കാര്യ സാഖ്യത്തിന്⁹ ഉരാളമാരെ കാണുന്നതിനേക്കാൾ ഉരാള മാരുടെ പ്രത്യേക വിശ്വാസനും റെപ്പാലത്തു രൂ വകീലും ആയ മീ....റെ കാണുന്നതായിരിക്കും ഉത്തമം. എന്ന വിവരം കിട്ടി. അതിനാൽ തന്നെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടക്കങ്ങൾ ചെന്നു. മുഹമ്മദീയർ ഹിന്ദു-മുസ്ലിം മെത്രീകൾ വേണ്ടിയും സഹകരണ ത്യാഗത്തിനുവേണ്ടിയും ഇതു തോളം പിരാനാമെന്നു പറയുന്ന സ്ഥിതികൾ¹⁰ പള്ളിയുടെ മുന്പാക്കയെക്കിലും കൊട്ടാതെ പോവാൻ ഹിന്ദുക്കരാം സമൂ തിക്കുന്നത്¹¹ യോഗ്യതയായിരിക്കും. എന്നും തന്നെ അദ്ദേഹ തോട്ടു പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം തന്നെ പറഞ്ഞത്ത് കാര്യം തന്നെയെന്നും സമൂതിച്ചുവെക്കിലും ഉരാളമാർ അതു സമൂ തിക്കുന്നകാര്യം വിഷമമാണെന്നു തന്നെങ്കെല്ല ധരിപ്പിച്ചു. പക്ഷേ, തകരാറാനും ഉണ്ടാവുകയില്ലെന്നും തന്നെ ഏക്കു നൂപക്ഷം. പൊലീസിന്റെ സഹായം ആവശ്യപ്പെടാതെ കഴിച്ചുകൊള്ളാമെന്നും അദ്ദേഹം തന്നെളോട്¹² പറഞ്ഞു. ഉരാ ഉമാരെ നേരിട്ട്¹³ കണ്ണുകൊള്ളാമെന്നും കരുതി വേറെ ചില തിരക്കുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ താൻ മടങ്ങി. ഇത്¹⁴ 1921 ഹിന്ദുവരിമാസം 13-ാം ആയിരുന്നു. പക്ഷേ, പിന്നീട്¹⁵ എനിക്ക് റെപ്പാലത്തുപോവാൻ സാധിച്ചില്ല. ഹിന്ദുവരിമാസം 16-ാം ക്ലൗഡ്രക്കുള്ള യാത്രയാണും എനിക്ക് വേണ്ടിവന്നത്. താൻ ബന്ധനസ്ഥനായെക്കിലും റെപ്പാലത്തു പിന്നീട് നടന്ന സംഭവം എനിക്ക് വളരെ ചാരിതാർത്ഥ്യത്തിനു കാരണമാക്കി. ഹിന്ദുവരി അവസാ നത്തിലായിരുന്നു പുരം അവിടെ നടന്നത്. ആ ദിവസം ഹിന്ദുക്കരാം പതിവുപ്രകാരം പൊലീസുകാരുടെ സഹായം ആവശ്യപ്പെട്ടില്ല. പുരയാതു പള്ളിയുടെ മുന്പാക്ക വാദ്യ ശ്ലാഹതോട്ടുകൂടെ പോയി. പള്ളിയിൽ അനേകം മുഹ മദീയർ കൂടിയിരുന്നു. അവർ ശ്ലാഹയാത്രയിൽ പങ്കു കൊണ്ടിരുന്ന ഹിന്ദുക്കരാം¹⁶ ഇളന്തിൽ മുതലായതു കൊടുത്തു സർക്കരിച്ചു¹⁷ സ്നേഹതോട്ടു. വളരെ സഞ്ചാരം തോട്ടുകൂട്ടി പിരിഞ്ഞു. പള്ളിയിൽ നിന്മാരം നടക്കുന്ന സമയത്ത്¹⁸ ആ നിന്മാരത്തിനു പ്രതിബന്ധിതായ ശാശ്വതം ഉണ്ടായിക്കുടെന്നല്ലാതെ വല്ലപ്പോഴും വല്ലവരും യുദ്ധ യായി പള്ളിയുടെ മുന്പാക്ക കൊട്ടിക്കൊണ്ടുപോകുന്നതു മതത്തെയും പള്ളിയെയും ധിക്കരിക്കുന്നതല്ലെന്നും റെപ്പാ ലത്തുള്ള മുഹമ്മദീയർക്ക്¹⁹ ബോഖ്യപ്പെട്ടതിനാലും ഹിന്ദു- മുസ്ലിം മെത്രീയെ പ്രബലപ്പെടുത്തുവാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യ

തനാളും മാത്രമാണ് അവർ ഇപ്പോൾ പ്രവർത്തിച്ചത്. അല്ലാതെ അവർക്കു മതത്വത്താട്ടും പള്ളിയോട്ടും മറ്റു മുഹമ്മദീയരക്കാരും ഭക്തിക്കുറവുകൊണ്ടുണ്ട്.

മേപ്പടി സംഭവം മുഹമ്മദീയർക്കു മതകാര്യത്തിൽ വിശാലബൃഥി പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെന്നും ഒറ്റപ്പാലത്തെ ഹിന്ദുക്കളുടെ മേൽ അവിടത്തെ മുഹമ്മദീയർ പ്രശ്നങ്ങളുമായ രൂപ പിജയം നേടിയെന്നും തെളിയിക്കുന്നു എന്നേല്ലാ.

മലപ്പുറത്തിനടക്കത്തു നടന്ന മറ്റാരു സംഭവവും വിലാഹത്തുപ്രസ്താനം ഹിന്ദു—മുസ്ലീം മെത്രിയേ എങ്ങിനെ സഹായിച്ചുവെന്നു വെളിപ്പേടുത്തുന്നുണ്ട്. ഈ ലേവനം അല്ലോ ദീർഘിച്ചുപോയതിനാലും ആ സംഭവവും കുടിയാൻ പ്രക്ഷാഖേവും തക്കിൽ സംബന്ധപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതിനാലും, അതിനെപ്പറ്റി മേപ്പടി പ്രക്ഷാഖത്തിന്റെ ചരിത്രം ചിവരിക്കുന്ന അഭ്യാസത്തിൽ പ്രശ്നാവിച്ചുകൊള്ളാം.

വിലാഹത്തും സഹകരണത്യാഗവും

എറനാട്, വള്ളുവനാട്, പൊന്നാനി, കോഴിക്കോട് തും നാലു താലുക്കുകളേയും കഷ്ടിച്ച് ഒരു കൊല്ലത്തോളം കാലത്തെങ്ങും അതികരാമായ അത്യാഹത്തിൽ തള്ളിയിട്ട കലാപത്തിന് ഉൾപ്പോഴെങ്ങളിൽ വിലാഹത്ത് എന്നുതന്നെ പലരും നാമകരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. വിലാഹത്തുമായി സംബന്ധിച്ച ത്രജിയാൽ ചിലർക്ക് മാപ്പിളമാരിൽപ്പോലും ചിലർ ലഹളകാർക്ക് വിലാഹത്തുകൾ എന്ന സംജ്ഞ നൽകിയിരുന്നത് കേട്ടിരുന്നപ്പോൾ വളരെ കർണ്ണശല്യമായി തോന്തിയിരുന്നു. വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആരംഭ കാലത്ത് വിലാഹത്തിന്റെ വൈരികളും അതിനെപ്പറ്റിയാതൊരു ഗന്ധവുമില്ലാത്ത ഹിന്ദുകളും വിലാഹത്തിനെ പരിഹാസമായി ‘കിലാപത്ത്’, ‘കുലാപത്ത്’, ‘കലാപത്ത്’, ‘അവിലാപത്ത്’ എന്നിങ്ങനെ അവരവരുടെ മനോധർമ്മത്തിനുരുപ്പമായി വികൃതങ്ങളായ പല പേരുകളും പറഞ്ഞുവന്നിരുന്നു. പക്ഷേ, കലാപത്തിനുശേഷം ജനങ്ങൾ കലാപത്തിന് വിലാഹത്ത് എന്നു നാമകരണം ചെയ്തിരുന്നത് പരിഹാസരസത്തിലായിരുന്നില്ല. ക്ഷാമ നിവാരണപ്രവർത്തിയെ സംബന്ധിച്ച് ഉൾപ്പോഴെങ്ങളിൽ സഖവിക്കുവാൻ ഇടവന്നപ്പോൾ നമ്മോട് യാതൊരു വൈരത്തിനും അവകാശമില്ലാത്ത സ്ഥികളും, കുട്ടികളും, മുലയാരുംകൂടി ലഹളയെ വിലാഹത്തെന്നും ലഹളകാരെ വിലാഹത്തുകാരെന്നും സാധാരണ സംസാരത്തിൽകൂടെ പറഞ്ഞിരുന്നത് തോൻ പലപ്പോഴും കേട്ടിട്ടുണ്ട്. വിലാഹത്തും കലാപവും തമിലപുള്ളിയമാർത്തമ ബന്ധത്തെപ്പറ്റി വിവരമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് വിലാഹത്തിനെപ്പറ്റിയും സഹകരണത്യാഗത്തെപ്പറ്റിയും ഒരു ചുരുക്കവിവരം കൊടുക്കേണ്ടത് ആവശ്യമായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. അതിനെപ്പറ്റി വളരെപ്പുർക്കും പ്രത്യേകിച്ച് ഹിന്ദുക്കരംക്കും വളരെ വിവരമുള്ളതായി തോന്നുന്നില്ല.

1914 ആഗസ്റ്റ് 4-ാം ലോകമഹായുദ്ധം ആരംഭിച്ചു. അധികം താമസിയാതെ തുർക്കി ജർമ്മനിയോട് കൂടി ചേർന്ന് സകലിത്തശക്തികളുടെ നേരെ യുദ്ധത്തിനൊരു സ്വന്തം തുർക്കി സുൽത്താൻ മുഹമ്മദീയരാജാക്കന്മാരിൽ

അനുഗ്രഹണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല, മുഹമ്മദ് മതത്തെ രക്ഷിക്കുവാൻ അർഹതയും, ബാല്യതയും ഉള്ള 'വലീഹ' അല്ലെങ്കിൽ 'ബൈവപ്രതിനിധി', 'കൂട്ടിയാണ്'. എത്രൊരു മുഹമ്മദനും തന്റെ പ്രാർത്ഥനയിൽ വലീഹയുടെ പേര്‌കൂടി ചേർത്തുവേണം. പ്രാർത്ഥമിക്കുവാൻ. ശത്രുക്കളിൽനിന്നും മുഹമ്മദ്‌മതത്തിനോ മുഹമ്മദീയരുടെ പുണ്യസ്ഥലങ്ങാക്കോ നേരിട്ടുന്ന സകല ആചാരത്തിൽനിന്നും രക്ഷിപ്പാനും ശത്രുക്കളെ തടുക്കുവാനും ഉള്ള ശക്തി വലീഹയ്ക്കുണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്'. നജാഹദ്, കർബാലാ, കാസിമേയ്ൻ, സമാറാ, ബാഗ്‌ദാദ്, മക്ക, മദീന, ജറൂസലാം എന്നീ പുണ്യസ്ഥലങ്ങാം അടങ്കിയതും മുന്നു ഭാഗം കടലും കീഴക്ക് യുഫൊറ്റീസ്, ദെഗ്രീസ് എന്നീ നദികളും ആയി ഇവയുടെ മദ്ദേജ് കിടക്കുന്നതും ആയ അപിഡി അർഖദപ്പീപ് മുഹമ്മദീയശക്തികളുടെ കീഴിലപ്പോതെ അന്തായിന്ത്യത്തിൽ പെട്ടു പോകരുതെന്നാണ് മുഹമ്മദുമതം. നിഷ് കർഷ്ണക്കുന്നത്. ബ്രിട്ടനുമായി യുദ്ധമായപ്പോൾ ബ്രിട്ടീഷ്യു രാജ്യങ്ങളിൽ അധിവസിക്കുന്ന മുഹമ്മദീയലോകം ധർമ്മ സകടത്തിൽപ്പെട്ടു. രാജ്യാധിപനും മതാധിപനും തമിലുള്ള മതസരത്തിൽ മതാദിമാനികളായ മുഹമ്മദീയർക്ക് രാജഭക്തി പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നത് ദൈവവിദ്വന്മായി തീർന്നു. മുഹമ്മദീയരുടെ വിരോധം പാടില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, അവരുടെ സഹായം കൂടാതെ യുദ്ധത്തിൽ വിജയം അസാധ്യമെന്ന് ബ്രിട്ടനു ബോധ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. ആ സന്ദർഭത്തിലാണ് ബ്രിട്ടീഷ് ചക്രവർത്തിയുടെ പ്രതിനിധിയായ ഇന്ത്യാ വൈദ്യുതി ഇവിടെ വന്നത്. 1914-ൽ ഒരു വിളംബരം പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടുത്തിയതിൽ തുറക്കിയുടെ യുദ്ധം മതസംബന്ധമായ ഒരു യുദ്ധമാർഗമല്ലെന്നും മുഹമ്മദീയരുടെ പുണ്യസ്ഥലങ്ങാക്കു യാതൊരു ഹാനിയും നേരിട്ടുന്നതുല്ലെന്നും വൈദ്യുതി ചെങ്കു വാഗ്‌ദാനം ഇന്ത്യയിലെ മുഹമ്മദീയർക്ക് വളരെ ആശ്വാസകരമായിത്തീർന്നു. ബ്രിട്ടീഷ് റേണ്ടുകൂട്ടത്തിൽ ഇന്ത്യാനിവാസികൾക്ക് അനുയന്തം അസം തുണി ഉണ്ടായിരുന്നുവെക്കില്ലും പ്രകൃത്യാ രാജഭക്തന്മാരായ ഇന്ത്യാ, നിവാസികൾ ദേഹംകൊണ്ടും ധനംകൊണ്ടും കഴിയുന്ന സഹായം തന്നെള്ളുടെ ചക്രവർത്തിക്കു ചെങ്കുകൊടുക്കുവാൻ അനുസാരാഗാന്താടെ ഇന്ത്യാ പുറപ്പെട്ടു. ഇപ്പോൾ സഹകരണത്യാഗികളായി ബ്രിട്ടീഷ് രാജ്യരേണ്ടീതിയെ ഉടച്ചു വാർക്കുവാൻ കച്ചുകെട്ടി പുറപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പലരും അക്കാദത്ത് പത്രങ്ങളിലുടെയും പ്രസംഗമണ്ഡപങ്ങളിലുടെയും ബ്രിട്ടനെ സഹായിപ്പാൻ ജനങ്ങളെ പ്രാതസാഹി

പ്രിച്ചുകൊണ്ട് പ്രസംഗങ്ങൾ വർഷിച്ചിരുന്നു. മുഹമ്മദി യർ യാത്രാരു വൈമനസ്യവും കാണിക്കാതെ ബ്രിട്ടീഷ് ചക്രവർത്തിയുടെ സെസന്യത്തിൽ ചേർന്നു തങ്ങളുടെ സുത്തീതാനോട് പോരാടി. അളവറ്റ ധനം യുദ്ധപരിശീലന്ത്രിക്കുന്നതാണ്. ചെയ്യു. യുദ്ധാനന്തരം ഇന്ത്യാനിവാസികൾക്കു ബ്രിട്ടീഷ് ഗവർമ്മെന്റിനോടുള്ള അതുള്ളി തിളച്ചുമരിഞ്ഞും ബ്രിട്ടീഷ് ശക്തിയെ കീഴ്മേൽ മറിക്കുന്ന ഒരു മഹാവിപ്പവമായി പരിണമിക്കുമെന്ന് ആഗ്രിച്ചിരുന്ന ജർമ്മൻ ചക്രവർത്തിക്കും അവരുടെ രാജക്ഷേത്രിയും ഉത്സാഹവും ഗവർമ്മെന്റുമായുള്ള സഹകരണവും കണ്ണപ്പാഠ എദ്ദേ. വെന്തുപോയി. മുഹമ്മദി യരുടെ മനസ്സിൽ തെററിഡിശാരണകളും സംശയങ്ങളും വരാതിരിക്കാൻ ഇടയ്ക്കിടെ വൈസ്രോധിയും ഇംഗ്ലണ്ടിലെ മന്ത്രിമാരും, പ്രധാന മന്ത്രിയും വലീഹയുടെ അധികാരങ്ങൾക്കും യാത്രാരു ഭംഗവും തങ്ങൾ വരുത്തുകയില്ലെന്നു് വീണ്ടും വീണ്ടും വാഗ്ദാത്തം. ചെയ്യു. 1918-ൽ പ്രധാനമന്ത്രി ലോധിയും ജോർജ്ജും ഈ വാഗ്ദാത്തങ്ങളെല്ലാം ഒന്നുകൂടി പ്രഖ്യാപിച്ചു.

പക്ഷേ, യുദ്ധാവസ്ഥാനന്തരാടുകൂടി പ്രധാനമന്ത്രിയും, വൈസ്രോധിയും മറ്റുള്ളവരും ചെയ്യ വാഗ്ദാത്തങ്ങളെല്ലാം ജലവേദപോലെ മാത്രതുപോയി. ശത്രുക്കളുടെ ബലമല്ലാം തള്ളന്നു. ലോകമാസകലം കീടുകിട വിപ്പിച്ച കൈസർ രാജ്യത്തുനായി, ജീവരക്ഷയ്ക്കും അന്യരാജ്യത്തു അഭ്യം പ്രാപിച്ചു. ചിരകരു വീഴുന്ന പക്ഷികളെ പോലെ ആസ്തി യയ്യും തുർക്കിയും ഷൈക്യകക്ഷികളുടെ പാദങ്ങളിൽ ശരണം പ്രാപിച്ചു. വിജയലഹരിയാൽ മദ്ദോഹത്തരായ പാശ്വാത്യശക്തികളെ ദുർമ്മോഹമെന്ന പിശാചും പിടികൂടി. പരാജിതരായ ശക്തികളോട് സത്യവും, നീതിയും പാലിക്കേണ്ടതില്ലെന്നു അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അഞ്ചു കൊല്ലും അതിശ്വാരമായ യുദ്ധം നടത്തി അനേകം ജീവനും, ധനവും നഷ്ടംവന്ന ബ്രിട്ടൻു് ഈവജ്ജലം പ്രതിഫലമായി മണ്ണില്ല വിളയുന്ന മെസപൊട്ടോമ്യാ കരസ്ഥമാക്കുന്നതു അകുമ്മായിരുന്നില്ല. കെന്നുവരാജഹംസങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഒരു മുഹമ്മദിയകാക്കന്നു ഇരിക്കാൻ ഇടം. കൊടുക്കുന്നതാണാക്കിൽ തന്നെ ഇതിനു് പറക്കുവാൻ ചിരകോ, ഇരിക്കാൻ കാലോ, കൊത്തുവാൻ കൊക്കോ പാടില്ലെന്നു അവർ വിഡിച്ചു, അറബി ദൈവിൽ ബ്രിട്ടൻമാത്രം കൈവജ്ജുന്നതു പക്ഷേ, അനീതിയായിരിക്കാം! അതിനാൽ സിറിയ ഫ്രാൻസിനും, അനറോളിയ ഇററലിക്കും കൊടുത്തു. യുദ്ധത്തിൽ പകുകൊണ്ടില്ലെങ്കിലും ഗീസിനു ഭേദഗതി

സുർഖയും ഭാനം ചെങ്കു. പാലഗ്രീൻ റണ്ടുമുന്നു സഹാരു സംവത്സരം മുമ്പ് ജുതമാരുടെ അധിനിതിലായിരുന്നു വല്ലോ. അതു് അവർക്കു് മടക്കിക്കൊടുക്കുവാൻ തീർച്ച പ്പെടുത്തി. തുർക്കിക്കു് യുറോപ്പിൽ ഇരിക്കുവാൻ മാത്രം ഇടം കൊടുക്കുന്നതല്ലാതെ അവർക്കു് പറയത്തക്ക ഒസ നൃമോ ശക്തിയോ പാടില്ലെന്ന് എന്നുകുകക്ഷികൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. തുർക്കിയിൽ താമസിക്കുന്ന വിദേശീയരുടെ മേൽ നീതിന്യായം നടത്തുവാൻപോലും സുത്തതാനു് പുർണ്ണാധികാരം പാടില്ലെന്ന് അവർ സ്ഥാപിച്ചു. ഈ നിലയ്ക്കായി രുന്നു സ്വാതന്ത്ര്യസംരക്ഷണത്തിന്നും ചെറിയ രാജ്യങ്ങളുടെ രക്ഷയ്ക്കും വേണ്ടിചെങ്കിലും ശംഭേരു യുദ്ധത്തിന്റെ പര്യവസാനം. സമാവകാശം, സ്വാതന്ത്ര്യം മുതലായവയെ ശാശ്വതമായി പരിരക്ഷിക്കുന്നതുക്കവിധി. യുദ്ധാവസ്ഥാന്തരിൽ ഉണ്ടാകുന്ന ഉടൻടി 14 പരമത്തപ്പങ്ങളെ ആസ്ഥാപിച്ചു തീർച്ചപ്പെടുത്തുന്ന താണ്ടാനു് അമേരിക്കയിലെ പ്രസിഡണ്ടായിരുന്ന വിൽ സൺ സായ്‌വ് ലോഷിച്ചതല്ലോ. അതു് ലാൻഡിക് സമുദ്രത്തിനടിയിൽ ആണ്ടുപോയി. മുഹമ്മദ് മതത്തെ ശത്രു അങ്കു മണ്ണത്തിൽനിന്നു രക്ഷിപ്പാനുള്ള ത്രാണി, മുഹമ്മദ് യിരുടെ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളുടെ മേലുള്ള അധിപത്യം, അറബി, സിറിയ, പാലഗ്രീൻ, മെസപോട്ടോമ്യ മുതലായ രാജ്യങ്ങൾ അടങ്കിയ ‘‘അറബി പേരിപ്പിന്റെ’’ മേൽക്കോയ്യാവകാശം— ഈ മുന്നാണു് വിലാഹത്തു് അധികാരത്തിൽ നിർദ്ദേശിക്കു പ്പെടുന്നതു്. ഈ മുന്നിനേയും 1920-ാം സംവത്സരത്തിന്റെ മദ്ദുത്തിൽ തുർക്കി പ്പുരികാൻ നിർബ്ബന്ധിതമായ ഉടൻടി അടിച്ചുടച്ചു്. മുഹമ്മദ് യിലോകം ചെങ്കി അപേക്ഷകളുണ്ടു്. അയച്ച ഹരജികളുണ്ടു്. പ്രതിനിധികൾ മുലം ബോധിപ്പിച്ച സങ്കടങ്ങളുണ്ടു്. എല്ലാം തുണവർക്കരിച്ചാണു് സകലിത്തശക്തികൾ ഉടൻടി തെയ്യാറാക്കിയതു്. സത്യ തേതയോ, നൃായതേതയോ, തദ്ദൂര ചെങ്കി വാഗ്ദാതത തേതയോ, ലോകത്തിന്റെ ക്ഷേമതേതയോ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു മതകാരുടെ മനസ്സാപത്തേതയോ വിശ്വാസതേതയോ ഒന്നും ഗണ്യമാക്കാതെ ശാംസത്തിന്റെ പെപശാച്ചിക്കരപം. മുർത്തിമതായ നിലയിൽ പ്രത്യക്ഷമായ ഈ ഉടൻടി, മതാസക്തരായ മുഹമ്മദ് യിരുടെ കുർത്തുമുർത്ത വിഷഗ്രാമങ്ങളെ പ്പാലെ തിരച്ചു പീഡിപ്പിച്ചതിൽ എന്നാണ്ടഭൂതം? തന്നെ തുണുടെ മതത്തേതയും വിലാഹത്തയികാരതേതയും ജീവനപോലും ബലിക്കൊടുത്തു രക്ഷിക്കേണ്ടെന്ന് എല്ലാമുഹമ്മദ് യിരുണ്ടു. ഒന്നാമത്തെ കടമയാണു്. അതോ, തദ്ദൂര ചെങ്കിലും, പ്രത്യുത, മതത്തിന്റെ തലവനും ദൈവത്തിന്റെ പ്രതിനി

യീയും ആയ വലീഹയെ യുദ്ധംചെയ്യു പരാജിതനാക്കി. അതിന്റെ ഫലമായി മതത്തെ സംരക്ഷിക്കുവാനുള്ള അദ്ദേഹ ത്തിന്റെ ത്രാണി നശിച്ചു, ശക്തി കഷയിച്ചു. രാജ്യം നഷ്ട പ്ലട്ടുവെന്നു മാത്രമല്ല, മുഹമ്മദിയ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളു ദേയും അറബിപൊന്തിന്റെയും മേലുള്ള ആധിപത്യവും അവ സാനിച്ചു. ഇതിലധികം കർന്മായ ഒരു മതദേഹം എന്നാണു ചെയ്യുവാനുള്ളതു്? ഇതെല്ലാം പ്രധാനമന്ത്രിയു ദേയും വൈസ്രോധിയും ദേയും വാഗ്ദാതത്തെ വിശ്വസിച്ച തിനാൽ സംഭവിച്ച ആപത്തുകളുണ്ടോ? ഇവിധമുള്ള ചിന്ത കളും സകടങ്ങളുമാണു് മുഹമ്മദിയ ലോകത്തിൽ അളവറിക്കുവാനെത്തു ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്തതു്. ഹരജികളുകൊണ്ടും അപേക്ഷകളുകൊണ്ടും പ്രസംഗങ്ങൾക്കാണു്. യാതൊരു സാധ്യവുമില്ലെന്നു് തങ്ങൾക്കു് ബോധ്യപ്ലട്ടു്. 1919 ജന വരി മുതൽ 1920 ജൂൺ വരെ ചെയ്യു് സമൂള ശ്രമങ്ങളും നിഷ്ഠഫലമായി കണ്ണപ്പോരാ അക്രമവും അനീതിയും പ്രവർത്തിച്ച ഗവർമ്മേണ്ടുമായി സഹകരണം പാപകരമെന്ന നിലയിൽ മുഹമ്മദിയരും അവരോടു സഹതാപമുള്ള ഹിന്ദുകളും സഹകരണത്യാഗം എന്ന പ്രത്തെത്തു അനുഷ്ഠിക്കുവാൻ തീർച്ചയാക്കി.

1920 മെയു് 28-ാം ബോംബായിൽവെച്ചും ജൂൺ ആദ്യത്തിൽ അലഹബാദിൽവെച്ചും കൂടിയ ഡോഗ്രേ തീൽ അനേകം ഹിന്ദു പ്രമാണികളും ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. നാലു ഘടകങ്ങളായി വിജേക്കപ്പെട്ട സഹകരണത്യാഗ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുടെ ആവശ്യകതയെപ്പറ്റിയും അതിനെ നയിക്കേണ്ട മാർഗ്ഗങ്ങളെ പററിയും മഹാത്മാഗാന്ധി ഗ്രഹവമായ ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്യു. അക്രമഹാത്മായ സഹകരണത്യാഗ മല്ലാതെ മുഹമ്മദിയ സമുദായത്തിനു് നേരിട്ട് ആപത്തിനു് പരിഹാരമില്ലെന്നു് അദ്ദേഹം യുക്തിയുക്തമായി വാദിച്ചു. സദസ്സിൽ ഹാജരുണ്ടായിരുന്ന ഷണക്കത്താലി മുതലായ മുഹമ്മദിയ നേതാക്കന്നാർ മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ നേതൃത്വത്തിന് കീഴിൽ അഹിംസാപരമായ സഹകരണത്യാഗം നിർവ്വഹിക്കുവാൻ തീർച്ചപ്ലട്ടുത്തി. 1920 ജൂൺമാസം ടുവിൽ ഇന്ത്യാരാജ്യത്തിലെ എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്നും തൊല്ലിക്കൂട്ടരോളം മുഹമ്മദിലപ്രമാണിമാർ പ്ലീട് ഒരു വിലാഹത്തു് സന്ദേശം വൈസറോധി അവർക്കരക്കയെച്ചു. തുർക്കിയുമായി ചെയ്യ സമാധാന ഉടൻടടി ദേഹപ്ലട്ടുത്തിക്കിട്ടുവാൻ വൈസറോധി കൂട്ടി ശ്രമിക്കേണ്ടെന്നും അങ്ങനെയുള്ള ശ്രമങ്ങൾ സഹലമാകാത്തപക്ഷം ഉയർന്ന ഉദ്യോഗം രാജിവെച്ചിട്ടുള്ളും മുഹമ്മദിയരുടെ ഇടയിലുള്ള ക്ഷാഭേദത്തിന്റെ

ശക്തി പാർലിമെന്റിനേയും മന്ത്രിമാരേയും ഗഹിപ്പിക്കേണ്ട മെന്നും അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ വൈസറോധി അവർക്കൾ ഒരു ദാതാപക്ഷം ആഗസ്റ്റ് 15-ാം മുതൽ ഗവർമ്മേണ്ടാധിക്കൂളം സഹകരണം വേർപ്പെടുത്തുവാൻ തന്ത്രം നിർണ്ണയിച്ചരാകുമെന്നും മറുമായിരുന്നു മേപ്പടി സന്ദേശത്തിന്റെ താല്പര്യം. മഹാത്മാഗാന്ധിയും ഈ നിലയിൽ തന്നെ വൈസറോധിക്കും ഒരു കത്താഴുതി. പക്ഷേ, അതുകൊണ്ടാനും യാതൊരു ഫലവുമുണ്ടായില്ല. ആഗസ്റ്റ് 1-ാം ഇന്ത്യാരാജ്യം മുഴുവൻ വിലാഫത്ത് ദൃഢവദിനമായി അനുശീചിച്ചു. മഹാത്മാഗാന്ധിയും പിണ്ടത്താലിയും കൂടി ഇന്ത്യാരാജ്യം ആക്ഷ്യം ചുറ്റി. തന്ത്രം ആരംഭിച്ച പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തെ ജനങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കി. അവരുടെ സഖ്യാരത്തിൽ ആഗസ്റ്റ് മാസം, 18-ാം അവർക്കോഴിക്കോട്ടുവന്നു. സപ്പംബർ മാസത്തിൽ കല്പിതയിൽ കൂടിയ കോൺഗ്രസ്സിന്റെ പ്രത്യേകയോഗത്തിൽ സഹകരണത്യാഗത്തെ സംബന്ധിച്ച പ്രമേയം മഹാത്മാഗാന്ധി സമർപ്പിച്ചു. ശാരവമായ വാദപ്രതിവാദങ്ങൾ കഴിഞ്ഞശേഷം കോൺഗ്രസ്സ് സഹകരണത്യാഗത്തെ അംഗീകരിച്ചു. 1920 ഡിസംബരിൽ നാഗപുരിൽ കൂടിയ യോഗത്തിൽ ഈ പ്രമേയത്തെ ഒന്നുകൂടുടെ സ്ഥിരപ്പെടുത്തി.

ഈ തീർപ്പുകളിൽനിന്ന് ഹിന്ദു-മുസ്ലിം മെന്ത്രിയും അക്രമരാഹിത്യവുമാണ് സഹകരണത്യാഗത്തിന്റെ രാക്കല്പന്നുകൾ എന്ന് പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുന്നതാണ്. എന്തുതന്നെ ഉപദേശ മേറാലും അതെല്ലാം സഹിക്കുകയെന്നല്ലാതെ മനസാ വാചാകർമ്മണാ യാതൊരുക്കമവും പ്രവർത്തിച്ചുപോകരുതെനാണ് സഹകരണത്യാഗിയുടെ ഒന്നാമത്തെ പ്രതിജ്ഞ. അതിന് വിപരീതമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവൻ സഹകരണത്യാഗി എന്ന പേരിന് ഒരു കാലത്തും അർഹന്തല്ല. എല്ലാ സമുദായങ്ങൾ തമിലും ഹൈക്കും, താണ്ജാതിക്കാരോടും അനുകൂല, അവരെ താണ്വരേന്ന നിലയിൽ പെരുമാറുന്ന അനാചാരങ്ങളെ നശിപ്പിക്കൽ, നേരുഹം, ക്ഷമ, ലഹരിസാധനങ്ങളെ പരിത്യജിക്കൽ, തൊഴിലാളികളുടെ ഉന്നമനം, ഭാരിദ്രുമാകുന്ന ദുർഭേദത്തെ വദർവ്വസ്തുപ്രയോഗത്താൽ ദുരീകരിക്കുക, അടിമത്തത്തെ ഒഴിപ്പിക്കുക, പഞ്ചാംബിൽ നടത്തിയ അഴിമതികരകൾ പ്രതിശാനി നടത്തുക മുതലായവയാണ് സഹകരണത്യാഗത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ. ലോകത്തിൽവച്ചു എറിവും വിശിഷ്ടങ്ങളിൽ ജനസമതന്നു മഹാത്മാഗാന്ധിയാണ് ഇതിന്റെ നേതാവും രാജ്യത്തിനുവേണ്ടി സർവ്വസ്വവുമും ഉപേക്ഷിക്കാൻ സന്നദ്ധരായവർ ആണ്, ഇതിലെ

പ്രവർത്തകരാർ. മാത്രമുമിയിൽ അധിവസിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും ഒരു സമൃദ്ധാധിക്കേന്നോ മതകാർക്കോ ആപത്തുനേരിട്ടുന്ന അവസരത്തിൽ അവരോട് അനുസമൃദ്ധാധിക്കുന്നും മതകാരും സഹതപിച്ചും അവരെ സഹായിക്കുക എന്നതാണ് അതിൽ അന്തർവീച്ചിട്ടുള്ള സഹാദരണ്ണവാദം. അടിമതത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതും സ്വാഭിമാനത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതും മാണം ഇതിന്റെ അവസാനഫലം.

മലബാറും വിലാഹത്ത്‌പസ്‌മാനവും മഞ്ചേരി കോൺഫറൻസ്⁹

വിലാഹത്ത്‌പസ്‌മാന ശബ്ദം മലബാറിൽ പൊതുജനങ്ങൾ അധികമായി അറിയാൻ തുടങ്ങിയത്¹⁰ മഞ്ചേരിയിൽവെച്ച്¹¹ 1920 ഏപ്രിൽ മാസത്തിൽ നടന്ന കോൺഫറൻസ്¹² മുതൽ കാണും. കക്ഷികളുടെ വാഗ്ദാനങ്ങും വാദവിഷയങ്ങളുടെ ശൈരവംകൊണ്ടും പിന്നീടുണ്ടായ സംഭവങ്ങൾ കൊണ്ടും മഞ്ചേരി കോൺഫറൻസ്¹³, മലബാർ ഡിസ്ട്രിക്ട്¹⁴ കോൺഫറൻസുകളിൽവെച്ച്¹⁵ എറിവും സുരണ്ണീയമായ നോയിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. രാജ്യരണ്ടുരാത്രിയെ സംഖ്യാച്ചു¹⁶ 1919 അവസാനത്തിൽ പ്രിട്ടീഷ്¹⁷ പാർലിമെന്റ്¹⁸ പാസ്സാക്കിയ മോൺഡേഗു ചെംസുഫോർമ്മ¹⁹ പരിഷ്കാരങ്ങളെ പൂരിച്ച സ്വയംഭരണകാംക്ഷികൾ രണ്ടു കക്ഷികളായി പിരിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. പുതിയ പരിഷ്കാരങ്ങൾ തുടർന്നു കക്ഷിയും മെന്നു കുറുക്കു കക്ഷിയും. അല്ലെന്നു മറ്റൊരു കക്ഷിയും തമിലുള്ള തർക്കം മുൻഗുരുത്തിലെത്തിയിരുന്നു. സ്വയംഭരണപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ നേതൃത്വം വഹിച്ചു അതിശക്തിയോടും ദൈര്ഘ്യത്വം കൂടി ഗവർമ്മണ്ടുമായി പൊരുതിയ ആനിബസന്റെ²⁰ മദാഹ പുതിയ പരിഷ്കാരങ്ങൾ തുടർന്നു സ്ഥാപിക്കുവാൻ ശേഖരിച്ചു. പൊതുജനങ്ങളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും മദാഹയുടെ അഭിപ്രായത്തിനു പ്രതികൂലികളായിത്തീർന്നിരുന്നു. മദിരാശി സംസ്ഥാനത്ത് സംഖ്യാച്ചു²¹ ഈ കാര്യത്തെ പറിത്തിരപ്പുചെയ്യുവാൻ അർഹതയുള്ള സംസ്ഥാന കോൺഫറൻസ്²² തിരുന്നത്വേലി ജില്ലയിൽവെച്ച്²³ കൂടുവാൻ അധികം താമസമില്ല. ആ അവസരത്തിലാണു് മഞ്ചേരിവെച്ച്²⁴ മലബാർ ഡിസ്ട്രിക്ട്²⁵ കോൺഫറൻസ്²⁶ കൂടുവാനുനിശ്ചയിച്ചിരുന്നത്. മഞ്ചേരി കോൺഫറൻസിൽ തന്റെ വാദം ജനങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നപക്ഷം ആ തീർപ്പ്²⁷ സംസ്ഥാനകോൺഫറൻസിൽ തന്റെ വാദത്തിനു പ്രഖ്യപ്പായ സഹായമായിത്തീരുമെന്ന ബോധ്യത്താൽ മദാഹ മഞ്ചേരി കോൺഫറൻസിൽ ഹാജരാകുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. മദാഹയുടെ അനുഗാമികളിൽ അദ്ദേഹിയും മലബാറിൽ

വളരെ സ്വാധീനശക്തിയുള്ള അരളുമായ മഞ്ചേരി രാമയുർ തനിക്കു സഹജമായ വാഴിയോടുകൂട്ടി വിജയസിഖിക്ക് കൊണ്ടുപിടിച്ചു ശ്രമിച്ചിരുന്നു. എതിർഭാഗത്തു പരിശു മിക്കുവാൻ എല്ലാപ്പുട്ടു യോഗ്യമാരുമില്ല. സ്വയംഭരണ പ്രസ്ഥാനത്തിൽ രാമയുരോടുകൂടെ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന ചില ചെറുപ്പക്കാർ മാത്രമാണ് എതിർഭാഗത്തു ചില ചീലു ശ്രമ നേരം ചെയ്യുവന്നിരുന്നത്. പുതിയ പരിഷ്കാരങ്ങളെ അംഗീകരിക്കുന്നതില്ലും ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതില്ലും ഇരുക്കഷിക്കളും തമ്മിൽ ധാതാരഭിപ്രായവ്യത്യാസവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പരിപ്പൂരങ്ങൾ അതുപ്പികരവും ആശാ ഭംഗകരവുമാണെന്നു പറയുന്നതിലായിരുന്നു ബെസൻറ് മദാമജ്ജുണ്ണായിരുന്ന ആക്ഷേപം മുഴുവനും അമൃതസര സ്റ്റിൽവെച്ചു നടന്ന ഭാരത മഹാജനസഭയിൽ പാസ്സാക്കിയ പ്രമേയത്തിനു എതിരായി മലബാർ ജില്ലാ കോൺഫറൻസ് ഒരു തീർപ്പു പാസാക്കുവാൻ ഇടയാക്കുന്നത് ദേശീയകക്ഷികൾക്ക് വളരെ സകടമായിത്തോന്തി. ഇതാണ് ഈ രണ്ടു കക്ഷികളും തമ്മിൽ ഉണ്ടായ ഭീനിപ്പിനു കാരണം.

ഈ സന്ദർഭത്തിൽ മരിാരു വാദവിഷയം കൂടെ ഉരുവിച്ചു. അതാണ് ടെവിലത്തെ ലേബനത്തിൽ വിവരിച്ച വിലാഹത്ത് കാര്യം. വിലാഹത്ത് കാര്യത്തിൽ ബെസൻറ് മദാമജ്ജു് സഹതാപമുണ്ണായിരുന്നുവെക്കിയില്ലും അതിന്റെ നിപുത്തിമാർഗത്തെ പററി മദാമജ്ജും മഹാത്മാഗാന്ധി മുതലായവരും തമ്മിൽ വല്ലതായ അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുണ്ടായിരുന്നു. ഹരജികളും മെമോറാണ്ടുമുണ്ടും, പ്രതിനിധികൾ ചെയ്ത അപേക്ഷകളും എല്ലാം നില്ക്കുലമായിരുന്നുതുരകാണ്ഡാണ്, വേണ്ടിവരുന്ന പക്ഷം, വിലാഹത്ത് കാര്യത്തിൽ സഹകരണത്യാഗത്തിനു മഹാത്മജി മുതലായവർ തുനിണ്ടത്. പക്ഷേ, 1916-ൽ ഗവർമ്മെണ്ടുമായി അതിവാഴിയോടുകൂട്ടി പൊരുത്തിയ മദാമജ്ജുടെ മനോഗതിയില്ലും അഭിപ്രായത്തില്ലും ഗണ്യമായ ഭേദഗതികൾ ഭന്നിരുന്നു. അതിനാൽ മദാമ, മഹാത്മജി മുതലായവരോടു ഇക്കാര്യത്തിൽ അശ്രദ്ധം, യോജിച്ചില്ല. സഹകരണത്യാഗം ഇന്ത്യയ്ക്കു നാശകരമായിരുമെന്നു മദാമ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. അതിനെതിരായി ലേബനങ്ങൾ വർഷിച്ചു. പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തി. ഇംഗ്ലാന്റിലാണ് മഞ്ചേരി കോൺഫറൻസുണ്ടായത്. രാമയ്യരുടെ ഉദ്ദേശാഹത്താൽ തിരുവർ, ഫറുക്ക്, കോഴിക്കോട് മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽനിന്ന് മോട്ടാർ ലോറികളിൽ അനവധി പ്രതിനിധികൾ മഞ്ചേരിയിൽ എത്തിച്ചേരുന്നു. അറുപ്പും കൊടുത്തതാൽ വളരെ വിഷമുകുടാതെ

ആരേയും പ്രതിനിധിയാക്കുവാൻ സാധിച്ചിരുന്ന അക്കാലത്തു പണം ചെലവുചെയ്യാൻ ഒരുക്കമുള്ള കക്ഷിക്കുകോൺഫറൻസിൽ വിജയം നേടുവാൻ ഒരു തന്നെ പ്രധാനമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവന്വൻറി ഭാഗത്തു വോട്ടുചെയ്യുന്ന പ്രതിനിധികളെ കഴിയുന്നേതേതാളം മഞ്ചവിജയിൽ എത്തിക്കുന്നത് ഒരു വിധത്തില്ലും തെററാബന്നനു പറവാൻ തരമില്ല. ഈ നിലപാതയും അന്നതെത കോൺഫറൻസിൽ വിജയം രാമയ്യരുടെ കക്ഷിയ്യാക്കുവാനേ തരമുള്ളുവെന്ന് എത്രകക്ഷികളും പൊതുജനങ്ങളും ധരിച്ചതിൽ അശേഷം അതിശയമില്ലാണ്.

മഞ്ചവി കോൺഫറൻസിൽ സുമാർ ആയിരത്തൊളം പ്രതിനിധികൾ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. ഇതിൽ ഗണ്യമായ ഒരു ഭാഗം മാപ്പിളമാരും ആയിരുന്നു. അരീകോട്ടു മുതലായ ദിക്കുകളിൽ രാമയ്യർ പോയി പ്രസംഗിച്ചതിന്റെ ഫലമായി അവിടങ്ങളിൽനിന്നു അനേകം മാപ്പിളപ്രതിനിധികൾ ദേഹാഷയാത്രയായി മഞ്ചവിക്കുവന്നു. മദ്ദരാശി സംസ്ഥാനത്തിൽ ദേശീയകക്ഷിയ്യരുടെ നേതാവും, ഹിന്ദു പത്രത്തിന്റെ പത്രാധിപരുമായ കമ്മുറിക്കയ്ക്കാരവർകളും യിരുന്നു കോൺഫറൻസിൽ അഖ്യക്ഷ്യം വഹിച്ചത്. എ. രക്ഷസ്വാമി അയ്യകാർ, എൻ. എസ്. രാമസ്വാമി അയ്യകാർ, എം. കെ. കുഞ്ചമാചാരി മുതലായ യോഗ്യരാരും അഖ്യക്ഷണാട്ടുകൂടി കോൺഫറൻസിനായി വന്നിരുന്നു. പ്രതിനിധികൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായി പല ദിക്കുകളിൽ നിന്നും വന്നു ചേർന്നിരുന്നു. ഉത്സാഹത്തിനും വാഗിക്കും കണക്കില്ല. കോൺഫറൻസിന്റെ തലേദിവസം മുതൽക്കുതന്നെ പത്ര ലിന്നു ചുറ്റു. അക്കത്തും വെച്ചു പല മാന്യരാരും പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്തിരുന്നു. കോൺഫറൻസ് ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പായിത്തന്നെ പത്രൽ മുഴുവന്നും പ്രതിനിധികളാലും സന്ദർശകരാലും നിറയപ്പെട്ടിരുന്നു. തനിക്കു പോകുവാൻ ബഹുപാട്ടുള്ളതിനാൽ രേണുപരിജ്ഞാരതെത പററിയുള്ള പ്രമേയത്തിന്റെ വാദപ്രതിവാദം ഓനാമതായി കഴിക്കേണ്ടെന്നും ബൈസിന്റെ മദാമ ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്ന പ്രകാരം ആ പ്രമേയമാണും ഓനാമതായി കാര്യപരിപാടിയിൽ ചേർത്തിയിരുന്നത്. പക്ഷേ, വിലാഹത്തിനെസംബന്ധിച്ച പ്രമേയം ഓനാമതായി സഭ മുമ്പാകെ കൊണ്ടുവരേണ്ടതാബന്നും ഒരു പ്രതിനിധി അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. കോൺഫറൻസിലെ ഭൂരിപക്ഷം അതിനെ പിന്താണി. അതിനുസരിച്ചു വിലാഹത്തു പ്രമേയത്തെപ്പററിയുള്ള വാദപ്രതിവാദം ഓനാമതായി തുടങ്ങി.

വിലാഹത്ത് കാര്യം മുഹമ്മദീയരുടെ അപേക്ഷ കരക്കും മതവിശ്വാസങ്ങൾക്കും വിപരീതമായി പ്രീടിപ്പ് ഗവർമ്മേണ്ടു തീർച്ചപ്പട്ടത്തുന്നപക്ഷം ഗവർമ്മേണ്ടുമായി അക്രമരഹിതമായ സഹകരണത്യാഗം തുടങ്ങേണ്ടതാണെന്നായിരുന്നു അതിനെ സംബന്ധിച്ച പ്രമേയം.. വിലാഹത്ത് കാര്യത്തിൽ എക്കുകക്കഷികളുടെ നടപടിയെപ്പറ്റി മദാമുഖലമായി ആക്ഷേപിച്ചു. മുഹമ്മദീയരുടെ വാദം എത്രയോഗരിയാണെന്നു യുക്തിയുായമായി സ്ഥാപിച്ചു. പക്ഷെ, പിന്നെയും പിന്നെയും അപേക്ഷിക്കുകയല്ലാതെ സഹകരണത്യാഗനയം ഒരിക്കലും സ്വീകരിക്കരുതെന്നായിരുന്നു മദാമുഖം അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്. ഈ അഭിപ്രായം കാര്യസിലിക്കുതകുന്നതല്ലെന്നും മഹാത്മാഗാന്ധി, മെഡലാന മുഹമ്മദാലി, മെഡലനാ ഷൈക്കത്താലി ഇവരുടെ അഭിപ്രായ തുടക്കമുഖ്യ വിപരീതമാണെന്നും മനസ്സിലായപ്പോൾ രാമയും ശ്രമത്തിന്റെ ഫലമായി കോൺഫറൻസിൽ ഹാജരായിരുന്ന മികവൊറും മാപ്പിളമാരുടെ വോട്ടുകൾ പൊട്ടുനന്നവേണ്ടം മറിഞ്ഞു. പ്രമേയം കോൺഫറൻസിൽ ഭൂരിപക്ഷാഭിപ്രായപ്രകാരം പാസ്സാക്കുകയും ചെയ്തു, രേണുപരിപ്പാരതെ പററിയുള്ള പ്രമേയമാണ് പിന്നീടാലോചനയ്ക്കുവന്നത്. അതു മദാമുഖ്യുടെ അഭിപ്രായത്തിനെതിരായി കോൺഫറൻസ് പാസ്സാക്കി. രാമയുർക്കും കക്ഷികരക്കും മഞ്ഞേരി കോൺഫറൻസിനോടു കാംഗമായ വിരോധവുമായി.

മലബാറിലെ മാപ്പിളഫള്ളും ആദികാരണം മഞ്ഞേരി കോൺഫറൻസും അധികം മാപ്പിളമാർ കുടിയിരുന്ന ആകോൺഫറൻസിൽവെച്ചു് വിലാഹത്തിനെ പററി ചില ചെറുപ്പകാർ ചെയ്ത പ്രസംഗങ്ങളുമായിരുന്നുവെന്നു് രാമയുരും മററും ഷൈക്കിക്കാറുണ്ടു്. അതാതു കാലത്ത് പൊതുജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രമാദമായി നടക്കുന്ന സമസ്യരാഷ്ട്രീയ കാര്യങ്ങളെ പററിയും പ്രമേയങ്ങൾ ഇപ്രകാരമുള്ള കോൺഫറൻസിൽ പാസ്സാക്കുന്നത് സാധാരണ പതിവാണു്. വിലാഹത്ത് കാര്യം അങ്ങനെയുള്ള നേന്നാണെന്നു ആരും നിശ്ചയിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. 1919-ൽ വടകരവച്ചു് നിലപ്പുർ ഇളയ തിരുമുൽപാടവർകളുടെ (ഇപ്പോഴത്തെ വലിയ തിരുമുൽപാടു്) പ്രതിനിധിയായി വകീൽ മിസ്റ്റർ സി. അച്യുതമേനോൻ കോൺഫറൻസിനെ മഞ്ഞേരിക്കുകഷണിച്ചപ്രകാരമാണു് 1920-ൽ മഞ്ഞേരിവെച്ചു് കോൺഫറൻസ് കുടുവാൻ ഇടയായതു്. അതല്ലാതെ ഏറനാടിനുതീ കൊള്ളുത്തുവാൻ ഉത്സാഹിച്ചവരെന്നു പറയുന്നവരുടെ

ആവശ്യപ്രകാരമല്ല മഞ്ചേരിവെച്ചു കോൺഗ്രൻസു കൂടു വാൻ സംഗതിയായത്⁹. അതുനെ കൂടിയ കോൺഗ്രൻസിൽ മുഹമ്മദീയരുടെ മനസ്സിനെ അത്യധികം ശല്പപ്പെടുത്തിയിരുന്ന വിലാഹത്ത് കാര്യത്തെപറ്റി പ്രതിപാദിക്കാതിരിക്കാൻ വഴിയുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്ന്¹⁰ ആരും സമ്മതിക്കും. വിവരമില്ലാത്ത ഏറനാട്ടിലെ മാപ്പിളമാരെ 'വിലാഹത്ത്' എന്ന ശബ്ദത്തെനു കൊഡപ്പിക്കരുതായിരുന്നുവെന്നോ മഞ്ചേരി കോൺഗ്രൻസില്ലെങ്കിൽ ആ ശബ്ദം അവർ കോക്കുകത്തെന്നയില്ലായിരുന്നുവെന്നോ രാമയുർ മുതലായവർ പറയുന്നതാണെങ്കിൽ ആ കുറീത്തിനും രാമയുരും. നിലപുരുതിരുമുൽപാടവർകളും. തന്നെയായിരുന്നു ഉത്തരവാദിക ഒളന്നു വ്യക്തമാണ്¹¹. കോൺഗ്രൻസുണ്ടായാൽ വിലാഹത്തു തീർച്ചയായും പ്രതിപാദ്യ വിഷയമായിത്തീരുന്ന സ്ഥിതിക്കും അതിനോടു വിരോധമുള്ളവർ കോൺഗ്രൻസില്ലാതാക്കുകയായിരുന്നു ഒന്നാമതായി ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നത്¹². അതിനു കോൺഗ്രൻസിനെ ക്ഷണിച്ച ആളും സ്പാദത്തിലും ലഭ്യക്ഷമനുമായിരുന്ന തിരുമുൽപാടവർക്കാക്കേം സുസാദ്യമായിരുന്നു. തിരുമുൽപാടവർക്കളുടെ ഉത്സാഹത്താൽ കോൺഗ്രൻസു കൂടി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മമിത്രമായ രാമയുരുടെ പ്രയത്തതാൽ അനവധി മാപ്പിളമാരും അവിടെ ഹാജരായി. മുഹമ്മദീയർക്കു നേരിട്ട് സങ്കടത്തിനു നിപുത്തിമാർഗ്ഗം സഹകരണത്യാഗമല്ലെന്നും അതു ദോഷകരമാണെന്നും മദാമ വാദിച്ചുവെകിലും പ്രിടീഷ് ഗവർമ്മെണ്ടിന്റെ പ്രവർത്തി വളരെ അനീതിയാണെന്നും മുഹമ്മദീയരുടെ ആക്ഷേപം വളരെ ശരിയാണെന്നും മദാമ ശക്തിമത്തായ രൂപ പ്രസംഗം അവിടെവെച്ചു ചെയ്യും. ഉദ്യോഗം രാജിക്കാടുക്കുക, വകീലനാർ പ്രാക്തിനും നിർത്തിവെയ്യുക, വിദ്യാർത്ഥികൾ വിദ്യാലയങ്ങളെ പഠിപ്പിക്കുക മുതലായവ ചെയ്യേണമെന്നു വാദിക്കുന്നതും അതുപകാരം സംഭവിക്കുമെന്നു പറയുന്നതും എല്ലാം വെറും ഉണ്ടായില്ലാത്ത വെടിയാണ്¹³ എന്നു രാമയുർ പ്രസംഗിച്ചു. ഡയർ, ഓഫീസർ എന്നിവരുടെ ഉണ്ടയുള്ള വെടിക്കും ദുർബലനാരായ ഇന്ത്യക്കാർക്കും സത്യാഗ്രഹമാകുന്ന ഉണ്ടയില്ലാത്ത വെടി തന്നെ ആധാരമുള്ളുവെന്ന് രൂപ പ്രാസംഗിക്കും മറുപടി പറഞ്ഞതും. ഉടനെ ഉണ്ടാകുവാൻ പോകുന്ന ഉടന്പടി മുഹമ്മദീയരുടെ അപേക്ഷയ്ക്കു വിപരീതമായി കലാശിക്കുന്നതാകയാൽ അകുമരഹിതമായ സഹകരണത്യാഗനയം അംഗീകരിക്കുവാൻ ഇന്ത്യക്കാർ നിർബന്ധിതരാകുന്ന പ്രമേയത്തെ പറ്റി വോട്ടുചെയ്യപ്പോൾ അതിനുകൂലമായി

വോട്ടു ചെയ്യുവൻ ഉയർത്തിയ കൈകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ എറിവും മീത കണ്ടെന്ന് ഇപ്പോഴത്തെ വലിയ നിലപ്പുർത്തിരുമുത്തപ്പാടവർക്കളുടെ കയ്യായിരുന്നു. സഹകരണത്യാഗം അനു മുതൽക്കും നടപ്പിൽ വരുത്തേണ്ടതാണെന്നും മഞ്ചേരി കോൺഫ്രേണസിൽവെച്ചും ധാതാരു പ്രമേയവും പാസ്സായിട്ടില്ല. 1920 ആഗസ്റ്റ് 1-ാം തിയ്യതി മുതല്ലും മാത്രമാണും സഹകരണത്യാഗം ഇന്ത്യയിൽ തന്നെ ഒന്നാമതായി നടപ്പായതും. മഞ്ചേരി കോൺഫ്രേണസ് കൂട്ടിയതും 1920 എപ്പറിൽ മാസത്തിലുമായിരുന്നു. മേൽ പ്രസ്താവിച്ച രീതിയിലുള്ള രൂപ പ്രമേയം മാത്രമാണും ആ കോൺഫ്രേണസിൽവെച്ചും പാസ്സായതും. രാജദ്രോഹകരമായോ അകുമ്പ്രാപ്തത്തിക്കും ജനങ്ങളെ ഉത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതായോ ധാതാരു പ്രസംഗവും അവിടെ വെച്ചും നടന്നിട്ടില്ല. ആ കോൺഫ്രേണസ് സംഖ്യമായി ധാതാരു പ്രാസംഗികന്റെ പേരിലും ഗവർമ്മേണ്ടും ധാതാരു നടപടിയും എടുത്തിട്ടുമില്ല. വിലാഹത്തും വിത്തും എറിനാട്ടിൽ വിതച്ചതും ആ കോൺഫ്രേണസാണെന്നും വിലാഹത്തും മുലമാണും മലബാറം കലാപം ഉണ്ടായതെന്നും അതിനാൽ മഞ്ചേരി കോൺഫ്രേണസാണും മാപ്പിളലപഹള്ളുകാരണമെന്നും രാമയുറവർക്കളേപ്പാലെയുള്ളവർ ശംകുനും ണങ്കിൽ അതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്പത്തിന്റെ മുകാലെ മുണ്ടാണിയും ഭാഗം രാമയുറവർക്കളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മമിത്രവും തന്നെ വഹിക്കേണ്ടതാണും. മഞ്ചേരി കോൺഫ്രേണസുണ്ഡായിരുന്നില്ലെങ്കിൽ മലബാറിലെ മാപ്പിളമാർ വിലാഹത്തിനു നേരിട്ട് നൃനത്യയെപറി അറിയുകയില്ലോ യിരുന്നുവെന്നും അതിനെപ്പറി ക്ഷോഭിക്കുവാൻ തരമില്ലായിരുന്നുവെന്നും വല്ലവരും പറയുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതു ശുഭമേ അസംഖ്യമെന്നു പറയാതിരിപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ഈ സ്ഥിതിക്കു മാപ്പിളലപഹളയുടെ കാരണം മഞ്ചേരി കോൺഫ്രേണസിന്റെയും ബസൻറും മദാമുയുടെ എത്രക്കഷികളുടെയും പേരിൽ ആരോപിക്കുന്നതിൽ എത്ര തേതാളം ന്യായമുണ്ടെന്നു പൊതുജനങ്ങൾ തന്നെ തീർച്ചപ്പെടുത്തുന്നു.

മലബാറും വിലാഹത്ത് പസ്റ്റമാനവും (തുടർച്ച)

1920 ജൂൺമാസത്തിൽ പാരീസ്സിൽവെച്ചുണ്ടായ ഉടൻപടി തുർക്കിയുടെ വിലാഹത്ത് അധികാരത്തിന് ശൗരണമായ ഹാനിവരുത്തി. മുഹമ്മദീയരുടെ ഇടയിൽ ഈ ഉടൻപടി കംിനമായ ക്ഷോഭത്തിനു കാരണമായിത്തീർന്നു. തുർക്കിയുടെ പരാജയത്തിനു എതാണ്ടു കാരണമുന്നുത്തമാരായ ഇന്ത്യയിലെ മുഹമ്മദീയരുടെ മനസ്സിൽ പ്രത്യേകിച്ചു. ഐക്യകക്ഷികളുടെ ഈ തീർപ്പ് കുർത്ത ബാണംപോലെ താഴു. നീതിക്കും വാന്നുവത്തിനും. വിപരീതമായ സങ്കലിതശക്തികൾ ചെങ്കു ഈ പ്രവൃത്തിയെപ്പറ്റി വ്യസനിച്ചതിനും. വിലപിച്ചതിനും. കൂടി മുഹമ്മദീയരെ അപരാധികളാക്കുന്ന ചീല മിതവാദികൾ നമ്മുടെ നാട്ടിലുണ്ട്. വിലാഹത്ത് പ്രക്ഷോഭത്താൽ മാത്രമാണ് കലാപം. മലബാറിൽ ഉണ്ടായതെന്നും. അതിനാൽ കലാപത്തിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം മുഴുവനും. വിലാഹത്ത് വഹിക്കേണമെന്നും. പറയുന്നവർ ചവിട്ടിയവനെ ഷിവാക്കി ചവിട്ടുകൊണ്ടു മുറിവിളിക്കുന്നവനെ പഴിക്കുകയാണെന്നു തീരെ ഓർക്കുന്നില്ല. വെള്ളത്ത മനുഷ്യൻറെ ചവിട്ടുതന്നെ രേനുഗ്രഹമോ മഹോത്സവമോ ആണെന്നു മനോഭാവമുള്ളവരോട് ധാതോരു സമാധാനവുമില്ല. ആ മനോഭാവം ഇല്ലാത്തവർ മലബാറിലോ മറ്റൊരിക്കിലോ ഉണ്ടായ വല്ല സംഭവങ്ങൾക്കും. വിലാഹത്ത് പ്രക്ഷോഭതനെ കാരണമായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽക്കൂടി അവർക്കുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം. അനീതി ചെങ്കുവരുടെ പേരിൽ ചുമത്തുന്നതിനുപകരം. അനീതികൊണ്ടു വേദന അനുഭവിച്ചവരുടെ പേരിൽ ചുമത്തുന്നത് എത്രതോളം. ന്യായമാണെന്നു ആലോച്ചിക്കേണ്ടാണ്. മതസംബന്ധമായ ഒരു വിഷയത്തിൽ സങ്കലിതശക്തികൾ സങ്കടപ്പെടുത്തിയ മുഹമ്മദീയസമുദായം. ക്ഷുഭിതരായിത്തീർന്നപ്പോൾ ആ ക്ഷോഭം. അകുമത്തിൽ കലാശിക്കാതെ കാര്യനിപുത്തി വരുത്തുവാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടിയാണ് മഹാത്മാഗാന്ധി അകുമരഹിതമായ സഹകരണത്യാഗം. അംഗീകരിക്കുവാൻ ഇന്ത്യാനിവാസി

കളെ ഉപദേശിച്ചത്. മതാസക്തമാരായ മുഹമ്മദീയർ, മത ത്തിൻറെ തറക്കല്പുതനെ പൊളിച്ചതായ വിലാഹത്ത് കാര്യ ത്തിൽ എന്നെല്ലാം സാഹസപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുവാൻ ഇടയുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് ഉഷ്ണിപ്പാൻ വളരെ പ്രധാനമില്ല. അതിലും വിശ്വഷിച്ചു വെറും ഒരു മതപരിവർത്തനം നിമിത്തം തീയിൽ വീഴുന്ന ശലഭങ്ങോലെ മരിക്കുവാൻ ചാടിപ്പുരപ്പട്ടനവരുടെ കമ പായേണ്ടുമില്ലല്ലോ. ഇവ രൂടെ എല്ലാം കോപവും വ്യസനവും ബൈംതിഞ്ഞോയ രൂപ ഞോരം അവലംബിച്ച് രാജ്യം മുഴുവനും കുടിച്ചോരാക്കുന്ന തിനുമുന്പായി അവയെ സാത്പരികമായ മാർഗത്തിൽകൂടെ ചരിപ്പിച്ചു ശാന്തവും മനോഹരവുമായ വിധത്തിൽ വേഷം നിരപ്പട്ടത്തി മോചനം കൊടുക്കുന്നതിനുള്ള യുക്തി കണ്ണു പിടിച്ച് ആ മഹാത്മജിക്കു നമ്മുടെ നാടുകാർ മാത്രമല്ല ശ്രീകീഷ്ണ ഗവർമ്മെണ്ടുതനെ നിരന്തരം ദണ്ഡനമുള്ളാരം ചെയ്യാൻ ബാല്യതപ്പട്ടവരാണ്. സഹകരണത്യാഗപ്രസ്ഥാനത്തെ മലിനപ്പട്ടത്തുന്നതായ ഒരു ചെറരീചെറരയോ അധിവാ ഒരു ഏറനാടു കലാപമോ ആ പ്രസ്ഥാനത്തിൻറെ ദോഷഗത്തിയെയല്ല ഗുണപെണ്ണല്ലതെന്നുണ്ട് നമുക്കു കാട്ടി തത്രുന്നത്. സഹകരണത്യാഗപ്രസ്ഥാനമില്ലായിരുന്നുവെങ്കിൽ ഇന്ത്യാരാജ്യം മുഴുവനും ചെറരീ ചെറരയും ഏറനാടുമായി കലാശിക്കുമായിരുന്നു. ഏറനാടും സഹകരണത്യാഗവും തമിലപ്പുള്ള ബന്ധത്തെപ്പറ്റി പിന്നീടു വിവരിക്കാം. ഏകില്ലും നില്ലാരമായ, സംഗതിക്കുകൂടി ഹാലി കൂകി മരിക്കുവാൻ ചാടിപ്പുരപ്പട്ടന എൻ്റെ നാടുകാർ ഒരു കൊല്പത്തോളം പലവ്വിധ മർദ്ദനങ്ങളും സഹിച്ച്, പലവ്വിധ കല്പനകളും അനുസരിച്ച്, പലവ്വിധ വിരഹങ്ങളും അശാന്തമാക്കി അവസാനം മന്ദംപള്ളി വെടിവെച്ചു തകർത്തുവെന്ന പ്രസ്ഥാവം നാടെല്ലാം പരക്കുന്നതുവരെ ക്ഷമയോടും ശാന്തതയോടും വർത്തിച്ചത് അക്രമരഹിതമായ സഹകരണത്യാഗത്തിൻറെ നിയന്ത്രണശക്തിയാൽ മാത്രമാണെന്ന് വണ്ണിച്ചു പറയാം. അതിരിക്കെട്ട്.

മണ്ണേരി കോൺഫ്രേണ്സിനുണ്ടെങ്കിലും നാലായുമാസ തെങ്ങും മലബാറിൽ വിലാഹത്ത് സംബന്ധമായ പ്രവൃത്തികൾ വിശ്വഷിച്ചു യാതൊന്നും നടന്നില്ല. കോഴിക്കോട്ടുള്ള ചീല മാപ്പിളമാർ ഒരു വിലാഹത്ത് കമ്മിററി സ്ഥാപിച്ചു; കോൺഫ്രേണ്സിലും ഒരു കമ്മിററി സ്ഥാപിക്കുകയുണ്ടായി. ഇതു രണ്ടും അതാതു ദിക്കിലെ മാപ്പിളമാരുടെ ഉത്സാഹത്താൽ മാത്രമായിരുന്നു. വിലാഹത്ത് ദു:ഖ ദിനങ്ങളായി ഇന്ത്യാരാജ്യമാസകലം ആചരിക്കുന്ന ദിവസ

ങ്ങളിൽ കോഴിക്കോട്ടും ഹർത്താലും യോഗദാഹ്നവും ഉണ്ടായിരുന്നു. വിലാഹത്ത് കാര്യത്തിൽ ബ്രിട്ടീഷ് ഗവർമ്മെന്റ് നിപുണത്തിമാർഗമുണ്ടാക്കാത്തപക്ഷം വൈസറോയി രാജിക്കാടുകേണ്ടതാണെന്നും ഇന്ത്യയിലെ പല പേരുമാണിക്കാകുട്ടി വൈസറോയിയോടപേക്ഷിക്കുകയും അങ്ങനെചെയ്യാത്തപക്ഷം 1920 ആഗസ്റ്റ് 1-ാം മുതൽ സഹകരണത്യാഗപ്രസ്ഥാനമാരംഭിക്കുന്നതാണെന്നും ആ സന്ദേശത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കയും ചെയ്തിരുന്നു. അതുപുകാരം സഹകരണത്യാഗപ്രസ്ഥാനത്തെ നാട്ടിൽ പരത്തുവാനായി മഹാത്മാഗാന്ധിയും മെല്ലാനാ പൊക്കത്താലിയുംകുട്ടി ഇന്ത്യാരാജ്യം മുഴുവനും സഞ്ചരിപ്പാൻ തുടങ്ങി. പല സ്ഥലങ്ങളേയും അവർ സന്ദർശിച്ചു. പഞ്ചാബിൽ നടന്ന അക്കമ്പ്രൂത്തികളുടെപുറിയും ചെയ്തിരുന്നു. അവർ ശക്തിമത്തായ പല പ്രസംഗങ്ങളും ചെയ്തു. ആഗസ്റ്റ് 18-ാം യാണെന്നു തോന്ത്രിക്കുന്നു, അവർ കോഴിക്കോട്ടിന്ത്യയിൽ. കടപ്പുറത്തുവെച്ച് ഇരുപതിനായിരത്താണ്. ജനങ്ങൾകുട്ടിയ ഒരു യോഗത്തിൽ ഇവർ രണ്ടുപേരും ജനങ്ങൾ സഹകരണത്യാഗത്തെ അംഗീകരിക്കേണ്ടതാണെന്നു ഉപദേശിച്ചു. കോഴിക്കോട്ടുള്ള പേരറഹാർ 2500-ക. യുടെ ഒരു സഞ്ചിവിലംബംത്തുവെച്ച് ഒരു സമ്മാനിച്ചു. പക്ഷേ, ഇവരുടെ ശ്രമങ്ങളും ഉപദേശങ്ങളും പ്രസംഗങ്ങളും കോഴിക്കോട്ടുകാരോട് അശേഷം ഫലിച്ചില്ല. ഒരു വകീലെക്കിലും പ്രാക്തീസ് നിർത്തുകയോ, ഒരു വിദ്യാർത്ഥിയെക്കിലും ഒരു വിടുകയോ കൊണ്ടില്ലെങ്കുള്ള ഒരു സ്ഥാനാർത്ഥിയെക്കിലും പിന്നവലിക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. പ്രസംഗത്തിന്റെ ഫലമായി നേരുളാൻ ചിലരുടെ മനസ്സിൽ തെല്പാരു ചണ്ണലത്തു. ഉണ്ടായില്ലെന്നില്ല. എക്കിലും അശോചരവും അന്യകാരമയവും അയാവായെ ഓർത്തം ജീവിതവൃത്തിയെ ഉപേക്ഷിപ്പാൻ തീരെ ദെഹരും വനില്ലെന്നു പറഞ്ഞാൻ കഴിഞ്ഞേം. കാര്യനിപുണത്തിക്കും സ്വാഭിമാനരക്ഷയ്ക്കും സഹകരണത്യാഗമല്ലാതെ മരിറാരു മാർഗവുമില്ലായിരുന്നുവെന്നും നേരുളാൻ ചിലർക്കു പുറമ്പിബോധ്യമുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, സഹകരണത്യാഗം വിജയപ്രദമായി കലാശിക്കുമോ എന്ന കാര്യത്തിൽ വളരെ സന്ദേഹവും തോന്തിയിരുന്നു. പക്ഷേ, ആ സന്ദേഹംകൊണ്ടെല്ലു, ദെഹരുക്ഷയംകൊണ്ടുതന്നെയാണും അക്കാലത്ത് ഇംഗ്ലീഷ് ലേവെകൻ സഹകരണത്യാഗിയാകാതിരുന്നതനു തുറന്നുപറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നത്. മഹാത്മാഗാന്ധികോഴിക്കോട്ടു പന്നുപോയതിന്റെ ഒരു മാസത്തിനുള്ളിൽ

കർക്കരതയിൽ വെച്ച് കോൺഗ്രസ്സിൻറെ ഒരു പ്രത്യേക യോഗം കൂട്ടി. ആ കോൺഗ്രസ്സ് മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ സഹകരണത്യാഗസിദ്ധാന്തം സ്വീകരിച്ചു. കോൺഗ്രസ്സിൻറെ ഈ തീർപ്പ് സഹകരണത്യാഗപ്രസ്ഥാനത്തിനു വലുതായ ശക്തിവരുത്തി. കൗൺസിലുകളിലേജ്യു സ്ഥാനാർത്ഥികൾ താഴി നിന്ന് പല കോൺഗ്രസ്സുകാരും അതിൽനിന്നു പിൻവലിച്ചു; ആ കൂട്ടത്തിൽ മലബാറിലെ സ്ഥാനാർത്ഥികളിൽ പ്രധാനിയായിരുന്ന കെ.പി. റാമമേനോൻും പിൻവലിച്ചു. അങ്ങിനെ ഇരിക്കുന്നേപാഴാണ് ശ്രീമാൻ രാജഗോപാലാചാരിയും മുത്തുസാംസാഹിബ്യും ടി. എസ്. റാജനും ഒക്കോബർ മാസത്തിൽ കോഴിക്കോട്ടു വന്നത്. കോഴിക്കോട്ടു കടപ്പറിത്തുകൂടിയ ഒരു വന്പിച്ച യോഗത്തിൽവെച്ച് കൗൺസിൽ ബഹിഷ്ഠകരണത്തപ്പറി ഇവർ ഗംഭീരമായ ചില പ്രസംഗങ്ങൾചെയ്യു. മഹാത്മാഗാന്ധിയുടെ ആഗമനത്തിനുശേഷം ഒക്കോബർ മാസത്തിൽ ഇവർ വരുന്നതുവരെ കോഴിക്കോട് വകീലായ യു. ഗോപാലമേനോൻ മാത്രമേ മലബാറിൽ വിലാഹത്തു് കാര്യത്തിൽ കാര്യമായി വല്ലതു് പരിശുമിച്ചിരുന്നുള്ളു. സഹകരണത്യാഗത്തപ്പറിയുള്ള കോൺഗ്രസ്സ് തീർപ്പുപ്രകാരം മുഴുവൻ പ്രവർത്തിപ്പാൻ ഒരു കമ്മിറ്റിയിരുന്ന എന്നപ്പോലെയുള്ള ചിലർ കൗൺസിൽ ബഹിഷ്ഠരണത്തപ്പറിമാത്രം പ്രസംഗം ചെയ്യുന്നതു് ഉത്സാഹിക്കുന്നതു്. ഓഗിയല്ലേന്നുള്ള വിചാരത്താൽ യാതൊന്നും പ്രവർത്തിക്കാതിരിക്കുകയായിരുന്നു ചെയ്തിരുന്നത്. ഉത്തമമാരായ സഹകരണത്യാഗികളാവാൻ സാധിക്കയില്ലെങ്കിലും പ്രവർത്തിപ്പാൻ ഒരുക്കമുള്ളേട്ടതോളം പ്രസംഗിക്കുന്നതിൽ യാതൊരു വിരോധവുമില്ലെന്ന് രാജഗോപാലാചാരി യുക്തിയുക്തമായി ബോഖ്യപ്പെടുത്തിയതിനാൽ അന്നുമുതൽ ഈ ലേവനകർത്താവും കൗൺസിൽ ബഹിഷ്ഠരണത്തപ്പറി ചില പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അതിൻറെ ഫലമായി താനുർ, വേദാർ, പുളിക്കൽ, തിരുർ, തിരുരഞ്ഞാടി, കോട്ടയ്ക്കൽ, കോട്ടുർ, പൊന്നാനി, മലപ്പുറം, മഞ്ചേരി, മന്ദാറ്, ഈ സ്ഥലങ്ങളിലായി യോഗങ്ങൾ കൂടുകയും കൗൺസിൽ ബഹിഷ്ഠരണത്തപ്പറി പലരും പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തുകയും ചെയ്യു. ഈ യോഗങ്ങളെ അതാതുദിക്കിലെ മാസ്പിള്ളമാരുടെ ഉത്സാഹത്താലാണ് വിളിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്നത്. അടുത്തു് ദുരത്തുമുള്ള അനേകായിരം മാസ്പിള്ളമാർ ഈ വിലാഹത്തു് യോഗങ്ങളിൽ പങ്കുകൊണ്ടിരുന്നു. ഹിന്ദുക്കരാ പ്രായണം ഈ യോഗങ്ങളെ വർജ്ജിച്ചു. വന്നിരുന്നു. ഇങ്ങനെ യോഗ

ഒരു കൂടുന്നതിൽ അത്യുഷാഹം പ്രദർശിച്ചിരുന്ന മാസ്തിള മാരെ അകുമരഹിതമായ മാർഗ്ഗത്തിൽകൂടെ നയിപ്പിക്കാതിരു നാൽ പല അന്തർമ്മത്തിന്നും സംഗതിയാക്കുമെന്ന ബോധം ഉണ്ടായിരുന്ന എങ്ങനെയും ചിലർ ഈ യോഗങ്ങളിലെല്ലാം സന്നിഹിതരായി ഹിന്ദു മുസ്ലിം ഏകുത്തപ്പറിയും അകുമരഹിതപ്രത്തിനീൻ്റെ ആവശ്യകതയെപ്പറിയും ജനങ്ങളെ ഉപദേശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അക്കാലത്ത് ധാതോരകുമങ്ങളും ധാതോരു ഭിക്ഷിലും സംഭവിച്ചതായി കേട്ടിട്ടുമില്ല. വിലാ ഫത്ത് കാര്യത്തെപ്പറിയും സഹകരണത്യാഗപ്രസ്ഥാനത്തെ പ്പറിയും ജനങ്ങൾക്കു പരക്കെ മനസ്സിലാവാൻ ഈ യോഗ ഒരു സഹായിച്ചുവെന്നല്ലാതെ കൗൺസിൽ പൊതിപ്പുരണ കാര്യത്തിൽ ഈ യോഗങ്ങൾക്കും പ്രത്യേകമായ ഗുണ മൊന്നുമുണ്ടായില്ല. മുഹമ്മദിയരായ കൗൺസിൽ മെമ്പർ മാരെ അന്നു തിരഞ്ഞെടുപ്പാൻ അവസരം വന്നിരുന്നുവെ കും തിരഞ്ഞെയായും ആ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ എത്രയോ ചുരുക്കം മാസ്തിളമാർ മാത്രമേ എർപ്പെടുകയുണ്ടായിരുന്നു തുട്ടുവെന്നും വണ്ണിച്ചു പറയാം. പക്ഷെ, രണ്ടു സ്ഥാനങ്ങളും അതിനു രണ്ടു സ്ഥാനാർത്ഥികളുമുണ്ടായിരുന്നതിനാം സിരഞ്ഞെടുപ്പിനീൻ്റെ ആവശ്യകത നേരിട്ടില്ല. ഹിന്ദു ക്ഷേത്ര ഇടയിൽ സഹകരണത്യാഗപ്രസ്ഥാനം പ്രവേശിച്ചിട്ടുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ കൗൺസിൽ പൊതിപ്പുരണത്തെ സംബന്ധിച്ചിട്ടേതാളം ഈ ശ്രമങ്ങൾ എത്രതോളം ഫലപ്രദമായെന്നും തിരഞ്ഞെടുപ്പിനീൻ്റെ ഫലംകൊണ്ടു പറിഗണിക്കുവാൻ സാധിക്കാതെ വന്നു.

1920 ഡിസംബറിൽ നാഗപുരിൽവെച്ചു കൂടിയ കോൺഗ്രസ്സിനീറു ശേഷമുണ്ടായ സംഭവങ്ങൾ മറ്റൊരു അല്പ്പായത്തിൽ വിവരിക്കാം.

നാഗപുര കോൺഗ്രസ്സിനു ശ്രദ്ധം

1920 ഡിസംബർ ഒന്ത് നാഗപുരിൽവെച്ചു കൂടിയ കോൺഗ്രസ്സ് യോഗംവരെ മലബാറിൽ വിലാഹത്തു പ്രസ്ഥാനത്തെ സംബന്ധിച്ചു ചെളി പ്രവൃത്തികളെപ്പറ്റി മുൻഭാഗ്യാധികാരിയായതിൽ വിവരിച്ചുകഴിഞ്ഞു. മേപ്പടി കോൺഗ്രസ്സിനുശ്രദ്ധമുള്ള ചരിത്രത്തെയാണു ഈ അധികാരിയായതിൽ വിവരിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതു.

ഭാഷയെ അപ്പെടിച്ചു ഇന്ത്യാരാജ്യം മുഴുവനും അനേക കോൺഗ്രസ്സ് സംസ്ഥാനങ്ങളായി വിജേച്ച കൂട്ടത്തിൽ കൊച്ചി, തിരുവിതാംകൂർ, മലബാർ തുടർന്നു മുന്നുംകൂടി കേരളമെന്ന രൂപ സംസ്ഥാനമാക്കി. നാഗപുരിൽവെച്ചു കൂടിയ കോൺഗ്രസ്സ് യോഗം രൂപ തിരപ്പ് പാസ്സാക്കിയിരുന്നു. അന്നത്തെ കോൺഗ്രസ്സിലെ വിഷയനിരുപ്പണക്കെ ക്കിററിയിൽ മലബാറിൽനിന്നു താൻ മാത്രമേ മെന്പരായി ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. തമിഴ്‌നാട്ടുകാരനായ മിസ്സർ സത്യ മുർത്തി, രക്ഷപാമി അയ്യകാർ മുതലായവർ ഈ പ്രമേയത്തെ കലശലായി എതിർത്തു. പക്ഷേ, മഹാത്മാഗാന്ധിയു ടെയ്യും സി. രാജഗോപാലാചാരിയുടെയും സഹായത്താൽ ഈ പ്രമേയം കോൺഗ്രസ്സ് യോഗം പാസ്സാക്കി. കേരളം രൂപ സംസ്ഥാനമാക്കിയതോടുകൂടി മലബാറിലെ കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തകമാരുടെ ഭാരവാഹിത്വം വർദ്ധിച്ചു. എല്ലാ അംഗങ്ങളിലും കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിററികൾ സഹാപിക്കുന്നതും എല്ലാ ജനങ്ങളുമുണ്ടും. കോൺഗ്രസ്സിൽ അംഗങ്ങളാക്കി ചേർക്കുന്നതും കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവൃത്തിയുടെ മുഖ്യഭാഗമായി തീരുന്നു. കെണ്ണസിലുകളിലേപ്പിട്ടുള്ള തന്റെതെടുപ്പി അവസാനിച്ചതോടുകൂടി സഹകരണത്യാഗപ്രസ്ഥാനത്തിൽ സുരൂ ബഹിപ്പിരണ്ടാവും. കോടതി ബഹിപ്പിരണ്ടാവും ജാഗത യിൽ നടത്തണമെന്ന ഘട്ടവുമെത്തി. വകീൽ പ്രവൃത്തിയും കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവൃത്തിയും റണ്ടുംകൂടി നടത്തുന്നതും അസാധ്യമായി പരിണമിച്ചു. നാഗപുര കോൺഗ്രസ്സിൽ ഹാജരുണ്ടായിരുന്ന പാലക്കാട് വകീൽ ടി. ആർ. കുമ്മസ്പാമി അയ്യർ വകീൽ പ്രവൃത്തിയിൽനിന്നു വിരമിച്ചു കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവൃത്തിക്കായി മുതിരുന്നു. 1921 ജനവരി 15-ാം കോഴിക്കോട് കപ്പപ്പറിത്തുവെച്ചു കൂടിയ രൂപ യോഗത്തിൽവെച്ചു

താൻ വകീൽ പ്രസ്തി നിർത്തിവെച്ചതായി ഈ ലേവകനും പ്രസ്താവിച്ചു. വിലാഹത്ത് കാര്യത്തിൽ അത്യഖ്യാനം ചെള്ളിരുന്ന യു. ശോപാലമേനോനും അധികം താമസിയാതെ തന്റെ പ്രാക്തീസും നിർത്തി. കേരള സംസ്ഥാനത്തിനു പൊതുവിൽ ഒരു കമ്മിററി സ്ഥാപിപ്പാനും സിക്രട്ടറിമാരെ തിരഞ്ഞെടുപ്പാനും 1921 ജനവരി 30-ാം കോഴിക്കോട്ടുവെച്ച്⁹ കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിററിയിലെ പ്രതിനിധികളുടെ ഒരു യോഗംകൂടി. ആ യോഗത്തിൽ യു. ശോപാലമേനോനെയും എന്നയും സംസ്ഥാന കാര്യദർശിമാരായി തെരഞ്ഞെടുത്തു: മലബാറിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട സ്ഥലങ്ങളിൽ കോൺഗ്രസ്സുകരകൂടി കോൺഗ്രസ്സും വിലാഹത്തും കമ്മിററികൾ സ്ഥാപിക്കുവാൻ തുടങ്ങാതീരച്ചപ്പെടുത്തി. അതിനായി ഒരു കാര്യപരിപാടി തെയ്യാറാക്കി. വടക്കെ മലബാറിൽ യു. ശോപാലമേനോനും തെക്കെ മലയാളത്തിൽ താനും പ്രസ്തി നടത്തുവാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ഈ വിവരങ്ങൾ ജില്ലാധികാരികളെ അസ്പദമരാക്കിയീർത്തു. ഫിലൂപ്പറി 5-ാം മലയാം കലക്കർ മിസ്റ്റർ തോമസ്, യു. ശോപാലമേനോനെന്നിയും. ഈ ലേവകന്റെയും പേരിൽ താഴെ കാണിക്കുന്ന നോട്ടീസ് നടത്തി:

“എന്നാട് താലുക്കിൽ തുടർച്ചയായി അനേകം വിലാഹത്ത് സഭകൾ കുടുവാൻ ആലോചനയുണ്ടെന്നും, അതിൻറെ ഫലമായി അറിവില്ലാത്ത മാസ്പിളമാർക്കും ഗവർമേണ്ടിൻറെ നേരെ മാത്രമല്ല ഹിന്ദു ജീവികളുടെ നേരയും വിദ്യേഷം വർദ്ധിക്കുവാൻ ഇടയുണ്ടെന്നും അതു നിമിത്തം സ്ഥാധാനലംഘനം മാത്രമല്ല ലഹളകരക്കും ജീവനാഗതിനും കുടെ സംഗതിയുണ്ടാകുന്നതാണെന്നും ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റിനും അറിവായിരിക്കുന്നു. എന്നാടു താലുക്കി നെപുററിയും അവിടെത്തെ നിവാസികളായ മാസ്പിളമാരുടെ സ്വഭാവത്തെപ്പറ്റിയും തനിക്കുള്ള അറിവിൽനിന്നും ഈ റിപ്പോർട്ടുകൾ അവാസുവമല്ലെന്നുള്ള ഡിസ്ട്രിക്ടുകൾ അഭിപ്രായത്തെ ഇതിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നവരിൽ ഏറ്റവും പാരമ്പര്യമായി ലഹളയിൽ എർപ്പുട്ടിട്ടുള്ള ഒരു കുടുംബത്തിലെ അംഗവും മുസ്ലിം ലഹളയിൽ സംബന്ധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നും സംശയിക്കപ്പെട്ടവും ആയ വാരിയകുന്നൻ കുണ്ട ഫമതാജിയാണെന്ന വാസ്തവം പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെടുത്തുന്നുമുണ്ട്. മേൽ പറഞ്ഞ സഭകൾ വിളിച്ചുകൂടുവാൻ ഉത്സാഹിക്കുന്ന ശേഷം പേരിൽ വകീലുദ്ദോഗം വിട്ടിട്ടുള്ളവരും ഗുണദോഷമെന്നായാലും ഇങ്ങനെയുള്ള പ്രക്ഷാഭത്താൽ ജീവിതപുത്രിക്കുമാർഗ്ഗം നോക്കുവാൻ നിർബന്ധിതരായിട്ടുള്ളവരും ആണ്.

ഈ മാസം 9—10 ദിവസിൽ എന്ന ഒരു സമലതയും ഒരു സദ കുടകുവാൻ തീർച്ചപ്പെട്ടുത്തീടുണ്ട് അറിയുന്ന തിനാലും ഇതു അടിയന്തര കാര്യമാകയാലും ഏറ്റവാടു താലുക്കിൽ ധാതാരു പൊതുധനങ്ങളിലും വാരിയക്കുന്നതു കുണ്ഠപ്പെട്ടാജിയോ, കെ. മാധവൻനായരോ, യു. ഗോപാലമേനവനോ സമലതയെ മററു വിലാഹത്തു നേതാക്കരാരോ—അവരാരാധാരയാലും വേണ്ടതിലും—പ്രസംഗിച്ചുപോകരുതെന്നും അവിടങ്ങളിൽ ധാതാരു സദയും അവർ വിളിച്ചുകൂട്ടിപ്പോകരുതെന്നും ഇതിനാൽ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു.”

വാരിയക്കുന്നൻ കുണ്ഠപ്പെട്ടാജിയെ ഗോപാലമേനാനോ ഞാനോ ആ തിയ്യതിവരെ അറിഞ്ഞിരുന്നില്ല, കേട്ടിടുപോലുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. നെല്പിക്കുത്തു് എന്ന സമലതയും വല്ല സദയും വിളിച്ചുകൂട്ടുവാൻ ആശ്വാചനയുള്ളതായും തന്ത്തളിഞ്ഞിരുന്നില്ല. വിലാഹത്തു് പ്രസ്ഥാനമാരംഭിച്ചിട്ടു അപ്പോഴേയു് നാലഞ്ചുമാസം കഴിഞ്ഞിരുന്നു. ധാതാരു ലഹളയോ ധാതാരു സമാധാനലംഘനമോ അതു വരെ സംഖ്യിച്ചിരുന്നില്ല; എന്നു മാത്രമല്ല ഏറ്റവാടു മുതലായ താലുക്കുകളിൽ മാപ്പിളിക്കാരും ഹിന്ദുക്കളും തക്കിൽ വല്ല കാലത്തു് ഷാക്കുവും സ്ക്രിഹവും വിശ്വാസവും ഉണ്ടാവാൻ ഭാവിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ അതു് അക്കാദത്തു മാത്രമായിരുന്നു. മാപ്പിളിക്കാർക്കു് ഏററവും ബഹുമാനമുണ്ടായിരുന്ന മെഡലവികളായിരുന്നു പ്രസംഗപീഠങ്ങളിൽനിന്നു് കൊറാനെ ആസ്പദമാക്കി ഹിന്ദുക്കളെ മുസൽമാൻമാർ സ്ക്രിഹിക്കേണ്ടതാണെന്നു ശക്തിമത്തായി പ്രസംഗം ചെയ്തിരുന്നതു്. അക്രമരാഹിത്യത്തെപ്പറ്റിയായിരുന്നു അവർ സകലരേയും ഉപദേശിച്ചിരുന്നതു്. നേതാക്കരാർ ചെയ്യുന്ന സകല ഉപദേശത്തെയും അനുസരിപ്പാൻ മാപ്പിളിക്കാർ തയ്യാറായിരുന്നു. അക്രമംകൊണ്ടു ധാതാരു ഫലവും സിഖിക്കുന്നതല്ലെന്നു അവർക്കു് കുമേണ ബോഖ്യപ്പെട്ടുവാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. പക്ഷേ, വിലാഹത്തിനെപ്പറ്റി വലുതായ വേദനയും അവരുടെ മനസ്സിനെ പീഡിപ്പിച്ചിരുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന അവസരത്തിലാണു് അക്രമരാഹിത്യയും സപീകരിച്ചിട്ടുള്ള പ്രവർത്തകരാരും ഏറ്റവാടിൽ ധാതാരു പ്രിയയിലും ചെയ്യുപോകരുതെന്നു ഡിസ്കൂട്ടു് മജിസ്റ്റ്രേറ്റു് നിരോധിച്ച കല്പനയുണ്ടായതു്. ഏറ്റവാടിലെ മാപ്പിളിക്കാർപ്പായെന്ന വിവരമില്ലാത്തവരാണെന്നോ ലഹളജ്ജു വാസനയില്ലാത്തവരാണെന്നോ സമാപിക്കാൻ ഞാൻ തയ്യാറില്ല. ഡിസ്കൂട്ടു് മജിസ്റ്റ്രേറ്റും കല്പനയിൽ അവരെപ്പറ്റി സുചി

പുച്ച യേം തീരെ അസ്ഥാനത്തിലാണെന്നും പറയാൻ തരിച്ചിട്ടും ഡിസ്കൂട്ടിന്റെ പ്രവർത്തി ഉത്തര വിശ്വാസവിഹീനമായിരുന്നുവെന്നും ഞാൻ ശംകവുന്നില്ല. വാനു വവും അവാന്നുവവുമായ റിപ്പോർട്ടുകൾ അദ്ദേഹത്തെ ഭയപിഹപലനാക്കിത്തീർത്തിട്ടുണ്ടായിരിക്കാം. വിലാഹത്തായിരുന്ന തീപ്പാരി ഏറ്റനാട്ടിനെ ആക്കമാനം സ്കീകരിക്കുന്നതുകൊടും തീയായി കലാശിക്കുമെന്നും അദ്ദേഹം യഥാർത്ഥത്തിൽ ധരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കാം. ഈ അപത്തിൽനിന്നും ഏറ്റനാട്ടിനെ രക്ഷപ്പെട്ടുത്തുവാൻ 144-ാം വകുപ്പാകുന്ന മതിൽക്കെടുക്കിയാൽ മതിയാക്കുമെന്നദ്ദേഹം ആര്യമാർത്ഥമായി വിശ്വസിച്ചിട്ടുമുണ്ടായിരിക്കാം. 144-ാം വകുപ്പിന്റെ പ്രധാനഗത്താൽ ഏറ്റനാടും ലോകത്തിന്റെ ശേഷം ഭാഗങ്ങളും തക്കില്ലെങ്കിൽ സകലബന്ധങ്ങളും വേർപ്പെടുത്തി ആ താലുക്ക് അടച്ചുപുട്ടിയ ഒരു മുറിപ്പോലെ പെന്നോവും വെങ്ങും ഡിസ്കൂട്ടിനും സാധിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ഈ പ്രവർത്തിയാൽ ഏതാണും സഹലമായിത്തീർന്നുക്കാമായിരുന്നു. എന്നാൽ വർത്തമാനപത്രങ്ങളും ഗതാഗതമാർഗ്ഗങ്ങളും പുറംദേശക്കാരുമായി സഹവാസസ്ഥകരുംബന്നും നശിപ്പിക്കുവാനോ ഈ കല്പനജ്ഞുമുന്പ് ജനസാമാന്യം അഹിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്ന സംഗതിക്കൈ അവരുടെ മനസ്സിൽനിന്നും ഉന്നുലും നശിപ്പിച്ചുകളുവാനോ ശക്തിയില്ലാത്ത ഡിസ്കൂട്ടിന്റെ ഈ കല്പന വിലാഹത്തെ പ്രസ്ഥാനത്താൽ സംഭവിച്ചുക്കാവുന്ന അപകടങ്ങളെ നിവാരണം ചെയ്തില്ലെന്നു മാത്രമല്ല ആ പ്രസ്ഥാനത്തെ സമാധാനപരമായ മാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടി നയിക്കുന്നതിൽ അകുമരാഹിത്യം അംഗീകരിച്ച പ്രവർത്തകക്കാരെ തീരെ തടസ്സപ്പെട്ടുത്തുകയും ചെയ്യും. മതത്തിന്നും ഹാനിതട്ടിയെന്ന വിശ്വാസം മതപ്രസക്തരായ ഒരു സമുദായത്തിൽ പരന്നിരിക്കുക; അതിന്റെ സൃക്ഷ്മസ്പഭാവവും അകുമരാഹിത്യായ മാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടെ അതിന്നുള്ള നിപുണത്തിമാർഗ്ഗവും ആ സമുദായത്തെ ഡിസ്കൂട്ടിക്കുവാൻ ഉത്തരവാദിത്വബന്ധം മുള്ളു പ്രവർത്തകക്കാർക്കു സാധിക്കാതിരിക്കുക; വിവരമില്ലാത്തവരും അകുമരാഹിത്യം സ്വീകരിച്ചിട്ടില്ലാത്തവരുമായ ചിലർ പള്ളികളിൽവെച്ചു വേരെ വല്ല സമലങ്ങളിൽ വെച്ചും ജനങ്ങളെ ക്ഷുഭിതരാക്കി അകുമത്തിന്നും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുക; അവരുടെ ശ്രമങ്ങളെ തടക്കുവാൻ ശവർമ്മം ണ്ണിനോ സഹകരണത്യാഗികരംക്കൊ സാധിക്കാതിരിക്കുക; ഉള്ളിൽ കവിയുന്ന സക്കത്തെ പുറത്തു പ്രദർശിപ്പിക്കുവാനുള്ള ന്യായമായ സകല മാർഗ്ഗങ്ങളെയും തകയുക; പ്രസ്ഥാ

നത്തിൽ പകുകൊണ്ടിട്ടുണ്ടെന്നു സംശയിക്കുന്നവരെ പല വിധത്തിലും അപാഹരിക്കുക; നേതാക്കൾക്കാരെ തടവിലിട്ടുക; പ്രവർത്തകരാരെ പോലീസ്സുകാരെക്കാണ്ടു അടിപ്പിക്കുക— ഈഞ്ചേരിയുള്ള പല സംഗതികളും കൂടിച്ചേരണാൽപ്പിനേ യുള്ള വേദിഷ്യത്താണ് മലബാറിൽ നമ്മുക്കുന്നുവേണ്ടിപ്പാൻ ഈ വന്നത്.

ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റുടെ മേൽപ്പും വാറിച്ചു കല്പനയും ഷേഷം ഫെബ്രുവരി 10-ാം-യോ 11-ാം-യോ മലപ്പുറം തുകാടി എറിനാട്ടിലും വള്ളുവനാട്ടിൽ വടക്കെ ഭാഗത്തും കോൺഗ്രസ്സ്, വിലാഹത്ത് സംഖ്യാമായി യാതൊരു സഭകളും കൂട്ടരുതെന്നു മരിറാറു കല്പന പാസ്സാക്കി. മലബാറി ജില്ല മുഴുവനും 144-ാം വകുപ്പുകൊണ്ടു ബന്ധിച്ചിട്ടുവാൻ കലക്കർ മദിരാശി ഗവർമ്മെന്റിനോട് അനുവാദം ചോദിച്ചു. പക്ഷേ, പ്രത്യേകയോഗങ്ങളെല്ലാം നിരോധിച്ചാൽ മാത്രം മതിയെന്നു ഗവർമ്മെന്റ് മറുപട്ടി കൊടുത്തതിനാൽ മിസ്സർ തോമസ്സിനു തന്റെ സൈപ്പ്രസ്ഥാധികാരം മലബാറിൽ മുഴുവനും ഒരു കല്പനകൊണ്ടുതന്നെ നടത്തുവാൻ സാധിച്ചില്ല. എറിനാട്ടും വള്ളുവനാട്ടിൽ വടക്കുഭാഗവും ഷിക്കേ, ഷേഷം സ്ഥലങ്ങളിൽ നടത്തുന്ന യോഗങ്ങളെല്ലാം വൈദ്യുതി കൽപ്പനകൊണ്ടു നിരോധിക്കുവാൻ കലക്കർ ആരംഭിച്ചു. ഫെബ്രുവരി 14-ാം-നു കോട്ടക്കലീനടുത്തു പറപ്പുരും, 15-ാം ന-താനുരും, 16-ാം-നു കോഴിക്കോട്ടും വിലാഹത്ത്-യോഗങ്ങൾ കൂടുവാൻ എർപ്പാടു ചെയ്തിരുന്നു. കോഴിക്കോട് 16-ാം-നു കൂടുന്ന യോഗത്തിനു തക്കവല്ലം മദിരാശിയിൽ നിന്ന് ജനാദി ധാക്കും ഹൃദയപ്പും വരുവാൻ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. വളരെ അധികാരിച്ചു. പണച്ചുലവും ചെയ്യും വിളിച്ചുകൂടുന്ന യോഗങ്ങൾ പൊട്ടുനന്നവു മുടക്കുന്നതുകൊണ്ടു മാപ്പിളമാരുടെ ഇടയിൽ വർദ്ധിച്ച ക്ഷാഡം അസാമാന്യമായിരുന്നു. “കല്പനകൾ എല്ലാം അനുസരിക്കണം.” എന്നു തെങ്ങളാൽ ചിലർ ചെയ്ത ഉപദേശം അവരുന്നു സരിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും അത് പുറമ്പ് മനസ്സാടെയായിരുന്നില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല ഇഞ്ചേനെ തെങ്ങൾ ഉപദേശിച്ചിരുന്നത് തെങ്ങളുടെ ഭീരുത്പാക്കാണ്ടാണെന്നുകൂട്ടി ചിലർ വ്യാവ്യാനിച്ചിരുന്നു. ഗവർമ്മെന്റോ പോലീസ്സുകാരോ എത്തക്കുമാം പ്രവർത്തിച്ചാലും എത്തു കല്പന പാസ്സാക്കിയാലും അതുഭക്കാണ്ടാണും. ക്ഷാഡിക്കാതെ ക്ഷമയോടും സമാധാനതോടും വർത്തിക്കേണമെന്ന് മാപ്പിളമാരെ ഉപദേശിപ്പാനും കോൺഗ്രസ്സിൽ മാപ്പിളമാരിൽ ചിലർക്കുണ്ടായിരുന്ന അവിശ്വാസത്തെ നീക്കുവാനുമാളുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടിയായിരുന്നു

യാക്കും ഹൃദയിൽ മലബാറിലേജ്യു ക്ഷണിച്ചിരുന്നത്. അദ്ദേഹം 15-ാം കോഴിക്കോട്ടെത്തുന്നതാക്ക കൊണ്ട് അന്നത്തെ ദിവസം താനുരിൽവെച്ച് കുടുന്നയോഗത്തിൽ പകുകൊള്ളുവാനും ആലോച്ചിച്ചിരുന്നു. 15-ാം രാവിലെ ക്രിമിനൽ പ്രാസിധ്യർ കോഡ് 108-ാം വകുപ്പുപ്രകാരം നല്ലനടപ്പിനു ജാമ്യം ചോദിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു കല്പന യും ശോപാലമേനവൻറെ പേരിൽ നടത്തി. 15-ാം മെയിൽ വണിക്കും വന്നിരുന്ന യാക്കും ഹൃദയിൽ ശോപാലമേനവനും താനുംകുടി തിരുരിൽവെച്ചു എതിരോറും. അവിടെനിന്നു പോരുന്ന വഴികൾ താനുർ അന്നു കുടുന്നപോകുന്ന യോഗത്തെ മുടക്കിയ തായി ഒരു കല്പന പുരപ്പടിക്കുണ്ടെന്നു നേരംക്കു വിവരം കിട്ടി. കല്പന കിട്ടിയാൽ അനുസരിക്കണമെന്നും താനുർ സ്കൂൾനിൽ യാക്കും ഹൃദയിൽ ശോപാലമേനവെച്ചുവാൻ വന്നവരോടു നേരം ഉപദേശിച്ചു. കോഴിക്കോട്ടു എത്തിയ ഉടനെ, താനുരും കോഴിക്കോട്ടും വെച്ച് 15-ാം 16-ാം തിയ്യതികളിൽ കുടുന്നപോകുന്ന നിശ്ചയിച്ച യോഗങ്ങളെ മുടക്കിയതായി 144-ാം വകുപ്പുപ്രകാരം ചില കല്പനകൾ നേരം തുടർന്ന പേരിലെല്ലാം നടത്തി. രേഖകുന്നേരം 4-5 മണി സമയമായപ്പോരാം താനുർ യോഗം മുടക്കിയതായ കല്പന അവിടെ യോഗം ഭാരവാഹികരക്കു കിട്ടിക്കുണ്ടെന്നും. അനേകായിരും ജനങ്ങൾ യോഗത്തിൽ സന്നിഹിതരായിട്ടുണ്ടെന്നും യോഗം പിരിയേണ്ടതാണെങ്കിൽ കമ്പിയായി മറുപടി അയക്കേണ്ടതാണെന്നും യാക്കും ഹൃദയിലുണ്ടും എനിക്കും ഓരോ കമ്പി കിട്ടി. യോഗം ഉടനെ പിരിയേണ്ടതാണെന്നും നേരം രണ്ടുപേരും അതിന്റെ മറുപടി അയച്ചു. താനുരും നടത്തുവാൻ നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന സദ വളരെ ദിവസത്തെ അല്പാന്തത്തിന്റെ ഫലമായിരുന്നു. വിലാഹത്തുകൾ തതിൽ അത്യുത്സാഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന താനുർ നിവാസികൾ സദ വിജയപ്രദമായി കലാശിക്കുവാൻ വളരെ പണവും ചെലവും ചെങ്കിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. എത്രയോ ദൃഢിക്കുകളിൽനിന്നും ശോപയാത്രയായി ഈ സഭയും ജനങ്ങൾ വന്നു ചേർന്നിരുന്നു. ഈപുതിനായിരത്തിൽ കുറയാതെ ജനങ്ങൾ ആ സഭയും ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു എന്നാണും നേരംക്കു പിന്നീട് കിട്ടിയ വർത്തമാനം. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു യോഗം പൊടുന്നവെ മുടക്കിയാൽ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഉണ്ടാകാവുന്ന ക്ഷേണം വിവരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ഭേദം ഉഷാക്കുന്ന താണ്ട്രം. 144-ാം വകുപ്പുപ്രകാരമുള്ള ഈ കല്പനകളെ പുറി പൊതുവായും കോഴിക്കോട്ടുവെച്ചു കുടുന്നപോകുന്ന നിശ്ച

യിച്ച യോഗത്തെപ്പറ്റി പ്രത്യേകമായും എന്നു പ്രവർത്തി കേണ്ണമെന്നു യാക്കുബെം ഹൃദയൈന്നും ശോപാലമേനോന്നും ഞാനുംകൂടി ഗൗരവമായി ആലോചനകരാനടത്തി. 16—ാം നേരാഴിക്കൊട്ടുവെച്ച് രണ്ടു യോഗങ്ങൾ കൂടുവാനായി രൂന്നു ഏർപ്പാടു ചെയ്തിരുന്നത്. അതിൽ ഒന്ന് രൂപ ഫണ്ട് പിരിക്കുവാനും മറ്റൊരുമായി കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിററികളുടെ ഇംഗ്ലീഷു പ്രതിനിധികരാനടങ്ങിയ രൂപ യോഗവും മറ്റൊരു കടപ്പുറത്തുവെച്ച് രൂപ പൊതുയോഗവുമായിരുന്നു. ആദ്യത്തെ യോഗം ജുബിലി ടെൻഷൻഹാളിൽവെച്ച് ടിക്കററു ഇളവർക്കുമാത്രം പ്രവേശനമുള്ളതായിരുന്നു. നോട്ടീസുകൊണ്ടു രണ്ടാമത്തെ യോഗം മാത്രം തടസ്സപ്പെടുത്തിയതായിരുന്നു എങ്കിലും തന്നെ കരുതിയത്. അതു തെററായിരുന്നുവെന്ന് പിന്നീടു തന്നെക്കു പോദ്ദൃശ്യപ്പെട്ടു. കടപ്പുറത്തുവെച്ചു കൂടുന്ന യോഗത്തെപ്പറ്റിയാണ് തന്നെ അന്ന് ആലോചന നടത്തിയത്. തുടർച്ചയായി സകലയോഗങ്ങളും തടസ്സപ്പെടുത്തുന്ന കല്പനകരാനുമിച്ചിരുന്നു. സംസാരസ്വത്തായും നോട്ടീസ് ഹാനിയാലും ക്ഷുഭിതരായിത്തീർന്ന ജനങ്ങളെ സമാധാനിപ്പിക്കുന്നതു മുഖ്യാവശ്യമായി വന്നതിനാലും അകുമരാഹിത്യത്തെപ്പറ്റിമാത്രം യാക്കുബെം ഹൃദയൈന്നു കടപ്പുറത്തുവെച്ചു സംസാരിക്കേണ്ടതാണെന്നായിരുന്നു അന്നത്തെ ആലോചനയിൽ കൂടിയവരിൽ ഭൂരിപക്ഷം അഭിപ്രായപ്പെട്ടത്. യോഗ്യനായ രൂപ നേതാവും കല്പനയെ അനാദരിക്കുന്നതുവിവരമില്ലാത്ത ജനങ്ങളാക്കും ചീതയായ ദ്രോഖനമായിത്തീരുമെന്നും പിന്നീടു കല്പനകരാനുസരിക്കേണ്ണമെന്നു തന്നെളാൽ ചീലർ ഉപദേശിക്കുന്ന ഉപദേശങ്ങൾ അവർ കൈകൈക്കാളിക്കാതെ വരുന്നതാണെന്നും നാൻ വാദിച്ചുനോക്കി. പക്ഷം, ഭൂരിപക്ഷാഭിപ്രായത്തിനും ഞാനും വഴിപ്പെടുകയാണുണ്ടായത്. യാക്കുബെം ഹൃദയൈന്നുപാതെ മറ്റാരും കല്പനയെ ലാംബിക്കേണ്ടതില്ലെന്നുകൂടി അപ്പാഡാതീർച്ചപ്പെടുത്തി. ഈ വിവരം പിരോന്നു രാവിലെ പത്രങ്ങളിലേയ്ക്കു കമ്പിക്കുലം അറിയിച്ചു. അന്നു വെകുന്നേരം കടപ്പുറത്തുവെച്ച് യാക്കുബെം ഹൃദയൈന്നു കമ്മിററിക്കാർ ചെണ്ടമുട്ടി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

ഫീഡുവരി 16—ാം നേരം എക്കദേശം 12 മണിയായിരിക്കുന്നു. യാക്കുബെം ഹൃദയൈന്നു താമസിച്ചിരുന്ന സ്ഥലത്ത് കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തകമാരും കമ്മിററിയുടെ പ്രതിനിധികളും മറ്റൊപ്പം പല മാന്യമാരും വന്നു ചേർന്നിരിക്കുന്നു. ജുബിലി ടെൻഷൻഹാളിൽവെച്ചു കൂടുവാൻ നിശ്ചയം

യിച്ച യോഗം യാക്കുബേം ഹൃശേഷ്യൻറെ വസതിയിൽവെച്ചു തന്നെ കൂടുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയ പ്രകാരം അതിനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്യുവരുന്നു. അങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നേപാശാണ് ഡെപ്പുട്ടി സുപ്രധാനം ആമുഖം. ഇൻഡേപ്പുകൾ കിടാവും മറ്റുംകൂടി യുനിഫോറം ദരിച്ചു അവിടെ എത്തിച്ചേരുന്നത്. യാക്കുബേം ഹൃശേഷ്യനെയും യു. ഗോപാലമേനോ നെയും പി. മൊയ്യീൻകോയയേയും എന്നെയും ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്റ്റ്രേറ്റിൻറെ മുമ്പാകെ പിടിച്ചു ഹാജരാക്കുവാനുള്ള വാരണ്ണാടുകൂടിയായിരുന്നു ഈ പൊലീസുദേശാഗസ്ത നാർ വന്നിരുന്നത്. സമാധാനവിരോധം ഉണ്ടാക്കാതിരിപ്പാൻ ജാമ്പും കൊടുക്കേണ്ടതാണെന്നു കും. ഫ്രോ. കോഡ് 107-ാം വകുപ്പുപ്രകാരമുള്ള നോട്ടീസും തന്നെള്ളുടെ പേരിൽ അവർ നടത്തി. വാരണ്ണപ്രകാരം ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്റ്റ്രേറ്റിൻറെ മുമ്പാകെ സുമാർ റണ്ടുമൺിക്കു തന്നെ ഹാജരാക്കപ്പെട്ടു. തന്നെള്ള പിടിച്ചതുകൊണ്ട് യാതൊരു ബഹാ ഇവും ജനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിത്തീർക്കരുതെന്നും യാതൊരുക്കമുഖ്യം ജനങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കാതിരിപ്പാൻ പ്രത്യേകം സുക്ഷിക്കേണ്ടതാണെന്നും പിടിച്ചസ്ഥലത്തു കൂടിയിരുന്നവരോടും അപേക്ഷിച്ചും ഉപദേശിച്ചും കൊണ്ടാണ് തന്നെ അവിടെനിന്നു പോന്നിരുന്നത്. അതിനാൽ ഒന്നോ രണ്ടോ സ്നേഹിതന്മാരോഴികെ ഹജ്രുർ കച്ചുരിയിലേയ്ക്കുതന്നെ ആരും വന്നിരുന്നില്ല. തന്നെള്ള പിടിച്ചതോ വിചാരണ ചെയ്യതോ ആയ വർത്തമാനവും നഗരത്തിലധികംപോരും. അറിഞ്ഞതിരുന്നില്ല. തന്നെള്ള പിടിച്ചു ഹാജരാക്കിയസമയം മിസ്റ്റർ തോമസ് വേരു എന്തോ പ്രവൃത്തി ചെയ്യുകയോ ചെയ്യുകയാണെന്നു നടിക്കുകയോ ചെയ്തിരുന്നു. സ്വത്വവേ മര്യാദക്കാരനും ശുഭനുമായ മിസ്റ്റർ തോമസ് കോപംകൊണ്ടും പരിഗ്രാമകൊണ്ടും മര്യാദമാത്രമല്ല വേണ്ടതും വേണ്ടത്തുമെല്ലാം മറന്നിരിക്കുന്നു. സഹകരണത്യാഗം മുൻഭൂത്യത്തിലെത്തിയ കാലത്തുകൂടി സർവ്വത്യാഗ നേതാക്കന്മാരും ഗൗരവമായ കൂറിത്തിനു വിചാരണ ചെയ്തിരുന്ന ജയ്യിമാർ വിചാരണ സമയത്ത് അവരെ വെറും. തടവുകാരെപ്പാലെ നില്കുവാൻ നിർബന്ധിക്കാതെ ഇരിക്കുവാനെങ്കിലും അനുവദിക്കുക പതിവായിരുന്നു. പക്ഷേ, അങ്ങനെയുള്ള മര്യാദയോന്നും മിസ്റ്റർ യാക്കുബേം ഹൃശേഷ്യനോട് മിസ്റ്റർ തോമസ് കാണിച്ചില്ല. തനിക്കു യാതൊരു പരിഗ്രാമവുമില്ലെന്ന് നടിക്കുവാൻ മിസ്റ്റർ തോമസ് വളരെ ശ്രമിച്ചിരുന്നുവെക്കിലും പരിഗ്രാമം അദ്ദേഹത്തിൻറെ ഓരോ വാക്കിലും പ്രവൃത്തിയിലും പ്രത്യക്ഷമായി പ്രകാശിച്ചു. സർവ്വശക്തനായ രൂ

കലക്കുറുടെ ആജത്തെയെ നിർസിക്കുവാനുള്ള ബെയ്രുവും ഡിക്കാരവും തീരുക്കാരനുണ്ടാവുമെന്ന് അംഗോം സ്പഷ്ടത്തിൽപ്പോലും ആലോചിച്ചിട്ടില്ല. യാക്കുബ് ഹുഫ്ഫേസ്റ്റൻ അന്നു കടപ്പുറത്തുവച്ചു സംസാരിച്ചാൽ രാജ്യത്തെ ഗവർമ്മെണ്ടിന്റെ സകല അധികാരവും അന്നു മിച്ചു എന്ന് അംഗോം ആഭ്രഹം ആത്മാർത്ഥമായി വിശ്വസിച്ചു. അതുകൊണ്ടാണ് കലുന അനാദരിച്ചതിനുശേഷം. അതിനു വേണ്ടുന്ന നടപടി നടത്തുന്നതിന്നു പകരം ആ. അനാദര വിനെ മുൻകൂട്ടി തട്ടുക്കുവാൻ മിസ്സർ തോമസ് ഇംബിഡ് പ്രവർത്തിപ്പാൻ സംഗതിയായതോ.

വിചാരണമുറിയിൽ മിസ്സർ തോമസ്സിനെ കുടാതെ വേറെ റണ്ടുപേരുകൂടി ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. അതു മല ബാർ പൊലീസ് സെസന്റ്റത്തിന്റെ തലവനായ ഡിസ്ട്രിക്ട് സുപ്രഖ്യാതം മിസ്സർ ഹിച്ച് കോക്കും ഗവർമ്മെണ്ടു വക്കീ ലായിരുന്ന എ. വി. ഗ്രാവിന്റെമേനോനുമായിരുന്നു. ലഹരിയെ സംബന്ധിച്ചു സകല പ്രവർത്തികളിലും മിസ്സർ തോമസ്സിന്റെ ആലോചനാബുദ്ധിയായി ജോലിനോക്കിയിരുന്ന മിസ്സർ ഹിച്ച് കോക്കിനെ ഒരു സാധാരണ മനുഷ്യനായി ആർക്കും കരുത്തുവാൻ തരമില്ല. ദേഹബലം, ബുദ്ധിശക്തി, കാര്യപ്രാജ്ഞി, ജാഗ്രത, ചൊടി, ചൊറുചൊറുക്ക്, ആരൈയും കൃസല്പില്ലായും, എന്തും ചെയ്യാനുള്ള ബെയ്രും മുതലായ പലവിധ ഗുണങ്ങളുടെയും ആസ്ഥാനമായ ഈ ഉദ്യോഗ സ്ഥംഖ്യിൽപ്പെട്ടു ഗവർമ്മെണ്ടിന്റെ ഈ നയത്തെയും അധികാരത്തെയും. നിലനിർത്തുന്നതിൽ മിസ്സർ തോമസ്സിന്റെ ശുഭത, ദയാലുതപം, മുതലായ ദോഷങ്ങൾക്കാണ് സംഭവിക്കാവുന്ന നൃനതകളെ അതാതു സമയം പരിഹരിച്ച് ഗവർമ്മെണ്ടിന്റെ പ്രീതിക്കും. പൊലീസിന്റെ ബഹുമാനത്തിനും നാട്ടുകാരുടെ ശാപത്തിനും ഒരുപോലെ പാത്രമായി പരിശോഭിച്ചു. അന്നത്തെ ദിവസം രണ്ടും പരിഞ്ഞാതെയും മത്തേയും മരിഡാരാളുടെ ശാന്തതയും ഒരു ഉദ്യോഗ സ്ഥംഖ്യിൽ ഇടയിളക്കത്തെയും നേണ്ടുപറ്റിനെയും കാണേണ്ട തുതനെന്നയായിരുന്നു. എറിനാടു കലാപമാകുന്ന മഹാനാടകത്തിലെ പ്രധാന നടമാരായ ഈ റണ്ടുപേരുടെയും രംഗ പ്രവേശമായിരുന്ന ആ അവസരത്തിൽത്തന്നെ ഇവർ റണ്ടുപേരുടെയും വേഷചാതുര്യത്തിന്റെ യോഗ്യതകളും ഗുണങ്ങളും താങ്ങാക്കുക കണ്ണറിവാൻ ഇടയായി.

കുപ്രസിദ്ധമായ ടണ്ണീസാരം ലഹരിയും മലബാറിലെ പൊതുജനങ്ങളും ഒരുവിധം നല്പവല്ലും അറിവാൻ ഇടവന്നിട്ടുള്ള എ. വി. ഗ്രാവിന്റെമേനോനായിരുന്നു അന്ന്

ഞങ്ങളുടെ പേരിൽ കേസുകു നടത്തുവാൻ ഹാജരായിരുന്ന ഗവർമ്മേണ്ടു വക്കീൽ. റാവുബഹദുർ എന്ന സ്ഥാനം ഇപ്പോൾ ഹത്തിനു നൽകിയ അവസരത്തിൽ ധാതാരു വാദവും വാദിക്കുകയോ പ്രതി സാക്ഷിയെ വിസ്തരിക്കുകയോ ചെയ്യാതെ ജയിലിൽ പോകാൻ സഹതിച്ച യാക്കുബ് ഹുശ്രൂഖൻറെ പേരിലുള്ള കേസ് ഗവർമ്മേണ്ട് വക്കീലിന്റെ നിലയിൽ നടത്തിട്ടുള്ളതാണ് ഇപ്പോൾ തെരിക്കു ഒരു പ്രധാന യോഗ്യതയായി കലക്കർ മിസ്സർ തോറൻ പ്രസ്താവിച്ചുകണ്ടത്. ഗവർമ്മേണ്ടു വക്കീലാണെങ്കിൽ കൂടി ഇങ്ങ നെയ്യുള്ള ഒരു കല്പന നടത്തുവാൻ സാധാരണക്കാർ വൈമുഖ്യം കാണിക്കുവാൻ ഇടയ്യേണ്ടും. മിസ്സർ ശോവി ദമ്പനോന്നെന്ന അന്തേനെന്ന ധാതാരു ചാഞ്ചലുവും ബാധിച്ചി ലൈനും. ആയിരിക്കാം കുശാഗ്രബ്യുഡിയായ മിസ്സർ തോറൻ ഇം പ്രശംസയിൽ ഡ്രോപ്പിച്ചത്. ലഹരിസംബന്ധമായി പ്രധാനപ്പേട്ട പല കേസുകളും നടത്തി, ഓടുവിൽ നിരപരാ ഡിയായ എം. പി. നാരായണമേനോൻറെ അപ്പീൽക്കേസ്സിൽ കൂടെ ഫൈക്കേട്ടതിയിൽ ചെന്നു അന്യായഭാഗത്തെങ്കും അത്യാവശ്യവും, പക്ഷേ, പ്രതിഭാഗത്തുനിന്നു തീരെ ഇല്ലെന്നു വാദിക്കുന്നതും എങ്കും തിരഞ്ഞെടുക്കാതും അയ ഒരു റിപ്പോർട്ട് താൻ കലക്കരുടെ സപകാര്യ ഫയലിൽ കണ്ടിട്ടുണ്ടെന്നു പ്രസ്താവിച്ച മിസ്സർ ശോവിന്മേനോൻ ഞങ്ങളുടെ പേരിലുണ്ടാക്കിയ കേസ് ഗവർമ്മേണ്ടും വക്കീലാണ്; കലാപത്തിനെ സംബന്ധിച്ചുണ്ടായ കേസുകളുടെ ചരിത്രത്തിൽ ഒരു പ്രധാന വേഷക്കാരനുമാണ്.

കലക്കർ മിസ്സർ തോമസ് ഞങ്ങളുടെ പേരിലുള്ള ചാർജ്ജു വായിച്ചതിനുശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കല്പനകൾ ഞങ്ങൾ ലംഘിക്കുവാൻ വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു ചോദിക്കുകയും അതിനു ധാക്കുബ് ഹുശ്രൂഖൻ താൻ അകുമരാഹിത്യത്തെപററി സംസ്ഥാനപ്പാൻ വിചാരിക്കുന്നുണ്ടെന്നു. ശേഷം പേരായ ഞങ്ങൾ കല്പനയെ ആരോക്കുവാൻ ഒരുക്കമാണെന്നു പറയുകയും ചെയ്യു. കല്പന അനുസരിക്കുന്നതാണെന്നു ഒരു കച്ചീട് കൊടുക്കേണമെന്നു ഞങ്ങളോടാവശ്യപ്പെട്ടപ്പോൾ ഞങ്ങളുടെ വാക്കുതന്നെന്നയാണ് ഞങ്ങളുടെ കച്ചീട് എന്നു മറുപടിപറയുകയും കച്ചീടോ ജാമ്പുമോ കൊട്ടപ്പാൻ തയ്യാറില്ലെന്നു ഞങ്ങൾ വണ്ണിച്ചുപറകയും ചെയ്യു.

ഒരു മണിക്കൂർ നേരം പിന്നേയും ആലോചപ്പാൻ ഞങ്ങൾക്ക് ഇടത്തന്നു. എന്നിട്ടും ഞങ്ങൾ വഴിപ്പെടായുക

യാൽ മിസ്സുർ തോമസ് ആറു മാസം വെറും തടവുശിക്ഷ തെങ്ങരാക്കുകയിച്ചു. അതുപുകാരം അന്നു വൈകുന്നേരം തെങ്ങളെ കോഴിക്കോടു ജയിലിലേയ്ക്ക് കൊണ്ടുപോയി. അവിടെനിന്നു പിറേറ്റുതനെ കമ്മുൻകും കൊണ്ടുപോയി. ശിക്ഷിക്കുന്നതിനു മുമ്പു മിസ്സുർ തോമസ്, യാകുബ് ഹുസ്സൈനോടു വല്ല അപമര്യാദയും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ അതെല്ലാം ശിക്ഷ കഴിഞ്ഞതിനുശേഷമുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവൃത്തി പരിഹരിച്ചു. ജയിലിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോകുന്നേപാഴു. അതിനുശേഷവും ജയിൽ റൂളുകൾ അനുവദിക്കുന്നേടതോളമുള്ള സകല സംകര്യ തെള്ളു. അദ്ദേഹം തെങ്ങരാക്കു ഏർപ്പാടുചെയ്യുതനും തെങ്ങളെ ജയിലിലയച്ചതിനുശേഷമുള്ള ചരിത്രത്തെ മററാരല്ലൂയ്ക്കായത്തിൽ വിവരിക്കാം.

ലഹളയുടെ മുമ്പുള്ള വിലാഹത്തു് പ്രസ്താവനം.

യാക്കുബ്‌ഹുശ്ശുനേയും മരും ജയിലിൽ അയച്ച തിന്റെ ഫലമായി കോൺഗ്രസ്സ്, വിലാഹത്തു് ഈ പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്കു സിഖിച്ച ശക്തി അവർണ്ണനീയമായിരുന്നു. അതുവരെ ഉറങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്ന മലബാർ പൊട്ടുന്നവേ ഉണ്ടാക്കുന്നു. ഹോംറൂഡ പ്രസ്ഥാനത്തിനു വേണ്ടി അശ്രാഅ മായി പരിഗ്രമിച്ചു്, മലബാർ നിവാസികളുടെ ശാശ്വത മായ സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾക്കു് പാത്രമായി ഭേദപ്രിയരുന്ന ബാരിസ്റ്റർ കെ. പി. കേശവമേനോൻ മദിരാശിയിലുള്ള തണ്ണീരു പ്രാക്തീസ് ഉപേക്ഷിച്ചു് മലബാറിൽ കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവൃത്തി ചെയ്യാനായി കോഴിക്കോടു വന്നുചേരുന്നു. വകീൽമാരായി പ്രാക്തീസുചെയ്തിരുന്ന പി. അച്യുതൻ, കെ. വി. ഗോപാലമേനോൻ, എ. കരുണാകരമേനോൻ, പി. രാമുണ്ണിമേനോൻ, ഇ. രാമസ്വാമിങ്ങയുർ, എസ്. ചിദംബരനാഥ്—ഈവർ, തങ്ങളുടെ പ്രാക്തീസു നിർത്തി കോൺഗ്രസ്സ്‌പ്രവൃത്തിയിൽ പ്രവേശിച്ചു്. ഏതാനും കൊല്ല ദാഖലാളം യുടുംബാസ്സറായി അവസാനം എൽ. എൽ. ബി. പരിക്ഷയ്ക്കു് പഠിച്ചിരുന്ന ആളും സമുദായസേവനത്തിൽ വളരെ പരിശീലിച്ച ഒരു ഉത്തമ ദേശക്കുന്നും ആയ കെ. കേളപ്പൻനായർ ബോംബെ വിട്ടു് മലബാറിലെത്തിച്ചേരുന്നു. ഓട്ടു് ഹോർഡിൽ വിദ്യാർത്ഥിയായിരുന്ന എ. കെ. പിള്ള ഭാതികമായ തണ്ണീരു ഭാവിഗ്രേയസ്സിനെ തുണവൽക്കരിച്ചു് ഇന്ത്യയിലേയ്ക്കു് മട്ടാണി തിരുവിതാംകൂർ കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവൃത്തി തക്കതിയായി നടത്തി. കെ. പി. രാമുണ്ണിമേനോൻ, ഇശോഷ്യസ്, മാതൃജ്ഞി, എ. ഗോപാലമേനോൻ, ദേവേശൻ മുതലായി പല വിദ്യാർത്ഥികളും യുടും ബഹിജ്ജരിച്ചു് കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവൃത്തിക്കും ഉറങ്ങിപ്പുറപ്പെട്ടു.

സർവ്വേന്ദ്ര നേതാക്കന്നാരായ സി. രാജഗോപാലാചാരി, പ്രകാശം മുതലായവർ മലബാറിൽ എത്തി പ്രവർത്തക നാർക്കു വേണ്ടുന്ന ഉപദേശം ചെയ്യുവന്നു. ഏറനാട്ടിലും വള്ളുവന്നാട്ടിന്റെ വടക്കുഭാഗത്തും ഒഴികെ മരറല്ലാ സ്ഥല അളീലും അനേകം കമ്മിററികൾ സ്ഥാപിക്കയും അനേകം

പേരെ കോൺഗ്രസ്സിൽ അംഗങ്ങളായി ചേർക്കുകയും ചെയ്യും. ലേവന്നങ്ങളും ലാലുപത്രികകളും സഭകളും ഹർത്താലുകളും സ്റ്റോഷയാത്രകളും പ്രസംഗങ്ങളും 144—ാം വകുപ്പു പ്രകാരമുള്ള നോട്ടീസ്സുകളും ജാമ്യക്രേസ്സുകളും ശിക്ഷകളും എല്ലാകൂടി കേരളം ആക്കമാനം നേരിയ്ക്കിമറിഞ്ഞു. വദൻ വന്നു. നാട്ടിൽ പരന്നു; മദ്യപാനികൾ അസ്വാദനം കളിക്കുഷാസ്പുകൾ മുറിവിളി തുടങ്ങി; ഉദ്യാഹസ്യമനാർ പരിത്രണിച്ചു. കോൺഗ്രസ്സ്‌പ്രവർത്തിയിൽ കേരളം മറ്റൊരു സംസ്ഥാനങ്ങളശബ്ദം രൂമാതുകയായിത്തീർന്നു.

ഞങ്ങളാൽചുംപിലരെ ബന്ധനസ്ഥരാക്കിയാൽ കോൺഗ്രസ്സുപ്രസ്ഥാനം. തന്നത്താൻ നശിച്ചുപോകുമെന്നുള്ള ജീലാധികാരസ്ഥമനാരുടെ വിചാരം. തെററായി കലാശിച്ചുവെന്നു മാത്രമല്ല, മേപ്പടി പ്രസ്ഥാനത്തിനും പതിനട്ടും ശക്തി വർദ്ധിച്ചു. പൊന്നാനിയിലും തിരുവരങ്ങാടിയിലും തളിപ്പിലുമുള്ള ചില വിലാഹത്തുപ്രവർത്തകരാരുടെ പേരിൽ നേരുണ്ടു നല്പന്തപ്പു കേസ്സുകൾ നടത്തി അവരെ ശിക്ഷിച്ചതുകൊണ്ടു. 144—ാം വകുപ്പു പ്രകാരമുള്ള കല്പന ലംഘിച്ചുവെന്ന നിലയ്ക്ക് കേളപ്പെട്ട നായർ, ബാലകൃഷ്ണ മേനോൻ ഇവരെ ജയിലിലായച്ചതുകൊണ്ടു. പ്രസ്ഥാനത്തിനു ശക്തി കൂടുന്നതല്ലാതെ കുറയുന്നില്ലെന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട തോട്ടുകൂടി അററ്റുകളും കേസ്സുകളും. അധികൃതമനാർ തല്ലാലം നിർത്തിവെച്ചു. കോഴിക്കോട്, ഏറംനാട്, വള്ളുവനാട്, പൊന്നാനി—ഈ താലുക്കുകളിൽ 144—ാം വകുപ്പിനെ ന്യായരഹിതമായി പ്രയോഗിച്ച് പ്രചാരപ്രവർത്തിയെയും പ്രസംഗങ്ങളെയും തടസ്സപ്പെടുത്തുവാനാണ് അവർ പിന്നീടു ശുമിച്ചത്. അതു ഏതാണ്ട് ഫലിച്ചു. അതുകൊണ്ടുണ്ടായ ദോഷത്തെ മുൻസുചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. കോഴിക്കോട് നഗരത്തിൽക്കൂടി കോൺഗ്രസ്സ്-വിലാഹത്തുസംബന്ധമായി യോഗങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനെ അധികൃതമനാർ നിരോധിച്ചു. അങ്ങനെയുള്ള നിരോധകല്പനകളാൽ മെയ്‌മാസം വരെ ഏറംനാട്ടിലും വള്ളുവനാട്ടിന്റെ വടക്കുഭാഗത്തും മറ്റൊ പല സ്ഥലങ്ങളിലും യാതൊരു യോഗങ്ങളും കൂടുവാനോ അകുമരാഹിത്യത്തെപ്പറ്റി ജനങ്ങളെ ഉപദേശിപ്പാനോ കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തകമാർക്കു സാധിച്ചില്ല.

144—ാം വകുപ്പിനുപുറമേ വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തെ ഉടയ്യുവാനായി പോലീസ്സുദ്ദോഹസ്ഥമനാർ പ്രയോഗിച്ച മരറാരു നയം ഭീഷണിയും പ്രഹരവുമായിരുന്നു. തിരുവരങ്ങാടിയും മലപ്പറമ്പിനും വെച്ചു നടത്തിയ പ്രഹരങ്ങൾ ഒരുവിധം കൂപ്പസിലമാണ്. മാപ്പിളമാരുടെ സ്വഭാവം

സുക്ഷ്മായി പരിശോധിച്ചാൽ അതു ഭീരുത്പത്തിന്റെയും ദൈര്യത്തിന്റെയും രൂ കലർപ്പാണെന്നു ദ്രോജ്ഞപ്പെടുന്നതാണ്. മലപ്പുറം സത്രത്തിൽവെച്ചു രൂ വിലാഹത്തുപ്പു തക്കനെ രൂ പോലീസ്സുദ്ദേശഗമ്പൻ അനോ രണ്ടോ പ്രഹരിച്ചുവെന്ന വർത്തമാനം. നാട്ടിൽ പരന്നതോടുകൂടി വിലാഹത്തു എന്ന ശബ്ദംപോലും അപ്രദേശങ്ങളിൽ കേരാക്കാതെയായി. 144-ാം വകുപ്പുകു പ്രകാരമുള്ള നിരോധനകളും കൂടെ, അവധികരാ കഴിഞ്ഞത്തിനുശേഷം, എം. പി. നാരായണമനോന്നും മുഹമ്മദ്‌മുസലിയാരുംകൂടി കോൺഗ്രസ്സ് —വിലാഹത്തു കമ്മിററികരാ സ്ഥാപിക്കുവാനായി ഏറനാട്ടിൽ സമ്പരിച്ചപ്പോൾ അവരെ വീട്ടിൽ പ്രവേശിപ്പിപ്പാനും കേൾണം. കൊടുപ്പാനുംകൂടി ജനങ്ങൾ അതിയായ ഭയം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഹിന്ദുക്കളുടെ ഭീരുത്പത്തപ്പററി പ്രത്യേകിച്ചു പരയേണ്ട ആവശ്യമില്ല. അവരുടെ സ്വഭാവത്തിൽ ധാതോരു കലർപ്പുമില്ല. തനിച്ച ഭീരുത്പം തിക്കണ്ണതു പ്രകാശിക്കുന്ന ഏറനാട്ടിലെ ഹിന്ദുക്കളുടെ നടപടിയിൽ ധാതോരത്തുവും ആർക്കും തോനാന വ കാശ മില്ല. സ്വത്വവേ ധീരമാരായ മാപ്പിളമാർപ്പോലും മർദ്ദനന്നയതിന്റെ ആവിർഭാവത്തിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ച ഭീരുത്പത്ത ധാതോന്നു ഉദാഹരിക്കുന്നത്. വിലാഹത്തുകമ്മിററിയിൽ മുന്നിട്ടു പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന പലരും അതിന്റെനു പിന്നാറി. ബോർഡുകളും കൊടികളും ചർക്കകളും അടങ്കളിലും ത്രുടക്കളിലും സങ്കേതം പ്രാപിച്ചു. അങ്ങനെ ധിരിക്കുന്ന കാലത്താണ് റെപ്പാലത്തുവെച്ചു സംസ്ഥാനകോൺഫ്രേണസു കൂടിയത്. ഭയംകാണ്ഡാ മറ്റു കാരണങ്ങൾ കൊണ്ണോ അടങ്കിയിരുന്നിരുന്നിരുന്ന ജനങ്ങളുടെ ഉത്സാഹം തീരെ നശിച്ചിരുന്നില്ലെന്നു ഈ കോൺഫ്രേണസ് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തി. പ്രസിദ്ധ നേതാവായ മിസ്റ്റർ പ്രകാശത്തിന്റെ അഭ്യക്ഷതയിൽ കൂട്ടിയ ഈ യോഗം ഏററിവും വിജയകരമായി കലാശിച്ചുവെക്കിലും ഏതിർകക്ഷികളെ ധിക്കരിക്കാതെ അവരുടെ അഭിപ്രായങ്ങളെ ബഹുമാനിക്കുന്ന മനോഭാവവും അക്രമരഹിത്യവും ജനസാമാന്യം വശപ്പെടുത്തി ടൂണായിരുന്നില്ലെന്നുകൂടുടെ അവിടെ വെച്ചുനന്ന ചില യോഗങ്ങളിലെ നടപടികരാ ദ്രോജ്ഞപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. സംസ്ഥാനകോൺഫ്രേണസ് അവസാനിക്കുന്നതുവരെ പോലീസ്സുകാരുടെ ധാതോരുപത്രവും ജനങ്ങളെ അനുഭവിക്കണമീല്ല. കോൺഫ്രേണസ് ആരംഭിക്കുന്നതിനുമുമ്പായിത്തന്നെ മലപ്പുറം സ്റ്റേഷൻഫോർസ് അവിടെ ക്രാന്പടിച്ചു താമസിച്ചിരുന്നു. അതിന്റെ ഉപയോഗം കോൺ

പ്രസ്തു അവസാനിച്ചതിനുശേഷം മാത്രമാണ് ജനങ്ങൾക്കു മനസ്സിലായത്. കോൺഗ്രസ്സ് അവസാനിച്ച് ആ പന്ത് ലിൽ വെച്ചു വിദ്യാർത്ഥി കോൺഗ്രസ്സ് കൂടുന്ന അവസരത്തിലാണ് കോൺഗ്രസ്സിൽ സംബന്ധിച്ചിരുന്ന വളംഡി യർ ക്യാപ് റിൻ മുതലബാധവരെ പോലീസ്സുകാർ കംിനമായി അടിച്ചു പറുക്കേല്ലീക്കുന്നുണ്ടെന്ന വർത്തമാനം പന്തലിൽ കേട്ടു. ഉടനെത്തെന്ന കോൺഗ്രസ്സ് സിക്രിറി പാ. രാമുണ്ണിമേനോൻ സ്ഥലത്തെക്കു ചെന്നു. അദ്ദേഹത്തെ പോലീസ്സുകാർ കംിനമായി അടികയും അപമാനികയും ചെയ്യു. പല അക്രമങ്ങളും പോലീസ്സുകാർ അന്നവിടെ നടത്തിയെങ്കിലും ധാരാരു പ്രതിക്രിയയും ആരും പ്രവർത്തിച്ചില്ല. റിപ്പാലത്തു മാപ്പിളമാരുടെ ഇടയിൽ ഇതു വലിയ ക്ഷോഭം ഉണ്ടാക്കി. പക്ഷേ, അവരെയെല്ലാം കോൺഗ്രസ്സ് നേതാക്കൾ സ്ഥാധാനിപ്പിച്ചു. രാമുണ്ണിമേനോൻ അക്രമരാഹിത്യത്തിന്റെ ഒരു അവതാരമുർത്തിയെപ്പാലെ ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പരിശോഭിച്ചു. റിപ്പാലം, പോലീസ്സുകാരുടെ അക്രമത്തിന്റെയും കോൺഗ്രസ്സുകാരുടെ ക്ഷമാഖലയ്ക്കിൽ നേരുയും ഒരു വിജയസ്ഥായി പരിഞ്ഞിക്കുകയും ചെയ്യു.

റിപ്പാലം കോൺഗ്രസ്സിനുശേഷം കോൺഗ്രസ്സ്—വിലാഹത്ത്‌പ്രസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് വീണ്ടും ഒരുണ്ടവുണ്ടായി. നിരോധനകല്പനകളുടെ അവധികളും അവിടവിടങ്ങളിൽ അവസാനിച്ചുതുടങ്ങി. തിരുവന്നാടിയിൽ സ്ഥാപിച്ചിരുന്ന വിലാർമ്മത്തുക്കമ്മിററിയുടെ ബോർഡ് റണ്ടാമത്തും പുറത്തുകാണുവാൻ തുടങ്ങി. വിലാഹത്തു കൊടിയും ആപ്പീസിന്റെ മുകളിൽ പറക്കുവാനാരംഭിച്ചു. ഇതൊന്നും പോലീസ്സുകാർക്ക് ഒക്കുംതെന്ന രൂചിച്ചില്ല. മലപ്പുറം സ്റ്റേഷൽ ഫോർസിലെ ഏതാനും അംഗങ്ങൾ തിരുവന്നാടിക്കു മാർച്ച് ചെയ്യുവന്നു ബോർഡ് തച്ചുപൊളിച്ചു. ചർക്കൈരം ചരിന്തിനമാക്കി. വിലാഹത്തുകൊടി താഴത്തു വലിച്ചിട്ടു ബുട്ടസ് കൊണ്ടു ചവുട്ടിത്തേച്ചു. ഈ പ്രവർത്തികൾ മാപ്പിളമാരുടെ ഇടയിൽ വലുതായ ക്ഷോമേംഡാക്കി. വിലാഹത്തുകൊടിയെ ചവുട്ടിത്തേച്ചതു ക്ഷേത്രവ്യമല്ലാത്ത ഒരു മതനിന്ദയായി അവർക്കു തോന്തി. തിരുവന്നാടിയിലുള്ള വിലാഹത്തുകാരുടെ ഇടയിൽ അക്രമരാഹിത്യം സ്പീകറിച്ചവരും സ്പീകറിക്കാത്തവരും ആയ രണ്ടു കക്ഷികൾ മുമ്പുതെന്ന ഉണ്ടായിരുന്നു. കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തകനാർക്ക് അവിടെ സ്പാതന്ത്ര്യമായി പ്രവേശിച്ച് പ്രചാരപ്രവർത്തി നടത്തുവാൻ സാധിച്ചിരുന്ന കാലത്ത് അക്രമകക്ഷികൾക്കു പറയത്തക്കതായ സ്പാധിനശക്തി ഉണ്ടാ

യിരുന്നില്ല. പക്ഷേ, നിരോധന കല്പനകളുടെ ഫലമായി ഈ കക്ഷിയുടെ ശക്തി വർദ്ധിക്കുകയും അക്രമരാഹിത്യ കക്ഷിയുടെ ശക്തി ക്ഷയിക്കയും ചെയ്യുവന്നിരുന്നു. ലഹളത്തലവനായി പിന്നീട് പേരുകെട്ട് ആലിമുസലിയാരാ യിരുന്നു അക്രമകക്ഷികളുടെ നേതാവും. കുഞ്ഞൽലവി, ലവക്കുട്ടി എന്ന രണ്ടു മാപ്പിള യുവാക്കരായിരുന്നു മുസലിയാരുടെ അനുചരരക്കാരിൽ പ്രധാനികൾ. പോലീസ്സുകാരുടെ അഴിമതികൾ നിമിത്തം കുപിതരായിരുന്ന മാപ്പിളമാരുടെ തുടയിൽ ആലിമുസലിയാരുടെ ഉപദേശങ്ങൾ ക്ഷണത്തിൽ ഫലിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. കുഞ്ഞൽലവിയും ലവക്കുട്ടിയും വധഗപാണികളായി ജനങ്ങളുടെ തുടയിൽ സഖരിച്ചു ഒരു ലഹളിയ്യുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്യുതുടങ്ങി. ഈ വർത്തമാനം ഏറനാട്ടിന്റെ കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രചാരക പ്രവൃത്തി ചെയ്തിരുന്ന എം. പി. നാരായണമേനോ നേരിയും മുഹമ്മദ് മുസലിയാരുടെയും ചെവികളിൽ പതിഞ്ഞു. അവർ ഉടനെ തിരു രണ്ടാടി യി ലെ തി ആലിമുസലിയാരുമായി കണ്ടു ഒന്നു രണ്ടു ദിവസം നടത്തിയ വാദപ്രതിവാദത്തിന്റെ ഫലമായി ആലിമുസലിയാർ അക്രമപ്രവൃത്തിയിൽനിന്ന് പിൻമാറുവാൻ സമ്മതിച്ചു. ലഹളിയും ഒരുണ്ടുനില്ലെന്നു വാഗ്ദത്തവും ചെയ്യു. ഇതെല്ലാം നടന്നതും ജുണ്ണമാസത്തിലായിരുന്നു.

ഈതിനിടയിൽ കല്പക്കണ്ണവോരി വെച്ചു അതിഗംഭീരമായ ഒരു വിലാഹത്തും യോഗം കൂടുകയുണ്ടായി. ഈപതിനായിരത്തിൽപ്പുറം ജനങ്ങൾ ഈ യോഗത്തിൽ സന്നിഹിതരായിരുന്നു. കെ. പി. കേശവമേനോൻ മുതലായവർ ഈ യോഗത്തിൽ സഹകരണത്യാഗത്തെപ്പറ്റിയും അക്രമരാഹിത്യത്തെപ്പറ്റിയും സാരവത്തായ പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്യു. അതിനുശേഷമാണ് പൊന്നാനിവെച്ചു മററാറു യോഗം കൂടിയതും. ഈ യോഗം വിലാഹത്തു പ്രസ്ഥാനം ദുഷ്ടച്ചുപോയതിന്റെ പല ലക്ഷണങ്ങളും വെളിവാക്കി. ദുരദിക്കിൽ നിന്നു ശ്രോഷയാത്രയായി വളരെ മാപ്പിളമാർ ഈ യോഗത്തിൽ ഹാജരായിരുന്നു. അതിൽ വളംഞിയർമാർ എന്നു പേരു പറഞ്ഞിരുന്ന ചിലർ ആയുധപാണികളായി വന്നിരുന്നുവെന്നാണ് സുക്ഷ്മമായി അറിയുന്നതും. ഈവർ പോലീസ്സുകാരുടെ നേരെ ചില അക്രമങ്ങളും പ്രവർത്തിച്ചു. പക്ഷേ, ആ സന്ദർഭത്തിൽ പോലീസ്സുകാർ ഇവരുടെ അക്രമപ്രവൃത്തിയെ ക്ഷമിക്കുകയാണുണ്ടായതും. പോലീസ്സുകാർ ഓപ്പാലത്തു പ്രകടിപ്പിച്ച മനോഭാവം പൊന്നാനി പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നുവെക്കിൽ പൊന്നാനി ഒരു വന്പിച്ച ലഹളയുടെ

രംഗമായിത്തീരുവാൻ സംഗതി വരുമായിരുന്നു. ഈ വർത്തമാനം പിന്നീടിവാൻ ഇടവന ചില കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തകരാർ പൊന്നാനിയിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ദോഷചിഹ്നങ്ങളെ ശരിയായി മനസ്സിലാക്കി, അവയെ ഉള്ളൂലച്ചേരു. ചെയ്യാൻ വേണ്ടുംവണ്ണി. പരിഗ്രമിച്ചില്ലെന്നു പദ്ധതിപിച്ചതായി ഞാൻ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

എറണാടു താലുക്കിൽ പ്രചാരകപ്രവൃത്തി ചെയ്തിരുന്നത് എം. പി. നാരായണമേനോനും മുഹമ്മദ് മുസലിയാരുമാണെന്നു മുകളിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടോ. മെയ്‌മാസം ഒന്നുവിലാണും അവർ ഈ പ്രവൃത്തിയാരംഭിച്ചത്. എറണാടിന്റെ വടക്കും കിഴക്കും പ്രദേശങ്ങളിലായിരുന്നു ഇവർ ഈ പ്രവൃത്തി നടത്തിവനിരുന്നത്. പ്രസംഗങ്ങൾ 144-ാം വകുപ്പിനെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തുമെന്ന വിശ്വാസത്താലോ മറ്റൊരു യാത്രാരു പ്രസംഗങ്ങളും ഇവർ നടത്തിയിരുന്നില്ല, എതാനും ചില ഉദ്ദാഹികളെ വിളിച്ചുകൂട്ടി കോൺഗ്രസ്സ്-വിലാഹത്ത് കമ്മിററികൾ സ്ഥാപിക്കുകയായിരുന്നു ഇവർ ചെയ്തിരുന്നത്. ഈ കമ്മിററികൾ മുഖാന്തരം കോൺഗ്രസ്സിലും വിലാഹത്തിലും വളരെ അംഗങ്ങളെ ചേർക്കുവാൻ ഇവർക്കു സാധിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ, ഭാരവാഹികളായി തിരഞ്ഞെടുത്തവരുടെ ഗുണങ്ങളും ശരിയായി മനസ്സിലാക്കുവാൻ ഇവർക്കു കഴിയാതിരുന്നതിനാൽ ഈ കമ്മിററികൾ ഉത്തമരീതിയിലുള്ളജീവയായിരുന്നുവെന്നു് പറവാൻ തരം കാണുന്നില്ല. പിന്നീടു് അവയിലെ മെമ്പർമാരിൽ പലരുടേയും നടപടികൊണ്ടു അവർ സഹകരണത്യാഗത്തിന്റെ തത്ത്വം ശരിയായി ധരിച്ചിരുന്നില്ലെന്നു് ഉംഫീപ്പാനും വഴിയുണ്ട്.

ജുണ്മാസം 30-ാം-ഡായപ്പോഴേക്കും കേരളത്തിൽ സുമാർ 200 കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിററികളും അതിൽ ഇരുപതിനായിരത്തൊള്ളം അംഗങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നത് പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു്.

ജുണ്മാസത്തിലാണു് തിലക് സപരാജ്യനിയിയിലേള്ളുപണം. ശ്രേബരിപ്പാൻ ആരംഭിച്ചത്. അല്പദിവസത്തിനുള്ളിൽ ഇരുപതിനായിരത്തൊള്ളം ഉറുപ്പിക കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിററിക്കു പിരിക്കുവാൻ സാധിച്ചുവെന്നത് അക്കാലത്തു ജനങ്ങൾക്കു് കോൺഗ്രസ്സിലുണ്ടായിരുന്ന വിശ്വാസത്തിന്റെയും ഉദ്ദാഹത്തിന്റെയും ഒരു ലക്ഷണമാണു്.

ശൈമമുള്ള ചരിത്രം ലഹളയുടെ ആരംഭങ്ങൾ എന്ന അഡ്വോക്യൂറത്തിൽ വിവരിക്കുന്നതാകകൊണ്ട് ലഹളയുമുന്പുള്ള വിലാഹത്ത്‌പ്രസ്ഥാനചരിത്രം ഇവിടെ നിർത്തുന്നു.

കുടിയാൻ പ്രക്രഷാം

മലബാറിലെ മാപ്പിള ലഹരകൾക്കും അവിടെ നടപ്പുള്ള ജനികുടിയാൻ സ്വന്താധിതിനും തമിലുള്ള സംബന്ധ തെപ്പറി മുമ്പു കഴിഞ്ഞ ലഹരയുടെ ചരിത്രത്തിൽ എതാണ്ടു സുചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മുമ്പുണ്ടായിട്ടുള്ള സകല ലഹരകൾക്കും കാരണം കുടിയാനാരുടെ സങ്കടങ്ങളും ജനി കളുടെ അക്രമവുമാണെന്ന് പറയുന്നതിനോടു ശ്രദ്ധ തീരെ യോജിക്കുന്നില്ല. പ്രക്ഷ, മേച്ചാർത്തുകളും ജനികളിൽ നിന്നുള്ള ഉപദ്രവങ്ങളും എതാനും ലഹരകളെ മുളപ്പിക്കുകയും പോഷിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടന്തിനും സംശയമില്ല.

ജീവിതത്തിലുള്ള കൊതിയും ഭാരിത്രത്തിലുള്ള ദുഃഖം തമിലുള്ള മതശരദ്ധയിൽ മതന്മാനത് ഭാരിത്ര്യദുഃഖത്തിനും സഹായിയായിത്തീർന്ന് മരണത്തിനുള്ള യൈത്രയ വേററുകുവാൻ സഹായിക്കുന്നതിന്റെ ഫലമാണ് മികവാറും മാപ്പിളലഹരകൾ. മലബാറിലുണ്ടായ മാപ്പിളലഹരകളിൽ ധനികനാരാധ മാപ്പിളമാർ എത്രയോ ചുരുക്കംപേര് മാത്രമേ പക്കുകൊള്ളുകയോ സഹായിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടുള്ളുവെന്നത് ഇതിനു ദൃശ്യാന്തമാണ്. ഏറനാട്ടിലെ മാപ്പിളമാർ പ്രായേണ ഭരിതമാരാണ്. ഇവരിൽ വളരെപ്പേരും വെറുന്നവാടക്കുപ്പിക്കാണ്ടാണ് ഉപജീവനം കഴിച്ചുവരാറുള്ളത്. കാണക്കാരായും ഇവരിൽ ചിലരുണ്ടെങ്കിലും അവരിലും അധികംപേര് ഭരിതമാർ തന്നെയാണ്. ഇരിക്കുന്നതോന്തപ്പുള്ളതോ ആയ വസ്തുവിൽ ഇവർക്കു സ്ഥിരാവകാശമില്ല. വസ്തുവിലുണ്ടാകുന്ന വിളവിൽനിന്നും കാണക്കാരനോ ജനിക്കോ വെറുംപാട്ടം കൊടുത്തുകഴിഞ്ഞാൽ അഹോപ്പത്തിക്കു കഷ്ണിച്ചു ശ്രഷ്ടിച്ചുവെന്നും ശ്രഷ്ടിച്ചില്ലെന്നും വരാം. വർഡിച്ച കുടുംബമുള്ളവന്ന് മികവാറും പട്ടിണിതന്നെയാണ് ആധാരം. കാലക്രോടുകൊണ്ടോ മറ്റൊരിളിയും നഷ്ടംവരാതിരുന്നാൽ വെറുംപാടകുപ്പിക്കാരനുകുലിവേലിയുള്ള പ്രതിഫലം കിട്ടും. ചുരുക്കം ആദായം കുടെ കിട്ടിയാൽ അവൻറെ ഭാഗ്യം വിളമോശമായാൽ അവൻറെ അവസ്ഥ ദയനീയംതന്നെ. തനിയ്ക്കു ക്ഷേണവും നാഞ്ഞി, വസ്തു ഉടമസ്ഥനു പാടവും നാഞ്ഞി.

കടംവാദി ചെലവു നടത്തുവാനോ പാടം കൊടുപ്പാനോ അവന്നു സാധിക്കുന്നതല്ല. വസ്തുവിൽ സ്ഥിരാവകാശമില്ലാത്തവന്നു യാതൊരാളും കടം കൊടുക്കുകയില്ല. പാടവും മിച്ചവാരവും ബാക്കിവെള്ളുന്നോരാം ഉടമസ്ഥൻ അവന്നീരുളിൽനിന്നു വസ്തു ഷീപ്പിച്ചടക്കുന്നു. പാടബാക്കിക്കും വിധി സന്ധാദിക്കുന്നു. വളരെക്കാലം അരിഷ്ടിച്ചു വല്ലതും അവൻ സന്ധാദിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതെല്ലാം വിധി ഉടമസ്ഥൻ വില്പിച്ചു കരസ്ഥമാക്കുന്നു. പാടം ബാക്കിവെക്കാത്ത കുടിയാനെപ്പോലും നിറ്റ്യാരകാരണത്തിനേലോ ദുർമ്മാഹത്താലോ ചില കാണക്കാരും ജനികളും ഷീപ്പിക്കാറില്ലെന്നുമില്ല. ജീവിതത്തിനാധാരമായ കൂഷിയും കൂഷിനടപ്പിള്ളി വസ്തുവും വെടിയേണ്ടിവരുന്ന കൂഷിക്കാരൻ ഭാരിത്ര്യ ദുഃഖത്താൽ നിരാഗങ്ങൾ വശഗനായിത്തീരുന്നു. അദ്ദുന്നിക്കാരിക്കാത്ത ഉടമസ്ഥന്നു സുവാന്നുണ്ടാവുവും അദ്ദുന്നിക്കുന്നതനിക്കും പട്ടിണിയും അനുഭവമായിക്കാണ്നുന്നോരാം അവൻ പ്രചയ്യത്തെയും പ്രത്യേകിച്ചും വസ്തു ഉടമസ്ഥമാരെയും വെറുക്കുവാൻ തുടങ്ങുന്നു. ജീവിതത്തെക്കാരാം ഭേദം മരണമാണെന്നു അവന്നു ബോഡ്യം വന്നുതുടങ്ങുന്നു. മതത്തിനുവേണ്ടി മരിച്ചാലുള്ള സ്വർഗ്ഗാനുഭൂതി അവനെ വ്യാമോഹിപ്പിക്കുന്നു, അധിവിശ്വാസങ്ങളുടെ ഫലമായി മതത്തിന്നീരു പേരിൽ അവൻ മരിക്കുവാനും ഒരുപെടകുന്നു.

ഇക്കണ്ണിൽ വസ്തിച്ച ലഹളങ്ങൾ കാരണം ജനികളുടെ ഉപദ്രവമാണെന്നു ചിലർ വാദിക്കുന്നതായി ഏനിക്കരിയാം. ലഹളങ്ങൾ അടുത്ത മുമ്പ് പുക്കോട്ടുരിൽ നടന്ന ചില സംഭവങ്ങളും ലഹള ആരംഭിച്ച ദിവസം ലഹളങ്ങളായും സ്വീകരിക്കുന്ന പുക്കോട്ടുരിൽനിന്നു പടിഞ്ഞാറോടു തിരുന്നാട്ടിക്കു പോകാതെ കിഴക്കോട്ട് 20 നാഴിക ആകലെയുള്ള നിലപ്പുർ കോവിലകത്തെങ്ങ്ങൾ പോയതും സാരമായ സംഗതിതന്നെ. അതിനെപ്പറ്റി പിന്നീട് വിവരമായി പ്രസ്താവിക്കേണ്ടിവരും. പക്ഷേ, ഏതെങ്കിലും ജനിയുടെയോ ജനികളുടെയോ പ്രത്യേകമായ ഉപദ്രവത്താലാണ് ഈ ലഹള ഉൾപ്പെട്ടതെന്ന ലഹളയെപ്പറ്റി സുക്ഷ്മവിവരമുള്ളവർ ആത്മാർത്ഥമായി വാദിക്കുമെന്ന് ഏനിക്കു തോന്നുന്നില്ല. പക്ഷേ, മുമ്പ് വിവരിച്ച ഭാരിത്ര്യവും ജനികുടിയാൻ സന്ത്രായത്തിന്നീരു ഭോഷ്യവും വസ്തു ഉടമസ്ഥമാരോടു പൊതുവെയുള്ള വെറുപ്പും ലഹളയുടെ ശക്തിക്കും നിലപനിൽപ്പിനും കാരണമായിട്ടുണ്ടുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

ലഹള ആരംഭിച്ചതും നാട്ടും പടർന്നുപിടിച്ചതും തിരുന്നാട്ടി പള്ളി പട്ടാളക്കാർ വെടിവച്ചു തകർത്തു

വെന്ന വ്യാജപ്രസ്താവം നാട്ടിൽ വ്യാപിച്ചപ്പോഴാണ്. അതുകൊണ്ടു മാപ്പിളിക്കു ശവർമ്മേണിനോട്ടും ഹിന്ദുക്കുളാട്ടും യാതൊരു വിരോധത്തിനും അവകാശമില്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും പിരീന്നു മുതൽക്കു ഏറനാട്ടിന്റെ കീഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിലും മറ്റു ചിലേടങ്ങളിലും മാപ്പിളിക്കു ഹിന്ദുക്കളുടെ വീടുകളിൽ കയറി പരക്കേ കൊള്ളുന്ന നടത്തിയതിനും എന്താണു് കാരണം? ഹിന്ദുക്കൾ പട്ടാളക്കാരെയും പോലീസ്സുകാരെയും സഹായിച്ചതിന്റെ ഫലമാണു് മാപ്പിളിക്കു ഹിന്ദുക്കൾക്കു് എല്ലിച്ച ഉപദ്രവത്തിനും കാരണമെന്നു ചിലർ വാദിക്കാറുണ്ടു്. ലഹള ആരംഭിച്ചു പതിനഞ്ചുവിവസം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം മാത്രമേ പട്ടാളക്കാരും പോലീസ്സുകാരും ഉംനാട്ടുകളിൽ പ്രവേശിച്ചിട്ടുള്ളു. അവരുടെ പ്രതിക്രിയ തുടങ്ങിയതിനുശേഷം മാപ്പിളിക്കാരിൽ നിന്നു ഹിന്ദുക്കൾക്കു് നേരിട ഉപദ്രവത്തിനും ഹിന്ദുക്കൾ പട്ടാളക്കാരെ സഹായിച്ചിരുന്നുവെന്നതു് യുക്തിപൂർവ്വമായ ഒരു കാരണമാണു്. പക്ഷേ, ആഗസ്റ്റ് 21-ാം മുതൽ 25-ാം ഒ-വരെ പോലീസ്സുകാരെയോ പട്ടാളക്കാരെയോ ഉംനാട്ടുകളിൽ കണികാണുവാൻപോലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പട്ടാളക്കാരുടെ ആഗമനത്തിനുശേഷം ലഹളക്കാർ മാപ്പിളിക്കാരിൽ പോലും പലരെയും ഉപദ്രവിച്ചിട്ടും കൊന്നിട്ടുമുണ്ടു്. പക്ഷേ, ലഹളയുടെ ആരംഭിവസങ്ങളിൽ മാപ്പിളിക്കു മാപ്പിളിക്കു വീടുകളിൽ കൊള്ളുന്നത്തിയിട്ടുള്ളതു് എത്രയോ അപൂർവ്വമാണു്. സാധാരണ ഭൂർമാർഗ്ഗികളായി നടക്കുന്ന വർമാത്രമേ ഈ കൊള്ളുയിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ളുവെന്നു് പറയുന്നതും ശരിയല്ല. മര്യാദക്കാരെന്നും അതുവരെ വിശ്വസിച്ചിരുന്ന പല മാപ്പിളിക്കാരും കൊള്ളുക്കാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ചേരുകയോ അവരെ സഹായിക്കുകയോ കൊള്ളു ചെയ്യുമുതൽ പകിട്ടുക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. വള്ളുവനാട്ടിന്റെ തെക്കേ പകുതി, ഏറനാട്ടിന്റെ പടിഞ്ഞാറേ പകുതി മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിലോഴിക്കുകയോ കൊള്ളുന്നതും രൂപ മറ്റു ദിക്കുകളിൽ ഭൂർലഭം ചില മാപ്പിളിക്കുളാഴിക്കുകയോ മറ്റുള്ളവർ കൊള്ളുയിൽ നേരിട്ടു ഏർപ്പെട്ടില്ല കിലുംകൂടി കൊള്ളുയെ നിർത്തുവാൻ ആത്മാർത്ഥമായി ശ്രമിച്ചിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു് പ്രസ്താവയോഗ്യമാണു്. ലഹളയുടെ ആരംഭിവസങ്ങളിൽ പള്ളികളിൽ പലപ്പോഴും അതായും ദിക്കിലെ മാപ്പിളിക്കു യോഗംകൂടാറുണ്ടായിരുന്നു. ലഹളയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാനുള്ളതെ തടസ്സം ചെയ്യുവാൻ അവർ ശ്രമിച്ചതായി ഫലംകൊണ്ടു മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. പെരിന്തൽമല്ല മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ

മാപ്പിളമാർ കൊള്ള നിർത്തുവാൻ ചെയ്ത ശുമദ്ദൈ ഞാൻ വിസ്തരിക്കുന്നില്ല. മേൽ പറഞ്ഞതിൽ നിന്നു കൊള്ള നടന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രത്യേകകാരണം യാതൊന്നും കൂടാതെ മാപ്പിളമാരിൽ ഒരു വലിയ ഭഗം, ഹിന്ദുക്കളെ പൊതുവിൽ ഉപദ്രവിച്ചുവെന്ന് തെളിവാകുന്നു. പ്രക്ഷേ, കാരണമില്ലാതെ കാര്യമില്ല. മതസംബന്ധമായി ഹിന്ദുക്കളിൽ നിന്ന് മാപ്പിളമാർക്ക് ആ അവസരത്തിൽ യാതൊരു ഉപദ്രവവും നേരിട്ടിരുന്നില്ല. അതിനാൽ മതസംബന്ധമായ സംഗതികൊണ്ടല്ല, ഈ കൊള്ള നടന്നതെന്നു വരുന്നു. നാട്ടിൽ അരാജകപ്രാംബാധിച്ചതും ഈ കൊള്ളിയ്ക്കു സഹായമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. പ്രക്ഷേ, ഒരു വിധം മര്യാദക്കാരും കഴിയുവാൻ മുതലുള്ളവരും കൂടെ ഈ കൊള്ളിയിൽ എൻ്റെപ്പുട്ടിരുന്നതുകൊണ്ടും ഒരു വർഗക്കാരെ കൊള്ളിക്കാർ ഷിവാക്കാരി നിർത്തിയിരുന്നതുകൊണ്ടും അരാജകപ്രത്യേകിൾ ഫലം മാത്രമായി ഈ കൊള്ള നടന്നുവെന്ന് അനുമാനിക്കാൻ ന്യായമില്ല. പുക്കോട്ടുർ മുതലായ ചുരുക്കം സ്ഥലങ്ങളിൽ ഇസ്ലാംമതത്തിൽ ചേരുവാൻ ഒരുണ്ടിയ ഹിന്ദുക്കളുടെ വീടുകൾ കൊള്ളിയിൽനിന്നു ലഹരിക്കാർ ഷിവാക്കീട്ടുണ്ട്. പ്രക്ഷേ, മറ്റു പ്രദേശങ്ങളിൽ കൊള്ള നടത്തിയിരുന്നവർ അക്കാലത്തും മതപരിവർത്തനം ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നതെയില്ല.

കൊള്ളിയുടെ പ്രധാനകാരണം മതഭ്രാന്തി. അരാജകത്വവും ദുർമാർഗ്ഗപ്രസക്തിയുമല്ലെങ്കിൽ, പിന്നെയെന്നാണോ? അമ്പവാ ഇതു ദരിദ്രയാരും ധനികന്മാരും തമിലുള്ളിട്ടും ഒരു പോരാട്ടമാണെങ്കിൽ, എന്തുകൊണ്ടും മാപ്പിളമാരിൽ ധനികന്മാരായവർ ഈ കൊള്ളിയിൽനിന്നു ഷിവാക്കാൾ പ്പെട്ടു? സൃഷ്ടി. ആലോച്ചിച്ചാൽ ഈ കൊള്ള വർഗീയ മതസരത്തിൽ ഒരു പ്രത്യക്ഷ പ്രകടനമായിരുന്നുവെന്നതിന് സംശയമില്ല. സാമൂഹായികമായും മതവിഷയമായും തന്നെ ഈ രണ്ടു വർഗങ്ങാണ് തമിൽ ഉള്ളിൽ തട്ടിയ സ്നേഹം മുമ്പുതന്നെയില്ല. വസ്തുസംബന്ധമായ മരിറാരു സംഗതി ഈ വർഗീയമതസരത്തെ പ്രഖ്യാപ്തമാക്കുന്നതി. ലഹരിപ്രദേശങ്ങളിൽ വലിയ വസ്തു ഉടമസ്ഥിതിയാണോ, അവർ ജമീകളായാലും വേണ്ടതില്ല, കാണക്കാരായാലും വേണ്ടതില്ല, ഹിന്ദുക്കളാണോ. ഹിന്ദുക്കളിൽനിന്നെന്ന ദരിദ്രയാരും വെറുപാട്ടക്കാരും ധാരാളമുണ്ട്. എക്കില്ലും മാപ്പിളിയുടെ ഭൂഷിയിൽ തന്നെ അധ്യാനത്തിൽ ഫലം അനുഭവിക്കുന്നതും വസ്തു ഉടമസ്ഥരായ ഹിന്ദുക്കളായിരുന്നു. വർഗവ്യത്യാസമാകുന്ന മനോഭാവം ബാധിച്ചിട്ടുള്ള ഒരുവന്നു തനിക്കു അനിഷ്ടം. തോന്നുന്ന വർഗക്കാർ മുഴു

വനും അപരാധികളോ എന്ന പരിശോധനയ്ക്കു ക്ഷമയില്ല. ഒരു സമുദായത്തിലെ ഏതെങ്കിലുമൊ ഏതാനുമോ അംഗ ദേരാ പ്രവർത്തിക്കുന്ന അപരാധത്തിന്⁹ ഹിന്ദുക്കൾ മുസൽമാൻരെ പരക്കെയും, മുസൽമാനർ ഹിന്ദുക്കളെ പരക്കെയും കുറഞ്ഞടച്ചതുന്ന സന്ധ്യാദായം നാം കണ്ടുവരാറുള്ള താണ്ടല്ലോ. ഭൂഃഭാനുഭവിക്കു സുഖാനുഭവിയുടെ സുഖമാർഗ്ഗം നിയമപ്രകാരം ന്യായമോ അന്യായമോ എന്ന ആലോചനയും ചെല്ലുകയില്ല. അധ്യാനിക്കുന്ന താൻ പട്ടിണിക്കിടക്കുകയും അധ്യാനിക്കാത്ത അന്യവർഗ്ഗക്കാരനായ അപരൻ സുഖം. അനുഭവിക്കെയും ചെയ്യുന്നതു കാണുമ്പോൾ അവന്¹⁰ ആ അപരൻറെ പേരിൽ വെറുപ്പ് തോന്നുന്നു. അവൻറെ മുതൽ അപഹരിക്കുന്നതില്ലും കൊള്ളു ചെയ്യുന്നതില്ലും അവർ വലിയ തെററാനും കാണുന്നില്ല, നിയമത്തിലുള്ള ഭീതിയും അകുമതതാൽ സംഭവിക്കാവുന്ന കഷ്ടതകളും അവനെ തടങ്ങുന്നിർത്തുന്നതുകൊണ്ട്¹¹ സാധാരണകാലങ്ങളിൽ അവൻ തന്റെ അഭിപ്രായത്തിനും മോഹത്തിനും, അനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നില്ല എന്ന് ഉള്ളൂ. ബ്രിട്ടീഷ്യു ഗവർണ്ണമെണ്ടിന്റെ ശക്തി ക്ഷയിച്ചുവെന്നും നീതിന്യായ നടപടികൾ അസ്ഥിച്ചുവെന്നും തെററിഡുരിച്ചപ്പോൾ ആ അവസരം സ്വാർത്ഥമലംഭന്തിനും പ്രതിക്രിയയും അവൻ ഉപയോഗിച്ചതിന്റെ ദേശാന്തരമാണ്¹² ലഹരയുടെ ആരംഭകാലത്തോന്തര നടനു കൊള്ളു. അതല്ലാതെ പ്രത്യേകിച്ചു¹³ ഒരു ജനിയോ, ജനികളും കാണക്കാരും പരക്കെയോ, കല്പിച്ചുകൂട്ടി ചെണ്ണ വലി ദുശ്ശവത്തികളുടേയും ഫലമായിട്ടും ഈ ലഹര ഉണ്ടായതും കൊള്ളുകൾ നടന്നതും. എക്കിലും മലബാറിൽ നടപ്പുള്ള ജനികൂട്ടിയാൻ സന്ധ്യാദായം വർഷായ മതസരത്തെയും ഈ ലഹരയെയും പോഷിപ്പിക്കുവാൻ നല്കു ഒരു വള്ളമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെന്നതിനു സംശയമീല്ല.

മലബാറിൽ കൂടിയാൻപ്രക്ഷാം. ആരംഭിച്ചിട്ടും വളരെകാലമായെങ്കിലും ലഹരയും ഒരു കൊല്ലംമുഖ്യ തുടങ്ങി അതിനും വലിയ ശക്തികൂടിവന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. മലബാറിൽ ഡിസ്ട്രിക്ടും കോൺഫ്രേഞ്ചുകൾ കൂടുവാൻ തുടങ്ങിയത് 1916 മുതല്ലാണ്¹⁴. അനുമുതല്ലും തന്നെ ജനികൂടിയാൻ കാര്യത്തപ്പറ്റി ഒരു പ്രമേയം ഡിസ്ട്രിക്ടും കോൺഫ്രേഞ്ചു സിൽ പാസ്സാക്കണമെന്നും കൂടിയാൻ കക്ഷിക്കാർ ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. ജനിയും കൂടിയാനും തമിലുള്ളൂ വഴക്കിൽ കോൺഫ്രേഞ്ചും കൂടിച്ചോരാകുമെന്നു കരുതി കോൺഫ്രേഞ്ചു സിൻറെ ഭാരവാഹികൾ കൂടിയാൻകാരും വാദപ്രതിവാദങ്ങൾ

ഈടെ കുടിയാനിൽനിന്നു ശീവാക്കുവാൻ ഗൈരമപ്രയത്നം ചെയ്യുവന്നതും ആ പ്രയത്നങ്ങൾ സഹലമായി കലാശിച്ചിരുന്നതും എല്ലാവർക്കും അറിയാവുന്ന ഒരു സംഗതിയാണ്. 1920-ൽ മനോരിവെച്ചു നടന്ന കോൺഫ്രൻസിലാണ് ഒന്നാമതായി ജനി കുടിയായ്ക്കു വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു നിയമം ആവശ്യമാണെന്നുള്ള ഒരു പ്രമേയം പാസ്സാക്കിയത്. കെ. പി. രാമൻമേനോൻ ആയിരുന്നു ഈ പ്രമേയം. സഭ മുമ്പാകെ ഹാജരാക്കിയത്. ജനികരാളി തുടിയെന്ന കലശലായി എതിർത്തു. എക്കിലും കോൺഫ്രൻസിൽ ആ പ്രമേയം പാസ്സായി. അതിനുശേഷം കെ. പി. രാമൻമേനോൻ നിയും മറ്റും ഉത്സാഹത്താൽ കോഴിക്കോട്ടുവെച്ച് ഒരു കുടിയാൻ സംഘം സ്ഥാപിക്കുകയും മലബാറിൽ എല്ലാ സ്ഥലത്തും കുടിയാൻ സംഘങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുവാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. കെ. പി. ഗോപാലമേനോനും, പി.കെ.കുഞ്ഞിരാമമേനോനും, സി.കെ.നായർ മായിരുന്നു ഈ സംഘത്തിന്റെ സിക്രിട്ടിമാർ. ഇപ്പോൾ പ്രസിദ്ധമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള കുടിയാൻ പ്രതിജ്ഞ അനുരൂപീകരിച്ച കുടിയാൻ സംഘം അംഗീകരിച്ച പ്രതിജ്ഞ യാണ്. എതാനും കുടിയാൻ സംഘങ്ങൾ അനുരൂപബാരിൽ സ്ഥാപിത്തുകൊണ്ടായി. അങ്ങനെ ഇരിക്കുമ്പോഴാണ് ‘‘സാമൂതിരി എന്നോറു’’ കുടിയാൻ സങ്കടനിവാരണ സംഘം, എന്ന ഒരു കുടിയാൻ സംഘം കോട്ടയ്യലിനടുത്തു ഒരു പ്രദേശത്ത് അവിടുത്തെ മാപ്പിളമാരുടെ ഉത്സാഹത്താൽ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടത്. പൊളിച്ചെഴുത്തവകാശവും മിച്ചവാരവും അതിരുകവിഞ്ഞു വർഖിപ്പിക്കുന്നു എന്ന ഒരാക്കേപം എന്നോറിന്റെ പേരിൽ എന്നോറിനകീഴിലുള്ള കുടിയാമാർക്കു പരക്കേ ഉണ്ടായിരുന്നു. ന്യായമായി മിച്ചവാരം കോടുത്തുവന്നിരുന്ന കോട്ടയ്യൻകാരൻ ഒരു കുടിയാനെ എന്നോറിൽനിന്നു ഷിപ്പിച്ചു. ആ വസ്തു യാതൊരാളും കൂഷി ചെയ്യുപോകരുതെന്ന് ആ പ്രദേശത്തുള്ള കുടിയാമാർത്തീർച്ചപ്പെടുത്തി. വസ്തുവിലെ വിളക്കായ്ക്കുവാനോ കൂഷി നടപ്പാനോ കൂലിക്കാരപ്പോലും കിട്ടാതെ എന്നോറു കൂഷി ത്തിലായി. ആ പ്രദേശത്തു ചില കുടിയാൻ യോഗത്തെള്ളും അക്കാലത്തു കുടീട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ ഒന്നു രണ്ടു യോഗത്തിൽ ഒന്നും സന്നിഹിതനായിരുന്നു. കോട്ടയ്യൻ വെച്ച് 1920 സപ്റ്റംബർഇൽ കുടിയ ഒരു യോഗത്തിപാണ് ഒന്നാമതായി ഒന്നാൻ പക്കുകൊണ്ടത്. അയ്യായിരത്തിൽ കുറഞ്ഞ യാതെ മാപ്പിളമാരും എതാനും ഹിന്ദുക്കളും ഹാജരുണ്ടായിരുന്ന ആ യോഗത്തിൽ കുടിയാമാരുടെ സങ്കടങ്ങളെപ്പറ്റി

ഇംഗ്ലീഷു വിദ്യാഭ്യാസം യാതൊന്നും സിഡിച്ചിട്ടില്ലാത്ത ചില മാപ്പിളമാർ ചെങ്ഗു പ്രസംഗങ്ങൾ അക്കൗമിവും ആന്തര വുമായ വാഗ്മിവിലാസത്തിന്റെ ഉത്തമ ദേശാന്തരങ്ങളായിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല കുടിയാഹാരുടെ കഷ്ടത്കളുടെ കാംപിനു തെയ്യും സുചിപ്പിച്ചിരുന്നു. ജനങ്ങളുടെ ഉത്സാഹവും ഏതു ബുദ്ധിമുട്ടും അനുഭവിപ്പാനുള്ള അവരുടെ ഒരു കവും ഉറപ്പും തന്ത്രങ്ങൾ ചിലരെ സാമാന്യത്തില്യിക്കം വിസ്താരിപ്പിച്ചു. കുടിയാൻ സംഘം സിക്രട്ടറിയായിരുന്ന കെ. വി. ഗോപാലമേനോന്നും ആ സദയിൽ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, ആ യോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടിയതും അതിനു വേണ്ടുന്ന സകല തന്ത്രാശകളും ചെങ്കിരുന്നതും ആ പ്രദേശത്തുകാർ തന്നെയായിരുന്നു. മര്യാദക്കാരായ ജനികളോട് കുടിയാർഹാർക്കേം യാതൊരു വിരോധവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു. കുടിയാൻ സംഘത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ജനികളുടെ സകല അവകാശങ്ങളും. നശിപ്പിക്കുകയല്ലായിരുന്നുവെന്നും ആ സദസ്യിൽവെച്ച് കോട്ടുൽക്കിഴക്കെക്കാവിലക തന്ത്രപ്രാറി ചെങ്ഗു പ്രശംസാ വർഷങ്ങളും കുടിയാൻപ്രതിജ്ഞ അവിടെ കുടിയിരുന്നവർ മടികുടാതെ ഒപ്പിട്ടും മറ്റും പ്രത്യക്ഷമാക്കിയിരുന്നു. എന്നുറവിന്റെ രേണുകുമത്തിലുള്ള ആക്ഷേപം നിമിത്തം ഉദ്ദേശ്യം ഇ സംഘം പൊതുവിൽ കുടിയാഹാരുടെ സങ്കടനിവൃത്തിക്കുള്ള സംഘമായി പരിണമിക്കുകയും ആ സംഘത്തിന്റെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ വന്നിച്ചു കുടിയാൻ യോഗങ്ങൾ കോട്ടുൽ, പൊരുളും, കുറുവ മുതലായ പല ദിക്കുകളിലും കുടുകയും കുടിയാൻ പ്രക്ഷാഭത്തിനു അഭേദപ്പുർവമായ ശക്തിയും വ്യാപ്തിയും സിഡിക്കയും ചെയ്യും. പെരിന്തൽമല്ലൂ വക്കീലായി പ്രാക്തീസ് ചെങ്കിരുന്ന ആളും, ദൈര്യം, കാര്യപ്രാണി, സ്വരാജ്യസ്ഥാപിക്കുമായ മുതലായ ശുണ്ണങ്ങളാൽ അപീതിയനുമായ ദാശി. പി. നാരായണമേനോൻ തന്റെ പ്രാക്തീസിനെ ഉപേക്ഷിച്ച് കുടിയാഹാരുടെ സങ്കടനിവാരണത്തിനുവേണ്ടി പരിഗ്രമിക്കുവാൻ ഒരുദ്ദേശിപ്പുറപ്പെട്ടു. ഇംഗ്ലീഷുഭാഷാപരിജ്ഞാനിക്കുവാൻ ഒരുദ്ദേശിപ്പുറപ്പെട്ടു. സുപ്രസിദ്ധനായ കട്ടിലധീരി മുഹമ്മത് മുസലിയാർ തന്റെ ആത്മമിത്രമായ നാരായണമേനോനോടുകൂടി കുടിയാൻ കാര്യത്തിനുവേണ്ടി അത്യശ്വരം ചെയ്യും. കല്പടി മൊയ്ക്കുട്ടി സാഹിബ് മുതലായവർ ഉള്ളിൽനിന്നും ഇവരെ പ്രാത്സാഹിപ്പിച്ചു. ‘കുടിയാൻ’ എന്ന ഒരു പത്രം ആരംഭിക്കുവാൻ നാരായണമേനോൻ ചില പരിഗ്രമങ്ങൾ ചെയ്യും.

കുടിയാൻ പ്രക്ഷോഭത്തിന്റെ ഫലമായി മെച്ചാർത്തും അകുമ്മായ വസ്തു ശീപ്പിക്കലും ആ പ്രദേശത്തെളിൽ അസ്ഥാപായ മായി. ശീപ്പിച്ചിരുന്ന വസ്തുകൾ മുൻകുടിയാമാർക്കു തന്നെ ചാർത്തിക്കൊടുപ്പാൻ ജമികരം സമ്മതിച്ചുതുടങ്ങി. ജമികുടിയാൻ കാര്യം വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തുവാനുള്ള നിയമം അത്യാവശ്യമാണെന്ന് ജമികരം തന്നെ ആവശ്യപ്പെട്ടതെങ്കിൽ ഒരു ഘട്ടത്തെ ഈ പ്രക്ഷോഭം സുചിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി.

1921 ജനവരിയിലാണ് പുക്കോട്ടുരിനടക്കുത്ത് എടുത്ത എന്ന സഹായത്തുവെച്ച് ഒരു വസ്തിച്ച കുടിയാൻ യോഗം കുടിയത്. ഈ സഭയുടെ ഭാരവാഹികരം വിലാഹത്തുകാരുവും കുടിയാൻ കാരുവും രണ്ടും സഭയുടെ ആലോചനാവിഷയ തൊളാക്കിവെച്ചിരുന്നു. എത്രയോ ആയിരം ജനങ്ങൾ ഈ സഭയിൽ ഹാജരായിരുന്നു. മഞ്ചവരിക്കാരൻ ഒരു പരദേശി പ്രാംശണന് ഒരു മാപ്പിള കുടിയാൻറെ കൈവശത്തിലുള്ള ഭൂമിയെ മെച്ചാർത്തു കൊടുക്കുകയോ ശീപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യിരുന്നു. ശീപ്പിക്കപ്പെട്ട കുടിയാന്റെ കൈയിൽ ധാതോരു തെററും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും. ഈ ജമിയുടെ പ്രസ്ത്രി അകുമ്മായിരുന്നുവെന്നും ആ പ്രദേശത്തുകാർ വിശ്വസിക്കുന്നും ശീപ്പിച്ച വസ്തു ധാതോരാളും നടന്നുപോക്കുതെന്നും അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും. കുടിയാമാരുടെ ഈ നിശ്ചയത്തിന് ശക്തിവരുത്തുവാൻവേണ്ടിയാണ് മേൽപ്പറമ്പി യോഗം. തദ്ദേശവാസികരം അവിടെ വിളിച്ചുകൂടിയത്. അകലാപത്തു വിലാഹത്തുകാരുടെ തിലും ജനങ്ങൾ അതിയായ ഉത്സാഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നതുകാണും രണ്ടു കാര്യങ്ങളും കുടിച്ചേർത്ത ഒരു യോഗമാണ് അവിടെ കുടിയത്. ഈ യോഗത്തിൽ ഹാജരാകുവാൻ പ്രധാനികളായ കോൺഗ്രസ്സ് വിലാഹത്തു നേരാക്കുമ്പെട്ടു. സാധിച്ചിരുന്നില്ല. അകുമരാഹിത്യത്തെപ്പറ്റി അവിടെ കുടിയ ജനങ്ങളെ ശരിയായി മനസ്സിലാക്കുന്നതായ പ്രസംഗങ്ങളും അവിടെവെച്ചു വലുവരും ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ എന്നും സംശയമാണ്. ഈ യോഗത്തിനു ശേഷം പുക്കോട്ടുരിൽ കുടിയാൻ പ്രസ്ഥാനത്തിനും വിലാഹത്തു പ്രസ്ഥാനത്തിനും വലുതായ ശക്തിസില്ലിച്ചു. പക്ഷേ, അവയുടെ ഗതി അകുമത്തിലേള്ളായിരുന്നുവെന്നു ലഹരിയ്ക്കുമുന്പു നടന്നതും പിന്നീടു വിസ്തരിക്കുന്നതുമായ പല സംഭവങ്ങളും ദേശാന്തപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. മഞ്ചവരിക്കാരൻ പട്ടരും കുടിയാമാരും തമിലുള്ളള്ള വഴക്കിൽ പുക്കോട്ടുരിച്ചേരിക്കേണ്ടാരും നോക്കി അവിടെ കോവിലകത്തു താമസി

ചീരുന്ന അന്നത്തെ നിലപയുർ ആറാം തിരുമുള്ളാട് പട്ടക്കു വേണ്ടി ആദ്യം ശിപാർശി പറയുകയും പിന്നീട് കുടിയാ നാരെ ഭീഷണിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുവെങ്കിലും അതുകൊ ണ്ണാനും യാതൊരു ഹലവുമുണ്ടായില്ലെന്നു മാത്രമല്ല കുടിയാഹാരിൽ വളരെ അനുഭാവമുള്ള ഒരു ജനിയാണെന്നു പ്രത്യേകിച്ചു വ്യാതി സന്ധാദിക്കാതിരുന്ന ആറാം തിരുമുള്ള പ്രാടവർക്കാം ഈ കാരണത്താലും മറ്റും മാപ്പിളമാരുടെ അധികരിച്ച അതുള്ളിക്കു പാത്രമായിത്തീരുകയുമാണ് ചെയ്ത്. വേറോ ഒരു സംഗതിയിലും ആറാം തിരുമുള്ളപ്പാട് മാപ്പിള മാരുടെ അനിഷ്ടം സന്ധാദിച്ചു. അതു പക്ഷേ, കുടിയായും സംഖ്യമായ ഒരു കാര്യമല്ലായുംകയാൽ അതിനെപററി മഹാരവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളാം.

വിലാഹത്തു പ്രസ്ഥാനം. ചിലേടങ്ങളിൽ ദുഷ്പിച്ചി രുന്നതിന്നീരു സുചനകളെപ്പറ്റി മുണ്ഡാരു ലേവന്തത്തിൽ ഞാൻ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെല്ലാ. അതുപോലെ കുടിയാൻ പ്രസ്ഥാനത്തെയും ചില കുടിയാഹാർ ജനികളെ ന്യായരഹിതമായി ഉപദ്രവിക്കുവാൻ ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു വെന്നും സമ്മതിക്കാതെ കഴികയില്ല. അകുമരാഹിത്യം സപീകരിച്ചു വിലാഹത്തു പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്ന ചില പ്രവർത്തകഹാർപോലും ഗവർമ്മെണ്ടിനോടു മാത്രമല്ല സഹകരണ ത്യാഗത്തിനു വിരോധമായി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന നാട്കാരോടുപോലും സഹകരണത്യാഗം. അനുപ്പിക്കേണ്ട താണ്ണാനും ശാംച്ചതായും പ്രസംഗിച്ചതായും അതുനിമിത്തം തലപ്പേരി, തിരുരങ്ങാടി മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ നാട്കാരിൽ ചിലർക്കു ഉപദ്രവങ്ങൾ നേരിട്ടായും വായനക്കാരിൽ ചിലർ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരിക്കാം. മഹാത്മാഗാന്ധി ഈ വിധം പൊറിപ്പുരണത്തിന് തീരെ വിരോധിയായിരുന്നു വെക്കില്ലും വാഴിയും ഉത്സാഹവും വിലാഹത്ത് കാര്യത്തിലുള്ള പ്രസക്തിയും ഒരുക്കിനിർത്തുവാൻ സാധിക്കാത്തതു കൊണ്ടോ, അജ്ഞതകൊണ്ടോ ഇതും സഹകരണത്യാഗത്തിൽ പെട്ടതാണെന്നു ചിലർ അന്യാളിച്ചതുപോലെ കുടിയാൻ പ്രക്ഷാണംബന്ധമായി നടന്ന സഹകരണത്യാഗവും ജനികളെ ഏതുവിധിയിലും ഉപദ്രവിക്കാനുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗമായി ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണെന്നും ചിലർ മനസ്സിലാക്കി. അകുമ്മായി ഷിപ്പിച്ചടക്കുന്ന വസ്തു കുടിയാഹാരാരും കുഷിചെയ്യരുതെന്നല്ലാതെ അങ്ങനെ ഷിപ്പിക്കുന്ന ജനിയെ സമുദായത്തിൽ നിന്നോ പഞ്ചസ്ഥാനത്തിൽനിന്നോ പൊരിപ്പിച്ചു നിർത്തേണ്ടതാണെന്നു കുടിയാൻ സംഘം. ആവശ്യ

പ്ലേറ്റിരുന്നില്ല. പക്ഷെ, കുടിയാൻ പ്രക്ഷോഭം ബലമായി നടന്നിരുന്ന കോട്ടുർ, കുറുവ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ജനി കളുടെ നിത്യജീവിതം പോലും അസാധ്യമാക്കിത്തീർക്കുന്ന രിതിയിലും സഹകരണത്യാഗമാണ് ചില കുടിയാക്കാർ ആരംഭിച്ചത്. കുടിയാൻ സംഘത്തിന്റെ ബലം കൊണ്ടും പ്രക്ഷോഭത്തിന്റെ ശക്തികൊണ്ടും ഇതു ശക്തനായ ജനിയെ പ്ലേറ്റും സാമാന്യത്തിലധികം ബുദ്ധിമുട്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. പക്ഷെ, കുടിയാക്കാരുടെ ഈ പ്രവൃത്തി അധർമ്മായിരുന്നു വെന്ന് അവർ മനസ്സിലാക്കിയില്ല. വന്നുസംബന്ധമായ യാതൊരുക്കമവും ചെയ്യാത്ത ഒരു ജനിയുടെ നേരെ ഒരു കുടിയാൻ സഹകരണത്യാഗം പ്രയോഗിച്ചു കഷ്ടത്തിലാക്കുകയും അക്കാരും അറിഞ്ഞു തൊൻ സ്ഥലത്തു പോകുകയും സുക്ഷ്മമായ അനേപാദണം നടത്തിയതിൽ തെററു കുടിയാക്കി വശമാണെന്ന് എനിക്കു ബോദ്ധ്യപ്ലേറ്റുകയും ചെയ്തു. പ്രസ്താവത്തിലെ കുടിയാക്കി പ്രവൃത്തികൾ കുടിയാൻ സംഘം യാതൊരു വിധത്തിലും, ഉത്തരവാദിയല്ലെന്നും അപ്രകാരമുള്ള സഹകരണത്യാഗത്തെ കുടിയാൻ സംഘം പ്രതികൂലിക്കുന്നതാണെന്നും ആ കുടിയാക്കാൻ തൊൻ ധരിപ്പിച്ചപ്പോൾ താൻ ചെയ്തതു തെററാണെന്നും അയാൾ സ്ഥാപിച്ചു. പിന്നീടു ജനിയെ ഉപദ്രവിച്ചില്ല.

മേൽപ്പുകാരം ചില ദോഷങ്ങൾ കുടിയാൻ പ്രക്ഷോഭത്തെയും ബാധിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും കുടിയാക്കാരുടെ ഉദ്ദേശ്യസിദ്ധികൾ കുടിയാൻ പ്രതിജ്ഞക്കുന്നുസറിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതു തന്നെയായിരുന്നു ഉത്തമവും എഴുപ്പുവുമായ മാർഗ്ഗമെന്നുള്ളതു പലർക്കും ബോദ്ധ്യപ്ലേറ്റും അപ്പോഴാണ് മിസ്സർ തോമസ് കുടിയാൻ പ്രസ്ഥാനത്തെയും വിലാഫത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തെയും ദരടിക്കു നശിപ്പിക്കുവാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യതോടുകൂടി 144—0. വകുപ്പും പ്രകാരമുള്ള ചില കല്പനകൾ പുറപ്പെടുവിച്ചത്. കുടിയാക്കാരുടെ സങ്കടങ്ങൾക്ക് അക്രമഹാിതമായ മാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടെ നിവൃത്തി കിട്ടുവാൻ മാർഗ്ഗമുണ്ടെന്ന് മാപ്പിളമാർക്ക് ബോദ്ധ്യപ്ലേറ്റിരുന്നിടത്തോളം കാലം അവർ യാതൊരുക്കമവും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നില്ല. അക്രമഹാിതമായ മാർഗ്ഗത്തിൽ വല്ല അധർമ്മവും മേൽ വിവരിച്ചപ്രകാരം അവർ വിവരമില്ലാതെ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു, എങ്കിൽക്കൂടെ കാര്യം മനസ്സിലാക്കുവോരാ അവർ അതിൽ നിന്നു പിൻവലിയുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ യാതൊരു സഭകളോ പ്രസംഗങ്ങളോ പാടില്ലെന്ന് അധികാരം സ്ഥാനാർ കല്പിച്ചതോടുകൂടി മാപ്പിളമാരായ കുടിയാക്കാർ

നിരാശയ്ക്കു വശഗരായിത്തീരുകയും അകുമരാഹിത്യത്തിലുള്ള വിശ്വാസം അവർക്കു കുറഞ്ഞുവരികയും ചെയ്യും. നേർവചിയിൽ അവരെ നയിക്കുവാൻ ഉത്തരവാദിത്പ്രഖ്യായമുള്ള പ്രവർത്തകമാർക്കു സ്വാതന്ത്ര്യവും ഇല്ലാതായി. ഇതുനിമിത്തമാണ് പുക്കോട്ടുർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ കുടിയാമാർ അകുമത്തിനു ഒരുണ്ടിയൽ.

കലാപത്തിനെറ്റ ആരംഭം

വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനം, കുടിയാൻ പ്രക്ഷോഭം, അധിക്രമാരുടെ മർദ്ദനന്നയം, പോലീസുകാരുടെ ഉപദ്രവം എന്നിങ്ങനെ പല കാരണങ്ങളും മലയാളത്തിനെറ്റ പ്രശാന്ത തജ്ജു ശരവമായ ഭേദം വരുത്തിയിരിക്കുന്നു. ജനങ്ങളുടെ വ്യസനത്തെയും കോപത്തെയും വർഖിപ്പിക്കുന്ന പല സംഗതികളും ഇട്ടജ്ഞിട്ടജ്ഞുണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവയ്ക്കു ശ്രദ്ധ വരുത്തുവാനോ അക്രമരഹിതമായ ഒരു പ്രക്ഷോമായി ഈ വികാരങ്ങളെ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തുവാനോ അധിക്രമാരുടെ അധികാരപ്രയോഗത്താൽ നേതാക്കരിക്കുന്നു. കോൺഗ്രസ്സ് കാര്യപരിപാടിക്കെന്നുസരിച്ചു ഓരോ അംഗങ്ങളിലും കോൺഗ്രസ്സ് സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടില്ലെന്നു മാത്രമല്ല അനേകം അംഗങ്ങൾക്കുടി പൊതുവായി സംഘങ്ങൾ സ്ഥാപിപ്പാൻ പോലും കോൺഗ്രസ്സ് ഭാരവഹിക്കാക്കാൻ സാധിച്ചിരുന്നില്ല. ആ പ്രവൃത്തിക്ക് ആരംഭിച്ചപ്പോഴാണ് ജനാദിയാക്കും ഹൃദയപ്പേരെയും മറ്റും കലക്കർ മിസ്റ്റർ തോമസ് ബന്ധനസ്ഥരാക്കിയതെന്നും 144-ാംവകുപ്പ് പ്രയോഗിച്ചു യോഗങ്ങൾ മുടക്കിയതെന്നും മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടോ. സഹകരണത്യാഗപ്രസ്ഥാനം നിമിത്തം ഗവർമ്മെന്റിലുള്ള ഡേ. ജനങ്ങൾക്കു വളരെ ചുരുങ്ങിയിരുന്നു. അക്രമരഹിത്യത്തെപ്പറ്റി നേതാക്കരിക്കാർ പ്രസംഗിച്ചിരുന്നത് വെറും നയം മാത്രമായിരുന്നുവെന്നും ധമാർത്ഥത്തിൽ ഗവർമ്മെന്റിനോട് അക്രമം പ്രവർത്തിക്കുന്നത് തെററില്ലെന്നും എതാനും ചീലർ തെററിലും ചീലും രൂപീകരാരുടെ പട്ടാളങ്ങൾ ഒരുമുഴുവനും ഒക്കുത്തിയിരിക്കുന്നുവെന്നും അവരുടെ ശക്തിക്കു വലുതായ നൃന്തര പററിയിരിക്കുന്നുവെന്നും പലരും വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. മലപ്പുറം മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ നിർത്തിയിരുന്ന പട്ടാളത്തെ നീകം ചെയ്തു ഈ വിശ്വാസത്തെ പ്രഖ്യാപിച്ചു. മലപ്പുറം ബാരക്കിലുള്ള സാമാനങ്ങൾ പോലും ലേലംചെയ്യു വിററത്തു കണ്ടപ്പോൾ ഗവർമ്മെന്റിന് പണത്തിനുപോലും ക്ഷാമമായിരിക്കുന്നുവെന്നു ചീല മാപ്പിളമാർ വിശ്വസിച്ചു. കോൺഗ്രസ്സു വകയായും വിലാഹത്തു വകയായും വളംഡിയർമാരെ ചേത്തിരുന്നത് ഗവർമ്മെന്റിനു യുദ്ധത്തിനൊരുദ്ദേശം

തിന്നാളുള്ള സംരംഭമാണെന്ന ചില മുദ്ദൾ വിശദസിച്ചു. അകുമ രാഹിത്യത്തിൽ വിശദാസമില്ലാത്ത ആലി മുസലിയാരെപ്പോൾ പ്രയുള്ള ഉപദേശാക്കളുടെ ഉപദേശങ്ങൾ ഫലവത്താകുവാൻ തുടങ്ങി. മെസപൊട്ടോമ്യൂറിൽനിന്ന്⁹ പിരിച്ചുയക്കപ്പെട്ടവരും തന്നിമിത്തം ജീവിതമാർഗ്ഗം നശിച്ചു¹⁰ ശവർമ്മ ണ്ണിനോട്¹¹ അതുപരായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളവരുമായ മാപ്പിളപ്പട്ടാളക്കാർ അകുമബീജത്തെ നാട്ടിൽ വിതച്ചു. താമരയൈരി, പുക്കോട്ടുർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ കണ്ണ അകുമങ്ങളുടെ ചില പ്രത്യക്ഷചിഹ്നങ്ങൾ കോൺഗ്രസ്സ്, വിലാപത്ത്¹² ഇവയോടു സംബന്ധപ്പെട്ടവയല്ലെന്നു കോൺഗ്രസ്സ്¹³ നേതാക്കരിക്കുന്ന കരുതി അവയെ മുളയിൽത്തന്നെ നുള്ളിക്കളേവാനായി തങ്ങളാൽ ആവുന്നേന്നതെന്നാൽമുള്ള ശ്രമങ്ങൾ ചെയ്യാതെ, മനഃ പൂർവ്വമല്ലെങ്കിലും നിർഭാഗ്യകരമായ ഉപേക്ഷ കാണിച്ചു. ഇങ്ങനെയുള്ള പല സംഗതികളും അധികൃതനാരുടെ അപ നയമാകുന്ന തീപ്പാരിയിൽ ഉൽഭൂതമായ കൊടുംതീയിനു¹⁴ ശക്തിയും വ്യാപകത്രവും ഉണ്ടാക്കുവാൻ ഏറെക്കുറെ സഹായിച്ചു.

1921 ആഗസ്റ്റ്¹⁵ 21-ാം-ഡാഡാപ്പോ കലാപത്തിന്റെ ആരംഭം. ഇതിനു സുമാർ രണ്ടുമാസം മുമ്പു മുതല്ലി തന്നെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട ചില ഭൂർജ്ജക്ഷണങ്ങളെപ്പറ്റി തെള്ളാനു പ്രസ്താവിക്കാം.

എറിനാടു താല്പുകിൽ മലപ്പുറത്തുനിന്ന്¹⁶ നാലഞ്ചു നാഴിക വടക്കുപടിഞ്ഞാറായും മഞ്ഞേരിനിന്ന്¹⁷ നാലഞ്ചു നാഴിക തെക്കുപടിഞ്ഞാറായും പുക്കോട്ടുർ എന്നൊരു സ്ഥലമുണ്ട്. ഇവിടുത്തെ നിവാസികളിൽ ഒരുമുകളാലും പേര് മാപ്പിളമാർത്തന്നെന്നാണ്. നിലപുർ കോവിലകം വക സ്വന്തത്തുകരാ ധാരാളം. ഈ പ്രദേശത്തുള്ളതുകൊണ്ട് അവയുടെ മേലനേപ്പണ്ടിനും മററുമായി ആ കുടുംബ ത്തിലെ രോഗം സ്ഥിരമായി താമസിച്ചുവരുന്ന രൂപ കോവിലകവും ഇവിടെയുണ്ട്. കലാപത്തിൽ നടന്ന പല സംഘ ഞാളാലും ഇവിടുത്തെ മാപ്പിളമാർ സാധാരണയിൽ കവിഞ്ഞ മത്ത്രാന്തുള്ളവരായിരുന്നുവെന്ന്¹⁸ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ആലി മുസലിയാർ വളരെക്കാലം ഇവിടെ വേദം പാഠിപ്പിക്കുവാൻ താമസിച്ചിട്ടുള്ളതിന്റെ ഫലമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനവധി ശിഷ്യരാർ ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. മലപ്പുറം നേർച്ചിഞ്ഞുവരുന്ന പെട്ടികളിൽവെച്ചു¹⁹ ഏറിവും പ്രധാനമായ പെട്ടി പുറപ്പെട്ടുവരുന്ന പൊട്ടിയാട്²⁰ ഏന സ്ഥലത്തെങ്ങും²¹ ഇവിടെനിന്ന്²² രണ്ടുനാഴിക ദൂരം മാത്രമെയുള്ളു. കുടിയാൻ പ്രക്ഷോഭത്തെപ്പറ്റി വിവരിച്ചപ്പോൾ

അതു സംഖ്യമായി സഹകരണത്യാഗം അനുഷ്ഠിച്ചതായി പറത്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ നേരാണിത്. വിലാഹത്ത് സംഖ്യമായും ഒരു വസ്തിച്ച യോഗം ഇവിടെ കൂടുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. പോലീസുകാരുടെയും മറ്റു അധികൃതരായും ദേയും ഇഷ്ടത്തിനും സംപ്രീതിക്കും വേണ്ടി ജനസാമാന്യത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിനും വിപരീതമായി എന്തുകാരുവും പ്രവർത്തിപ്പാൻ സന്നദ്ധരായ ചുരുക്കം ചില മാപ്പിളമാരിൽവെച്ചു് അഗ്രഗണ്യമായ തിരുവന്നാടി അധികാരി മുസകുട്ടി അവർക്കെളു കഴിച്ചാൽ ആകൃതികൊണ്ടു് പ്രകൃതികൊണ്ടു് എകദേശം തുല്യതപരമുള്ള പേരാപ്പുറവൻ അഹമദുകുട്ടി അധികാരി പ്രവൃത്തി നിർവ്വഹിച്ചു വന്നിരുന്ന വള്ളുവസ്തുവാം അംഗത്വത്തിലേയ്ക്കു് ഈ സ്ഥലത്തുനിന്നു് രണ്ടുനാഴിക മാത്രമേ ദൂരമുള്ളു. ഈ അധികാരി വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിനും ആദ്യം മുത്തിപ്പുതന്നെ വിരോധിയായിരുന്നു. വള്ളുവസ്തുവാം അംഗത്വത്തിൽ പുല്ലാര എന്ന ഒരു സ്ഥലമുണ്ട്. ഈ സ്ഥലത്തുവെച്ചു് കൊല്ലംതോറു് മാപ്പിളമാർ ശോശ്മായ രീതിയിൽ ഒരു നേർച്ച കഴിച്ചുവരാറുണ്ട്. വാദ്യശോശ്മായം മുസൽമാനാർ പ്രായേണ അധികാരി കരുതാറുണ്ടെങ്കിലും മലപ്പുറം നേർച്ച, പുല്ലാര നേർച്ച മുതലായ ചില നേർച്ചകളിൽ, “മുടലും വിളിയും” (ചെണ്ടേകാടലും കുഴൽ വിളിയും) പ്രധാനമായ എല്ലാങ്ങളായിരുന്നു. 1921 മെയ്, ജൂൺ ഈ കാലത്താണ് അക്കൗംഡൈത്തെ നേർച്ച പുല്ലാരവെച്ചു് കൊണ്ടാടിയത്. വിലാഹത്തിനും നൃന്തര നേരിട്ടിരിക്കുന്ന സംഗതിയാൽ വ്യസനസൂചകമായി “മുടലും വിളിയും” വർജ്ജിക്കേണമെന്നു് പുക്കോട്ടുർക്കാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. അതുപേക്ഷിക്കുവാൻ പാടിശ്വന്നു പേരാപ്പുറവനും അധാരുകക്ഷിയിൽപ്പെട്ടവരും വാടിച്ചു. അതിനെ സംഖ്യിച്ചു വലിയ വാഗിയും വശക്കുമായി. നിലപ്പുറ കോവിലകം വക പുക്കോട്ടുർ ചേരിയിൽ ഒരു പിരിവുകാരനായിരുന്നവനും പിന്നീടു ആ പ്രവൃത്തിയിൽനിന്നു് പിരിക്കപ്പെട്ടവനും ആയിരുന്ന കളത്തിങ്കൽ മഹത് എന്ന ആളായിരുന്നു പുക്കോട്ടുർ കക്ഷിയിൽ പ്രധാനി. വിലാഹത്ത് കാര്യത്തിലും ഇംഗ്ലാം വളരെ ഉത്സാഹിച്ചു പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു വരെ. നേർച്ചയെ സംഖ്യിച്ചുണ്ടായ ഈ കക്ഷിമത്സരം നിമിത്തം അല്ല. ചില തകരാറുകളെപ്പാമുണ്ടായി. എന്നാൽ അധികൃതരാർ കാലേക്കുട്ടി വേണ്ടുന്ന തത്താശകരം ചെയ്യുവന്നിരുന്നതിനാൽ വലിയ ലഹരകളാണും കൂടാതെ നേർച്ച കഴിഞ്ഞുകൂട്ടി. എക്കിലും നേർച്ച സംഖ്യിച്ചു്

വിത്തിട്ട വഴക്കോ വിവിധങ്ങളായ രൂപത്തിൽ പുറത്തെഴുകു പ്രവേശിപ്പാൻ തുടങ്ങി. പുക്കോട്ടുർ കോവിലകത്തുനിന്ന് ജുലായ് 28-ാം ഒരു തോക്കു കളവുപോയിയെന്ന് ഒരു കേസ്റ്റുത്തേവിച്ചു. അതു കളത്തിങ്കൽ മമ്പതിനെന്നു വീടിലും ക്ഷേമ സംശയത്തിനേൽ അയാളുടെ വീടിൽ പോലീസ് പരിശോധന നടത്തി. ഈ കളവും പരിശോധനയും തന്നെ ഉപദേവിപ്പാനായി വളരുവപെട്ടും അധികാരിയും പുക്കോട്ടുർ കോവിലകത്തും താമസിച്ചിരുന്ന (അന്നത്തെ) ആറാം തിരു മുത്തപാടുംകൂടി കല്പിച്ചുകൂട്ടി ഉണ്ടാക്കിയതാണെന്ന് മമ്പതും കുട്ടാളികളും വിശ്വസിച്ചു. ആ വിശ്വാസത്തിനും എത്രതോളം അടിസ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് പറവാൻ എന്നാൽ സാഡ്യമല്ല. എങ്കിലും മമ്പതും അയാളുടെ കക്ഷി കളും ഇതു പുർണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചിരുന്നുവെന്നതിനും യാതൊരു സംശയവുമില്ല. ഇതുനിമിത്തം പുക്കോട്ടു രൂളു മാപ്പിളമാർക്കോ ആറാം തിരുമുത്തപാടിനോടു മുമ്പു തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്ന ഫേഖത്തിനു പതിനെട്ടു ശക്തിയും ണ്ണായി. അവർ അദ്ദേഹത്തിനെന്നു നേരെ ലഹരിയും ശ്രമങ്ങൾ ചെയ്തുതുടങ്ങി. വാരം മുതലായ ആയുധങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുവെന്നും ശേഖരിപ്പാനും തുടങ്ങി. ജുലായിമാസം ഒന്നുവിൽ ഒരു ദിവസം കളത്തിങ്കൽ മമ്പതും അനവധി മാപ്പിളമാരും സംഘം ചേർന്നും ആയുധപാണികളായി പുക്കോട്ടുർ കോവിലകം ആക്രമിച്ചു. താൻ പിരിവുകാരനായ കാലത്തും തനിക്കു കോവിലകത്തുനിന്നു കിട്ടുവാനുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞ മാസപ്പട്ടി ബാക്കിയും മറ്റും തൽക്ക്ഷണം തരേണമെന്നും ആറാം തിരുമുത്തപാടിനെ നിർബ്ബന്ധിച്ചു. തൽക്കാലം പണമില്ലെന്നും അതെല്ലാം പിന്നീടു തീർച്ചപ്പെടുത്തിത്തരാമെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞ സമാധാനവാക്കുകളെല്ലാം നിരസിച്ചു മാപ്പിളമാർ ആക്രമത്തിനും ആരംഭിച്ചു. അവസാനം അയൽവാസിയും ധനികനുമായ ഒരു മാപ്പിളയെ വരുത്തി അയാളോടു പണമോ പണ്ടമോ വാങ്ങി ഇവർക്കു കൊടുത്തും ഒരു വിധത്തിൽ തകരാറുകളൊന്നും കുടാതെ ബലമായി വന്ന മാപ്പിളമാരെ തിരുമുത്തപാട് പിരിച്ചയച്ചു. ഈ സംഭവം അധിക്കരിച്ചുവരുന്നു ചെവിയിലെത്തി. അവർ സ്ഥലത്തുചെന്നും അനേപാശണങ്ങൾ നടത്തി. 1921 ആഗസ്റ്റ് 1-ാം മനോരി സർക്കാരിന്റെപ്പുകരായി പ്രസ്തി നോക്കിയിരുന്ന ആളും, എം. പി. നാരായണമേനോൻ പേരിൽ കേസ്റ്റു ചാർജ്ജുവെയ്യുകയും അദ്ദേഹത്തെ ശിക്ഷപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിനും പാരിതോഷികമായി ഡെപ്പുട്ടി സുപ്പ്രധാനമായി കയറ്റം കിട്ടിയ ആളും ആയ മി. എം.നാരായണ

മേനോൻ ഇക്കാര്യത്തെപ്പറ്റിയും മറ്റും അനേപഷിക്കുവാനായി പുക്കോട്ടുരെത്തി കളത്തിൽത്തെ മമതിനോടും മറ്റും കോവിലകത്തേയ്ക്ക് വരുവാൻ ആവശ്യപ്പെട്ട് ആളെ അയച്ചു. എന്നാൽ ഉടനെ മമത് കോവിലകത്തേയ്ക്ക് ചെന്നില്ല. തന്റെ സന്നാഹത്തെല്ലാം ശേഖരിച്ചു ഒരു യുദ്ധത്തിനു പോകുന്ന നിലയിൽ വാളും, കത്തിയും, വടിയും മറ്റായുധങ്ങളും ധരിച്ച് 200-ൽ അധികം അളവുകളുടെ യാണ് മമത് ഇൻഡസ്ട്രിസ് അടുക്കലേജ്യും ചെന്നത്. ഇൻഡസ്ട്രിസ് അധികാരം പ്രയോഗിപ്പാൻ ഒരു ദൈർഘ്യമുണ്ടാക്കും. ഇൻഡസ്ട്രിസ് കമ്പനിയുടെ കുതലോടുകൂടിയാണ് മമത് ഇൻഡസ്ട്രിസ് അടുക്കലേജ്യും ചെന്നത്. ഇൻഡസ്ട്രിസ് അധികാരം പ്രയോഗിപ്പാൻ ഒരു ദൈർഘ്യമുണ്ടാക്കും. ഇൻഡസ്ട്രിസ് കമ്പനിയുടെ കുതലോടുകൂടിയാണ് ഇൻഡസ്ട്രിസ് അടുക്കലേജ്യും ചെന്നത്. പക്ഷെ, സമർത്ഥനായ നാരായണമേനോൻ പല തത്ത്വങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചു ഇവരെ ഒരു വിധത്തിൽ മടക്കി അയച്ചു. ഈ സംഖ്യകളിൽ വുത്താനം. നാടക്കളാം മുഴങ്ങി. ‘മദിരാശി മെയിൽ’ മുതലായ പത്രങ്ങൾ അതിനെപ്പറ്റി ലേവന്നുണ്ടും. മുഖപ്രസംഗങ്ങളും വർഷിച്ചു. അധികൃതന്മാർ കോപാന്തരായി. ഹിച്ചുകോക്ക് പല്ലിറുമ്പി. കലക്കർ തോമസ്സിനും ബുദ്ധി ഫേഡിച്ചു. ഏറനാട്ടിലെ മാപ്പിളമാരെ ഒരു പാഠം പാഠിപ്പിക്കേണമെന്ന് അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. വിവേകത്തെ കെട്ടിവെച്ചു. പ്രതിക്രിയാദുർദ്ദേശ്യത്തെ അഴിച്ചു വിട്ടു. അതിന്റെ ഫലം അവരും നാടുകാരും ഉടൻ തന്നെ അനുഭവിക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്യു.

പുക്കോട്ടുരിലുണ്ടായ തകരാറുകളുടെ ഫലമായി അധികൃതന്മാർ കുപിതരായിത്തീർന്നുവെന്ന് വിവരിച്ചുവണ്ണോ. എങ്കിലും ആ തകരാറുകൾ പ്രവർത്തിച്ചവരുടെ നേരു വേണ്ടുന്ന നടപടികൾ നടത്തുവാനായി അവർ ഏതാനും ദിവസത്തേയ്ക്കു യാതൊന്നും പ്രവർത്തിച്ചതായി കാണുന്നില്ല. മുൻ അദ്ദൂരായത്തിൽ വിവരിച്ച ശൈരവമായ സംഭവങ്ങൾ ആഗസ്റ്റ് 1-ാം-ഒ-ധാണ്ഡലോ പുക്കോട്ടുരിൽ നടന്നത്. എങ്കിലും ആഗസ്റ്റ് 17-ാം-ഒ വരെ ഈ സംഭവത്തിലേർപ്പെട്ട വരെ യാതൊരാളെയും അററ്റും ചെയ്തിരുന്നില്ല എന്നു മാത്രമല്ല അവരെ പിടിക്കുവാനായി യാതൊരു വാരണ്ണം പുറപ്പെടുവിച്ചതായിപ്പോലും അറിയുന്നില്ല; ലഹരിയുടെ ആരംഭത്തിനുശേഷം ഗവർമ്മെന്റും ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റും പ്രസിദ്ധം ചെയ്ത ചില പ്രവ്യാപനങ്ങളിൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ തിരുന്നാടാണി യാത്രയ്ക്കു പുക്കോട്ടുരി സംഭവങ്ങൾ ഒരു പ്രധാനകാരണമായി പ്രസ്താവിച്ചു കാണംമാനുണ്ട്. എങ്കിലും തിരുന്നാടാണി യാത്രയ്ക്കുള്ള തർക്കാലകാരണം അതായിരുന്നുവെന്ന് തോന്നുന്നില്ല. അതെന്നെന്നായിരു

നുവേക്കിൽ ആഗസ്റ്റ് 17-ാം കു മുന്പായിത്തന്നെന്ന അവർ വല്ലതും പ്രവർത്തിപ്പാൻ സംഗതിയുണ്ടാകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ആഗസ്റ്റ് 17-ാം വരെ അവർ യാതൊന്നും പ്രവർത്തിച്ചു കാണുന്നില്ല. പുക്കോട്ടുർ മാപ്പിളമാരിൽ പ്രധാനികളുടെ പേരിൽപ്പോലുമുള്ള വാറണ്ണുകര മിസ്റ്റർ തോമസ് പ്ലിട്ടിട്ടുള്ളതും ആഗസ്റ്റ് 18-ാം-യാണ്. ശൈഖം ചിലരുടെ പേരിൽ 17, 18 തിയ്യതികളിലാണ് വാറണ്ണ് പ്ലിട്ടിട്ടുള്ളതും. മേപ്പടി വാറണ്ണുകര ആഗസ്റ്റിൽ എം. പി. നാരായണമേനോൻറെ കേസ്റ്റിൽ സി. മുതൽ എൽ. വരെ യുള്ള രേഖകളായി ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ആ വാറണ്ണുകളിൽ കാണിച്ച പേരും തിയ്യതിയും താഴെ കാണിക്കുന്നു:

പേര് വിവരം	വാറണ്ണ് പ്ലിട്ടിയുടെ
എം. പി. നാരായണമേനോൻ	18-8-21
ചെമ്പ്രസ്റ്റീരി കുഞ്ഞതിക്കോയത്തേരം	18-8-21
ചെമ്പ്രസ്റ്റീരി കാരാടൻ മൊയ്യീൻ	17-8-21
തിരുരങ്ങാടി കട്ടിലസ്റ്റീരി മുഹമ്മത്	
മുസലിയാർ	18-8-21
തിരുരങ്ങാടി കാരാട് മൊയ്യീൻകുട്ടിഹാജി	18-8-21
ലവക്കുട്ടി	17-8-21
പുക്കോട്ടുർ കെ. അബ്ദുഹാജി	18-8-21
വള്ളുവപുറം ആലി മുസലിയാർ	
തിരുരങ്ങാടി.	17-8-21

മേപ്പടി പേരുകളിൽ കാരാട് മൊയ്യീൻകുട്ടിഹാജിയും കെ. അബ്ദുഹാജിയും പുക്കോട്ടുർ വിലാഫത്ത് കമ്മിററിയിലെ പ്രധാനികളാണ്. പുക്കോട്ടുർ സംഖ്യാത്മകപ്പെട്ടവരായി ഇവരെയല്ലാതെ മേൽപ്പറഞ്ഞതു പറിൽ ആരും സംശയിക്കപ്പെടുവാൻ വഴിയില്ല. ചെമ്പ്രസ്റ്റീരി തങ്ങൾ പുക്കോട്ടുരിൽനിന്നു 20 നാഴിക കിഴക്കു താമസിക്കുന്ന ആളാണ്. കാരാടൻ മൊയ്യീൻ തിരുരങ്ങാടി വിലാഫത്ത് കമ്മിററിയിലെ ഒരു പ്രധാന അംഗമായിരുന്നു; അപ്രകാരംതന്നെ ആലി മുസലിയാരും ലവക്കുട്ടിയും തിരുരങ്ങാടി സ്ഥിരതാമസക്കാരാണ്. മുഹമ്മത് മുസലിയാർ വിലാഫത്ത് കമ്മിററി പ്രസിദ്ധീയാണും. എം. പി. നാരായണമേനോൻ എറിനാട്ടു താലുക്ക് കോൺഗ്രസ്സ് കാര്യദർശിയുമായിരുന്നു. സഹകരണത്യാഗപ്രസ്ഥാനത്തിനുശേഷം ഗവർണ്ണമെഡിൻറെ ശ്രദ്ധ സമാധാനപരിപാലന തേതക്കാരാണ് ഈ പ്രസ്ഥാനത്തെ നശിപ്പിക്കുന്നതിലായിരുന്നു പതിഞ്ഞതിരുന്നത് എന്നത് കുപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. അതി

നാൽ ആ പ്രസ്ഥാനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവരെന്നു സംശയിക്കപ്പെട്ടവരുടെ പേരിൽ തീരെ അവാന്വേഷമായ കുറഞ്ഞും ആരോപിച്ചു അവരെ ബന്ധനസ്ഥരാക്കിയിരുന്നതു അക്കാദം സർവസാധാരണമായിരുന്നു. എന്നു കാരണത്താലോ രാജ്യത്തു വല്ല തകരാറും അക്കാദം ഉണ്ടായിക്കണ്ടത് അതിനെ ഈ പ്രസ്ഥാനവുമായി സംബന്ധിപ്പിച്ചു പ്രസ്ഥാനത്തെ നശിപ്പിക്കുവാൻ ഉപയോഗിക്കുന്നതും പ്രത്യേകിച്ചു ഒരു മാമുലായിത്തീർന്നിരുന്നു. ഈ മനോഭാവമാണ് പുക്കോട്ടുരിലുണ്ടായ തകരാറുകൾക്കുശേഷം മലബാറിൽ പ്രത്യേകിച്ചെപ്പെട്ടു കണ്ടത്. ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിന്നുശേഷം ലഹളയുടെ കാരണങ്ങളെപ്പറ്റി ഗവർമ്മെന്റു പ്രസിദ്ധം ചെയ്ത പ്രവ്യാപനങ്ങൾ സുക്ഷ്മമായി പരിശോധിച്ചു നോക്കിയാൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റുടു പുറപ്പെട്ടുവിച്ച വാരണ്ണകൾക്കും അവ നടത്തുവാനായി താൻ തന്ന പുറപ്പെട്ടിരിക്കിയതിന്നും മുന്നു കാരണങ്ങളാണ് “പ്രസ്ഥാവിച്ചുകാണുന്നത്”: (ആഗസ്റ്റ് 22-ാം ദിവസം ‘മദിരാശി മെയിലി’-ൽ നോക്കുക)

1. 1894-ൽ ലഹളയിൽ കൊല്ലപ്പെട്ട മാസ്തിളമാരെ തിരുവന്നാടിയിൽ മറച്ചെങ്കിലും സ്ഥലത്തു പ്രാർത്ഥന നടത്തിയത്.

2. അന്യായമായി പുക്കോട്ടുരിലുള്ള ഒരു മാസ്തിളകുടിയാൻറെ വീട്ടു ശോധനചെയ്യുവെന്ന നാട്യത്തിനേൽക്കെടുത്തിരുന്നു. കുടിയാൻറെ ജന്മിയോടു പണം. അപഹരിച്ചതും. ഇൻഡ്രാ കൊലപ്പെട്ടത്തുവാനായി ശ്രമിച്ചതും.

3. തിരുവന്നടക്കത്തുള്ള താനാളുറിൽ കള്ളുചെത്തുന്ന വരെ അടിച്ചുപറ്റവിക്കുകയും. കുടങ്ങരു ഉടയ്ക്കുകയും. ചെയ്യുവരെ പിടിക്കുന്നതിൽ പൊലീസിനെ തടസ്സപ്പെട്ടത്തിയത്.

ഈ സംഭവങ്ങൾ ചില സംഖ്യക്കുടെ ഫേരെ നിമിത്തമാണെന്ന് ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് ബോബ്യു. വന്നിരിക്കയോൽ അതിന്റെ തലവന്മാരെ മാസ്തിള ആകും പ്രകാരം പിടിച്ചു വേണ്ട നടപടികൾ നടത്തുവാനായിട്ടാണ് ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് തിരുവന്നാടിക്കു പോയതെന്നാണ്. ഈ കമ്മുണിക്കേഷയിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതീട്ടുള്ളത്. ഇവയിൽ താനാളുറിലുണ്ടായെന്നു പറയുന്ന സംഭവം കോൺഗ്രസ്സിന്റെ കാര്യപരിപാടിയിൽ അടങ്കിട്ടുള്ള മദ്യപാനനിരോധവുമായി സംബന്ധമുള്ളതായി കരുതാമായിരിക്കാം. എന്നാൽ കുടി ആക്രമരാഹിത്യത്തെ അംഗീകരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്ന കോൺഗ്രസ്സ്-വിലാഹമത്ത് പ്രവർത്തകരാർ അടികലശലിന്നും മദ്യകുംഭം ഉടയ്ക്കുന്നതിന്നും പൊലീസ്സിനെ ഉപയോഗിച്ചു ചെയ്യാൻ ആവശ്യമായിരിക്കാം.

വിക്കുന്നതിനും ഒരിക്കലും അനുകൂലികളാണെന്നു സംശയിക്കുന്ന പ്രസ്താവനാർക്കിട്ടി പൊന്നാനി താലുക്കിൽ യാതൊരുക്കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തിയും ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത നാരാധാരമെന്ന വൻ ഇതിനു ഏതു വിധത്തിലും ഉത്തരവാദിയാക്കുവാൻ തരമില്ല. പുക്കോട്ടുറിലുള്ള തകരാറുകൾ ഒരു കുടിയാനും ജീവിയും തമ്മിലുള്ള സ്വരച്ചേർച്ചയില്ലായ്ക്കുന്ന ഫലമായിരുന്നുവെന്ന് ഗവർമ്മേണ്ടുതന്നെ ഏതാണ്ടു സഹതിക്കുന്നു. അതിനു മുഹമ്മദ് മംലവിയും നാരാധാരമെന്നവനും ചെന്തുള്ളിരി തങ്ങളും ഒരുവിധത്തിലും ഉത്തരവാദിയാക്കുവാനും വഴിയില്ല. തിരുവരങ്ങാടിയിൽ നടത്തിയെന്നു പറയുന്ന പ്രാർത്ഥനകളും ഇരുവരുമായും യാതൊരു ബന്ധവുമില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല, മേപ്പടി പ്രാർത്ഥനകൾ എങ്ങനെയാണ് കുറിക്കരമാക്കുന്നതെന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്നതുമില്ല. ആലി മുസലിയാരുടെ കേസിൽ മേപ്പടി പ്രാർത്ഥനകൾ ഒരു കുറിക്കായി ജീഡിമാർ സ്വീകരിച്ചതുമില്ല. എന്നാൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ എട്ടു പേരും വിലാഹത്തുമായി ഒരു വിധത്തിലാല്ലെങ്കിൽ മരിറാരു വിധത്തിൽ ബന്ധപ്പെട്ടവരായിരുന്നു. ‘ചുക്കില്ലാതെ കഷായമില്ല’ എന്ന പഴമാഴിക്കുന്നുസരിച്ചു വിലാഹത്തില്ലാതെ യാതൊരു കരാറുമില്ലെന്ന് വിശ്വസിക്കുകയോ, വിശ്വസിച്ചിരുന്നുവെന്ന് നടക്കുകയോ ചെയ്തിരുന്ന മിസ്റ്റർ തോമസ്സിൻറെ ഭാഷ്യിയിൽ മേൽപ്പറഞ്ഞ സ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ട വ്യാധിക്കു വിലാഹത്തുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവരെ പിടിച്ചു ബന്ധിക്കുന്നതല്ലാതെ മറ്റു യാതൊരു മാറ്റുമരുന്നും കാണുവാൻ സാധിച്ചിരുന്നില്ല. അതുതന്നെ കണ്ണുപിടിക്കുവാൻ ആഗസ്റ്റ് 17-ാം-വരെ മിസ്റ്റർ തോമസ് കാക്കണ്ണിവനും എന്നിട്ടും പോലീസ്സിനു തടസ്സം നേരിട്ടു പുക്കോട്ടുരക്കോ താനാളുർക്കോ അല്ല ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് സെസന്യസമേതം യാതുചെയ്തും. വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിനും ആദ്യകാലം മുതല്ലുതന്നെ ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നതിരുവരങ്ങാടിയാണ്, തന്റെ യുദ്ധസംരംഭങ്ങൾക്ക് ലക്ഷ്യമായി വേച്ചതും. ഈ താമസവും കോക്ക്ലീൻറെ ഭാഷ്യപോലെ ഒരു ദിക്കിലേപ്പിട്ടു നോക്കിയ നോട്ട് മരിറാരു ദിക്കിൽ പതിഞ്ഞത്തും കുറിക്കാരെ പിടിക്കുന്നതിനും പകരം കുറിവുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലാത്തവരെ തന്റെ വാഡിഞ്ഞുകരക്കു ലാക്കാക്കിയതും മറ്റും ആലോച്ചിക്കുമ്പോൾ കമ്മുണിക്കേകളിൽ പ്രസ്താവിച്ച സംഗതികൾ പുർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കുവാൻ വഴികാണുന്നില്ല. ഈ സംഭവങ്ങളും കലക്കരുടെ തിരുവരങ്ങാടി യാതുയും തമ്മിൽ

യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലെന്നു താൻ ശംകുനില്പ്. എന്നാൽ ഈ വാരണ്ടുകളെല്ലാം 17, 18 തിയ്യതികളിലായി തെയ്യാടാക്കുവാനും. അവ നടത്തുവാനായി താൻ തന്നെ ചാടിപ്പുറപ്പട്ടവാനും. ഉള്ളിൽ നീറിക്കിടന്നിരുന്ന തീപെട്ടെന്നു കത്തിജപലിക്കുവാനും. ചില പ്രത്യേക കാരണങ്ങൾകുടി ആഗസ്റ്റ് 15, 16, 17 തിയ്യതികളിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവ വിലാഹത്തും സഹകരണത്താഖവുമായി ഏററിവും. അടുത്തു സംഖ്യക്കുള്ളവയും. തനിക്കു പ്രത്യേകിച്ചു വെറുപ്പിനും ഇടയാക്കിയവയും. ആയിരുന്നു താനും.

ന്യായരഹിതമായി ജെയിലിലയച്ച യു. ഗ്രാഫാല മേനോൻ മുതലായവരുടെ ആറുമാസത്തെ ശിക്ഷയുടെ അവധി അവസാനിക്കുന്ന ദിവസമായിരുന്നു ആഗസ്റ്റ് 15-ാംതിയ്യതി. കണ്ണൂർ ജെയിലിൽനിന്നു ഇവരെ വിട്ടപ്പോൾ അവരെ സ്പീകരിപ്പാനും. എതിരേല്ലാനും. കണ്ണൂർ, തലമുറി, കോഴിക്കോട് ഈ സ്ഥലങ്ങളിൽ കാലേക്കുടി തന്നെ പല രൂക്കങ്ങളും. ചെങ്കുവന്നിരുന്നു. 15-ാം കണ്ണൂരിലും, 16-ാം തലമുറിയിലും. ഉണ്ടായ വസിച്ച ശ്ലാഷയാത്രയിലും. പൊതുജനയോഗങ്ങളിലും. പക്കുക്കാണ്ട് 17-ാം ഇവർ കോഴിക്കോട്ടു വന്നിരുന്നു. 1920-ൽ മഹാത്മാഗാന്ധി കോഴിക്കോട്ടു വന്നപ്പോൾ ഉണ്ടായ ആശോഷത്തിനു ഏകദേശമെക്കിലും. തുല്യതപ്രമുണ്ഡായിരുന്നു അന്നത്തെ ആശോഷം; ഇത് വിലാഹത്ത് പ്രസ്താനത്തിൽ ജനസാമാന്യത്തിനുണ്ടായിരുന്ന തല്പരതയെയും. കലക്കർ തോമസ്സിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ ജനങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്ന നീരസത്തെയും. വെളിവാക്കി. മുള്ളികളിൽനിന്നെന്ന നുള്ളികളും ഉദ്ദേശ്യത്താട്ടകുടി താൻ ചെങ്കു പ്രസ്താവന പൊതുജനങ്ങൾ നൽകിയ സാക്ഷ്യപത്രം. മിസ്സൂർ തോമസ്സിനെ ഏതുമാത്രം ക്ഷുഭിതനാക്കിത്തീർത്തിരിക്കണമെന്നത് ഉംഹനീയമാണ്. കൊടികളാലും. തോറണങ്ങളാലും. അലകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന നഗരവീമികളിൽക്കുടി സെപരസംഘാരം. ചെങ്കുകൊണ്ടുള്ള ശ്ലാഷയാത്ര ഏകദേശം ഉച്ചയോടുകുടി കലക്കരുടെ ആസ്ഥാനമായ ഹജുർ കച്ചുരിയുടെ മുന്നിലെത്തി. സന്തോഷത്താൽ ഉത്തമായിരുന്ന ജനക്കുടം. മിസ്സൂർ തോമസ് ഹജുർ കച്ചുരിയുടെ മുകളിലുള്ള വരാന്തയിൽ നില്ക്കുന്നതു കണ്ടപ്പോൾ മതിമറന്നു കൈകൊടി ആർത്തു. അതു തുടങ്ങാൻ ചിലർക്കു അത്യന്തം വ്യസനത്തിനും. ലജ്ജയും. കാരണമായി. ജനങ്ങളോട് വളരെതാണു തോഴുതപേക്ഷിച്ച് ഈ കൈകൊടിൽ തുടങ്ങ ഉടനെ

നിർത്തി. എക്കിലും ഈ നിന്ന് അഭിമാനിയായ കലക്കരുടെ പ്രദയത്തിൽ കൂർത്തുമുൻ്തെ ബാണംപോലെ തിച്ചിരിക്കണ്ണ മെന്നതിനു സംശയമില്ല.

അന്നു വൈകുന്നേരം 4 മണിക്കൂർ കോഴിക്കോട്⁹ കടപ്പി റത്നവൈച്ച്¹⁰ അനേകായിരും. ജനങ്ങൾ കൂടിയ ഒരു പൊതു യോഗം നടന്നു. അതിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഒരു വിശ്വഷി സംഭവമുണ്ടായി. കോൺഗ്രസ്സ്¹¹ പ്രവർത്തിയുടെ ഫലമായി വദ്ദവന്നു. ഇവിടെ ധാരാളമായി പ്രചരിക്കുവാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നുവൈക്കാഡിലും. വിദേശവന്നുഭരണം മലബാറിലെങ്കും. നടത്തിയിരുന്നില്ല. ഈ കാര്യത്തിൽ അന്നതെത്തെ ജനങ്ങളുടെ ഉത്സാഹത്തെ സഭാ ഭാരവാഹികരാ ഉപയോഗിപ്പാൻ തീർച്ച പ്രൂട്ടുത്തി. അന്നും തലേന്നുമായി നഗരത്തിൽ നിന്നു വളരെ വിദേശ വന്നുങ്ങൾ ശേഖരിച്ചിരുന്നു. കടപ്പറത്ത് അതെല്ലാം ഒരുക്കുട്ടി തീ കൊടുത്തു. സദയിൽ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നവരുടെ ദേഹത്തിലുള്ള വിദേശവന്നുങ്ങളെല്ലാം ആ തീയിൽ ഇടുവാൻ പ്രസംഗമണ്ണപത്തിൽനിന്നു പലരും വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. പിന്നീടുണ്ടായ കാഴ്ച അന്നു കണ്ണവരായും മരക്കില്ല. അടുത്തുനിന്നും. അകലെനിന്നും. നാനാഭഗത്തുനിന്നും. പലവിധിങ്ങളായ വന്നുങ്ങൾ ചിതയിലേജ്ഞു പറന്നുവന്നു തുടങ്ങി. പലവിധി. തൊപ്പികളും തലപ്പാവുകളും ഷോളുകളും ഉറുമാലുകളും വേഷ്ടികളും പാവുകളും കോട്ടുകളും ഷർട്ടുകളും ടെകളും കോളറുകളും കൂട്ടംകൂട്ടമായി പ്രത്യേകരുപ്പത്തിലുള്ള വലിയ വലിയ ശലഭങ്ങൾ പോലെ തീ കുണ്ണിയത്തിൽ വന്നുപതിച്ചു. കോട്ടും ഷർട്ടും തലപ്പാവും. അകവന്നുവും മരിക്കുവന്ന അധികം പേരും എകവന്നുധാരികളും. അർബനഗന്ധരുമായി വീച്ചിലേക്കു മടങ്ങിപ്പോയി. അന്നുണ്ടായ എല്ലാ സംഭവങ്ങളെ കാളും ഈ വഹി അധിക്കൃതക്കാരുടെ കോപവഹനിയെ ജ്വലിപ്പിക്കുവാൻ സഹായിച്ചു.

ആഗസ്റ്റ്¹² 17-ാം തിയ്യതി കോഴിക്കോട്ടു നടന്ന സംഭവങ്ങൾ ശാരതപ്രകൃതനെന്നു അധികമായ പ്രശ്നപ്പി നേടീട്ടില്ലാത്ത മിസ്സർ തോമസ്സിനെ എത്തുമാത്രം. ക്രഷ്ണവീഹിപ്പലനാക്കിത്തീർത്തിരിക്കണ്ണമെന്ന്¹³ അദ്ദേഹത്തെ പരിചയമുള്ളവർക്ക്¹⁴ ഉണ്ടിച്ചറിവാൻ വളരെ പ്രധാനമില്ല. മിസ്സർ തോമസ്¹⁵ പ്രക്രൃതാരു ദുഷ്ടന്മാൾ. കടുംകയ്യുകരാ ചെയ്യുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു വളരെ മടിയാണ്¹⁶. സ്പതാവേ ദയാലുവും ശുഭനുമായ ഇദ്ദേഹത്തിനു കാര്യങ്ങളുടെ ഭവിഷ്യത്തുകളെപ്പറ്റി ദീർഘമായി ആലോച്ചിച്ചു വേണ്ടതു ചെയ്യാനുള്ള പാടവം വളരെ

യുണിറ്റു പറവാൻ തരമില്ല. മുൻകോപവും അധികാര വലിപ്പത്തിൽ അതിരുകവിന്ത വിശ്വാസവുമുള്ള മിസ്സർ തോമസ് ദുരുപദ്ധേഷ്യാക്കളുടെ വലയിൽപ്പെട്ട് അപകട ഒളും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിസ്സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തെ ചെറുക്കുന്നതോ അതിനെ നിസ്സാരമെന്ന നിലയിൽ വകബേ ജ്ഞാതിരിക്കുന്നതോ എതാണും ഉത്തമമായ മാർഗമെന്നും വൈസ് രോയിയും ഗവർണ്ണറും മറ്റും ശാഖമായി ആലോചിച്ചു സാഹസമായി ഓന്നും പ്രവർത്തിപ്പാൻ ഒരുണ്ടാതിരുന്ന അവസരത്തിലാണും ഒരു ജില്ലാ കലക്കർ മാതൃമായ തോമസ് പ്രസ്ഥാനത്തെ മുളയിൽതന്നെ നുള്ളിക്കളുവാൻ (To Scotch the movement) തീർച്ചപ്പെടുത്തി സർവ്വേന്ത്യാനേതാക്കന്നാരിലോരു പ്രധാനിയായ മിസ്സർ യാക്കുബ് ഹുസൈനെനെ പിടിച്ചു ജയിലിലയച്ചത്. താൻ പുറപ്പെടീച്ച കല്പന യഥാർത്ഥത്തിൽ നിരസിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നറിയുന്നതുവരെ കാക്കുവാൻ പോലും മിസ്സർ തോമസ്സിന്നു ക്ഷമയുണ്ടായില്ല. അമുഖം നിരസിക്കുന്നപക്ഷം അതിൽ പരം തന്റെ അധികാരശക്തിക്കു ഒരു റെംഗം വരുവാനില്ല എന്ന ധാരണയാലാണും മിസ്സർ യാക്കുബ് ഹുസൈനും, മിസ്സർ തോമസ് നേരിട്ടു നോട്ടീസ്സയച്ചത്. നോട്ടീസ്സുകൾക്കാൽ മിസ്സർ യാക്കുബ് ഹുസൈനും നടുങ്ങി മലബാർ പിട്ടോടുമെന്നും അന്യാളിച്ച മിസ്സർ തോമസ് നന്ദി നോട്ടീസ്സിന്റെ മാനം പരിപാലിപ്പാൻ വേണ്ടി യാക്കുബ് ഹുസൈനും നെയ്യും മറ്റും ജൈലിലിലയയ്ക്കുവാൻ നിർബന്ധയിതനായി. 107—ാം വകുപ്പുപ്രകാരം ഒരു നോട്ടീസ്സയയ്ക്കുന്നതിനുപകരം മിസ്സർ ഹുസൈനെനെ സപകാര്യമായി വിളിച്ചു രണ്ടു വാക്കു പറയുവാൻ മിസ്സർ തോമസ്സിന്നു ക്ഷമയോ വിവേകമോ ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ യാക്കുബ് ഹുസൈനെന്ന് അതിന്നു തീർച്ചയായും വഴിപ്പെടുമായിരുന്നു. മുൻകോപം, അവിവേകം, അധികാരപ്രമത്തത എന്നാവുക ദുർഭേദകളുടെ ഒരു വിളയാട്ടമാണും 1921 ഫെബ്രുവരി 16—ാം കോഴിക്കോട്ടു പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടത്. ഇവതന്നെന്നയാണും ആരു മാസം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം വീണ്ടും റംഗപ്രവേശം ചെയ്ത ദുർഘട്ട തത്തികൾ. കളിപ്പുള്ളികളെപ്പാലെ താൻ ശിക്ഷിച്ച മുന്നുപിള്ളരെ (ജനാവ് മൊയ്യീൻകോയയ്ക്കും മേനവന്നും ക്ഷമിക്കണം) ജനങ്ങൾ രാജാക്കന്നാരെപ്പാലെ ബഹുമാനിച്ചു. ഇന്ത്യാ ചക്രവർത്തിയുടെ പ്രതിനിധിയായ ജില്ലാധിപതിയെ ജനസാമാന്യം അപഹരിച്ചു. എതാരു പ്രസ്ഥാനത്തെ ഒരു തുവർത്തുണ്ടിന്റെ അരനിമിഷത്തെ പ്രധാനഗംകാണ്ടു നാമാവശ്വഷമാക്കിക്കളുയാമെന്നും താൻ അഭിമാനിച്ചുവോ ആ

പ്രസ്ഥാനം നാട്ടും പടർന്നുപിടിച്ച് ഗവർമ്മെന്റിൻ്റെ ശക്തിയെ ഉള്ളുലന്നു. ചെയ്യുത്തക്ക പ്രാബല്യത്തോടുകൂടി സുസ്ഥിരമായി പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടു. ഇതെല്ലാം മിസ്സറുടെ തോമസ്സിനേക്കാരാം പതിനെട്ടു പാകവും ശാംഭീരുവും ഉള്ളവരെപ്പാലും താഴും തെററിക്കുവാൻ മതിയായിട്ടുള്ളതായിരുന്നു. പിന്നെ മിസ്സറുടെ തോമസ്സിന്റെ കമ പറയേണ്മോ? തന്റെ ഭയക്കരമായ വിശ്വരൂപം കോൺഗ്രസ്സുകാർക്കും വിലാഹത്തുകാർക്കും അവരെ പുജിക്കുന്ന മാപ്പിളമാർക്കും മറ്റു നാട്ടുകാർക്കും ഒന്നു കാട്ടിക്കൊടുപ്പാൻ മലയാംകലക്കുർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. വാറണ്ണുകരാ തയ്യാറാക്കി പ്പീട്ടു. സെസന്യത്തെ ശേഖരിച്ചു. മലപ്പുറത്തുനിന്നു സ്റ്റേഷൽ ഫോർസിനു തിരുത്തൊടിക്കു വരുവാൻ കല്പന കൊടുത്തു. ഉള്ളില്ലടങ്ങാതെ തള്ളിപ്പുറപ്പെടുന്ന കട്ടുംകോപത്തിന്റെ കോമരമായി അക്ഷമതപം മുൻതീകരിച്ച മിസ്സറുടെ മാസം തന്റെ വാറണ്ണുകരാ താൻതന്നെ നടത്തുവാൻ 19-ാം- രാത്രി ശുഡ്യമായി സെസന്യസമേതം തിരുത്തൊടിക്കു യാത്രയുമായി.

മീസ് റിറ്റ് തോമസ്സിന്റെ അവിവേകം

ആഗസ്റ്റ് 17-ാം കോഴിക്കോട്ടു നടന്ന ആലോഹ തെള്ളും ജനസാമാന്യത്വിന്റെ അളവറി ഉത്സാഹവും നേരിട്ടു കണ്ണപ്പാഴാൻ⁹ സഹകരണത്യാഗപ്രസ്ഥാനത്വിനു സിദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്ന ശക്തിയും വ്യാഴിയും മിസ്സർ തോമസ്സിനും ഒരുപിഡം ശരിയായി മനസ്സിലാക്കുവാൻ സാധിച്ചത്. വിലാഹത്ത് യോഗങ്ങളെപ്പറ്റി പത്രങ്ങളിൽ പ്രസി ലപ്പെടുത്തി കാണുന്ന റിപ്പോർട്ടുകൾ പ്രായേണ താൻ വിശ്വസിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കുമെല്ലാം. എന്നാൽ താൻ നേരിട്ടു കണ്ണ കാഴ്ച നേരാശ്യത്വിനും കോപത്വിനും കാരണമായി തീർന്നു. താൻ ഒപ്പിട വാരണ്ണുകളിൽ കാണിച്ച ആളുകളിൽ അധികം പേരേയും പിടിപ്പാൻ വലുതായ പ്രധാനമൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നീല്ല. വാരണ്ണുകൾ നടത്തുവാൻ പോലീസ്സും ദേവാഗസ്മക്കാരെ രേമേല്പിക്കുന്ന സാധാരണസന്തുഭായ തത്തിൽനിന്നും വ്യത്യസ്തമായ ഒരു നടപടി ഈ ഹരജികളുടെ കാര്യത്വിലംഗീകരിപ്പാൻ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റിനും പറയത്തക്ക യാതൊരു സംഗതിയുമുണ്ടായിരുന്നീല്ല. വാരണ്ണു നടത്തുവാൻ പോലീസ്സിനും സാധിക്കുമെല്ലാം വിശ്വാസം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടാകുവാൻ അവസരമോ കാരണമോ ഉണ്ടായിട്ടുമില്ല. മാപ്പിളമാരുടെ ലഹരിസ്പാദാവം തനിക്കു നില വണ്ണം. അറിയാമെന്നും സമാധാനരക്ഷയ്ക്കായി മാത്രമാണും താൻ കാംക്ഷിക്കുന്നതെന്നും ശോപാലമേനോനും മറ്റും മിസ്സർ തോമസ്സ് 107-ാം വകുപ്പുപ്രകാരം അയച്ച നോട്ടീസ്സിൽ ലോഹിച്ചിരുന്നതെല്ലാം ആ നോട്ടീസ്സിന്റെ ആവശ്യത്തിനുമാത്രം പരഞ്ഞിരുന്നതാണെന്നതിനു യാതൊരു സംശയവുമില്ല. മാപ്പിളമാരുടെ സ്പാദാവം മിസ്സർ തോമസ്സിനും അറിയാമായിരുന്നുവെങ്കിൽ ചെന്തുപ്പേരിയിലും പുക്കോട്ടുരും തിരുത്തേഡിയിലും മറ്റുമുള്ള പലരേയും കൂട്ടി നോക്കി പിടിക്കുവാൻ വാരണ്ണുത്തി ഏറിനാട്ടു മുഴുവനും കൂടി ഒരുമിച്ചിളക്കുവാൻ അദ്ദേഹം രീക്കലും ദൈരുപ്പെടുകയില്ലായിരുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല, മാപ്പിളമാരുടെ നേരെ ഒരു യുദ്ധത്വിനു പോകുന്നുവെന്നു ആർക്കും. തോമന്തകവെള്ളമുള്ള ഒരുക്കങ്ങളോടുകൂടി സെസന്യസമേതം. അവരുടെ പത്രിവള്ളത്ത്¹⁰ ശോധന ചെയ്യാനും അയാൾ ഒരുങ്ങുകയില്ലായിരുന്നു. അകുമപ്പു

തനിയിൽ ഏർപ്പെട്ടവരെന്നു കുപ്രസിദ്ധി നേടിയിട്ടുണ്ടായിരുന്ന പുക്കോട്ടുർക്കാരുടെ നേരെ മിസ്സർ തോമസ് എറു സെസന്യുത്തൊടുകൃടിത്തനെ പോകയാണെങ്കിൽക്കൂടി ആയാതുയുടെ ഉദ്ദേശ്യം മാപ്പിളമാർ തെററിഡിലും കലായിരുന്നു. നേരെ മരിച്ചു അടുത്ത കാലത്തൊന്നും യാതൊരു തകരാറും ഉണ്ടായിട്ടില്ലാതിരുന്ന തിരുത്തനാടിക്കു കലക്കർ പട്ടാളത്തൊടുകൃടി പോയെന്നും പള്ളി വള്ളഞ്ഞെന്നും കേട്ട മാപ്പിളമാർ കാരണം കാണാതെ അനധാരിച്ചതിലും തങ്ങളുടെ വർഗ്ഗത്തൊടു യുദ്ധത്തിനായി ഗവർമ്മെണ്ട് രേഖാചിത്രിക്കുന്നുവെന്ന് തെററിഡിലും ചുത്തിലും! വാറണ്ണുകൾ നടത്തുവാൻ വിഷമമായി വരികയോ ഇന്നിന് വർ ഇന്നിന്നടിവസം തന്റെ മുന്പാകെ ഹാജരാക്കേണമെന്നു വിളംബരം ചെങ്കു പ്രകാരം ഹാജരാവാതിരിക്കുകയോ ചെങ്കു തിന്നുണ്ടെങ്കാണും മിസ്സർ തോമസ് ഈ വിധം സന്നാഹി തോരുകൂടിയിരുന്നതെങ്കിൽ അതിനെപ്പറ്റി വലിയ തെററു പറയാൻ പാടില്ല. പക്ഷേ, പൊടുനന്നവെ ഉണ്ടായ കോപ തത്തിന്നു പൊടുനന്നവെത്തനെ ഉപശാന്തി വേണ്ടോകയാൽ സാവകാശത്തിൽ കാര്യം സാധിക്കുന്നതിന്നു മിസ്സർ തോമസ്സിനെ തന്റെ മനസ്സ് അനുവദിച്ചില്ല. സമാധാന പരിപാലനത്തെയും മിസ്സർ തോമസ് അതു കാര്യമാക്കീട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. **ബ്രിട്ടീഷ്** ഗവർമ്മെണ്ടിന്റെ നയം സുക്ഷ്മമായി പരിശോധിച്ചാൽ അവർ തങ്ങളുടെ ശക്തിക്കും ഭംഗം നേരിട്ടിക്കുന്നതോ തങ്ങളുടെ ഭേദം പ്രവൃത്തിക്കും തന്നെ. നേരിട്ടിക്കുന്നതോ ആയ ഭേദിയ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ യാണും വന്നിച്ച ലഹരികളുക്കാളും ഭയപ്പെടുന്നതെന്ന് ഭജ്ഞാനപ്പെടുന്നതാണും. കോഴിക്കോട്ടുണ്ടായ കെണ്ണലിലോ ലഹരിയോ ദിറപ്പാലത്തു പോലീസ്സുകാർ ചെങ്കു അഴിമതികളോ പുക്കോട്ടുരിൽ നടന്ന സംഭവത്തെക്കാരാം ഒരും ശൈരവം കുറഞ്ഞവയല്ലായിരുന്നു. ശൈരവമായ സമാധാനഭംഗം വരുത്തിയ ഈ രണ്ടു കാര്യത്തിലും സമാധാനരക്ഷയിൽ അത്യാസക്തമാരെന്നു ശ്രദ്ധിക്കുന്ന മിസ്സർ തോമസ്സും മറിയിക്കുന്നതാരും സമാധാനലംഘകമാരോടു പെരുമാറിയ രീതി മലബാറിലുള്ളവക്കല്ലുവക്കം. അറിയാവുന്നതാണും. പുക്കോട്ടുരും താനാളുരും നടന്ന സംഭവങ്ങളുടെ ശൈരവം മിസ്സർ തോമസ് ആഗസ്റ്റ് മാസം 17, 18 തിയ്യതികളിൽ മാത്രമേ അഹിച്ചുള്ളുവെന്നതിൽനിന്നും സമാധാന പരിപാലനമല്ല തിരുത്തനാടി യാതുയുടെ മുഖ്യാദ്ദേശ്യമെന്നും വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ടും. തന്റെ പ്രവൃത്തി നിമിത്തം ചില തകരാറുകൾ ഉണ്ടായെങ്കാമെന്നും മിസ്സർ തോമസ് തന്നെ ഉഹിച്ചിരുന്നി

രിക്ളണം.. 1921 സെപ്റ്റംബർ 12-ാംനുത്തര 'മദ്രാസ്' മെയിലിൽ 'എറിനാട്ടിലെ ഒരു തോട്ടക്കാരൻ സായ്‌വ് "Away from the Moplas" (മാപ്പിളമാരിൽനിന്നുള്ള ഓട്) എന്ന ഒരു ലേവനം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ട്. അതിൽ സായ്‌വ നാരുടെ പേരുമാത്രം മാറിച്ചേർത്തിട്ടുള്ളതും മററുള്ള സംഗതികളുംപോലെ ശരിയായി നടന്ന സംഗതികളാണ്. ആഗസ്റ്റ് 22, 23 തിയ്യതിയോടുകൂടി ലഹരിയുണ്ടാവാൻ വഴിയുണ്ടെന്നു. അതിനാൽ മദാഹമമാരെ അവിടെനിന്നു ഉടനെന്നിക്കും. ചെയ്യുകയാണ്" നല്പതെന്നും കലക്കുർ ഈ തോട്ടക്കാർ സായ്‌വക്കാരെ ലഹരിയ്ക്കു അടക്കത മുമ്പ് അറിയിച്ചിരുന്നുവതെ. അതുപ്രകാരം ഒരു മദാഹമയെ കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു കൊണ്ടുവരികയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അതിൽ പറയുന്ന മുന്നു സായ്‌വക്കാർ മെഡ്സർസ് ഈററൻ, കോരാബ്രൂക്ക്, ബ്രൗൺ—ഇവരാണെന്നാണ് ഉറഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്. 20-ാംനു തിരുവന്നാടിയിലുള്ള ശ്രാധകളും അറിസ്സുകളും കഴിഞ്ഞു, പിന്നെ പുക്കോട്ടുർക്കു പോയി അവിടെതെ അറിസ്സുകളും കഴിച്ച് ചെയ്യുമ്പീരി തങ്ങളെ പിടിപ്പാൻ ചെയ്യുമ്പീരി എത്തുബോഞ്ചുണ്ട് 22, 23 തിയ്യതിയാകുമെന്നും കലക്കുർ ആലോച്ചിച്ചിട്ടായിരിക്കണം. തോട്ടക്കാർക്കു ഈ വിധം മുന്നിവു കൊടുത്തതും. കരുവാരകുണ്ട്, ചെയ്യുമ്പീരി ഈ പ്രദേശങ്ങൾ മുമ്പുതന്നെ ലഹരിയ്ക്കു കൊഡിപ്പെട്ട വയായിരുന്നതിനാൽ അവിടെതെ പ്രമാണിമാരെ പിടിക്കു ബോഡി ചില തകരാറുകൾ ഉണ്ടായെങ്കുമെന്നു മാത്രമേ കലക്കുർ ധരിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. അതല്ലാതെ തിരുവന്നാടിയിൽ വല്ല തകരാറുമുണ്ടാകുമെന്നോ തന്റെ പ്രപ്രതി നാലു താലുക്കുകളിൽ ആറു മാസത്തേങ്കും ബ്രിട്ടീഷ് ശവർമ്മേണ്ടിന്റെ ശക്തി നശിക്കത്തക്കു ഒരു മഹാവിഘ്നവമായി പരിണമിക്കുമെന്നോ തോമസ് സ്പാഷ്ടി വിചാരിച്ചതായി തോന്നുന്നില്ല. ശ്രാധകളും അറിസ്സുകളും നടത്തുകയോ സ്വയരക്ഷയ്ക്കു സെസന്യുതെ ഉപയോഗിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതല്ലാതെ മററു കടക്കുകയുണ്ടാണും. ചെയ്യുവാൻ മിസ്സർ തോമസ് ഒരിക്കലും ആലോച്ചിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല. വിലാഹത്തും നേതാക്കന്മാരെയെല്ലാം പിടിച്ച് ആ പ്രസ്ഥാനത്തെ നശിപ്പിക്കണമെന്നും മാപ്പിളമാർക്കു തന്റെ 'പവർ' ('Power') നും കാണിക്കാമെന്നും മാത്രമേ മിസ്സർ തോമസ് ആലോച്ചിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. എറിനാട്ടിൽ പോയി രണ്ടു വെടിപൊടിച്ചാൽ വിലാഹത്തുകാരും മാപ്പിളമാരും പേടിച്ചുമുമെന്നു തന്റെ വിശ്വാസനായ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ മിസ്സർ തോമസ്സിനെ ഉപദേശിക്കയുണ്ടായെന്നു ഒരു കീ.വദ്ദനി

യുണ്ട്. തന്റെ കൃത ഉണ്ടായിരുന്ന പോലീസ്സുദോഗസ്യ മാരുടെ മനോഗതിയെയോ മാപ്പിളമാരുടെ സ്വന്ദാവത്തെയോ തന്റെ പ്രവൃത്തികളാൽ സംഭവിക്കാവുന്ന പേരിഷ്യത്തുകി ഒള്ളെയോ പററി മിസ്സർ തോമസ് അധികമൊന്നും ആലോച്ചി ചുതായും തോന്നുന്നില്ല. മിസ്സർ തോമസ് പട്ടാളവുമായി തിരുവരങ്ങാടിക്കു ആ അവസരത്തിൽ ചെന്നതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ഗഹിപ്പാൻ ജനങ്ങൾക്കു സാധിച്ചില്ലെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞു വല്ലോ. വിലാഹത്തിനും നൃന്തര വരുത്തിയ ബ്രിട്ടീഷ് ഗവർമ്മെണ്ട് തങ്ങളുടെ പരമ പിരോധിയാണെന്നു മാപ്പിള മാർ നല്പവല്ലോ. മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു.

എഷ്യയിലെ പുണ്യസ്ഥലങ്ങളിലുള്ള പ്രധാനപ്പെട്ട പല പള്ളികളും ബ്രിട്ടീഷ് സെസന്നും നശിപ്പിച്ചിരുന്നു വെന്ന വ്യാഖ്യപ്പും വരുത്തും. അവർ വേദവാക്യം പോലെ വിശ്രസിച്ചിരുന്നു. മിസ്സർ തോമസ് പട്ടാളത്താട്ടുകൂടി തിരുവരങ്ങാടിയിൽ വരികയും പള്ളി വളയുകയും ചെങ്കു പ്രോത്സാഹ ഗവർമ്മെണ്ട് മാപ്പിളമാരുടെ നേരെ യുദ്ധത്തിനോരുടെ അവരേയും അവരുടെ പള്ളികളേയും നശിപ്പിപ്പാനുള്ള ശുമമാണ് അതെന്നും ചിലർ വിശ്രസിച്ചു; അതു ചിലരോടു പറഞ്ഞു; അവരതു പരത്തി. അല്പസമയം കൊണ്ട് ഈ ഉഷ്ണത്തും സംശയങ്ങളും അയൽപ്പരേശരങ്ങളിൽ പരന്നു. അമാർത്ത സംഗതികൾ ആരും ധരിച്ചിരുന്നില്ല, ധരിപ്പാൻ വഴിയുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പള്ളി വളംതുവെന്നും അതു നശിപ്പിക്കുമെന്നുമുള്ള വർത്തമാനം അയൽപ്പരേശരങ്ങളിൽനിന്നു ദുരപ്രദേശങ്ങളിലേക്കു വ്യാപിച്ചു. ഓരോരുത്തരും അവർവരുടെ മനോധർമ്മപോലെ പുത്താന്തരങ്ങൾക്കു പൊടിപ്പും തൊഞ്ചലും കൂട്ടി. (ഗവർമ്മെണ്ടു കക്ഷിയിൽപ്പെട്ട ചിലർ തന്നെ ചില കളി എഴുത്തുകൾ എഴുതി താനുരക്കും മറ്റും അയച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു ബലമായ പ്രസ്താവമുണ്ട്. പക്ഷേ, രേഖാക്രമാധികാരി തെളിവു യാതൊന്നും ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ അതു ശരിയാണെന്നു പറവാൻ ഞാനൊരുക്കമെണ്ടു.) തിരുവരങ്ങാടിയുള്ള തങ്ങളുടെ സഹാദരനാരോടു അനുകൂലപ്പെടുത്തി പ്രദർശിപ്പിപ്പാനോ അവരെ സഹായിപ്പാനോ മാപ്പിളമാർ അടക്കത്തുനിന്നും ദുരത്തുനിന്നും പാണ്ടത്തി. 10-12 നാഴിക ദുരമുള്ള കോട്ടകൾ ചന്തയിൽ കൂടിയ മാപ്പിളമാർപ്പോലും തങ്ങളുടെ സാമാന്യങ്ങളെല്ലാം ഇടുറിഞ്ഞു തിരുവരങ്ങാടിക്ക് ഓടി. ഉച്ചയായപ്പാഫേഡ്യും ‘‘ഉണ്ടയില്ലാത്ത വെടിയെ’’ പിന്താഞ്ഞുന്നവിധി. ഉണ്ടയുള്ള വെടികളുടെ ശംപ്പം കേട്ടു തുടങ്ങി. അതു താനുരക്കാരുമായുണ്ടായ യുദ്ധമായി

திருநண்டி கெடு.

കലാപബ്ലാഡിതപദ്ധതിയുള്ളിൽനിന്നുള്ള അദ്ദേഹത്തമികൾ

പുതിയര (കൊഴിക്കോട്) കെന്റ.

മുരിയാട് (കൊഴിക്കോട്) രക്ക്ര.

രുന്നു. പള്ളി വള്ളഞ്ഞുവെന്ന് മുമ്പുതന്നെ കേട് അയൽ ദിക്കുകാർ വെടിവെച്ചു തകർത്തി എന്നു വിശ്വസിച്ചു. ആ വർത്തമാനം നാട്ടിൽ പരന്നു. പള്ളി വള്ളഞ്ഞത് കണ്ണ വരും വെടി പൊട്ടിയതു കേട്ടവരും എത്രയെക്കില്ലുമുണ്ടായിരുന്നു. ഈതു രണ്ടുംകൂട്ടി റദ്ദിപ്പിപ്പാൻ വലിയ വിഷമം ജനങ്ങൾക്കുണ്ടായില്ല. പള്ളി വെടിവെച്ചു തകർത്തു എന്ന പ്രസ്താവം നാട്ടിൽ പരന്നതോടുകൂട്ടി എറാ നാട്ടില്ലു. വള്ളുവനാട്ടില്ലു. പൊന്നാനിയില്ലു. കോഴി കോട് താലുക്കില്ലു. ഉള്ള മാപ്പിളമാർ ആകമാനം ഒന്നി ഉക്കി. ചിലർ തിരുവന്നാട്ടിക്കും ഓടി. അവരവരുടെ പ്രദേശങ്ങളിൽത്തന്നെ അക്രമത്തിനോരുണ്ടി. കമ്പിമുറിച്ചു. റെയിൽ നീക്കി. പാലം പൊളിച്ചു. മരങ്ങൾ വെട്ടിയിട്ടു. പൊതുസ്ഥാപനങ്ങൾ നശിപ്പിച്ചു. വജാന കൊള്ളയടിച്ചു. നാട്ടുകാരെ കൊള്ള ചെയ്യു. കൊലപൊതകങ്ങൾ നടത്തി. ചേലക്കലാപംപോലെ യൈകര കലാപത്തിന്നു ഈ വിധം മലബാറിനെ ഇരയാക്കുകയും ചെയ്യു.

തിരുരങ്ങാടി സംഭവം

മലബാർ കലാപത്തിനു മുഖ്യഹേതുവായിത്തീർന്നത്⁹ ആഗസ്റ്റ് 20-ാം തിരുരങ്ങാടിയിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങളാണ് കുപ്രസിദ്ധമാണ്. ലഗളയിലെ ആദ്യത്തെതും ഏറ്റവും പ്രധാനമായതുമായ സംഭവത്തെയാണ് ഈ അദ്ദേഹം തിരിച്ചിൽ വിവരിപ്പാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

1921 ആഗസ്റ്റ് 19-ാം റാത്രിയാണിലോ കലക്കർ മിസ്സർ തോമസ്, ഡിസ്ട്രിക്ട് സുപ്രബേഖണ്ഡ് മിസ്സർ ഹിച്ച് കോക്ക്, ഡെപ്പറ്റ്മെന്റ് സുപ്രബേഖണ്ഡ് മിസ്സർ ആമു മുതലായവർ എത്താനും വൈഴ്സ്പ്രക്ടാളത്തോടും റിസർവ് പോലീസ്യാട്ടുകൂടി പ്രത്യേകം എൻപ്പാടുചെയ്ത തീവണ്ടിവഴികൾ¹⁰ തിരുരങ്ങാടിക്കു യാത്ര ചെയ്തത്. അവർ തിരുരങ്ങാടി എത്തുനേപാഞ്ചേരി മലപ്പുറം സ്റ്റുഷൽ പോലീസ്യിലെ 60 പോലീസ്യുകാരും തിരുരങ്ങാടിയിൽ എത്തിച്ചേരുവാൻ കലക്കർ എൻപ്പാടു ചെയ്തിരുന്നു. 20-ാം നേരം പുലരുന്നതിനു മുമ്പായി ഇവരെല്ലാം തിരുരങ്ങാടിയിലെത്തി ആലിമുസ ലിയാരേയും മറ്റും പിടിക്കുവാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടി “കിഴക്കെപ്പള്ളി” എന്ന പറയുന്ന തിരുരങ്ങാടിപ്പള്ളി അവർ വളർത്തു. മാപ്പിളമാർക്കു വളരെ പ്രധാനമായ മന്ദിരം പള്ളി പുഴയുടെ വടക്കേക്കരയ്യാണ്. “കിഴക്കെപ്പള്ളി” പുഴയുടെ തെക്കേക്കരയിൽ അങ്ങാടിയുടെ നടുക്കുമാണ്. പള്ളി വളർത്തതിനുശേഷം ഡെപ്പറ്റ്മെന്റ് ആമുവും തിരുരങ്ങാടി ഹൈകോൺസിലിഭായിരുന്ന മൊയ്തീനും പള്ളിയിൽ കടന്നു. പള്ളി ശോധന ചെയ്തതിൽ ആലിമുസലിയാരേയും മറ്റും കണ്ണുകിട്ടിയില്ല. അതിനുശേഷം അപ്രധാനികളായ മുന്നുപേരും അറുപ്പുചെയ്യും. വിലാഹമത്ത് ആഫീസിലുള്ള കോടി കളും ബോർഡുകളും ചർക്കകളുമെല്ലാം തകർത്തു. എത്താനും പോലീസ്യുകാരും അങ്ങാടിയുടെ കിഴക്കുഭാഗം നിർത്തി. ശേഷം പേര് തിരുരങ്ങാടി കോടതിയെടുപ്പിലേയ്യു മടങ്ങി. അന്നു പകൽ 10-11 മണിവരെ യാത്രാരു തകരാറും ഉണ്ടായില്ല. അപോഫേജ്യു പട്ടാളം വന്നതും പള്ളി വളർത്തതും ആളുകളെ അറുപ്പുചെയ്തതും നാടല്ലാം പരന്നു. അതോടുകൂടി പട്ടാളത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം വിലാഹമത്തുകാരെയെല്ലാം പിടിക്കുവാനും അതു സാധി

കാത്തപക്ഷം പള്ളി നശിപ്പിക്കുവാനുമാണെന്നു് ചിലർ പറയുവാനു് ജനങ്ങൾ വിശ്വസിപ്പാനു് തുടങ്ങി. ദുര പ്രദേശങ്ങളിൽ ഈ ഉഷ്ണവസ്തു വർത്തമാനവും പള്ളി പട്ടാളം പൊളിച്ചു എന്ന രൂപത്തിൽ പ്രചരിച്ചു. ഈ വർത്തമാനം നാട്ടിൽ പരന്തോടുകൂടി മാപ്പിളമാർ പല ദിക്കിൽനിന്നു് തിരുരണ്ടാടിക്കു പാതയു വന്നുതുടങ്ങി. അതിൽ പ്രധാന മായ ഒരു സംഘം താനുരിൽനിന്നാണു് വന്നതു്. കൊട്ടാളം ചന്തയിൽ കുടിയ മാപ്പിളമാരടക്കം കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നു് വളരെപേര് കിഴക്കെ അഞ്ചാടിയിൽ സ്വരൂപിച്ചു കൂടി. താനുർക്കാർ പരപ്പനങ്ങാടി വഴിക്കു പടിഞ്ഞാറു നിന്നായിരുന്നു വന്നിരുന്നതു്. ഈ സംഘം വരുന്നുണ്ടെന്ന വർത്തമാനം കെട്ടപ്പോൾ കലക്കർ മുതലായ പ്രധാന ഉദ്യോഗ സ്ഥാനരും എതാനും സെസന്യവസ്തുകൂടി അവരോടു എതിർ പ്ലാൻ പടിഞ്ഞാടു് യാത്രയായി. താനുർക്കാരുടെ നേരെ പോയ പോലീസ്സു് സെസന്യതോടുകൂടി കലക്കരും മറ്റു സാധ്യപരമാരും പോയിരുന്നില്ലെന്നു. വെടികഴിഞ്ഞതിനു ശേഷമാണു് അവരവിടെ എത്തിയിട്ടുള്ളതെന്നു്. ഒരു വർത്ത മാനമുണ്ടു്. തിരുരണ്ടാടിയിൽനിന്നു് സുമാർ ഒരു നാഴിക പടിഞ്ഞാറുവെച്ചു് പോലീസ്സു്. താനുർ സംഘവസ്തുമായി കുടിമുടി. പോലീസ്സു് അവരുടെ നേർക്കു വെടിവെച്ച തിന്നീറ ഫലമായി ആ കുട്ടത്തിൽ എടുപ്പത്തു പേര് മരിച്ചു. നാല്പതിൽപ്പുറം ആളുകളെ പോലീസ്സുകാർ അറിയുചെയ്യു. അവരിൽ പ്രധാനിയായിരുന്നു ഗവർമ്മെന്റിനോടു യുദ്ധം. ചെയ്യു എന്ന കുറിത്തിനു് പിന്നീടു വിചാരണചെയ്യു കൊലപ്പെട്ട താനുർ വിലാഹത്തു് സിക്രട്ടി കുണ്ടിക്കാതർ. ഈ യുദ്ധം കഴിഞ്ഞു് കലക്കരും പരിവാരങ്ങളും തടവുകാരോടുകൂടി തിരുരണ്ടാടിക്കു് മടങ്ങിവന്നപ്പോഴേയു് അവിടെ വലിയ തകരാറുകൾ നടന്നു. കലക്കരും മറ്റും താനുർ സംഘതോടു് എതിർപ്പാൻ പടിഞ്ഞാരോടു് പോകുന്നേപാ ഭേദ്യു് തന്നെ കോടതിയിൽനിന്നു കിഴക്കുള്ള അഞ്ചാടിയിൽ മാപ്പിളമാർ പല ദിക്കിൽനിന്നു്. ഓടിവന്നു ശേഖരിച്ചിരുന്നുവെന്നു് മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. മാപ്പിളമാരുടെ പകൽ ധാതനാരും തകരാറും കൂടാതെ കഴിപ്പാൻ ഉച്ചവരെ അധികാനിച്ചിരുന്ന തയ്യിൽ മഹത്തുകുടി മുസലിയാർ മുതലായ യവരുടെ പരിഗ്രാമങ്ങളും താനുർക്കാരെ പട്ടാളം. വെടി വെച്ചുവെന്നു് ജനങ്ങളിവാൻ തുടങ്ങിയതോടുകൂടി നിഃശ ലമായി പരിണമിച്ചു. ആ സംഭവത്തിന്നീറ സുക്ഷ്മവിവരം അറിവാനായി ജനങ്ങൾ പടിഞ്ഞാടു പോകാൻ അക്ഷമരായി തന്നീർന്നു. കിഴക്കുനിന്നു മാപ്പിളമാർ കുട്ടംകുടമായി വരു

നീതു കാണാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ തന്ന കിഴക്കെ അദ്ദോടി യിൽ നിർത്തിയിരുന്ന പോലീസ്സ് സെസന്റ് കോടതിവള്ള പ്രിലേജ്യു മടങ്ങിപ്പോയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ജനങ്ങൾ കൂടു മായി പടിഞ്ഞാറോട്ടുപോകുവാൻ ആരാഭിച്ചപ്പോൾ ആലി മുസലിയാർ മുതലായവർ അവരെ തടങ്കുന്നിർത്തി വിവരം അറിവാനായി രണ്ടു മുന്നു പേരെ മാത്രം പടിഞ്ഞാറോട് അയയ്യാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. എന്നാൽ അപ്പോഴത്തെ കുഴപ്പം കൊണ്ടും ജനങ്ങളുടെ തിരക്കുകൊണ്ടും ഈ ഉദ്ദേശ്യ പ്രകാരം കാര്യം നടന്നില്ല. അനേപാഷണത്തിന്റെ നിയമിക്ക പ്ലേട്ടവരെ തുടർന്നു ജനങ്ങൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായി ‘തക്കിബീറ്റു’ ചൊല്ലി പടിഞ്ഞാറോടു ധാരായായി. ഈ വരവു കണ്ണ പ്പോൾ വളപ്പിൽ നിന്നനിരുന്ന സെസന്റ്സൈളും ഉദ്യോഗസ്ഥ കാരും പരിശേഖരിച്ചു. പിന്നീടണ്ഡായ സംഭവത്തപ്പറ്റിയാണു് വലുതായ അഭിപ്രായവൃത്താസം കാണുന്നതു്. വിവരം അറിയാനായി കിഴക്കുന്നിന്നു വന്നിരുന്ന മാപ്പിളമാരോടു ഉദ്യോഗസ്ഥരും ഇരിപ്പാൻ ആവശ്യപ്ലേട്ടുവെന്നും അവരിൽ ചിലർ ഇരുന്നു, മറ്റു ചിലർ ഇരിക്കാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ ഫേയ്യു പട്ടാളം അവരുടെ നേരെ വെടിവെച്ചു് അവരിൽ പല രേയും കൊന്നുവെന്നും, എതിരാളികളിൽ ചിലരെ മാപ്പിള മാരും കൊന്നുവെന്നുമാണു് മാപ്പിളമാർ പര്യു നന്തു്. തങ്ങളെ എതിർപ്പാൻ മാപ്പിളമാർ ശക്തിയോടു കൂടി ‘തക്കിബീറ്’ ചൊല്ലിവരുന്നതു കണ്ണപ്പോൾ അവരെ സമാധാനിപ്പിപ്പാൻവേണ്ടി അസിസ്റ്റൻസ് സുപ്പ യേണ്ടു് ജോൺസന്നും ഹൈംകോൺസൾസ്റ്റിലെ മൊയ്യീ നും കൂടി മുന്നോട്ടുചെന്നു് അവരോടു ശാന്തവാക്കു പറവാൻ തുടങ്ങുമ്പോഴേയു് മാപ്പിളമാർ, അവരെ രണ്ടാളേയും വെട്ടിക്കൊല്ലുക നിമിത്തം പട്ടാളക്കാർ മാപ്പിളമാരുടെ നേരെ വെടിവെയ്യേണ്ടിവന്നുവെന്നാണു് ഗവർമ്മേണ്ടു കക്ഷിക്കാർ പറയുന്നതു്. ഇതിൽ ഏതാണു് ശരിയെന്നു പറവാൻ പ്രയാസം. അപ്പോഴത്തെ കുഴപ്പത്തിൽ സായ്‌പരയാർ എന്നോ ഉദ്ദേശിച്ചു കാണിച്ച ആംഗ്യം മാപ്പിളമാർ ഇരിക്കുവാൻ പറഞ്ഞതായി തെററിലെരിച്ചതായി വന്നേയ്യും. അതല്ല, ധമാർത്ഥത്തിൽ ഇരിക്കുവാൻ പറഞ്ഞതാണെങ്കിൽ അതിന്നു ചിലർ വഴിപ്പെടുന്നതിനിടയിൽ താനുർക്കാരുടെ നേരയുള്ള വെടി കേട്ടു് കുപിതരായ മറ്റു ചിലരുടെ പ്രക്രിയയും പ്രവൃത്തിയും കണ്ണു് പട്ടാളക്കാർ വെടിവെപ്പാൻ തുടങ്ങിയിരിക്കാം. എത്രയോ അനവധി ജനങ്ങൾ കൂടിയ കൂട്ടത്തിൽ ഏതെങ്കിലുമൊരു മാപ്പിളയോ ഒരു പോലീസ്സു കാരണം പറയുന്ന വാക്കോ ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തിയോ ശേഷമും

ളേവരാറും യാതാനും ഗൗതിച്ചുവെന്നു വരികയില്ല. എക്കില്ലും അതിന്റെ വേദിഷ്യത്തു കൂടിയവരെല്ലാം അനും വിക്രിണിത്തായി വരികയും ചെയ്യാറുണ്ട്. എതായാലും മാപ്പിളമാരിൽ വളരെപ്പേരും ഗവർമ്മേണ്ടുംഗത്തു മിസ്സർ റബ്ലിയും മിസ്സർ ജോൺസനും റണ്ടു പോലീസ്സുകാരും ഇവിടെ വെച്ചു മരണപ്പെട്ടു. മാപ്പിളമാരുടെ ശവങ്ങൾ അവരെടുത്തുകൊണ്ടുപോയി മരച്ചു. വൈകുന്നേരമായപ്പോഴേയും ജോൺസന്റെയും മററും ശവം പട്ടാളക്കാർക്കു കിട്ടി. ആയവ അവരും മരച്ചു.

തിരുരഞ്ഞാടി സംഭവത്തെപ്പറ്റി ലിനാഡിപ്രായമുള്ളതിനാൽ ഗവർമ്മേണ്ടു കക്ഷി അതിനെപ്പറ്റി ചെയ്ത പ്രസി സ്റ്റീകരണങ്ങളുടെയും പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങളുടെയും ചുരുക്കം ഈ അദ്ദേഹത്തിൽ കൊടുക്കുന്നത് മുഖ്യാവശ്യമാണെന്നു തോന്നുന്നു. ആലി മുസലിയാരുടെ അനുചരങ്ങാരിൽ പ്രധാനികളും ലഹരിതലവന്മാരായ പിന്നീടു കേരംവികെട്ടവരുമായിരുന്നു കുഞ്ഞലവിയും ലവക്കൂട്ടിയും. (ഇവരിൽ ലവക്കൂട്ടി ഈ സംഭവത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞ വിവരം താൻ പിന്നീടു ചേർക്കുന്നുണ്ട്.)

‘‘മദ്രാസ് മെയിൽ’’ ആഗസ്റ്റ് 22

(ഗവർമ്മേണ്ടു കമ്മുനിക്കേ)

‘‘മാപ്പിള ആകും പ്രകാരം മേൽപ്പറഞ്ഞ തകരാറുകൾ ഉണ്ടാക്കിയവരെ പിടിപ്പാനായി ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്റ്റ്രേറ്റ് ലിൻസുർ പട്ടാളത്തോടും സ്റ്റൂഷ്യൽ ഹോർസേസാട്ടുംകൂടി ആഗസ്റ്റ് 20-ാം റാവിലെ തിരുരഞ്ഞാടി എത്തി. അനും ഉച്ചവരെ യാതാരു തകരാറും ഉണ്ടായില്ല. ഉച്ചയായപ്പോഴേയും പരപ്പനങ്ങാടിനിന്ന് ഒരാഴക്കുട്ടം തിരുരഞ്ഞാടിക്കു നേരെ വരുന്നുണ്ടെന്ന പരിത്ഥമാനം ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്റ്റ്രേറ്റിനു കിട്ടി. ഈ വിവരം കെട്ട് ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്റ്റ്രേറ്റ് അവരോട് എത്തിർക്കുവാൻ പോയി അവരുടെ നേരെ വെടിവെയ്യേണ്ടതായും വന്നു. ഒപ്പതാരം കൊല്ലപ്പെട്ടു. ഇരുപത്തുപേരെ പെന്നു സ്ഥരാക്കി. അതിനിന്നിടയിൽ തിരുരഞ്ഞാടിയുടെ കീഴക്കും ഓഗം നിർത്തിയിരുന്ന ഫുതാനും സെസന്നുത്തെ ആരാക്കുട്ടം ഓടിച്ചു. കോടതിയെടുപ്പിൽ നിന്നിരുന്ന പോലീസ്സും പട്ടാളവും ഈ ആരാക്കുട്ടത്തെ പുറകോട് അടിച്ചു. ഈ ബഹുത്തിൽ മിസ്സർ ജോൺസൻ, മിസ്സർ റബ്ലി, റണ്ടു കോൺസ്ലീബിൾമാർ—ഇവർ കൊല്ലപ്പെട്ടു. ’’ ഈ പ്രസിദ്ധീകരണത്തെ പിന്തുടരിന്ന് ഗവർമ്മേണ്ട് വീണ്ടും ഈ സംഭവത്തെപ്പറ്റി മറ്റാരു കമ്മുനിക്കേ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടത്തി.

മിസ്സർ തോമസ്സിൽക്കിന്നു കിട്ടിയ കമ്പിവർത്തമാനം തന്ന യായിരുന്നു അതിനാസ്പദമെന്ന് ആഗസ്റ്റ് 24-ാം-തേത് 'മദ്രാസ്' മെഡിലിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

"തിരുരങ്ങാടിയിൽ ഞാൻ ആരുമരിയാതെ പൊട്ടുന്ന നവീ എത്തി. മുന്നാളെ മാത്രം പിടിച്ചു. അതിൽ ഒരാളുടെ വശം മാത്രം വാളുണ്ടായിരുന്നു. പത്തുമണിയോടു കൂടി ശ്രാധക അവസാനിച്ചു. നഗരം ശാന്തമായിരുന്നു. ശ്രേഷ്ഠമുള്ള വാറണ്ണകാരെ പിടിപ്പാൻ ഇരുപത്തണ്ണു റിസർവ്‌കാരെ അവിടെ നിർത്തി. തേങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തിയുടെ വർത്തമാനം നാട്ടുപുരാജൈൽ പരന്നുവെന്നതിനു സംശയമില്ല. ഉച്ച 11 $\frac{1}{4}$ മണിയായപ്പോഴേയ്ക്കും താനുരിൽക്കിനു രണ്ടായിരത്തൊള്ളം മാപ്പിളമാർ തേങ്ങളുടെ നേരെ വരുന്നു ണ്ണന്നു തേദാരാക്കു വർത്തമാനം കിട്ടി. പരുണ്ണുമണിക്ക് ഞാൻ പട്ടാളത്തൊടുകൂടി അവരുടെ നേർക്കു ചെന്നു. 12-30നു അവരുമായി ഏററുമുട്ടി. അവരോടു കൂടം പിരിയുവാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോരാ അവർ സെമ്മര്യത്തൊടുകൂടി (steadily) മുന്നോട്ടുതന്നെ വന്നു. പൊലീസുകാർ പെയനറ്റുകൊണ്ടു ചാർജ്ജുചെയ്തു. അതിനെ അവർ വടിക്കാണ്ടു തട്ടുത്തു. സ്വയരക്ഷയ്ക്കായി മുന്നണിയിലുള്ള വർ വെടിവെച്ചു. അതിൻ്റെ ഫലമായി ഒപ്പുവേർ മരണപ്പെട്ടു. തേദാരാ മട്ടേഖനപ്പോഴേയ്ക്കും രണ്ടായിരത്തൊള്ളം ആരം കൂട്ടമായി പോലീസുകാരെ ഓടിച്ചു കോടതിയിൽ നിൽപ്പുള്ള പട്ടാളത്തെ എതിർത്തുവെന്നും അവരെ ലുഡി ഗൺകൊണ്ടു വെടിവെച്ചു അകററിയെന്നുമറിഞ്ഞു. റല്ലിയും ജോൺസനും എഞ്ചനെ കൂട്ടത്തിൽക്കിന്നു തെററിയെന്നു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. അവരുടെ ശവം അനും വെക്കുന്നേരും 5 $\frac{1}{2}$ മണിക്കൂൾ ക്യാമ്പിനടുത്തുള്ള നിരത്തുവകത്തു കിടക്കുന്നതായി കണ്ണുകിട്ടി."

മാപ്പിളമാർ പോലീസുകാരെ ഓടിച്ചു ക്യാമ്പിലുള്ള പട്ടാളക്കാരെ എതിർക്കുവാൻ വന്നുവെന്നും അപ്പോരാ അവരെ വെടിവെച്ചു അകററിയെന്നും പരയുന്നതു ഒരീ കല്ലും ശരിയായിരിപ്പാൻ തരമില്ല. കിഴക്കെ അഞ്ചാടിയിൽ നിർത്തിയിരുന്ന പോലീസുകാർ യേപ്പട്ടു ക്യാമ്പി ലേഡ്യു പോന്നതാണെന്നും അവരെ ആരും ഓടിച്ചുപോന്നതെല്ലാം താനുരക്കാരുമായുള്ള വെടിയുടെ ശഫ്റ്റ്. കേട്ടിനുശേഷം മാത്രമാണു് കൂട്ടമായി മാപ്പിളമാർ പടിഞ്ഞാറാട്ടു വന്നതെന്നും ഉഷ്ണിപ്പാനാണു് വഴിയുള്ളതു്. ആരം കൂടം കണ്ടു യേപ്പട്ടു ക്യാമ്പിലേഡ്യു മട്ടേപ്പോന്ന പോലീ

സുകാർ തദ്ദേശുടെ രക്ഷജ്ജുവേണ്ടി വല്ല വ്യാജവും മേലും ദ്രോഗസമ്പാദനാരുടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരിക്കാം. അവർക്ക് ധാതാരു ഉപദ്രവവും ഹാനിയും നേരിട്ടിരുന്നില്ലെന്നതിൽ നിന്നും മാപ്പിളമാർ അവരെ എതിർത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു ഉണ്ടായിപ്പാൻ ന്യായമുണ്ട്. മാപ്പിളമാർ പോലീസ്സുകാരെ എതിർത്താട്ടി നേരിട്ടുവന്നു കൃംഗബില്ലുള്ള പട്ടാളകാരെ ആകുമിക്കയാണു് ചെയ്തിരുന്നതെങ്കിൽ റിലിയും ജോൺസന്നു് കൂട്ടത്തിൽനിന്നുവിട്ടു് അവരെ സമാധാനിപ്പിക്കാനായിട്ടു് നിരത്തിലെത്തുവാൻ വഴിയില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ മാപ്പിളമാർ കോടതിക്കടക്കുത്തു് എത്തിയ ഉടനെയാതാരു തകരാറും ഉണ്ടായില്ലെന്നും തക്കിൽ ചില സംഭാഷണങ്ങൾ നടന്നിരിപ്പാൻ വഴിയുണ്ടെന്നും അതിനീട്ടിൽ നടന്ന എന്നൊ സംഭാഷണങ്ങളാലുണ്ടു് തകരാറുകൾ ഉണ്ടായതെന്നും ഉണ്ടായിപ്പാനാണു് സംഗതി കാണുന്നതു്. ആഗസ്റ്റ് 24—ാം നു മിസ്സർ തോമസു് ഗവർമ്മേണ്ടിലേക്കയച്ച കവിയിൽ താനുർക്കാർ പട്ടാളകാരെ എതിർത്തതായോ ആകുമിച്ചതായോ കുന്നും പറഞ്ഞുകാണുന്നില്ല. പിരിഞ്ഞുപോകുവാൻ പറഞ്ഞേപ്പാരു അതവർ അനുസരിക്കാതെ മുന്നോട്ടു തന്നെ നടന്നതായിരുന്നു അവരുടെ ഫെൽ ആരോപിച്ച കുറം. സാധാരണ ലഹരിക്കാരുടെ ധാതാരു സന്ധ്യായവും അവരിൽ കണ്ടില്ല. കുന്തംകൊണ്ടു ചാർജ്ജുചെയ്യുവാൻ മാത്രം പട്ടാളവും മാപ്പിളമാരും അനേകാനും അടുത്തിരുന്നുവെന്നതിനും സംശയമില്ല. ഗവർമ്മേണ്ടുമായി യുദ്ധം ചെയ്യാനോ മതത്തിനുവേണ്ടി മരിപ്പാനോ ആയിരുന്നുതാനുർക്കാർ തിരുത്തണാടിക്കു യാത്ര ചെയ്തിരുന്നതെങ്കിൽ വെറും വടകളുമായി അവർ അതിനും പുറപ്പെടുമായിരുന്നുവെന്നു വിശ്വസിപ്പാൻ വഴി കാണുന്നില്ല. അവരുടെ ഉദ്ദേശ്യത്തെപ്പറ്റി സുക്ഷ്മമായി ധാതാരഭിപ്രായവും നമുക്കു പറയുവാൻ വഴിയില്ല. എക്കില്ലും ഗവർമ്മേണ്ടുമായി ഒരു യുദ്ധം നടത്തുവാൻ അവർ രീക്കല്ലും ആലോച്ചിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു തോന്നുന്നില്ല. മാപ്പിളമാരിൽ പരമ മുഖ്യമാർക്കുപോലും ഔട്ടീഷ്യു പട്ടാളതോടു് എതിർപ്പാൻ വടക്കാത്രം പോരെനു് ധാരാളം അറിയാമായിരുന്നു. പ്രക്ഷേ, ആരാക്കുട്ടം കണ്ണുപരിഞ്ചേരിച്ചു കോഴി, കോട്ടുനിന്നും തിരുത്തണാടിക്കു ഓടിയ മിസ്സർ തോമസു് അവിഭേദ്യും ആരാക്കുട്ടമെന്ന ശബ്ദം കേട്ടേപ്പാരു ഭയപ്പെട്ടു യുദ്ധത്തിനേന്നാരുണ്ടി. ധാരാളാഹപത്തിനും അവകാശമില്ലെന്നും ‘‘സ്വയരക്ഷജ്ജായി’’ വെടിവെച്ചതിൽ ധാതാരാഹവുമില്ല. ഈ ഭയത്തിനേറിയും പരിഞ്ചേരിയും

അവിവേകത്തിനേരയും ഫലമാണ് കീഴക്കു ഭാഗത്ത് അനുംശായ തകരാറുകൾ.

ആഗസ്റ്റ് 24-ാം ഗവർമ്മേണ്ടിലേപ്പു മിസ്സർ തോമസ് അയച്ച കമ്പിയിൽ തിരുവന്നാട്ടിക്കു നേരെ വന്നിരുന്ന താനുർക്കാർ പിരിഞ്ഞുപോകാൻ പറഞ്ഞത്തു കൂട്ടാക്കാതെ മുന്നോട്ടുതന്നെ നടന്നുവെന്നും കുന്തംകൊണ്ടു കുത്തിയ പ്ലാറ്റ് പടികൊണ്ടു തട്ടുത്തുവെന്നും മാത്രമാണ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളത്. തോമസ്സിനേയും സെസന്യുദ്ധങ്ങളേയും അവർ എതിർത്തുവെന്നോ മറ്റൊരായാതൊന്നും പറയുന്നില്ല. 26-ാം തിയുതിയായപ്ലാറ്റ് മിസ്സർ തോമസ് ആ അഭിപ്രായ ദേഹപ്പെടുത്തിയതായി കാണുന്നു. ആഗസ്റ്റ് 26-ാം തെരുമ്പ്രാസ് മെയി'ലിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്ത കമ്മ്യൂണിക്കേഷിൽ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു.

‘‘അന്’’ (20-ാം തിയുതി) 11–30നും 2 മണിക്കും മദ്ദു പോലീസ്സിനേയും പട്ടാളത്തിനേയും രണ്ടു ഭാഗത്തു നിന്നും ആയുധപാണികളായ സംഘങ്ങൾ ബലമായി അക്കു മിച്ചതിർത്തു. അവയിൽ പടിഞ്ഞാറേ സംഘം താനുർ, പരപ്പന്നാട്ടി മുതലായ അംഗക്കാരും കീഴക്കെത് തിരുവന്നാട്ടിയും അതിനു കീഴക്ക് കോട്ടേജ്സ് പൊന്തുള്ള ഇവിടു വരെയുള്ള അംഗക്കാരുമായിരുന്നു. ഈ ആക്രമണങ്ങളെ നേരു തട്ടുത്തു ശത്രുക്കളെ പുറകോട്ടാടിച്ചു. എക്കിലും രണ്ടുദോശസമ്മാരെ അവർ വെട്ടി കണ്ണമാക്കി.’’

24-ാം തിയുതിതെരുമ്പു മുന്നോട്ടുള്ള നടത്ത. 26-ാം തിയുതിക്കു ആയുധങ്ങളാടുകൂട്ടിയുള്ള ബലമായ എതിർക്കലായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടു. അഭിപ്രായത്തിലുള്ള ഈ പരിണാമം കുമേഖ പുഷ്പിപ്പെട്ടു നിരായുധങ്ങാരായ താനുർക്കാർ ഒരു ജർമ്മൻ പട്ടാളത്തപോലെയും കുന്തിക്കാതർ ഒരു കൈസരപ്പോലെയും ഭയക്കരണാരായി മാർഷ്യൽ ലോകാടതികളിൽ പ്രതിബിംബിച്ചു! വടിയോടുകൂട്ടി വരുന്ന ഒരു സംഘത്തെ കുന്തംകൊണ്ടെതിർക്കുന്നത് രൂപക്ഷ, ന്യായമായെങ്ങാം. അവരെ മുഗ്ധങ്ങളുമ്പോലെ വെടിവെച്ചു കൊല്ലുന്നത് കൊലപൊതകമല്ലാതെ മരിന്താണ്! വെടി ആരംഭിച്ചത് മിസ്സർ തോമസ്സിന്റെ അനുമതിയോടുകൂട്ടിയ ല്ലായിരുന്നുവെന്നും അപ്പാലത്തെ പരാക്രമംകൊണ്ട് അക്കുമത്തിന്റെ സ്വാധീനം രണ്ടുരംഗാർ സ്വമേധയാ ആരംഭിച്ചതായിരുന്നുവെന്നും വർത്തമാനമുണ്ട്. അതു ശരിയായിരിക്കാം. എക്കിലും ഈ ആക്രമം പ്രവർത്തിപ്പാനുള്ള മനോഭാവവും അവസരവും അവർക്കുണ്ടാക്കിക്കൊടുത്തത് മിസ്സർ

തോമസ്പാബന്നന്തിനു സംശയമില്ല. വെടിവെള്ളാനുള്ള കല്പന താൻ കൊടുത്തില്ലെന്ന സംഗതികൊണ്ടുമാത്രം അനന്തര കൊലപ്പാള മിസ്റ്റർ തോമസ്പിന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം നശിക്കുന്നതുമല്ല.

താനുർ സംഘത്തിന്റെ നടപടികരാക്കണം മാർഷ്യൽ കോടതിയിലേത്തിയപ്പോഴേങ്കും പിന്നെയും ഗൗരവമായ വേഷപ്പുകൾച്ചു വന്നുകൂട്ടി. തട്ടുക്കലെപ്പാം എതിരകലെ യെന്നു മാത്രമല്ല വടക്കെല്ലപ്പാം ഗദകളും കത്തികെല്ലപ്പാം വാളുകളുമായിത്തീർന്നു.

സ്റ്റോഷൽ ദൈഖ്യംബന്ധിലെ ജീവിമാർ കുണ്ഠിക്കാതരെ തുക്കിക്കൊല്ലാൻ വിധിച്ച് വിധിന്യാധത്തിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു:—

“ഈ ലഹളക്കാരുടെ (താനുർക്കാരുടെ) കൈവശം തോക്കുണ്ണായിരുന്നില്ല എന്നത് ശരിതനെന്ന. എന്നാൽ അവരുടെ കയ്യിൽ നീണ്ട കത്തികളും വാളുകളും ഗദകളുമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു. അവർ ഡിസ്കൂട്ടിനേയും പട്ടാളത്തേയും സംഘരിപ്പാനുള്ള ദ്രശ്യനിശ്ചയത്തോടുകൂട്ടിയായിരുന്നു വനിരുന്നതെന്നു. യാതൊരു തർക്കവുമില്ല.”

ആമുസാഹേബ് കേസ് വിചാരണയിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:—

“പടിഞ്ഞാറുന്നിനു വന്ന സംഘം മുന്നോട്ടുവന്ന് പട്ടാളത്തെ വെട്ടാനും അടിപ്പാനും ഓൺഡി. അവരുടെ കയ്യിൽ നീണ്ട കത്തിയും വടിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരെ ചാർജ്ജുചെയ്യാൻ കല്പനയായകില്ലും അവർ പട്ടാളത്തിനിടയിൽ കടന്നു അവരെ കംിനമായടിപ്പാൻ തുടങ്ങി. സ്വയരക്ഷകായി വെടി തുടങ്ങി. അപ്പോൾ സംഘം പിരിഞ്ഞു. ....കുറേ കഴിഞ്ഞത്തിനുശേഷം അടുത്ത പള്ളിയിൽ അഭ്യം പ്രാപിച്ചിരുന്ന കുണ്ഠിക്കാതരോടും കൂടുക്കാരോടും പുറത്തുവരാൻ പറഞ്ഞു. അവർ വന്നു. ആളുകളോടുകൂടം പിരിഞ്ഞുപോവാൻ പറവാനായി ഞാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. കുണ്ഠിക്കാതർ അതുപ്രകാരം പറഞ്ഞു. ആരാക്കുടം പിരിയുകയും ചെയ്യു. ”

പട്ടാളം യാതെന്നും ചെയ്യുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ നീണ്ട കത്തിയും വടിയും കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന മാപ്പിളമാർ തോക്കും കുന്നവും കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന പട്ടാളക്കാരെ വടികൊണ്ടിച്ചുതകർത്തുവെന്നാണ്. ആമുസാഹേബവർക്കാം നമ്മോടു വിശ്വസിപ്പാൻ പറയുന്നതും!!

ഉടനെ തിരുരണ്ടാടിയുടെ കിഴക്കുഭാഗത്തും അതിൻ്റെ ഫലമായി ഏറനാട്ടിലും പടർന്നുപിടിച്ച കലാപത്രിന്നുള്ള തൽക്കാല ഹേതു താനുർക്കാരോടു പോലീസ്സ് പ്രദർശിപ്പിച്ച അവിവേകനയമായിരുന്നുവെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. ആ കുറിത്തെ കഴിയുന്നേന്തെന്നാളും ലാലുകരിക്കുവാനും അവരുടെ പ്രപുത്തിയെ ന്യായികരിക്കുവാനുമുള്ള ശ്രമങ്ങളാണ് പിന്നീടുള്ള പ്രവ്യാപനങ്ങളും മാർഷ്യൽ കോടതികളിലെ തെളിവുകളും. കാര്യം മുഴുവന്നുമറിയാത്തവരെ പലരേയും മേപ്പടി ശ്രമങ്ങൾ തെററിഡരിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കാമെന്നതിന്നു സംശയമില്ല. അതിനാലുണ്ട് ഗവർമ്മെണ്ടു റിക്കാർഡ്യുകളേയും മദിരാശിയിലെ റിപ്പോർട്ടുകളേയും ആസ്പദിച്ചു ഇത്തും ഞാൻ എഴുതുവാൻ കാരണം.. തിരുരണ്ടാടിയിൽ ചിലരെ പിടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നോ, പള്ളി വള്ളത്തിട്ടുണ്ടെന്നോ കേടപ്പോരാ താനുർക്കാർ അങ്ങാട്ടു പോകേണ്ടിയിരുന്നില്ല എന്നത് വാസ്തവം തന്നെ. സഹകരണത്യാഗ പ്രസ്ഥാനത്തിന്നു മുമ്പായിരുന്നുവെങ്കിൽ താനുർക്കാരുടെ പോക്കു വടിയോടുകൂടിയല്ല വാളോടുകൂടിത്തന്നെന്നാകുമായിരുന്നു. ഗവർമ്മെണ്ടിൻ്റെ അകുമ്മങ്ങളെ അകുമംകൊണ്ടതിർക്കാതെ കൂട്ടംകൂട്ടമായി ജൈലിൽ പോകുവാനോ മരിക്കുവാനോ സന്ധാരാക്കേണമെന്ന് എന്നോ ചിലരെല്ലാം മനസ്സിലാക്കിയതിന്റെ ഫലമായും തങ്ങളുടെ സഹോദരരൂപരോടു തങ്ങളുടെ അനുഭാവം പ്രദർശിപ്പിക്കാനും മാത്രമായിരിക്കണം. ഈവർ തിരുരണ്ടാടിക്കു യാത്ര ചെയ്തു്. അതല്ലാതെ പ്രിടീഷ് ഗവർമ്മെണ്ടിനേയും പട്ടാളത്തിനേയും ഉദ്യോഗ സ്ഥാനരേയും നിരായുധമാരായോ അമുഖം വടിക്കാണ്ടിച്ചോ നശിപ്പിക്കാമെന്ന വിശ്വാസത്തിലല്ല, അവർ പോയതു്. വടിതനെ ചിലരുടെ കയ്യിൽ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. അതു് അവർ, പോലീസ്സ് കുന്തംകൊണ്ടു ചാർജ്ജു ചെയ്യപ്പോരാ മാത്രമേ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളുവെന്നു് “Police charged with bayonets and were met with sticks” എന്നു മിറ്റുർ തോമസ്സിന്റെ പ്രസ്സ് കമ്മ്യൂണിക്കേക്കാണ്ടു വെളിവാക്കുന്നുമുണ്ടു്.

ഈ സംഭവത്തപ്പറ്റി സംഭവസമയത്തുണ്ടായിരുന്ന മാപ്പിളമാരുടെ തെളിവു കിട്ടുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. മുന്നോട്ടു വരുന്ന മാപ്പിളമാരോടു കൂട്ടം പിരിഞ്ഞുപോക്കുവാൻ ആമുഖവോ മരോ കല്പിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കും. ആശക്കൂട്ടം അതു കേട്ടിട്ടോ കേരക്കാതെയോ മുന്നോട്ടു നടന്ന പ്രസ്താവം അവരുടെ നേരെ വെടിവെച്ചുവെന്നാണ് വർത്തമാനം.. യാതൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥമന്റെയും കല്പനയോടുകൂടി

യല്ല വെടിവെച്ചതെന്ന് ഗവർമ്മണ്ടു ശാഗതത്തുനിന്നുതനെ സമ്മതിക്കുന്നുണ്ട്. സ്വയരക്ഷകായി പോലീസ്സുകാർ സ്വദേശിയാ വെടിവെച്ചു. കുന്നംകൊണ്ടുള്ള ചാർജ്ജും വടികൊണ്ടുള്ള തട്ടുകലെയും എതിർകലെയും എല്ലാം കല്പനാ ശക്തിയുടെ നിർമ്മാണമായി വരുവാനാണ് വഴിയുള്ളത്. അങ്ങനെയല്ലെന്നുതനെന്നയിരിക്കേണ്ട്. കുന്നം കൊണ്ടുള്ള ചാർജ്ജുകൊണ്ടുതനെ ആരാക്കുട്ടം പിൻമാറാത്തപക്ഷം ഉദ്യോഗസ്ഥരാർ തീർച്ചയായും വെടിവെജ്ജാൻ കല്പിക്കു മായിരുന്നു. അങ്ങനെയുള്ള കല്പനകൾ കൊടുപ്പാൻ ബുട്ടിഷ്ടുദ്യോഗസ്ഥരാർ വളരെ ആക്ഷിണ്ടും പ്രദർശിപ്പിക്കാ റിലൈന്നു അനുഭവംകൊണ്ട് ഇന്ത്യക്കാർക്കരിയാം. ഇക്കാര്യത്തിൽ അതുകൂടെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട് കുന്നം കൊണ്ടു ചാർജ്ജും വെടിയും ഒന്നിച്ചുതനെന്നയായിരുന്നു വെന്നാണ് ഉണ്ടാക്കേണ്ടത്.

താനുർ മാപ്പിളമാർ എതിന്നുപോയി എന്നതിനെപ്പറ്റി അവരിൽനിന്നു അറിവാൻ തരമായിട്ടില്ലെങ്കിലും പരപ്പന താടിയിൽ ആ സമയത്ത് നടന്ന സംഖ്യത്തെപ്പറ്റി അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന രോദ തന്ന സ്ഥായിരിറ്റുമെന്നിൽ ഇങ്ങനെ കാണുന്നു:

പട്ടാളം പോയിരുന്നതും പള്ളി വള്ളത്തിരുന്നതും വിലാഹത്തുകാരെ മുഴുവൻ പിടിക്കുവാനും അവർ മരും ദജ്ജു പിടിക്കുവാൻ സമ്മതിച്ചില്ലെങ്കിൽ പള്ളിയും മരും പുരകളും തന്ന വെടിവെച്ചു പൊളിക്കുവാനും വേണ്ടിയാണ്, ഇതു അധികം പട്ടാളവും കലക്കർ മുതലായവരും വനിട്ടുള്ളതെന്ന ഉണ്ടാണ്. നാട്ടിലെവാക്കേ പരന്നു. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ഇപ്പോമിഞ്ഞല്ലോ. ഉടപ്പിറപ്പുകളായി വിചാരിക്കേണ്ടതാണെന്നും തടസ്സം ചെയ്യേണ്ടതില്ലെങ്കിലും സകടകാണിക്കേണ്ടതിലേജ്ജുകളിലും ഇപ്പോമിഞ്ഞല്ലോ. അവിടെ ചെന്നുകൂടേണ്ടതാണെന്നും വിളിച്ചു പറഞ്ഞതു കൊണ്ട് അങ്ങാടിയിൽ (പരപ്പനതാടിയിൽ) രൂപ മാപ്പിള നടന്നിരുന്നു.”

താനുർ സംഘത്തിനെറയും മററും രൂപ വിവരണം മേപ്പടി സ്ഥായിരുമെന്നിൽതനെ കാണുന്നത് ഇങ്ങനെയാണ്:—

“അവർ കണ്ണാൽ ആയിരത്തൊള്ളു. ആളുകളുണ്ടായിരുന്നു. ചിലരുടെ കയ്യിൽ വടിയുണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ കൃടത്തിലായിട്ടും അവർ പോയതിന്നുശേഷവും പരപ്പനതാടി, ചുറായമംഗലം മുതലായ ദേശങ്ങളിൽനിന്നു

മാപ്പിളമാരായവർ കുട്ടികളും വയസ്സുക്കാരും ചെറുപ്പക്കാരും തിരുത്താടികൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായിപ്പോയിരുന്നു....താനും കാരുടെ കയ്യിൽ ഒരു കൊടിയുണ്ടായിരുന്നു. മതാട് കാപ്പിക്കട്ടിമൊല്ലായിരുന്നു കൊടിപിടിച്ചിരുന്നത്. അവർ 'തക്കിബീർ' ചൊല്ലിക്കൊണ്ടാണ് പോയിരുന്നത്. ഞാനും അഞ്ചേപ്പുരജ്ജലപുള്ളി പലരും കുട്ടി തിരുത്താടിക്കു പോകുന്നത് ആവശ്യമോ അനാവശ്യമോ എന്നാലോചിക്കുകയും ഏതായാലും തക്കിലുമുണ്ടെങ്കിൽ മുന്നിൽപ്പോയ കുട്ടരെ തക്കിപ്പെടുത്തുമ്പോരാ അറിയാമല്ലോ എന്നു വിചാരിച്ച് അവിടെനിന്ന് എകദേശം ഒരു മെത്ര ദുരമുള്ള പാലംവരെ പോകുകയും ചെയ്യു. പാലത്തിക്കൽ തുടെ ഇടുടെ കുട്ടത്തിൽ തിരുർക്കാരനായ കുഞ്ഞഹമ്മത് മംലവിയുമുണ്ടായിരുന്നു. പോകുന്നവരോടു യാതൊരുക്കമിവും പ്രവർത്തിച്ചുപോകരുതെന്നും അകുമത്തപ്പറി ആലോചിക്കുവാൻകുട്ടി പാടില്ലെന്നും മറ്റും സമാധാനപ്പെടുത്തേണ്ട തിലേജ്ജും ഒരു പ്രസംഗം അവിടെവെച്ചു ചെയ്യണമെന്നും ഞാനദ്രോത്തോട് പറഞ്ഞു. അപ്രകാരം അയാൾ പാലത്തിന്റെ തലജ്ജിലുള്ള കല്പിമേൽനിന്ന് ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്യു. പ്രസംഗത്തിൽ, ‘‘പോകുന്നതുതന്ന ഒരുവിധം തെറാണെന്നും എന്നാൽ അകുമത്തിനു വല്ല വിചാരവുമുണ്ടെങ്കിൽ അതു വലിയ തെറാണെന്നും,’’ മറ്റും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഇതു പറഞ്ഞു തീരുമ്പോഴേജ്ജും മുന്പിൽപ്പോയ ജനങ്ങൾ പലരും ഇങ്ങാട്ടാടിവരുന്നതു കണ്ണും വിവരം അനേപഷിച്ചപ്പോരാം താനുർക്കാരും മറ്റും പന്താരത്താടിയിൽ എത്തിയപ്പോരാം കിഴക്കുനിറ്റിനും കുറെ പട്ടാളക്കാരും ആമുഖപ്രധാനരും മറ്റും വന്നും ഒരു ഫർലോൺ്റും ദുരുള്ളുള്ള കളിപ്പാപ്പിന്റെ മുന്പിൽനിന്ന് പന്താരത്താടിയിലേജ്ജും വെടിവെയ്യുകയും അതോടുകുട്ടി ജനങ്ങൾ പലവഴിക്കും. ഓട്ടുകയും ചെയ്യുവെന്നറിഞ്ഞു. വീണിട്ടും വെടിക്കൊണ്ടിട്ടും ജനങ്ങൾക്കും പല മുറിവുകളും പറിയതായും അറിഞ്ഞു. തുടെളേതായാലും മുന്നോട്ടു പോകുന്നില്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി..’’

ഈ സ്ഥായിറിറുമെൻറു തന്ന പരപ്പന്താടിക്കാരൻ പോതക്കുഴിയിൽ ചെറിയമുടിനെ ഞാൻ നല്പവള്ളും അറിയും. അയാൾ ധനികനല്ലെങ്കിലും പുർണ്ണമായി വിശ്വസിക്കേതക്കവനാണെന്നും എനിക്കു ബോഡ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. മെൽപറിഞ്ഞ ഭൂരിറുമെൻറിൽ അയാൾ കണ്ണിഞ്ഞതായി പറയുന്ന സംഗതികരം നമ്മക്കു തീർച്ചയായും വിശ്വ

സിക്കാം. കേട്ടിരുന്ന സംഗതികൾ അനുതന്നെ അധികാരം കൈച്ചുമാറ്റണമും വിശ്വസിക്കാം.

ഈ സംഭവം കഴിഞ്ഞ ഉടൻ തിരുരങ്ങാടിയുടെ കിഴക്കു ഭാഗത്ത് നടന്ന ഗൗരവമായ ലഹളയപ്പറ്റി ഭിന്നാലി പ്രായമുണ്ടെന്നു മുൻപുസ്താവിച്ചുവല്ലോ. എന്നാലും ലഹളയിൽ പങ്കുകൊണ്ട രണ്ടുപേരുടെ വാദമോഴികളാണ് ഈനി ഇവിടെ ചേർക്കുവാനുദ്ദേശിക്കുന്നത്. ഗവർമ്മേണ്ടു ഭാഗത്തു പ്രധാനപ്പേട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരായും ഈ സംഭവത്തെ പ്പറ്റി കോടതികളിൽ തെളിവു കേടുത്തിട്ടില്ല. ഹിച്ച് കോക്ക്, ആമുഖുതലായവർ പടിഞ്ഞാറു ഭാഗത്ത് താനുർക്കാരോട് യുദ്ധം ചെയ്യുകയായിരുന്നു. കിഴക്കുഭാഗത്ത് ഏർപ്പേട്ട പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാർ കൊല്ലപ്പേട്ടുപോയി. അതിനാൽ ഒന്നോരിംഗോ കോൺസൾറ്റബിൽമാരെ മാത്രമാണ് ഈ സംഭവത്തെപ്പറ്റി തെളിയിപ്പാൻ ആലി മുസലിഖാരുടെ കേസ്റ്റിൽ അന്ധായഭാഗത്തുനിന്നു വിസ്തരിച്ചിട്ടുള്ളത്. അങ്ങനെ സാക്ഷി പറഞ്ഞ കോൺസൾറ്റബിൽ അച്ചുതൻനായർ കൊടുത്ത വാദങ്ങളാഴിയാണ്: താഴെ ചേർക്കുന്നത്:

‘തിരുരങ്ങാടിക്കച്ചേരിയിൽ നിന്ന് മിസ്റ്റർ റിലി, ലഹളന്നർ ജോൺസൺ ഇവരുടെ കീഴിൽ കോഴിക്കോട്ടു പോയ സംഘത്തിൽ താനും ഉണ്ടായിരുന്നു. മന്ദുരം പള്ളിക്കടുത്തുവെച്ച് മുള്ളായിരുന്നു. ലഹളക്കാരെ തെങ്ങരാ കണ്ണുമുട്ടി. അപ്പോൾ അക്കൂട്ടത്തിൽനിന്ന് രണ്ടു മാസിളിമാർമുന്നോട്ടുവന്നു രാവിലെ പിടിച്ച മുന്നു മാസിളിമാരെ വിട്ടുതരേണമെന്നും അല്പാത്തപക്ഷം അവരെ പെലമായി തെങ്ങരാ വിടുവിക്കുമെന്നും പറഞ്ഞു. ആ മുന്നുപേരം ഡിസ്കീഫ് മജിസ്ട്രേറ്റ് വാരണ്ടുപ്രകാരം പിടിച്ചവരായിരുന്നു. അക്കൂട്ടത്തിന്നെൻ്തെങ്കയിൽ വടക്കളും കത്തികളും വാളുകളും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ സംഘത്തിൽ മുപ്പത്തു പേരുണ്ടായിരുന്നു. ഡിസ്കീഫ് മജിസ്ട്രേറ്റ് വൈകുമ്മൻരം വന്നാൽ അവരെ വിട്ടുതരാമെന്നും റിലി സാധംവാൻ പറഞ്ഞു. ഈ വിവരം മാസിളിമാരോടു പറവാൻ ഈ രണ്ടു മാസിളിമാരും മടങ്ങി. ആംക്കൂട്ടം പിന്നേയും മുന്നോട്ടു തന്നെ വന്നു. തെങ്ങളുടെ കുട്ടത്തിലുള്ള മുസൽമാൻമാരല്ലോ. സംഘമുപേക്ഷിക്കണമെന്നും ആ കുട്ടത്തിൽനിന്നെന്നാരാ പറഞ്ഞു. തെങ്ങളുടെ കുട്ടത്തിൽ രണ്ടു മാസിളി ഫേഡ് കോൺസൾറ്റബിൽമാരും പതിനഞ്ചു മാസിളി കോൺസൾറ്റബിൽ മാറ്റുമുണ്ടായിരുന്നു.

ഈതെല്ലാം പബ്ലിക്സൈറായിൽവെച്ചാണ് നടന്നത്. മിസ്റ്റർ റിലി വൈടിവൈപ്പാൻ കല്പനകാടുത്തു. അപ്പോൾ മുന്ന്

ണിയിലുള്ള മാപ്പിളമാരല്ലോ. പിന്നോട്ടുമാറി. എതാനും മാപ്പിളമാർ പൊലിസിക്കൻ പിന്തുപുറിത്തത്തി. അവരെ വടക്കീകാണ്ടിപ്പാൻ തുടങ്ങി. ഉടനെ മടങ്ങിപ്പോകാൻ തങ്ങരാക്കു കല്പനയായി. തന്നേരാ പോലീസ് സ്ക്രൂഷനി ലേഡ്യു് മടങ്ങി. പോലീസ്റ്റു് സ്ക്രൂഷനിലെത്തിയപ്പോൾ മിസ്റ്റർ റബ്ലിയേ കണ്ണിലു. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അധികാരിയും ജോൺസൺറിയും ശവം കച്ചേരിക്കു കൊണ്ടു വന്നു. ഹൈകോൺസ്ക്രൂബിൽ മൊഡ്യൂലീനും ഗ്രാവിന്റ നായരും തങ്ങളുടെ കൂടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. മൊഡ്യൂലീന്റ ശവവും പിന്നീടു നാൻ കണ്ടു. ഗ്രാവിന്റനായരേയോ ശവത്തേയോ കണ്ടില്ല.”

ആലിമുസലിയാരുടെ ഒരു പ്രധാന ശിഷ്യനും പിന്നീടു കൊരു ലഹരിതലവന്റെ നിലയിൽ പ്രസിദ്ധീന്നടിയവനു മായ ലവക്കുട്ടി ഇരു സംഭവത്തപ്പറരിയും മററും. ചേറ്റതക്കു ഭിയിൽ ചെറിയ മമ്മതിനോടു പരിഞ്ഞവിവരമാണു് താഴെ ചേർക്കുന്നതു്:

“കുറേ മാസങ്ങരാക്കു മുമ്പു് തിരുവരങ്ങാടീയിൽ അപ്പതു റിസർവ്വു് പോലീസും ഒരു സാഖ്യും വന്നിരുന്നു. അവർ വിലാഹത്തു് ഓഫീസിന്റെ മുമ്പിലുണ്ടായിരുന്ന ബോർഡ്യും. കൊടിയുമെടുത്തുകൊണ്ടു പോകുകയും. തുർക്കിതൊപ്പി ധരിച്ചിരുന്ന ചിലരോടു തൊപ്പി പിടിച്ചു പറിച്ചു് അതു നിലത്തിട്ടു ചവിട്ടിത്തെങ്ങുകയും. ചെങ്കു. പിന്നെ ഓരോ സ്ഥലങ്ങളിൽ തൊപ്പി കണ്ണാൽ പോലീസ്റ്റുകാർ പിടിച്ചുപറിക്കലായി. തൊപ്പി മടക്കിച്ചോടിച്ചാൽ അടികയും. ചെങ്കിരുന്നു. തൊനും കുഞ്ഞലവിയും മററും. വള്ളിയർമാരായിരുന്നു. തങ്ങളുടെ തൊപ്പിയും. അപ്പ കാരം ഏടുക്കുമെന്നു തങ്ങരാക്കു തോന്നി. അതു കൊടുക്കാതിരുന്നാൽ വല്ല തെററുമുണ്ടാ എന്നു ആലിമുസലിയാരോടു ചോദിച്ചുറിത്തു. കൊടുക്കാതിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടു വിരോധമില്ലെങ്കിലും. അകുമം. പ്രവർത്തിപ്പാൻ പാടില്ലെന്നു മുസലിയാർ പറഞ്ഞു. അതിനിടയ്ക്കു് ഒരു ദിവസം എന്ന പോലീസ്റ്റു് സ്ക്രൂഷനിലേഡ്യു് സപ്പിൻസ്ക്രൂക്കർ വിളിക്കുവാന യച്ചിരുന്നു. അതിനെപ്പറ്റി ആലിമുസലിയാരോടനേപശിച്ചതിൽ കല്പനയില്ലാതെ വിളിക്കുന്നതിനു പോകേണമെന്നില്ലയെന്നും പറഞ്ഞു. പിന്നീടു് എന്നെങ്കും മററും തൊപ്പി ഷിപ്പിക്കേണ്ടതിനു് ആമും സുപ്രധാനു് കാരാടൻ മൊഡ്യൂലെക്കാണു് ആവശ്യപ്പെട്ടീച്ചു. അപ്പോഴും നാൻ തൊപ്പി ഷിപ്പിലു. അതു നിമിത്തം കാരാടൻ മൊഡ്യൂലായിട്ടും

കുറഞ്ഞ മുഖിച്ചിലിന്നു കാരണമായി. പിന്നെ വാൻ ബഹുദൂർ ചേക്കുടി ഇൻഡസ്ട്രിൽ വന്ന് തൊപ്പിയിടാതിരി പ്രാൻ ആലിമുസലിയാരോടു നേങ്ങളെ ഉപദേശിപ്പാൻ പറഞ്ഞതായി കേട്ടു. പക്ഷേ, ആലിമുസലിയാർ തൊപ്പി ഉപേക്ഷിപ്പാൻ പഠിച്ചില്ല. പോലീസ്സുകാർ വന്ന് ബലമായി തൊപ്പിയെടുക്കുകയോ വല്ല ഉപദേശങ്ങൾ ചെയ്യും ചെയ്യുമ്പോൾ ഒരു ശക നേങ്ങൾക്കു തുടങ്ങി. അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ എന്നു ചെയ്യുന്നത് എന്നുചെയ്യുമെന്ന് ആലിമുസലിയാരോടുന്നു പിച്ചതിൽ ഇപ്പോൾ മതപ്രകാരം ഒരുത്തനേരം അവന്റെ ശത്രുവന്ന് ഉപദേശിക്കുന്നു. അതിനാൽ അവൻ മരണപ്പെട്ടു പോകുമോ എന്ന ശക അവന്നു തോന്നുകയും ചെയ്യാൻ അവന്റിൽനിന്നു കഴിയുംപ്രകാരം അഭിവാൻ നോക്കുമെന്നും ഒരുനിലയിലും അവന്നു അഭിവൃ കിട്ടാതെയും നില്ക്കുള്ളിയില്ലാതെയും വന്നാൽ ആ സമയത്ത് സ്വയരക്ഷയുായി എതിർക്കുമെന്നത് നിർബ്ബന്ധകല്പനയാണെന്നും അങ്ങനെ എതിർക്കാതെ വെറുതെ ദേഹം ഉപദേശത്തിനിരയാക്കിക്കൊടുക്കുന്നത് തെററാണെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞത്തുനുസരിച്ച് വല്ലപ്പോഴും നില്ക്കുള്ളിയുണ്ടാവാതെ എതിർക്കേണ്ടിവരുമ്പോഴെന്നതു ആവശ്യത്തിലേജ്ഞായി ചില വലിയ പിച്ചാക്കത്തികരം ഉണ്ടാക്കിച്ചു. തിരുന്നാട്ടിയിൽ നൊന്നും കണ്ണലവിയും മാത്രമേ അന്നു ഇങ്ങനെയുള്ള ആയുധം ഉണ്ടാക്കിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബാക്കിയുള്ള പള്ളിയർമാർ കാരാടൻ പറഞ്ഞ പ്രകാരം തൊപ്പിയുംകുടി ധരിക്കാതെയാണ് നടന്നിരുന്നത്. അതിനുശേഷമാണ് പട്ടാളക്കാർ പള്ളി വന്ന് വളരുത്ത്. നൊന്നും കുണ്ണലവിയും ആലിമുസലിയാരും പള്ളിക്കൽ അപ്പോരു ഇല്ലായിരുന്നു. നേങ്ങൾ അതായും സ്ഥലങ്ങളിലായിരുന്നു. പട്ടാളക്കാർ റണ്ടുമുന്നാളുകളെ പിടിക്കുന്നും പള്ളി വളയുകയും ചെയ്യുക്കണ്ട് അനവധി ആളുകൾ അങ്ങാടിയിൽ കുടിയിരുന്നു. കുറേ താമസിച്ചപ്പോഴേയും നിരത്തിനേൽനിന്ന് ‘തക്കിബീർ’ ചൊല്ലുന്നതു കേട്ടു. അപ്പോരു നൊന്ന് നിരത്തിൽവന്നു. ആ സമയം അവിടെ വെച്ച് തയ്യിൽ മുഹമ്മത്‌കുടി മുസലിയാരും മറ്റും അകുമതിനു പോകരുതെന്നു പ്രസംഗിക്കുന്നതു കേട്ടു. അതിനുശേഷം താനുർക്കാർ ചിലർ പടിഞ്ഞാറുനിന്നു വന്നിരുന്നുവെന്നും അതിൽ ചിലരെ വെടിവെച്ചുവെന്നും ചിലരെ പിടിച്ചു കച്ചേരിയിൽ ബന്ധവന്നു് ചെയ്തിട്ടുണ്ടും കേട്ടു. അപ്പോഴേയും ആലിമുസലിയാരും കുണ്ണലവിയും മറ്റും വന്നു. അപ്പോരു ജനങ്ങൾ ആലി

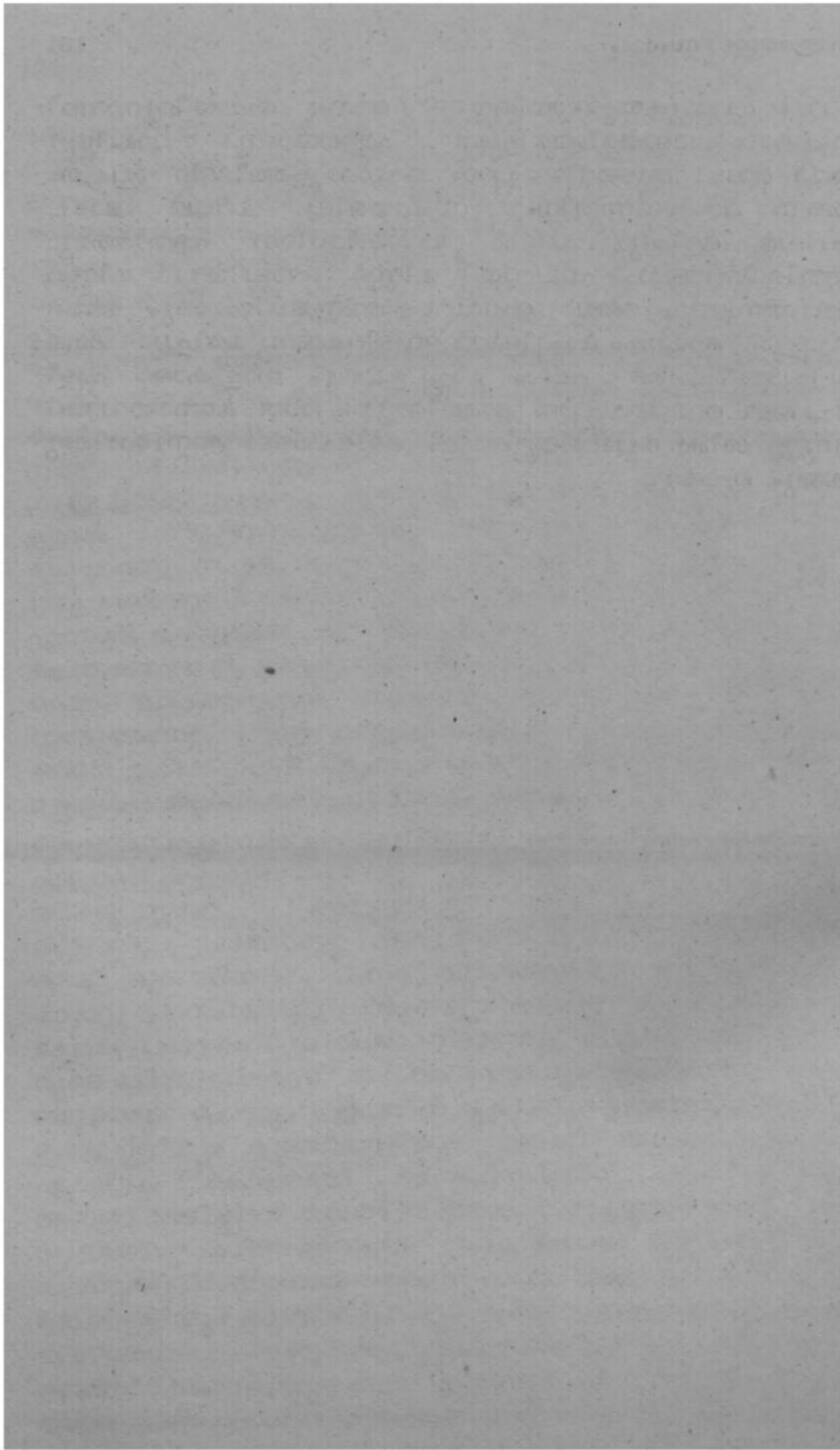
മുസലിയാരുടെ അടുക്കെ തടിച്ചുകൂട്ടി. അദ്ദേഹത്തോട് താനു രക്കാരെ വെടിവെച്ച വർത്തമാനം പറഞ്ഞതു. പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോന്നതു ആരെയെല്ലാമാണെന്നും എന്നിനാണു. പിടിച്ചതെന്നും മററുമുള്ള വിവരം അറിയാൻ രണ്ടു മുന്നാളുകൾ മാത്രം പോകുന്നതാണും നല്ലതെന്നും അധികം ആളുകൾ പോയാൽ പട്ടാളക്കാർ വെടിവെച്ചു മെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതു. അതിനായി ആലി മുസലിയാരും രണ്ടാളുംകൂട്ടി പടിഞ്ഞാരോടു നടന്നു. അധികം ജനങ്ങൾ അപ്പോൾ അവരുടെ പിന്നാലെ പുറപ്പെട്ടു. അനവയി ജനങ്ങളെ കണ്ണപ്പോൾ ആലി മുസലിയാർ ജമായത്തു പഞ്ചിയുടെ അടക്കത്തു നിന്നു. അപ്പോൾ ചിലർ ആലി മുസലിയാരല്ലാത്ത വേരു രണ്ടുമുന്നാളുകൾ പോയാൽ മതിയെന്നാണിപ്പായപ്പെട്ടു. അപ്രകാരം രണ്ടു മുന്നാൾ പോയി. അപ്പോഴേയും കീഴക്കു കോട്ടയ്ക്കിനിന്നും മററും ‘തക്കബീറു’ ചൊല്ലി കൊടിയും പിടിച്ചും ജനങ്ങൾ വരുന്നതു കണ്ടു. അവർ വന്നു പടിഞ്ഞാട്ടു ജനങ്ങളെ തളളിത്തളളി, ജനങ്ങൾ വാടപ്പടിക്കലെപ്പത്തി. പട്ടാളക്കാരുടെ ഭജിയിലായി പിന്നിൽ നിന്നു ‘തക്കബീറ’ ശ്ലാഹമായി കേടിരുന്നു. മുസയച്ച മുന്നാൾ പട്ടാളക്കാരുടെ അടക്കക്കലെപ്പത്തി. അവർ സായുപ്പുമായി എന്നോ സംസാരിക്കുന്ന മാതിരി തോന്തി. കൈകൊണ്ടു ഇരിക്കുവാൻ പറയുന്ന മാതിരി ആംഗ്യം കാണിച്ച തായി തോന്തി. അപ്പോൾ തിരക്കുന്ന ആളുകളോടും ഇരിക്കുവാനായി ഞങ്ങളേല്ലാവരും ആവശ്യപ്പെട്ടു. അപ്പോൾ ചിലർ ഇരുന്നു. ചിലർ ഇരിക്കാൻ ഭാവിക്കുകയായിരുന്നു. അപ്പോഴേയും പട്ടാളക്കാർ വെടിവെച്ചുന്നതു കണ്ടു. ചിലർ വെടികൊണ്ടു വീണു. ബാക്കിയുള്ളവർ ഓടി. ണാനും കുഞ്ഞലവിയും മററു ചിലരും നിരത്തിന്റെ വടക്കുഭാഗം പറമ്പിലേയ്ക്കു ചാടി. പറമ്പിലേയ്ക്കു വെടി വെയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ടു ഞങ്ങൾ പട്ടാളത്തിന്റെ അടക്കക്കലേയ്ക്കു ഓടി. രണ്ടു സായുപ്പുമാരും ഹൈയും മൊഴീനും പട്ടാളത്തിന്റെ കുറച്ചു വിട്ടു നിരത്തിനു വടക്കുഭാഗത്തുള്ള ചെന്നേംടിയുടെ പുരയുടെ അടക്കത്തു നിൽക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവരെ വെട്ടി. അപ്പോൾ പട്ടാളക്കാരും വടക്കോടു വെടിവെച്ചുകൊണ്ടു പിന്നോക്കം മാറി. ഞങ്ങൾ അവിടെ നിന്നു മടങ്ങി. ആലിമുസലിയാരുടെ അടക്കത്തെ വന്നു. അവിടെനിന്നു മരിച്ചുകിടക്കുന്ന ‘മയ്യത്തു’ കളെ എടുക്കുവാൻ ആലിമുസലിയാർ ജനങ്ങളോടു പറഞ്ഞതു. ‘മയ്യത്തു’ കൾ എടുത്തു പളളിക്കൽ കൊണ്ടുപോയി അടക്കുകയും ചെയ്യും. രാത്രി എല്ലാവരുംകൂട്ടി ആലോച്ചിച്ചതിൽ ജനക്കു

ടണ്ണെല്ലു പേടിച്ചു് പട്ടാളക്കാർ വെട്ടിവെച്ചതായിരിക്കാമെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകയും പിറ്റേ ദിവസം ജനക്കൂട്ടമില്ലാതെ വിവരം അറിയുവാനായി രണ്ടു മുന്നാളെ അയക്കാമെന്നു തീർച്ചപ്പെട്ടുതുകയും ചെയ്തു. നേരം പുലർന്ന പ്രാം പട്ടാളക്കാരും പോലീസ്സുകാരും കച്ചേരിയിലില്ലെന്ന റിഞ്ഞു.

തിരുരങ്ങാടി കീഴക്കുഭാഗത്തു നടന്ന ആ പ്രധാന സംഭവത്തെപ്പറ്റി കോൺസ്ലീബിം അച്ചുതൻനായരുടെ തെളിവും ലവക്കൂട്ടിയുടെ ഭൂരിമെൻറും തമിൽ ചില സംഗതികളിലൊഴികെ വളരെ യോജിപ്പു കാണുന്നുണ്ടു്. അച്ചുതൻനായർ കോടതിയിൽ കൊടുത്ത തെളിവിനു ചില ഉദ്ദേശങ്ങൾ ഉണ്ടു്. പ്രതികളായ ആലിമുസലിയാരെയും മറ്റും യുദ്ധം ചെയ്തിനും കൊലക്കര നടത്തിയതിനും ശിക്ഷിക്കേണമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെയാണു് പോലീസ്സുകാർ തെളിവുകൊടുത്തിരുന്നതു്. കോടതികളും കേസ്സുകളുമായി പരിചയമുള്ളവർക്കെല്ലാം കോടതിയിൽ സാധാരണയായി സാക്ഷികാര കൊടുക്കുന്ന വാദംമൊഴിക്കെള്ളുറ്റി വളരെ പൊതുമാനമുണ്ടാവാനിടയില്ല. കേസ്സിന്റെ ഉപയോഗത്തിനായി സത്യത്തെ ചൗച്ചും ചരിച്ചും സാക്ഷികാര പലവിധത്തിൽ വികൃതമാക്കുന്നതു അഭ്യന്തരമല്ല. അതിനാൽ അച്ചുതൻനായരുടെ തെളിവു മുഴുവനും വേദവാക്യമായി സ്പീകരിക്കുവാൻ നമുക്കു തരമില്ല. ലവക്കൂട്ടിക്കു അപ്രകാരമുള്ള യാതാരുദ്ദേശവുമില്ല. അയാൾ സായംപര്യം മറ്റും വെച്ചിയതായി ഭൂരിമെൻറുകൊണ്ടുതന്നെ സമ്മതിക്കുന്നു. അകുമം താൻ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു സമ്മതിക്കുന്ന അയാൾക്കു താനും മറ്റുള്ളവരും അകുമരാഹിത്യം അനുശ്ചിച്ചുവെന്നു സാധിക്കേണ്ട ഉദ്ദേശ്യം തന്നെയില്ല. പല ദിക്കിൽനിന്നും വന്ന ആരാക്കുട്ടത്തെ തടഞ്ഞുനിർത്തുവാൻ ആലിമുസലിയാരും മറ്റുള്ളവരും ശ്രമിച്ചിട്ടുകഴിഞ്ഞില്ലെന്നു വന്നേണ്ണം. അതെന്നെന്ന അവർ ശ്രമിച്ചുവെന്നു് ലവക്കൂട്ടി പറയുന്നതു് തന്നെ തീർച്ചയായും നമുക്കു വിശ്വസിക്കാം. രണ്ടോ മൂന്നോ ആളേ വിവരം അറിവാൻ മുൻകൂട്ടി പട്ടാളത്തിന്റെ അടുക്കലേണ്ണു് അയച്ച സംഗതിയിൽനിന്നു തന്നെ ആരാക്കുടം അനായി കച്ചേരിക്കുപോകരുതെന്നു് ആലിമുസലിയാർക്കും മറ്റും വളരെ ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു് വെളിവാകുന്നുണ്ടു്. രണ്ടുമുന്നാൾ പട്ടാളത്തിന്റെ അടുക്കക്കേ വന്നതു് അച്ചുതൻനായരും പറയുന്നു. പക്ഷേ, തടവുകാരെ വിട്ടുകിട്ടാൻ നിർബന്ധിക്കാനാണു് അവർ വന്നതെന്നാണു് അച്ചുനായർ പറഞ്ഞതു്.

താനുരുണ്ടായ സംഭവങ്ങൾ എന്തല്ലാമെന്നും ആരൈയല്ലാമാണ് പിടിച്ചതെന്നും അറിവാനാണ് ഈവരെ അയച്ചതെന്നു ലഭക്കുടിയും പറയുന്നു. ഈ ദൃതനാരെ തീരെ ശോശരാക്കത്തെവെള്ളും പട്ടാള ഉദ്യോഗസ്ഥരാർ മറുപടി പറയുന്നില്ല. കലക്കർ വന്നതിനുശേഷം തീർച്ചപ്പെടുത്താമെന്നു മാത്രമേ അവർ പറയുന്നുള്ളൂ. ഈ ദൃതനാർ തന്നെലേ അയച്ചവരോട് വിവരം പറവാനായി മടങ്ങിപ്പോകയും ചെയ്യുന്നു. അതുവരെ യാതൊരു തകരാറുമില്ല. അപ്പോഴേയും അരാക്കുട്ടം മുന്നോട്ടുതന്നെ പരുന്നതുകണ്ഠ് പട്ടാളക്കാർ വെടിവെള്ളുന്നുവെന്നാണ് അച്ചുതൻനായർ പറയുന്നത്. പിന്നിലുള്ളവർ വിവരം അറിയാതെയും അറിവാനുള്ള ഉൽക്കണ്ണാഡ്യാട്ടും മുന്നോട്ടു തിരക്കുന്നതും മുന്നില്ലുള്ളവർ നിപുത്തിയില്ലാതെ നീഞ്ഞുന്നതും ജനത്തിരക്കിൽസാധാരണ സംഭവിക്കുന്ന സംഗതികളാണ്. അതിനാൽ അച്ചുതൻനായർ പറയുന്നത് ഒരുപക്ഷേ, ശരിയായിരിക്കാം. എന്നാൽ പട്ടാളത്തെ എതിർക്കുവാനോ അവരോടു യുദ്ധം ചെയ്യാനോ ഉള്ള ഉദ്ദേശ്യം ഈ അരാക്കുട്ടത്തിനുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് വിചാരിപ്പാൻ ഏകക്കല്ലും ന്യായമില്ല. മുന്നോട്ടുവരുതെന്നു പട്ടാള ഉദ്യോഗസ്ഥരാർ ആംഗ്യം കാണിച്ചതിനെ ഇരിക്കുവാൻ ആംഗ്യം കാണിച്ചതായി മുന്നണിയില്ലെങ്കിലും തെററിലുരിച്ചുവെന്നും വന്നേണ്ണാം. അതു ചിലർഅനുസരിച്ചുവെന്നും ലഭക്കുടി പറയുന്നു. എങ്കിലും എല്ലാവരും ഇരുന്നിരുന്നില്ല. ഇരുന്നത് അവർത്തനെ സ്ഥാത്തിക്കുന്നുണ്ട്. അപ്പോഴേയും പട്ടാളക്കാരുടെ വെടിതുടങ്ങി. മുന്നോട്ടു വന്നുവെന്ന കുറിത്തിനാണ് ഈ വെടി തുടങ്ങിയത്. വെടി തുടങ്ങിയപ്പോൾ ചിലർ വടക്കോട്ടു പറമ്പിലേണ്ണു ചാടുകയും അവിടെങ്ങും വെടിവെച്ചപ്പോൾ പട്ടാളക്കാർ നിൽക്കുന്നിടത്തേയ്ക്ക് പാഞ്ചത്തി അവരുടെ പിന്നിൽക്കെന്ന് അവരെ വെട്ടാനും അടിക്കാനും തുടങ്ങുകയും ചെയ്യും. ഈവരിൽ പ്രധാനികളായവരായിരുന്നു ലഭക്കുടിയും കുണ്ഠലവിയും. വെടി തുടങ്ങിയപ്പോൾ എതാനും ലഹളക്കാർ പോലീസിന്റെ പിന്നിലെത്തി അവരെ അടിപ്പാൻ തുടങ്ങിയെന്നാണ് അച്ചുതൻനായർ പറയുന്നത്. പിന്നിൽചെന്ന് വെട്ടിയെന്ന് ലഭക്കുടിയും പറയുന്നു. സാധാരണതനെ വാരാ കൊണ്ടുനടന്നിരുന്ന ലഭക്കുടിയും കുണ്ഠലവിയും വാരാ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടായിരിക്കണം. മൊഴീൻഹൈസിനെ അടിച്ചടിച്ചു കൊന്നതാണെന്ന് കോൺഗ്രസ്സുകാർ ഇതിനുശേഷം അലിമുസലിയാരെ കാണുവാൻ തിരുത്താടിയിൽ പോയപ്പോൾ കുണ്ഠ

ലവി പറയുകയുണ്ടായിയെന്നു് അനു പോയിരുന്നവരിലോരാം പറഞ്ഞരിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. എതായാലും പോലീസ്സുകാർ വെടി തുടങ്ങിയപ്പോൾ ആരക്കൂട്ടത്തിന്റെ പ്രക്രിയ തന്നെ മാറിയെന്നതിനു് സംഗ്രഹമില്ല. ചിലർ ഓടി, ചിലർ ഒളിച്ചു. ചിലർ പോലീസിനെ എതിർത്തു. ഇതിന്റെയല്ലാം ഫലമായി മിസ്റ്റർ റോഡിയും മിസ്റ്റർ ജോൺസൺയും രണ്ടു ഹൈകോണ്ട്രൂബിൽമാരും മരണപ്പെട്ടു. അനേകം മാപ്പിളമാർ വെടികൊണ്ടു മരിച്ചു. ക്ഷമയില്ലായുമയുടെ ഫലം മാപ്പിളമാരും നാട്ടുകാരെ പട്ടിപോലെ വെടിവെപ്പാൻ ഭാക്ഷിണ്യമില്ലാത്ത മനോഭാവത്തിനുള്ള ശിക്ഷ പോലീസ്സുകാരും ഒരുപോലെ അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യു.

ରଣ୍ଡକୋ ଡାଗୁ

once seen

പരമ്പരാട്ടി സംഭവം

താനുർ സംഘത്തെ വെടി : വെച്ചത് 20—ാംതീയതി എക്കദേശം പത്രം മണിക്കാണകിലും മിസ്സർ തോമസ് തിരുരങ്ങാട്ടി കച്ചരിയിൽ മടങ്ങി എത്തിയപ്പോൾ സുമാർ മുന്നു മണിയായിരിക്കുന്നു. വെടിവെച്ചതും പലരേയും പിടിച്ചതും അതിനുമുമ്പുതന്നെ ജനങ്ങൾ അറിഞ്ഞതു നിമിത്തമുണ്ടായ കുഴപ്പങ്ങളാണ് മുൻ അബ്ദായത്തിൽ വിവരിച്ചത്. ഈതെല്ലാം കഴിഞ്ഞപ്പോഴേങ്കും മിസ്സർ തോമസ് കച്ചരിയിൽ മടങ്ങിയെത്തി. ഏനാൽ അങ്ങാടി യിലടക്കത്തുള്ള മാപ്പിളമാരെ ആടിപ്പിടിക്കാനുള്ള ശ്രമംമുള്ള മാണം മിസ്സർ തോമസ്സിനും സെസന്റ്റത്തിനും മടങ്ങിവരാൻ ഇതു താമസം നേരിട്ടും. എക്കദേശം നാലുതോളം മാപ്പിള മാരെ അവർ ബന്ധനസ്ഥരാക്കിയിരുന്നു.

മിസ്സർ തോമസ് മടങ്ങിവനു. കുറച്ചുകഴിഞ്ഞു അഖവര മണിയായപ്പോൾ മിസ്സർ റൊലിയുടെയും മിസ്സർ ജോൺസൺ സൈനിക്കുന്നിയും ശവം കച്ചരിയിൽ കൊണ്ടുവന്നു. അതിനുശേഷം തിരുരങ്ങാട്ടിയിൽ വിശേഷിച്ചു യാതോന്നും ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ഈ ഭവിഷ്യത്തും ഒന്നും ആലോച്ചിക്കാതെ തിരുരങ്ങാടിയിലേജ്ങ് പുറപ്പെട്ട മിസ്സർ തോമസ് കോപത്തിനും വ്യസനത്തിനും ഇരയായി അന്നത്തെ രാത്രി കഴിച്ചിരിക്കണം. മാപ്പിളമാരാണെങ്കിൽ എക്കുത്തിന്നിയും, അജ്ഞതയുടേയും, അക്ഷമയുടേയും ഫലമാണും അനും അനുഭവിച്ചതും. ഈ വിധം ആപത്തുകൾ ആസന്നമാണെന്നും അവരിൽ അധികം പേരും 20—ാം തീയതി രാവിലെ പ്രതീക്ഷിച്ചിരിക്കുവാൻ തരമില്ല. വിലാഹത്തും സംബന്ധമായും മറ്റും ഗവർമ്മേണ്ടിനോട് അവർക്കുള്ളിൽ നിരാഗ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നതിൽ സംശയമില്ല. പക്ഷേ, ഗവർമ്മേണ്ടിനോട് ഒരു ആദ്യം ചെയ്യണമെന്നു അവർ ഒരിക്കലും ആലോച്ചിച്ചിരുന്നില്ല. എതായാലും ഈപതാംതീയതിയിലെ അനുഭവങ്ങൾ മിക്കതും യാദൂക്കികമായിരുന്നുവെന്നതിൽ സംശയമില്ല. അനുംതിരുരങ്ങാടിയിലുണ്ടായിരുന്നവരോ, വന്നെത്തിയവരോ ആയവരിൽ എതാനുംപേര് അക്രമത്തിനെന്തിരെ വിനോധിക്കുംണ്ടായിരിക്കാം. എങ്കിലും അവരാറും പ്രിടീഷ്യുഗവർമ്മ

ണ്ടിനോട്. ഒരു യുദ്ധത്തിനായി ഒരുദിയിരുന്നില്ല എന്നത് തീർച്ചയെന്നാണ്. പള്ളി വള്ളാതേയും അല്ല. നയ തോടും ജീവകാരുണ്യത്തോടും കൂടി അധിക്രമായി പോലീസ്സുകാർ അന്നു പെരുമാറുകയും എന്നോ കേട്ട് ഒന്നും ആലോച്ചിക്കാതെ കൂട്ടം കൂട്ടമായി മാപ്പിളുമാർ തിരു രണ്ടാടികൾ. ഓടാതിരിക്കുകയും. ചെങ്ങിരുന്നുവെക്കിൽ അന്നത്തെ അത്യാപത്തുകളും. കലഹങ്ങളും. കുടാതെ കഴി പ്രാൻ വളരെ വിഷമമുണ്ടായിരുന്നു എന്നു തോന്നുന്നില്ല. പക്ഷേ, വിധികളിൽ. മാറ്റാൻ കഴിയുകയില്ലല്ലോ.

മിസ്സർ ശാലീ, ജോൺസൺ മുതലായവർ കൊല്ലപ്പേട്ട ശേഷം സെസന്യുദ്ധം കച്ചേരികൾ മടങ്ങിവരികയും മിസ്സർ തോമസ്സും മററും. പടിഞ്ഞാറുനിന്നു വരികയും. ചെങ്ങതിന്നു ശേഷം. തിരുരണ്ടാടിയിൽ പറയത്തക്ക സംഭവങ്ങൾ ഒന്നും ഉണ്ടായില്ലെന്നു മുൻപുന്നാവിച്ചല്ലോ. എന്നാൽ തിരുരണ്ടാടിയുടെ കീഴകൾ പന്നപുഴകളും. പരപ്പനണ്ടാടിയിലും. ഈ സംഭവങ്ങാകൾ ശേഷം. അനുത്തനെ നടന ചില സംഗതികൾ കൂടെ ഇവിടെ പ്രന്നാവിക്കേണ്ടതായിട്ടുണ്ട്. പരപ്പനണ്ടാടിയിൽ നടന സംഭവങ്ങളുണ്ടാവില്ലോ നേരിട്ടു അറിവുള്ള ഒരാം പറഞ്ഞ വിവരങ്ങളാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്:

‘‘ഇരുപതാംതീയതി ഉച്ചതിരിഞ്ഞു എക്കേശം. രണ്ടു മണി സമയമായപ്പോൾ കീഴക്കു നിന്നു അനവധി ജനങ്ങൾ ഓടി വരുന്നതു കണ്ടു. തിരുരണ്ടാടിയിൽ അനവധി പേര് ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും. മാപ്പിളുമാറും. പട്ടാളക്കാരും. അനവധി മരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും. ഈനിയും. പട്ടാളം. പന്നു വെടിവെച്ചു കൊല്ലുന്നത് തടസ്സം. ചെങ്ങുവാൻ രൈറിൽവെ, കമ്പി മുതലായവ എടുത്തുകളയണമെന്നും. മററും. പറഞ്ഞുകൊണ്ടാണ് ജനങ്ങൾ ഓടിയിരുന്നത്. ചിലരുടെ കൈയിൽ മഴു, വടി, മുതലായ കയ്യിൽക്കിട്ടിയ ആയുധങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു.

ഇങ്ങനെയുള്ള വിസ്തൃതം. കൊണ്ടു യാതൊരു കാര്യവും മില്ലേൻഡും. മററും. തിരുർക്കാൻ കുഞ്ഞഹമ്മദും. മററും. പലിയവരക്കാണ്ടു പ്രസംഗിപ്പിച്ചു തടസ്സം. ചെങ്ങാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്തിനേൽക്കും തുടരും. പുറത്തിന്തോണി. തുടരും. പരപ്പനണ്ടാടിയിലെത്തിയപ്പോഴേയും. രേഖപ്പണി അടുത്തുള്ള കമ്പികൾ മുറിച്ചിരിക്കയും. രൈറിൽവെ രേഖപ്പണിലുള്ള എല്ലാ റിക്കാർഡുകളും. ടിക്കററുകളും. വലിച്ചു പുറത്തിട്ടിരിക്കുകയും. ചെങ്ങതായും. രൈറിൽ കുത്തിപ്പോളിക്കുവാൻ ശുമിക്കുന്നതായും. കണ്ടു. അനവധി ജനങ്ങൾ ഇങ്ങനെ ചെങ്ങിരുന്നു. തുടരും. പറയുന്നത് കോക്കാൻ ആർക്കും.

കഷമയുണ്ടായിരുന്നില്ല. മുസലിയാർക്കും നല്ലവള്ളും പ്രസംഗിക്കുവാൻ പേടിയുണ്ടായിരുന്നു. വലതും ലഹരിക്കാർച്ച ചെയ്തുകിലോ എന്നും ദേമുണ്ടായിരുന്നു. ഞങ്ങൾ അധികന്നേരം അവിടെ നിന്നും അവരുടെ കുട്ടത്തിൽ കുടുവാൻ അവർ നിർദ്ദേശിക്കുമെന്നു ശക്തിച്ചാണ് ഒരിച്ചത്. അടുത്തുള്ള പലരേയും നിർദ്ദേശിച്ചു പണി എടുപ്പിക്കുന്നതു കണ്ണു. കമ്പികലാലിൽ കയറിട്ടാണ് കമ്പി പൊടിച്ചത് എന്നു അവിടെ നിൽക്കുന്ന കുട്ടികൾ പറഞ്ഞു. ഈ സമയത്ത് റൈറ്റീവെ സ്കൂൾനിലുണ്ടായിരുന്ന ചരക്കുകൾ പലരും എടുത്തുകൊണ്ടു പോയിരുന്നു. പ്രദേശത്തുള്ള ജനങ്ങളാണ് ഈഞ്ചിനെ സാമാന്യരാജാ എടുത്തുകൊണ്ടു പോയിരുന്നത്.”

തിരുരങ്ങാടിയുടെ കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും ഭാഗങ്ങളിൽവെച്ചു, പോലീസ്സും പട്ടാളവും മാപ്പിളമാരോട് പെരുമാറിയ റീതിയിൽനിന്നു തന്നെളുടെ വംശനാശം ചെയ്യാൻ ശവർമ്മേണ്ട് തീരച്ചപ്പെടുത്തിയതായി മാപ്പിളമാർ ധരിച്ചു. ആ അപകടത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുവാൻ തന്നെളുടെ ബുദ്ധിയിൽ തോന്നിയപ്രകാരം പ്രവർത്തിച്ചിൻ്റെ ദേശാന്തമാണ് പരപ്പനങ്ങാടിയിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങൾ. കമ്പി മുറിച്ചതും സ്കൂൾവർ തകരാറാക്കിയതുമെല്ലാം രണ്ടു വെടികൾക്കു ശേഷമാണ് എന്നതു പ്രത്യേകം ഓർക്കേണ്ടതാണ്.

പക്ഷേ, പന്നവുഴക്കൽ വെച്ചു നടന്ന സംഭവങ്ങൾ ഇതിലും ഗൗരവമുള്ളതായിരുന്നു.

കലക്കരുടെ കല്പനപ്രകാരം ആഗസ്റ്റ് 19-ാം തിണ്ടി പുറപ്പെട്ട പോലീസ്സുടുകൂടി സ്കൂൾ പോലീസ് ഇൻസ്പ്രക്ടർ മിസ്സർ റിസ്‌മാനും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ മലപ്പുറം താഴിനു എടുന്നാഴിക പോയപ്പോൾ മിസ്സർ റിസ്‌മാൻ എന്നൊ സുവക്കേടുണ്ടായി. അയാളെ രു വണ്ടിപിടിച്ചു മലപ്പുറത്തേജ്ജു തന്നെ യാത്രയാക്കി. അയാളുടെ കുടുങ്ടാവിലെ കുഞ്ഞാലി പോയിരുന്നു. ഇരുപതാംതീയതിനാവിലെ റിസ്‌മാൻ കുറിച്ചു സുവം തോന്നിയപ്പോൾ രണ്ടു മത്തും തിരുരങ്ങാടിയിലേജ്ജു പുറപ്പെട്ടു. പക്ഷേ, അപ്പോൾ അതിനു അയാളെ അനുവദിച്ചില്ല. പോണ്ടെമെന്നുണ്ടെങ്കിൽ പോവാമെന്നു ഉച്ചജ്ഞം അനുവദം കിട്ടി. കലക്കരുടെ കാർഡി അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അയാളുടെ ശ്രദ്ധവറുംകൂടി പുറപ്പെട്ടു. കാറിൻ്റെ കുടുങ്ടാവിലെ മുന്നു ഒഴിഞ്ഞ ലോറികളും പുറപ്പെട്ടു. അതിൽ മുസ്വിലെ ലോറിയിലാണ് ആധികാരികുഞ്ഞാലി ഉണ്ടായിരുന്നത്. മലപ്പുറത്തുനിന്നു 8 നാഴിക

പോയപ്പോൾ ചില ലഹളക്കാർ ഈ ലോറിക്കെൽ തടങ്ങുന്നിർത്തി കുണ്ടാലിയേയും അവയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നവരെയും കൊന്നു. മിസ്സർ റിഡ്‌മാൻറു കാർ പന്നപുഴക്കൽ വരെ എത്തി. പന്നപുഴ തിരുരങ്ങാടിയിൽനിന്നു രണ്ടുനാഴിക കിഴക്കാണ്. അവിടെ വെച്ചു ലഹളക്കാർ മിസ്സർ റിഡ്‌മാനു പിടിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തെ പെട്ടിക്കൊല്പുകയും ചെയ്യു. ഇതു ഏകദേശം വൈകുന്നേരമായിരിക്കണം. തിരുരങ്ങാടിയിൽനിന്നു വെടി കഴിഞ്ഞു മടങ്ങിയ മാപ്പിള മാരാണ് ഈ കംിനക്കുത്യങ്ങൾ ചെയ്തെന്നാണ് ഉള്ളിക്കേണ്ടതും. ഈ സംഭവത്തെപ്പറ്റി മേൽപ്പറഞ്ഞതു തിൽനിന്നു വ്യത്യാസപ്പെട്ട ഒരു വർത്തമാനവും കൂടിയുണ്ട്. മിസ്സർ റിഡ്‌മാനും കുണ്ടാലിയും ഒരു മോട്ടാർ സെസക്കിളിലാണ് പോയിരുന്നതെന്നും പന്നപുഴക്കൽ വെച്ചു കുണ്ടാലിയോട് മാപ്പിളമാർ സാങ്കീരണ വിട്ടു പോകുവാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടുവെന്നും കുണ്ടാലി അതു കൂടാക്കാത്തതിനാൽ അവർ കുണ്ടാലിയെ കൊന്നുവെന്നുമാണ് വർത്തമാനം. എന്നായാലും 20-ാം വൈകുന്നേരം പന്നപുഴക്കാർ അതിനിടയ്ക്കും വെച്ചു ഈ രണ്ടു പേരേയും ലഹളക്കാർ കൊന്നുവെന്നതും തീർച്ചയെന്ന.

ഈപുത്തൊന്നാം തിയ്യതി രാവിലെ റോലി, ജോൺ സഞ്ചി മുതലായവരുടെ ശവങ്ങൾ മറചെയും മിസ്സർ തോമസ്സും പരിവാരങ്ങളും കോഴിക്കോട്ടുക്കലും മടങ്ങും എന്നവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി പരപ്പനങ്ങാടി വഴിക്കു പുറപ്പെട്ടു. വിവരങ്ങൾ അറിയുവാൻ തന്മാവാതെയും കേൾബാഡാക്കിട്ടാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെയും വരികയാൽ അധികരിച്ച ശത്രുക്കളുടെ ഇടയിൽ താമസം അസാധ്യം എന്നു പറഞ്ഞു കൊണ്ടാണ് മിസ്സർ തോമസ്സും മടങ്ങിയതും. രാവിലെ എട്ടര മണിക്കാണ് അവർ തിരുരങ്ങാടിയിൽനിന്നു പുറപ്പെട്ടതും. 10 മണിയായതോടുകൂടി പരപ്പനങ്ങാടി സ്കൂൾപിൽ എത്തി. അവിടെ അന്നുണ്ടായ സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി ചെറിയ മഹതും നല്ലിയ സ്കൂൾമെൻറിന്റെ ഭാഗമാണും താഴെ ചേർക്കുന്നതും:

‘രാവിലെയായപ്പോൾ തിരുരങ്ങാടിയിൽനിന്നു പിടിച്ച തടവുകാരോടുകൂടി കലക്കരും പട്ടാളക്കാരും മറ്റും റെയിൽവേസ്ക്യൂൾപിൽ വന്നിട്ടുള്ളതായി കേട്ടു. അപ്പോൾ തന്നെ കിഴക്കുനിന്നു പല വഴിക്കുമായി ജനങ്ങൾ കൂടുന്നും തടവുകാരും കൊണ്ടുപോകുവാൻ സമർത്തിക്കരുതും എന്നും അവർ പരയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ കൈയിൽ വാളും, മടക്കുകത്തി മുതലായ ആയുധങ്ങൾ

ഉണ്ടായിരുന്നു. കിഴക്കരിൽ ചിലർ അച്ചപ്പാട് കുഞ്ഞാലി കുട്ടിഹാജിയുടെ വീടിൽ കൊള്ളിച്ചുമെന്നും പറഞ്ഞു. കാരണം മേപ്പടി കുഞ്ഞാലിക്കുട്ടിഹാജി സാഹിബിന്നും പട്ടാളത്തിന്നുമുള്ള തീന്നും മറ്റും കൊടുത്തു സഹായിച്ചു വെന്നാണ് അവർ പറഞ്ഞിരുന്നത്. അപ്പോൾ തിരു രങ്ങാടിയിൽ നിന്നു വന്ന കുഞ്ഞാലിയും മറ്റും എത്തു പാടിലാണെന്നും നാടുകടത്തിയ യാതൊരാളേയും ഉപ ദ്രവിക്കരുതെന്നും പലരോടും പറഞ്ഞിരുന്നു. അതിലിട്ടും സാധ്യും പട്ടാളക്കാരും തടവുകാരേയും കൊണ്ടു റൈറി ലിനേൽക്കുടി നടന്നുപോകുന്നുണ്ടെന്നു കേടപ്പോൾ പല വഴിയിൽനിന്നും കുട്ടിക്കുടുക്കാളി നിന്നു 'തക്കെപീര' ചൊല്ലുന്നതു കേടു. അപ്പോൾ ഉച്ചതിരിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. തക്കെപീര കേട്ടതോടുകൂടി വെടിയും കേടു. പട്ടാളം നടന്നു പോകുന്നോരും റൈറിലിനീരു പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്തുള്ള നിരത്തിനേൽക്കുടി ജനങ്ങൾ തക്കെപീര ചൊല്ലി കുട്ടംകുട്ടമായി പോയി. ഓടിക്കൊണ്ടിരുന്ന ആ ജനകുട്ടത്തിലേയ്യാണ് വെടിവെച്ചതെന്നു കേടു. അങ്ങനെ ചെട്ടിപ്പടി കഴിയുന്നതുവരെ വെടിവെച്ചതായി കേടു. അതിൽ എഴുപത്തു ആളുകാരം മരിച്ചതായി അനേപിഷ്ണത്തിൽ അറിഞ്ഞു. ഒളിച്ചു ദുരന്നിന്നു വന്നവരാണ് വെടിക്കേട്ടത്. മരണപ്പെട്ടവരിൽ പരപ്പനങ്ങാടിക്കാർ ഈല്ല. പൊമ്പള, മറംതും ഇവിടങ്ങളിലെ ജനങ്ങളാണെന്നാണ് കേട്ടത്. കലക്കർപ്പോകുന്നവഴിക്കും തീവണ്ടി റൈറിൽ മുന്നു സ്ഥലത്തു നീക്കംചെയ്യതായി കണ്ടു. വളരെ വിഷമതോടുകൂടി ആക്രമിക്കുന്നവരുടെ ആക്രമം തടുത്തും അവരുടെ നേരെ വെടിവെച്ചു. രാത്രി 8 മണിക്കും ഫറൂക്കിൽ എത്തി. അവിടെ നിന്നിരുന്ന തീവണ്ടി വഴിക്കാണ് രാത്രി 12 മണിക്കും കോഴിക്കോട് എത്തിയതു്. ’’

20—ാം ഉച്ചതിരിഞ്ഞപ്പോൾ തിരുരങ്ങാടിയിൽ ഉണ്ടായ സംഭവങ്ങൾക്കുശേഷം മാസ്തിളമാർ രൂപവിധം ഭാഗമാരെപ്പോലെ ആയിരത്തിരിന്നു. അവരെ ഉത്തുലനാശം ചെയ്യുവാൻ ഗവർമ്മെണ്ട് ഉറച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു അവർ ഡേപ്പോടു. ചെങ്കു പ്രപ്പത്തികളെപ്പറ്റി, മേൽപ്പുണ്ണാവിച്ചുവയ്ക്കപ്പോൾ ഒരു വാക്കുക പല ദിക്കിൽനിന്നും വന്ന പലതരക്കാരായ മാസ്തിളമാരെ വേണ്ടപ്പോലെ നയിക്കാനോ, വേണ്ട ഉപദേശം കൊടുക്കാനോ തുണിയുള്ളിയുള്ള നേതാക്കമാർ ഉണ്ടായിരുന്നുവെക്കിൽ തന്നെ ദൃഢാഭ്യമായിരുന്നു. കുഞ്ഞാലിക്കുടി മുതലായ വർഗ്ഗമേണ്ടിനോടു യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ ഉറച്ചിരുന്നതല്ലാതെ നാടുകാരെ ഉപദ്രവിക്കുവാൻ അക്കാലത്തും രൂപങ്ങി

യിരുന്നില്ല. ആലിമുസലിയാരുടെ സ്ഥിതിയാണ് എറിവും ദയനീയമായിരുന്നത്. ഒരു കാലത്ത് അകുമത്തിൽ വിശ്വസിച്ചിരുന്ന മുസലിയാർ ലഹള്ജ്യും മുസായി അകുമരാഹിത്യംതന്നെ അംഗീകരിച്ചിരുന്നുവെന്നും വിശ്വസിക്കുവാൻ വഴിയുണ്ട്. എകില്പും കുഞ്ഞലവി മുതലായവരുടെ ചില ദുർഘടങ്ങളായ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് പുർണ്ണമായ അകുമരാഹിത്യത്തെ മുൻനിർത്തി മറുപടി പറയുവാൻ തന്റെ മത വിശ്വാസങ്ങൾ പ്രതിബന്ധമായി തീർന്നു. സ്വയരക്ഷയ്യും പോലും അകുമം (Violence) അമവാ ഹിംസ പാടില്ലെന്ന മഹാത്മജിയുടെ ഫതം അനുജിപ്പാനോ നടപ്പിലാക്കുവാനോ മുസലിയാർക്കു അസാധ്യമായിത്തോന്നി. അതുകൊണ്ടാണ് സ്വയരക്ഷയ്യായി ഹിംസയാകാമെന്നു മുസലിയാർ അലവിക്കുടിയോടും മറ്റും ഉപദേശിച്ചത്. പക്ഷേ, അങ്ങിനെയില്ലാത്ത ഹിംസയ്യും (Aggressive Violence) അദ്ദേഹം വിരോധിതനെ ആയിരുന്നു. 20-ാം റാവിലത്തെ സംഭവങ്ങൾക്ക് ശേഷം പല ദിക്കിൽനിന്നും ഓടിയെത്തിയ ആരാക്കുട്ടത്തെ നിയന്ത്രിക്കുവാനോ നയിക്കുവാനോ അദ്ദേഹത്തിനുവിടെ വിഷമമായിത്തോന്നി. ഇവരിൽ വളരെപ്പെട്ട് അകുമരാഹിത്യം എന്ന ശബ്ദം കേട്ടില്പാത്വവരായിരിക്കാം. എകില്പും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിശൃംഖലയും അകുമരാഹിത്യത്തിൽ ദ്രശ്യ വിശ്വാസമുള്ളതായിരുന്നു. തയ്യിൽ മഹത്തുകൂടിമുസലിയാരുടെ ഗൈരമപ്രയന്തങ്ങളാലാണ് കൊട്ടക്കൽ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും ഓടിവന ജനങ്ങളെ ഒരുക്കിനിർത്തുവാൻ എതാണ്ട് സാധിച്ചത്. കാര്യം മുഴുവൻ അറിയാത്ത വർ ആലിമുസലിയാരെ ഒരു ഭയകരാക്ഷസന്നദ്ധാലെയാണ് ധരിച്ചിട്ടുള്ളത്. അപ്രകാരമുള്ള രാക്ഷസന്ധാർ ഈ പ്രഹരയിൽ ധാരാളമുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ലഹള തുടങ്ങിയതു മുതൽ ബന്ധനസ്ഥനാകുന്നതുവരെ ആലിമുസലിയാർ എതെങ്കിലും അകുമം ചെയ്യുകയോ ചെയ്യാൻ ഉപദേശിക്കയോ ചെയ്തിട്ടില്ല എന്നു തീർച്ചയാണ്. നേരെ മറിച്ചുനാട്ടുകാരെ കൊള്ളു ചെയ്യുന്നതും ഹിന്ദുക്കളെ മതം മാറ്റുന്നതും മറ്റും നിർത്തൽ ചെയ്യാൻ കഴിയുന്നതെല്ലാം ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നു ഹിന്ദുക്കരാ തന്നെ സമ്മതിച്ചതിൽ വാന്നുവ മുണ്ട്. ഇതിനെപ്പറ്റി അലവിക്കുടി ഇങ്ങനെ പറയുന്നു:

‘‘തിരുരങ്ങാടിയിൽ കൂടിയിരുന്ന പല മാപ്പിളമാരും ഇരുപത്തോന്നാം. തിയ്യതി റാവിലെ പരപ്പനങ്ങാടികൾ പോയിട്ടുണ്ടെന്നും പോകുന്നുണ്ടെന്നും. ആലിമുസലിയാർക്കു ഉടനെ മുസലിയാർ കുഞ്ഞലവിയെ വിളിച്ചു, നാട്ടുകാർക്ക് യാതൊരു പരിഭ്രാന്തളും ഉണ്ടാക്കരുതെന്നും ജനങ്ങൾ

ഭോട്ട് ഉപദേശിക്കുവാൻ പരപ്പനങ്ങാടിയിലേജ്യു പോകുവാൻ പറഞ്ഞു. വെകുന്നേരം കുണ്ഠലവിയും മറ്റും വന്നു. പിറേറന്നു തിരുരങ്ങാടിക്കെടുത്തു ചില കളവുകൾ നടന്നിട്ടുണ്ടെന്നിൽ ചിലർ മുസലിയാരോടും ആ വിവരം പറഞ്ഞു. അടുത്ത ആളുകളെ അറിഞ്ഞെടുത്തോളം വിളിച്ചു വരുത്തി മുസലിയാർ മുതൽ മടക്കി കൊടുപ്പിച്ചു. അതി ലിക്കുമുസ്തകുടി അധികാരിയുടെ ഭാഗകാരുടെ വീടുകൾ കൊള്ളേം ചെയ്യുവാൻ ചിലർ ഭാവിച്ചപ്പോൾ അതു ആലി മുസലിയാർ പറഞ്ഞു തടസ്സം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ”

കുറിപ്പുറത്തെ പണികൾ നിർബന്ധിച്ചു മതം മാറ്റാൻ അടുത്ത ചില മാസ്പീളമാർ ശ്രമിച്ചപോലെയാണ് പണികൾ മുസലിയാർ അറിയിച്ചത്. അതു പാടി ലൈനു പറകയാൽ രക്ഷപ്പെടുത്തു രൂവിയം പ്രസിദ്ധമായ സംഗതിയാണ്. ആലിമുസലിയാരുടെ നടപടി ഇവിധ മായിരുന്നുവെകില്ലു. തിരുരങ്ങാടിയിൽ വന്നുകൂടിയ മാസ്പീളമാരെ തുക്കുക്കുവാനോ, അവരുടെ അകുമ്പുവർത്തന ദേഹം തടസ്സം ചെയ്യുവാനോ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചില്ല. സംഗതിവശാൽ മറ്റുള്ളവരുടെ ദ്രോഷിയിൽ രൂ ലഹളത്തല വനായി വീച്ചുകില്ലും വാരിയകുന്നൻ കുണ്ഠമുതാജിയെ പ്പോലെയോ മറ്റോ, യാതൊരു ധിക്കാരവും നടത്തുവാൻ ആലിമുസലിയാർ ഇന്ത്യപ്പുറപ്പെടുകയോ ശ്രമിക്കയോ ചെയ്തിരുന്നില്ല. പരപ്പനങ്ങാടിക്കും കുണ്ഠലവിയെ അയ്യും തന്റെ അടുക്കൽ വന്നു സകടം പറഞ്ഞവരുടെ സകട നിവൃത്തി നടത്തിക്കൊടുക്കുകയും മറ്റും ഇതിനോടനുബന്ധിച്ചു ചില ചില സമാധാനക്രത്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുകയുമുണ്ടാതെ അദ്ദേഹം രൂ രാജപദവി എററിടുക്കുകയോ രാജാവെന്നു നടക്കുകയോ ചെയ്തിരുന്നില്ല. പോലീസ്സുകാർ അദ്ദേഹത്തിനു രാജപദവിക്കാടുത്തുവെന്നത് ശരിതനെന്നയാണ്. പക്ഷേ, അദ്ദേഹത്തെ പിടിച്ചപ്പോൾ തിരുരങ്ങാടി പള്ളിയിലോ അടുത്തോ അപ്രകാരം പട്ടം വഹിച്ചു രാജചിഹ്നങ്ങൾ വല്ലതും കണ്ണുവോ എന്നു സ്ഥാപിക്കുന്നതും ജീവിച്ചിരുന്നതിനു യാതൊന്നും കണ്ണിലൈന്നാണ് സാക്ഷികൾ മറുപടി പറഞ്ഞത്. അദ്ദേഹത്തെ പിടിച്ചതിനു മുമ്പുണ്ടായിരുന്നതെന്നു സംഭവിച്ചെല്ലാം മററാരജ്യാധികാരിയിൽ വിവരിക്കാം.

ഇരുപതാം തിയ്യതി തിരുരങ്ങാടിവെച്ചുണ്ടായ ആപത്തം സംഭവിച്ചെല്ലാം അധികം ആപത്തിക്കരമായിത്തീർന്നതു തോമസ്സിന്നീരും സെന്റ്യൂത്തിന്നീരും കോഴിക്കോട്ടേജ്യുള്ള

ഓട്ടവും തിരുരഞ്ഞാടിയിൽ നടന്ന സംഭവത്തെപ്പറ്റി നാട്ടിൽ പ്രചരിച്ച ഉള്ളാദളും അവാസ്യവപ്രസ്ഥാവങ്ങളുമായി രൂപീക്രമിക്കുന്നു.

ഉൾനാട്ടിലെ മാപ്പിളമാരുടെ അജഞ്ചനത്തിനും അഡ്വ വിശ്വാസത്തിനും അഗാധത കുറച്ചെല്ലാം ഈ കാലം സമ്പൂർണ്ണമായി തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഏറനാട്ടിലെ മാപ്പിള മാരുടെ മത്രാന്ത് പ്രസിദ്ധമാണ്. പക്ഷേ, അവരുടെയും പുറമെ ഉള്ള സഹാദരമാരുടെയും അജഞ്ചനയുടെ അപാരത തങ്ങളാൽ ചിലർ ശരിയായി മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നില്ല എന്നു സ്ഥാപിച്ചതിനും തീരു.

വിലാഹത്തിനു് ഗവർമ്മെണ്ടിൽനിന്നു നേരിട്ട് ആപ്പ തത്തുകരം മത്രാന്തരായ മാപ്പിളമാരെ അക്രമത്തിലേപ്പെട്ട് നയിക്കാതെ കഴിക്കാനും അവരുടെ സകടനിപുത്തിക്കുള്ള സംരംഭം സമാധാനപരമായ ഒരു പ്രക്ഷേഖാമോധി പരിണമിക്കണമെന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടിയുമാണ് തങ്ങളാൽ ചിലർ മാപ്പിളമാരുടെ ഇടയിൽ പ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തിയതെന്നു് മുമ്പു പ്രസ്ഥാവിച്ചിട്ടുണ്ടോ. പക്ഷേ, തങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ അത്രയും പരിശുദ്ധമായിരുന്നെങ്കിലും സ്വാത്രന്ത്യം ലഘുിക്കുടെ പക്ഷ്യമാക്കി തങ്ങൾ ചെങ്കിരുന്ന പ്രസംഗങ്ങൾ മാപ്പിളമാർക്കു ഗവർമ്മെണ്ടിന്റെ ശക്തിയിലുള്ള യേതെന്ന കുറിഞ്ഞുവാൻ ഉപകരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു എന്നതിനു് സംശയമില്ല. പ്രസ്ഥാനം വേണ്ടവിധത്തിൽ നടത്തുവാൻ അവസരം കിട്ടിയിരുന്നുവെക്കിൽത്തന്നെ അന്നു മാപ്പിളമാരുടെ ഇടയിൽ അങ്ങിനെ മലപ്പെടുമായിരുന്നുവെന്നു പറവാൻ ഇപ്പോഴും. തരമില്ല. വേണ്ടപോലെ ഉപദേശിപ്പാൻ തങ്ങൾക്കു അവസരം കിട്ടാതിരിക്കുന്നും പള്ളിയിൽവെച്ചു അക്രമരാഹിത്യത്തിൽ വിശ്വാസമില്ലാത്ത മതപ്രാസംഗിക നാർക്ക് വിലാഹത്തിനെപ്പറ്റി പ്രസംഗിപ്പാൻ അവസരം ഉണ്ടാകയും ചെങ്കിൽനിന്റെ മലമായി ഗവർമ്മെണ്ടിൽ അവർക്ക് വെരു വർദ്ധിക്കുകയും ഭയം കുറയുകയും ചെങ്കിരുന്നു. ഇതോടുകൂടി ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ പട്ടാളം മുഴുവൻ ജർമ്മൻ യൂഡത്തിൽ നശിച്ചു എന്ന ഒരു തന്റെഒരു രണ്ട് കൂടി (മലപ്പുറം പട്ടാളം എടുത്തുപോയതോടുകൂടി) അവരുടെ ഇടയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ളവരായിരുന്നു, പട്ടാളം പള്ളി പൊളിച്ചുവെന്നോ വളഞ്ഞുവെന്നോ കേട്ട് കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽനിന്നു് ഓടിവന്ന മാപ്പിളമാരിൽ വളരെപോർ. അങ്ങനെയിരിക്കേ കലക്കറും സുപ്രബേഖണ്ടും സെസന്യങ്ങളും കോഴിക്കോട്ടേജ്സും ഓടിപ്പോരുകയുംകൂടി ചെങ്കപ്പാരം ബ്രിട്ടീഷു ഗവർമ്മെണ്ടിന്റെ

ശക്തി തീരെ നശിച്ചുവെന്നു, വിവരം കുറഞ്ഞ മാപ്പിളമാർ വിശ്വസിച്ചതിൽ എന്താണെങ്കുത്തു? മന്ദിരംപള്ളി വെടി വെച്ചു തകർത്തുവെന്നും മിസ്സർ തോമസ്സിനേയും ഹിച്ചു കോക്കിനേയും മാപ്പിളമാർ കൊന്നുവെന്നുമായിരുന്നു കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ മുഴങ്ങിയ വർത്തമാനം.. ആ വർത്തമാനത്തിന്റെ വേഖ്യത്തുകളെപ്പറ്റി പിന്നീടു വിവരിക്കാം.

ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ തന്നെ അകുമത്തിനൊരു ഷട്ടിയ മാപ്പിളമാർ സംഘമായി പിരിഞ്ഞു. യുദ്ധം ചെയ്യു മരിക്കുവാൻ ഒരുണ്ടിയ ഒരു സംഘം. (അലവിക്കുട്ടി, കുണ്ടലപബി, വാരിയകുന്നൻ കുണ്ടമതമതാജി മുതലായവർ ഈ സംഘത്തിൽ പെട്ടവരായിരുന്നു). ഈവരുടെ മുണ്ണിംഗികമുണ്ടായിരുന്നു. ബുട്ടിഷ്യു ഗവർമ്മെന്റിന്റെ ശക്തി നശിച്ചതിനാൽ ഇല്ലാമിന്നു പുർണ്ണി അധികാരം കിട്ടി യെന്നോ അരാജകത്പത്തിൽ കിടന്ന് നശിക്കേണ്ട എന്നോ കരുതി വലിയോരു സംഘം. അന്തുമതസ്ഥിരായ ഹിന്ദുക്കളെ പരക്കെയും. വിരോധികളായ മാപ്പിളമാരെ ചുരുക്കെ മായും. കൊള്ളയിട്ടുവാൻ ഒരുണ്ടി പുറപ്പെട്ടു. ഈ സംഘത്തിൽ ലഹള വ്യാപിച്ച ഭാഗങ്ങളിലെ മാപ്പിളമാരിൽ അധികംപേരും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു പറയാൻ തരമില്ല.

ഇരുപതേതാന്നാം തിയുതി മുതൽക്കാണ് ഈ കൊള്ളതുടങ്ങിയത്. പരപ്പനങ്ങാടിയിൽ പല ഹിന്ദുകളുടെ വീട്ടിലും. ചില മാപ്പിളമാരുടെ വീട്ടിലും. ഈ തരകാർപ്പോയി നിർബന്ധിച്ച് പണം വാങ്ങുകയും. കൊള്ള ചെയ്യുകയും. ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ കൊള്ളയുടെ സാധാരണ സ്വഭാവത്തെപ്പറ്റി എനിക്കുതനെ നേരിട്ടിവുള്ളതിനാൽ മററാറു അഭ്യാധത്തിൽ വിന്റുരിക്കാം. പരപ്പനങ്ങാടിയിലും. മറ്റും കൊള്ള നടത്തിയിരുന്നവർ അധികവും. അപ്രദേശത്തുകാരും. അയൽപ്രദേശത്തുകാരും. തന്നെയായിരുന്നു.

തിരുത്താടിയിൽ ഈ സംഭവങ്ങൾ നടന്നുകൊണ്ടിരുന്ന 20, 21 തീയതികളിൽ പുക്കോട്ടുർ, നിലപ്പുർ, മഞ്ചേരി മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റിയാണ് വിവരിക്കേണ്ടത്. ശ്രദ്ധവാങ്ങളായ പല സംഗതികളും. തിരുത്താടിയിൽവെച്ചു 20-ാം നടന്നുവെങ്കിലും. പുക്കോട്ടുരിലുള്ള മാപ്പിളമാർ നിലപ്പുർക്കുപോകാതെ അടങ്കിയിരുന്നുവെങ്കിൽ ഈ ലഹള നാട്ടും. വ്യാപിച്ചു പടർന്നു ശംഭേരമായ ഒരു കലാപമായി പരിണമിക്കാതെ ശക്തി ക്ഷയിച്ചു പോകുമായിരുന്നു. അത് ലഹളകാരുടെ സകല ദുർശുണ്ടാക്കും. ഒരു ശമനവുമാകുമായി

രുന്നു. പുക്കോട്ടുരിൽ അധികാരസഹകാരോടു എതിർക്കുവാനും അക്രമങ്ങൾ പ്രവർത്തിപ്പാനും തയ്യാറുണ്ടായിരുന്ന വളരെപേര് ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നതിനും സംശയമില്ല. തങ്ങളുടെ ശത്രുക്കളോടും വേണ്ടിവന്നാൽ ശവർമ്മണിനോടും എതിർക്കാൻ അവർ ഒരു ദിവ്യിരുന്നുവെന്നും ആ ആവശ്യത്തിലേണ്ണും ആയുധങ്ങൾ കൂടി അവർ ഉണ്ടാക്കിയിരുന്നുവെന്നും മുന്നൊരിക്കൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടോ. ആലീമുസലിയാർ കുറൈക്കാലം പുക്കോട്ടുരിൽ താമസിച്ച് കൂടിക്കളെ ഓതിപ്പിച്ചിരുന്നുവെന്നും അധികാരം അവിടെ ശിഷ്യർക്കാർ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും പ്രസ്താവയേശ്വരമാണും. അധികാരം അനുഭാവം പ്രദർശിപ്പിക്കാനും അധികാരം കുറൈവേണ്ടി മരിപ്പാനും തയ്യാറായവരും പുക്കോട്ടുരിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും വിശ്വസിക്കാം. ലഹളയുടെ ചരിത്രത്തിൽ പുക്കോട്ടുരിൽ എറിവും പ്രധാനമായ ഒരു സ്ഥാനത്തെ അർഹിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ അവിടെനടന്ന സംഗതികളും ഈ ചരിത്രകർത്താവും തമ്മിൽ ചില ബന്ധമുണ്ടായിരുന്നതാൽ മേപ്പടി സംഭവങ്ങളെ ഏതാനും ഭാഗം സ്വന്നുവെമായും ശേഷം വേരെ വിധത്തിലും വിവരിഞ്ഞാം.

പുക്കോട്ടുരും നിലമ്പുരും നടന്ന സംഭവങ്ങൾ

കൊൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തകരാറിൽവെച്ചു എറിനാടിനെ
പുറി അറിവും പരിചയവും എറിനാട്ടിൽ ജനിച്ചു വളർന്നു
പോന്ന എന്നെപ്പാലെ മററാർക്കുമെല്ല; സാധാരണയായോ
അസാധാരണയായോ പുക്കോട്ടുരില്ലുള്ള തകരാറുകരക്കു
ശമനം വരുത്തുവാൻ ജൈലിലിൽനിന്നുള്ള എൻ്റെ മോചനം
ഉപകരിക്കുമെന്ന് കൊൺഗ്രസ്സ് ഭാരവാഹികൾ പ്രതീക്ഷി
ച്ചിരുന്നു. ജൈലിലിൽനിന്ന് പുറത്തുവന്ന് പതിനേഴാം
തീയതി കോഴിക്കോട്ടത്തിയപ്പാരാ പുക്കോട്ടുരും എന്ന
കൂട്ടിക്കാണ്ടുപോകുവാൻ എറിനാട് താലുക്കു കൊൺഗ്രസ്സ്
സിക്രിട്ടറിയായിരുന്ന എം. പി. നാരായണമേനോൻ എന്ന
കാര്യത്ത് കോഴിക്കോട് ഇരിക്കുന്നതു ഞാൻ കണ്ണു. 18-ാം നാ-
രാവിലെ 10 മണിക്കൂർ കാര്യത നാരായണമേനോനും എൻ്റെ
അനുജൻ കൗവൻ നായരും ഞാനുംകൂടി എൻ്റെ സ്വദേശ
മായ മലപ്പുറത്തെങ്ങ്കു പുറപ്പെട്ടു. പിറേന്നു മണ്ണവരിയിൽ
നിന്ന് പുക്കോട്ടുരക്കു പോകാമെന്നു നാരായണമേനോൻ
നിശ്ചയിച്ച പ്രകാരം തിരുരിൽനിന്ന് പോന്ന ബല്ലുൽ
തന്നെ നാരായണമേനോൻ പെരിന്തൽമല്ലേങ്ങു പോവുകയും
19-ാം നാവിലെ മലപ്പുറത്തു എൻ്റെ വീട്ടിൽ എത്തിച്ചേ
രുകയും ചെയ്യു. 19-ാം നാവകുന്നേരം നൈദാ മണ്ണ
രിയിൽ എത്തി. പുക്കോട്ടുരിൽ ഒരു മീററിങ്ങ് വിളിച്ചു
കൂടുകയോ പുക്കോട്ടുരുകാരെ മണ്ണവരിയും ക്ഷണിച്ചുവരു
തതുകയോ എന്താണും വേണ്ടതും എന്നും പുക്കോട്ടുരില്ലുള്ള
പ്രധാനികളുമായി ആലോച്ചിച്ചു തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാനായി
ഞാൻ അവരിൽ ചിലർക്കും 20-ാം നാവിലെ ആളയച്ചു.
20-ാം നാവിലും ഉച്ചക്കുമുന്പായി അവരിൽ എതാനും പേര് എൻ്റെ
അടുക്കൽ വന്നു. പുക്കോട്ടുരില്ലുള്ള തകരാറുകളെപ്പറി
അവരോട് ആലോച്ചിച്ചതിൽ അവരിൽ രണ്ടു പക്ഷക്കാരും
ണ്ണനും എനിക്കു ബോധ്യമായി. ചിലർ കൂടുതൽ ആകു
മണ്ണാംക്കൽ തീരെ വിരോധികളായിരുന്നു. മരണാരും
കൂട്ടർ ആകുമണ്ണാംക്കൽ വിശ്വാസികളുമായിരുന്നു. പുക്കോ
ട്ടുരിൽ പലരെയും അറസ്റ്റ്, ചെയ്യുവാൻ വാണിം പുറപ്പെട്ടു

വിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും വാരണ്ണപ്രകാരം പിടിക്കപ്പെട്ടാൽ തങ്ങൾ കംിനമായ മർദ്ദനം അനുഭവിക്കാൻ ഇടയാകുമെന്നും അതിനാൽ വാരണ്ണിനെ അനുസരിപ്പാൻ തങ്ങൾ രൂക്ഷമില്ലെന്നും അവർ എന്നോടു പറഞ്ഞു. അക്രമപ്രവൃത്തികളുടെ ഫോഷ ദൈഹിപരിയും വ്യർത്ഥതയെപ്പറിയും താൻ അവരെ വളരെ ഗുണാദാഹിച്ചു. ‘‘നിങ്ങളാൽ ചിലരെ അറയ്ക്കു ചെയ്യാൽ മോട്ടോർകാറിലാണ് കൊണ്ണപ്പോവുക, തന്നെള്ള അവർ എല്ലു വെള്ളമാക്കി വിടും.’’ എന്നു അവർ പറഞ്ഞ തിൽ വളരെ വാസ്തവമുണ്ടായിരുന്നു. എക്കിലും തുകിടി മുന്പാകെ നേരിട്ടു ഹാജരായാൽ പോലീസ്സിന്റെ മർദ്ദനം ശീ വായ്യുമെന്നു തോന്തിയതിനാൽ അങ്ങിനെ ചെയ്യാമെന്നു അവസാനമവർ സമർത്തിച്ചു. പുക്കോട്ടുരിൽ പോയി ചില രേയും കണ്ണു തീർച്ചപ്പെടുത്തി വിവരം എന്ന അറിയിക്കാ മെന്നു പറഞ്ഞു അവർ മടങ്ങിപ്പോയി.

നേരം ഉച്ചതിരിഞ്ഞു മഞ്ഞരിയിൽ താൻ താമസിച്ചിരുന്ന വീടിന്റെ പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്തുള്ള മുഖ്യത്തിൽ താൻ ഇരിക്കുകയാണ്. അതുവരെ പ്രശാന്തമായിരുന്ന അന്തരീക്ഷം. പെട്ടെന്നും ഭയകരമായി വികുതരുപരെത അവലും ബിച്ചു. കറുത്തിരുണ്ടെ മേലപ്പടലങ്ങൾ പടിഞ്ഞാറുഭാഗത്തുനിന്നും തുടരെത്തുടരെയായി ഉയർന്നുയർന്നു ആകാശ മണ്ഡലത്തിൽ മുഴുവൻ പരന്നു. സുരൂമണ്ഡലം മറഞ്ഞു, വീടുകളേയും ഘുക്കണ്ണളേയും പുഴക്കി മറിക്കുമാറുള്ള അത്യുഗ്രതയോടുകൂടി ചണ്ണമാരുതൻ അടിച്ചു വീശാൻ തുടങ്ങി. ദിംബമുവങ്ങൾ ഇരുട്ടിലാണ്ടു

പെരുമഴയുടെ ഭയകരമായ ഇരുപത് ദുരത്ത് കേടുതുട തെരിയത് അടുത്തടക്കുത്തു എത്തിത്തുടങ്ങി. അതോടുകൂടി സവാരി ചെയ്യുവരുന്ന രൂപ കാളവണ്ണിയുടെ കിലുകില ശമ്പുവും കോക്കായി. മഴ താഴെ പതിച്ചതും കാളവണ്ണി എന്റെ പടിക്കൽ പെട്ടെന്നും നിന്നും ഒരേ സമയത്തു കഴിഞ്ഞു. അതിൽനിന്നു രണ്ടുപേര് പുരത്തുചാടി കോരിച്ചൊരിയുന്ന മഴയോടുകൂടി താൻ ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലത്തുവന്നു. ഇതിൽ ഒരായ കേരളസംസ്ഥാന വിലാഹ ത്തിന്റെ ആളായിരുന്ന മുഹമ്മദ് അസ്സുറഹിമാനായിരുന്നു.

കലക്കർ പട്ടാളക്കാരോടുകൂടി കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു പോന്നിട്ടുണ്ടെന്ന വിവരം അറിഞ്ഞപ്പോരം അവർ പുക്കോട്ടുരക്കായിരിക്കണം. പോയിട്ടുള്ളതെന്നും കോൺഗ്രസ്സു—വിലാഹത്തും ഭാരവാഹികര ധരിച്ചു, പുക്കോട്ടുരുള്ള മാസ്തി ഇമാർ തകരാറുകളുണ്ടും ഉണ്ടാക്കാതിരിപ്പാൻ അവർക്കു

വേണ്ടുന്ന ഉപദേശം കൊടുക്കാനായി മൊഴുമെല്ലവിയും മറ്റും 20—ാം ദശാവലിയിൽ വന്നുവെന്നും പുക്കോട്ടുർ എത്തി യപ്പോഴാണു് കലക്കർ പുറപ്പെട്ടു പോയിട്ടുള്ളതു് പുക്കോട്ടുർക്കില്ലെന്നു താഴെക്കാക്കു മനസ്സിലായതെന്നും, ആലിമുസ ലിയാരെയും മറ്റും പിടിക്കാൻ കലക്കറും സെസന്നുവും തിരുരങ്ങാടിയിൽ പള്ളി വള്ളത്തിൽ ആലിമുസലി യാരെ പിടുത്തം കിട്ടിയില്ലെന്നും അനോ രണ്ടോ പേരെ പിടിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും പള്ളിയും മറ്റും വെടിവെച്ചു തകർ കുവാൻ കലക്കറും സെസന്നുവും ഒരുക്കമുണ്ടെന്നും കേട്ടു തിരുരങ്ങാടിക്കാരുടെ രക്ഷക്കായി പുക്കോട്ടുർ കാർ പോകാൻ ഒരുദാഡിയിരിക്കുന്നുവെന്നും താനും മെല്ലവിയും മറ്റും എന്തുതന്നെ സമാധാനം പറഞ്ഞതിട്ടും പുക്കോട്ടുർ കാർ വഴിപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നും അതിനാൽ തന്നോടുകൂടി ഉടനെ തന്നെ സ്ഥലത്തെങ്ങും വരണ്നേംനും അബ്ദുറഹിമാൻ എന്നോടു് വളരെ വ്യസനത്തോടും പരിഗ്രമത്തോടും പറഞ്ഞു. അരനിമിഷം പോലും താമസിക്കാതെ അബ്ദുറഹി മാൻ പന്ന വണിയിൽത്തന്നെ തോൻ കയറി. അങ്ങാടിയി ലേജ്ഞു ഇരുദാഡിയിരുന്ന നാരായണമേനോന്നേയും കൂടി താഴെ പുക്കോട്ടുർക്കു യുതിയിൽ പോയി. വഴിയിൽവെച്ചു പല ഉംഗവർത്തമാനവും കേട്ടു.

തിരുരങ്ങാടി പള്ളി പട്ടാളം വെടിവെച്ചു തകർത്തിരി കുന്നുവെന്നും നഗരം മുഴുവൻ അവർ നശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു വെന്നും പട്ടാളം അവിടുവിട്ടു പുക്കോട്ടുർ എത്താരായി യെന്നും വെടിയുടെ മുഴക്കം അടുത്തകുത്തു കോരക്കുന്നു ണ്ണെന്നും മറ്റും വഴിയിൽ കണ്ണ പലരും താങ്ങളോടു പറഞ്ഞു. വെകീട്ടു ആറുമൺഡാടുകൂടി താഴെ പുക്കോട്ടുരിലെത്തി. അപ്പോരാ അവിടെ നിരത്തിൽ 200—ൽ പരം മാപ്പിളമാർ അണിയണിയായി നിൽക്കുന്നതായി കണ്ടു. അവരുടെ കൈയിൽ തോക്കു്, വാരാ മുതലായ പലതരം ആയുധങ്ങളുമുണ്ടായിരുന്നു. ഇവരുടെ ഇടയി ലേജ്ഞു തോൻ വണിയിൽനിന്നുമിരിങ്ങിച്ചെന്നു തോൻ ഇന്ന യാളാണെന്നു് പറഞ്ഞത്തിന്നുണ്ടോ. ‘എന്നിക്കു അല്ലോ പറഞ്ഞുള്ളതു കോപ്പാൻ ഒരുക്കമുണ്ടോ’ എന്നു തോൻ ചോദിച്ചു. കോക്കാമെന്നു് അവർ മറ്റുപടി പറഞ്ഞു. തോൻ ഉടനെ നിരത്തിനടുത്തുള്ള ഒരു ചെറിയ മാളികപ്പുരയുടെ മുകളിൽ കയറിയിട്ടു അവരോടു പല തന്ത്രപാപദേശങ്ങളും ചെണ്ടു. അകുമത്താൽ സംഭവിക്കാവുന്ന പല ആപത്തുകളും തോൻ അവർക്കു ചുണ്ടിക്കാണിച്ചു. ഒരു ദിക്കു കാരുടെ പ്രപുത്തിമുലം രാജ്യത്തിനു മുഴുവെന്നും വരാവുന്ന

അന്നത്തെങ്ങളേയും അവർക്കു വിവരിച്ചുകൊടുത്തു. താണു തൊഴുതു. കെണ്ണിയും ഗദ്ദമസ്പരത്തിൽ 15 മിനിട്ടുനേരം ഞാൻ ചെങ്കു പ്രസംഗത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ‘‘തിരുര നോടി പള്ളി പട്ടാളം വെടിവെച്ചു തകർത്തു. ഞങ്ങളെ എല്ലാം കൊന്നാടുക്കാൻ പട്ടാളം ഇതാ അടുത്ത് എത്താറാ യിരിക്കുന്നുവെന്നു കേരക്കുന്നല്ലോ. ഇന്തിയും ഞങ്ങൾ ക്ഷമിക്കണമെന്നാണോ നിങ്ങൾ ഉപദേശിക്കുന്നതു’’ എന്ന് അവരിൽ ചിലർ എന്നാടു ചോദിച്ചു. ‘‘പട്ടാളം പള്ളി വെടിവെച്ചു തകർത്തുവെന്നു കേരക്കുന്നതു രീക്കല്ലും ശരിയായിരിക്കാൻ തരമില്ല. ബ്രിട്ടീഷുഗവർമ്മേണ്ടു പല സാഹസക്ത്യങ്ങളും ചെയ്യുമെന്ന് വിശ്വസിക്കാമെങ്കിൽ കൂടി ദൈവസ്ഥലങ്ങളെ അവർ രീക്കല്ലും നശിപ്പിക്കയില്ല: അതു നിങ്ങൾ രീക്കല്ലും വിശ്വസിക്കരുത്.’’ എന്നു ഞാൻ അവരോടു വീണ്ടും പറഞ്ഞു. ‘‘പള്ളി വെടി വെച്ചു തകർത്തിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഞങ്ങൾക്കു സുക്ഷ്മ വിവരം കിട്ടിയിരിക്കുന്നു. അതിനു ധാതാറു സംശയ വുമില്ല.’’ എന്നു അപ്പോൾ പലരുംകൂടി വിളിച്ചുപറഞ്ഞു ‘‘അമവാ പള്ളിക്കും വെടിവെച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽതന്നെ നിങ്ങളുടെ ഈ പുരുഷാടുകൊണ്ടു വല്ല ഫലവുമുണ്ടോ? നിങ്ങൾ ക്ഷമിപ്പിൻ’’ എന്നു ഞാൻ പിന്നെയും അവരോടു അപേക്ഷിച്ചു. ‘‘പള്ളി നശിച്ചാലും ക്ഷമിപ്പാനാണോ പറയു നന്ത്. അതിനു ഞങ്ങൾ തയ്യാറില്ല’’ എന്നു വളരെ പെണ്ണരുഷത്താടുകൂടി ഉച്ചരിച്ചുകൊണ്ടു കൂട്ടമായിനിന്നവർ ഇളകുവാൻ തുടങ്ങി. ഞാൻ പറഞ്ഞതു അല്ല. അപനയമായിപ്പോയിയെന്നു എനിക്കു തോന്തി. ഉടനെ ഞാൻ മുകളിൽ നിന്നിരുന്നി അവരുടെ ഇടയിലേജ്ജു ചെന്നു. അവരിൽ പ്രധാനികളായവരോടു വീണ്ടും ഉപദേശിപ്പാൻ തുടങ്ങി. നാരാധാരമേന്നാനും മൊയ്യുമെല്ലവിയും മറ്റും അവരാൽ കഴിയുന്നവിയാണും ജനങ്ങളെ സമാധാനിപ്പാൻ ശുമിച്ചു. ആയും ധനങ്ങളും ഉപേക്ഷിക്കുന്നപക്ഷം അവരുടെ മുന്നിൽനിന്നും ഒന്നാമതായി വെക്കുന്ന വെടി കൊള്ളുവാൻ ഞങ്ങൾ തയ്യാറാണെന്നും ഞങ്ങൾ അവരോടു പറഞ്ഞുന്നോക്കി. പിന്നീടു ഒരു പ്രധാന ലഹരിതലവനായി പല ആക്രമണങ്ങളും പ്രവർത്തിച്ച കാരാടൻ മൊയ്യീൻകൂട്ടിപ്പാജിയും ഞങ്ങൾപറഞ്ഞ വാക്കിനെ സ്വീകരിക്കണമെന്ന് അവിടെ കൂടിയിരുന്നവരോടും ഉപദേശിച്ചു. അവസാനം ഒരു വിധത്തിൽ അവർ അവരുടെ വീടുകളിലേജ്ജു മടങ്ങിപ്പോകുവാൻ സ്ഥാതിച്ചു കൂട്ടം പിരിഞ്ഞു. ഒരു വിധം തകരാറുകൾ കൂടാതെ കഴിച്ചു എന്ന മനസ്സുമാധാനത്താടുകൂടി പിരോന്നു

രാവിലെ അവിടെയ്ക്കു എത്തിക്കാളാമനു നിശ്ചയിച്ച് ഞാനും നാരാധാരമേന്മൊനും മഞ്ചറിക്കു മടങ്ങി. അബ്ദു റഹിമാനും മൊയ്ക്കുമെല്ലവിയും മറ്റും കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു പോയി. അനു രാത്രി മഞ്ചറിയിൽ നിന്നു പടിഞ്ഞാ റൂളീ എൻ്റെ ഭാര്യാഗ്രഹത്തിൽ ഞാൻ താമസിച്ചു. രാത്രി പഞ്ഞഭൂമണി അടുത്തപ്പോൾ നിരത്തിൽ എന്നോ ശംപ്പം കേട്ടു. അതു പുക്കോട്ടുർക്കാരുടെ നിലന്പുരിലേയ്ക്കുള്ള യാത്രയായിരുന്നുവെന്നു പിരോന്നു രാവിലെ എനിക്കു മനസ്സിലായി. പുക്കോട്ടുരിൽ തകരാറുകൾ തുടങ്ങിയതു മുതല്ലുതനെ നിലന്പുർ കോവിലകകാർ അവരുടെ ആക്രമ സ്വന്തത ദയപ്പെട്ടിരുന്നു. നിലന്പുർ പുക്കോട്ടുരിൽനിന്ന് സുമാർ 20 നാഴിക കിഴക്കാണ്. നിലന്പുർ കോവിലക ത്തിൽനിന്ന് കുറെ ദിവസങ്ങൾ നാട്ടുപുറത്ത് പാറാവു നിർത്തുവാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. ലഹള ജൈഡുരു ഞിയ പുക്കോട്ടുർക്കാർ നേരിട്ട് 14 നാഴിക പടിഞ്ഞാറുള്ള തിരുത്താടിയിൽ പോകാതെ 20 നാഴിക കിഴക്കുള്ള നിലന്പുരി ലേയ്ക്കു പോയതിൽനിന്നുതനെ അവരുടെ മുഖ്യ ഉദ്ദേശ്യം എന്നായിരുന്നുവെന്നു പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നുണ്ട്. തന്ത്രജ്ഞ പ്ലാവരും പുക്കോട്ടുരു വിട്ടതിനുശേഷം അവർ പിന്നെയും ചിലരുടെ ദുരുപദ്ധതാക്കു വഴിപ്പെട്ട് ലഹളയ്ക്ക് ഒരു ഞിയതിൻ്റെ ഫലമായിരുന്നു നിലന്പുരേയ്ക്കുള്ള യാത്ര. തിരുത്താടിയിൽ പോയി യുദ്ധത്തിൽ എർപ്പെട്ട് മരിക്കു നന്തിനുമുമ്പായി നിലന്പുർ കോവിലകത്തെ അംഗങ്ങളെ ഒട്ടാക്ക പക വീടിയതിനുശേഷം തിരുത്താടിക്കു പോകാം എന ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടിയാണ് ഇവർ നിലന്പുരിൽ പോയത്. ഇവർ നിലന്പുരിൽ പോയ വിവരം അറിഞ്ഞപ്പോൾ നാരാധാരമേന്മൊനെ കണ്ണു പലതും ആലോചപ്പാനും പ്രവർത്തിപ്പാനും മറ്റുമായി ഞാൻ മഞ്ചറി കോടതിക്കെടുത്തുള്ള എൻ്റെ വീടിലേയ്ക്കു പോയി. ഞാൻ . നാരാധാരമേന്മൊനെ കണ്ണു. ഉടനെ തന്നെ പുറമെയുള്ള നേതാക്കന്നാരെ അറിയിച്ചു. വേണ്ടതു പ്രവർത്തിപ്പാൻ അപേക്ഷപ്പാനായി കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു പോകുവാൻ തന്ത്രം രണ്ടുപേരും തീർച്ചപ്പെടുത്തി. തന്ത്രം പുറപ്പെട്ടിരിഞ്ഞുവോരം ഇൻസ്പെക്ടർ നാരാധാരമേന്മൊൻ്റെ പ്രത്യേക സ്ഥലത്തിനായ പശലക്കൽ ചിന്നമേന്മൊൻ എൻ്റെ വീടിൽ വന്നു. ഇൻസ്പെക്ടർ എന്ന കണാൽ വേണ്ടതില്ലെന്ന് പാഞ്ഞയച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു. മുൻസിപ്പ് കോടതിയിലുള്ള വകീൽ മുറിയിൽവെച്ചു ഇൻസ്പെക്ടറെ ഞാൻ കണ്ണു. എം. പി. നാരാധ

ണമേനോനും എൻറീ കുടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. പുക്കോട്ടുർമാപ്പിളമാർ നിലപ്പുർക്കു പോയിരിക്കുന്നുവെന്നും അവർ മടക്കത്തിൽ തീർച്ചയായും മഞ്ഞേരിവഴിക്കു വരുന്നതാണെന്നും. മഞ്ഞേരിയിൽ അവർ വരാതെ പുക്കോട്ടുർക്കു അവരെ അയപ്പിക്കാൻ വേണ്ടുന്ന ദത്താശ ചെയ്യുവാനായി ഞാൻ മഞ്ഞേരിയിൽ തന്ന നില്ലണമെന്നും ഇപ്പോൾ കോഴിക്കോട്ടുക്കു രീക്കലും പോകരുതെന്നും ഇൻസ്പൃക്കർ എന്നോടും ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഞാനും എം. പിയും ഇതിനുസരിച്ചു പുക്കോട്ടുർക്കാർ വരുന്നവഴിക്കു അവരെ കണ്ണു സമാധാനിപ്പിച്ചു മടക്കി അയയ്യാനായി ദത്താശ കച്ചേരിപടിക്കൽക്കിളിയമ്പ്പറ്റിൽ മൊയ്യുവിൻ്റെ മാളികയിൽ ഇരുന്നു. ഇൻസ്പൃക്കറും മറുപും പോലീസുസ്റ്റുഷനിൽ ഇരിപ്പായി. നേരും ഉച്ചയായി. മാപ്പിളമാരുടെ വരവോന്നും കാൺമാനില്ല. മഞ്ഞേരിയിലുള്ള പല പ്രധാന പെണ്ണരമാരും ദത്താശ സ്ഥാനം. ഉറപ്പിച്ചേടത്തു വന്നു.പോയും ഇരുന്നിരുന്നു. ഉച്ചയായിട്ടു മാപ്പിളമാരുടെ വരവു് കാണാതായപ്പോൾ എം. പി. യും ഞാനും വാൻബഹദുർ ചേക്കുടിയുടെ അനുജൻ വാൻസാഹിബു് ചേക്കുവുംകൂടി നിലപ്പുർക്കുള്ള നിരത്തിൽകൂടി ഒരു നാഴിക വടക്കോട്ടു പോയി. അവിടെ അവരെ കാത്തിരിപ്പായി. എക്കദേശം 2 മണിയായപ്പോൾ മാപ്പിളമാർ നാലഭ്യും നാഴിക ടുരമുള്ള കാരോത്തു് എന്ന സ്ഥലത്തു എത്തിയിരിക്കുന്നുവെന്നും അവിടെ ക്രൈസ്തവിപുകിട്ടി. നിലപ്പുരിൽനിന്നു പുക്കോട്ടുർക്കു നിരത്തു വഴിക്കു പോകുകയാണെങ്കിൽ മഞ്ഞേരിയിൽക്കുടെ വരണ്ണം. എളുപ്പമുള്ള ഉടക്കുവഴിയിൽകൂടെ പോവുകയാണെങ്കിൽ മഞ്ഞേരിയിൽ പ്രവേശിക്കാതെ പോകാം. ഏതുവിധിമെ കിലും മഞ്ഞേരിയിൽ വരാതെ കഴിപ്പാൻ ദത്താശാൽ ചില രുടെ പ്രത്യേക ആവശ്യവും അപേക്ഷയും ഉണ്ടെന്നു പുക്കോട്ടുർക്കാരോടു പറവാനായി ഞാൻ ആല്പി അയക്കതു്. എന്ന ഒരു മാപ്പിളയെ അവരുടെ അടുക്കലേഡ്യും അയച്ചു. ഞാനും എം. പി. യും കൂടി കച്ചേരിപ്പടിക്കലേഡ്യും മടങ്ങി.

പുക്കോട്ടുർക്കാരുടെ അടുക്കലേഡ്യും ഞാൻ അയച്ച ആല്പി അയക്കതാണു്, എം. പി. യെ നാടുകടത്തുവാൻ ശിക്ഷിച്ച കേഫ്റ്റിൽ നിലപ്പുർ കൊവിലകത്തുള്ള തിരുമുളാട്ടാരെയല്ലാം. കൊലപ്പെട്ടുത്താതിരുന്നതിനു് പുക്കോട്ടുർക്കാരെ എം. പി. അന്നു ശാസിച്ചതായി കേടുവെന്നു അന്നായഭാഗം കള്ളംസാക്ഷി പറഞ്ഞതു്. എം. പി. യെ വിചാരണ ചെയ്ത മിസ്റ്റർ വാൾസു് (പിന്നീടു മൊക്കോ

നതി ജീവി ഇ സാക്ഷിയെ വിശ്വസിച്ചു. അതിനു വിപ്പരീതമായി സാക്ഷിപറഞ്ഞ ഞാൻ മഹാകള്ളനാബന്നു. തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ആരെ കൊലപ്പെടുത്താതിരുന്നതിന് എം.പി. മാസ്റ്റിളമാരെ ശാസിച്ചിരുന്നുവെന്ന് പറഞ്ഞുവോ അവരിൽ പ്രധാനികളായവർ—വലിയ തിരുമ്പുല്ലാടകൾ—എം.പി. തീരെ നിരപരാധിയാണെന്ന് തദ്ദേശക്കു പുർണ്ണവിശ്വാസമുണ്ടെന്ന് ഗവർമ്മേണ്ടിലേജ്യു് മെമോറിയല്ലു. അയച്ചു. അന്ന് എക്കേശം. 5 മണിയായതോടുകൂടി മേപ്പടി ആലിഞ്ഞയമത് എൻറീ അടുക്കൽ മട്ടേവനു. എൻറീ അപേക്ഷയെപ്പറ്റി പുക്കോട്ടുർക്കാരുടെ ഇടയിൽ വലിയ വലിയ വാദപ്രതിബാദം ഉണ്ടായെന്നു. അവസാനം അവർ അപേക്ഷയെ സ്പീകരിച്ചുവെന്നു. അവർ ഉടു വഴിക്കു പുക്കോട്ടുർക്കൾ പോയിയെന്നു. മണ്ണേറ്റിക്കു അവർ വരുന്നതല്ലെന്നു. ആലിഞ്ഞയമത് എന്നോടു പറഞ്ഞു. ഇ സന്തോഷവർത്തമാണ്. ഇൻസ്പൃക്കരെ അറിയിപ്പാനായി ഞാൻ അവനെ ഇൻസ്പൃക്കിട്ടുടെ അടുക്കലേജ്യു പറഞ്ഞയച്ചു. ഞാനും എം.പി. യും വീട്ടിലേജ്യു മട്ടേ. തല്ലാലും തദ്ദേശക്കല്ലാവർക്കും ഉണ്ടായ ഇ സന്തോഷം അനു രാത്രി നടന്ന സംഭവങ്ങൾ തീരെ നശിപ്പിച്ചു. അതിനെപ്പറ്റി പിന്നീടു പ്രസ്താവിക്കാം.

ഈപുതാംതീയതി രാത്രി പുക്കോട്ടുരിൽനിന്നു നിലപയുർക്ക് പോയ മാസ്റ്റിളമാർ 21-ാം-7 മണിക്കു മുന്പായി നിലപയുരിലേത്തി. അപ്പോഴേയ്ക്കു രാവിലത്തെ നിത്യകർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യാനായി പാറാവുകാർ മികവൊരും പടിപ്പുറ വിട്ടുപോയിരുന്നു. എതാനും ചിലർ മാത്രമേ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. അവരും മാസ്റ്റിളമാരും തമിൽ എററുമുട്ടി. പതിമുന്നേം പതിനൊലോ പേരെ മാസ്റ്റിളമാർ കൊന്നു. പല അക്രമങ്ങളും നടത്തി. ഇതല്ലാകഴിഞ്ഞ് ഉച്ചയ്ക്കു മുന്പായിതന്നെ അവർ മട്ടേ. ലഹളകാർ നിലപയുർക്കു പോകുന്ന വഴിക്കുതന്നെ കമ്പി പല ദിക്കിലും മുറിച്ചിരുന്നു, നിലപയുരു പോകുന്നേം എടവല്ല പോലീസ്സും ഫ്രെഷ്നിലുള്ള കോൺസ്റ്റിബിളിനെ വെടിമുറിവാക്കിയതല്ലാതെ പോകുന്നേംശും മട്ടേ വരുന്നേംശും അവർ ജനങ്ങൾക്ക് പോതുവിൽ യാതൊരുപത്രവും ചെളിരുന്നില്ല. എക്കിലും ലഹളയ്ക്കു രൂദ്ധങ്ങളായായി അവർ പല രേയും ഉണ്ടാഹിപ്പിച്ചു. അവരുടെ നിലപയുർ യാത്രയും ദേയും അവിടെ ചെയ്ത പ്രവൃത്തികളുടേയും ഫലമായി എറിനാടിന്റെ കിഴക്കെ വണ്ണം മുഴുവൻ അശാജകത്പത്തിനിരയായി. ലഹളയ്ക്കു കൊള്ളല്ലയും കവർച്ചയും സർവ്വത്ര വ്യാപിച്ചു.

കൊള്ളക്കിൾ! കൊള്ളക്കിൾ!

തിരുവന്നാടിയിലുണ്ടായ സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി പല ഉള്ള വർത്തമാനങ്ങളും അശസ്ത്രം 21-ാം ആയതോടുകൂടി നാട്ടും പരന്നിരുന്നു. കമ്പിയും തപ്പാലും നിന്നനോടുകൂടി ഓരോരുത്തരും അവരുടെ മനോധർമ്മത്തിന്നുസരിച്ചും ഈ വർത്തമാനങ്ങളെ പ്രചരിപ്പിച്ചു. പള്ളി നശിച്ചു എന്നതിനെപ്പറ്റി ആർക്കും യാതൊരു സംശയവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എങ്കിലും തിരുവന്നാടി പള്ളി പട്ടാളം നശിപ്പിച്ചുവെന്ന് 20-ാം വേക്കുന്നേരം കേട്ട വർത്തമാനം 22-ാം ആയപ്പോൾ പട്ടാളവും പോലീസ്സും മുഴുവൻ മാപ്പിളമാരുടെ തോക്കിനും വാളിനും ഇരയായി എന്നു വിപരീതനിലയിൽ രൂപാന്തരപ്പെട്ടു. കലക്കർ തോമസ്സിനേയും ഡിസ്കിക്ക് സുപ്രധാനം മിസ്സർ ഹിച്ച് കോക്കിനേയും ഡിപ്പട്ടി സുപ്രധാനം ആമുഖവിനേയും കണ്ണംകണ്ണമായി മാപ്പിളമാർ വെട്ടിക്കൊന്നതായ “സുക്ഷ്മവിവരം” പലരും വിസ്തരിച്ചു വർണ്ണിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. പോലീസ്സുകാർ പൊന്തയിലും കാട്ടിലും ഓടിയോളിച്ചു. പോലീസ്സും സ്കൂൾപാഠിലെ ആയുധങ്ങളും ലഹരക്കാരുടെ കയ്യിലായി. ഉദ്യാഗസ്ഥരാർ മഷിവെച്ചാൽ പോലും കാണ്ണാനില്ല. അരാജകത്പരത്തിൻ്റെ സർവ്വ ലക്ഷണങ്ങളും നാട്ടിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. നീലപ്പുർ നിന്നു മട്ടാപ്പോന ലഹരകാർ പുക്കോട്ടുക്കു മട്ടാപ്പോയൈകിലും അന്നു 21-ാം രാത്രി മരിാരു സംഘം മഞ്ചരി വജാനയെ ആകുമിച്ചു. ഈ വജാനയിൽ ഏഴര ലക്ഷത്തോളം ഉറുപ്പിക സുക്ഷ്മിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. മഞ്ചരിക്കും ആപത്തം തൽകാലം നീങ്ങി എന സമാധാനത്തോടുകൂടി ഉറങ്ങുവാൻപോയ ത്രണരാഭകരമായ ശബ്ദംകേട്ടു എക്കുദേശം അർഭരാത്രിയായപ്പോൾ തെട്ടിയുണ്ടനു. അനവധി ജനങ്ങൾ കൂടി ഉച്ചത്തിൽ അവസാനമില്ലാതെ ചൊല്ലുന്ന “അല്പാഹൃംകൾ പെൻ” എന ശബ്ദം ശ്രവണപുട്ടത്തിൽ അലങ്കുവാൻ തുടങ്ങി. പല സഭകളിലും ഈ ശബ്ദം കേട്ടു താഴക്കിയിരുന്ന എൻ്റെ ശ്രവണപുട്ടങ്ങളിൽ വാതിലുകളും പുട്ടുകളും വെട്ടിപ്പോളിക്കുന്ന ശബ്ദത്തോടുകൂടി ഇടകലർന്നുകൊണ്ടുരാത്രിവേളയിൽ ഈ ശബ്ദം പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ അതിന്നു

എന്താനില്ലാത്ത ഒരു ഭയകരപെ. തോന്തി. കാര്യങ്ങൾപ്പാം അബദ്ധത്തിലായിയെന്ന് എനിക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടു. എന്തെല്ലുടെ ഉപദേശങ്ങളെ നിരസിച്ച് പുക്കോട്ടുർക്കാൻ നിലവ്യുമ്പുക്കു പോയി എന്നു കേടപ്പോാം തന്നെ പകുതിജീവൻ പോയിരുന്ന ഞാൻ 21-ാം റാത്രി കോടതി വള്ളപ്പില്ലെങ്കിൽ ശബ്ദം. കേടപ്പോാം മുതപ്രായനായി. വസിച്ച തിരമാലകളെപ്പാലെ തള്ളിത്തള്ളി കയറുന്ന അകുമഗതിയേ നിയന്ത്രിക്കുവാൻ ആവാതെ തീരെ അശക്തനായ ഞാൻ അപാരമായ മനോവ്യസനത്തിനു. ലജ്ജയ്ക്കു. വശപ്പെട്ടു ന്നുണ്ടായി. രണ്ടു മൺിക്കുർക്കിഞ്ഞപ്പോാം ഈ ഷാരം ശബ്ദങ്ങൾ നിലച്ചു. നേരു പുലർന്ന ഉടനെ എം. പി.യു. ഞാനു. കൂടി കോടതിവള്ളപ്പിലേഡ്യുപോയി. വജാനയുടെ മുമ്പിൽ ഇൻഡ്യക്കർ നാരായണമേനോൻ നില്ക്കുന്നത് കണ്ണു. പോലീസ് സ്കൂൾസനു. വജാനയു. തൊട്ട് എടുപ്പുകളാണ്. ലഹളക്കാരുടെ വരവുകേട് താനു. പോലീസുകാരു. ഓടി രക്ഷപ്പെട്ടുവെന്നു. അവരുടെ വരവിന്നീരെ വിവരം. അറിയു വാൻ അല്ലോകൂടി താമസിച്ചിരുന്നുവെക്കിൽ താൻ ഇപ്പോാം ജീവനോടുകൂടി ഉണ്ടാകയില്ലായിരുന്നുവെന്നു. ഇൻഡ്യക്കർ എന്നോടു പറഞ്ഞു. ഞാൻ അക്കാരുത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ അനുമോദിച്ചു. തന്നീരു സ്ഥാനത്തെ ഉപേക്ഷിച്ചു ഓടിപ്പോയ ധീരനാണെന്നു കണ്ടെന്ന് അതുവരെ താൻ വിശ്വസിച്ചിരുന്ന ഇൻഡ്യക്കർക്കു ഭൂഷണമായില്ലെന്നു. മററും എം. പി. ഇൻഡ്യക്കർ പഴിച്ചു. പക്ഷേ, ഇവർ തക്കില്ലെങ്കിൽ വാദപ്രതിവാദത്തെ തുടരുവാൻ ഞാൻ സമർപ്പിച്ചില്ല. വാതിലുകൾ എല്ലാം വെട്ടിപ്പോളിച്ചിരുന്നുവെക്കില്ലു. വജാനപ്പെട്ടി പൊളിക്കുവാൻ ലഹളക്കാർക്കു സാധിച്ചിരുന്നില്ല. അന്നു 22-ാം ഉച്ചതിരിഞ്ഞതിനു ശേഷം വജാനയെ രണ്ടാമതും ലഹളക്കാർ അകുമിച്ചു. പുട്ടുകൾ വെട്ടിപ്പോളിച്ചു. ലഹളക്കാരും അടുത്ത പ്രദേശത്തുള്ളവരും കൂടി പണം മുഴുവൻ വാരിക്കൊണ്ടുപോയി. തടവിൽ കിടന്നിരുന്ന തടവുകാരെ വിട്ടയച്ചു. തിരുത്താടി മുതലായ ദിക്കുകളിൽ പല അകുമങ്ങളും പിന്നീട് പ്രവർത്തിച്ചു. ഈ സംഭവത്തിനു ശേഷം ജനസാമാന്യത്തിനുള്ള ഭയം തീരെ നശിച്ചു. പള്ളികളിൽനിന്ന് ‘നകാര’ത്തിന്നീരെ (രൂവിയം ചെണ്ട) ശബ്ദം കോക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള മാപ്പിളമാരെ വിളിച്ചുകൂടുകുവാനായിരുന്നുവരെ ‘നകാരം’ അടിച്ചിരുന്നത്. അബ്ദുള്ളക്കുടി മഞ്ഞേരി ജയിലിപിൽനിന്നു ലഹളക്കാർ രക്ഷപ്പെട്ടത്തിയവരുടെ കുട്ടത്തിൽ ഓംഖായിരുന്നു. തടവുകാരിൽ രണ്ടു ഹിന്ദുകളുമുണ്ടായി

രുന്നു. ഇവരെയും വാർധൻ അച്ചുതൻനായരേയും മതം മാറ്റുകയും ചെയ്യും. ഗവർമ്മേണ്ടിന്റെ ശക്തി തീരെ നശിച്ചുവെന്നും കലക്കരും മററും തിരുത്തൊടിയിൽനിന്നു ഓടിപ്പോയെന്നും ഉള്ള പ്രസ്താവങ്ങൾ നാട്ടിൽ പരന്നതോടു കൂടി മാപ്പിളമാർ രാജ്യ, തദ്ദേശക്കാഡിയീനമായെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. രണ്ടാമതും ഗവർമ്മേണ്ടും ഈ പ്രദേശത്തെളിലേയ്ക്ക് പ്രവേശിക്കാതിരിപ്പാനായി ചിലർ ദയിൽ നീക്കി. ചിലർ പാലം പോളിച്ചു. മരങ്ങൾ വെട്ടി നോഡിലിട്ടു. വീടു തോറും നടന്നു തോക്കു മുതലായ ആയുധങ്ങൾ കരസ്ഥപ്പെടുത്തി. പട്ടാളത്തിനും അധികാരംസ്ഥിരക്കും നാട്ടിൽ പ്രവേശിപ്പാൻ അസാഖ്യമാക്കുന്ന തടസ്സങ്ങൾ എല്ലാം ഉണ്ടാക്കി.

പക്ഷേ, നാടുകാർ കഷ്ടത്തിലായതു ഈ പ്രസ്തതികൾക്കാണല്ല. സ്വയം രക്ഷയ്ക്കായോ ഗവർമ്മേണ്ടിനോടു ഏതിൽപ്പാനോ നിരാഗയോ മതശബ്ദഭിയോ മുലമോ ഇങ്ങനെ ചിലത്തല്ലോ. മാപ്പിളമാർ കാട്ടികുട്ടിയതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം മനസ്സിലാക്കാൻ വിഷമം കാണുന്നില്ല. തദ്ദേശക്കു യാതൊരു ദോഷവും ചെയ്യാത്തവരും നിരപ്പരാധികളും ആയ നാടുകാരുടെ വീടുകൾ പരക്കെ കൊള്ളുചെയ്യു അവരെ കഷ്ടപ്പെടുത്തിയതാണ് ഈ ലഹരിയിൽ ഏററവും. അതഭൂതകരമായി പലർക്കും തോന്തിയിട്ടുള്ളത്. ഇതിനുള്ള ചില കാരണങ്ങൾല്ലാം ഏനിക്കു് തോന്തിട്ടുള്ളത് മുൻ അഭ്യാധനങ്ങളിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ലഹരിയുടെ രണ്ടാമത്തെ ഘട്ടത്തിൽ ലഹരികാർ ചെയ്ത അക്രമങ്ങൾ ആലോച്ചിക്കുന്നോരാം അതിൽ അന്പത്തുശതമാനം. അക്രമങ്ങൾ പോലും ഈ ആദ്യാലട തതിൽ അവർ പ്രസ്തതിച്ചിട്ടില്ല. പക്ഷേ, രണ്ടാമത്തെ ഘട്ടത്തിൽ അവർ ചെയ്ത അക്രമങ്ങളിൽ പലതിനും ചില കാരണങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. അത്തിനെന്നയുള്ള യാതൊരു കാരണവും ഈ കൊള്ളുകരംകാണില്ല. ഹിന്ദുക്ക്ലോടു മതസംബന്ധമായും സാമ്പത്തികമായും മററും സ്പർശം അവർക്കുണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം. പക്ഷേ, അതു മാത്രമാണോ ഈ കൊള്ളുകരക്കു് കാരണം ഏന്നു താൻ ശക്കിക്കുന്നു. മതഭ്രാന്തരായ ചില ഹിന്ദുക്കളുടെ മനസ്സമിതിപോലെ, വിലാഹത്തു് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ അവസാനപ്രലഭം ഇല്ലാം സാമ്രാജ്യസ്ഥാപനമാണെന്നു പല മാപ്പിളമാരും ധരിച്ചിരുന്നുവെന്നാണ് അവരുടെ പ്രസ്തതികൊണ്ടും ചിലരുടെ വാക്കുകൊണ്ടും അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നത്. ഇതു ഏററവും ആപ്തകരമായ ഒരു മനസ്സമിതിയാണെന്നു പറയാതെ നിപുണത്തിയില്ല. മാപ്പിളമാരിൽ വിവരമുള്ളവർക്കു ഈ

മനോഭാവം ഇല്ലാതിരുന്നേക്കാം. പക്ഷേ, സാധാരണക്കാർ അങ്ങനെ വിശ്വസിച്ചിരുന്നുവെന്നു തന്നെയാണ് ഉദ്ദീപക സ്ഥിയിരിക്കുന്നത്. ഇവരുടെ അഭിപ്രായപ്രകാരം അനുമത സ്ഥിരമാരുടെ സ്വന്തതു കൊള്ളുചെയ്യുന്നതോ അപഹരിക്കുന്നതോ എംബും മുഖ്യമായുള്ള രൂപ പാതകവുമല്ലായിരുന്നു. ഈ സംഗതികളാണ് സാധാരണ ദുർഘാർഗ്ഗികളല്ലാത്ത മാപ്പിളമാരിൽ പലരും ഈ കൊള്ളുയിൽ ഏർപ്പെടുവാനുള്ള കാരണം എന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്. ഞാൻ പറഞ്ഞത്തു തെററാണെങ്കിൽ ആരെപ്പുറി ഞാൻ മേൽപ്പുകാരം പറഞ്ഞുവോ അവരോടു ഞാൻ മാപ്പു ചോദിക്കുന്നു. ശരിയാണെങ്കിൽ അവരുടെ മനസ്മിതിയെ ദേഹപ്പെടുത്തുവാൻ വളരെ താല്പര്യത്തോടുകൂടി അവരോടു അപേക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

എതായാലും ആഗസ്റ്റ് 21-ാം മുതൽ എതാനും ദിവസങ്ങളിലോളം എറനാട്, വള്ളുവനാട്, കോഴിക്കോട്, പൊന്നാനി താലുക്കുകളിൽ അധിവസിക്കുന്ന ഹിന്ദുക്കൾ അനുഭവിച്ച സങ്കടങ്ങൾ ചില്ലരയ്യാനുമല്ല. ഈ കൊള്ളുകൾ എറനാടു താലുക്കിന്റെ വടക്കു പടിഞ്ഞാറും കോഴിക്കോട് താലുക്കിന്റെ പടിഞ്ഞാറും വള്ളുവനാട് താലുക്കിന്റെയും പൊന്നാനി താലുക്കിന്റെയും തെക്കും ഭാഗങ്ങളിൽ ഒരു ഫീഡേർ മേൽപ്പറഞ്ഞ നാടുകളുടെ ബാക്കി എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിലും എക്കുദേശം ദരുപോലെ വ്യാപിച്ചിരുന്നുവെന്നു തന്നെ പറയാം. ചെറുതും വലുതും ആയ സംഘങ്ങളായി ടാണ് ഈ കൊള്ളുകൾ നടത്തിയിരുന്നത്. സംഘങ്ങളിൽ ചിലതിൽ പത്തും പത്തിനഞ്ചും ചിലതിൽ നൂറും ഇരുനൂറും പേര് ഉണ്ടായിരുന്നു. ഒരു വീട്ടിൽ ഒരു സംഘകാർപ്പനു കൊള്ളുക കഴിച്ചുപോയാൽ ആ വീട്ടുകാരൻറെ കടങ്ങൾ അതുകൊണ്ടു തീർന്നില്ല. ഉടനെ വരും മരിക്കരു സംഘം. ഇങ്ങനെ ഒന്നു രണ്ടു ദിവസംകൊണ്ടു നാലും അഞ്ചും കൊള്ളുകൾ കഴിത്തെ വീടുകൾ ഈ പ്രദേശങ്ങളിലുണ്ട്. ആദ്യത്തെ കൂട്ടർ തോക്കും ആയുധവും മാത്രമാണ് ചോദിച്ചിരുന്നത്. അതു കൊടുത്താൽ അവരുടെ ഉപദ്രവം തീർന്നു. പിന്നത്തെ സംഘത്തിനു പണമോ നെല്ലാകിട്ടിയാൽ മതി. കിട്ടേണ്ടതു കിട്ടി അവർ പോയാൽ പിന്നെ വരുന്നവർ ആകത്തുകടന്നു ആരെണ്ണങ്ങളും മറ്റും കൊള്ളുചെയ്യുകയായി. പിന്നെ വരുന്നവർക്കു വ്യവസ്ഥയില്ല. കയ്യിൽ കിട്ടിയതെല്ലാം കല്യാണംതന്നെ. ചുരുക്കം ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ ഒരു ഇംഗ്ലീഷ് ജനങ്ങളാക്കും ദേഹാപദ്ധതി. ഒന്നും ചെങ്ങിരുന്നില്ല. തോക്ക്, കത്തി,

വാരം, വടി, മഴു, ഇഞ്ചുവാരം, കുന്തം എന്നിങ്ങനെ പല ആയുധങ്ങളും ഇവർ കൊണ്ടുനടന്നിരുന്നു. ഇവയെല്ലാം ജനങ്ങളുടെ നേരെ പ്രയോഗിപ്പാനാലും യൈപ്പട്ടുത്തുവാനാണ് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. കൊള്ളേ ചെയ്യുവാൻ വരുന്നവർ ദേഹാപദ്ധതികൾ ചെയ്യുന്നതും അർക്കും തീർച്ചയില്ലാതിരുന്നതിനാൽ പല്ലും വീടു വിടു കുറിക്കാട്ടില്ലും പൊന്തയില്ലും, ഒളിച്ചു. സുരീകളും കുട്ടികളും പേടിച്ചുരണ്ടു പലവഴിക്കും പാണ്ടു. വീടുകളിൽ തന്നെ ഇരുന്ന ചിലരുമുണ്ട്. മഞ്ചേരി കച്ചേരിക്കെടുത്തു് ഹിന്ദുക്കളായ ഉദ്ദോഗസ്ഥരാണും ഇവരും മാറ്റുർമ്മാരും വകീൽമാരും തിങ്ങി താമസിച്ചിരുന്നതായ അരുകിഴായ എന്ന സ്ഥലമുണ്ട്. അവിടെ പല ശ്രൂഹമണ്ഡലങ്ങളുമുണ്ട്. ആ പ്രദേശത്തു ഒരു വീടും ബാക്കിവെയ്യാതെ സകലതും മാപ്പിളമാർ കൊള്ളേ ചെയ്യും. രാവിലെ പറമ്പിൽ കുലിപ്പണി എടുത്തിരുന്നവനാണ് ഉച്ചയ്യു കൊള്ളേചെയ്യുവാൻ വനിരുന്നതു്. അപ്പോഴേയ്യു അവൻറെ ഭാവവും വേഷവും മല്ലാമൊന്നുമാറിയിരിക്കും. ഈ കാലത്തു് നമുക്കു ഏറ്റവും പരിചയമുള്ള മാപ്പിളമാരുടെ നമ്മോടുള്ള പെരുമാറ്റം ദിവസംതോറും മണിക്കൂറുതോറും മാറിയിരുന്നു വെന്നു പലർക്കും അനുഭവപ്പെട്ട സംഗതികളാണ്. വകീൽ ഇഷ്ടപരമയുടുടെ മംത്തിൽ രാവിലെ കന്നുനോക്കിയിരുന്ന ഒരു മാപ്പിളയാണ് ഉച്ചതിരിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചാരുക്കണ്ണരയിൽ കയറിയിരുന്നു് അദ്ദേഹത്തോടു പരുഷസ്പരശത്തിൽ പണം വെയ്യാൻ പറഞ്ഞതു്. മഞ്ചേരികോടതിയിലെ പ്രധാന വകീലും ഒരു വയ്യാപ്പുഡിനുമായിടി. നാരായണൻനായർ ഉടുത്തമുണ്ടിന്നു ഇണയില്ലാതെ ആണു് തന്നെ ഭാര്യയോടും മക്കളോടും കൂട്ടി ഞാൻ താമസിക്കുന്ന സ്ഥലത്തു സക്കെതം പ്രാപിച്ചതു്. ഇങ്ങനെ കൊള്ളേ നടത്തിയിരുന്നതിന്റെ ഇടയിൽ ഒരു ദിവസം മഞ്ചേരികച്ചേരിപ്പടിക്കൽ നിന്നു രണ്ടു നാഴിക ദുരമുള്ള എൻ്റെ ഭാര്യവീടിൽ മാപ്പിളമാർ കൊള്ളേ ചെയ്യാൻ പോകുന്നുണ്ടു് എനിക്കു് വിവരം കിട്ടി. എന്ന മാപ്പിളമാർക്കെല്ലാം ബഹുമാനമാണെന്നും എൻ്റെ അടുത്തവരെ മാപ്പിളമാർ ഉപദ്രവിക്കയില്ലെന്നും ഉള്ള വിശ്രാസത്താലാണു് അനേകം ഹിന്ദുക്കൾ ഞാൻ താമസിച്ചിരുന്ന സ്ഥലത്തു വന്നു ചേർന്നിരുന്നതു്. പക്ഷേ, എൻ്റെ ഭാര്യയും കുട്ടികളും അവരുടെ വീടിൽത്തന്നെയായിരുന്നു. അവിടെ കൊള്ളേയ്യു് ഭാവമുണ്ടെന്നു കേടപ്പോൾ ഉടനെ ഞാൻ അഞ്ചോടുപോയി. ചെന്നപ്പോൾ ആ വീടിന്റെ പടിഞ്ഞാറു

ഭാഗത്തുള്ള രൂപോഹണങ്ങൾ മംത്തിന്റെ പടിവാതിൽ മാപ്പി ഉമാർ കൃത്തിപൊളികയായിരുന്നു. ഭാര്യവീട്ടിലേജ്ജു കടന്നിരുന്നില്ല. കൊള്ളുചെയ്യാൻ പുറപ്പെടുന്ന മാപ്പിൽ മാരോട് “എന്നാണ്” ഇത്തീനെ ചെയ്യുന്നതെന്നു”, ഞാൻ ചോദിച്ചു. എന്ന അറിയാത്ത ചിലർ എൻ്റെ നേർക്കു തിരിഞ്ഞു. പക്ഷേ, അറീയുന്നവരും അതിൽ ചിലർ ഉണ്ടായിരുന്നു. അവർ ഞാനാരാണെന്നു മററുള്ളവരെ മനസ്സിലാക്കിയപ്പോൾ അവരുടെ ഭാവമെല്ലാം മാറി. എന്നും മിണ്ണാതെ നില്ലായി. ഇതൊന്നും നല്പത്തല്ലെന്നും. അവരവ രൂടെ പാട്ടിനു പോകുന്നതാണ് ഉത്തമം എന്നും. ഞാൻ പറഞ്ഞുപോയി. അവർ പകരമൊന്നും പറയാതെ അവിടെ നിന്നും പോയി. എൻ്റെ ഭാര്യവീട്ടിലേജ്ജു വന്നില്ല. അവിടെനിന്നും അങ്ങാടിയിൽകൂടി പോകുന്ന വഴിക്കും ഇങ്ങനെയുള്ള അനേകം സംഘങ്ങളെ ഞാൻ കണ്ടു. അവർ അടുത്തുകണ്ട ഹിന്ദുക്കളെയൊന്നും ഉപദ്രവിച്ചില്ല. കൊള്ളുകൾ സ്വഭാവം വെളിവാക്കുവാൻവേണ്ടി മാത്രം ഈ അനുഭവങ്ങൾ ഞാൻ ഇവിടെ വിവരിച്ചതാണ്.

ഈ കൊള്ളുകളിൽ ധനികൾ എന്നും ദരിദ്രൾ എന്നും മാപ്പിളമാർ വലിയ ഭേദമൊന്നും കാണിച്ചില്ല. പല ധനികൾക്കാരെയും ജനിമാരെയും അവർ കൊള്ളുകളിൽനിന്നു ഒരിവാക്കീടുണ്ടായിരുന്നു. മഞ്ഞരിയിൽതന്നെ മഞ്ഞരികോവിലകത്താണും മാപ്പിളമാർ കൊള്ളുന്നത്തീടുണ്ടായിരുന്നില്ല. ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ മാപ്പിളമാർതന്നെ സംഘം കൂടി ഹിന്ദുകളുടെ ഗ്രഹങ്ങളെയും ഹിന്ദുകളെയും കൊള്ളുകളിൽനിന്നും രക്ഷിച്ചിട്ടുമുണ്ടായിരുന്നു എന്നതു പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്.

ആറു സ്ഥലങ്ങളിൽ നടന്ന പഹളകൾ

പഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ പഹള ബാധിച്ചിരുന്ന താലുക്കുകളിലെ മുഴുവൻ ചരിത്രവും എഴുതുവാൻ പ്രയാസമാണ്. എക്കിലും നിലപയുർ, പുല്ലക്കാട്, പെരിന്തൽമണ്ണ, തിരുർ, പൊന്നാനി, മല്ലാർക്കാട് മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലെ സംഭവങ്ങൾ വിശദിച്ചും വിവരിക്കേണ്ടതും ഈ ചരിത്രത്തിന്റെ പുർണ്ണത്ത്യും ആ വശ്യമാണെന്നു തോന്നുന്നു.

നിലപയുർ

പുക്കോട്ടുർ മാപ്പിളമാർ 20-ാം റാത്രി നിലപയുരിലേയ്ക്കു പോയ വിവരം മുൻപുള്ളാവിച്ചിട്ടുണ്ടോ. പഹളയുടെ ആരംഭത്തിനു കുറെ മുമ്പു പുക്കോട്ടുർ കോവിലക്കേന്തേയ്ക്കു പോയി മാപ്പിളമാർ പഹളയുണ്ടാക്കിയതിനുശേഷം നിലപയുർ കോവിലക്കത്തെ കുറെ കാവൽക്കാരെ കോവിലക്കും കാക്കാനായി എർപ്പാടു ചെയ്തിരുന്നുവെന്നും 21-ാം റാത്രിയായാളും രാവിലെ അവർ മികവൊരും തങ്ങളുടെ നിത്യകർമ്മങ്ങൾക്കായി പോയിരുന്ന അവസരത്തിലാണ് പുക്കോട്ടുർ മാപ്പിളമാർ അവിടെ എത്തിയിരുന്നതെന്നും ആ റല്കത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. പഹളക്കാർ ആദ്യം കോവിലക്കത്തുനിന്നു രണ്ടു ഫർഡോൺ്തു ദുരമുള്ള നിലപയുർ അങ്ങാടിയിൽ എത്തി. ‘തക്കിബീർ’ ചൊല്ലിക്കാണാണ് അവർ വനിരുന്നതും. അങ്ങാടിയിൽ അവർ വന്നു ‘‘മന്ദിരത്തു പള്ളി വെടിവെച്ചു പൊളിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈനി ഈരുന്നിട്ടു കാര്യമില്ല. എല്ലാവരും പുരിപ്പുകൊള്ളുവിൻ’’ എന്നും ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു. സഞ്ചും ഇൻസ്പെക്ടർ ഉണ്ടും അവരെ സമാധാനിപ്പിക്കാൻ പലതും പാഞ്ചത്തുനോക്കിയെക്കിലും ധാതോരു ഫലവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അവർ ഇൻസ്പെക്ടറുടെ തലക്കെട്ടിനെ വലിച്ചു എറിഞ്ഞു. പകരം അയാളുടെ തലയിൽ ഒരു തൊപ്പിവെക്കുകയും ഒരു വാരം കയ്യിൽ കൊടുത്തു ഓനിച്ചു നടക്കുവാൻ പറയുകയും ചെയ്തു. പഹളക്കാർ പിന്നെ കോവിലക്കേന്തേയ്ക്കു നേരിട്ടുപോയി..

പടിക്കൽ കാവത്തകാരായി അല്പം, പേര് മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അവരിൽ ഒരുവന്നായ വെള്ളുത്തേടൻ നാരാധാരണ ലഹരിക്കാരുടെ നേരെ ഒരു വെടി വെച്ചു. എക്കില്ലും അതു ഫലിച്ചില്ല, ലഹരിക്കാർ നാരാധാരണയും അടുത്തുള്ളവരെയും വെട്ടി. അവർ അടുത്തുള്ള ഒരു നാധാരണ വീടിൽ അഡേ. പ്രാപിച്ചു, ലഹരിക്കാർ അവിടെ ചെന്ന് അവിടെ കണ്ണവരെയെല്ലാം വെട്ടി. ആകെ 2 കുട്ടികളും 12 പുരുഷരാം. 2 സ്ത്രീകളും മരണപ്പെട്ടു. രണ്ടാംക്കണ്ണ കലശലായ പരിക്കുകളും എറ്റു. ഈ കഴിഞ്ഞു ലഹരിക്കാർ കോവിലകത്തേയ്ക്കു തിരിച്ചു. അപ്പോഴേയ്ക്കും തന്യും രാക്കണാം. സ്ത്രീകളും ഭയപ്പെട്ടു പുതിയ കോവിലകത്തുകടന്നു വാതിലടച്ചു നിൽപ്പായി. ലഹരിക്കാർ ആദ്യം കണ്ണത്തു ഇളയതന്യും രാന്നുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ വെടിവെജ്ഞവാനായി ചിലർ പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹം, ‘‘ഈ തന്നൊന്നാണ്’’. ഇളയതന്യും രാന്നുണ്ടായിരുന്നു. വെച്ചുകഴിയുവെക്കിൽ താൻ അന്നോടു ഇരിഞ്ഞിവരാം,’’ എന്നു മുകളിൽനിന്നു പറഞ്ഞു. അവർ വെടിവെജ്ഞാതെ തോക്കിനെ താഴ്ത്തി ഒരു സല്പുട്ടു കൊടുത്തു വലിയ കോവിലകത്തെ റിക്കാർട്ടുമുറിയിലേയ്ക്കു പോയി. റിക്കാർട്ടുകൾ എത്താനും. ചുട്ടുകളില്ലത്തു. സാമാന്യരാം നശിപ്പിച്ചു. നിലപ്പുർ ബേക്കിൽ കയറി പുന്നുക്ക്രമരാം നശിപ്പിച്ചു അതിനുശേഷം മടങ്ങിപ്പാവുകയും ചെയ്തു.

പിറോന്നു മുതൽക്കും നിലപ്പുരിലും കൊള്ള തുടങ്ങി. കരിസ്പുഴ പാലം പൊളിക്കുവാൻ ശ്രമിച്ചു. പക്ഷേ, അതു സാധിച്ചില്ല. മരങ്ങരാം വെട്ടി നിരത്തിലിട്ടു. കോവിലകത്തുള്ള പുരുഷരാം. സ്ത്രീകളും ഭയപ്പെട്ടു കാടുകയറി. വളരെ സുഖത്തിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന അവർ പലവിധ അപകടങ്ങരാം അനുഭവിച്ചു. നിലപ്പുർ കോവിലകം കീഴിൽ ഒരു മരക്കരാറുകാരനായ അറഞ്ഞിക്കരൽ വീരാൻകുട്ടിയുടെ സഹായത്താട്ടുകൂടി സഖ്യന്മാർ ആദ്യത്തിൽ ബോട്ടുവഴിക്കു കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു പോകുന്നതുവരെ അവർ എത്താണും വന്നവാസമായിത്തന്നെന്നയാണും കഴിച്ചുകൂട്ടിയതും.

നിലപ്പുർ മോറസ്സാഫീസറായിരുന്ന മിസ്സർ എം. സി. ചാണ്ടി ലഹരിയുടെ ആരംഭത്തിൽ നെടുകയയത്തുപോയിരക്ഷ പ്രാപിച്ചു. പക്ഷേ, മാപ്പിളമാർ അദ്ദേഹത്തെ അവിടെ വളഞ്ഞുകൂടി മതം മാറ്റിക്കാനും അല്ലെങ്കിൽ കൊല്ലുവാനും ശ്രമിച്ചു. മനംട്ടിലെ ചില മാപ്പിള പ്രമാണികൾ ഈ വിവരം അറിഞ്ഞു ആരാക്കാരോടുകൂടി ചെന്നു അദ്ദേഹത്തെ രക്ഷപ്പെടുത്തി.

പുല്ലനോട്

ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ ലഹളക്കാർ ചെങ്ഗു അകുമ പ്രവൃത്തികളിൽ വളരെ കുറമായ ദന്താണ് പുല്ലനോട് റബ്രൂ തോട്ടത്തിൽവെച്ചുണ്ടായ സംഭവം. 21-ാം നേരയിൽ പുല്ലനോടു മാപ്പിളമാർ നിലപ്പുരിൽ പോയി പല രൈയും കൊന്നു മടങ്ങിയതോടുകൂടി കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിലും മാപ്പിളമാർ എല്ലാം ദന്തിളകിയിരുന്നു. ഏറനാടു താലുക്കിലും മാപ്പിളമാരിൽവെച്ചു അജത്താനവും അധിവിഷയിലും മാപ്പിളമാർ അജത്താനവും മത്തോന്തും തിക്കണ്ഠ മാപ്പിളമാർ അധിവിഷയിലും സ്ഥലങ്ങളാണ്. കാളികാവ്, കരുവാരക്കുണ്ട്, ചെറുപ്പുരി പ്രദേശങ്ങൾ. ഈ പ്രദേശത്ത് അനേകം മാപ്പിളമാർ പ്രവൃത്തി എടുക്കുന്ന “പുല്ലനോട്”, “കേരള”, മുതലായ റബ്രൂ തോട്ടങ്ങൾ ഉണ്ട്. എത്രയും നിറ്റാരങ്ങളായ സംഗതികരാക്കുപോലും ജീവൻ കളയുവാൻ തയ്യാറുള്ളൂണ്ടും പ്രദേശത്തെ മാപ്പിളമാരുടെ ഇടയിൽ വിലാഹ ത്തിന്റെ വിത്ത് വളരെ ക്ഷണത്തിൽ മുളച്ചുവളർന്നു സർവ്വവ്യാപകമായി പരിലസിച്ചിരുന്നു. ആ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഒരു വിലാഹത്തുകളിറ്റി സ്ഥാപിക്കുവാൻ ചില കോൺഗ്രസ്സു വിലാഹത്ത് പ്രവർത്തകർ പോയി ഒരു കമ്മിറ്റി സ്ഥാപിച്ചു മടങ്ങിപ്പോന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ, അവിടെവെച്ചു ഈ പ്രവർത്തകരാർ സഭകൾ കൂടുകയോ സഹകരണത്താഗത്തപ്പറ്റിയോ അകുമരാഹിത്യത്തപ്പറ്റിയോ വല്ല പ്രസംഗങ്ങളും ചെയ്യുകയോ ഒന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വിലാഹത്തോ കോൺഗ്രസ്സു കമ്മിറ്റി സ്ഥാപിച്ചുവെന്ന ചാരിതാർമ്മയതോടുകൂടി മേപ്പടി പ്രവർത്തകരാർ അടങ്കിയിരുന്നുവെക്കാണും. തങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ച കമ്മിറ്റി കോൺഗ്രസ്സിന്റെ ആദർശങ്ങളെ എത്രതെന്നാളും നടപ്പിൽ വരുത്തുവാൻ ഉതകിയവരായിരുന്നുവെന്നു അവർ ആലോചിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് തോന്നുന്നില്ല. ക്ഷണകാലംകാണ്ടു ഈ കമ്മിറ്റികളിൽ അനേകം മെമ്പർമാർ ചേർന്നിട്ടുണ്ടായിരിക്കണം.. ഇങ്ങനെ സ്ഥാപിച്ച കമ്മിറ്റിയിലെ മെമ്പർമാരിൽത്തന്നെ പലരും ലഹളയിൽ എൻപ്പട്ടായിട്ടാണ് എൻ്റെ അറിവ്.

പുല്ലനോടു മാപ്പിളമാരുടെ പ്രവൃത്തിയെ അനുകരിപ്പാനും ഉപദേശങ്ങൾ ശിരസാ വഹിപ്പാനും ഈ പ്രദേശങ്ങളിലെ മാപ്പിളമാർ തയ്യാറായതിൽ ധാതാരത്തുവുമില്ല. ‘അഞ്ചുാം കുണ്ടത്തും തന്നാലായത്തു്’ എന്ന പഴമാഴിക്കുന്നുസരിച്ചാണ് മാപ്പിളമാർ പല ദിക്കിലും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നത്.

രു മരമെങ്കിലും വെച്ചി നിരത്തിലിടാതിരിക്കുകയോ ഒരു കൽവർട്ടേക്കിലും പൊളിക്കാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതു ഇല്ലാമിനോടു ചെയ്യുന്ന ഒരു പാതകമാണോന്തും. ഈ സാധ്യ കരാ വിശ്രസിച്ചു. അധികം സംഘബലമുള്ള കാളികാ വിലെ മാപ്പിളമാർ തങ്ങളാൽ കഴിയുന്നതു ചെയ്യാൻ എത്തുവിയത്തിലും ബാഖ്യസ്ഥരുമാണല്ലോ.

ഈവർ നനാമതായി ചെയ്യുന്ന കരുവാരകുണ്ടു പോലീ സൗണ്ടേഷൻ കൊള്ളയിട്ടു അവിടുത്തെ ആയുധങ്ങൾ കര സ്ഥപ്പട്ടുത്തുകയായിരുന്നു. ഇന്തോടക്കുടി അവർ ‘പുല ഞോട്’, ‘കേരള’ എന്നോറുകളിലേജ്ജു നടന്നു. പക്ഷേ, നിലവുരിൽ നടന്ന ഒരു സംഭവമല്ലാതെ മറ്റു വിശ്രഷ സംഭവമാണും. അവർ കേരക്കാത്തതുകൊണ്ടു തങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന അനാവശ്യമായോ എന്നു അവർക്കു ശക്ക തോന്തി. 21-ാം റാത്രി പിന്നെ അവർ ഒന്നും ചെയ്തില്ല. 22-ാം റാണിയാമതും സംഘം കുടി എന്നോറുകൾ തങ്ങളുടെ ഉപജീവ നമാർഗമായതുകൊണ്ട് അവരുടെ നേരെ അക്രമം പ്രവൃത്തി ക്കേണ്ട എന്നു നിശ്ചയിച്ചു. വൈകുന്നേരമായപ്പോഴേയും ആ അഭിപ്രായം മാറ്റി. റാത്രി എന്നോറുണ്ടെന്ന അക്രമിക്കു വാൻ ഉറച്ചു പുറപ്പെട്ടു. മിസ്സർ ബ്രൗൺും മിസ്സർ കോറ പ്രൂക്കും ഈ വർത്തമാനം. അറിഞ്ഞു കാട്ടിലേക്കിരും. ഇവർ എന്നോറും വിട്ടു അധികം കഴിഞ്ഞില്ല, അപ്പോഴേയും കുലിക്കാർ കേരള എന്നോറും മുഴുവൻ കൊള്ളുചെയ്യു. കയ്യിൽ കിട്ടിയതെല്ലാം കൊണ്ടുപോയി. അതിനുശ്രഷാം പെക്കളാവുകളും ഫാക്ടറികളും മറ്റും എടുപ്പുകളും കത്തിച്ചു. മിസ്സർ ബ്രൗണിനേയും മറ്റും ലഹരക്കാർ കാട്ടിൽ തേടി. പക്ഷേ, കണ്ണത്തിയില്ല. മിസ്സർ ഇണ്ണിൻ മറ്റാറു എന്നോറുണ്ടിലായിരുന്നു ഉണ്ടായിരുന്നത്. തകരാ റൂകൾ തുടങ്ങിയപ്പാരാ അദ്ദേഹം കേരള എന്നോറിലേജ്ജു പുറപ്പെട്ടു. സാധാരണ വരുന്ന നേർവഴിക്കു തന്നെയാണ് അദ്ദേഹം വന്നത്; കൂടെ തന്റെ ചൊക്കയും മുന്നു നാഡിളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ധാതോരു തകരാറും കൂടാതെ മിസ്സർ ഇണ്ണിൻ രക്ഷപ്പട്ടുമായിരുന്നു. അപ്പോഴേയും അദ്ദേഹ തതിന്റെ നാഡിയാം എന്തിന്നുണ്ടെന്നോ നേരെ കുറച്ചു. ലഹര കാർ ഇണ്ണിനെ കണ്ടുപിടിക്കുകയും ചെയ്യു. മിസ്സർ ഇണ്ണിനെ ചൊക്ക ഒരു മരത്തിനേൽ കയറി രക്ഷപ്പെട്ടു. മിസ്സർ ഇണ്ണിനെ തന്റെ കയ്യിലുള്ള കൈത്തോക്കുകൊണ്ടു മുന്നു വെടിവെച്ചു. അപ്പോഴേയും ലഹരക്കാർ അധികം കടന്നു പിടിക്കുടി. അവർ മികവരും തന്റെ സ്വന്തം കുലിക്കാരായിരുന്നു. ‘നീ ഇന്നവെന്ന അടിച്ചില്ല?

അതിനിതാ'—നീ മറവുനെ ഇത് ചെയ്യില്ല! അതിനിതാ' എന്നിങ്ങനെ ഓരോനു ചൊല്ലിയും ഓരോനു ചവിട്ടിയുമാണ് ഇഷററെന കൊന്നത്. മിസ്സർ ഇഷററൻ മരിച്ചതിനുശേഷം അയാളുടെ തല ലഹളക്കാർ ചേരിച്ചെടുത്ത് പബ്ലിക് റോഡിൽ നടുക്കു എല്ലാവർക്കും കാണത്തെ കബിയം സ്ഥാപിച്ചു, ദേഹത്തെ പൂശയിൽ വലിച്ചറിയുകയും ചെയ്യു.

തിരുർ

മിസ്സർ തോമസ് തിരുരഞ്ഞാടിയിൽ നിന്നു ഓടിപ്പോയതുകൊണ്ടുണ്ടായ ഭവിഷ്യത്തുകളെപ്പറ്റി മുമ്പു സുചിപ്പിച്ചുവല്ലോ. എക്കദേശം അതുപോലെത്തന്നെ മാപ്പിളമാർക്കും യെരുവും ഗവർമ്മേണ്ടിൻറെ ശക്തി പോയതിൽ വിശ്വാസവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതുകെ ചില സംഭവങ്ങളാണ് 21, 22 തിരുത്തികളിൽ തിരുരിൽ നന്നത്. എന്നുമാത്രമല്ല, മേപ്പടി സംഭവങ്ങളും. അതിൽനിന്നുംവീച്ച പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു കേസ്സും കേസ്സിലെ തെളിവും അതിലെ വിധിന്യായവും സാധാരണ മാപ്പിളമാരുടെ മനസ്ഥിതിയും പടിഞ്ഞാറൻ ദിക്കിലെ മാപ്പിളമാരായ വിലാഹത്തു പ്രവർത്തകമാരുടെ അകുമരാഹിത്യവും പോലീസ്സുകാർ ലഹളക്കാലത്തു പ്രദർശിപ്പിച്ച ഭീരുത്പവും കോടതികളിൽവെച്ചുള്ള അവരുടെ അസത്യവാദിത്പവും. എല്ലാം നേരിച്ച് വിശദമാക്കുന്നതാണ്. സഹകരണത്യാഗപ്രസ്ഥാനം ഒരും തന്നെ സ്പർശിക്കാത്ത കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിലെ മാപ്പിളമാർ വിലാഹത്തു കമ്മിററിയിലെ അംഗങ്ങൾ ആയാലും അല്ലെങ്കിലും മിക്ക വരും അകുമം പ്രവർത്തിക്കുന്നതിലും ഹിന്ദുക്കളേയും ഉദ്യാഗസ്ഥരായും ഹിന്ദുക്കുന്നതിലും ഉത്സാഹികളായിട്ടാണ് കണ്ണത്. നേരമറിച്ച്, എറിനാട്ടിൻറെ പടിഞ്ഞാറു ഭാഗത്തും പൊന്നാനിയുടെ വടക്കു ഭാഗത്തും വള്ളുവനാട്ടിൻറെ തെക്കുപടിഞ്ഞാറെ പകുതിയിലും വിലാഹത്തു പ്രസ്ഥാനത്തിൽ എർപ്പെട്ട് സഹകരണത്യാഗം അനുഷ്ഠിച്ചിരുന്ന മിക്ക മാപ്പിള പ്രവർത്തകമാരും യാതൊരുക്കമുണ്ടായില്ലെന്നു എർപ്പെട്ടിരുന്നില്ല എന്നു മാത്രമല്ല ഹിന്ദുക്കൾ ജൈയും ഉദ്യാഗസ്ഥരായും ലഹളക്കാരുടെ അകുമണ്ണങ്ങളിൽനിന്നു രക്ഷിപ്പാൻ കഴിയുന്നതെല്ലാം പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നു എന്നതു പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. അകുമരാഹിത്യത്തിൽ വിശ്വാസമില്ലാത്ത ആലി മുസലിയാർ പോലും ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിൻറെ ഫലമായി തന്നെ അഭിപ്രായത്തെയും പ്രവർത്തിയെയും എത്രതോളം ദേശപ്പെടുത്തിയി

രിക്കുന്നുവെന്നു മുമ്പു വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടോ. കൂദാക്കാ തരുടെ പേരിലുള്ള കേസ്റ്റ് ലഹരിയെ സംബന്ധിച്ച പ്രധാന പ്ലേട് കേസ്റ്റുകളിൽ നനാമത്തെല്ലായിരുന്നുവെക്കിൽ അത് തിരുർ വിലാഹത്തു് സിക്രിട്ടറിയായ പഞ്ചിളിയകത്തു് മുഹമ്മദാജിയുടെ പേരിലുള്ള കേസ്റ്റുപോലെതന്നെ കലാശിക്കുമായിരുന്നു എന്നാണ് എൻ്റെ പുർണ്ണവിശ്വാസം. എടക്കുള്ള ദൈർഘ്യവർഷിക്കുമാനേജർ മിസ്റ്റർ കുഡാസ്റ്റു് മണ്ണുവരിരാമയ്യർ മുതലായി സ്ഥാപിത്തുണ്ടായിരുന്ന യോഗ്യത്വാർ സാക്ഷി പറഞ്ഞതുകൊണ്ടും ഒരുവിൽ പാപ്പരാകത്തകവെള്ളും അനേകായിരം ഉറുപ്പിക തന്റെ നിരപരായിതും പുലർത്തുവാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടി മുഹമ്മദുഹാജി ചെലവുചെയ്തുകൊണ്ടും കേസ്റ്റിന്റെ തീർപ്പ് ലഹരി കഴിഞ്ഞ ശേഷമായതുകൊണ്ടും മുഹമ്മദാജി രക്ഷപ്ലേട്ടു്. ദരിപ്രനായ കൂദാക്കാതർക്കു് ഈ ഭാഗ്യങ്ങളൊന്നുമുണ്ടായില്ല. അതിനാൽ അയാൾ തുകാഖിക്കൊള്ളപ്ലേട്ടു്. തിരുർ നടന്ന സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി സ്റ്റോൺജിയും നാരായണയ്യർ തന്റെ വിധിന്യായത്തിലെഴുതിട്ടുള്ളതാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നതു്:

‘തിരുർജ്ജാടിയിലുണ്ടായിരുന്ന പട്ടാളത്തിന്റെ ആവശ്യത്തിനായി തിരയും മരുന്നും മറുപ്പും കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു കൊണ്ടുവന്നിരുന്ന ലിൻസ്റ്റർ പട്ടാളത്തിലെ (Leinster Regiment) റണ്ടു പട്ടാളക്കാരും എതാനും റിസർവ്വ് പോലീസ്സും പരപ്പന്താടിയിലെത്തിയപ്പോൾ അവിടെ കൂടിയിരുന്ന ആരക്കൂട്ടത്തിന്റെ പ്രാതികൂല്യത്താൽ പരപ്പന്താടിയിൽ പോകുവാൻ സാധിക്കാതെ തിരുർ നേരിട്ടുവന്നു. ഈതു് 20-ാം ശനിയാഴ്ച വെകുന്നേരമാണ്. അവർ കൊണ്ടു വന്ന മരുന്നു സംമാനങ്ങൾ കച്ചേരിയിൽ സൃഷ്ടിച്ചു. പോലീസ്സും മജിസ്റ്റ്രേറ്റും ലിൻസ്റ്റർ പട്ടാളക്കാരും രാത്രി കാത്തു. 22-ാം ചൊഞ്ചാഴ്ച രാവിലെ മാപ്പിളമാർ കൂട്ടംകൂട്ടമായി ഒരുക്കുട്ടി തുടങ്ങി. മന്ദിരം പട്ടാളക്കാർ വെടിവെച്ചു തകർത്തിരിക്കുന്നുവെന്നും തിരുർജ്ജാടി മാപ്പിളമാരെ പട്ടാളം അകാരണമായും അകുമമായും വെടിവെച്ചു കൊന്നിരിക്കുന്നുവെന്നും തിരുർരിൽ വെടിമരുന്നു് കൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ളതു തിരുർക്കാരുടെ നേരെ ഉപയോഗിക്കാനാണെന്നും മറുപ്പുള്ള ഉണ്ടായും നാട്ടിൽ പരന്നു. സ്റ്റോൺജിലുണ്ടായിരുന്ന ഒരു ഗുഡ്‌സ്‌വണ്ടി കൊള്ളേചെയ്യുകയും പാലത്തിനേലും അതിന്പുറുവുമുള്ള റെയിലുകൾ നീക്കംചെയ്യുകയും ചെയ്യു. നേരു കുറെക്കുടെ ചെന്നപ്പാരം വടിയും കത്തിയും ധരിച്ച അനേകായിരം ജനങ്ങൾ കച്ചേരിയെ വളഞ്ഞു് തിരയും മരുന്നും കൊടുക്കാത്തപക്ഷം

കചേരി ചുട്ടുകളയുമെന്നും കയ്യിൽ കിട്ടുന്ന ഉദ്ദോഗസ്ഥ നാരെ കൊണ്ടുമെന്നും ഭീഷണിപ്പെടുത്തി. ഇവരുടെ അങ്കു മണ്ണത്തെ തടുപ്പാൻ തങ്ങൾക്ക് ആവുന്നതശ്ലൂന്ത് ഉദ്ദോഗ സ്ഥമാർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി മാധ്യസ്ഥ്യം വഹിപ്പാൻ മാപ്പിള മാരിൽ രണ്ടു പ്രമാണികളെ കൊണ്ടുവരുവാൻ അവർ ആളെ അയച്ചു. അതിൽ ഒരാൾ തിരുർ വിലാഹത്ത് കമ്മിററി സിക്രിട്ടരിയായിരുന്ന പഞ്ചിളിയകത്ത് മുഹമ്മദാജിയായി രുന്നു. ആ സംസാരത്തിൻ്റെ ഫലമായി ഉണ്ടയും മരുന്നു തിരയുമെല്ലാം കൊണ്ടുപോയി പുഴയിൽ ഇടുവാൻ തീർച്ച പ്പെടുത്തി. അപ്രകാരം സാമാന്നങ്ങൾ വണ്ണിയിൽ കയറ്റു വാൻ പുറപ്പെട്ടപ്പോരാ ആരാക്കുട്ടം മുന്നോട്ടു തിരക്കിവന്ന് അതെല്ലാം ഏടുത്തുകൊണ്ടുപോയി. അനവധി ലഹളക്കാർ കചേരിയിൽ കയ്യേറി. അവിടെ ഒരു കൊടി നാട്ടി. പോലീസുണ്ണൂഷനിലെ തോക്കുകളെല്ലാം നീക്കം ചെയ്യു. ജൈലിലില്ലാണായിരുന്ന തടവുകാരെ വിടക്കപ്പാൻ മജിഞ്ചു ടിനെ നിർബ്ബന്ധിച്ചു. അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന പണമെല്ലാം കൊള്ളിച്ചെഴുടുത്തു. സാമാന്നങ്ങൾ ചിലത് കൊണ്ടു പോയി ചിലതെല്ലാം നശിപ്പിച്ചു. റിക്കാർട്ടുകരാ മുഴുവൻ തീയിലിട്ടു ചുട്ടു. ഇതാണ് തിരുരില്ലുണ്ടായ സംഭവത്തിൻ്റെ ചുരുക്കം.

മുഹമ്മദാജിയുടെ പേരിലുള്ള കേസ്റ്റ് ഗവർമ്മെന്റിനോടു യുദ്ധം ചെയ്യുവാൻ ഒരുണ്ടിയ സംഘത്തിലെ അംഗമായി നിന്നും ഗവർമ്മെന്റ് എടുപ്പുകളിൽ കൊള്ളു നടത്തിയെന്നും ജൈലിലിലെ തടവുകാരെ വിടുവിച്ചു എന്നുമായി രുന്നു. യമാർത്ഥത്തിൽ തിരുരുള്ള ഉദ്ദോഗസ്ഥമാരേയും മിസ്റ്റർ കൂർട്ടാസ്റ്റിനേയും പോലീസുകാരേയും പട്ടാളക്കാരേയും നാലഞ്ചുദിവസത്തോളം ലഹളക്കാരിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുത്തി ഒടുവിൽ യാതൊരു തകരാറും കൂടാതെ പട്ടാളം വന്നപ്പോരാ പട്ടാളത്തിനു ഏപ്പിച്ചുകൊടുക്കുകയാണ് മുഹമ്മദാജി ചെയ്തിരുന്നത്. ഈ സംഗതികരാ മജിഞ്ചു ടിന്റെ ആദ്യത്തെ റിപ്പാർട്ടുകൊണ്ടും മിസ്റ്റർ കൂർട്ടാസ്റ്റി നേരിയും മനോരി രാമായും തെളിവുകൊണ്ടും കോടതിക്കും ബേബ്ലൂപ്പുപ്പെട്ടു. അന്യായങ്ങൾ വിസ്തരിച്ച സംഖ്യയിൽ ഇന്റുകളും കരുണാകരമെന്നും ഇൻസ്പെക്ടർ റായിബഹദൂർ നീലകണ്ഠൻനായരും പലവിധത്തിലും പരമാർത്ഥസംഗതികളെ വികൃതമാക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. മഖ്യസ്ഥത പറവാൻ വിളിച്ച മുഹമ്മദാജി ലഹളക്കാരിൽ ഒരുവനായിരുന്നു വെന്നാണ് പോലീസുകാരുടെ നോമത്തെ ചാർജ്ജ്. മാഡ്യസ്ഥ്യം പറവാൻ വന്ന ഉടനെ തോക്കും മരുന്നും തിരു

ദോഡി തങ്ങളുടെ സഹോദരമാർക്ക് അയച്ചുകൊടുക്കുവാൻ തരണമെന്ന് ഉദ്യോഗസ്ഥരാർ മുഹമ്മദാജി നിർബന്ധിച്ചു വെന്നതായിരുന്നു രണ്ടാമത്തെ ചാർജ്ജ്⁹. തടവുകാരെ വിടുവിക്കുവാനും എടുപ്പുകൾ കൊള്ളിയിടാനും റികാർട്ടുകൾ നശിപ്പിക്കുവാനും ലഹരിക്കാരുടെ മുന്പനായി പ്രവർത്തിച്ചതു മുഹമ്മദാജിയായിരുന്നുവെന്നാണ് ശേഷം ചാർജ്ജുകൾ. പക്ഷേ, ഇതെല്ലാം പച്ചകളുവാണെന്നു പല സംഗതികൾ കൊണ്ടു. തെളിഞ്ഞു. അധാരുടെ ഭാവം കൊണ്ടു. നടപടികൊണ്ടു. ലഹരിക്കാരോടു പ്രസംഗിച്ച തിൽനിന്നും അവരെ തടസ്സപ്പെടുത്തിയതിൽനിന്നും മുഹമ്മദാജി ഉദ്യോഗസ്ഥരാർക്കു അനുകൂലമായിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, അവർക്കു വലിയ സഹായങ്ങൾ ചെയ്തിരുന്നു എന്നതായിരുന്നു മീറ്റുർ കൂർട്ടാഫ്പിൻറെ തെളിവ്¹⁰. സ്ഥല തുക്കിയ ഉദ്യോഗസ്ഥരാരുടേയും മുന്നു യുറോപ്പരാജ്യ ദേശും ജീവന രക്ഷിപ്പാൻ തന്നാൽ കഴിയുന്നതെല്ലാം ചെയ്യുവെന്നും ഇവരെ ലഹരിക്കാരുടെ ഉപദേവം നേരിടാതെ തന്റെ പാണ്ഡിക്കശാലയിൽ കൊണ്ടുപോയി അഞ്ചു ദിവസ തേരാളം. തന്റെ ചിലവിനേൽ താമസിപ്പിച്ചു¹¹ അവരെ രക്ഷിച്ചു ഒടുവിൽ 25-ാം അവരെ പട്ടാഴ ഉദ്യോഗസ്ഥ നാർക്ക്¹² എല്ലിച്ചു കൊടുത്തതായിരുന്നു അധാരുടെ കുറിം എന്നാണ്¹³ ജൂഡി വിഡിന്യായതിൽ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്¹⁴. തന്റെ രക്ഷയെപ്പാലും നോക്കാതെ രോബി, ജോൺസൺ ഇവർക്കു സംഭവിച്ചപോലുള്ള ആപത്തിൽ നിന്നു മുന്നു യുറോപ്പരാജ്യ പോലീസ്സുഡോഗസ്ഥ നാരേയും രക്ഷപ്പെടുത്തിയ ഒരു മാസ്റ്റിളയെ ഒരു ലഹരിക്കാരിനായി താൻ എങ്ങനെ വിചാരിക്കാമെന്നാണ്¹⁵ ജൂഡി ചോദിക്കുന്നത്. പോലീസ്സുഡാഗത്തുനിന്നു കൊടുത്ത ഓരോ തെളിവും പരസ്പരവിരുദ്ധവും, തീരെ അവിശ്വാസയോഗ്യവും ആണെന്നും ആ വിഡിന്യായതിൽ യുക്തിയുള്ള മായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

യമാർത്ഥത്തിൽ അകുമം പ്രവർത്തിച്ചവരെ ശിക്ഷിപ്പിക്കുന്നതിനെക്കാണ കോൺഗ്രസ്സ്¹⁶, വിലാഹത്തും ഈ പ്രസ്താവനങ്ങളോടു ബന്ധപ്പെട്ടവരെ ഗാരൂഡമായി കുറിം ചുമത്തി ശിക്ഷിപ്പിച്ചു¹⁷ കോൺഗ്രസ്സിൻറെ കീർത്തിയെ മലിനപ്പെടുത്തേണമെന്നുതന്നെയായിരുന്നു പോലീസ്സുകാരുടെയും അധികൃതക്കാരുടേയും ഉദ്ദേശ്യമെന്നു ഈ സംഗതികൊണ്ടു മാത്രമല്ല പല സംഗതികൾക്കൊണ്ടു. വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്.

പുക്കോട്ടുരിൽ തകരാറുകൾ ഉണ്ടായപ്പോൾ അത്¹⁸ അമർത്ഥുവാനോ ബന്ധപ്പെട്ടവരെ അറസ്റ്റ്¹⁹ ചെയ്യാനോ

ആക്കാതെ ഉംപ്രദേശങ്ങളിൽ വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനവും മായി സംബന്ധിച്ച പ്രധാന പ്രവർത്തകരാരെ അറസ്റ്റും ചെയ്യാൻ അധികൃതരാർ ഒരു ദിശയിലുള്ള പ്രകാരം തന്ന ലഹളയിൽ പല കട്ടംകുറിയകൾ ചെയ്യുവരെ പിടിപ്പാനോ അവരുടെ മേൽ വേണ്ടുന്ന നടപടികൾ നടത്താനോ ശ്രമിച്ചതിനേക്കാൾ ലഹള തുക്കുകുവാനും അധികൃതരാർക്കു കഴിയുന്ന തത്താഗ കൾ ചെയ്യുവാനും തങ്ങളുടെ രക്ഷയെ അശാന്തമാക്കി ജീവനെ ബലികഴിപ്പാൻ തയ്യാറായിരുന്ന മുഹമ്മദാജി, കട്ടി ലയ്ദീരി മുഹമ്മദ്‌മുസലിയാർ, തയ്യിൽ മഹമ്മദ്‌കുട്ടി മുസ ലാഡാർ, ഓടായിപ്പുറത്ത് ചേക്കുട്ടി, കെ. കേളപ്പൻനായർ, കെ. വി. ബാലകൃഷ്ണമേനോൻ, കെ. വി. രാമൻമേനോൻ, പി. രാമുണ്ണിമേനോൻ, എം. പി. നാരായണമേനോൻ മുതലായവരുടെ മേൽ ഗൗരവമായ കുറിഞ്ഞം ചുമതലി ശിക്ഷിപ്പിക്കുന്നതിലായിരുന്നു അധികൃതരാർ. പോലീസുകാരും അത്യുത്സാഹം പ്രദർശിപ്പിരുന്നത്.

തോക്കും ഉണ്ടയും മരുന്നും എല്ലാം കൈവശം ഉണ്ടായിരുന്ന തിരുവിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരാർ. ശുരന്നാരായ പോലീസുകാരും തങ്ങളും തങ്ങളുടെ കെട്ടിടങ്ങളും അക്കുമണ്ണത്തിൽനിന്നും. കുറെ നേരത്തേക്കെളിലും പരാത്രം കുടാതെ രക്ഷിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചതുനിമിത്തം. മരണപ്പെടുകയോ നിവൃത്തിയില്ലാതെ ഒടുവിൽ കീഴാതുങ്ങുകയോ ചെയ്തിരുന്നുവെക്കിൽ അത് മലബാർ കലാപത്തിൽ സംബന്ധിച്ച ഉദ്യോഗസ്ഥരാടുടെ ചരിത്രത്തിൽ ഉള്ളിപ്പകവും. ശോഭനവും മായ ഒരു സംഭവമാകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ ‘അധികാരിയായ തമാപ്ജാ’ എന്ന അപ്പവാക്യത്തിനുസരിച്ചു മിസ്റ്റർ തോമസ്സിന്റെയും മിസ്റ്റർ ഹിച്ച് കോക്കിന്റെയും ഓട്ടത്തെ ഇവർ അനുകരിക്കുകയാണ് ചെയ്ത്. മലബാറിലെ നാലുതാലുക്കിലുള്ള ഒരു പോലീസുകാരനോ പോലീസു ഉദ്യോഗസ്ഥനോ തന്റെ ഫോഷനും ആയുധങ്ങളും ലഹളക്കാരുടെ ആക്രമണത്തിൽനിന്നും രക്ഷിക്കുന്ന കുത്യങ്ങളിൽ മരണപ്പെടുവെന്നു കേട്ടില്ല. ലഹള തുടങ്ങിയതോടുകൂടി സകല പോലീസുകാരും ഓടി ഒളിച്ചു. പിന്ന പട്ടാളം വരുന്നതുവരെ ഇവരെയാരെയും കണികണ്ടിട്ടുമില്ല. തിരുവഞ്ചാടിയിലും തിരുവിലും മറ്റു സ്ഥലങ്ങളിലും അധികൃതരാർ. പോലീസുകാരും പ്രദർശിപ്പിച്ച ഭീരുത്പരത്തിന്റെ ഫലമായി മാപ്പിളമാർ രാജ്യം തബാങ്കു തുമ്പേ എന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തിയതിൽ എന്നാണ്ടെന്നു?

പൊന്നാനി

ഇരുപതാംതീയതി തിരുവരണാടിയിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങൾ ഇരുപത്തൊന്നാം തീയതിയോടു കൂടിയാണ് നാടകങ്ങൾ പല രൂപത്തിൽ പ്രചരിപ്പാൻ തുടങ്ങിയത്. എക്കില്ലും പൊന്നാനി നഗരത്തിലുള്ള മാപ്പിളമാർ സമാധാനത്താട്ടകൂട്ടിൽനാണ് 21-ാംതീയതി രാത്രിയായ പ്ലാഫേക്കാണ് അവിടെക്കും അന്യദിക്കുമാരുടെ രൂക്ഷമണം ഉണ്ടായത്. വജാന കൊള്ളലേച്ചെയ്യും പബ്ലിക്കും എടുപ്പുകൾ നശിപ്പിക്കുവാനും ഉള്ള ഉദ്ദേശ്യത്താട്ടകൂട്ടിയാണ് ഈ സംഘം വരുന്നതെന്നും നഗരത്തിൽ വർത്തമാനം കിട്ടി. അതുകേട്ടപ്ലാറാ നഗരവാസികൾ അംഗരന്നു. ഉദ്യോഗസ്ഥരും ഡേപ്പിട്ടുകൾ, പോലീസുകാർ ഓടി. കോൺഗ്രസ്സും പ്രവർത്തകരുടേയും മറ്റും. നേരേ പല പരാക്രമങ്ങളും പിന്നീടു പ്രകടിപ്പിച്ച സഖ്യും ഇൻസ്പെക്ടർ കുണ്ടിരാമൻനായർ അവിടെത്തെ പ്രധാന കോൺഗ്രസ്സും പ്രവർത്തകരുടായ ബാലകൂജ്ഞിമേനോൻ, കേളപ്പൻനായർ ഇവരെ അഭയം പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ ലഹരിക്കാർക്കു കാണുവാൻ പോലും തരമാകാത്തവിധി, അദ്ദേഹത്തിനു അവർ രക്ഷാസ്ഥാനം നൽകി. പൊന്നാനിക്കും വരുന്ന മാപ്പിളമാരുടെ നേരേ ചെന്നു. അന്നത്തെ സംഭവത്തെപ്പറ്റി ആഗസ്റ്റ് 22-ാം ഒ-പൊന്നാനി മജിസ്റ്റ്രേറ്റ് പരിയുന്നതാണ്ടേപ്പാ എറിവും വിശ്വാസയോഗ്യമായ തെളിവ്. അതിനെന്ന് തർജ്ജമയാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്:

‘‘ഇന്നലെ രാത്രി എക്കദേശം 8 മണിക്കും തിരുർ, വെട്ടം പള്ളിപ്പുറം മുതലായ ദിക്കുകാരായ സുമാർ അണ്ടുരോളം മാപ്പിളമാർ സംഘം ചേർന്നും വജാന കൊള്ളലേച്ചെയ്യും പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ മുതലായ പബ്ലിക്കും എടുപ്പുകൾ നശിപ്പിക്കാനും ഉള്ള ഉദ്ദേശ്യത്താട്ടകൂട്ടി പൊന്നാനിക്കു വന്നു. അവരുടെ കൈയിൽ തോക്കും, വാളും കത്തിയും പടിയും കുന്നവുമുണ്ടായിരുന്നു. ചതുവട്ടം മുതൽ പൊന്നാനിവരെയുള്ള എല്ലാ കമ്പിയും അവർ മുറിക്കയും പുതിയ വിളക്കുകൾ നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അവർ കനോലിതോട്ടിനെന്ന് മീതയുള്ള പാലത്തിനെന്ന് അടുത്തത്തിയ പ്ലാറാ സ്ഥലത്തെ വിലാഹത്തു നേതാക്കമൊരും വേരെ പ്രമാണികളും അവരെ ചെന്നു കണ്ണു. കേളപ്പൻനായർ, ബാലകൂജ്ഞിമേനോൻ ചുമലിൽ കയറി അവരുടെ സാഹസക്ത്യത്തിനെന്ന് വൈശ്വമ്പര്യത്തെ ചുണ്ടിക്കാണിച്ചും സമാധാനത്താട്ടകൂട്ടി മടങ്ങി പോകുവാൻ ഉപദേശിച്ചും ഒരു

പ്രസംഗം ചെയ്യുന്നുണ്ടായത്. അവരെ വിലാഹത്തു ആഫീസിലേജ്യൂട്ട് കൊണ്ടുപോയി. വജാന കൊള്ളെച്ചയുണ്ടാണും പോലീസ് സ്റ്റോഷനിലുള്ള തോക്കുകരാം എല്ലാം കൈവശപ്പെടുത്തണമെന്നും ജെയിലിലുള്ള തടവുകാരെ വിട്ടയ്യുണ്ടാണും ആണ് തന്റെ ആഗ്രഹിക്കുന്നതെന്നും അവർ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ വിലാഹത്തു നേതാക്കന്നായി (ഇവരിൽ പ്രധാനി തിരുർ വിലാഹത്തു സിങ്ക്രറ്റിയായി രൂന് പണവിളിയകത്ത് മുഹമ്മദാജിയുമായിരുന്നും മജിസ്റ്റ്രേറ്റ് മുഹമ്മദാജിയുടെ കേസിൽ തെളിവു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്) കേളപ്പൻനായരും ബാലക്രാംമേനോനും അങ്ങനെയെന്നും ചെയ്യരുതെന്ന് ഉപദേശിച്ചു. അന്നു രാത്രി ഈ സംഘം അവിടെ വേരെ തകരാറുകരാം എന്നും ചെയ്യാതെ തിരുർക്കു മടങ്ങിപ്പോയി. വഴിക്കു കണ്ണ റാക്കുഷാപ്പു കള്ളും അവർ തീവേച്ചു നശിപ്പിച്ചു. രാവിലെ 4 മണിയോടുകൂടി എല്ലാം സമാധാനമായി....”

മെത്ര പറഞ്ഞ കേളപ്പൻനായരേയും ബാലക്രാംമേനോനേയുമാണ് ലഹളകാരുടെ കുട്ടത്തിൽ ചേർന്നു കള്ളുഷാപ്പിനെ തീവേച്ചു എന്നും മറ്റൊമ്പുള്ള കുറം ചുമത്തി മേപ്പടി സബ്രൂം ഇൻഡെപ്പൂട്ടർ പിന്നീടു അറൈച്ചും ചെയ്തു. അവരെ വായു കടക്കാത്ത വാഹനത്തിൽ കയറി കണ്ണുർക്കു കൊണ്ടുപോയി അനേകമാസത്തോളം തടവിൽ പാർപ്പിച്ചു. ഒടുവിൽ സാക്ഷി പറവാൻ ആരോപ്പോലും കിട്ടാതെ അവരെ വിട്ടയ്യേണ്ടി വന്നു. ബാലക്രാംമേനോന് ജെയിലിൽ വെച്ചു ദെഹമായും പിടിക്കുകയും, സന്നി കൂടി ഓർമ്മയില്ലാതെ മുറിയിൽ ഓടുന്ന അവസരത്തിൽപോലും രൊളുടെ സഹായമോ പരിചരണമോ ഇല്ലാതെ അദ്ദേഹം കഷ്ടപ്പെടുകയും ചെയ്യും. ബന്ധുജനങ്ങളുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു അവസാനം രൂവിയം ജയിലിൽനിന്നു വിടപ്പെടുവെകിലും അധികം മണിക്കൂർ കഴിയുന്നതിനും മുമ്പു മരിച്ചുപോവുകയുമാണുണ്ടായതും. ഇൻറർമൈഡിയറി ഫറീ പാസ്സായി എം. ബി. ബി. എസ്സിനു പഠിച്ചിരുന്ന കാലത്താണ് ഈ യുവാവും രാജ്യത്തിനുംവേണ്ടി തന്റെ ജീവൻതന്നെ അർപ്പിച്ചും സഹകരണത്യാഗിയായി കോൺഗ്രസ്സും പ്രവൃത്തിയിൽ ഏർപ്പെട്ടതും. കോൺഗ്രസ്സും പ്രവർത്തകമാരുടെ ഇടയിൽ ബാലക്രാംമേനോനുകാരാം പരിശുള്പ പ്രദയനാരായി ആരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇന്ത്യാ മാതാവിനു വേണ്ടി ബന്ധുമിത്രാദികളെ അപാരമായ വ്യസനത്തിൽ തളളിയിട്ടു ലോകത്തിലുള്ള സകല സുഖാനുഭവേണ്ടേണ്ടും ത്രജിച്ചു കാരാഗ്രഹണമനും രോഗാക്രാന്തനുമായി,

ഹാ! കഷ്ടം, ഇഹലോകത്തെ വെടിത്തു. അദ്ദേഹത്തിൽ ധാരാരാറു വാട്ടവും തടാകതെ അവസാനവരെ കത്തി ജപലിച്ചിരുന്ന ആ സ്വാതന്ത്ര്യവഹി കേരളത്തിലെ യുവാക്കളെ എന്നെന്നും ഉദീപിപ്പിക്കുമാറാക്കു!

പെരിന്തൽമണ്ണ

വള്ളുവനാടു താലുക്കുണ്ടിൽ തലസ്ഥാനമായ പെരിന്തൽമണ്ണയിൽ വിലാഹത്തു പ്രസ്ഥാനത്തിനും ഒരുവിധം നല്ല ശക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. 1921 ആരംഭത്തിൽ സഹകരണത്യാഗത്തപ്പറ്റി നാൻ അവിടെവെച്ചു ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്യുകയുണ്ടായി. ആ സദ്ധൂർ പതിനായിരത്തിൽ കൂറയാതെ ആളുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. മാപ്പിള പ്രവർത്തകരുടെ ഇടയിൽ വളരെ ഉത്സാഹികളായ പലരും പെരിന്തൽമണ്ണയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഹിന്ദുക്കളായ പ്രവർത്തകരാറിൽ എം.പി. നാരായണമേനോൻ, പറമ്പോട് അച്ചുതൻകുട്ടി മേനോൻ മുതലായവർ പെരിന്തൽമണ്ണക്കാരാണെന്നു തന്നെ പറയാം. പക്ഷേ, നാരായണമേനോൻ അപ്രോശങ്ങളിൽ കോൺഗ്രസ്സ് പ്രസ്തതി അധികമായി ചെയ്തിരുന്നില്ല. മാപ്പിളമാരായ കോൺഗ്രസ്സ് വിലാഹത്ത് പ്രവർത്തകരാറിൽ അഗ്രഗണ്യമുണ്ടും, പണ്ഡിതനും, ശാന്തനും ആയ കട്ടിലഭ്യരി മുഹമ്മദ് മുസലിയാരും. നാരായണമേനോനും വള്ളുവനാട്ടുകാരായതു കൊണ്ടു അവർക്കു അപ്രോശങ്ങളിൽ വലിയ സ്വാധീനശക്തി ഉണ്ടായിരുന്നു. ലഹരിയുടെ ആരംഭകാലത്ത് അവർ രണ്ടു പേരും പെരിന്തൽമണ്ണയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പറമ്പോട് അച്ചുതൻകുട്ടിമേനോൻ പോലീസുകാരുടെ തെളിവുപ്രകാരം, പെരിന്തൽമണ്ണയിലായിരുന്നുവെക്കില്ലു. ധമാർത്ഥത്തിൽ മഞ്ഞരിയിലായിരുന്നു. മാപ്പിള പ്രവർത്തകരാായ ദൈക്ഷാംപുരിത്തു ഉണ്ണാലീ, കച്ചവടക്കാരൻ വെള്ളാസ്പാല കുണ്ഠപഹമദ് ഇവർ മാത്രമേ ലഹരി ആരംഭിച്ച സമയം അവിടങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

ഇരുപത്താനൊ. തീയതി മാപ്പിളമാരുടെ ഇടയിൽ ചില ഇളക്കമെല്ലാം തുടങ്ങിയിരുന്നുവെക്കില്ലും ഉണ്ണാലീ, കുണ്ഠപഹമദ് മുതലായവരുടെ ശ്രമങ്ങളാൽ അത് വളരെ പ്രകടമായില്ല. പുരംഡിക്കിൽനിന്നു കുട്ടമായി വന്ന പലരേയും അവർ മടക്കി അയച്ചു. ഉദ്യോഗസ്ഥരായും മറ്റും രക്ഷിക്കാൻ അവർ വേണ്ടുന്ന എർപ്പാട്ടുകര ചെയ്യും. 22-ാം-ധന-ധാരയുപാധിയും പ്രകൃതം എല്ലാം നേരുമാറി. ലഹരിക്കാർ അവരുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞു. ലഹരിക്കാരുടെ

ശക്തിയെ തടസ്സാൻ ഈ പ്രവർത്തകർക്ക് ശക്തിയില്ലോ തായി. അന്നു എക്കുദേശം ഉച്ചയായതോടുകൂടി മാപ്പിളുമാർ ‘കൂട്ടബാക്ക്’ കൊടുത്തു. പബ്ലിക്ക് അപ്പീസുകളെ ആകു മിച്ചു. ഒന്നാമതായി വജാന കൊള്ളെയിട്ടു. സബ്രം മജിസ്റ്റ്രേറ്റു മുതലായവർ എടുപ്പിന്റെ പിൻഭാഗത്തുകൂടി ഓടി രക്ഷ പെട്ടു. കണ്ണിൽ കണ്ണത്തെല്ലാം നശിപ്പിക്കുകയാണു് പിന്നീടുണ്ടായതു്. 12000—ക.യുടെ മുദ്രക്കലാസ്സുകളും 100ക. യുടെ കറൻസിനോടും അവർ നശിപ്പിച്ചു. വജാനയിൽ അധികം പണം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. സുമാർ 2000ക. യോളം മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. പല റിക്കാർഡ്യുകളും അവർ ചുട്ടുനശിപ്പിച്ചു. പിന്നു മുൻസീഫ് കോടതികൾിൽ. അവിടത്തെ റിക്കാർഡ്യുകൾ നശിപ്പിച്ചിട്ടു് വീടുകൾതോറും നടന്നു പണം വാങ്ങുവാനും കൊള്ളെച്ചയു്വാനും ഉള്ള ശുമ മായി. എ.പി. നാരായണമേനോൻറെ ഭാര്യവീടുപോലും ലഹളക്കാർ ഷിവാക്കാരിയില്ല. അതിനുശേഷം 28-ാം വരെ അവിടെ വിശ്വേഷിച്ചു തകരാറുകൾ ദന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. 28-ാം കരുവാരകുണ്ടു മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നു കുറെ ലഹളക്കാർ വന്നു അങ്ങാടിയിൽ ചില പീടിക കളും താല്പുകാശപ്പീസ്സും തീവേച്ചു നശിപ്പിച്ചു.

പെരിന്തൽമല്ലീ വജാന കൊള്ളെയടിക്കുവാനും മറ്റും ഉത്സാഹിച്ചു എന്നായിരുന്നു പറഞ്ഞാട്ടു് അച്ചുതൻകുട്ടി മേനോന്റെയും അരിപ്പ കോവിലകത്തെ തന്പുരാന്റെയും പേരിലുണ്ടായിരുന്ന കേസ്സു്. അവർ രണ്ടുപേരേയും സ്റ്റൂഷൻ കോടതി ശിക്ഷിച്ചു. തന്പുരാനെ ഹൈകോടതി വിട്ടു. അച്ചുതൻകുട്ടിമേനോന്റെ പേരിലുള്ള നാടു കടത്തൽ ശിക്ഷ 7 കൊല്ലുമായി ചുരുക്കി. ഈ കേസ്സു് ശുഭമേ കളവാണെന്നു പിന്നീട്ടു കലക്കരായിരുന്ന മിസ്റ്റർ തോൺ തെളിവു് എടുത്തു റിപ്പോർട്ടു ചെയ്കയാൽ അച്ചുതൻകുട്ടിമേനോനെ നിരുപാധികമായി വിട്ടു. ഉണ്ടാലിയും കുണ്ഠപ്പെടുമ്പും മറ്റും അല്പകാലത്തെ ശിക്ഷ അനുഭവിക്കേണ്ടതായിരുന്നു വന്നു.

മല്ലാർക്കാട്

മറ്റു പല സ്ഥലങ്ങളിൽ നടന്നപോലെ കൊള്ളെയും കമ്പി മുറിക്കലും, പാലം പൊളിക്കലും എല്ലാം മല്ലാർക്കാടും നടന്നു. ആഗസ്റ്റു് ഇരുപത്തിരണ്ടാം തീയതിയാണു് തൃപ്പനാടു് പാലം ലഹളക്കാർ പൊളിച്ചതു്. ആഗസ്റ്റു് 30-ാം വരെ സാധാരണയിൽ കവിഞ്ഞ വിശ്വേഷസംഖ്യ

ക്രാന്റും അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എക്കിലും മല്ലാർക്കാട്ടു ഇളയനായർ ലഹരിക്കാരുടെ ഭാഗത്താണെന്നും. കല്പടിക്കാർ ലഹരിക്കാരുടെ എതിർഭാഗത്താണെന്നും. വരുത്തിത്തീർക്കാൻ പത്രങ്ങളിൽ വലുതായ ഒരു ലഹരി ഉണ്ടാകാതിരുന്നില്ല.

വള്ളുവനാടിന്റെ തെക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ വിശ്വഷിച്ചു ലഹരയോന്നും ഉണ്ടായില്ല. എക്കിലും ചെർപ്പുള്ളേരി പോലീസ് സ്കൂൾസിൻ ആഗസ്റ്റ് 24-ാം തിയ്യതി ചില മാസി തുമാർ കൊള്ളേച്ചയും ചില ആയുധങ്ങൾ എടുത്തുകൊണ്ടു പോയി. ഈ പ്രദേശങ്ങളിലെ അല്ലോടു ചില ഹിന്ദുക്കൾ ലഹരിക്കാരുടെ കുട്ടത്തിൽ കൂടി പാലം പൊളിക്കുവാനും സ്കൂൾസിൻ കൊള്ളേച്ചയും വാന്നും പോയിട്ടുണ്ട്. അങ്ങനെ എതാനും പേരിച്ചയും കുറിത്തിനും അപ്രദേശത്തുള്ള നിരപ്പ രാധികളായ ഹിന്ദുക്കൾ പരക്കെ പോലീസുകാരുടെ പല വിധ ഉപദ്രവങ്ങൾ അനുഭവിക്കുവാൻ ഇടയായിട്ടുണ്ട്.

ലഹരിയുടെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ നമ്പുതിരിമാർ അനുഭവിച്ച സകടങ്ങൾക്കു കണക്കില്ല. ലഹരിക്കാർ അതികുറമായ കൃത്യങ്ങൾ നടത്തിയതു ലഹരിയുടെ റണ്ടാമത്തെ ഘട്ടത്തിലാണെങ്കിലും നമ്പുതിരിമാർ അധികം കഷ്ടപ്പെട്ടത് നോമത്തെ ഘട്ടത്തിൽത്തന്നെയാണ്. അഡാരത്തെ ആക്രമണങ്ങളാൽ അവർ അന്ധാടിക്കുകളിൽ അഭ്യാസം പ്രാപിച്ചിരുന്നതിനാലും റണ്ടാമത്തെ ഘട്ടത്തിൽ വലരിയ ആപത്തുകൾ അവർക്കു സംഭവിക്കുവാൻ ഇടയാകാതിരുന്നത്. ലഹരിയുടെ ആദ്യകാലത്ത് കൊലക്കാതനെ ചുരുക്കമായിരുന്നു വെന്നു മുൻപ്രസ്താവിച്ചുവദ്ദോ. എക്കിലും കോഴിക്കോട്ടു താലുക്കിൽ കീഴക്കൻ പ്രദേശത്തുള്ള ചുഴലിപ്രത്യേകം മനക്കലെ വാസ്യദേവൻനമ്പുതിരിയെ ലഹരിയുടെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽത്തന്നെ ലഹരിക്കാർ കൊന്നു. എറണാട് താലുക്കിൽ കോട്ടക്കലിനടുത്തുള്ള അച്ചിപ്പ് എന്ന സ്ഥലത്തും കൊണ്ടോട്ടിക്ക് വടക്കുള്ള വിളയിൽ പറപ്പുൻ എന്ന ദിക്കിലുമുള്ള നമ്പുതിരിമാരാണ് അതികംഒന്നേം സകടങ്ങൾ അനുഭവിച്ചിട്ടുള്ളത് എന്നാണ് പ്രസ്താവം. കൊലക്കാരാം ആ പ്രദേശങ്ങളിൽ നടന്നിട്ടില്ലെങ്കിലും അതിൽ താഴേയായി എന്നല്ലോം ആക്രമം ചെയ്യാമോ അതെല്ലാം ലഹരിക്കാർ ചെയ്തിട്ടുണ്ടാതെ.

കൊണ്ടോട്ടി—ഹരോക്ക് രോധിന്നു വടക്കും അരീക്കോട്ടിനു പടിഞ്ഞാറുമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ ലഹരി ആരംഭിച്ചു് റണ്ടു മാസങ്ങളോളം യാതൊരു തകരാറും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അരീക്കോട്ടി ചില കൊള്ളേകൾ ഉണ്ടായെങ്കിലും കല്പുവെട്ടിക്കുഴി അഹമ്മത് കുട്ടിയുടെയും മകൻറിയും ഉസാഹത്താൽ

പലർക്കും മുതൽ മടക്കി കിട്ടുകയുണ്ടായി. ചെറുവായുർ, വാഴക്കാട് മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ കൊന്നകറ്റങ്ങൾ മുതലായ മുഹമ്മദീയ പ്രധാനികളും ഹിന്ദുക്കളും യോജിച്ചു യാതൊരു തകരാറുകളും ഇല്ലാതിരിപ്പാൻ വേണ്ടുന്ന ഏർപ്പം ടുക്കിയ ചെങ്ഗുയും അതു ഫലിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

വാരിയൻകുന്നൻ കുണ്ഠഹമദാജി

മദ്ദേവരിയിൽ കൊള്ളുകൾ നടന്നുകൊണ്ടുതന്നെ ഈരിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ഇരിക്കേ 23-ാം ഏകദേശം ഉച്ചയായ തോട്ടുകുടി പട്ടാളം വരുന്നു എന്ന് രേഖ ഉണ്ടാം. ആ പ്രദേശത്തോടിൽ മുഴഞ്ഞാൻ തുടങ്ങി. ഈ ഉണ്ടാം പരന്നതോടുകുടി ഹിന്ദുകൾ സന്ന്ദാഷിച്ചു. മാപ്പിളമാർ നടുങ്ങി. കൊള്ളുകൾ നിർത്തി ഓരോസംലവവും ഓരോവഴിക്കു പാച്ചിലായി.

ഈ ഘട്ടത്തിൽ എൻ്റെയും കുടുംബത്തെല്ലും സ്ഥിതി എത്താണെന്ന് അപകടത്തിലാണെന്നു എനിക്ക് തോന്തി. ഞാൻ താമസിക്കുന്ന വീടു മലപ്പറമ്പംനിന്നു മദ്ദേവരിക്കുള്ള രോധിൻറെ വക്രതയാണ്. പഞ്ചാബിൽ പട്ടാളക്കാർ ചെയ്ത അക്രമപ്രവൃത്തികളുടെ ചരിത്രത്തെപ്പറ്റി നല്കബണ്ണം. അറിവുണ്ടായിരുന്ന ഞാൻ എൻ്റെ വീടും കുടുംബത്തെല്ലും പട്ടാളക്കാരുടെ അക്രമത്തിന്നു ഒന്നാമത്തെ ഇരയാകുമെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ഞാൻ മുലം അവർക്ക് നാശം വരുത്തേന്ന മോഹത്താൽ ഞാൻ നിരത്തും വീടും രണ്ടുപാർലോംഗു ദുരമുള്ള കാവുങ്ങൽ നന്ദുതിരിയുടെ സ്ഥലത്തെങ്ങും താമസമാക്കി. അതോടുകുടി ആ പ്രദേശത്തുള്ള അനേകം ഹിന്ദുകളും അവിടെ തന്നെ വന്നു കുടി. എം. പി. നാരായണമേനോൻ, മുൻസിപ്പ് കുണ്ഡുപണിക്കരുടെയും കുടുംബത്തിൻ്റെയും രക്ഷയ്ക്കായി അദ്ദേഹത്തിൻ്റെ കുടെയും താമസമാക്കി.

പട്ടാളം വരുന്നു, വരുന്നു എന്നു കേരംവിയല്ലാതെ യഥാർത്ഥത്തിൽ വന്നിരുന്നില്ല. 24-ാം തീയതിയായപ്പോൾ കൊള്ളുകൾ വീണ്ടും ആരംഭിച്ചു. അന്ന് എകദേശം ഉച്ചയായിരിക്കുന്നു. അപ്പോൾ ഞാൻ താമസിക്കുന്ന വീടിൻ്റെ തക്കുഭാഗത്തുള്ള ഒരു നായർ ഗൃഹത്തിൽ വാക്കേതാടിക്കാരായ ചില മാപ്പിളമാർ കൊള്ളു നടത്തുന്നതായി വിവരിക്കിട്ടി.

അധികം താമസിയാതെ ഞാൻ താമസിച്ചിരുന്ന വീടിൻ്റെ മുൻഭാഗത്തുള്ള വയലിൻ്റെ നടുവരപിൽക്കുടെ ഒരു കൊടിയും മുന്പിൽ പിടിച്ച് ആയുധങ്ങളുമായി

സുമാർ 25 മാസ്പിള്ളമാർ തെക്കോട്ടു പോകുന്നതു കണ്ണു. ആ സംഘത്തിൻ്റെ തലവൻ വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞഹമഡാജി യാണെന്നു. അറിഞ്ഞു.

വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞഹമഡാജിയെ തൊൻ മുമ്പ് കണ്ടിട്ടില്ല.

1921 ഫെബ്രുവരി ആദ്യത്തിൽ 144—ാം വകുപ്പുപ്രകാരം ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്റ്റ്രേറ്റ് അധിക്ഷേച്ച ഒരു നോട്ടീസിൽ ഗ്രാഫാല മേനോൻറിയും എൻറിയും പേരോടുകൂടി ഈ കുഞ്ഞഹമഡാജിയുടെ പേരുകൂടി ചേർത്തിരുന്നുവെക്കില്ലും തൊൻ ആ നോട്ടീസ്സിൽനിന്നാണ് ഇങ്ങനെ രോജ് ഉണ്ടെന്നുതന്നെ മനസ്സിലാക്കിയത്.

കുഞ്ഞഹമഡാജിയുടെ ജനനസ്ഥലം മന്ദേരിയിൽ നിന്നു 4 നാഴിക ദൂരെ പാണ്ടിക്കാടുനിന്നു 4 നാഴിക പടി തൊറുള്ള സ്റ്റീക്കുത്ത് എന്ന പ്രദേശത്താണ്. ഈ ഏറ്റവും നാട്ടിലെ ലഹളപ്രദേശത്തിൽപ്പെട്ട ഒരു സ്ഥലമാണ്. കുഞ്ഞഹമഡാജിയുടെ വീടും ആലിമുസലിയാരുടെ വീടും തമ്മിൽ 20 വാരധിൽ അധികം അകലമില്ല. കാക്കത്തോടു പാലത്തിൻ്റെ അടുത്ത് പടിഞ്ഞാറു നിരത്തിന്നു തൊട്ടു തെക്കുവശത്താണ് ഈ രണ്ടു വീടുകളും സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്. ഈ വീടുകൾ രണ്ടും പട്ടാളം തീവേച്ചു നശിപ്പിച്ചുകില്ലും. ചുമരുകൾ വീഴാത്ത നിലയിൽ ലഹളജ്ജുശേഷം തൊൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. കുഞ്ഞഹമഡാജി ചെറുപ്പമായിരുന്ന കാലത്തിൽതന്നെ അയാൾ തന്റെ ബാപ്പുയോടുകൂടി മക്ക തേജ്ജു നാടുകടത്തപ്പെട്ടിരുന്നു. മുമ്പ് ഉണ്ടായ ചില ലഹളകളിൽ സംബന്ധിച്ചിരുന്ന കുറിത്തിനാണ് ഇങ്ങനെ നാടുകടത്തിയിരുന്നത്. ലഹളജ്ജു ആരോഗ്യ കൊല്പം മുമ്പാണ് കുഞ്ഞഹമഡാജി മലബാറിലേജ്ജു മടങ്ങിവന്നത്. മടങ്ങിവന്നപ്പോഴും അയാളെ തന്റെ ജനനസ്ഥലത്തേജ്ജു പോവാൻ ഗവർമ്മെണ്ടു അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. അതിനാൽ കൊണ്ടോട്ടിക്കടുത്തുള്ള നെടിയിരുപ്പിൽ താമസിച്ചു. അവിടെ ഒരു പോത്തുവണ്ടിക്കാരനായിട്ടാണ് കാലക്കേഷപം നടത്തിയിരുന്നത്. കുറച്ചുകാലം നെടിയിരുപ്പിൽ ഇങ്ങനെ താമസിക്കേണ്ടിവന്നകില്ലും പിന്നീടു അയാളുടെ ജനനസ്ഥലത്തേജ്ജുപോവാൻ ഗവർമ്മെണ്ടു അനുവദിച്ചു. അതുപരിശീലനം അയാൾ സ്റ്റീക്കുത്ത് താമസം ഉറപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. അവിനെയും പ്രസ്താവി വണ്ടിക്കാരനേറിത്തുതന്നെയായിരുന്നു.

വിലാഹത്തു പ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ചപ്പോൾ അയാൾ അതിലെ ഒരു പ്രധാന പ്രവർത്തകനായി ചേർന്നുവെന്നും

എറനാട്ടിൽ പല സക്കെള്ളും സ്ഥാപിച്ചുവെന്നും ചില ഇംഗ്ലീഷു പത്രങ്ങളിലും ദിവാൻബഹദുർ സി. ഗോപാലൻ നായർ എഴുതിയ ‘മാസ്തിഷ്ട ലഹള’ എന്ന പുസ്തകത്തിലും പ്രസാധിച്ചത് ശരിയാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അപ്രകാരം വണ്ണ പ്രവൃത്തികളും അയാൾ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ കോഴിക്കോട്ടുള്ള പ്രധാന കോൺഗ്രസ്സ്-വിലാഹത്ത് പ്രവർത്തക മാർക്ക് അറിവാൻ യാരാളും സംഗതികൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. മിസ്സർ തോമസ്സിന്റെ നോട്ടീസിൽ അയാളുടെ പേര് കണ്ണതീനുശേഷം ലഹളക്കാലത്തു മാത്രമേ അയാളുടെ പേര് പിന്ന അവർ കെട്ടിരുന്നുള്ളൂ.

വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിൽ എല്ലാ മാസ്തിഷ്ടമാരും ഉത്സാഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന പ്രകാരത്തിലോ അഭിലുഡിക മാഡ്യോ കുഞ്ഞഹമ്മദാജിയും ഉത്സാഹം കാണിച്ചിരിക്കണം. അയാൾ കോൺഗ്രസ്സ്-വിലാഹത്ത് വക ചില ലഘുപത്രികകൾ തന്നോടു വാങ്ങിക്കൊണ്ടു പോയതായി ഓർക്കുന്നുണ്ടുണ്ടു ആഗസ്റ്റ് 24-ാം കണ്ണപ്പുരാ എൻ്റെ അനുജൻ കേശവൻനായർ എന്നോട് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഇത്തും അയാൾ വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടതായോ സഭകൾ സ്ഥാപിച്ചതായോ പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്തതായോ തന്നേളാരും അറിഞ്ഞതിട്ടില്ല.

പ്രസ്ഥാനത്തിൽ പങ്കുകൊണ്ടിട്ടില്ലെങ്കിലും പാരമ്പര്യ മാധ്യിക മത്രാന്തരാഹമ്മദാജിയും പ്രസിദ്ധി നേടിട്ടുള്ള ഒരു കുടുംബത്തിലെ അംഗമായ കുഞ്ഞഹമ്മദാജി വിലാഹത്തിനും വേണ്ടി മരിക്കാൻ തയ്യാറായതിൽ ധാതാരത്തുതവുമില്ല.

കുഞ്ഞതിക്കാതരോ, ആലിമുസലിയാരോ, ബ്രിട്ടീഷു ഗവർമ്മെണ്ടിനോട് യുദ്ധത്തിനു ഒരുണ്ടിയിരുന്നില്ല എന്നും അധികൃതരാജുടെ അപനയത്താലാണ് തിരുത്തേടിയിൽ ഒരു പോരാട്ടം ഉണ്ടാകുവാൻ സംഗതിയായതെന്നും ഞാൻ മുമ്പു പ്രസാധിച്ചിട്ടുണ്ടോ. ആ സംഖ്യകൾക്കുശേഷം ആലിമുസലിയാർ ജിഹാദു വിളിച്ചിരുന്നുവെന്നു മാസ്തിഷ്ടമാരുടെ ഇടയിൽ ഒരു ഉണ്ടാണെന്നുവെക്കിലും അയാളുടെ നടപടിക്കൊണ്ടു അയാളും കോൺഗ്രസ്സ് പ്രവർത്തകമാരും തമിൽ പിന്നീടുണ്ടായ കൂടിക്കാഴ്ചയിൽ അയാൾ പറഞ്ഞ സംഗതിയിൽ നിന്നും അത് വാസ്തവമാണു ഉണ്ടാണെന്ന് ഇടയുള്ളത്. വിലാഹത്തിനും വേണ്ടി ബ്രിട്ടീഷു ഗവർമ്മെണ്ടിനോടു യുദ്ധം ചെയ്യാൻ നോമതായി ഒരുണ്ടിപുരപ്പെട്ടതു വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞഹമ്മദാജിയാണ് എന്നതിനു സംശയമില്ല. ലഹളത്തലവ

നാരിൽവെച്ച് എറബും പ്രധാനിയും കുണ്ഠഹമഭാജി തന്നായിരുന്നു.

ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ അയാൾ കൊള്ളുകാരുടെ ആകുമണ്ണങ്ങളിൽനിന്നു ഹിന്ദുക്കളെ രക്ഷിച്ച് കൊള്ളു ചെയ്തിരുന്ന മാപ്പിളമാരെ ശിക്ഷിച്ചു. ഗവർമ്മേണ്ടിന്നു സഹായകമായ മാപ്പിളമാരെ അയാൾ ഫ്രോഹിക്കുകയും കൊല്പുകയും ചെയ്യു. അകാലപ്രകാരിൽ അയാൾ മതപരി വർത്തനത്തിന്നു വലിയ വിരോധിയായിരുന്നു.

പക്ഷേ, പിന്നീടു ഈ വിധാനങ്ങളും മാറി. ഗവർമ്മേണ്ടുമായിട്ടുള്ള യുദ്ധത്തിൽ ഹിന്ദുക്കരാ തന്റെ ശത്രുക്കളും സെന്റു അനുഭവപ്പെട്ടതിനാലോ മറ്റൊ അയാൾ ഹിന്ദുക്കളെ ഫ്രോഹിപ്പാനും കൊല്പുവാനും മതംമാറ്റുവാനും തുടങ്ങി. എക്കിലും ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ അയാളിൽനിന്നു ഹിന്ദുക്കരാക്കു വലുതായ രക്ഷയുണ്ടായിരുന്നു എന്നതിനും സംശയമില്ല.

24—ഓന്ന് എക്കദേശം ഉച്ചയോടുകൂടിയാണ് കുണ്ഠഹമഭാജി വയലിൽക്കൂടെ തെക്കോട്ടു പോയതായി കണ്ടെന്നു പറഞ്ഞുവെള്ളോ. അയാൾ പോയി അല്ല. കഴിഞ്ഞ പ്രാഭേദ്യും അയാളുടെ അനുചരനായ രൂപം എൻ്റെ അടുക്കൽ വന്നു. ഹാജിക്കെന്ന കാണണമെന്നു ആഗ്രഹമുണ്ടെന്നു. അരുക്കിശായ കുള്ളത്തിൻ്റെ വക്രതൃക്കളും ആൽത്തരയിൽ, അയാൾ നിന്നിരുന്നേടതെങ്കിലും ചെന്നാൽ വേണ്ടതില്ലോ എന്നും എന്നോടു പറഞ്ഞു. ഞാനും എൻ്റെ അനുജൻ കേശവൻനായരുംകൂടി അന്നോടു ചെന്നു. അപ്പാരം അയാൾ ആൽത്തരയിൽ ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. എന്നെ കണ്ണ ഉടനെ എഴുന്നോടും എൻ്റെ അടുക്കലേഡ്യും വന്നു. ക്ഷീണംകൊണ്ടോ മറ്റൊ നിവർന്നുനില്ലാൻ വയ്ക്കാതെ ഹാജിയാർ വീണ്ടും ആൽത്തരയിൽതന്നെ ഇരുന്നു എന്നോടു സംഭാഷണം ആരംഭിച്ചു.

കുണ്ഠഹമഭാജിക്കും അരുപ്പതിൽ കുറയാതെ പ്രായം തോന്തി. കറുത്തിരുണ്ട് നിറം. വായിൽ പല്പുണ്ണോ എന്നു സംശയം. ഒരു തെത്ത് മനുഷ്യൻ്റെ നീളംതന്നെ കഷ്ടിച്ചേ ഉള്ളു. വണ്ണം. വളരെ ഇല്ല. നന്ന മലവിഞ്ഞിട്ടു മല്ല. കറുത്ത ഒരു കുപ്പായമാണ് ധരിച്ചിരുന്നത്. അതയിൽ ഒരു വാളുണ്ട്, കൈയിൽ ഒരു തോക്കുമുണ്ട്. തലയിൽ എന്താണ് ധരിച്ചിരുന്നതെന്ന് ഇപ്പാരം ഓർക്കുനില്ല. മുവത്തു ശുരൂതയുടെ ലക്ഷണമൊന്നും കണ്ണിരുന്നില്ല. എക്കിലും താൻ ചിലതിന്നു ഉച്ചിരിക്കുന്നു എന്നാവോ. മുവത്തു നല്പവള്ളം സ്കൂരിച്ചിരുന്നു. കുട്ടത്തിലുള്ള

വരിൽ ചിലരുടെ കൈയിൽ വാളും ചിലരുടെ കൈയിൽ തോക്കും കുന്നവുമുണ്ട്. പാണ്ടിക്കാട് പോലീസ് റേസ്സ് നിൽ കയ്യറി കരസ്ഥമാക്കിയിരുന്ന ആയുധങ്ങളായിരുന്നു ഇവയിൽ അധികവും. അവരെല്ലാം ഹാജിയുടെ ചുറ്റും സമീപത്തായി നിന്നിരുന്നു.

അതുവരെ കാണുവാൻ സംഗതിവനിട്ടില്ലെങ്കിലും അന്നു ഒന്നാമതായി കാണുന്നതാണെന്നും മറ്റും കുശലപ്രയിൽ തൊക്കും കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം. “ഇനി തന്നെ എന്താണ് വേണ്ടത്? എല്ലാം ഉപദേശിച്ചു തരണം.” എന്ന് ഹാജിയാർ എൻ്റെ കയ്യും പിടിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു അപേക്ഷാഭാവത്തിൽ എന്നോടു പറഞ്ഞു. താൻ അല്ലെമാനും അന്യാളിച്ചു. ഈ ചോദ്യം താൻ ലേശംപോലും പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. എൻ്റെ ഉപദേശങ്ങളും അപേക്ഷകളും എല്ലാം നിരസിച്ചു ലഹരിയ്ക്കു പുറപ്പെട്ട മാപ്പിളമാരിൽ ആരും എന്നോടു വീണ്ടും ഒരു ഉപദേശത്തിനു ആവശ്യപ്പെട്ടുകയില്ലാ എന്നു ദ്രശ്യമായി വിശ്രസിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടാണ് താൻ ഇങ്ങനെ പരിഞ്മിച്ചു നിന്നുപോയത്. കുണ്ഠഹമംഡാജി പുറത്തു ഒരു ശത്രുവെപ്പോലെയെല്ലുകിലും ഒരു മിത്രത്തെപ്പോലെ എതിരേക്കുകയില്ല എന്നും താൻ സംശയിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ, ഈ ചോദ്യം വളരെ ആനന്ദമായി ചോദിക്കുന്നതാണെന്ന് എനിക്കു ബോധ്യപ്പെട്ടു. അകുമരാഹിത്യം ഒരു പ്രതമായി സ്വീകരിച്ചിരുന്ന എനിക്ക് ഇതിനു മറുപടി പറവാൻ വളരെ വിഷമം തോന്നിയില്ല. താൻ എതാണ്ട് ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:

“കാര്യം മുഴുവൻ പിഴച്ചു. നാടുമുഴുവൻ കുടിച്ചോരായി. ഇനി താനെന്നതാണ് നിങ്ങളോട് പറയേണ്ടത്. പക്ഷേ, നിങ്ങൾ എൻ്റെ ഉപദേശം കേരാപ്പാൻ ഇനിയും ഒരു കമുഖങ്ങളിൽ എനിക്ക് പറയുവാൻ ഉള്ളത് ‘നിങ്ങൾ ഈ ആയുധങ്ങളെല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ചു വീടിലേജ്യു മടങ്ങിപ്പോകണം, അകുമണ്ണം പ്രവർത്തിക്കാതിരിക്കണം, ശേഷമുള്ള വരേയും സമാധാനത്തോടുകൂടി ഇരിപ്പാൻ ഉപദേശിക്കണം’ എന്നാണ്. നിങ്ങൾക്ക് എൻ്റെ ഇവാക്കുകരാ രസിക്കുകയില്ലായിരിക്കാം. പക്ഷേ, എനിക്ക് ഈ ഉപദേശങ്ങളും മരിാന്നും നിങ്ങൾക്കു തന്റെവാനില്ലാം”. എൻ്റെ വാക്കുകരാ ഹാജിയാരെ കുപിതനാക്കുമെന്നാണ് താൻ വിചാരിച്ചത്. പക്ഷേ, വളരെ ശാന്തസ്വരത്തിൽ ഹാജിയാർ എന്നോടു ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “അത് ഇനി പറഞ്ഞിട്ടു കാര്യമില്ലാ, താൻ ഇങ്ങനെ ഇരഞ്ഞി പുറപ്പെട്ടു; ചിലതെല്ലാം ചെയ്യുകയും ചെണ്ണു; ഇനി പിന്തിരിയുവാൻ

നിപുത്തിയില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല ആലിമുസലിയാർ അപകടത്തിൽ ചാടിയിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കാതെ എനിക്കും നിപുത്തിയുമില്ല. ഇതല്ലാതെ വേരെ വല്ല ഉപദേശങ്ങളും നിങ്ങൾക്കു തന്റെവാനുണ്ടോ?'' എൻ അല്ല. ആലോച്ചിച്ചുവീണ്ടും ഇതുനെ പറഞ്ഞു: ''എനിക്കു മരാറാനും പറയുവാനില്ല. എക്കിലും മാപ്പിള്ളമാർ പ്രവർത്തിച്ച അകുമ്പൈ നിങ്ങൾക്കുവോ? ഒരു ഹിന്ദുവിന്റെ വീടെക്കിലും ഇനി അവർ കൊള്ളുചെയ്യാൻ പാക്കി ഇല്ലല്ലോ. ഇതെന്തു അന്യായമാണോ? ഇതുനെയാണോ നിങ്ങളുടെ മതം ഉപദേശിക്കുന്നതോ. നിങ്ങൾക്കു ശക്തിയുണ്ടെങ്കിലും മനസ്സുണ്ടെങ്കിലും ഈ കൊള്ളുചെയ്യാണോവേണ്ടതോ?''

ഉടനെ ഹാജിയാർ കല്ലേം്കുരുട്ടി മിഴിച്ചു എന്നോടും ഇതുനെ പറഞ്ഞു: ''അതിനുതന്നെന്നയാണോ'' എൻ ഇവിടെ വനിക്കുള്ളതോ. മഞ്ചേരി നാലുംകൂട്ടിയ സ്ഥലത്തുവെച്ചു എൻ ഇപ്പോൾ ഇതു പറഞ്ഞുതന്നെന്നയാണോ ഇന്നോടുവന്നതോ. കൊള്ളുചെയ്യുന്ന ഏതു മാപ്പിള്ളയും എൻറെ കൈയിൽ കിട്ടിയാൽ അവൻറെ വലത്തെ കയ്യും എൻ വെട്ടി മുറിക്കും. അതിനു സംശയമില്ല. ഇവിടെ ഒരു കൊള്ളുചെയ്യുന്നുണ്ടോ, കേട്ടിട്ടാണോ'' എൻ ഇന്നോടുതന്നെ ഇപ്പോൾ വന്നതോ?''

''കൈ മുറിക്കുന്നതും മറ്റും സാഹസമാണോ, അതൊന്നും ചെയ്യരുതോ. പക്ഷേ, കൊള്ളുള്ള എങ്ങിനെന്നയും നിർത്തുന്നതോ അത്യാവശ്യമാണോ'', എന്നു എൻ മറുപടി പറഞ്ഞു.

ഹാജിയാർ ''അതുനെ പറഞ്ഞാലേ അവർ പേടിക്കയുള്ളൂ'' എന്നു സ്വകാര്യമായി എൻറെ ചെവിയിൽ മരുച്ചു.

ഈ സംഭാഷണത്തിനുശേഷം എൻ മടങ്ങിപ്പോരുവാൻ പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ''ഇനി എപ്പോൾ കാണാം'' എന്നു ഹാജിയാർ എന്നോടു മോബിച്ചു. ''നാം തമ്മിൽ ഇനി കാണുകയില്ല. നമ്മുടെ വഴി രണ്ടും രണ്ടാണോ''. അതിനാൽ കണ്ടിട്ടും യാതൊരു ഫലവുമില്ല'' എന്നു എൻ പറഞ്ഞു. ഹാജിയാർ മെണ്ണം അവലുംബിച്ചു. എൻ വീട്ടിലേജ്ജു തിരിച്ചുപോവുകയും ചെയ്യു.

അല്ല. കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം ഹാജിയാരും നാരാധാരം മെന്നോന്നും തമ്മിൽ കാണുകയുണ്ടായി. പാലം പൊളിക്കുകയും മരം മുറിച്ചിട്ടും രോധം തകസ്സപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്താൽ പ്രിട്ടിഷ്യുപട്ടാളത്തിനു എറനാട്ടിലേജ്ജു കടക്കാൻ സാധിക്കുകയില്ലെന്നും മറ്റും ഹാജിയാർക്കുണ്ടായിരുന്ന

അഡിപ്രായത്തെ മാറുവാൻ നാരാധാരമേന്നോൻ ശ്രമിക്കുകയുണ്ടായി. പക്ഷേ, അതൊന്നും ഹാജിയാർക്ക് അതുബോധ്യമായില്ലതു.

കുഞ്ഞപറമ്പാജി അന്നുതന്നെ മഞ്ചേരിയിൽ താമസിച്ചു. അയാൾ മഞ്ചേരിയിൽ താമസിക്കുന്നത് അവിടത്തെ മാപ്പിളമാരിൽ പലർക്കും ഒക്കുംതന്നെ ഇഷ്ടമായിരുന്നില്ല. അവിടെ പുല്ലുർ നമ്പുതിരിയുടെ വക ഒരു ബാക്ക് ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ ബാക്ക് കൊള്ളേ ചെയ്യുവാൻ അവൻ റിസാ ഓർപ്പാടുകളും ചെയ്യുകൊണ്ടിരുന്ന അവസരത്തിലാണ് കുഞ്ഞപറമ്പാജി അവിടെ വന്നിരുന്നത്. ഹാജി ഈ പർത്തമാനം അറിഞ്ഞു. ബാക്ക് കാക്കുവാൻ തന്റെ സ്വന്തം ഭേദാരെ കാവൽക്കാരായി നിർത്തി. പണ്ണത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥമാർ ലക്ഷ്യത്താടുകൂട്ടി വന്നു ചോദിക്കുന്നപക്ഷം പണ്ണം മടക്കികൊടുക്കുന്നതാണോന്ന് വിളംബരം ചെയ്യു. പല ഹിന്ദുകളും മാപ്പിളമാരും അവിടെ ചെന്ന് പണ്ണേം മടക്കി വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോയി. ബാക്കിലെ കൂർക്ക് മുഖം നരം ഇതെല്ലാം കുഞ്ഞപറമ്പാജിയുടെ സ്വന്തം മേൽനോട്ടം ത്തിലാണ് ചെയ്തത്. ബാക്കിന്റെ ഉടമസ്ഥൻ വാസ്തുദേവൻ നമ്പുതിരി (തിരുന്നാവായ ഹിന്ദു കോൺഫറൻസിനുണ്ടാക്കിയ പന്ത്രണ്ടിവീണ് പരലോകപ്രാപ്തനായ കരുമത്തിൽ തുണ്ടപ്പണിക്കരുടെ അച്ചുന്നീരും അനുജൻ) ലഹരി തുടങ്ങിയ പ്രോംതന്നെ ഓടിയൈണ്ടിച്ചിരുന്നു. 25-ാം തീയതി ഉച്ചതിരിയുന്നതുവരെ ഇങ്ങനെ പണ്ണം മടക്കി കൊടുത്തിരുന്നു. അതിനുശേഷം ഹാജിയുടെ ശ്രദ്ധ ഗൗരവമായ മരറാറു കാര്യത്തിൽ പതിയേണ്ടിവന്നു. ആ സംഗതിയെ പററിയും മററും ഇനിയത്തെ അദ്ദൂഢായത്തിൽ വിവരിക്കാം.

പുക്കോട്ടുർ യുദ്ധം

രാജ്യം മുഴുവൻ തന്നെക്കയീനമായി. പോലീസുകാർ ഓടി ഒളിച്ചു. ഉദ്ദോഗസ്ഥന്മാരെ എങ്ങും കാണുന്നില്ല. ഗവർമ്മേണ്ടിന്റെ ശക്തി തീരെ അസൂമിച്ചു. മാസ്റ്റിളമാർക്ക് എന്തും പ്രവർത്തിക്കാം എന്നു തീർച്ചയായി. ഇപ്രകാരം ഇസ്ലാമിന്റെ അധികാരം ഉറച്ചതൊടുകൂട്ടി മതഭ്രാന്തരായ പുക്കോട്ടുർ മാസ്റ്റിളമാർക്ക് ഒരു ബുദ്ധി തോന്തി. മേലാൽ ഹിന്ദുവൈന്യം ഇസ്ലാമെന്നും രണ്ടു മതങ്ങൾ വേണ്ട എന്നു അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ലഹരി തുടങ്ങിയതിന്റെ ശേഷ മുള്ള ആദ്യത്തെ വെള്ളിയാഴ്യായിരുന്നു, ആഗസ്റ്റ് 26-ാം തീയതി വെള്ളിയാഴ്യ. ആ ശുഭദിവസത്തിൽ പുക്കോട്ടുറി നട്ടത്തുള്ള മഞ്ചവരി, മലപ്പുറം മുതലായ എല്ലാ പ്രദേശങ്ങളിലെ ഹിന്ദുക്ക്ലേഡയും മുസൽമാൻമാരാക്കുവാൻ അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ആ ലിറ്റീൽ എന്നെന്നും ഉൾപ്പെടുത്തിയിരുന്നുവെത്ര. ഈ വർത്തമാനം നാട്ടും പരന്നു. ഹിന്ദുക്കരം അന്വരന്നു. രണ്ടു മുന്നു ദിവസത്തെ കൊള്ളുകൾ കഴിഞ്ഞതിന്നുണ്ടെങ്കിൽ രാത്രി പാരാവിന്നു തന്നെ എറ്റപ്പെടുത്തിയിരുന്ന സംഘത്തിൽ ചില മാസ്റ്റിളമാരും ഉണ്ടായിരുന്നു. ഈ ഉള്ളവർത്തമാനത്തെപ്പറ്റി അവരോടു ചോദിച്ചപ്പോൾ അങ്ങിനെ ഒരു വർത്തമാനമുണ്ടെന്നു അവരും സന്തീച്ചു. മതപരിവർത്തനത്തിനായി അന്ന് ദിക്കിൽനിന്നു മാസ്റ്റിളമാർ വരുന്നപക്ഷം, തങ്ങളെ സഹായിപ്പാൻ ഏറ്റവും അവരുടെ നില എന്നായിരിക്കുമെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ അക്കാര്യത്തിൽ തടസ്സം ചെയ്യാൻ മതം തന്നെല്ലാം അനുവദിക്കുന്നില്ലെന്നു അവർ തുറന്നു പറഞ്ഞു. ഈതിനിടയിൽ കുണ്ഠഹമഭാജിയുടെ ആളാണ്ണനു പറഞ്ഞു ഒരു മാസ്റ്റിള എൻ്റെ അടക്കത്തെവന്ന് യു. ശോപാച്ചമേനോൻ മുതലായവർ എല്ലാം ഇസ്ലാംമതത്തിൽ ചേർന്നിരിക്കുന്നു വെന്നും കൊണ്ടോട്ടിക്കോ, തിരുന്നുംബാടിക്കോ പോയിരിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, ഞാൻ എന്നാണ് ചെയ്യാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെന്നും എന്നോടു ചോദിച്ചു. എന്തുവന്നാലും മറ്റുള്ള വർ എന്തുചെയ്യാലും ഞാൻ എൻ്റെ മതം ഉപേക്ഷിക്കാൻ ഒരുക്കമെല്ലെന്ന് ഞാൻ മറുപടി പറയുകയും ചെയ്യു.

പുക്കോട്ടുറിൽ വെള്ളിയാഴ്ജ്ഞു മുന്പായിതന്നെ മതം മാറ്റം. അരംഭിച്ചിരുന്നു. അഗസ്റ്റ് 23—ാം തീയതി മുതൽ കുതന്നെ അവർ ഹിന്ദുക്കളെ മതം മാറ്റുവാൻ നിർബ്ലൂഡിച്ച തുടങ്ങി. മേൽമുറി അംഗത്വത്തിലെ ഒരംഗം ഉദ്യോഗസ്ഥ നോട് കെ. പി. കേശവമേനോൻ വാദാഡിയ രേഖയും മെൻറിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു: “അഗസ്റ്റ്” മാസം 23—ാം തീയതി ഉച്ചക്കുശേഷം ചില ലഹളകാർ ഞാൻ നിരത്തിലേജ്ഞു പോകുന്ന സമയം .....എന്ന മാസിൽ യുടെ വീട്ടിൽവെച്ചു എന്നെ വള്ളത്തു. മുഹയ്യദ് മതത്തിൽ ചേർന്ന് അവരുടെ ഓനിച്ചു പോകണമെന്നു എന്നോടു അവഗ്രഹപ്പെട്ടു. എല്ലാ ഹിന്ദുക്കളും ഫേരുന്നപക്ഷം ഞാനും ചേർന്നോളാമെന്നു പറഞ്ഞതു. ബാക്കിയുള്ളവരെ ചേർക്കുന്നതുവരെ എന്നെ അവരുടെ ബന്ധനത്തിൽ പാർപ്പിക്കണം. എന്നു പറഞ്ഞതു എന്ന ..... എന്ന മാസിലുടെ വീട്ടിൽ താമസിപ്പിച്ചു് ആ വീട്ടു വിട്ടുപോകുവാൻ പാടില്ല, പോയാൽ വെടിവെക്കുമെന്നു എന്ന യൈപ്പെടുത്തി. 24—ാം തീയതി രാത്രിവരെ ഞാൻ അവിടെ പാർത്തതു. രാത്രി വാതിൽ തുറിന്നു ഓടി മലയിൽ കയറി. ആ വഴിക്കു് വന്നു കോഴിക്കോട് താലുക്കിൽ കൊടലു അംഗത്തിൽ എത്തി രക്ഷപ്പെട്ടു്. മേൽ കാണിച്ച രേഖയും മെൻറിൽനിന്നു പുക്കോട്ടുറ മാസിലുമാർത്തുടങ്ങിയ മതംമാറ്റത്തിന്നു തങ്ങളുടെ സെസന്യത്തിൽ ആളെ വർദ്ധിപ്പിക്കുക എന്നാരു ഉദ്ദേശ്യംകൂടി ഉള്ളതായി കാണുന്നുണ്ടു്. പുക്കോട്ടുറിൽ സുമാർ 75 പേരെ അവർ നിർബ്ലൂഡിച്ചു മതംമാറ്റി. അങ്ങനെ മതം മാറ്റപ്പെട്ടവരിൽ അധികംപേരും താണ്ടാതികാരായിരുന്നുവെക്കില്ലും സുമാർ മുപ്പതോളം പേരും ആ പ്രദേശത്തെങ്ങും വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു നായർകുടുംബമായ പൊന്നുണിക്കാട് വീടുകാരായിരുന്നു. ആ വീട് സാരട്ട് അസിന്ധാണു് കമ്മീഷണറായി ഉദ്യോഗത്തിൽനിന്നു പെൻഷനായി പിരിയുന്ന പുലാത്തോട്ടത്തിൽ കോമൻ മേനവനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യയും മകളും താമസിച്ചിരുന്ന വീടാണു്. കോമൻമേനോന്നു അക്കാലത്തു 76 വയസ്സു് പ്രായമാണു്. മാസിലുമാരെ അദ്ദേഹത്തിന്നു വലിയ വിശ്വാസമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തോട് മാസിലുമാരും വളരെ ഭക്തിബഹുമാനത്തോടുകൂടിയാണു് പെരുമാറിയിരുന്നതു്. ബഹുമാനസൂചകമായി മാസിലുമാർ അദ്ദേഹത്തെ ‘തങ്ങൾ’ എന്നാണു് വിളിച്ചുവന്നിരുന്നതു്. ലഹള തുടങ്ങിയപ്പോൾ അവരുടെ സ്നേഹവും ബഹുമാനവും മറൊരു രൂപത്തിലാണു് പ്രകാശിച്ചതു്.

ആഗസ്റ്റ് 22-ാം തീയതി മാസ്പിളിക്കാർ ഹിന്ദുക്കാളുടെ വീട്ടു കൊള്ളിച്ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്നു കോമൻമേനോൻ കേടപ്പോരാ അടുത്തുള്ള ആലത്തുറ പള്ളിയിലെ മുസലിയാരോട് അദ്ദേഹം സഹായത്തിന്നു അർത്ഥമിച്ചു. ഇപ്പോൾ മതത്തിൽ ചേരാത്തപക്ഷം ധാതോരു സഹായവും ചെയ്യുവാൻ തന്നാൽ സാധിക്കുകയില്ലെന്നും അതിന്നു മനസ്സുണ്ടെങ്കിൽ അറിയിക്കണമെന്നും മുസലിയാർ മറുപടി അയച്ചു.

ഇരുപത്തിനാലാം തീയതി ഉച്ചതിരിഞ്ഞു ഏകദേശം മുന്നുമണിക്കൂ സുമാർ അഞ്ചുരോളം മാസ്പിളിക്കാർ കോമൻമേനോൻറെ വീട്ടു വള്ളത്തു. അവരുടെ കൈയിൽ തോക്ക്, വാഹ മുതലായ ആയുധങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. അവരിൽ അധികം പേരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടിയാമാർ തന്ന ധായിരുന്നു. അവർ കോമൻമേനോനോട് ഇപ്പോൾ ചേരുവാനാവശ്യപ്പെട്ടു. അദ്ദേഹം അത് കൂട്ടാക്കിയില്ല. വീടിലുള്ള സകല ആളുകളേയും കൊലപ്പെടുത്തുമെന്നു മാസ്പിളിക്കാർ ഭയപ്പെടുത്തി. അവരെല്ലാവരും നിലവിലിരുന്നു. മുടികളിലെ ഒപ്പാമാർ അവരുടെ പ്രസ്ത്രി ആരംഭിച്ചു. പുരുഷരാറുടെ മുടികളിൽ അവരെ മാസ്പിളിത്തൊപ്പി ധരിപ്പിച്ചു. മുസൽമാൻ പേരുകര നൽകി. സുരികാക്ക് ഉമ്മാറുടെ വസ്ത്രങ്ങൾ കൊടുത്തു. കോമൻമേനോൻറെ മുടി അവർ കളിത്തില്ല. അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു തൊപ്പികൊടുത്തു, അത് അദ്ദേഹം ധരിച്ചില്ല. ധാതാരാളും അവിടെ കൊള്ളിച്ചെയ്യരുതെന്നു വിളംബരവും ചെങ്കളാളഹളക്കാർ പോയി. രാത്രി കാവലിന്നു മാസ്പിളിക്കാർ അവരുടെ ആളുകളെ തന്ന നിർത്തി. പിറേന്നു ധാതാരു തകരാറും ഉണ്ടായില്ല. 26-ാം തീയതി രാവിലെ പിന്നേയും കൂട്ടത്തൊടുകൂടി മാസ്പിളിക്കാർ വന്നു. കോമൻമേനോനെ മാസ്പിളിയാക്കാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്തൊടുകൂടിയായിരുന്നു അവരുടെ വരവ്. അവർ വന്ന് പത്തുമിനിട്ടു കഴിയുന്നതിന്നു മുമ്പായി വളരെ ഉച്ചത്തിൽ ‘നകാരം’ അടി കേടുതുടങ്ങി. പട്ടാളക്കാർ പുക്കോട്ടുരിൽ എത്തിയ വിവരം മാസ്പിളിക്കാരെ അറിയിക്കുന്ന ‘നകാരം’ മടിയായിരുന്നു അത്. ഇതു കേടുതോടുകൂടി അവിടെ കൂടിയിരുന്ന മാസ്പിളിക്കാർ എല്ലാം അടി. കോമൻമേനോൻ രക്ഷപ്പെടുകയും ചെങ്കും.

മലപ്പുറം ഡിവിഷനൽ ഓഫീസർ മിസ്റ്റർ ആസ്റ്റിന്നു സഹായമായി ഒരു രക്ഷാസെസന്നും അവിടെ എത്തിച്ചേരുവാൻ ഉള്ള ശ്രമങ്ങൾ 22-ാം തീയതി മുതല്ലേതന്ന അധിക്കരിക്കാൻ ആരംഭിച്ചിരുന്നു. ഇവ സെസന്നുത്തിന്റെ നേതൃത്വം പാലിച്ചിരുന്നത് ജനനാൽ ഏർലഡണ്ടുകാരനായ കേപ്പറ്റിന്.

മെക്കൻറോയി എന്ന സേനാനായകനായിരുന്നു. വഴിക്കുള്ള പല പാലങ്ങളും ഓവുപാലങ്ങളും മറ്റും ലഹരക്കാർ കേടുവരുത്തിയിരുന്നതിനാൽ അവയെല്ലാം രണ്ടുമുന്നു ദിവസം കൊണ്ടു നന്നാക്കിയതിനുശേഷം 25-ാംതിയുതി ക്യാപ്പറൻ മെക്കൻറോയി 125 പട്ടാളക്കാരോടും പോലീസ്സുകാരോടും കുടി 22 പബ്ലിക്കളിലും ലോറികളിലുമായി മലപ്പുറത്തേജ്ഞും പുറപ്പെട്ടു. പാലങ്ങളും റോധുകളും നന്നാക്കുന്ന ശ്രമങ്ങളാലും മറ്റും പട്ടാളം മലപ്പുറത്തേജ്ഞും പോകാൻ ഒരു കമ്മ്യൂണിറ്റിനു വിവരം മാപ്പിളുമാർ അറിഞ്ഞതിരുന്നു. അങ്ങനെ വരുന്ന പട്ടാളത്താട്ട് എതിർപ്പാർ അവരും വേണ്ടതു ഒരുക്കണം ചെയ്യും.

കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു മലപ്പുറത്തേജ്ഞു പോകുന്ന റോധിൽ 26-ാം മെല്ലിൽവച്ചാണ് ലഹരയിലെ ഏററവും പ്രധാനപ്പേട്ട പുക്കോട്ടുൾ യുദ്ധം നടന്നത്. പുക്കോട്ടുൾ എന്ന പ്രദേശം മലപ്പുറത്തുനിന്ന് 5 നാഴിക വടക്കും മഞ്ചേരിയിൽനിന്നും 5 നാഴിക പടിഞ്ഞാറും ആയി മോണ്ട് തൃപ്പിന് മലപ്പുറത്തേജ്ഞുപോകുന്ന നിരത്തുവകത്തുള്ള ഒരു പ്രദേശമാണ്. നിലപയുർ കോവിലകം വക ഒരു പ്രധാന ചേരിക്കലായ പുക്കോട്ടുരിൽ അവർക്കും താമസിപ്പാൻ ഒരു കോവിലകം ഉണ്ട്. അവിടത്തെ നിവാസികൾ അധികവും മാപ്പിളുമാരാണ്. ലഹരിയുമുന്നുവും ലഹരി ആരംഭിച്ചപ്പോഴും അതിനുശേഷവും ഈ പ്രദേശത്തുണ്ടായ സംഭവങ്ങൾ മുമ്പ് വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ലഹരിയു മുമ്പ് അകുമത്തിനായി മാപ്പിളുമാർ വല്ല ഏർപ്പാട്ടും ചെയ്തിരുന്നു വെക്കിൽ അത് ഈ പ്രദേശത്തായിരുന്നു. ഗവർമ്മേണ്ടിനു തന്നെ അധികാരം വീണ്ടുമ്പാൻ സാധിക്കുന്നവക്ഷം പുക്കോട്ടുൾ മാപ്പിളുമാരെ ബാക്കിയാക്കുകയില്ലെന്നും അവർക്കും നല്ല ഭയവും ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിനാൽ തന്നെ ഒരു ജീവരക്ഷ യുദ്ധത്തിലാണെന്നു അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. കഴിയുന്ന സന്നാഹങ്ങൾ എല്ലാം അവർ ഒരുക്കുട്ടി. പല ദിക്കീൽനിന്നും മാപ്പിളുമാർ അവിടെ വന്നുചേരുന്നു, സുമാർ 3000-ത്തോളം മാപ്പിളുമാർ യുദ്ധത്തിനു തയ്യാറായി, കുഞ്ഞഹമഡാജിക്കും സംഘത്തിനും ആളയച്ചുകൂട്ടുത്തി. കഴിയുധു അയയ്യുധു അവർ ശേഖരിച്ചു. ആ പ്രദേശത്തുള്ള ഹിന്ദുക്ക്ലേ കൈയിൽ കിട്ടിയേഠത്തോളം മുഹമ്മദിയരാക്കി. മെക്കൻറോയിയുടെയും പട്ടാളക്കാരുടെയും വരവിനെ പ്രതീക്ഷിച്ചു ഇരിപ്പായി.

ഈപ്പത്താറാം മെല്ലിൽ റോധ് വഴിക്കും തന്കോട്ടു പോകുന്നോരു പടിഞ്ഞാറുണ്ടാഗത്ത് ചെറിയ ഒരു കുന്നും

കിഴക്കു ഭാഗത്തു രു തോട്ടവും ഉള്ളതിന്റെ തെക്ക് മുമ്പിലായി രു ഫർപ്പോഡ് ദുരന്തതാളിം വിസ്താരമുള്ള രു വയലുണ്ട്. റോധ് ഈ വയലിന്റെ ഏതാണ്ടു പടിഞ്ഞാറു ഭാഗത്ത് കുടുംബം പോകുന്നത്. നിരത്തിന്റെ കിഴക്കു ഭാഗത്തുള്ള വയലിൽ, നിരത്തിൽനിന്നു സുമാർ 30 വാരവിട്ട്, വടക്കുനിന്നു പടിഞ്ഞാരോടു ഒരുക്കുന്ന രു തോട്ടവും. ഈ യുദ്ധത്തിന്റെ ആവശ്യത്തിനായി ഈ തോട്ടിനെ ലഹരിക്കാൻ കിട്ടണായി ഉപയോഗിച്ചു. തോട്ടിൽ നിന്നു വെടിവെങ്ങുന്ന മാപ്പിളമാരെ പട്ടാളക്കാർക്ക് അങ്ങാട്ടു കാണുവാനോ വെടിവെപ്പാനോ കഴിയുകയില്ല. തോട്ടും കടന്നു പട്ടാളം വയലിലുള്ള റോട്ടിൽ ഒരിഞ്ഞ സമ്പത്ത് എത്തിയാൽ വയലിന്റെ തെക്കുഭാഗത്തു വീടുകളും. തോട്ടങ്ങളും. ഉള്ളേട്ടത്തുനിന്നും, തോട്ടിൽനിന്നും, വടക്കുള്ള തോട്ടത്തിലുള്ള മരങ്ങളിൽനിന്നും വീടിൽനിന്നും പടിഞ്ഞാറു ഭാഗത്തുള്ള കുനിമേൽനിന്നും പട്ടാളക്കാരെ വെടിവെപ്പാനും. എതിർപ്പാനും. വേണ്ട സകല ഷർപ്പാട്ടുകളും ലഹരിക്കാർ ചെങ്കിരുന്നു. നേരം രാവിലെ എക്കേശം എട്ടു മൺിയായിരിക്കുന്നു. ധാതോരു തകസ്സവും കൂടാതെ പുക്കോട്ടുർ വരെ എത്തുവാൻ സാധിച്ച പട്ടാളക്കാരും പോലീസ്സുകാരും അപകടം ധാതോന്നു. ശക്തിക്കാതെ മുന്നോട്ടു പോയി മേൽപ്പറഞ്ഞ വയലിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു. അപ്പാഡേജ്യു മുമ്പിൽനിന്നും പിന്നിൽനിന്നും വലത്തുനിന്നും ഇടത്തുനിന്നും തോട്ടത്തിൽനിന്നും തോട്ടിൽനിന്നും വെടി തുടങ്ങി. എവിടെനിന്നാണ് വെടി വരുന്നതെന്നറിയാതെ പട്ടാളക്കാർ അല്പമൊന്നു അന്യാളിച്ചു. വെടി പുറപ്പെടുന്ന സമലം മനസ്സിലായ ഉടനെ പട്ടാളക്കാർ തന്നെലും ദേക്കരണെ തൂയ തോക്കുകരാക്കാണ്ടു തിരിമുറിയാതെ ‘വെടിവർഷം’ ആരംഭിച്ചു. ഈ വെടിയുടെ നാദം മനോരി, മലപ്പുറം മുതലായ ദുരപ്രദേശങ്ങളെപ്പാലും ഇടുക്കുലപുരി. അനുവാദി ലഹരിക്കാർ ശവാങ്ങളായി നിലപതിച്ചു. തന്നെലും തോക്കുകളും വെടികളും ഫലപ്രദമാക്കുന്നില്ല എന്നു കണ്ണ തോട്ടകൂടി മാപ്പിളമാർ കത്തിയും വാളും കയ്യിലേന്തി പട്ടാളക്കാരുടെ നേർക്കു കുതിച്ചു. മാറിപോലെ ചൊരിഞ്ഞിരുന്ന വെടിയെ ലക്ഷ്യമാക്കിയിട്ടായിരുന്നു അവരുടെ മുന്നോട്ടേജ്യുള്ള ഗതി. പോലീസ്സ് സുപ്രധാന് മിസ്റ്റർ ലക്കാന്തുരു അവർ വെടിവച്ചു വീഴ്ത്തി. (ബധുവിനു മുമ്പിൽ നടന്നിരുന്ന അദ്ദേഹം പോലീസ്സുകാരുടെ വെടി തന്നെക്കാണ്ടു മരിച്ചതാണെന്നും രു പ്രസ്താവമുണ്ട്.) പ്രക്ഷേ, അവരുടെ അമാനുഷമായ നെഞ്ഞുകുറു ആശ്വര്യക

രമായ യുദ്ധവെദശ്വരപും മേഷിന്തോക്കുകളോട് ഫലിച്ചില്ല. അങ്ങു മണിക്കൂർ നേരത്തെ യുദ്ധത്തിനുശേഷം തീരെ പരാജിതരായി നാനുറോളം പേര് മരിച്ചുവീണു. ശേഷമുള്ളവർ ഓടി. മാപ്പിളമാരുടെ ഉക്കു നീലച്ചു. കുഞ്ഞഹമഭാജി വന്വഴിക്കുത്തനെ തിരിച്ചുപോയി. ഹിന്ദുക്കരം രക്ഷപ്പെട്ടു. ബ്രീട്ടീഷു ഗവർമ്മെന്റിനു പട്ടാളമുണ്ടനു മാപ്പിളമാർക്ക് ബോധ്യമായി. കുഞ്ഞഹമഭാജി ഉണ്ടാക്കിയ ചില കുഴപ്പങ്ങളോഴികൊ എറനാട്ടിനീരുകിഴക്കൻ പ്രദേശത്തുള്ളവർ കുറെ ദിവസങ്ങളോളം എതാണ്ട് സമാധാനത്തോടുകൂടിത്തനെ ജീവിച്ചു.

മാപ്പിളമാരുടെ വെടികൊണ്ട് മിസ്സർ ലക്കാന്തുർ അല്ല. മണിക്കൂറു കഴിഞ്ഞപോൾ മരിച്ചുപോയി. വെടികൊണ്ടു രണ്ടു പട്ടാളക്കാരും ആ യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചു. എഴാരംക്ക് മുറിപറി.

രു യുദ്ധത്തിനു തക രുക്കങ്ങൾ നേന്തുകുടാതെ സ്വരക്ഷജ്ജുമാത്രമുള്ള ആയുധങ്ങളോടും യുദ്ധസാമഗ്രികളോടും കൂടി ചെറിയ രു സെസന്റത്തിനീരു സഹായത്താൽ മാത്രം തുറ ഗംഭീരമായ രു വിജയം. നേടിയതിനു ക്യാപ്പറിന് മെക്കൻറോയിയെ എത്രത്തനെ അഭിനന്ധിച്ചാലും മതിയാവുന്നതല്ല. ശത്രുകളുടെ ശിഖർ. കണ്ണു ദേപ്പുക മിസ്സർ തോമസ്സിനപോലെ അദ്ദേഹവും പിന്തിരിഞ്ഞു ഓടുകയോ മറ്റൊ ചെങ്കിരുന്നെങ്കിൽ അത് എത്രമാത്രം ആപ്പൽക്കരമായികലാശിക്കുമായിരുന്നു എന്നു വിവരിപ്പാൻ പ്രയാസമാണ്. ആ യുദ്ധത്തിൽ അദ്ദേഹം പ്രദർശിപ്പിച്ച ദൈരുവും സാമർത്ഥ്യവും എല്ലാവരും രുപോലെ പുകഴംതും നുണ്ട്.

യുദ്ധം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം മാപ്പിളമാരുടെ ശവങ്ങളെല്ലാം എടുത്ത് വടക്കുഭാഗത്തു തോട്ടത്തിലുള്ള പുരയിൽ ഇടു ഹൈപ്പിച്ചു. അതോടുകൂടി പട്ടാളക്കാരും മലപ്പറുതേജ്ജു തിരിച്ചു.

ആലിമുസല്ലാരുടെ അന്തഃ

കുറെ ദിവസത്തേയ്ക്ക്⁹ കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ കുഞ്ഞ ഹമ്മദാജി ഉണ്ടാക്കിത്തീർത്ത ചില കൂഴ്സുങ്ങളാതെ മറ്റൊരു തകരാറുകൾ ഒന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നു മുമ്പു സൂചിപ്പിച്ചുവെല്ലാ.

ആഗസ്റ്റ്¹⁰ ഇരുപത്തിരണ്ടാം തീയതി രാത്രി വജാന പൊളിക്കാൻ ലഹരിക്കാർ വരുന്നതിനു മുമ്പായി ഇൻസ്റ്റുക്യൂട്ട് നാരാധാരമനോന്ന് ഫേസ്റ്റിവിൽസ് ഓടിപ്പോയതും പിരോന്നു അദ്ദേഹത്തെ എം. പി. നാരാധാരമനോന്ന് പഴിച്ചതും മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടെല്ലാ. കുഞ്ഞഹമ്മദാജി മണ്ണേരി വന്നു പോയതിനുശേഷം ഇൻസ്റ്റുക്യൂട്ട് തന്റെ വീട്ടിൽത്തന്നെന്നാണ് താമസിച്ചിരുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേഹരക്ഷയ്ക്കായി എം. പി. നാരാധാരമനോന്നിൽ സഹായം അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ച്¹¹ നാരാധാരമനോന്ന് തന്റെ താമസം ഇൻസ്റ്റുക്യൂട്ടുടെ കുടെയാക്കി. ഇവർ ചെറുപ്പ കാലത്ത്¹² സഹപാഠികളും വലിയ സ്കൂളാദിത്തങ്ങാരും ആയതിനാൽ ഇടയ്ക്ക്¹³ അവർ തമ്മിൽ നടന്ന വാക്ക്‌കലാഡണ്ഡാ അവരുടെ സ്കൂളാദിവാദ്ധന്യത്തെ വണ്ണിച്ചിരുന്നില്ല എന്നാണ് തന്നേരാക്കു തോന്നിയത്. എങ്കിലും ഒരു പോലീസ്സ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ കുടെ താമസിക്കുന്നത്¹⁴ മാപ്പിളമാരുടെ ഇടയിൽ നാരാധാരമനോന്നെപ്പറ്റി തന്റെ വാദിലുംരണ്ണയ്ക്കു ഇടക്കാടുകുന്നതാകയാൽ അത്¹⁵ കുടാതെ കഴിച്ചാൽ വേണില്ല എന്നു താൻ എം. പി. യോടു പറഞ്ഞുനോക്കി. ‘‘എൻ്റെ കടമയെ മററുള്ളവരുടെ അഭിപ്രായത്തിനുസരിച്ചു താൻ നിയന്ത്രിക്കാറില്ല, ഒരു കാലത്തും താൻ ബ്രിട്ടീഷുഗവർണ്ണേ ണ്ണിന്റെ ഹിതം നോക്കിയില്ല. ഇക്കാര്യത്തിൽ താൻ മാപ്പിളമാരുടെ ഹിതവും നോക്കുന്നില്ല’’ എന്നാണ് താൻ പറഞ്ഞത്തിന്¹⁶ എനിക്കു കിട്ടിയ മറുപടി. അപ്രകാരം രണ്ടു നാരാധാരമനോന്നാരും കൂടി ഒരുമിച്ചു താമസിച്ചിരുന്ന ദിവസങ്ങളിൽ ഒന്നായ ആഗസ്റ്റ്¹⁷ 29-ാം റാവിലെ സുമാർ ഒപ്പത്തു മണിക്കൂ ഇവർ രണ്ടുപേരുംകൂടി മണ്ണേരി അഞ്ചാടിയിലേയ്ക്കിറങ്ങി. ഇൻസ്റ്റുക്യൂട്ട് മലപ്പുറത്തേയ്ക്കു പോകുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടാണ്¹⁸ പുറപ്പെട്ടിരുന്നതതെ. പുരോക്കുർ യുദ്ധത്തിനും ശേഷം ലഹരിയൊന്നും ഇല്ലാതെ ആ പ്രദേശ

ങ്ങൾ ഏതാണ് സമാധാനത്തിൽ ഇരുന്നതുകൊണ്ട് രോധ് വഴിക്കു് മലപ്പുറത്തേയ്ക്കു് പോകുവാൻ ഇൻസ്പെക്ടർക്കു വലിയ അദ്ദേഹത്തെമാനും. തോന്തിയില്ല. അതുനെ മലപ്പുറത്തേയ്ക്കു് പുറപ്പെട്ട ആ അവസരത്തിൽ അതി യൈകരമായ ഒരു വർത്തമാനം. അവരുടെ ചെവികളിൽ പതിച്ചു. കുഞ്ഞപ്പഹമഭാജിയും സംഘവും പെൺഷ്യൻ ഇൻസ്പെക്ടർ വാൻബഹദുർ ചേക്കുടിയെ കൊന്നു. ആ തല കുറത്തിനേൽക്കുത്തിക്കോർത്തു ഇൻസ്പെക്ടറുടെ നേരെ വരുന്നുണ്ടെന്നായിരുന്നു ആ വർത്തമാനം. വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഉംപ്പുട്ടിരുന്ന മാപ്പിളമാരെ ഇൻസ്പെക്ടർ നാരാധാരമേനോൻ കംന്നമായി ദ്രോഹിച്ചിരുന്നുവെന്നും. അയാളെ യേനിട്ടാണ് മഞ്ചേരി മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിനു പ്രാബല്യം സിഡിക്കാതിരുന്നെന്നും. മാപ്പിളമാർ പുർണ്ണമായി വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. അതിനാൽ ഒരു വിലാഹത്ത് രാജാവായ കുഞ്ഞപ്പഹമഭാജിക്കും. സംഘത്തിനും നാരാധാരമേനോനും കംന്നമായി വൈരം ഉണ്ടായിരുന്നതിൽ അത്ഭൂതമില്ലലോ.

പുക്കോട്ടുർ യുദ്ധത്തിനുവേണ്ടി പോയ കുഞ്ഞപ്പഹമഭാജി അവിടെ ചെന്നപ്പോഴേയ്ക്കും യുദ്ധം ഏതാണ്ടു കഴിഞ്ഞു മാപ്പിളമാർ ഓടിപ്പോവാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നതിനാൽ യുദ്ധത്തിൽ പകുകൊള്ളാതെ പാണ്ടിക്കാട്ടേയ്ക്കും മരും മടങ്ങിപ്പോകുകയാണെതു ചെയ്തിരുന്നത്. അതിനുശേഷം അയാൾ മാപ്പിളമാരുടെ നേരയാണ് തിരിഞ്ഞെത്ത്. പെരിന്തൽമല്ലായിൽ പോയി അങ്ങാടിയിലുള്ള ചില മാപ്പിള പീടുകൾ നശിപ്പിച്ചതിനുശേഷം പതലുംവഴിക്കോ മരും അയാളും പരിവാരങ്ങളും വാൻ ബഹദുർ ചേക്കുടിതാമസിക്കുന്ന ആനക്കയത്തേയ്ക്കു് തിരിച്ചു. ചേക്കുടിശാന്തനും സാത്തപികനും ഹിന്ദുക്കരാക്കും മുസൽമാൻകും ഒരുപോലെ വിശ്വസ്നും വലിയ ഒരു ഗവർമ്മേണ്ടുകേന്നും. ആയ വദ്യവയ്ക്കായികനായിരുന്നു. ചെറുപ്പകാലത്ത് തന്നേയും തന്റെ ബാപ്പയേയും നാട് കടത്തുവാൻ ഉത്സാഹിച്ചുവരിൽ ഒരാൾ ചേക്കുടിയാണെന്ന വൈരം കുഞ്ഞപ്പഹമഭാജിക്കു മുമ്പുതന്നേയുണ്ട്. വേരെ വിരോധങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കും. ആ കാരണങ്ങളാൽ കുഞ്ഞപ്പഹമഭാജി ചേക്കുടിയുടെ പീടിനെ ആകുമിച്ചു. വഴിക്കു തന്ന മരുരു മാപ്പിള ഹഡ്‌കോൺസ്പ്രൈലേ കൊന്തിട്ടായിരുന്നുവെതു അയാളുടെ വരവ്. ഏതു ലഹളക്കാർക്കും ചേക്കുടിയെ ബഹുമാനമാക്കാൻ അദ്ദേഹം ഇവരുടെ വരവുകണ്ടു ലേശം ദേപ്പുട്ടില്ല.

ലഹളക്കാർ വരുമ്പോൾ അദ്ദേഹം മാളികയുടെ മുകളി ലായിരുന്നു. “എന്താ മക്കളെ വേണ്ടത്” എന്നു അവാ തിലിൽ കൂടെ അദ്ദേഹം ലഹളക്കാരോടു ചോദിച്ചു. തോക്കുകൾ കൈവശമുള്ളവരെല്ലാം തോക്കുകൾ ഹാജരാക്കേ ണ്ടൊണ്ടും ഒരു നോട്ടീസ് ഗവർമ്മെണ്ട് അതിനിടയ്ക്കു പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതിയിരുന്നു. അതിനെ സുചിപ്പിച്ചു കൊണ്ടു ലഹളക്കാർ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “ഞങ്ങളുടെ കൈവശം കുറേ തോക്കുകൾ ഉണ്ട്, അതു നിങ്ങളുടെ മുന്പാകെ ഹാജരാക്കാമെന്നു വിചാരിച്ചിട്ടാണ് ഞങ്ങൾ ഇങ്ങാട്ടു പോന്നത്. അത് വാങ്ങിവെച്ചാൽ തരക്കേടില്ല.” ചേക്കുട്ടി ഇതുകേട്ട് “തോക്കുകൾ വാങ്ങുവാൻ എനിക്ക് അധികാരമില്ലല്ലോ. അത് മലപ്പുറത്ത് തുകിടി മുന്പാകെ ഹാജരാക്കേണ്ടതാണ്”. വേണമെക്കിൽ ഒരു തുകുട്ടി നിങ്ങളുടെ കൈവശം തരാം.” എന്നു സമാധാനം പറഞ്ഞു. “എല്ലാം ഇവിടെ തന്നെയാണ് ഞങ്ങൾ ഹാജരാ കുറുന്നത്”, എന്നു പറഞ്ഞു. ചേക്കുട്ടിയെ വെടിവെച്ചതും ഒപ്പമായിരുന്നു. വെടി കൊണ്ടു വീണ ചേക്കുട്ടിയുടെ തല തന്റെ മടിയിൽവെച്ചു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാര്യ നിലവി തീക്കുന്നതിനിടയിൽ ലഹളക്കാർ മുകളിലേജ്ഞു പാണ്ടെ തതി, ഭാര്യയെ അവർ തട്ടിനീക്കി. വെടികൊണ്ടു വീണ ദേഹ തതിൽനിന്നു തല മുറിച്ചു വേറെയെടുത്ത് ആ തല കുറ തതിമേൽ കോർത്തുകൊണ്ടാണ് അവർ മഞ്ഞരിക്കു പിന്ന യാറു ചെയ്തു.

ഈ നിലയില്പുള്ള കുഞ്ഞഹമഡാജിയുടെ വരവു കേട പ്പോൾ ഇൻസ്പുക്രക്കും നാരാധണമേന്നോന്നും വലിയ പരി ശ്രേം ഉണ്ടായി. എന്താണ് വേണ്ടതെന്നോണ്ടാതെ അധ്യനായി നിന്നിരുന്ന അധ്യാളെ എം. പി. റണ്ടു നാഴിക വടക്കുള്ള മേലാകം എന്ന പ്രദേശത്ത് കൊണ്ടുപോയി ഒരു നായർ ഗ്രഹത്തിൽ ഒളിപ്പിച്ചു. ഇപ്പോൾ മദിരാശിയില്പുള്ള യോക്കർ പരശുരാമൻ എന്ന ആളും ഇവരുടെ കൂടെ ഉണ്ടായിരുന്നു എന്നാണ് വർത്തമാനം. ഇൻസ്പുക്രക്ക് അനുരാത്രി ചില കാട്ടുവഴികളിൽകൂട്ടി വേഷച്ചുനന്നായി മലപ്പുറതേജ്ഞു പോയി രക്ഷപ്പെടുകയും ചെയ്യു.

കുഞ്ഞഹമഡാജിയും സംഘവും ഇൻസ്പുക്രരുടെ വീടിൽ ചെന്നപ്പോൾ അധ്യാളെ അവിടെ കണ്ടില്ല. ആ വീടിൽ പല നാശങ്ങളും അവർ ചെയ്യു. അതിനുശേഷം അവർ മുൻ സീഹമുഖിയിൽ പോയി. അതു തീവെച്ചു നശി പ്പിച്ചു. ഉച്ചതിരിഞ്ഞതോടുകൂട്ടി കുഞ്ഞഹമഡാജി മഞ്ഞരി വിടുകയും ചെയ്യു. അപ്പോരാത്രണ കോഴിക്കോട്ടുള്ള

കോൺഗ്രസ്സ്—വിലാഹത്ത് പ്രവർത്തകരാർ ലഹള ദത്തുക്കാ നായി പല ശ്രമങ്ങളും ചെയ്തിരുന്നു. ഹിന്ദു—മുസ്ലിം നേതാക്കരാർ പ്രീടിതായ പല ലഭ്യപത്രികകളും അവർ ധാരാളമായി വിതരണം ചെയ്തു. മഞ്ചേരി മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിലേജ്യു വരുവാൻ സംസ്ഥാന കോൺഗ്രസ്സ് കമ്മിറ്റി സിങ്ക്രി കേശവമേനോനും മറ്റും ചുറപ്പടക്കു കൊണ്ടോടിയിൽ എത്തിയെക്കിലും വഴിക്കുള്ള തടസ്സങ്ങളാൽ മുന്നോട്ടു പോകാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ മടങ്ങേണ്ടിവന്നു. അതിനുശേഷം ആലിമുസ്ലിയാരെ കണ്ണു സമാധാനിപ്പിക്കാൻ അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അതിനായി കലക്കറോട് അനുവാദം ചോദിച്ചു. കലക്കർ അനുവാദം നൽകി. മലബാറർ ലഹളജ്യു കാരണഭൂതക്കാർ മലബാറിലെ കോൺഗ്രസ്സ്—വിലാഹത്ത് പ്രവർത്തകരാഡാണെന്ന് കോടതികളിൽ തെളിയിപ്പാൻ അധികൃതക്കാർ പല ശൈരമ്പ്രയത്തങ്ങളും ചെയ്തിട്ടുണ്ടുകിലും ആയത് ഒരു പുനരാലോചനയാണെന്നും ഈ സംഗതി ദുഷ്ടാന്തപ്പെടുന്നത്.

സുമാർ പതിനേണ്ടോളം കോൺഗ്രസ്സ് വിലാഹത്ത് പ്രവർത്തകക്കാർ കലക്കറോട് അനുവാദപ്രകാരം തിരുരഞ്ഞാടിക്കു പോയി. അവർക്കെല്ലാം പാസ്സ് കൊടുത്തിരുന്നു. പോകുന്ന വഴിക്കു മാപ്പിളമാർ അവരെ എതിരോടു വേണ്ടുന്ന ഉപചാരങ്ങൾ എല്ലാം നൽകി. കേശവമേനോൻ, ഗോപാലമേനോൻ മുതലായവർ ആലിമുസ്ലിയാരെ കണ്ണു.

കോൺഗ്രസ്സ് വിലാഹത്ത് പ്രവർത്തനക്കാർ സമാധാനത്തിനു ചെയ്ത ഈ ഉദ്യമം കൂണ്ടലെവിക്കും ലവക്കുടിക്കും ഒട്ടും രൂചിച്ചില്ല. കേശവമേനോൻ മുതലായവർ മുകളിൽ നിന്നു താഴെ ഇന്തീയപ്പോരതനെ മാപ്പിളമാരുടെ പ്രക്രിയാറിയതായി കണ്ണു. ഉടനെ തിരിച്ചുപോകുന്നതാണ് നല്ലതനും അവർക്കു ബോധ്യപ്പെടു. പോവുന്നോരും മാറ്റുർ എം. പി. ഗോവിന്ദമേനോൻറെ സഹോദരനായ എം. പി. നാരായണമേനോൻറെ ഗർഭിണിയായ ഭാര്യയെയും കുട്ടികളെയും അവർ കൊണ്ടുപോന്നു. ഈ പ്രവർത്തകരാർത്തനെ ആണും ആ സ്കീയെ ഡോലിയിലെടുത്തു കൊണ്ടുവന്നത്.

ആഗസ്റ്റ് മാസം 28-ാം തീയതി ഒരു ബ്രിട്ടീഷുപട്ടാളത്തിന്റെ കമാണ്ഡറായ ദൈ. ഡാമ്പിയു. റാഡ്യോഫോൺ. മലപ്പുറം തുക്കിടിയായ ടി. ആസ്റ്റുന്നും താഴെ ചേർത്ത വിളംബരം. പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയായി കണ്ടിടില്ല. എക്കിലും ആലിമുസ്ലിയാർ കീഴശാത്തുങ്ങാത്തപക്ഷം മന്ത്രി. പള്ളിയും

മറും അടങ്ങിയ തിരുരണ്ടാടി നഗരം മുഴുവൻ വെടിവെച്ചു തകർക്കുമെന്നും മറും പ്രവ്യാപനം ചെയ്തു എത്ര സാഹസ മാണന്നും അതു മാപ്പിളമാരുടെ മനസ്സിൽ എന്നെല്ലാം തെററിഡാരണയ്ക്കും നിരാഗയ്ക്കും വഴിയാക്കിയെന്നും കാണിക്കുവാൻവേണ്ടി ഇവിടെ ചേർക്കാം:

‘‘പ്രിട്ടിഷ്യസെസന്നും തിരുരണ്ടാടിയിൽ കടക്കാൻ ഭാവിക്കുന്നു. ഇതിനു ധാതനാരു തകസ്സുവും ചെയ്യുപോക രൂതെന്നു മാത്രമല്ല എല്ലാ സഹായങ്ങളും ചെയ്യുകൊടുക്കേണ്ടതാണെന്നും എല്ലാവരെയും ഇതിനാൽ താക്കീതാക്കുന്നു. പള്ളികളിൽനിന്നു അതിലുള്ളവർ എതിർത്തി ലൂതെ പള്ളികളുടെ നേരെ വെടിവെക്കുയോ വേരൊപ്പകാരം നാശം വരുത്തുകയോ ചെയ്യുന്നതല്ല. എരുകുന്നൻ എന്ന പാലത്തു് മുലധിൽ ആലിമുസലിയാർ 1921 ആഗസ്റ്റ് മാസം 30—ാം ചൊംഘാഴ്ക്കാലത്തു് 9 മൺിക്കു മുസ്ബായിരു വെളുത്ത തുണി വീശിക്കോണു് തിരുരണ്ടാടിക്കും വേദാരയ്ക്കും ഇടയിലുള്ള പുഴവക്കരത്തുവന്നു പ്രിട്ടിഷ്യസെസന്നതിനു കീഴടങ്ങി നേരിട്ട് ഹാജരാകാത്തപക്ഷം തിരുരണ്ടാടി നഗരം വലിയ തോക്കുക്കാണു് വെടിവെച്ചു പൊളിക്കുന്നതാണു്. ആലിമുസലിയാരുടെ കുടെ പത്തിൽ അധികം ആരം വരാൻ പാടില്ല. ബാക്കിയുള്ളവർ അവരവരുടെ വീട്ടിൽതന്നെ ഇരിക്കേണ്ടതും കൈവശമുള്ള ആയുധങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നോരാ ഹാജരാക്കി കൊടുക്കുകയും വേണു്’’

ഈ വിളംബരത്തിന്റെ കോപ്പികൾ ഏറ്റനാട്ടിൽ മുഴുവൻ വിതരണം ചെയ്യു. മണ്ണവരിയിൽവെച്ചാണു് എനിക്കു ഇതു കിട്ടിയതു്. ആലിമുസലിയാരുയും തിരുരണ്ടാടികാരേയും വിവരം അറിയിപ്പാനാണുകൂണിൽ അതു അവിഡേയും അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിലും വിതരണം ചെയ്യാൽ മതിയായിരുന്നു. പക്ഷേ, അങ്ങിനെ ചെയ്യാൽ പുക്കോട്ടുർധും കഴിഞ്ഞശേഷം അല്ല. ഒന്നടണ്ഡിയ മാപ്പിളമാരെ രണ്ടാമതും ഇളക്കുവാൻ സാധിക്കാതെ വരുമല്ലോ.

30—ാം തിഞ്ഞതിയും 31—ാം തിഞ്ഞതിയും തിരുരണ്ടാടിയിലുള്ള സംഭവങ്ങളെ പറി ഗവർമ്മെന്റു രൂ കമ്മുനിക്കേയിൽ ഇരുന്നു പറയുന്നു: തിരുർന്നിനും മലപ്പറമ്പിൽത്തുനിനും രണ്ടു വഴിക്കായി പട്ടാളം തിരുരണ്ടാടിക്കു് മാർച്ച് ചെയ്യു. 30—ാം വെക്കുന്നേരം അവർ കീഴക്കെ പള്ളി വളഞ്ഞു. പള്ളിയിൽ അനവധി മാപ്പിളമാർ ഉണ്ടായിരുന്നു. പള്ളി നശിപ്പിക്കരുതെന്ന വിചാരത്തിനേൽ അന്നു പള്ളിയുടെ നേരെ വെടിവെച്ചില്ല. 30—ാം തീയതി ഒപ്പതെ

മുകാൽ മണിക്കു ലഹളകാർ ഇങ്ങോട്ടു വെടി തുടങ്ങി. പിന്ന അവർ പുരത്തുചാടി പട്ടാളക്കാരെ എതിർത്തു. ഇരുപത്തിനാലു ലഹളകാർ മരണപ്പെട്ടു. ആലിമുസലിയാർ അടക്കം നാലുത്തിരണ്ടു പേര് കീഴടങ്ങി. പതിനാറു തോക്കുകളും അധികം വാളുകളും കുറെതിരകളും കിട്ടി.”

ഇങ്ങനെ ചുരുങ്ങിയ വിവരണം മാത്രമാണു ഗവർമ്മേണ്ടുഭാഗത്തു് നിന്നു പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതീടുള്ളതു്. 21-ാം തീയതിക്കുശേഷം തിരുരങ്ങാടിയിലുണ്ടായ സംഭവങ്ങളെ ലവക്കുടി നല്പവല്ലും വിസ്തരിക്കുന്നുണ്ടു്. അധാര പറഞ്ഞ തുക്കുടെ ഇവിടെ ചേർക്കുന്നതു് വായനക്കാർക്കു റസകരമായിരിക്കും:

“കുറച്ചു ദിവസം കഴിഞ്ഞു കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു കേശവമേനോൻ മുതലായവർ വന്നിരുന്നു. തന്നേരാ കൊലക്കുററം ചെയ്തിരുന്നവരായതുകൊണ്ടു് തന്നുള്ള കിട്ടിയാൽ കൊല്പാതെ വിടില്ല എന്നു തീർച്ചയുള്ളതുകൊണ്ടു് തന്നേരാ കീഴടങ്ങുവാൻ സമ്മതിച്ചില്ല. താൻ പറഞ്ഞതാൽ തന്ന ഒരു സമയം സമ്മതിക്കില്ലോ എന്നുള്ള സംശയം വന്ന തുക്കൊണ്ടായിരിക്കും. ആലിമുസലിയാർ, തന്നാൽ സമാധാനപ്പെട്ടതീ നിർത്താൻ സാധിക്കില്ലെന്നു പറഞ്ഞതു്. അതിന്നുശേഷം പട്ടാളക്കാർ വന്നുചേർന്നതു് ഒരു ദിവസം വൈകുന്നേരമാണു്. അപ്പോൾ ജമായതു് പള്ളിയിൽ നുറോളും ആളുകൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ഡാതിലുകളും അടയ്യാനായി മുസലിയാർ പറഞ്ഞപ്രകാരം അടച്ചിരുന്നു. ഒരാൾ പള്ളിയിലുള്ളവരോടു് പുരത്തിരഞ്ഞുവാനു് അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ പോരുവാനു്. അങ്ങനെ ചെയ്യാൽ ആരെയും ഉപദ്രവിക്കയില്ലെന്നു് വിളിച്ചുപറഞ്ഞു. അതു് സുപ്രധാനാണെന്നു് തോന്നുന്നതു്. അപ്പോൾ ആലിമുസലിയാരുടെ ആവശ്യപ്രകാരം അത്തന്ത്കുട്ടി “തന്നേരാ കണ്ണതിക്കുടിച്ചു രാവിലെ പുരത്തിരഞ്ഞാം” എന്നു പറഞ്ഞു. അങ്ങനെ ചെയ്യാൽ മതി എന്നു സമ്മതിച്ചു തന്നേരാ കണ്ണതിവെയ്യുവാനുള്ള ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്യു. കൊല്പു മെന്നു നിശ്ചയമുള്ളതുകൊണ്ടു് ഞാനും കുഞ്ഞലപവിയും കീഴടങ്ങുവാൻ തയ്യാറില്ലെന്നു് പറഞ്ഞു. കൊന്നുകളയും മെന്നു തീർച്ചയുണ്ടകെതിൽ ഒഴിഞ്ഞുമാറുവാൻ നിറുത്തിയി ല്ലെന്നു കണ്ണാൽ സ്വയരക്ഷയ്യുവേണ്ടി എതിർക്കുന്നതിനു വിരോധമില്ലെന്നു ആലിമുസലിയാർ പറഞ്ഞു. അപ്രകാരം ഞാനും കുഞ്ഞലപവിയും മററു ചിലരും തുമ്പങ്കയി ല്ലെന്നു തീർച്ചപ്പെട്ടതീ. ആലി മുസലിയാരും അധികം ആളുകളും കീഴടങ്ങുവാനാണു് തീർച്ചപ്പെട്ടതീയതു്.

രാത്രി നിന്മാരം കഴിഞ്ഞു റാത്തീവു് ചൊല്ലിക്കൊണ്ടിരി കുമ്പോൾ പട്ടാളക്കാർ പള്ളിക്കു വെടിവെച്ചു. കണ്ണി ഉണ്ടാക്കിയിരുന്ന കൂട്ടർക്കു അതു ഉണ്ടാക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. അങ്ങനെ എല്ലാവരും യേതേതാട്ടകുട്ടി പട്ടിണികീടന്നു. വെടിവെച്ചതു് ഞങ്ങൾക്കു് സഹായിപ്പാൻ വേണ്ടാളുകൾ വരുന്നുണ്ടെന്നു പട്ടാളക്കാർ സംശയിച്ചാണു് എന്നു പിറേന്നു രാവിലെ വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. രാത്രി കണ്ണികഴിപ്പാൻ സാധിക്കാത്തതുകൊണ്ടു് കണ്ണി കുടിച്ചു പുറത്തിറങ്ങാം എന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു. അതിനു സ്ഥാ തികയൈല്ലെന്നു് പുറത്തിറങ്ങിയില്ലെങ്കിൽ പള്ളിക്കു വെടി വെയ്യുമെന്നുമായിരുന്നു മറുപടി. പുറത്തിറങ്ങിയാൽ വെടിനിർത്തു. എന്നു വിചാരിച്ചു പടിപ്പുരയുടെ വാതിൽ തുറക്കുവാനായി ആലിമുസലിയാർ പറഞ്ഞു. ആരോ ഒരാൾ വാതിൽത്തുറന്നു. വാതിൽ തുറന്നവനു് അതിന ടുത്തു നിന്നിരുന്നവരും വെടിക്കൊണ്ടു വീണ്ടു. പള്ളിയുടെ മുകളിൽനിന്നവരിൽ ചിലരും വെടിക്കൊണ്ടുവീണ്ടു. അവർ അങ്ങാട്ടു വെടിവെയ്യുകയും ചെയ്തു. മുകളിലിരുന്നവർ എതിർക്കുവാൻ ഒരുങ്ങിയവരായിരുന്നു. ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ മണ്ണവരി ജയിലിൽനിന്നു ചാടിയ അവും കുട്ടി തിരുത്താടിയിൽ വന്നുകുടിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. തിരുത്താടിക്കു വന്നശേഷം കുഞ്ഞലവിയോടു മാപ്പി ചോദിച്ചു അയാളുമായി ലോഗ്യമായി. അവനും ഈ കുടിത്തിൽ പള്ളിയിലുണ്ടായിരുന്നു. ആലി മുസലിയാർ വെടിക്കണ്ടപ്പോൾ പള്ളിമുകളിൽനിന്നു വെള്ളക്കാടികാണിപ്പാനായി ഒരാളെ കയറ്റി. അതിനുമുമ്പുതന്നെ എതിർക്കാനുള്ളവരോടു് പുറത്തിറങ്ങുവാൻ കുഞ്ഞലവി പറഞ്ഞപ്രകാരം കുഞ്ഞലവിയും അവുംകുട്ടിയും മറ്റു ചിലരും പുറത്തെയ്യു ചാടി. ഞാൻ അക്കുട്ടത്തിൽ ചാടിയില്ല. വെള്ളക്കാടി കാണിച്ചപ്പോൾ വെടിനിർത്തി. ആലിമുസലിയാരും മറ്റും തെക്കുണ്ടാഗത്തുള്ള പടിപ്പുരതുറന്നു പുറത്തെയ്യുണ്ടായി. ഈരണ്ടാളുകളായി ധാതോരും ആയുധവും ഇല്ലാതെ വരണ്ണമെന്നു് പട്ടാളക്കാർ പറഞ്ഞപ്രകാരം ഇരണ്ടാളുകളായി ചെന്നു. ചെല്ലുന്നവരെ പിടിച്ചു കെട്ടുന്നതു് കണ്ടു. ഞാൻ വടക്കും ഭാഗത്തുള്ള പന്നകാടായ കുന്നിലേയ്യുണ്ടായി, എന്നാട്ടുകുട്ടി പലരും അവിടേയ്യുണ്ടായി. അപ്പോഴേയ്യും നേരം ഉച്ചതിരിഞ്ഞിരുന്നു. രാത്രിയാവുന്നതുവരെ അവിടെ തന്നെയായിരുന്നു. പട്ടാളക്കാർ പള്ളിക്കൽനിന്നു പോയി എന്നു തോന്തിയതിനുശേഷം കാട്ടിൽനിന്നു പോവുകയും ചെയ്തു.”

30, 31 തിയ്യതികളിൽ തിരുത്രണാടിയിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങളെ പററി ഒരുവിധം സുക്ഷ്മമായ വിവരം മേൽപ്പറഞ്ഞത് തിൽനിന്നു വായനക്കാർക്ക് "ഉഷഹിക്കാവുന്നതാണ്". ഈ സംഭവത്തിന്നുശേഷം പട്ടാളക്കാർ തിരുത്രണാടിയിൽനിന്നു മടങ്ങിപ്പോകുന്ന വഴിക്കു അവർ വേദ്ധരു അഞ്ചാടിയിൽ മറുള്ള അന്നേകം മാപ്പിള വീടുകളും പീടികകളും തീവ്യച്ചു നശിപ്പിച്ചു. ആ ആകുമണ്ണങ്ങളെല്ലാം അതിശ്ലോരമായ മററാരു ലഹരിയ്ക്കു കാരണമായിത്തീരുകയും ചെയ്യു.

ആലിമുസലിയാരെ മാർഷ്പൽ ലോ കോടതി വിചാരണ ചെയ്യു. ഗവർമ്മെണ്ടു ഐലിച്ചിരുന്ന എ. വി. ബാലകൃഷ്ണ മേനോനായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിൻറെ ഭാഗം വകീലായി കേൾപ്പ് "നടത്തിയിരുന്നത്". കേൾപ്പിൻറെ മദ്ധ്യത്തിൽ തനിക്കുവേണ്ടി ആ വകീൽ യാതൊരു ഏതിൽ ചോദ്യവും ചെയ്യേണ്ടെന്നു ആലിമുസലിയാർ പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം കോടുത്ത സ്കൂറർമെൻറും മേൽപ്പറഞ്ഞ ലവക്കുടിയുടെ സ്കൂറർമെൻറും തമ്മിൽ ഏതാണ്ട് സാമ്യമുള്ളതിനാൽ ആലിമുസലിയാരുടെ സ്കൂററുമെൻറു ഈവിടെ പകർത്തുന്നില്ല.

മാർഷ്പൽ കോടതി ആലിമുസലിയാരെ നവംബർ 5നു തുക്കിക്കൊല്പുവാൻ വിധിച്ചു. 1922 ഫീഡ്രൂറി 17-ാം കോയപ്പത്തുർ ജയിലിപിൽവെച്ചു തുക്കിക്കൊല്പുകയും മേട്ടു പാളയും റോഡിനടുക്കുക്കു അയാളെ മരച്ചെയ്യുകയും ചെയ്യു. ആലിമുസലിയാരുടെ തുക്കലോടുകൂടി കലാപ നാടക ത്തിലെ നീനാംഗം അവസാനിച്ചു. അധിക്കരിക്കാൻ അല്ല. നയത്തോടും ഭയയോടും വിവേകതോടും പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നുവെക്കിൽ ഒരു റണ്ടാംഗം ഇല്ലാതെ തന്നെ ഈ കലാപം അവസാനിക്കുമായിരുന്നു. പക്ഷേ, അതിന്നു മലബാർ നിവാസികൾക്ക് ഭാഗ്യമുണ്ടായില്ല.

and others, including myself, who thought it was important to see what would happen if we did not do anything. We were not alone. Other states had similar experiences. The state of Michigan, for example, had a referendum on the issue in 1996, and voters rejected it by a wide margin. In addition, the Center for Health Policy and the Office of the White House, among other groups, conducted a study of the proposed legislation. The study found that the proposed legislation would have been ineffective in addressing the problem of uninsured individuals, and that it would have been very costly. The study also found that the proposed legislation would have been ineffective in addressing the problem of uninsured individuals, and that it would have been very costly.

After the study was completed, the House of Representatives passed the bill. The Senate, however, did not pass the bill. Instead, the Senate passed a bill that was very similar to the one that had been passed by the House. The Senate bill, however, contained some changes. One change was that the Senate bill required that the insurance companies provide coverage to all individuals, regardless of their income level. Another change was that the Senate bill required that the insurance companies provide coverage to all individuals, regardless of their income level. This change was made because the House bill did not require that the insurance companies provide coverage to all individuals, regardless of their income level. The Senate bill also required that the insurance companies provide coverage to all individuals, regardless of their income level. This change was made because the House bill did not require that the insurance companies provide coverage to all individuals, regardless of their income level.

The Senate bill was passed by the Senate, and it was signed into law by the President.

The bill was then sent to the House of Representatives, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the Senate, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the House of Representatives, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the Senate, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the House of Representatives, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the Senate, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the House of Representatives, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the Senate, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the House of Representatives, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the Senate, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the House of Representatives, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the Senate, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the House of Representatives, where it was passed by a large majority.

The bill was then sent to the Senate, where it was passed by a large majority.

ମୁଦ୍ରଣ କେନ୍ଦ୍ର

etica e com-

ശാന്തത

ആലീമുസലിയാർ കീഴടങ്ങിയതോടുകൂട്ടി പഹളകൾ എങ്ങും കേരാക്കാതായി. കൊള്ളുകൾ തീരെ നിന്നു. തീവണ്ണികൾ ശരിക്ക് ഓടിത്തുടങ്ങി. ദൈഖിപ്പശന്താനാഡാഡോ മാപ്പിളമാരെ കാണാതെയായി. പഹളക്കാരെ യെപ്പേട്ട് ഓടിപ്പോയിരുന്ന ചില ഹിന്ദുകൾ തങ്ങളുടെ ദിക്കുകളിലേയ്ക്ക് മടങ്ങിത്തുടങ്ങി. കുഞ്ഞഹമ്മദാജിയുടെ യാതൊരാച്ചപ്പാടും കേരാപ്പാനില്ല. അധാരം പാണ്ടിക്കാട്ടി നടുത്ത് എതോ കാട്ടിലൊളിച്ചു പാർക്കുകയാണെന്ന ഉംഗം. നാട്ടിൽ പരന്നു. പഹളയ്ക്ക് രൂദാഡിയ മാപ്പിളമാർകൂട്ട് പിരിഞ്ഞു. അവരിൽ പലരും പഹളയെ ആക്കേഷപിക്കാൻ തുടങ്ങി. തകരാറുകൾ നേന്നു. ഇല്ലെന്ന് ഗവർമ്മണം പ്രവ്യാപനം ചെയ്യു. സ്ഥിതി ശാന്തമായിട്ടുണ്ടു് വൈശ്രോധി അവർകളും ഹോംമെന്റർ സർ വില്യം വിൻസെൻസ് അസംഘടിയിൽ പ്രസ്താവിച്ചു. പഹളക്കാരുടെ ശക്തിയെല്ലാം കുറയിച്ചുവെന്നും സംഘം ചേർന്നു യാതൊരു പഹളയ്ക്കും ഉണ്ടാകുന്നതല്ലെന്നും ‘മദ്രാസ്’ മെയിൽ ഉറപ്പായി പറഞ്ഞു. കമ്പികളുടെ കെടുകൾ എല്ലാം തീർന്നു. തപാലാപ്പീസുകൾ മുൻറീതിയിൽതന്നെ പ്രവൃത്തി തുടങ്ങി. പല മാപ്പിളമാരെയും അറസ്റ്റ് ചെയ്യു. യാതൊരു തടസ്സവും എതിർപ്പും ഉണ്ടായില്ല. പട്ടാളം എറിനാടു ചുററിസ്വരിച്ചു. ഹിന്ദുക്കാരക്ക് യേംപോയി. മാപ്പിളമാർക്ക് യേം ആരാഭിച്ചു. എക്കില്ലും ഒരു ദിവസിന്നു. ഇങ്ങനെ സപ്പാംബുൾ നേനാംതീയതി മുതൽ 12-ാം തീയതി വരെ കഴിഞ്ഞുകൂട്ടി.

പക്ഷേ, ഈ ശാന്തത, വരുവാൻ പോകുന്ന വലിയ കൊടുക്കാറിന്നു മുമ്പുള്ള ഒരു ശാന്തയായിട്ടാണ് പിന്നീടുള്ള അനുഭവംകാണു് ബോധ്യപ്പേട്ടത്. മാപ്പിളമാരെ നിരാശയ്ക്ക് തീരെ വശഗരാക്കിയ പല സംഗതികളും അക്കാലത്തു സംഭവിച്ചു. അവയെപ്പറ്റി അല്ലമൊന്നു് വിവരിക്കാം.

പട്ടാളനിയമത്തിന്റെ കാംപ്യൂട്ടേല്ലപ്പറ്റി പലർക്കും അറിയാം. എറിനാടു്, പൊന്നാനി, കോഴിക്കോടു്, വള്ളുവ

നാട്, വയനാട് ഈ താലുക്കുകളിലായിരുന്നു പട്ടാളനിയമം നടപ്പിൽ വരുത്തിയിരുന്നത്. ആഗസ്റ്റ് 29-ാം തിയ്യതി ഈ താലുക്കുകളിൽ ഈ നിയമം വിളംബരം ചെയ്യപ്പെട്ടു. സപ്പംബർ ആദ്യത്തീൽ കലക്കർ വേരു ചില നോട്ടീസുകൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തി. അവ താഴെ ചേർക്കുന്നു:

“1921-ലെ 11-ാം നറ്റ് ഓർഡിനൻസ് 5-ാം വകുപ്പിന് കീഴിലുള്ള 2-ാം നമ്പർ കല്പന.

കോഴിക്കോട് മുൻസിപാലിററിയിലും അതിനു ചുറുമുള്ള അംഗങ്ങളിലും താമസിക്കുന്നവരും ഏറനാട്, വള്ളുവനാട്, പൊന്നാനി ഈ താലുക്കുകളിൽ സാധാരണ യായി താമസിക്കുന്നവരും അവിടങ്ങളിൽനിന്നു വരുന്ന വരും. ആയ യാതൊരു മാപ്പിളമാർക്കും താമസിക്കാനുള്ള യാതൊരെപ്പാടും ചെങ്കുകൊടുക്കരുതെന്ന്” പട്ടാളനിയമം പാസ്സാക്കിയ പ്രദേശങ്ങളിലെ മിലിട്ടറി കമാണ്ടറുടെ അധികാരപ്രകാരം നാം ഇതിനാൽ കല്പിക്കുന്നു. ഏറനാട്, വള്ളുവനാട്, പൊന്നാനി ഈ താലുക്കുകളിൽ താമസക്കാരായ വല്ല മാപ്പിളമാരും തങ്ങളുടെ അടുക്കെ താമസിക്കാനോ സക്കെതം. പ്രാപിപ്പാനോ വന്നാൽ ആ വിവരം ഉടനെ ഏറിവും അടുത്തുള്ള പോലീസ് ഫൌജിറിക്കുന്നിൽ അറിയിക്കണമെന്ന് എല്ലാ വീടുകാരാടും ഇതിനാൽ കല്പിക്കുന്നു. മേപ്പടി കല്പന അനാദരവും ചെയ്യുന്നവർക്കും മാർഷ്യൽ നിയമം റഗുലേഷ്യനിൽ വിധിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ശിക്ഷ കൊടുക്കപ്പെടുന്നതാണ്.

ഇ. എഫ്. തോമസ്, ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്റ്റ്രേറ്റ്.

“1921-ലെ 11-ാം നറ്റ് ഓർഡിനൻസ് 5-ാം വകുപ്പുപ്രകാരമുള്ള ഒന്നാംനമ്പർ കല്പന.

ഈ മജിസ്റ്റ്രേറ്റോ സബ് ഇൻസ്പെക്ടരിൽ താഴെയല്ലാത്ത പോലീസ്സുദ്ദേശസമന്നാ കൊടുത്തതായ പാസ്സാടുകുടിയില്ലാതെ മാർഷ്യൽ നിയമം പ്രബലപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന കോഴിക്കോട്, ഏറനാട്, വള്ളുവനാട്, പൊന്നാനി ഈ താലുക്കുകളിൽനിന്നു മാപ്പിളമാർക്കും തീവണ്ടിവഴിയായി വീടുകൊണ്ടുവരുന്ന അവിടങ്ങളിലേപ്പാടും പ്രവേശിപ്പാനോ പാടുള്ളതെല്ലാം മാർഷ്യൽ നിയമം പ്രബലപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളിലെ മിലിട്ടറി കമാണ്ടറുടെ സഹത്പ്രകാരം നാം ഇതിനാൽ കല്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇ. എഫ്. തോമസ്, ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്റ്റ്രേറ്റ്.

(മേപ്പടി പ്രദേശങ്ങളിലെ മിലിട്ടറി കമാണ്ഡറായി നിശ്ചയിച്ചിരുന്നത് മേജർ ജനറൽ ബർനഹം റൂഗുവാർട്ടിനെ ആയിരുന്നു.)

മേപ്പടി റണ്ട് കല്പനകളും മേപ്പടി താലുക്കിലെ മാപ്പിള മാരെ കുട്ടിൽ അടച്ചിട പോലെ ബന്ധിച്ചു. ആഗസ്റ്റ് ഒന്നു വിലാസ് പട്ടാളം. തിരുരങ്ങാടിയിൽനിന്ന് മലപ്പുറം വഴിക്കും ഏറനാട്ടിലേജ്ഞും പ്രവേശിച്ചത്. അതോടുകൂടി അറീസുകളും തുടങ്ങി.

കുറം ചെങ്കുമ്പിളമാർ എല്ലാം യൈപ്പെട്ട് ഒളിവിലായിരുന്നു. കുറം ചെങ്കുമ്പിളവർ നിരപ്പരാധികളെന്ന വിശ്വാസത്താൽ അവരുടെ പിടുകളിൽ തന്ന ഇരുന്നു. അക്കാലത്തുണ്ടായ അറീസുകൾ കുറം ചെങ്കുമ്പിളവരെന്നും ചെങ്കുമ്പിളവരെന്നും ഉള്ള വ്യത്യാസത്തെ അല്ല അസ്പദിച്ചിരുന്നത്. കല്ലിൽ കണ്ണ മാപ്പിളമാരെല്ലാം കുറംകാർ തന്നെ. അവരുടെ പിടുത്തവും ശിക്ഷയും ഏതാണും പ്ലം. തന്നെന്നും അവരുടെ വിചാരണചെങ്കുമ്പിളവും പല മജിന്റുട്ടുമാർക്കും ഓനാംഷാല്പും അധികാരം. നൽകിയിരുന്നു. പിചാരണങ്ങും ഹാജരാക്കപ്പെട്ട മാപ്പിളമാർ വല്ലവരും രക്ഷപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടോ എന്നും സംശയമാണ്. കുറംകാരന്നെല്ലന്തോം തെളിയിപ്പാൻ കേസ്റ്റിലെ പ്രതികരംകും തീരെ അസാഡ്യമായിരുന്നു. ഓരോ കുറംത്തിനും ഇണ്ണെങ്കാലപ്രകാരം 14—ഉം 20—ഉം കൊല്ലുത്തെ ശിക്ഷ ഇവരിൽ പലർക്കും വിധിച്ചുകൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. അറീസും ശിക്ഷകളും ഓന്നും രണ്ടും. ആയിട്ടു ഇരുന്നും മുന്നും ആയിട്ടായിരുന്നു. നാട് വിടു പോവാൻ പാടില്ല. വീടിൽ താമസിപ്പാൻ പാടില്ല. കുറംകാരാണെങ്കിലും അഞ്ചുകിലും അറീസും ചെങ്കുമ്പിളും. ശിക്ഷിക്കും. തെളിവും കൊടുപ്പാൻ നിപുഞ്ഞിയില്ല. കൊടുത്താൽതന്നെ കാര്യവുമില്ല. കിട്ടുന്ന ശിക്ഷ മരണത്തേക്കാരാണാസഹ്യം. അറീസും ചെങ്കുമ്പിൾ റിമാണ്ടിൽ കിടക്കുന്ന കാലം അതിലും അസഹ്യം. 10 പേരെ ഇടാവുന്ന മുറിയിൽ 50, 100 ആളുകളെ കുത്തിത്തിരക്കി തള്ളുന്നു. ഇതു അനവധി തടവുകാരെ ഇടാൻ വേരെ സ്ഥലങ്ങളില്ല. അവർക്കും ഇരിപ്പാനോ കിടപ്പാനോ ഇടമില്ല. ക്ഷേമവും, മുത്രവിസർജ്ജനവും, മലവിസർജ്ജനവും അവിടെതന്നെ. ശ്രദ്ധച്ചമില്ല. കുളിയില്ല. അതിനുള്ള സൗകര്യങ്ങളുമില്ല. ശിക്ഷ കഴിഞ്ഞാൽ കൊണ്ടുപോകുന്നത് വായുസ്വാരമില്ലാത്ത ഗുഡ്‌സ് വാഗ്മണി വണിയിൽ. അവിടെ അന്ത്യവാനോ നീങ്ങുവാനോ ഇടമില്ല. ശ്വാസം കഴിപ്പാൻ വായുവില്ല. തന്നെ കല്ലുകൾക്കും

കൊണ്ടുപോയ വണ്ണിയിൽ ഒരു പ്രാം എന്തോ ഒരു റൈറിൽവേ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ കോഴിക്കോട്ടുവെച്ച്⁹ തുറന്നു തന്നതിനാലാണു് ചിലർ ശ്രാസ്സമുട്ടി മരിക്കാതിരുന്നതു്, എന്നു് കേളപ്പെട്ടനായർ പറഞ്ഞരിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഈ വിധം സകാട്ടങ്ങളിൽനിന്നു് ഒരു മാപ്പിളയു് ഷഡിവാകയില്ലെന്നു് അറിപ്പിൾറി സ്പാവം കണ്ണു് മാപ്പിളമാർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി.

അതിരിക്കേണ്ട, ഈ നമുക്കു് അപ്പേന്നേരത്തേയ്ക്കു് പട്ടാളത്തെ പിന്തുടരാം. പട്ടാളം കടന്നുപോയായിൽ വഴിക്കുള്ള നിവാസികരക്കു് സാധാരണ കാലത്തുതനെ പല ദ്രോഹങ്ങളും ബുദ്ധിമുട്ടുകളും നേരിടാറുണ്ട്. അങ്ങനെയിരിക്കേ ഗവർമ്മെണ്ടിനോടു് യുദ്ധം ചെയ്യു്, അനേകം യുദ്ധം പ്രധാര കൊന്നു്, വജാനകര കൊള്ളിയിട്ടു്, ഗവർമ്മെണ്ടു് കെട്ടിടങ്ങാം നശിപ്പിച്ചു്, പല അക്രമങ്ങളും നടത്തിയ മാപ്പിളമാർ അധിവസിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽകൂടെ പ്രതിക്രിയാ ഭ്രാന്തമാരായ പട്ടാളക്കാർ കടന്നു പോകുന്നേം അവർ എന്തല്ലാം പ്രവർത്തിക്കുമെന്നു് വായനക്കാർ തന്നെ ഉംഫി ചുരുക്കാളിക്കേണ്ട. പക്ഷേ, തിരുവ്വരങ്ങാടിയിൽനിന്നു മടങ്ങി പ്ലോ പട്ടാളം വേദാര അങ്ങാടിയിൽ ചെയ്തുപോലുള്ള അക്രമങ്ങൾ ഒന്നുംതനെ ഈ പട്ടാളക്കാർ മനോരിയിൽ എത്തുന്നതുവരെ ചെയ്തിട്ടില്ല. വഴിക്കു് കാണുന്ന മാപ്പിള മാരെ സാമാന്യം ദേശുവാനും ഓവുപാലങ്ങളും പാലങ്ങളും നന്നാക്കുവാനും മറ്റും. അവർ നിർബ്ബന്ധിച്ചിരുന്നതു് ശരിയാണു്. ചുരുക്കം ചില പീടികകര കൊള്ളിയിട്ടും നേരാണു്. മനോരിയിൽതനെ ഒരു മാപ്പിളയുടെ പീടിക അവർ കൊള്ളിയിട്ടു. മാപ്പിള വർഗത്തിൽപ്പെട്ട ഒരുവനു് അനന്തരമം നേരിടപ്പോൾ ഹിന്ദുക്കരം സന്താഷിച്ചു്. അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന ചില ഹിന്ദുക്കളും കൊള്ളി ചെയ്യാൻ കൂടി. ആ സംഭവത്തെ അവർ കൊട്ടിശ്വലാഷിച്ചു്. ചിലർ അതു് എന്നോടുവന്നു പറഞ്ഞു. അതിൽപരം രൂപകടം ഹിന്ദുകര പ്രവർത്തിപ്പാനില്ലെന്നു്. കൊള്ളി ചെയ്യുവാൻ കൂടിയതു് വലിയ തെററായിപ്പോയി എന്നു് പറഞ്ഞപ്പോണു് ഭേദപ്പെട്ട ചില ഹിന്ദുകരക്കുപോലും അതു് ശരിയാണെന്നു് ബോധ്യപ്പെട്ടതു്.

പട്ടാളത്തിൻറെ വരവിൽ ഹിന്ദുകരം അത്യധികം സന്താഷിച്ചുവെന്നു് ഞാൻ പറഞ്ഞുവെല്ലോ. മാപ്പിളമാരുടെ കൊള്ളികരക്കും അക്രമണങ്ങരക്കും വഴിപ്പെട്ടു് യാതൊരു ഗതിയും ഇല്ലാതെ മതംമാറവും മരണവും പ്രതീക്ഷിച്ചു് യെപ്പെട്ടു് പത്തുപത്രങ്ങളും ഭിവസങ്ങളോളം ജീവച്ചുവരുമെല്ലപ്പോലെ കഴിച്ചുകൂട്ടിയ ഹിന്ദുകരക്കു് പട്ടാള

കാർ ദൈവദുതന്മാരെപ്പോലെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടപ്പോൾ ആശാസവും ആനന്ദവും ഉണ്ടായതിൽ ധാതാരാശവുവുമില്ല. അവർക്കേം ഇളന്തിരും പഴവും കൊടുക്കുവാനും വേണ്ടുന്ന ഉപചാരങ്ങളും ഒത്താശകളും ചെയ്യാനും ഹിന്ദുക്കൾ ആഹമഹമികയാ സന്നദ്ധരായതിലും അത്ഭുതമില്ല. ഇത്തല്ലാം തങ്ങളുടെ ആകുമണ്ണപ്പുത്തിയുടെ ഫലംതന്നെ യായിരുന്നുവെക്കിലും മാപ്പിളമാർക്കേം ഹിന്ദുകളിൽ വൈവവും പകയും ജനിപ്പിക്കുവാനും വർഖിപ്പിക്കുവാനും ഉപകരിച്ചു.

മഞ്ഞേരിനിന്ന് പട്ടാളം കിഴക്കോട്ട് പാണ്ഡിക്കാട്ടേജ്യും അവിടെനിന്ന് തുച്ഛുർ, കാളികാവ്, കരുവാരകുണ്ട് എന്നീ പ്രദേശങ്ങളിലേജ്യും പോയി. മിസ്സർ ഇണററെ കൊലപ്പെട്ടുത്തിയ അപ്രദേശങ്ങളിൽ എത്തിയപ്പോൾ പട്ടാളകാരുടെ പ്രക്രിയ അനുഭവരും മാറി. അതുവരെ അവർ മാപ്പിളമാരുടെ ചില പീടികകൾ കൊള്ളിച്ചെഴുന്നുവെന്നതല്ലാതെ വേറോ ദ്രോഹങ്ങൾ അനും ചെങ്കിരുന്നില്ല. തുച്ഛുർ, കരുവാരകുണ്ട് എന്നീ പ്രദേശങ്ങളിൽ അവർ പല ആകുമങ്ങളും ചെങ്കും. മാപ്പിളമാരുടെ വീടുകൾ പലതും തീ വെച്ചു, കൊള്ളിയിട്ടും. ഈ വിധം ആകുമങ്ങൾ പ്രവർത്തിപ്പാൻ ഹിന്ദുകളിലും പട്ടാളക്കാരെ സഹായിച്ചു. ഇങ്ങനെ ചെങ്കതായിട്ടുള്ള റണ്ടോ മൂന്നോ ഉദാഹരണങ്ങളേ കേട്ടിരുന്നുള്ളു. ലഹരിയുടെ റണ്ടാമത്തെ ഘട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായ ഈ വിധം കട്ടുകുിയ കളിൽ ഏതാനും ചിലതെങ്കിലും പ്രതിക്രിയ പ്രകടനങ്ങളായിരുന്നുവെന്ന് പിന്നീട് വിവരിക്കുന്നതിൽനിന്ന് പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുന്നതാണ്.

പട്ടാളം ഇങ്ങനെ രോധിൽക്കുടെ മാർച്ച് ചെങ്കു മേൽ വിവരിച്ച ആകുമങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ച് ഹിന്ദുകളിലും മാപ്പിളമാരും തമ്മിൽ പലിയ വൈരത്തിനും പക്കിയും കാരണമാകി പോയതല്ലാതെ ജനങ്ങളുടെ രക്ഷയ്ക്കായി പ്രധാനപ്പെട്ട സ്ഥലങ്ങളിൽ ചെറിയ സംഘങ്ങളായി സങ്കേതം ഉറപ്പിക്കേണ്ടാതാമസിക്കേണ്ട ചെങ്കിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ക്ഷയിച്ചുകിടന്നിരുന്ന കലഹബീജങ്ങളെ ഉജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും അടങ്കി കിടന്നിരുന്ന ലഹരിവഹനിയെ ഉജ്ജവലിപ്പിക്കുകയും മാത്രമാണ് അവരുടെ യാത്രയുടെ ഫലമായി ജനങ്ങൾക്കും അനുവേദ്ധപ്പെട്ടത്. ആ അനുഭവങ്ങളെപ്പറ്റി മറ്റൊരല്ലായത്തിൽ വിവരിക്കുന്നതാണ്.

ഈ കാലത്തു അധികതന്മാരുടെ മനോഭാവം ഏതുവിധമായിരുന്നുവെന്ന് കാണിപ്പാൻ ഈ ചരിത്രകർത്താവിൻ്റെ

അനുഭവത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നത് ഇംഗ്ലീഷിലും അനുഭവത്തെ ചിത്രമായിരിക്കുമ്പോൾ.

സപ്തം പത്രം 1—ഓന്നാം ദിവസം ആദ്യം പട്ടാളം മനോരിയിൽ വന്നു അവിടെനിന്നു പാണ്ടിക്കാട്ടേജ്സു പോയത്. പട്ടാളം വന്നതോടുകൂടി എൻ്റെ കുടുംബം ചുരുന്ന ഹിന്ദുക്കൾ മിക്കവാറും അവരവരുടെ വീടിലേജ്സു തന്നെ മടങ്ങിപ്പോയി. അരിയും ഉപ്പും ഇല്ലാതെ എതാണ്ടു ഒരു നേരത്തെ കെഷണമായിട്ടാണു നേരം കഴിച്ചുവന്നിരുന്നത്. റിലീഫ് പ്രവൃത്തി ഉടനെ തുടങ്ങാതെപക്ഷം ജനങ്ങൾ പട്ടിണിക്കാണു മരണപ്പെട്ടുപോകുമെന്നു എനിക്കും ബോധ്യപ്പെട്ടു. കോഴിക്കോട്ടേജ്സു ഇത് വിവരം അറിയിപ്പാൻ യാതൊരു മാർഗ്ഗവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. വേറെ സംഗതിക്കും എഴുത്തു കൊണ്ടുപോയിരുന്ന ചിലരെ മാപ്പിളമാർക്കൊന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ പോവാൻ വലുവരും. ദൈര്ഘ്യപ്പെടുന്നതാണെങ്കിൽതന്നെ അവരെ എഴുതേംതാട്ടുകൂടുടെ അയ്യുന്നതു ആപർക്കരമായി തോന്തി. ആ സന്ദർഭത്തിൽ തുകലേങ്ങാട്ടുകാരനായ ഒരു നായർ കോഴിക്കോട്ടു പോകുന്നുണ്ടെന്നു ഞാൻ അറിഞ്ഞു. നിവൃത്തിയുള്ളപക്ഷം കുറെ അരിയും ഉപ്പും മനോരിക്കും അയച്ചുതരുന്നതു അത്യാവശ്യമാണെന്നു പോകുന്ന ആളുടെ സർട്ടിഫീറ്റേറു പുറത്തെഴുതി അതു കോൺഗ്രസ്സും അപ്പീസിൽ കാണിപ്പാൻ അയാളെ ഞാൻ പറഞ്ഞെല്ലാം ചുഡാക്കു. ഇതിനിട്ടേജ്സു എന്ന മാപ്പിളമാർക്കൊന്നുംവെന്നോ ഞാൻ ആത്മഹത്യ ചെയ്യുവെന്നോ ബലമായ ഒരു പ്രസ്താവം കോഴിക്കോട്ടു പ്രചരിച്ചതിനാൽ സുക്ഷ്മം അറിവാനായി കോഴിക്കോട്ടുള്ള കോൺഗ്രസ്സും പ്രവർത്തകരാർ എൻ്റെ അടുക്കലേജ്സും രണ്ടാളെ അയച്ചിരുന്നു. അവർക്കും മനോരി എത്തുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. എക്കിലും ഭാഗ്യവശാൽ ലഹളക്കാരിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെട്ടു കോഴിക്കോട്ടേജ്സു തന്നെ മടങ്ങുവാൻ അവർക്കും സാധിച്ചു. ഇങ്ങനെയുള്ള അവസരത്തിലാണു പട്ടാളക്കാർ മനോരിയിലെത്തിയത്. അപകടങ്ങൾ എതാണ്ടു നീംബിയെന്നു ജനങ്ങൾ പിശപിച്ചു അവരവരുടെ ഗുഹങ്ങളിലേജ്സു മടങ്ങിപ്പോകാൻ ആരംഭിച്ചു. മനോരിയിൽ ഞാൻ പിന്നെയും താമസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു യാതൊരു പ്രയോജനവും ഇല്ലെന്നും റിലീഫിനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെയ്യാൻ കോഴിക്കോട്ടെത്തുന്നതു ഉപയോഗപ്രദമായിരിക്കുമെന്നും പട്ടാളക്കാരുടെ ഉപദേവതയിൽനിന്നും രക്ഷപ്പെടുവാൻ മനോരി വിടുന്നതു ഉത്തമമാണെന്നും ബോധ്യപ്പെട്ടതിനാൽ ഞാൻ മെയ്‌മാസം 3—ഓന്നു ഉച്ചതിരിഞ്ഞു എൻ്റെ അനുജൻ കേശവൻനായരോടുകൂട്ടി

അരീകോട് വഴി കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്ക് തിരിച്ചു. കുഞ്ഞുപണി കരുടെ കൂടെ അല്പഭിവസ്യും കുടി താമസിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹം ഇഷ്ടപ്പെട്ടതിനാൽ തൽക്കാലം കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്ക് ഇല്ലെന്ന് എം. പി. നാരാധരമേനോൻ പായുകയാൽ അദ്ദേഹം എൻ്റെ കൂടെ പോന്നില്ല. പല കൊള്ളുകളും നടന്ന പ്രദേശത്തുകൂടെയായിരുന്നു എനിക്ക് പോകേണ്ടി യിരുന്നത്. കാൽനടയായി ആ വഴിക്കും പോകുന്നവാരാ മുമ്പു പരിചയമുള്ള പല മാപ്പിളമാരെയും എനിക്കു കാണുവാനിടയായി. ‘‘ഗാന്ധി കോഴിക്കോട് എത്തിയോ? മുഹമ്മദാലിയും ഷണ്കത്താലിയും എന്നു വരും? അവർ ഇവിടെത്തെ വർത്തമാനങ്ങളോന്നും അറിഞ്ഞിട്ടില്ലോ? എന്നാണ് അവർ വരുവാൻ താമസിക്കുന്നത്?’’ എന്നിങ്ങെ നെയ്യുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ കേടപ്പോഴാണ് മാപ്പിളമാർ വിലാ ഫത്തു പ്രസ്ഥാനത്തെ എത്തമാത്രം. തെരിഡിലുരിച്ചിരിക്കുന്നു പെന്ന്. എനിക്കു ബോദ്ധ്യപ്പെട്ടത്. അവരെപ്പാവരും എന്നോട് വളരെ സ്നേഹിയും ഔദാര്യവും പ്രദർശിപ്പിച്ചു. അവർ എവിടെനിന്നോന്നു ഒരു കാളവണ്ണി കെട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു എന്ന അതിൽ പോവാൻ നിർബ്ബന്ധിച്ചു. അങ്ങനെ വണ്ണിയിൽ കയറി വൈകുന്നേരതോടുകൂട്ടി നാൻ അരീകോട് എത്തി.

അരീകോടുനിന്ന് തോണി കയറി പോകുവാൻ റണ്ടു മുന്നു മണിക്കൂർ താമസം നേരിട്ടു. ആ സമയം വിശ്രമിച്ചത് കല്പുവെട്ടികുഴി അഹമ്മദ്‌കുട്ടിയുടെ വീടിലായിരുന്നു. അരീകോട് നടന്ന ചില കൊള്ളുകളിൽ എൻപ്പെട്ട വർ കൊള്ളുചെങ്ഗി സാധനങ്ങളെ ഹിന്ദുക്കരാക്ക് മടക്കിക്കൊടുപ്പിക്കുന്നതിലും അഹമ്മദ്‌കുട്ടിയും മകൻ കുണ്ണതാലൻ കുട്ടിയും വളരെ പരിശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ നടന്ന കൊള്ളുകരാക്ക് ശേഷം അവിടെ നാൻ ചെല്ലുന്നതുവരെ വേരെ തകരാറുകൾ നന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എക്കിലും അവിടെത്തെ മാപ്പിളമാരുടെ സ്വഭാവത്തിൽ ശേഖരവമായ മാറ്റം വരുന്നുണ്ടായിരുന്നു എന്ന്. അല്പസമയം കൊണ്ട് എനിക്ക് അനുഭവപ്പെട്ടു.

അഹമ്മദ്‌കുട്ടിയുടെ മകനും നാനുമായി ലഹളയെ പുറി സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവാരാ സുമാർ 20–25 മാപ്പിളയുവാക്കുമാർ നെങ്ങരാ ഇരിക്കുന്നേടത്തു വന്നു ചേർന്നു. അകുമം കൊണ്ടുണ്ടായ ആപത്തുകളെപ്പറിയും അഹിംസയുടെ ആവശ്യത്തെയും പറി നാൻ പർശ്ചിക്കുന്നതു കേട് അക്ഷമരായി അവർ എൻ്റെ നേരെ നോക്കി എതാണ്ട് ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു:

“ഇന്നിയും ക്ഷമയെപ്പറ്റി പറയുന്നത്” മതിയാക്കാറായില്ല? പട്ടാളക്കാർ വേദാര അതാടിയിൽ ചെയ്ത അങ്കുമണ്ണലോന്നും നിംബാ കേട്ടില്ലയോ? മാപ്പിളയായി ജനിച്ച ഒരാളെയക്കില്ലും ഗവർമ്മേണ്ട് ബാക്കിയാക്കില്ലെന്നു തെങ്ങരാക്ക് ബോഖ്യം വന്നിരിക്കുന്നു. തെങ്ങരം കൂടുതോടെ ചാവണമെന്നും ജയിലിൽ പോവണമെന്നുമാണോ നിംബാ പറയുന്നത്. ഇതെന്ന തെങ്ങരം ജീവിച്ചിരുന്നിട്ട് എന്നാണ് ഫലം? ക്ഷമിച്ചിരിപ്പാൻ തെങ്ങലാൽ ഇന്നീ സാധിക്കയില്ല. വരുന്നത് വരട്ട്.” എന്നിങ്ങനെ ഫലരും കൂടി ഓരോ നിലയ്യും തൊണ്ട ഇടനിയും ദേഹം വിറപ്പിച്ചും പരുഷമായ സ്വരത്തിൽ സംസാരിച്ചു. കാണുന്ന മാപ്പിള മാരെയെല്ലാം അറുളും ചെയ്യാനും ചുട്ടും നശിപ്പിക്കാനും പോലീസ്സുകാരും പട്ടാളക്കാരും ആരംഭിച്ചതിന്റെ ഫലമാണും നിരാശയ്യും വഴിപ്പെട്ട ഈ മനസ്സിൽത്തീ എന്നും മനസ്സിലാക്കുവാൻ വളരെ വിഷമമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവരെ സമാധാനിപ്പിക്കുവാൻ എന്നാൽ കഴിയുന്നതെല്ലാം തൊൻ ശ്രമിച്ചു. തൊനുമായുള്ള സംസാരത്തിലെ സ്വരത്തിനും അല്ലോ. ദേമമുണ്ടായി എന്നല്ലാതെ അവരുടെ മനസ്സിൽക്കും പറയത്തക്ക യാതൊരു മാറ്റവും ഉണ്ടായില്ല എന്നും എന്നിക്കും ബോഖ്യപ്പെട്ടു. ഒരു ലഹരത്തലവനായി തത്തീർന്ന പുക്കോട്ടുർക്കാരൻ കാരാടൻ മൊയ്യീൻകൂട്ടിഹാജി അനും അരീകോടും എത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നും അറുളുന്നേയും പുരച്ചുടലിനേയും ആസ്പദമാക്കി അയാൾ മാപ്പിളയുവാക്കാരും ഇളക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ടെന്നും എന്നിക്കും വിവരക്കിട്ടി. ഈ നിലയ്യും അവിടെയുള്ള മാപ്പിളമാരെ തെരുക്കി നിർത്തുവാൻ സാധിക്കുന്ന കാര്യം വളരെ സംഗയമായിരിക്കുന്നുവെന്നും എക്കില്ലും അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ തെങ്ങലാൽ കഴിയുന്നതെല്ലാം ചെയ്യുന്നതാണെന്നും അഹമ്മദ്‌കൂടിയും മകനും എന്നോടും പറഞ്ഞു. രാത്രി സുമാർ 10 മണിയോടുകൂടി തൊൻ അവിടും വിട്ടു,

പിറേനും കാലത്തും തൊൻ കോഴികോടും എത്തി. തിരുവല്ലുരിലാണും തോണി ഇരഞ്ഞിയതും. മരിച്ചുവെന്നും കേട്ട ആളെ രണ്ടാമതും കണ്ണത്തിൽ എൻ്റെ സ്നേഹിതന്മാർക്കും വളരെ സന്തോഷമായി.

അഞ്ചാംതീയതി രാവിലെ ഇൻസ്പെക്ടർ ശ്രാവിനക്കിടാവും എൻ്റെ അടക്കത്തെ വന്നും ലഹരയെപ്പറ്റി തൊൻ അറിയുന്ന വിവരങ്ങളെല്ലാം എന്നോടും ചോദിച്ചിരിഞ്ഞു. ഈ വിവരങ്ങളെല്ലാം കലക്കരോടും നേരിട്ടും പറയുന്നതിൽ വിരോ

യമുണ്ടാ എന്ന് എന്നോട് ചോദിച്ചു. യാതൊരു വിരോ യവുമില്ലെന്ന് ഞാൻ മറുപടി പറഞ്ഞു.

അഖ്യാംതീയതി എക്കദേശം ഉച്ചയോടുകൂടി ഞാൻ മിസ്സർ തോമസ്സിനെ റാജുർ കച്ചേരിയിൽവെച്ച് കണ്ടു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബ പോലീസ്സ് ഡപ്പറ്റുമെന്തിൽ ഒരു ജന റാളും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നെ കണ്ണ ഉടനെ അദ്ദേഹം സാധാരണ ഉപചാരങ്ങളോടുകൂടി അടയ്ക്കുകയും ഒരു കണ്ണം എന്നോട് ഇരിക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. സുമാർ 7 മാസം മുമ്പ് ആ മുറിയിൽവെച്ചു തന്നെയാണ് തന്നെ ഒരുവിൽ കണ്ടു പിരിഞ്ഞത്. ഒരു ജൂഡിയുടെയും കുറീകാരന്റെയും നിലയിലാണ് അന്നു തന്നെ തമ്മിൽ കണ്ടെന്ന്. അന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുവത്ത് സ്ഥൂരിച്ചിരുന്ന കോപവും പരിശീലനവും ഇന്നു കാണുന്നീല്ല. അന്നതെ ധിക്കാരം ഇന്ന് മര്യാദയായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അന്ന് തന്റെ മുമ്പിൽ പ്രതിയായി നിന്ന് ആളോട് കാണിച്ച വെറുപ്പ് ഇന്ന് തീരെ ഇല്ല. ഒരു വിജയി പരാജിതനിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന അനുഭാവത്തോടുകൂടിയാണ് അദ്ദേഹം എന്നോട് പെരുമാറുവാൻ തൃട്ടണിയത്. ആ മനസ്സിൽ അല്ല. അസ്ഥാനത്തിലാണെന്ന് അദ്ദേഹത്തെ ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി. ആഗസ്റ്റ് 9—10. തിയ്യതി ഞാൻ മഞ്ഞേരിയിൽ എത്തിയശേഷം കോഴിക്കോട്ടുതുന്നതുവരെയുണ്ടായ എൻ്റെ അനുഭവങ്ങളും ഞാൻ അറിഞ്ഞെടുത്തോളും സംഗതികളും അദ്ദേഹത്തെ ധരിപ്പിച്ചു. അതിനിടയിൽ തന്നെ തമ്മിൽ താഴെ ചേർക്കുന്ന സംഭാഷണവും ഉണ്ടായി.

തോമസ്സ്—“മാധ്യവൻനായർ, നിങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തികൾ ആത്മാർത്ഥമാണെങ്കിലും. ശരിയായ വഴിക്കുള്ളതല്ല. നിങ്ങൾക്കു ഇപ്പോൾ വിവേകം വർദ്ധിച്ചതോടുകൂടി വ്യസനവും വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു.”

ഞാൻ—“ഈ കാര്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് നാം തമ്മിൽ പല അഭിപ്രായവൃത്താസങ്ങളും ഉണ്ടായെങ്കിലും. അതിനെ പുറി നാം തർക്കിക്കാതിരിക്കുന്നതാണ് നല്ലത്. അതെന്ന യുള്ള തർക്കത്തിന് ഒരുണ്ടി ഞാൻ വന്നിട്ടുമില്ല.”

തോ—“തെററിലുറിക്കരുത്”. ഞാൻ കഴിഞ്ഞകാല തെപ്പറി നിങ്ങളോട് ഒരക്കരം പോലും പറയാൻ വിചാരിക്കുന്നീല്ല. ഇനിയും നിങ്ങൾ വിലാഫത്ത് പ്രസ്ഥാനം നടത്തുവാനും പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്യാനും വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ?”

(ഈ ചോദ്യവും അല്ല. പരിഹാസമായിട്ടാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നത്. മുഴുവൻ ഭ്രാന്തക്കാരല്ലാതെ ഈ അവസര

തതിൽ പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്യുമെന്നു എനിക്കു് തോന്നു നില്ല.)

ഞാൻ—“ഈ ചോദ്യം ഒരു ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്റ്റ്രേറിന്റെ നിലയിലാണ് നിങ്ങൾ എന്നോടു് ചോദിക്കുന്നതെങ്കിൽ അതിനുള്ള സമാധാനം എന്നാണെന്നു് അനുഭവംകൊണ്ട് നിങ്ങൾക്കുതന്നെ അറിയാവുന്നതാണു്. ഈപ്പോൾ തന്നെ ഇരും പ്രസംഗം ചെയ്യാൻ ഒരുക്കമെല്ലെല്ലു എന്നതും ഒരു ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്റ്റ്രേറിനോടു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം പ്രസംഗങ്ങൾ ചെയ്യുകയില്ല എന്നു് ഏക്കുന്നതും രണ്ടാണു്. അങ്ങനെ ഏക്കുവാൻ ഞാൻ തയ്യാറില്ലാ.”

തോ—“ഞാൻ നിങ്ങളെ നിർബന്ധിക്കുവാൻ ഈപ്പോൾ വിചാരിക്കുന്നില്ലാ.”

ഈതിനുശേഷം അരീകോടുവെച്ചു് ഉണ്ടായ എൻ്റെ അനുഭവത്തെപ്പറ്റി മിസ്റ്റർ തോമസ്സിനോടു് വിവരമായി പറഞ്ഞതു. എൻ്റെ അഭിപ്രായങ്ങൾക്കു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദേശിയിൽ വലിയ വിലയുണ്ടാകുവാൻ തരമില്ലെങ്കിലും ക്ഷമയോടുകൂട്ടി ഞാൻ പറയുന്നതു് കോരക്കാമെങ്കിൽ ഞാൻ ചിലതു് പറയാമെന്നു പറഞ്ഞതു. അദ്ദേഹം അതിനു അനു വദിച്ചു. അപ്പോൾ ഞാൻ ഈങ്ങനെ പറഞ്ഞതു:

“പുക്കോട്ടുർ യുദ്ധത്താട്ടുകൂട്ടി ലഹള ഒരുവിധം സമാധാനിച്ചിരിക്കുകയാണു്. അല്ലോ നയത്താട്ടു. അനുംബാവത്തോട്ടു. കൂടി അധികതകാർ ഈ അവസരത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതായാൽ ഈനി ധാതോരു തകരാറും ഏറനാട്ടിൽ ഉണ്ടാകുകയില്ല. പ്രധാനസ്ഥലങ്ങളിൽ ഏതാനും പട്ടാളവും പോലീസ്സും സ്ഥാപിക്കുകയും അവർ മാപ്പിളുമാരുടെ നേരെ ധാതാരക്കുമണ്ണവും പ്രവർത്തിക്കാതെ നാട്ടിൽ ഗവർമ്മെണ്ടിന്റെ ശക്തിയുണ്ടെന്നു ജനങ്ങളെ ധരിപ്പിപ്പാൻ മാത്രം സ്വന്ധമായി ഇരിക്കേണ്ടു. ചെയ്യാൽ മതി. കൊള്ളു ചെയ്യവരെ എല്ലാവരെയും ഈപ്പോൾ പിടിക്കാനും ശിക്ഷിപ്പാനും തുടങ്ങുന്നതു് യുദ്ധത്താണു് തോന്നുന്നില്ല. അറീസുചെയ്യുന്നവരിൽ കുറിക്കാർ അല്പാത്തവർ പലരും പെടാൻ ഇടയുണ്ടു്.”

തോ—“കുറിക്കാരല്പാത്തവരായി ഏറനാട്ടിൽ വലമാപ്പിളിയും ഉണ്ടെന്നു നിങ്ങൾ വിചാരിക്കുന്നുണ്ടാ?”

ഞാൻ—“വളരെപ്പേരും കുറിക്കാരാണെന്നു് ഞാൻ സമതിക്കാം. പക്ഷേ, എല്ലാ മാപ്പിളമാരും കുറിക്കാരാണെന്നു പറയുവാൻ രീക്കല്ലും തരമില്ല. കുറിക്കംരാണെങ്കിലും അല്പുകിലും ഈങ്ങനെയുള്ള ഒരു സംഭവത്തിൽ

കുറംചെങ്ങ് എല്ലാവരേയും അറിയും ചെയ്യുന്നതോ, ശിക്ഷിക്കുന്നതോ ന്യായമല്ല, സാഖ്യവുമല്ല. പട്ടാളവും പോലീസ്സും പ്രധാനമന്ദിരങ്ങളിൽ താമസം ഉറപ്പിച്ചു് ഗവർമ്മേണ്ടിൻറെ അധികാരശക്തിയിൽ ജനങ്ങൾക്കു് വിശ്വാസം രണ്ടാമതും ഉറച്ചതിനുശേഷം ലഹരിതലവന്നാരെമാത്രം ശരിയായി അനേപഷിച്ചിറിഞ്ഞു് അറിയും ചെങ്ങു് ശിക്ഷിക്കുന്നതായിരിക്കും. ഉചിതം എന്നാണു് എനിക്കു് തോന്നിയതു്. ഇപ്പോഴത്തെ പ്രസ്തതികൾ പുക്കോട്ടുർ യുദ്ധത്തിനുശേഷം തൃജിയിൽ മാപ്പിളമാരെ രണ്ടാമതും ലഹരിയ്ക്കു് നിർബ്ബന്ധിതരാക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്. ഇതു് അനുഭവം കൊണ്ടാണു് ഞാൻ പറയുന്നതു്. ഇതു കാര്യങ്ങൾ നിങ്ങൾ വേണ്ടുംവിധിയാണു് പ്രവർത്തിക്കണം. എന്നാണു് എൻറെ അപേക്ഷ. ഇതിലധികം എനിക്കു് ഒന്നും പറയുവാൻ ഇല്ല.

മിസ്റ്റർ തോമസ്സു് എൻറെ വാക്കുകൾ ക്ഷമയ്യാടുകൂട്ടി കേടുവെക്കില്ലും അതിനെ അശേഷം അദ്ദേഹം വിലവെച്ചില്ല എനു് അദ്ദേഹത്തിൻറെ മുഖഭാവത്തിൽനിന്നു് എനിക്കു് ബോധ്യപ്പെട്ടു. പറയേണ്ടതു് പറഞ്ഞു എന കൂതാർത്ഥത മാത്രം എനിക്കുണ്ടായി. ഇങ്ങനെ തങ്ങൾ തമ്മിൽ പിരിഞ്ഞു.

അരീകോട്ടുവെച്ചു് എനിക്കുണ്ടായ അനുഭവത്തെ ആറ്റുമാക്കി ഞാൻ പറഞ്ഞ ഭവിഷ്യത്തുകളെല്ലാം ടുവിൽ വന്നത്തിക്കൂട്ടി. ആദ്യത്തെത്തിനേക്കാൾ എത്രയോ ഭയകരമായ ഒരു ലഹരി തെക്കേ മലബാറിനെ നാശപ്പെടുത്തുവാൻ ഇടയാക്കി. സകല മാപ്പിളമാരേയും സംഗരിക്കണമെന്നുള്ള പ്രതിക്രിയാബുദ്ധിയോടുകൂട്ടി അധികൃതരാർ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ലഹരിയുടെ ചരിത്രം മറ്റാരു വിധത്തിലാക്കുമായിരുന്നു. അനുഭാവമില്ലാത്ത ഒരു വിദേശഗവർമ്മേണ്ടിൽനിന്നു് ഇവിധമല്ലാതെ മറ്റാനും പ്രതീക്ഷിപ്പാൻ നമുക്കു അവകാശമില്ലോ എന്നതിനു് മലബാറിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങൾ ഒരുത്തമ ദുഷ്ടാന്തമാണു്. ‘‘ഹിന്ദുമുസ്ലീം മെത്രീ മുരിയ്ക്കു് ജനങ്ങൾ അനുഭവിക്കുടു്’’ എനു് ഭേദപ്പെട്ട ചില ഉദ്യോഗസ്ഥരാർ അക്കാദമിയും പറഞ്ഞു് രസിച്ചതായി പലർക്കും അറിവുള്ള സംഗതിയാണു്. എന്നു മാത്രമല്ല സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലുള്ള ആറ്റുഹരിതെന്നില്ലപ്പാനും സ്വരാജ്യപ്രസ്ഥാനത്തെ ഉടയ്ക്കുവാനും ഇപ്രകാരമുള്ള കലഹങ്ങളെപ്പാലെ മറ്റാനും ഉപകരിക്കയില്ലെന്നും മലബാർ കലാപം അധികൃതരാർ ബോധ്യപ്പെടുത്തി. അതിൻറെ ഫലം ഇന്ത്യയിൽ പല ദിക്കുംലും ജന

ങ്ങരാ അനുഭവിക്കാനും ഇടയാക്കി. സമാധാനാല്പട്ടമായ ഈ കാലത്ത് നടന്ന മറ്റൊരു ചില സംഭവങ്ങൾകൂടി ഈ അദ്ദ്യായ തത്തിൽത്തന്നെ വിവരിക്കാം.

അരിയും മറ്റൊരു സാധനങ്ങളും ലഭിക്കാതെ ലഹരി പ്രദേശങ്ങളിൽ ജനങ്ങൾക്കു കൂപ്പുകളിൽ മുമ്പ് സുചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടോള്ളും. ജനങ്ങളുടെ ആവശ്യപ്രകാരം കലക്കർ ഒരു യോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടി ഒരു റിലീഫ് സംഘം സ്ഥാപിച്ചു. അതിലെ പ്രവൃത്തിയുടെ ഒരു ഭാഗം സർവസർസ് ഓഫ് ഇന്ത്യാ സൈബേസറി ("Servants of India Society")ക്കാരാണ് നിർവ്വഹിച്ചത്. എങ്ങളാൽ ചിലരുടെ ഉത്സാഹ പ്രകാരം സി. റാജഗോപാലാചാരി ഇവിടെ വന്ന് ഒരു കോൺഗ്രസ്സ് റിലീഫ് കമ്മിറി സ്ഥാപിച്ചു. കെ. പി. കേവമേനോനും, എ. കരുണാകരമേനോനും, കെ. വി. ഗോപാലമേനോനും, പി. അച്യുതനും, ഞാനും ആയിരുന്നു അതിലെ അംഗങ്ങൾ. രണ്ടു മുഹമ്മദീയരേയും അതിലെ അംഗങ്ങളായി എങ്ങരാ കൂട്ടിച്ചേര്ത്തു.

ഈ രണ്ടു സംഘങ്ങൾക്കും ഉഖാടനകളിൽ പോലീ പ്രവൃത്തി എടുപ്പാൻ സാധിച്ചില്ല. രണ്ടു സംഘക്കാരും മഞ്ചവരിക്കാണ് ഒന്നാമതായി അരിയും മറ്റൊരും അയച്ചത്. പക്ഷേ, അധികം താമസിയാതെ ലഹരി വർഖിച്ചതോടു കൂട്ടി ഉൾപ്പെടെങ്ങളിൽ റിലീഫ് പ്രവൃത്തി തീരെ നിർത്തണമെന്നു.

മലപ്പുറം വിലാഹത്ത് കമ്മിറി പ്രസിദ്ധം, പുക്കോട്ടുർ ലഹരിയ്ക്കുമുമ്പും പിന്നും, ഉണ്ണായ ചില കാര്യങ്ങളിലെല്ലാം മാപ്പിളുമാരും ഹിദുകളും ഉപദേശത്തിനും സഹായത്തിനും ആഗ്രഹിച്ചിരുന്ന ആളും ആയ മലപ്പുറം കുത്തിത്തങ്ങളെ ഈ കാലത്താണ് കോഴിക്കോട് താലുക്കിൽ ഒരു റിപ്പർ തോട്ടത്തിൽ നിന്നു അററ്റുക ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന തലയണ്ണയിൽനിന്ന് കുറോന്നുകളും കിട്ടി. ലഹരിയിൽ സംബന്ധിച്ച കുറിത്തിനു അദ്ദേഹത്തെ ആറുമാസം തടവുശിക്ഷയ്ക്കുമുണ്ടാക്കിയും വിധിക്കുകയും ശിക്ഷ അധികക്കാലം അനുഭവിക്കാതെ ക്ലാസ്സുർ ജയിലിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹം മരിക്കുകയും ചെയ്തു. കോൺഗ്രസ്സ് വിലാഹത്ത് പ്രവർത്തകമാരും ലഹരി തന്ത്രക്കുവാൻ കഴിയുന്ന ശ്രമം ചെയ്തവരും ആയ പലരേയും ഇക്കാലത്താണ് അററ്റുക ചെയ്തു.

എം. പി. നാരായണമേനോൻ, ഇ. മൊയ്യുമാലവി, കെ. കേളപ്പൻനായർ, കെ. വി. ബാലകൃഷ്ണമേനോൻ, രാവു ഷ്ണിമേനോൻ, പി. മുഹമ്മദാജി മുതലായവരെയെല്ലാം ഈ

കാലത്താണറസു[”] ചെയ്യുന്ന്. ലഹരി ഒരു ക്രമവാൻ പല ശ്രദ്ധ ദേശത്തും ചെയ്യു മാർക്കാട്ടു ഇളയനായരെയും ഇക്കാലത്താണ റസുചെയ്യുന്ന്.

പ്രസ്താവി മുടക്കിയിരുന്ന ചില മുൻസീഫ് കോടതി കഴിയുന്ന കാലത്തു രണ്ടാമത്തും പ്രസ്താവി ആരംഭിച്ചു. മദി രാശി ഗവർണ്ണർ കോഴിക്കോടു സന്ദർശിച്ചു മടങ്ങി. പിന്നീടു ഏറനാട്ടിലും വള്ളുവനാട്ടിലും പല സ്ഥലങ്ങളിലും പട്ടാളം സഞ്ചരിച്ചു. അതോടുകൂടി അനേകം മാപ്പിളമാരെ അറസു[”] ചെയ്യുകയും ചെയ്യു.

നൃസിംഗരാധികാരി[”] ഈ അറസുകൾ നടന്നിരുന്നു. ഇക്കുട്ടത്തിൽ പല ഹിന്ദുക്കളെയും അറസുകൾ ചെയ്യിരുന്നു. പോലീസ്[”] ഇൻസ്പെക്ടർ പി.കെ. മംധവമേനോൻും സബ്പിൻ സ്പെക്ടർ കുഞ്ഞിരാമൻനായരുമാണ്[”] ഈ വിധം അറസുകളാൽ പ്രസിദ്ധി സന്പാദിച്ചിട്ടുള്ളതും. പക്ഷേ, അവർ അറസു ചെയ്യു ഹിന്ദുക്കളിൽ മിക്കവാറും പേര് അക്കാലത്തെ വിചാരനയിൽ പോലും. നിരപരാധികളാണെന്നു സ്ഥാപിക്കുന്നതും. ഇൻസ്പെക്ടർ മംധവമേനോനെ ഉദ്ഘാഗത്തിൽനിന്നു തീരെ പിരിക്കുകയും ചെയ്യു.

ലഹള രണ്ടാമതും ആരംഭിച്ചു

സപ്തംബർ 13-ാം മുതല്ലി[ം] പ്രകൃതം ക്രമേണ മാറി. പട്ടാളം കടന്നുപോയ സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം ലഹള വീണ്ടും ആരംഭിച്ചു. സപ്തംബർ 13-ാം മല്ലിാർക്കാട്ടിൽനിന്നു പട്ടാളം പാശികാട്ടേയ്ക്കു മടങ്ങിയതോടുകൂടി അവിടുത്ത സഫ്റ്റ് റജിസ്റ്റ്രാഫോസ്റ്റ് ലഹളകാർ ചുട്ടുനശിപ്പിച്ചു. കരു വാരക്കുണ്ട്, മല്ലിാർക്കാട് ഈ സ്ഥലങ്ങളിലെ ലഹളസംഘ ഞാഡാ ദത്തുചേരുന്നു. ഹിന്ദുക്കളുടെ നേരെ ജിഹാദ് വിളിച്ചു. ഹിന്ദുക്കൾ പാലകാട്ടേയ്ക്കുടമായി. മല്ലിാർക്കാട്, കരിന്പുഴ ഈ സ്ഥലങ്ങളിൽ കൊള്ളു വീണ്ടും തുടങ്ങി. ഹിന്ദുക്കളുടെ വീടുകൾ ചുട്ടുനശിപ്പിച്ചു. തുപ്പനാട് പാലം തീരെ പൊളിച്ചു. സീതിക്കോയിത്തങ്ങളും നാനുറം ലഹളകാരും പാലത്തിനെന്നു പടിഞ്ഞാറെ കരിയ്ക്കു സ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചു. അടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ പല അക്രമങ്ങളും നടത്തി.

ഇപ്രകാരംതന്നെ പട്ടാളം സ്ഥലം വിട്ടതോടുകൂടി നില സ്വീരില്ലും ലഹള രണ്ടാമതും ആരംഭിച്ചു. ഷോറിസ്റ്റ് ബെംഗ്ലാവും എടക്കപ്പുകളും ലഹളകാർ ചുട്ടു നശിപ്പിച്ചു. സുമാർ നുറ്റ് ലഹളകാരോടുകൂടി വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞഹമഡാജി നിലസ്വീരിലെത്തി. പട്ടാള കാർക്ക് വിവരം കൊടുത്തവരും സഹായിച്ചവരും ആയവരെ തെടി പിടിപ്പാൻ തുടങ്ങി. കുഞ്ഞഹമഡാജി തന്നെ വക 'മാർഷ്യൽ ലോ' പ്രവ്യാപനം ചെയ്തു. ഉച്ചതിരിഞ്ഞു പുറത്തു കാണുന്നവരെയെല്ലാം വെടിവെക്കുമെന്നും ഗവർമ്മേണ്ടു ദേശസ്ഥമാർക്കു യാതൊരെയെവും നൽകുന്നതല്ലെന്നും, തന്നെ പാണ്ഡാടുകൂട്ടിയല്ലാതെ ധാതൊരാരാക്കും. ആ പ്രദേശം വിട്ടുപോകുവാൻ പാടില്ലെന്നുമായിരുന്നു അധാരും. 'മാർഷ്യൽ ലോ'.

തന്നെ രാജ്യത്ത് കാണമില്ലെന്നും വസ്തുകയും വശകാർ എല്ലാം ജമികളാണെന്നും അക്കോഡും ആരും നികുതി തരേണ്ടതില്ലെന്നും വരുംകൊഡും മുതൽ മുറിയ്ക്കു നികുതി തരേണ്ടിവരുമെന്നും അധാരം വിളംബരം ചെയ്തു. നിലസ്വീരും കോവിലക്കത്തുള്ള നെല്ലും ആയുധങ്ങളും എല്ലാം

അംഗാരം കരസ്ഥമാക്കി. നിലപുരു തലസ്ഥാനമാക്കി തന്റെ രാജ്യഭരണം ആരംഭിച്ചു.

സപ്തംബർ 12—13 മുതൽ മറ്റൊരു സ്ഥലങ്ങളിലും ലഹള വീണ്ടും തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നുവെന്നു. നിലപുരു, മേലാറ്റുരു, മല്ലാർക്കാട്, മഞ്ചേരി തും പ്രദേശങ്ങളിൽ ലഹളക്കാരുണ്ടെന്നു വിവരം കിട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു. ജനറൽ ഓഫീസർ കമാണ്ടിങ്ങ് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തു. മാപ്പിളമാർ യുദ്ധത്തിനു വേണ്ടി പല ദിക്കിലും ആയുധങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ഒരു യുദ്ധത്തിന് ഒരു ബെട്ടുന ആരംഭങ്ങൾ പല ദിക്കിലും കണ്ണുതുടങ്ങി. ഇപ്രകാരമുള്ള സംഭവങ്ങൾക്കിടയിൽ അററ്റുകൾ മുറിയും നടന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. പട്ടാളക്കാർ അവിടവിടെ സഖവരിച്ചു. സപ്തംബർ 21—12 ക്കുമുമ്പായി തിരുവിലുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ കോടതിതന്നെ എഴുന്നുറു പേരെ ശിക്ഷിച്ചു ജയിലിലയച്ചു. സപ്തംബർ മാസം പകുതി മുക്കാലും ആയപ്പോഴേയും 1854 പേരെ അററ്റുകൾച്ചെയ്യുകയും അവരിൽ 1318 പേരെ ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു.

സപ്തംബർ 12—13 മുതൽ 18—19 വരെ പട്ടാളക്കാരും മാപ്പിളമാരും തമ്മിൽ പറയത്തക്ക യുദ്ധങ്ങളായും ഉണ്ടായില്ല. പട്ടാളം രോധുവിട്ടു ഉള്ളിലേയ്യു കടന്നിരുന്നില്ല. ഈ വിവരം നല്കവല്ലും ധരിച്ചിരുന്ന ലഹളക്കാർ രോധിൽ സഖവരിച്ചിരുന്നതുമില്ല. ദുരത്ത് മാപ്പിളമാരെ കണ്ണിട്ടോ കാണാതെന്നോ പട്ടാളക്കാർ ചിലപ്പോൾ വെടിവെച്ചിരുന്നുവെക്കില്ലും. അതുകൊണ്ടു ആർക്കും അബവലം സംഭവിച്ചിരുന്നില്ല. ലഹളക്കാരിലും സ്ഥലത്തുകൂടുടെ പട്ടാളക്കാരും പട്ടാളക്കാരിലും സ്ഥലത്തുകൂടുടെ ലഹളക്കാരും സഖവരിച്ചിരുന്നു. ഇക്കാലത്ത് അവർ തമ്മിൽ ഏററുമുട്ടാതിരുന്നതിൽ അതുതവുമില്ല. നേരിട്ടെതിരത്താൽ യാതൊരു ഗുണവുമില്ലെന്നു പുക്കോട്ടുരു യുദ്ധങ്കൊണ്ടു പോഡ്യപ്പട്ട മാപ്പിളമാർ ഒളിച്ചും മാറിയും തരംകിട്ടു സോം മറവിൽനിന്നു പട്ടാളക്കാരെ വെടിവെച്ചും യുദ്ധം ചെയ്യാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയ മാതിരിയാണും അവരുടെ നടപടിയിൽനിന്നു വ്യക്തമാക്കപ്പെട്ടതും. രോധിൽനിന്നു കാട്ടിലേയ്യോ നാട്ടിലേയ്യോ പ്രവേശിച്ച ലഹളക്കാരോടും എതിർത്തു യുദ്ധം ചെയ്യാനുള്ള പരിചയവും ദൈർഘ്യവും ഇല്ലാതിരുന്ന വെള്ളപ്പട്ടാളത്തക്കൊണ്ടു മാത്രം ഈ ലഹള ദത്തുക്കുവാൻ രീക്കലും സാധിക്കയില്ലായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടാണും ഗുർക്കാസിനേയും ചിൻകുച്ചിൻ പട്ടാളത്തെയും മലബാറിലേയ്യും ഒക്കാബർ ആദ്യത്തിൽ കൊണ്ടുവരേണ്ടി വന്നതും. നാട്ടുകരരെ അമർത്തുവാൻ നാട്ടുകാരെ

പ്രോഫീലുകളും അത് എഴുപ്പത്തിൽ സാഖ്യമല്ലെന്നു വളരെക്കാലത്തെ പരിചയം കൊണ്ടു അധിക്കരിക്കുന്ന സംഗതിയെ അവർ മലബാർ കലാപകാര്യത്തിലും ഉപയോഗിച്ചതിൽ അശേഷം അഞ്ചുതമിച്ച.

നിറുലാൽ യുദ്ധം

പോലീസ് സുപ്രധാനം എല്ലിയട്ടും ഏതാനും വെള്ള പട്ടാളവും ഒരു ജമഭാര്യും, സബ്രം ഇൻസ്പെക്ടർ കെ. വി. മാധവമേനോനും കുട്ടി ആറും മോട്ടാർ പ്രസ്തുകളിൽ പുക്കോട്ടു റിൽനിന്നു മഞ്ചേരിയിലേയ്ക്കു വരികയായിരുന്നു. മഞ്ചേരി വജാനയിൽ നിന്നു കൊള്ളെ ചെങ്കു പണം പുക്കോട്ടുരിൽ ഒരു വീടിൽ സുക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു വിവരം കിട്ടി അവിടെ പരിശോധന ചെയ്യുവാൻ വേണ്ടിയായിരുന്നുവരെ അവർ പുക്കോട്ടുരക്ക് പോയിരുന്നത്. 18-ാം തീയതി ഞായറാളുള്ള ഉച്ചതിരിഞ്ഞപ്രോഡാൾ അവർ മഞ്ചേരിയിൽ നിന്നു രണ്ടു നാഴിക പടിഞ്ഞാറുള്ള നിറുലാൽ കുന്നിൻറെ പടിഞ്ഞാറെ ചരിവിലുള്ള രോധിൽക്കുടെ മേല്പാട്ടു കയറുകയായിരുന്നു. രോധിൻറെ വളവിൽ ഒരു ചോലയുള്ളതിന്റെ അല്ലെങ്കിൽ കുട്ടി വക്കു ഭാഗം വലിയ കുണ്ഡലം തെക്കു ഭാഗം ചെറിയ കുന്നുമായി ഒരു സ്ഥലമുണ്ട്. പ്രസ്തുകൾ അവിടെ എത്തിയപ്രോഡാൾ ലഹരക്കാർ അവരുടെ നേർക്കു ചീല ബെടിക്കര വെച്ചു. ലഹരക്കാർ കുന്നിന്നേലുള്ള കുറിക്കാടിന്റെ മിവിലായിരുന്നു. ബെടിയുടെ ശംപം കേടപ്രോഡാൾ പ്രസ്തുകൾ നിർത്തി അതിലുള്ളവർ ഇംഗ്ലീഷ്. അവർ ഇംഗ്ലീഷിയതോടുകൂട്ടി നല്പ് ദേഹബലമുള്ള ഒരു മാപ്പിള യുവാവ് അവരുടെ നേർക്കു കുതിച്ചണ്ണത്തു. ഒരു പട്ടാളക്കാരന്റെ മുവത്തു കത്തിക്കൊണ്ടു വെട്ടി. മിസ്റ്റർ എല്ലിയട്ടും അവനെ രണ്ടു ബെടിവെച്ചു. ബെടിക്കാണ്ടതു കുസാതെ അവൻ മരിക്കുന്ന പട്ടാളക്കാരന്റെ നേർക്കു ചാടി ചീറിച്ചിരി എതിർത്തു. അവൻറെ ദെഹരൂവും ശക്തിയും പരാക്രമവും അമാനുഷമായിതേതാനീ. ഒടുവിൽ ഒരു പട്ടാളക്കാരൻ കുന്നംകൊണ്ടും അവനെ കുത്തി വീഴ്ത്തുന്ന തുവരെ അവൻ ഇംഗ്ലീഷും യുദ്ധം ചെങ്കു. ഒടുവിൽ അവൻ മരിച്ചു വീണപ്രോഫേഷണ്ണും മരിക്കുന്ന മാപ്പിള പട്ടാളക്കാരുടെ നേർക്കണ്ണത്തു. വരുന്ന വഴിക്കുതന്നെ ഒരു പട്ടാളക്കാരൻ അവനെ ബെടിവെച്ചു വീഴ്ത്തി. കുറിക്കാടിൽ വേരെ വല്ല വരും. ഒളിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടോ എന്നു നോക്കുവാനായി മിസ്റ്റർ എല്ലിയട്ടും സംഘവും കാടു തിരഞ്ഞു. അപ്രോഡാൾ സുമാർ അരുപതിൽ കുറയാതെ മാപ്പിളമാർ അതിൽനിന്നു

ചാടി അവരെ എതിർത്തു. പക്ഷേ, പട്ടാളക്കാർ അവരുടെ നേരെ വെടിവെങ്ങുവാൻ ആരംഭിച്ചപ്പോൾ അവരോടി. അരേശു ലഹളക്കാർ ആ യുദ്ധത്തിൽ മരണപ്പെട്ടു. ഒരു ജൈമാർക്കും ഒരു പട്ടാളക്കാരനും മുറിയും പാറി, പട്ടാളം മഞ്ഞരി വഴിക്കു മലപ്പുറത്തേങ്ങു പോയി.

ഇതിനീടിയിൽ മഹാത്മാഗാന്ധി മലബാർ സന്ദർശിക്കു വന്നുച്ചു. മദിരാശിയിൽനിന്ന് മലബാറിലേങ്ങു് പുറ പ്പെട്ടു. സഹകരണപ്രസ്ഥാനത്തിനുശേഷം മലബാർ കലാ പത്തപ്പേബലെ അതു തീയുമായി മറൊരു സംബന്ധവും അദ്ദേഹത്തെ വേദനപ്പെടുത്തിയിരുന്നില്ല. മെംബാനാ മുഹമ്മദാ ലിയാടു കുടൈയായിരുന്നു അദ്ദേഹം. മദിരാശി സംസ്ഥാനത്തിലേങ്ങു് പുറപ്പെട്ടിരുന്നതെങ്കിലും വാര്ഷ്യധരിൽവെച്ചു മുഹമ്മദാലിയെ ഗവർമ്മേണ്ടു് അറിയുചെയ്യു. അതിനാൽ തനിച്ചുതന്നെ മലബാറിൽ വരുവാൻ തീരുമാനിച്ചു. പക്ഷേ, മലബാറിൽ പ്രവേശിക്കരുതെന്നു് ഗവർമ്മേണ്ടു് അദ്ദേഹത്തിനു നിരോധ കല്പന നാല്പി. അതിനാൽ മലബാർ സന്ദർശിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു കഴിഞ്ഞില്ല. അദ്ദേഹം മദിരാശിക്കുതന്നെ മട്ടേ.

സിംഗപ്പർ 22-ാം റാത്രി സുമാർ ഇരുന്നുരോളും മാപ്പി ഉമാർ പ്രസിദ്ധ വൈദികനായ ആഴുവാഞ്ഞരി തന്റൊക്കളുടെ ഇല്ലത്തെ ആക്രമിച്ചു. ഇല്ലം കാക്കുവാനായി ഹിന്ദുക്കളും മാപ്പിളമാരും ഉൾപ്പെട്ട നൂറീന്പതേരുളും ആളുകളടങ്ങിയ ഒരു സംഘത്തെ മുമ്പുതന്നെ ഏർപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. കാവൽ കാരും ലഹളക്കാരും തമ്മിൽ വസിച്ചു് ഒരു പോരാട്ടം നടന്നു. കാവല്ലാരിൽ ചിലർക്കെല്ലാം മുറിവുപറി. ലഹളക്കാർ പടിപ്പുരാദോച്ചു് ഇല്ലത്തിന്റെ കോലായിൽ പ്രവേശിച്ചു. പക്ഷേ, ഇല്ലത്തേങ്ങു കടക്കുവാൻ സാധിക്കു ക്കെതിനുമുമ്പു് നേരം പുലർന്നതിനാൽ ലഹളക്കാർ അവിടം വിട്ടുപോയി.

നെമിനിയിലെ ഒളിയുഖം

നെമിനിയിൽ ലഹളക്കാരുണ്ടന്നറിഞ്ഞു് അവരെ പിടിപ്പാനായി പാണിക്കാടുന്നിനു് ഒരു സംഘം പട്ടാളം നെമിനിക്കു പുറപ്പെട്ടു. ലഹളക്കാരെപ്പറിയുള്ള വിവരം പട്ടാളക്കാർക്കു് കൊടുത്തതു ചില മാപ്പിളമാരായിരുന്നു. അവർ വഴിക്കാണിക്കാൻ പട്ടാളക്കാരുടെ കുടൈത്തന്നെയുണ്ടായിരുന്നു. അഭരുടെ ചതിപ്രയോഗത്താലോ മറോ പാണിക്കാടുന്നിനു് പട്ടാളം പുറപ്പെട്ടു അധികം വഴി പോകുന്ന

തിനുമുന്പായിത്തന്നെ മറവിൽ ഒളിച്ചിരുന്ന ലഹളക്കാർ അവരുടെ നേർക്കു വെടിവെച്ചു. ആ വെടിയാൽ രണ്ടു പട്ടാളക്കാർ മരണപ്പെടുകയും ഒരു പട്ടാളക്കാരനും ഒരു പോലീസ്സുകാരനും മുറിവേണ്ടുകയും ചെയ്യു. ഒരു ലഹളക്കാരനും അവിടെവെച്ചു കൊല്ലപ്പെട്ടു. അനുതന്നെ നില സ്വർക്കു പോയിരുന്ന മരിാരു സംഘം പട്ടാളത്തെ നില സ്വരിൽ നിന്ന് ഒരു നാഴിക തെക്കുവെച്ച് ലഹളക്കാർ വെടിവെങ്ങുകയും ഓരാളെ കൊല്ലുകയും ചെയ്യു. ഏഴു പേരക്കു മുറിപറി. മുറിവേറവരിൽ ഓരാളായിരുന്നു കേപ്പററൻ ബാറൺസ് (Barnes). സപ്റ്റംബർ 24-ാം തീയ തിയോടുകൂടെ ചെന്തപ്പേരി മുതലായ ദിക്കുകളിൽ നിന്ന് ഇരുന്നുറി മുപ്പത്തിമൂന്ന് മാസ്പിളമാരെ തടവുകാരാക്കി.

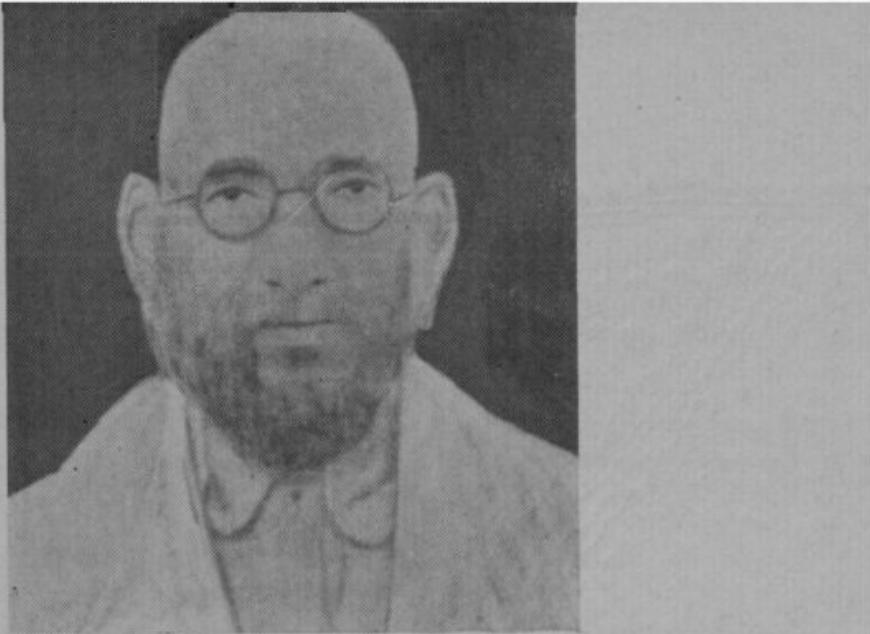
സപ്റ്റംബർ 13-ാം മുതൽ 24-ാം-വരെ ഈ വിധം അറീസ്സുകളും ചില്ലറ യുദ്ധങ്ങളുമായി കഴിഞ്ഞുകൂടി. പട്ടാളക്കാരുടെ വരവ് സമാധാനമുണ്ടാക്കുന്നതിനുപകരം പല അനന്തരമങ്ങൾക്കും കാരണമായിത്തീർന്നു. ലഹളയുടെ ആദ്യാലട്ടത്തിൽ ലഹളക്കാരിൽനിന്നു ഹിന്ദുക്കൾ പല കഷ്ടങ്കളും അനുഭവിച്ചു—ചുരുക്കം ചില മതമാറ്റങ്ങളും കൊള്ളുകളുമാണ് അക്കാലത്തു് ലഹളക്കാർ നടത്തിയ അക്രമങ്ങൾ. നിലസ്വർക്കു കൊഡിലക്കത്തു നടന്ന സംഭവങ്ങൾക്കു പുറമെ മതം മാറുവാൻ സമ്മതിക്കാത്ത ചുഴലിപ്പുരത്തു വാസ്യദേവൻനെപുതിരി, പക്ഷ്യിരയായ വാൻബഹദുർ ചേക്കുട്ടി ഇങ്ങനെ അല്ല. ചിലർ മാത്രമെ അക്കാലത്തു ലഹളക്കാരാൽ കൊല ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നുള്ളൂ. ഗവർമ്മേണ്ടു കെട്ടിടങ്ങളും നാടുകാരുടെ പുരകൾ ലഹളക്കാർ പരക്കെ ചുട്ടു നശിപ്പിച്ചിരുന്നില്ല. പട്ടാളം വന്ന് ചില സ്ഥലങ്ങളിലെല്ലാം മാസ്പിളമാരുടെ പുര ചുട്ടുനശിപ്പിച്ച തോടുകൂടുടെ ലഹളക്കാർ ഹിന്ദുക്കളുടേയും പട്ടാളത്തെ സഹായിച്ച മാസ്പിളമാരുടേയും പുരകൾ ചുട്ടുവാനും അവരെ ദേഹാപദ്ധതി ചെയ്യുവാനും തുടങ്ങി. ഏന്നാൽ സപ്റ്റംബർ 24-ാം തീയതിവരെ അവർ പരയത്തക്കതായി നാടുകാരിൽ ആരെയും കൊലപ്പെടുത്തിയതായി അറിവില്ല.

ഹിന്ദുക്കളിൽ പ്രമാണികളായ നമ്പുതിരിമാരും മറ്റു ദുർജ്ജം ചിലരും ഷിക്കെ ആരും തങ്ങളുടെ നാടും വീടും ഉപേക്ഷിച്ചു് ദുരദിക്കുകളിലേയു് ഓടിപ്പോയിരുന്നില്ല. ഏന്നാൽ 24-ാം തീയതിയും അതിനടുത്തമുമ്പും ചെന്തപ്പേരി, തുച്ഛുക്കു മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ പട്ടാളം ചെയ്ത

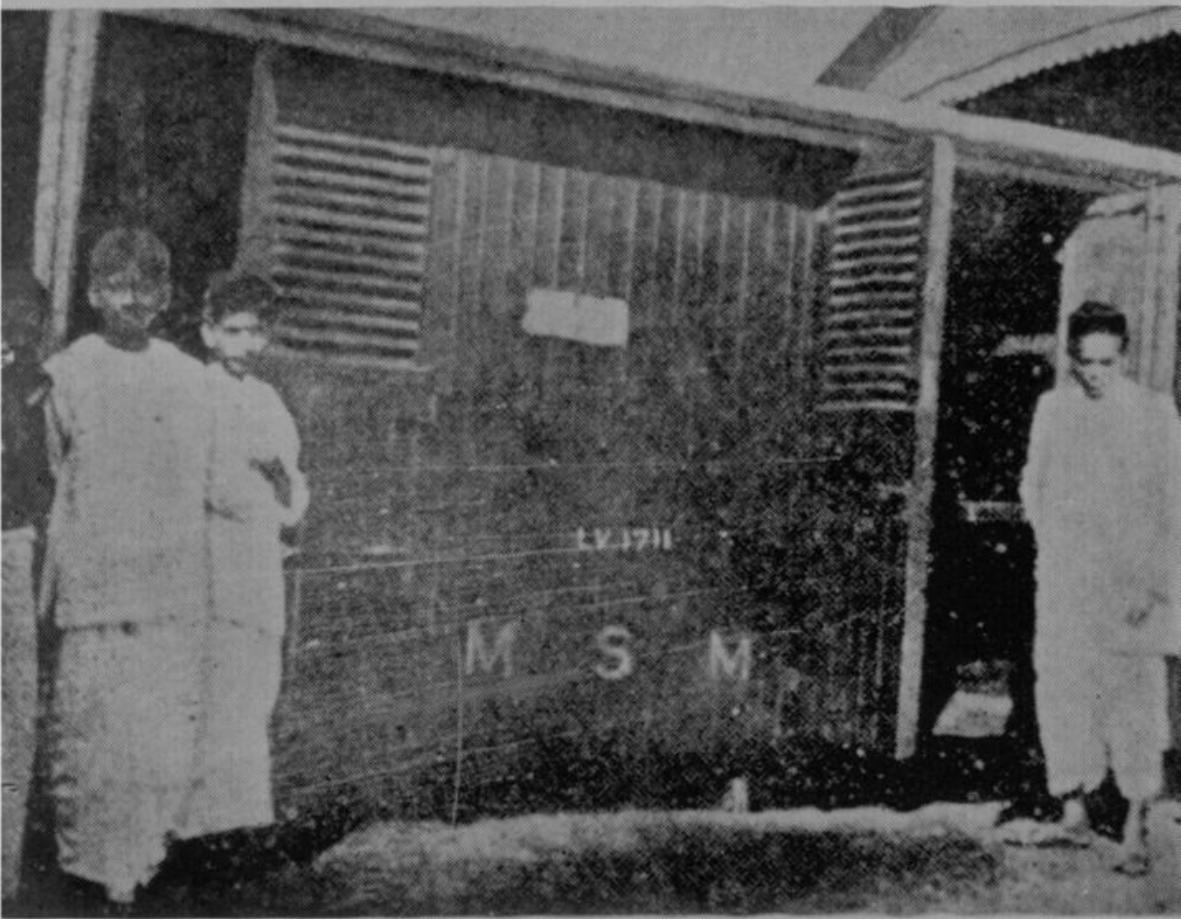
ചില പ്രവൃത്തികളുടെയും അറസ്സുകളുടെയും ഫലമായി പഹളക്കാരുടെ പ്രക്രിയാ മാറി. 12-ാം തീയതി മുത്ത്യുതനെ ഇം മാറ്റം പ്രത്യുഷപ്പട്ടിരുന്നുവെക്കിലും സപ്പംബർ 25-ാം തീയതിയാണ് ഏറ്റവും ബൈഭസവും യേക്കരവുമായി പരിണമിച്ചത്.

ഹിന്ദുക്കളുടെ ഓദ്ധം: തുമ്പുരിലെ കൂട്ടക്കാല

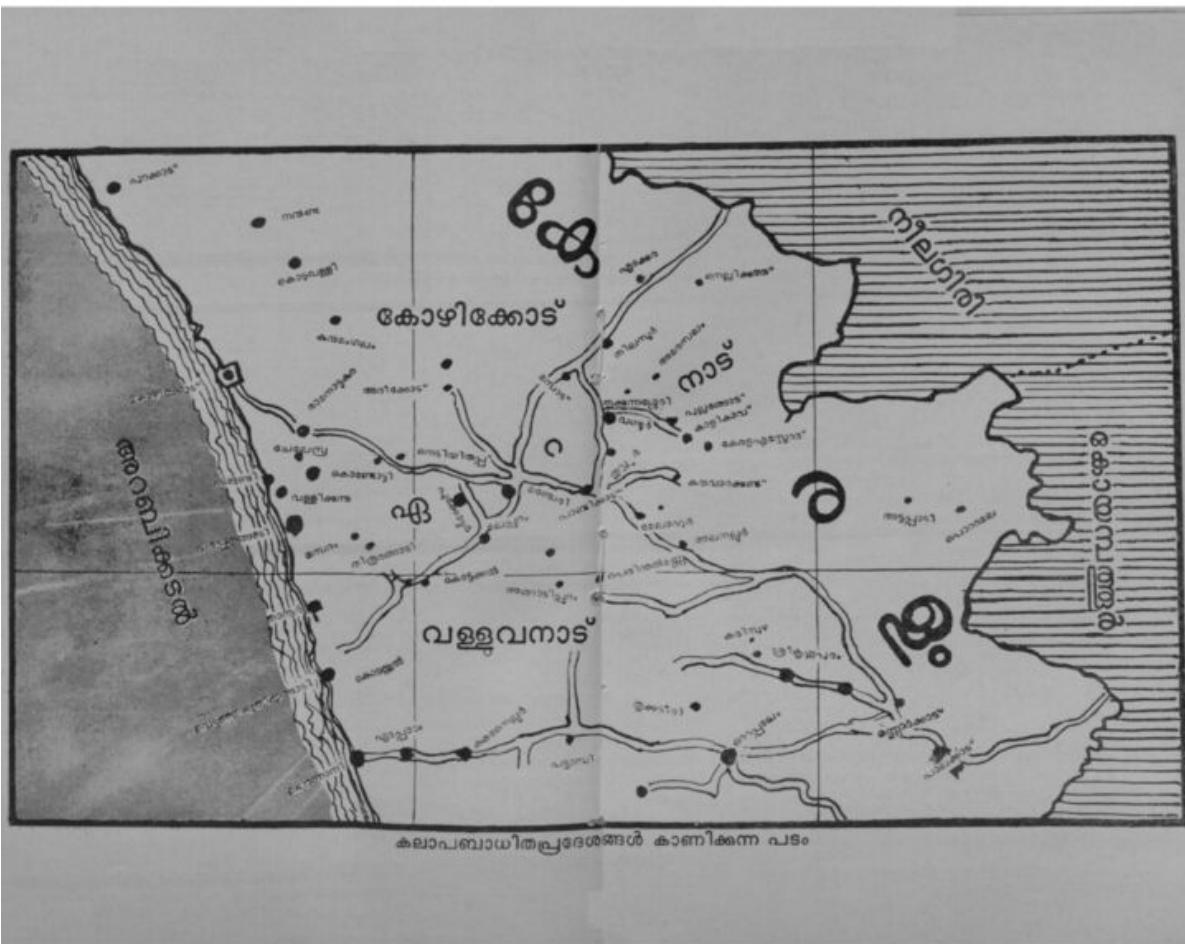
പട്ടാളം മാപ്പിളമാരുടെ വീടുകൾ തീവേച്ചു നശിപ്പിക്കയും അവരിൽ പലരെയും അറിസ്സുചെയ്യുകയും ചെയ്യു. പട്ടാളക്കാർ പോയതോടുകൂടുടെ അവരെ സഹായിച്ചവരോ അവരുടെ വരവിൽ സന്തോഷിച്ചവരോ ആയ ഹിന്ദുക്കളുടെ നേരെ ലഹരിക്കാൻ തിരിഞ്ഞു. അങ്ങനെ സഹായം ചെയ്യുവരിൽ ചുരുക്കം ചില മാപ്പിളമാരുമുണ്ടായിരുന്നു. 24—ാം തിയ്യതിരാത്രി വരാൻപോകുന്ന ആപത്തുകൾ യാതൊന്നും ശക്തിക്കാതെ തുമ്പുരിലെ നിവാസികൾ അവരവരുടെ വീടുകളിൽ കിടന്നുവെച്ചുന്നു. അങ്ങിനെയുള്ള നുറോളം വീടുകൾ നേരം പുലരുന്നതിനുമുമ്പായി മാപ്പിളമാർ വളഞ്ഞു. അകത്തുള്ളവരോട് പുറത്തിന്തുവാൻ കല്പിച്ചു. അവരിൽ ചിലർ ഓടി രക്ഷപ്പെട്ടു. ശൈമമുള്ളവരിൽ പുരുഷരാഡായവരെയെല്ലാം ലഹരിക്കാൻ കയ്യും കാലും കെട്ടി പെന്നുനസ്തികൾ. സ്രീക്ക്ലേയും കൂട്ടിക്ക്ലേയും ഒന്നും ഉപദ്വിച്ചില്ല. അതിനുശേഷം ആ വീടുകളെല്ലാം ചുട്ടു. പിടിച്ചുകെട്ടിയവരെയെല്ലാം ചേരിക്കുമ്പുകുന്നും എന്ന സ്ഥലത്തെങ്ങും പിന്നെ അവിടെനിന്ന് പാണ്ണാട് എന്ന സ്ഥലത്തെങ്ങും കൊണ്ടുപോയി. അവിടെ കുന്നിന്നീരു ചരിവിലുള്ള രൂപ പറമ്പിൽ കിഴക്കുഭാഗത്തായി ഒരു പാരയുണ്ട്. ആ പാരയുടെ അടുത്തുവെച്ചു ഓരോരുത്തരുടെയും വിചാരണയാർംഭിച്ചു. ഈ വിചാരണ നടത്തിയത് വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞഹമ്മദ് ഹാജിയാണെന്നും ചെന്തുപ്പേരി തങ്ങളാണെന്നും രണ്ടുവിധത്തിൽ ജനങ്ങൾ പറയുന്നുണ്ട്. അക്കാലത്തു പത്രങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്തിരുന്ന വർത്തമാനങ്ങളിലും ഈ വിധം വിരുദ്ധമായിട്ടാണ് കാണുന്നത്. അധികം ജനങ്ങളും വിശ്വസിച്ചുവന്നിട്ടുള്ളത് ഈ ക്രിയചെന്തുപ്പേരി തങ്ങളാണ് നടത്തിയിട്ടുള്ളതെന്നാണ്. തങ്ങളാണെങ്കിൽതന്നെ അതു ലഹരിതലവനായി പ്രസിദ്ധി നേടിയിട്ടുള്ള കുഞ്ഞതിക്കോയത്തങ്ങളെല്ലാണും. അദ്ദേഹത്തിന്നീരു വംശത്തിലുള്ള ഒരു ഇസ്പിച്ചിക്കോയത്തങ്ങളാണെന്നും തുമ്പുരിലുള്ള ചില മാപ്പിളമാർ എന്നാട് പറയുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ആരാധാലും ആ പ്രദേശത്തുവെച്ചു

കട്ടിലപ്പേരി ഫഹമദ് ഫസലീയൻ

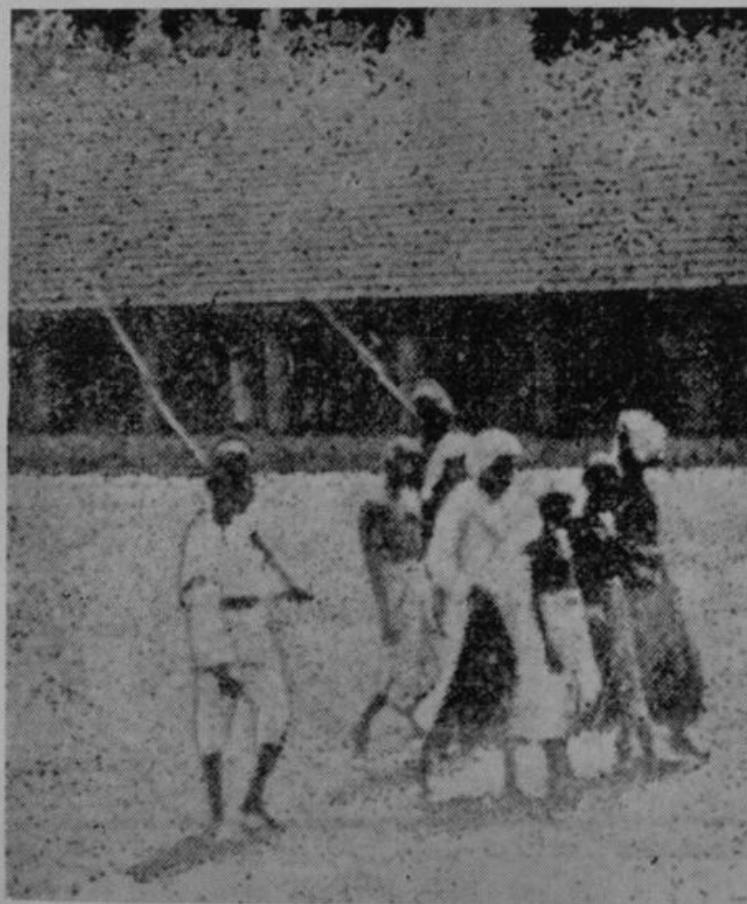

‘തീവണ്ടിത്രം’—കൊഴിക്കോട്ടനിന്ന് കോയമ്പുരുൾക്കുള്ള
വണ്ണിയിൽ കലാപകാരിക്കളും കെറീയിയന്ന വാഗ്മി

‘திருநண்ணல்லூர் யூன’ துறை சென்ற கிடங்களிய ஆலபிழிஸல்பியாஜ்
அடேஹத்தின்ற 37 துட்காஜ்.

ஆலபிழிஸல்பியாஜ் (முகுவருவு வெஷ்டியு யரிசு^ஏ)
விசாரணை^ஏ கொள்ளபோகுன்

ങ്ങു കംനക്കും നടത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നതിനും സംശയമില്ല. മേലുറഞ്ഞ പാറയുടെ അടുത്തുവെച്ചും അനേകം ഹിന്ദുകൾ ഒളിയും എതാനും മാസ്പിള്ളമാരെയും ലഹളത്തലവമാരുടെ 'മാർഷ്യൽ ലോ' പ്രകാരം വിചാരണചെയ്യും ഗൗഖ്യദം ചെയ്യുവാൻ വിധി കല്പിച്ചുവെന്നും. അവരെ അപ്പോരുതന്നെ ആ പാറയിൽനിന്നു സുമാർ 15 വാര ദുരത്തുള്ള കിണറി നാരികെ കൊണ്ടുപോയി വെട്ടി കിണറിലിട്ടുവെന്നും ഉള്ള തിനും യാതൊരു സംശയവുമില്ല. മുപ്പത്തിനാലും ഹിന്ദുകൾ ഒളിയും രണ്ടു മാസ്പിള്ളമാരെയുമാണ്ടിനെ ഗൗഖ്യദം ചെയ്തു എന്നാണും അക്കാലത്തെ ലഹളസ്ഥലത്തുനിന്നും അടിവന്നവർ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതും. ഇരുപതുപേരെ മാത്രമേ അവിടെ വെച്ചു കൊന്നിട്ടുള്ളുവെന്നും ശ്രേഷ്ഠം പേരെ സ്ഥലത്തുവെച്ചാണും കൊന്നതെന്നും മരിറാരു വിധത്തിലും കേട്ടിട്ടുണ്ടും. എതായാലും ലഹള കഴിഞ്ഞു കുറച്ചു മാസം കഴിഞ്ഞശ്രേഷ്ഠം ശ്രീമാൻ ശ്രീനിവാസഗാന്ധിയോടുകൂടി ആ കിണറിൽ ചെന്നുനേംക്കുവാൻ ഒപ്പസരം എനിക്കുണ്ടായി. അപ്പോരു അതിൽ സുമാർ ഇരുപതോളും തല തെങ്ങൾക്കെ ഫ്രാൻ സാധിച്ചു. ഒരു തല ഇംഗ്രേച്ചവാരംകൊണ്ടും ഇംഗ്രീനു തായികണ്ണിരുന്നുവെന്നും ചില സന്ദർശകർ വർത്തമാനപ്പെട്ട ദേഹിൽ എഴുതികണ്ണതായി ഓർക്കുന്നുണ്ടും. പക്ഷേ, തെങ്ങരം അതു പരിശോധിക്കുകയുണ്ടായില്ല.

ഈപ്രകാരം കൊലു ചെയ്യപ്പെട്ടവരിൽ മുന്നും എറ്റവും റിമാരും ഉംപ്പെട്ടിരുന്നു.

ഈ ലോരക്കുത്തും കഴിഞ്ഞതോടുകൂടി ഏറ്റവും കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള ഹിന്ദുകൾ പല ദിക്കുകളിലേയ്ക്കും പാച്ചിലായി. ഉടുത്തമുണ്ടിനിണയില്ലാതെ, ആഹാരത്തിനും വഴിയില്ലാതെ, കാട്ടിലൊളിച്ചും പട്ടിണികിടന്നും വീടും കൂടിയും ബെടിഞ്ഞും പാണതുപോയ ആ അഗ്രതികളുടെ അപകട ദേഹം ഓർക്കുമ്പോൾ എവരുടെയും ഏദയം പൊട്ടിത്തകരുന്നതാണും. ഇങ്ങനെയുള്ള അത്യാപത്തുകരാക്കും അവന്നവർക്കിം ബുദ്ധിമോഗമോ, ആലോചനക്കുറവോ വിഭൂതമായിട്ടും കാരണമായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആ മഹാപാപം കരുണാനിയിയായ ജഗദീശരൻ പൊറുത്തു രക്ഷിക്കുന്നു പ്രാർത്ഥിക്കയല്ലാതെ മരിന്തു ചെയ്യാം.

ചെന്നവയ്ക്കുരേ തന്ത്രം

ലഹളയുടെ റണ്ടാമത്തെ "പട്ടത്തിന്റെ" ആരംഭത്തിൽ ഒരാളേ ജീവനോടെ തോല്പുരിച്ചു കൊന്നുവെന്നും അനേകം

പേരെ വെട്ടി കിണറിലിട്ടുവെന്നും പലവിധത്തിലുള്ള കണ്ണരക്തയ്ക്കും നടന്നിരുന്നുവെന്നും ജനങ്ങൾ കേട്ടും വിശ്വസിച്ചും വന്നിരുന്നും ചെയ്യേറി കുഞ്ഞിക്കോയി തങ്ങളെപ്പറ്റി ചില വിവരങ്ങളും കൊടുക്കുന്നതു ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അനേന്തചിത്രമായിരിക്കയില്ല. തോല്പുരിച്ചു കൊന്നുവെന്ന പ്രസ്താവം ദോഷ്മാണനാണ് എൻ്റെ അനേപാഷണത്തിൽ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളതും. തങ്ങൾ അകുമ്മങ്ങളാണും നടത്തിയിട്ടില്ലെന്നു പറയുവാൻ താൻ തയ്യാറില്ലെങ്കിലും തുച്ഛുരിൽ നടന്ന കൂട്ടക്കൊലയും മറ്റും നടത്തിയതും അയാളുല്ലെന്നുതന്നെന്നാണ് അറിയുന്നതും.

ചെയ്യേറി കുഞ്ഞിക്കോയിയും തങ്ങൾ ആ പ്രദേശത്തും സ്ഥാപിച്ച ഒരു വിലാഹത്തും കമ്മിററിയിലെ പ്രസിദ്ധംഭായിരുന്നു. വളരെ സാത്പരികനും ദൈവവിശ്വാസമുള്ള വന്നും എല്ലാവരോടും വളരെ ദയയും അനുഭാവവുമുള്ള അള്ളുമായിട്ടാണ് ഈദേഹത്തെ പലരും വർദ്ധിച്ചു കേട്ടിട്ടുള്ളതും. ആരെപ്പറ്റിയും എന്നെന്തെങ്കിലും പറയുന്നേബാഴല്ലോ “പാവം, പാവം” എന്ന വാക്കുകൾ ഉച്ചരിക്കുന്നതും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു പതിവായിരുന്നു. താൻ സഹകരണത്യാഗിയാകുന്നതിനും അല്ല. മുന്പാണും ഈ തങ്ങളെ ആദ്യമായി കണ്ടതും. ഒരു വിധം പെളുത്തും, തടിച്ചു, നീണ്ടും, ആകുതിശ്ശുണ്ണങ്ങൾ തികഞ്ഞ ഒരു ദേഹത്തോടുകൂടിയ തങ്ങൾ വളരെ ശാന്തനും സാത്പരികനുമായിട്ടാണ് എന്നിക്കു തോന്തിയതും. അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ലഹളക്കാലത്തു കേട്ട സംഗതികൾ എന്നിക്കുവെച്ചിയ അതഭൂതത്തിനും കാരണമായി. അതിനാലാണും താൻ ആ സംഗതിയെപ്പറ്റി പ്രത്യേകം പല രോടും അനേപാഷിക്കാനിടയായതും. എൻ്റെ അനേപാഷണത്തിൽ ഈ അകുമ്പ്രവർത്തനങ്ങളാണും. ഈ തങ്ങളും ചെള്ളിട്ടുള്ളതും എന്നുതന്നെന്നാറിവായതും. ആ വംശത്തിൽ തന്നെയുള്ള ഇന്പിച്ചിക്കോയിയും തങ്ങൾ കുഞ്ഞിപ്പാമാജിയുടെ കൂട്ടത്തിലും അല്ലാതെയും പല അകുമ്മങ്ങൾ പ്രവർത്തിച്ച തായി തുച്ഛുരിൽനിന്നും മറ്റും എന്നിക്കുവെച്ചിയ വിവരം കിട്ടിട്ടുമുണ്ടും. ചെയ്യേറി തങ്ങൾക്ക് രണ്ടുപേരുണ്ടായിരുന്നതും കൊണ്ടും അതിൽ പ്രധാനി കുഞ്ഞിക്കോയിയും തങ്ങളായിരുന്നതുകൊണ്ടും ഇന്പിച്ചിക്കോയിയും അപരാധങ്ങളും കുഞ്ഞിക്കോയിയും വഹിക്കേണ്ടിവന്നതിൽ അതഭൂതമാനുമില്ല. കിണറിനടുത്തുവെച്ചും പെട്ടിക്കൊണ്ടും വർത്തമാനം ഈ പലിയ തങ്ങൾ കേട്ടും “പാവം, പാവം” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടും ചെന്നു കൊണ്ടും ശേഷിച്ചിട്ടുള്ള വരെ രക്ഷപ്പെടുത്തിയെന്നുകൂടും വർത്തമാനമുണ്ടും.

ചെറുപ്പേരിത്തങ്ങൾ ഈ ലഹരയിൽ ഏർപ്പെടുവാനുള്ള കാരണം കുഞ്ഞഹമഡാജിയായിരുന്നു. ലഹരയുടെ ആരംഭത്തിൽ തന്നെ കുഞ്ഞഹമഡാജി തങ്ങളുടെ അടുത്തുചെന്ന് പല സുത്രങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചു വശത്താക്കിയിരുന്നു. തങ്ങളുടെ അനുഗ്രഹമുണ്ടായാൽ ഉണ്ടയെല്ലാം പണ്ടിയായിപ്പോകുമെന്നും വെടിതനെ പൊട്ടുകയില്ലെന്നും മാപ്പിളമാരിൽ പലരും വിശ്വസിച്ചിരുന്നതുകൊണ്ടു ലഹരക്കാരുടെ സംഘം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ തങ്ങളുടെ സഹായം വളരെ ആവശ്യമാണെന്നു കാണുകയാലാണ് കുഞ്ഞഹമഡാജി ആ കാര്യത്തിൽ അതു പരിഗ്രമിച്ചത്. അതുപ്രകാരം തങ്ങൾ ലഹരക്കാരുംപെട്ടു. വെടി കൊള്ളുകയില്ലെന്നും ഉണ്ടെ വെള്ളമായോ പണ്ടിയായോ പോകുമെന്നും മറ്റും ജനങ്ങളെ വിശ്വസിപ്പിച്ചു. പക്ഷേ, യുദ്ധത്തിനൊരുംദിപ്പുരപ്പേപ്പാഫേഡും ലഹര രൂവിയം സമാധാനമായതിനാൽ തങ്ങൾ അബൈബത്തിൽപ്പെട്ടു ചെറുപ്പേരിയില്ലും. അടുത്ത പ്രദേശത്തുമായി കഴിയുകയായിരുന്നു. അംഗീരനയിരിക്കുമ്പോഴാണ് ചെറുപ്പേരി മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ പട്ടാളം വന്നതും പല മാപ്പിളമാരെയും അംഗീരുകൾക്കു ചെള്ളതും വേരെ പല അക്രമങ്ങളും പ്രവർത്തിച്ചതും. അതുകേട്ടപ്പോരാം തങ്ങൾ പരിഗ്രമിച്ചു എന്നോ പറഞ്ഞിരിക്കണം. അതല്ലാതെ ഈ വിധം അക്രമങ്ങളാണും. നടത്തുവാൻ താൻ അനുവദിക്കയോ ആജ്ഞാപാടിക്കയോ ചെയ്തിരുന്നില്ല എന്നാണ് താൻ ചോദിച്ചവരെല്ലാം എന്നോടു പറഞ്ഞത്. സത്യം ദൈവത്തിനന്നിയാം.

ചെറുപ്പേരിയിൽ ഈ സംഭവങ്ങൾ കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം ലഹരക്കാർ ലഹരയിൽ ചേരാത്തവരെ പല ദേഹാപദ്വങ്ങളും ഏപ്പിക്കാൻ തുടങ്ങിയതായി പല ദിക്കിൽനിന്നും വർത്തമാനങ്ങൾ കിട്ടിത്തുടങ്ങി. അവയിൽ അരീകോട്ടുവെച്ചു എരണ്ടതിക്കൽ നാരാധാരിയമുണ്ടായെങ്കിൽ ചില മാപ്പിളമാർ വെട്ടി മുറിയാക്കിയതും ആ സ്ഥലിൽ അവരുടെ ആക്രമണത്തെ ചെറുത്തതും പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. സപ്പംബെർ 26-ാം തീയതിയോ മറ്റൊരാ ആണ് ഈ സംഭവം നടന്നത്. ആ സ്ഥലിൽ അവരുടെ സഹോദരിയും മാത്രമേ അവരുടെ വീടിലുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. രാത്രി സമയത്ത് ചില മാപ്പിളമാർ പുറത്തെ വാതിൽ വെട്ടിപ്പോളിച്ചു അക്കത്തുകടന്നു. മാപ്പിളമാർ അക്കത്തു പ്രവേശിക്കുന്നതുക്കണ്ടപ്പോരാം ഓടി രക്ഷപ്രാപ്തിപ്പാൻ നാരാധാരി അമ്മ ശ്രമിച്ചു. അപ്പോരാം മാപ്പിളമാരിൽ ഒരാൾ കത്തിക്കൊണ്ട് വരെ വെട്ടി. മരണവേദനയോടുകൂടുടെ നാരാധാരിയമുണ്ടായിരുന്നു.

അന്നോട്ടും വെട്ടി. അപ്പോരുത്തനെന്ന മുറിപ്പെടുത്തിയ മാപ്പിള ഓടിയെക്കിലും ശേഷമുള്ള മാപ്പിളമാർ ആയമ്മയുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞു. ഒടുവിൽ ആയമ ബോധം കൊടുവീണ്ടു. പക്ഷെ, തന്ന എതിരെത്ത രണ്ടുമുന്നാളുകളെ മുറിപ്പെടുത്തിയതിനു ശേഷമാണ് ആയമ വീണ്ടു്. ആയമ്മയുടെ സഹാദരി ഈ തിരക്കിൽ ഓടി രക്ഷ പ്രാപിച്ചു. ഇതെല്ലാം കേട്ടു സഹായത്തിനോടിവന്ന പള്ളിയിൽ കൂൾന്നായരെ മാപ്പിളമാർ ഓടിച്ചുവീഴ്ത്തി. അയാരാ മരിച്ചുവെന്നു കരുതി അവർ അയാളെ ഇടേച്ചു പോയി. പിറീനു അരീകോട്ടും രൂപീയ മാപ്പിള പ്രമാണിയുടെ സഹായത്തോടുകൂടുടെ ആ സ്ഥാനം കോഴിക്കോട്ട് ആസ്പദഗ്രിയിൽ കൊണ്ടുവന്നു. അപ്പോരു ആ സ്ഥാനിയുടെ ദേഹത്തിൽ സുക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്ന 100 ക. യോടുകൂടുതെയാണ് കോഴിക്കോട്ടേജ്യു കൊണ്ടുവന്നതു്. ഇതു കൊള്ളുക്കാർക്ക് കൊണ്ടുപോവാൻ സാധിച്ചിരുന്നില്ല.

ഇക്കാലത്തുതന്നെ കോട്ടേജുൽ അടക്കത്തു പുത്തുരിൽ നന്ന രൂപീയ സംഭവം പ്രസ്താവയേശ്വരമാണ്. കന്നിമാസം 14—ാം ദിവസം (സിംഗംബർ 24—ാം ദിവസം) റാത്രി എക്കദേശം 8 മണിക്ക് സുമാർ മനുഖരോളം മാപ്പിളമാർ പുത്തുരിലുള്ള വിളക്കിനാലു കുറിപ്പുറത്തു എന്ന വിടിനെ ആകുമിച്ചു അതിൽ ബലമായി പ്രവേശിച്ചു. അപ്പോരു അവിടെയുണ്ടായിരുന്ന കരുണാകരന്നായരെ രൂപീയ വെട്ടുകത്തിയും വടിവാളുമായി പുറത്തു ചാടി മാപ്പിളമാരെ എതിരെത്തു. അവരിൽ നാലുപേരും അയാരാ കൊന്നു. കുറപ്പേരു മുറിപ്പെടുത്തി. പിനെ പടിജ്ഞലേജ്യു ചാണ്ടു. പായുന്നവഴിയ്ക്കു് രൂപീയ മാപ്പിള അയാളെ കുന്തം കൊണ്ടെറിഞ്ഞു. അതയാളുടെ കഴുത്തിൽ തറയ്ക്കുകയും അയാരാ നിലപതിച്ചു മരണപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അതിനുശേഷം മാപ്പിളമാർ കൊള്ളുചെയ്തു മുതലെല്ലാം കൊണ്ടുപോയി.

ഈ രണ്ടു സംഭവങ്ങളും കൊള്ളുചെയ്യുവാനുള്ള ശ്രമത്തിലുംണ്ടായ ചില ദേഹാപദ്ധതികൾ അല്ലാതെ കല്പിച്ചുകൂട്ടിയുള്ള കൊലയോ അതിനുള്ള രൂക്കമോ ആയിരുന്നില്ല. ലഹളകാലത്തു മാപ്പിളമാരുടെ ആകുമണിത്തെ ചെറുകാലത്തെ ഭീരുതയോടുകൂട്ടി പായുകമാത്രമാണ് ഹിന്ദുക്കരം ചെയ്ത തെന്നാരപവ്യാതി അവരെപ്പറ്റി നാട്ടിലെല്ലാം പരന്നിട്ടുണ്ടു്. ഇതിൽ വളരെ വാസ്തവമുണ്ടു്. എക്കാലം അവർ ഭീരുകളാണെന്നു തീരച്ചവിധി കല്പിക്കുന്നതിനുമുമ്പു് ചില പ്രത്യേക സംഗതികൾ ആലോച്ചിക്കേണ്ടതും എന്നു പറയാതെ കഴികയില്ല.

ഹിന്ദുക്കളുടെ ജാതിവിഭാഗവും തീണ്ടൽ മുതലായ അനാചാരങ്ങളും അവരെ തമിൽ എത്രമാത്രം അകററിയിരിക്കുന്നുവെന്നും ഇങ്ങനെന്നുള്ള ആപത്തുകളിൽ എക്കൊപിച്ച് ശത്രുക്കളോടു എതിർപ്പാൻ സാധിക്കാതെ അവരെ എത്രമാത്രം ദുർബ്രഹ്മാക്കിയിരിക്കുന്നുവെന്നും മുന്നൊരുപോരു തീൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ആ കാരണംകാണ്ടു മാത്രമല്ല മാപ്പിളമാരോട് എതിർക്കാൻ അവർ തീരെ അശക്തരായിത്തീർന്നുണ്ട്. എറനാടു താലുക്കിൽ മാപ്പിളമാർ ഹിന്ദുക്കളെക്കാം എല്ലാത്തിൽ അധികമുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല അവർ മികവൊരും നിരത്തിന്റെ വക്കത്തും അഞ്ചാടിയിൽ തെരുവുകളുടെ സ്വന്താധിക്രമാണു് താമസിച്ചിരുന്നുണ്ട്. ഏതെങ്കിലും കാര്യത്തിനു് രൂമിച്ചു കൂടുവാൻ അവർക്കും ക്ഷണംനേരം കൊണ്ടു സാധിക്കുന്നു എന്നു മാത്രമല്ല വിട്ടു താമസിക്കുന്നവർപ്പോലും രൂമിച്ചുകൂടി വേണ്ടുന്ന ആലോചനകൾ ചെയ്യുവാൻ അവരുടെ പഞ്ഞികൾ . അവർക്കും അത്യന്തം ഉപകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ലഹരിക്കാലത്തു് പ്രത്യേകിച്ചും ഇതു് എല്ലാവർക്കും അനുഭവപ്പെട്ട സംഗതിയാണു്. ലഹരിയുടെ ആരംഭത്താടുകൂടി നാട്ടിലും സകലാരുയുധങ്ങളും അവർ കരസ്ഥമാക്കി. അതിനുശേഷം സംഘം സംഘമായിട്ടാണു് അവർ ഹിന്ദുക്കളുടെ വീടുകൾക്കാളുള്ളചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങിയതു്. അവരിൽ പുരുഷരാർമികവൊരും അതാതുദിക്കിൽത്തനെ പ്രവർത്തിച്ചു് ഉപജീവനം കഴിക്കുന്നവരാണു്. എന്നാൽ ഹിന്ദുക്കളുടെ സ്ഥിതി ഇതിൽനിന്നെല്ലാം വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അവർ മിക്കവരും അധികം ദുരം വിട്ടു വിട്ടു താമസിക്കുന്നു. ഓരോ പറമ്പിൽ ഹിന്ദുക്കളുടെ രണ്ടു വീടുകൾ രൂമിച്ചു കാണ്ടുന്നതു ദുർബ്രഹ്മാണു്. അവരിൽ ഉയർന്ന ജാതിക്കാർ ദേഹാധ്യാനമുള്ള പ്രപുത്തികളെ നിന്യമായിക്കരുതി, മാന്യമായ തുഷിപ്പുത്തിയെ മികവൊരും. ഉപേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസമുള്ളവരെല്ലാം ഗുമസ്ഥരായും മറ്റും ഉദ്യോഗസ്ഥരായും വിദ്യാഭ്യാസമില്ലാത്തവർ കോൺസ്ലൂബിൽ മാറും, ശിപാധിമാരും, ട്രക്കാരും ആയും അവനവന്നും വീടുകാർക്കും ഗുണമില്ലാതെ അന്യദിക്കുകളിൽ കാലയാപനം ചെയ്യുന്നു. അവരുടെ ദേഹാധ്യം പ്രായേണ ക്ഷയിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, രൂമിച്ചു ചേരാനോ, പ്രവർത്തിക്കാനോ സൗകര്യം നൽകുന്ന യാത്രാരും സ്ഥാപനവും അവർക്കില്ലതാണും. അതിനാൽ സംഘം ചേർന്നു ആയുധങ്ങളുമായി ആക്രമത്തിനിന്നിണിയ മാപ്പിളമാരോട് എതിർക്കുവാൻ അവർ തീരെ അശക്തരായി. മാപ്പിളമാർ ദേഹാ

പദ്ധതിക്കാൻ തുടങ്ങിയ രണ്ടാമത്തെ ഘട്ടത്തിൽ അവരിൽ ചിലർ വളരെ ദൈഹികവും പരാക്രമവും കാണിച്ചിരുന്നവെക്കിലും അധികം ജനങ്ങളുടെ നേരെ ഏകന്നേറയോച്ചുരുക്കം ചിലരുടെയോ ധീരതയും ബലപ്രയോഗവും നിഷ്ഠമലമായിത്തന്നെ കലാശിച്ച്. മതംമാറുവാൻ നിർണ്ണയിക്കപ്പെട്ട അവസ്ഥരത്തിൽ ശാന്തയീരനായി ചുഴലിപ്പിക്കിയ വാസ്തവാവേൻ നമ്പുതിരി മരണത്തെ വരിച്ചു. ഇങ്ങോം എത്തു സമുദായത്തിനും അഭിമാനിക്കാവുന്ന ശുരൂപുരുഷൻ തന്നെയായിരുന്നു. തന്റെ വീടിനെയും കുട്ടിംബത്തെയും രക്ഷിക്കാൻവേണ്ടി ജീവൻ ബലിക്കാടുത്തെ വേറെയും പല ഉദാഹരണങ്ങളുണ്ട്. അവയെല്ലാം ഇവിടെ വിവരിക്കുവാൻ ഒരുണ്ടുന്നില്ല.

മേൽപ്പറമ്പാവിച്ചവിധി. അല്ലോ ചിലർ ലഹരിക്കാരുടെ നേരെ ബലവും ഉപായവും പ്രയോഗിച്ചു എതിർത്തുവെക്കിലും ആകപ്പാടെ ഹിന്ദുക്കരാ നാടും വീടും വിട്ടോടിപ്പോവുകയാണോ ചെയ്തത്. പക്ഷേ, ഇതുകൊണ്ടാനും ഹിന്ദുക്കരാ യാതൊരു പാഠവും പഠിച്ചതായി തോന്നുന്നില്ല. അവന്നെന്നെ സമുദായത്തിലുള്ള അസമത്പരങ്ങൾ തീർത്തും ദേഹബലവും സംഖ്യാബലവും വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ അവർ ശ്രദ്ധിക്കാത്തപക്ഷം അവരെപ്പാഴും ഈ ആപത്തുകരക്കോ വശപ്പെടുവാൻ വഴിയുള്ളതാണെന്നതിനും സംശയമില്ല. മാപ്പിളമാർ അജന്താനത്തിലും അന്യവിശ്വാസത്തിലും മുഴുകിയിരിക്കുന്നേടതോളംകാലം ഹിന്ദുക്കരക്കോ അവരിൽനിന്നും ഇപ്പോൾമുള്ള ആപത്തുകരാ നേരിടാനിടയുള്ളതാണോ. അതിനാൽ മാപ്പിളമാരെ പരിപ്പൂരിക്കുവാനും തങ്ങളുടെ സമുദായത്തിൽ പാഠിച്ചിട്ടുള്ള ദോഷങ്ങൾ തീർക്കുവാനും ഹിന്ദുക്കരാ ബാഡ്യസ്ഥാരായിരിക്കുന്നു.

താനുരൂപം, കൊടക്കലും

തുച്ഛമായി നടന്ന ഫോറസംഭവങ്ങൾക്കുശേഷം മാപ്പിളിൽ മാരിൽനിന്ന് കാര്യമായ ഉപദ്രവം നേരിട്ട് താനുരീലുള്ള ചാലിയമാർക്കും കൊടക്കൽ എന്ന സ്ഥലത്തെ നിവാസികളായ ക്രിസ്ത്യാനികരക്കുമായിരുന്നു. ഈ പ്രതിക്രിയാ ബുദ്ധിയുടെ ബീഭ്രം പരിണാമങ്ങൾ തന്നെയായിരുന്നു എന്തിന്നു സംശയമില്ല.

ലഹള തുടങ്ങിയതുമുതൽ കുറെ ദിവസത്തേങ്ങ് പോലീസ്സുകാരെ എങ്ങും കണ്ണിരുന്നില്ല. പട്ടാളം വരികയും ലഹള ഒതുങ്ങി എന്ന വിശ്വാസം നാട്ടിൽ പരക്കുകയും ചെങ്കുതോടുകൂടി ഇവരിൽ ചിലർ നശമായ കുറത്തോടുകൂടി പ്രവർത്തിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. ക്ലീൻക്കണ്ണ മാപ്പിളിലും അനുഭവിക്കുന്ന നിലയിൽ അറിസ്സു ചെങ്കു. അറിസ്സുചെങ്കു മാപ്പിളി അനുഭവിക്കേണ്ണ അപകടങ്ങൾ ഞാൻ അല്ല. സുചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ലഹളക്കാരെ അറിസ്സു ചെങ്കുന്നത് സാധാരണ സന്റുഡായത്തിൽ ആയാൽ പോരാട്ടി പോലീസ്സുദോഗമ്പിയാർ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. മാപ്പിളിലും ചെങ്കു അക്രമങ്ങളെല്ലാം ഒരു പതിനട്ട തൊഴിട്ടുകൂടിലും അറിസ്സാട്ടുകൂടിത്തന്നെ അവർ അനുഭവിക്കേണ്ണതാണെന്നതു പോലീസ്സുകാരുടെ ഫുത്തമായിരുന്നു. അതിനാൽ ഒരു മാപ്പിളിയുടെ വീടിൽ അറിസ്സു കഴിയുന്നോ ചതേങ്ങ് ആ സ്ഥലം കൊള്ളു ചെങ്കുപ്പുട് ഒരു ഹിന്ദുവിന്റെ വീടിനേക്കാരാം എത്രയും കഷ്ടമായ വിധത്തിൽ രൂപം പകർന്നു. ഒരു ഭേദപ്പുട് ഹിന്ദുത്വവാദിലെ മെമ്പർമാരായ കെ. വി. ബാലകൃഷ്ണമേനോനെയും, കെ. വി. രാമൻമേനോനെയും അറിസ്സു ചെങ്കുവാൻ ഒരു വലിയ സെസന്യത്രോടും ആരാക്കുട്ടത്രോടുംകൂടി സംബന്ധിക്കുന്നുകൂടി കുഞ്ഞിരാമൻനായരാണു പോയിരുന്നത്. അനേകം സുരികളും കുട്ടികളും ഉണ്ണായിരുന്ന ആ വീടിൽ കയ്യേറി. സാധാരണ നടത്താറുള്ള അറിസ്സുപോലെ അവരെയും അറിസ്സുചെങ്കാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്രോടുകൂടിയായിരുന്നു ഇവരെല്ലാം പോയത്. വീടിൽ ബാലകൃഷ്ണമേനോനോ, വേറെ പുരുഷന്മാരാക്കിലുമോ ഉണ്ണായിരുന്നില്ല. തങ്ങളെ പോലീസ്സുകാർക്ക് ആവശ്യമുണ്ട്

ണ്ണന്⁹ ആരോടെക്കില്ലും പറഞ്ഞതയച്ചാൽക്കൂട്ടി അവർ എവി എയും ഹാജരാകാൻ സന്നദ്ധരായിരുന്നു. പക്ഷേ, അങ്ങി നെയ്യുള്ള അറിസ്തു അക്കാലത്തെ സ്ഥിതിക്കു തീരെ അധോ ശ്രമായിരുന്നതിനാലാണ്¹⁰ ഇംവക, സന്നാഹണ്ണങ്ങളുകൂട്ടി സഖ്യ¹¹ ഇൻസ്റ്റുക്യൂൾ അവിടെ ചെന്നത്. ഒന്നാമതായി പറി സ്വില്ലുള്ള ഇളന്തീരും തേരേയും വന്നവരെല്ലാംകൂട്ടി വെട്ടി വീഴ്ത്തി. പിന്നെ വീട്ടിനകത്തേയ്ക്കു കടക്കാനുള്ള ശ്രമമായി. അങ്ങനെ കടന്നിരുന്നുവെങ്കിൽ വീട്ടില്ലുള്ള സ്കീകളുടേയും മറ്റും സ്ഥിതി എന്നായിരുന്നുവെന്ന് വിവരിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല. ഭാഗ്യവശാൽ ഇവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഒരു യുറോ പ്രസ്തുതി ഉദ്ഘാഗസ്ഥൻ ഉണ്ടായിരുന്നു. വെള്ളപ്പട്ടാളവും യുറോപ്പൻ ഉദ്ഘാഗസ്ഥന്മാരും (അല്ലോ ചിലരോഴിക്കെ) ഇല്ലാളക്കാലത്ത് വളരെ അഭിനവന്തീയമായ നിലയിലാണ് പെരുമാറിയത് എന്നു പലരിൽനിന്നും ഞാൻ അറിഞ്ഞീ കുണ്ട്. ഹീനമായ യാത്രാരു പ്രസ്തതിയും അവർ എവി എയും ചെയ്തായി കേട്ടിട്ടില്ല. ഗുർക്കാസും ചിന്കച്ചിൻ നാട്ടുകാരായ പോലീസ്സുകാരും ചെയ്യാത്ത അക്രമങ്ങൾ അധികമില്ലനാണ് കേട്ടിട്ടുള്ളത്. ഒരുുസ്തിനെപ്പാലും ഉപദേശിക്കാത്ത ബാലകളുമുന്നൊന്നും മറ്റും വാരിയൻകുന്നൻ കുണ്ഠഹമദ്‌ഹാജിയെപ്പാലുള്ള ദേക്കരമാരാണെന്നും വലിയ പോരാട്ടവും കോട്ടപൊളിക്കലും കഴിച്ചപ്പാതെ അവരെ പിടിക്കാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നും മറ്റും ഇ സാധ്യവിനെ തെറിഡിപ്പിച്ചതുകൊണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹം യാത്രാരു നോട്ടീസും മര്യാദയും കൂട്ടാതെ വീട്ടിനുള്ളിൽ പ്രവേശിക്കാനാരംഭിച്ചിരുന്നത്. ഭാഗ്യവശാൽ അവിടെയും ണായിരുന്ന സ്കീകളിൽ ബാലകളുമുന്നൊൻ്റെ പെദ്ദാംക്ക് ഇംഡ്രീഷ്¹² സംസാരിപ്പാൻ അറിയാമായിരുന്നു. കാരും അപകടത്തിലാണെന്ന് കണ്ണപ്പാരാ ആ സ്കീ മുന്നോട്ടുവന്നു യുറോപ്പൻ ഉദ്ഘാഗസ്ഥനോടു സംഗതി ചോദിച്ചു. കുറി കാർ വീട്ടില്ലെണ്ണും അവരെ അറിസ്തു ചെയ്യുവാൻ വന്നതാണെന്നും പറഞ്ഞപ്പോരാ അതിന് ഇ വിധമൊന്നും പ്രവർത്തിക്കേണ്ടതില്ലെന്നും അവർ സന്നാഹണ്ണത്തുകൂട്ടി ഹാജരാ പുന്നതാണെന്നും തൽകാലം അവർ അവിടെ ഇല്ലെങ്കില്ലും ക്ഷണത്തിൽ അവരെ വരുത്താമെന്നും ആ സ്കീ അദ്ദേഹത്താടു പറഞ്ഞു. സാധ്യവിന് അപ്പോഴാണ്¹³ തന്റെ സാഹസ്രത്യത്തിന്റെ ശൈരവം ബോദ്ധനപ്പട്ടത്. ആ സ്കീയോട്¹⁴ ഉടനെ മാപ്പു ചോദിച്ചു അദ്ദേഹം പ്രതികരിക്കാനും അവരെ വന ഉടനെ അവരെ അറിസ്തുചെയ്യുകയും ചെയ്തു. തനിക്ക് ജീവരക്ഷ

നല്ലിയ കേളപ്പൻനായർ, ബാലകൃഷ്ണമേനോൻ എന്നിവരുടെ നേരപ്പോലും ഈ വിധം പ്രവർത്തിപ്പാൻ ഒരുങ്ങിയ ഒരു പോലീസ്സുദോഗസ്ഥൻ സാധാരണ മാപ്പിളമാരുടെ നേര ഏതുവിധം പ്രവർത്തിച്ചിരിക്കുമെന്ന് ഉണ്ടിപ്പാൻ വളരെ വിഷമമില്ല.

ഇതുന്തോളം സംഭവം ഞാൻ വിവരിച്ചതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം അറിയുകളുടെ ഫലമായി വലിയ വലിയ ലഹരികളും കൊലപൊതക്കങ്ങളും നടത്തിയതിനും അവരെ തീരെ കുറാക്കാൻ പാടില്ലെന്നതു വായനക്കാരെ ധരിപ്പിക്കുവാൻ മാത്രമാണു്.

പോലീസ്സുകാർ അറിയുന്നായി ഒരു സ്ഥലത്തെത്തിയെ നുകേട്ടാൽ ചില ഹിന്ദുക്കരാക്കരുളും ആനദവും ഉഥാഹവും എത്രയാണെന്നു് കണക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈതും പ്രതിക്രിയാ ബുദ്ധിയുടെ ഒരു വിളയാട്ടം തന്നെയായിരുന്നു. മാപ്പിള മാരുടെ ആക്രമണത്തിനു ഹിന്ദുക്കളുടെയും പോലീസ്സുകാരുടെയും പ്രതിക്രിയ; ആ പ്രതിക്രിയയ്ക്കു് മാപ്പിളമാരുടെ യൈക്രമാധ പ്രതിക്രിയ; ആ പ്രതിക്രിയയ്ക്കു് പോലീസ്സുകാരുടെയും പട്ടാളക്കാരുടെയും ഒരു വന്പൻ പ്രതിക്രിയ— ഇതാണു് ‘മലബാർ കലാപ’ത്തിന്റെ സമാച്ചിയായ ഒരു ചരിത്രം.

ഈ മുഖ്യമായും താനുരിൽ ഉണ്ടായ സംഭവത്തെ നമ്മുക്കു വിവരിക്കാം:

‘എന്നാടിന്റെ കീഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ പട്ടാള ത്തിന്റെ ധാരായാടുകൂട്ടി പല അപകടങ്ങളും സംഭവിച്ചിരുന്നു. എക്കില്ലും പട്ടിന്ത്താൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ ആലിമുസ ലിയാരുടെ കീഴടങ്ങലിനുണ്ടോ. അവിടെ ചില്ലറ കൊള്ള കളും മറ്റുമല്ലാതെ പറയത്തക്ക യാതൊരു തകരാറും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അറിയുകളുടെ ഉപദേവം സഹിക്കാൻ വയ്ക്കാതെ നിലയിലെത്തിയിരുന്നുവെക്കില്ലും കീഴക്കൻ പ്രദേശക്കാരെ അപേക്ഷിച്ചു ശാന്തയാരായ പട്ടിന്ത്താൻ പ്രദേശങ്ങളിലെ മാപ്പിളമാർ രണ്ടാമതും ലഹരിയ്ക്കു ഒരുങ്ങിപ്പുറപ്പടിരുന്നില്ല. തിരുത്തിൽ അധികരിച്ചു പട്ടാളമുണ്ടെന്ന ശക്യമുണ്ട്. അവരിൽ തെല്പാരു ഭയം ജനിപ്പിച്ചിരിക്കണം.. അതിനാൽ സപ്പംബർമാസം ആ പ്രദേശങ്ങൾ എത്താണു് സമാധാനപരമായിത്തന്നെ കഴിച്ചുകൂട്ടി.

ഒക്കാബർ 1-ാം ചില പോലീസ്സുദോഗസ്ഥന്മാർ ലഹരിക്കാരെ പിടിക്കുന്നതിനായി താനുരിനടുത്തുള്ള മുച്ചിങ്ങൽ എന്ന സ്ഥലത്തു് ഒരു ‘നായാട്ടു്’ കഴിപ്പാൻ

നിശ്വയിച്ചു. താനുരിനട്ടുത്തു കേരളാധീശപരപുരം എന്ന സ്ഥലത്ത് അധികം ചാലിയക്കാർ താമസിക്കുന്ന ഒരു തെരുവുണ്ട്. ‘‘ഉണ്ടിരിക്കുന്നേപാൾ ഒരു വിളിക്കേടു’’ എന്ന കണക്ക്, ചാലിയർക്ക് ഈ മാപ്പിളിനായാട്ട് പൊലുരുസ്സുകാരുടെ കുടെ അവരും പുറപ്പെട്ടു. പോലീസ്സുകാരുടെ വരവുണ്ടെന്നു കേടപ്പോൾ തന്ന മാപ്പിളിമാർ ഓടി ഒളിച്ചിരുന്നു. ദുരന്തപ്പാവാൻ സാധിക്കാതെ ചിലർ അവരുടെ വീടിലെ അട്ടങ്ങളിലും അയൈ. പ്രാപിച്ചിരുന്നു. പോലീസ്സുകാർ പതിവുപോലുള്ള കുടിശോധനകൾ നടത്തി. ചാലിയർ അതിനു വേണ്ട സഹായം ചെയ്യു. പക്ഷേ, അവർ വലിയ ഉത്സാഹം കാണിച്ചിരുന്നതു പോലീസ്സുകാർ വീടുവിട്ടു ഇന്ത്യപ്പോൾ യതിനുശേഷമായിരുന്നു. പോലീസുകാരുടെ അനന്തരത വേദ്യയിൽ അവർക്ക് ഇരുപത്, ഇരുപത്തിനാലും ആളുകിട്ടി. അവരുടെ വിളയാട്ടത്തിനുശേഷം ചാലിയർ തങ്ങളുടെ വക വീടുപരിശോധന കഴിക്കുന്ന സമയം പോലീസ്സുകാർ അകലപത്താണെന്നു മനസ്സിലാക്കി അടുത്തുള്ള ചില മാപ്പിളിമാർ പൊടുന്നനവു കീഴപ്പോട്ടു ചാടി ചാലിയരെ എതിർത്തു. ഇതു ചാലിയക്കാർ അശേഷം ഓർക്കാതെ ഒരു കാര്യമായിരുന്നു. അവർ ചാലിയരിൽ അഞ്ചാറാളെ കംിനമായി വെട്ടി മുറിപ്പെടുത്തി. അവരിൽ റണ്ടുപേരുംക്കും ഓടി. ചാലിയർ വെട്ടുംകൊണ്ടും അപ്പിളിമാർ അവരുടെ പാട്ടിൽ ഓടി അവരും രക്ഷപ്പെട്ടു.

ഇതുകഴിഞ്ഞു മുന്നു നാലു ദിവസത്തേഴ്ജ്ജു് തകരാറുകൾ ഒന്നും ഉണ്ടായില്ല. ചാലിയർ പോലീസ്സിനു ചെയ്യം സഹായത്തിനും അവർ പ്രവർത്തിച്ച അകുമത്തിനും 1—ാം ചിലക്ക് ദേഹാപദ്ധതി ഏല്പിച്ചതുകൊണ്ടു മാത്രം മാപ്പിളിമാർ തുഷ്ടിപ്പെട്ടില്ല. 6—ാം രാത്രി അവർ സംഘം കുടികേരളാധീശപരപുരത്തുള്ള ചാലിയത്തരുവിനെ അകുമിച്ചു. ഈ അകുമണംതെ ചാലിയർ ലേശംപോലും പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. ആരേഴു വീടുകൾ മാപ്പിളിമാർ തീവേച്ചു നശിപ്പിച്ചു. ആരേഴു ചാലിയക്കാരെ കൊന്നു. ചെറിയ കുട്ടികളെപ്പാലും അവർ ശീവാക്കിയില്ല. പത്തുപേരുംകും കംിനമായ മുറിപറി. അതിൽ റണ്ടുപേര് ആസ്പദ്ഗ്രിയിൽ വേച്ചു മരിച്ചു. 6—ാം രാത്രി ചാലിയത്തരുവിൽ ഒരു കാളരാത്രിതന്നേയായിരുന്നു. അനും അവർ അനുഭവിച്ച സകടങ്ങൾ അവർഖ്ഖനീയമാണ്. ഈ സംഭവത്താട്ടുകുടിചാലിയർ പല വഴിക്കും പാച്ചിലായി. അനേകം പേര്

കോഴിക്കോട്ടു വന്നു. ശ്രീ. പേര് തൃപ്യൂർ മുതലായ ദിക്കു കളിലേജ്യും പോയി. കോൺഗ്രസ്സ് റിലീഫ് കമ്മിററി കോഴിക്കോട്ടുവെച്ച് ആദ്യമായി സഹായം നല്കിയതു താനു റിൽനിന്ന് ഓടിവന ചാലിയ്യാർക്കായിരുന്നു.

താനുരിൽ നടന്ന സംഭവത്തിന് വളരെ സാദ്ധ്യമുള്ള ഒന്നായിരുന്നു കൊടക്കല്ലിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങൾ. കൊടക്കൽ എന്ന സ്ഥലം ഏടക്കുള്ള ഭൂഷണിൽനിന്ന് ഒന്നര നാഴിക വടക്കു പടിഞ്ഞാറും തിരുനാവായ നിന്ന് അര നാഴിക വടക്കുമുള്ള ഒരു സ്ഥലമാണ്. ഇവിടെ ഒരു ഓട്ടു കമ്പനിയുണ്ട്. അതിൻ്റെ ചിമ്മിനി തീവണ്ടി വഴിക്കു പോകുന്നോരു ഏടക്കുള്ള ഭൂഷണിൽ ഏത്തിയാൽ കാണാം. ഈ ഓട്ടുകമ്പനി മാനേജർ മിസ്റ്റർ കുരാടാസ്സിനേയാണ് തിരുരിൽ അല്ലോ. ദിവസത്തേങ്ങ് മുഹമ്മദ്‌ഹാജി രക്ഷിച്ചിരുന്നത്. കൊടക്കൽ എന്ന പ്രദേശത്ത് ആയിരത്തൊള്ളം കുന്നുംബാനികൾ സ്ഥിരതാമസക്കാരായിട്ടുണ്ട്. പണ്ഡത്തെ മാമാകകാലത്ത് സാമുതിരിപ്പാടിൻ്റെ സ്ഥാനം ഏതാണോ ഈ ഓട്ടുകമ്പനി നില്ക്കുന്ന സ്ഥാനത്തായിരുന്നു. ഈ കുന്നുംബാനികൾ അധികംപേരും ഓട്ടുകമ്പനി ജോലിക്കാരാണോ. അടുത്ത പ്രദേശത്ത് പോലീസ്സുകാർ മാസ്തിളമാരെ പെട്ടയാടിയിരുന്നു. ആ അവസരത്തിൽ താനുരിലെ ചാലിയരെപ്പാലേത്തനെ ഇവരും പോലീസ്സുകാർക്കു് വേണ്ടുന്ന തത്താശകൾ ചെയ്കയ്ക്കും. അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ കൂടി നടക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതു കഴിഞ്ഞു് അല്ലോ. കഴിഞ്ഞ പ്ലോം ഒക്കാബർ 2-ാം-ഒ രാത്രി ഏകദേശം 11 മണിക്കൂർ സുമാർ ഇരുന്നുറും, മുന്നുറും മാസ്തിളമാർ ഏടക്കുള്ളം അങ്ങാടിയിൽ ഏത്തി. ഒരു കുന്നുംബാൻ തുന്നൽക്കാരനെ വിളിച്ചുപെഷിച്ചു. ഇവർ പോലീസ്സുകാർക്കു മാസ്തിളമാരെപ്പറ്റി ഗുഡമായ വിവരം കൊടുത്തിരുന്നുവെന്ന് സംശയിക്കുന്നു ടുകയാൽ അവനെ കൊല്പുവാൻ വേണ്ടിയാണോ ലഹളക്കാർ ഇവനെ വിളിച്ചുപെറ്റിരുന്നതു്. പക്ഷേ, തുന്നൽക്കാരൻ്റെ സ്നേഹിതമാരായ ചില അയൽവാസി മാസ്തിളമാർ ഈ വിവരം മുൻകൂടി അറിഞ്ഞു, അവനു വിവരം കൊടുത്തിരുന്നതിനാൽ ഓവുപാലത്തിന്റെ ചുവട്ടിലോ മറ്റൊളിച്ചിരുന്നതിനാൽ അവർക്കു് തുന്നൽക്കാരനെ പിടിക്കിട്ടിയില്ല. തുന്നൽക്കാരനു വിവരം കൊടുത്ത മാസ്തിളമാരെ കണ്ണുകിട്ടിയാൽ കൊല്പുമെന്നു ഭീഷണിയും പറഞ്ഞു കൊണ്ടു പന്തങ്ങളും കൊള്ളുത്തി ശേഖാഷ്യാത്രയായി അവർത്തിരുനാവായങ്ങ് പുറപ്പെട്ടു. അവിടെ ചെന്ന് അവിടത്തെ അധികാരിയെ അനേപഷിച്ചതിൽ അയാളെയും കണ്ണില്ല.

അവിടെനിന്ന് അവർ കൊടക്കലേജ്യു് യാത്രയായി. കൊടക്കലിൽ എത്തി സുകുമാരൻ എന്ന രൂപ ചായഷാപ്പുകുകാരൻറെ പീടികയിൽ കയറി. അയാളുടെ കോലായിൽ ജേക്കല്ലു് എന്നും, എസാക്കു എന്നും രണ്ടു കുഞ്ഞുമാനികൾ കിടന്നിരുന്നു. അവർ രണ്ടുപേരേയും മാപ്പിളമാർ കൊന്നു. അതിനുശേഷം യേശുമിത്രൻ എന്ന രൂപ ഇന്ത്യമാസ്തുരേയും അയാളുടെ 5 മക്കളേയും ഇവർ വെട്ടിമുറിയാക്കി. അതിൽ യേശുമിത്രൻ മരിച്ചു. പിന്നെ അവർ വേരു വളരെ വീടുകൾ വളർത്തു. അതിലുള്ളവരെയെല്ലാം പുറത്തെല്ലാം ചിച്ചു. സാമാന്തരാളും കൊള്ളചെയ്യു കൊണ്ടുപോയി. അവസ്ഥാനും തിരുരിൽനിന്നു പട്ടാളം വരുമെന്നു യൈപ്പുകു അവർ അവിടു വിട്ടു പോയുള്ളതു.

മാപ്പിളമാരുടെ ഇളം ആകുമണം കുഞ്ഞുമാനികൾക്കു് എന്നെന്നില്ലാത്ത യൈവും പരിനേരവും ഉണ്ടാക്കി. അവരെല്ലാം പലവഴിക്കും ഓടിപ്പോയി. ചിലർ കോഴിക്കോട്ടേയും ചിലർ പാലക്കാട്ടേയും പോയി രക്ഷപ്രാപിച്ചു. വളരെ സുഖിക്ഷമായ കൊടക്കൻ പ്രദേശം രൂപ മരുഭൂമി പോലെ നിർജ്ജീവമായിത്തീർന്നു.

മാപ്പിളമാരും പട്ടാളക്കാരും തമ്മിൽ രൂപ യുദ്ധമെന്നു പറയത്തകവെല്ലും യാതൊന്നും ഇക്കാലത്തു് നടന്നിരുന്നില്ല. പക്ഷേ, നിലപ്പുറക്കു് പോകുന്ന വഴിക്കു് കേരണത്ത് ഹർപ്പർട്ടു് എന്നൊരാളെയും ലഫ്റ്റിന്നൻറു് ഹാർഡി എന്നൊരാളെയും മാപ്പിളശാർ ഒളിച്ചുനിന്നു വെട്ടിവെച്ചു. അതിൽ ഹാർഡിക്കു് പററിയ മുറിയാൽ അയാൾ മരണപ്പെട്ടു പോയി.

വെള്ളപ്പട്ടാളത്തക്കാണ്ടു് മാപ്പിളമാരെ അമർത്തുവാൻ സാധിക്കില്ലെന്നു പോഡ്യപ്പെട്ടതിനാലോ മറ്റൊരു ഒക്കാബർ ആദ്യത്തിൽ മലബാറിലേജ്യു് ഗുർക്കാസിനേയും ചിന്നകച്ചിൻ പോലീസ്സിനേയും അയച്ചു. വെള്ളപ്പട്ടാളം എതാണ്ടു കലാപരംഗത്തിൽ നിന്നു പിന്നവലിക്കുകയും ചെയ്യും.

അരീക്കോട്ട് സംഭവം

താനുർ, കൊടക്കൽ ഈ സമലങ്ങളിലുണ്ടായ ലഹള കരക്കേ പോലീസ്സുകാരുടെയും അവരോടുകൂടി ചേർന്ന ഹിന്ദുകൾ, ക്രിസ്ത്യാനികൾ ഇവരുടെയും പ്രഭുത്വികൾ കാരണമായിരുന്നു. എക്കിലും മറ്റു പല സമലങ്ങളിലും അത്തരം യാതൊരു കാരണവും കുടാതെ തന്നെ പല അക്രമങ്ങളും ലഹളക്കാർ നടത്തി. ലഹളയുടെ ആദ്യാല്പട്ടത്തിൽ പ്രധാനമായി പങ്കെടുത്തിരുന്ന ചില ലഹള നേതാക്കരും ഈ അക്രമങ്ങൾ അധികാവും നടത്തിയത്. ലഹളയിലേർപ്പുട്ടവർക്കും യാതൊരു രക്ഷയുമില്ലെന്ന പോധം ഇവരിൽ പലരെയും നിരാഗരാക്കി. അടങ്കിയിരുന്നാൽ ആപത്തു തീർച്ച എന്ന വിചാരം മനസ്സിൽ കടന്നതോടുകൂടി ഗവർമ്മേണ്ടിനോട് യുദ്ധം ചെയ്യുവാനും ഹിന്ദുകളിൽ പകയുള്ളവരെ കൊല്പ ചെയ്യുവാനും കൊള്ളുചെയ്യുമുതൽ കരസമമാക്കാനും പരക്കെ ആക്രമണങ്ങൾ നടത്താനും ഇവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജി, സീതിക്കോയത്തും മുതലായ ദുർഘടം ചിലർ ലഹള ആരംഭിച്ചതിനുശേഷം റീക്കലും അടങ്കിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ അവരെ ഒഴിച്ച് ബാക്കി അധികം പേരും ലഹളയിലെണ്ണും ഏർപ്പെടാതെ മര്യാദക്കാരായി കഴിച്ചുവരികയായിരുന്നു. പോലീസ്സുകാരുടെ അറിയ്ക്കും പട്ടാളക്കാരുടെ പേടയും മുറ്റകിയതോടെ ഇങ്ങനെയുള്ളവരെല്ലാം തങ്ങളുടെ അളകളിൽ നിന്നും പുറത്തുചാടി പല പരാക്രമങ്ങളും ആരംഭിച്ചു. ഈ മനോഭാവത്തിന്റെ പ്രത്യക്ഷപ്രശ്നങ്ങളാണ് മഞ്ഞവരി, പുല്പറ, അരീക്കോട് മുതലായ സമലങ്ങളിൽ ഒക്കാബർമ്മാസം ആദ്യത്തിൽ നടന്ന ചില സംഖ്യകൾം.

തുള്ളുരിൽ നടന്ന കുടക്കലാലകരക്കുശേഷം അവിടെയുള്ള ഹിന്ദുകൾ പല ദിക്കുകളിലേണ്ണും ഓടിപ്പോയ കുടത്തിൽ വളരെ പേര് ഏറ്റനോട് താല്പുകിൻറെ തലസ്ഥാനമായ മഞ്ഞവരി വന്നു താമസമുറപ്പിച്ചിരുന്നു. മഞ്ഞവരി പട്ടാളത്തിന്റെ ഒരു കേന്ദ്രസ്ഥാനവുമായിരുന്നതിനാൽ മഞ്ഞവരിക്കു ചുറുറുമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽനിന്നും അനവധി ഹിന്ദുകൾ മഞ്ഞവരിവന്നു താമസമുറപ്പിച്ചിരുന്നു. പട്ടാളം

ക്യാമ്പ്‌കെട്ടിത്താമസിച്ചിരുന്നതു കച്ചേരിവള്ളപ്പിലായിരുന്നു. ഹിന്ദുക്കരം അധികവും താമസിച്ചിരുന്നതു കച്ചേരിയിൽ നിന്ന് ഒന്നോ രണ്ടോ ഫർലോങ്ങ് ദൃശ്യമായുള്ള അരുകിഴായ യിൽ മാത്രമായിരുന്നു. മഞ്ചേരിയിൽനിന്ന് ഒന്നോ രണ്ടോ നാഴിക അകലെയുള്ള വാക്കേതെതാടി എന്ന സ്ഥലം മുമ്പു തന്നെ കളിക്കാരുടേയും കവർച്ചക്കാരുടേയും ഒരു സങ്കേത സ്ഥലമാണ്. കലാപത്തിന്റെ ആദ്യകാലത്ത് പല കവർച്ച കളും നടത്തിയിരുന്ന അവിടത്തെ മാപ്പിളമാർ അല്ലകാല മായി അടങ്ങിയിരിക്കുകയായിരുന്നു. പട്ടാളക്കാരുടെ സാമീപ്യവും സാന്നിഡ്യവും നിമിത്തം ഹിന്ദുക്കരം ഒരു വിധം നിർഭയരായി കാലം കഴിച്ചു വരികയുമായിരുന്നു. അങ്ങനെയിരിക്കുമ്പോഴാണ് ഒക്കൊപ്പൻ 12-ാം ഏകദേശം രാത്രി 12 മണിസമയത്ത് വാക്കേതെതാടി മുതലായ അയൽ പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള മാപ്പിളമാർ കൂടുംബാക്ക് കൊടുത്തു അരു കിഴായ എന്ന പ്രദേശം ആകുമിച്ചത്. അവർ ചില ഗ്രഹങ്ങളിൽ കയറി വാതിലുകളും മറ്റും വെട്ടിപ്പുണ്ടിച്ച് സകലവും കൊള്ളിയടിച്ചു നശിപ്പിക്കുകയും ഒരു കണ്ണുപൊട്ടനെ വെട്ടി തുണ്ടമാക്കുകയും ചെയ്യു. ഓടിപ്പാകുന്ന ഒരു കുട്ടിയെ വെടിവെച്ചുവെകിലും വെടി ഫലിക്കാതെ കുട്ടി രക്ഷപ്പെട്ടു. കുട്ടി വള്ളപ്പിൽ ഓടിച്ചേരുന്ന് പട്ടാളക്കാരെ വിവരം അറിയിച്ചു. പക്ഷേ, പട്ടാളക്കാർ തങ്ങളുടെ സ്ഥാനത്തുനിന്ന് അന്തായിയില്ല. രാത്രി സമയത്ത് ക്യാമ്പിൽനിന്നും പകൽ സമയത്ത് മാർച്ച് ചെയ്യുന്ന നിരത്തിൽനിന്നും വെള്ളപ്പട്ടാളം ഒടക്കേപോലും നീങ്ങുകയില്ലാതെ.

അതിനാൽ ലഹളക്കാർക്ക് പട്ടാളക്കാരിൽനിന്നു യാംതാരു തരക്കേടും സംഭവിച്ചില്ല. കച്ചേരിയുടെ ഏററവും അടുത്തുവെച്ച് നില്ക്കും പോർക്കുവിളിച്ചു നടത്തിയതായ ഈ ഭയക്കര കൂത്യത്തിൽ തിരിക്കുമ്പോൾ ജനങ്ങൾ ഏന്തനില്പാതെ നടുണ്ടി. അങ്ങുമിങ്ങും പാഞ്ച് കാടും പൊതകളും ശരണമാക്കി രാത്രി കഴിച്ചുകൂടി. ലഹളക്കാർ എല്ലാ വീടുകളും ആകുമിക്കാതെ ഓടിപ്പാവുകനിമിത്തം അവർക്ക് രക്ഷപ്പെടുവാൻ സധിച്ചു.

മഞ്ചേരി ഈ അനുഭവങ്ങൾ നടന്നതിന് അല്ല. മുമ്പാണ് മഞ്ചേരി നിന്ന് നാലു നാഴിക പടിഞ്ഞാറുള്ള പുല്ലിറ അംഗത്തിൽ നാഗരി നമ്പുതിരി എന്നാരാളെ ലഹളക്കാർ വെടിവെച്ച് കൊന്തത്. ലഹളക്കാലത്തു പല ആകുമണ്ണങ്ങളും നടത്തിയ കാരാടൻ മൊയ്ക്കീൻകുട്ടിഹാജിയുടെ സംഘക്കാരാണ് ഈ കംനക്കുത്യം നടത്തിയത് എന്ന്

ഉള്ളവികപ്പെടുന്നു. നമ്പുതിരിയുടെ ഇല്ലത്ത്⁹ ആ ദിവസം നമ്പുതിരി മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. ലഹളക്കാർ വരുന്നുണ്ടെന്നു കേട്ടിട്ടോ മറ്റൊ ഇല്ലത്തുള്ള ബാക്കി എല്ലാവരും അവിടോ വിട്ടുപോയിരുന്നു. ലഹളക്കാർ ഇല്ലത്തു ചെന്നു നമ്പുതിരിയോടു അഞ്ഞതുറു ഉറുപ്പിക ചോദിച്ചു. അദ്ദേഹം അതു കൊടുക്കാമെന്നു സമർത്ഥിച്ചു മുകളിൽപ്പോയി പണവുംകൊണ്ടു താഴെ ഇരഞ്ഞിവരുമ്പോഴാണു അദ്ദേഹത്തെ വെടിവെച്ചത്. ഈ കൊലയും മനോരിയിൽ ഉണ്ടായ മേൽപ്പറഞ്ഞ സംഭവങ്ങളും കഴിഞ്ഞത്തിനുശേഷം ഏറനാടു താലുക്കിലെ കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള ഹിന്ദുക്ക്ലൈസ്തവം ഏറനാടു വിട്ടു ഓടുവാൻ തുടങ്ങി.

തുശുർ, പാലക്കാടു, കോഴിക്കോടു മുതലായ പല ദിക്കുകളിലും അവർ സങ്കേതം പ്രാപിച്ചു.

ലഹള ഏററവും കുറരമായ വിധം വേഷാന്തരപ്പെട്ട ഒരു ദാഹരണമാണു ഇക്കാലത്തു അരീക്കോട്ടുവെച്ചുണ്ടായ സംഭവങ്ങൾ.

ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ പരക്കെ ഉണ്ടായ കൊള്ളുകളും പ്ലാതെ അരീക്കോട്ടും അതിനടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിലും തുലാമാസം ആദ്യം വരെ ധാതനാരു തകരാറുകളും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ചിങ്ഗത്തിലുണ്ടായ കൊള്ളുകളിൽ പോയ മുതലും കഡ പലതും ചില മാസ്പിളി പ്രമാണിമാരുടെ ഉത്സാഹത്താൽ ഹിന്ദുക്കരംക്കു മടക്കിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അതിനുശേഷം കാരാടൻ മൊയ്യീൻകുട്ടിഹാജി ഈ പ്രദേശത്തുള്ള മാസ്പിളമാരെ ഇളക്കിത്തീർക്കുവാൻ ചില ശ്രമങ്ങൾ നടത്തിയിരുന്നുകൂടും അതൊന്നും ഫലവിച്ചിരുന്നില്ല. അതുനും ഇരിക്കുമ്പോഴാണു അറിസ്തുകളും മറ്റും വർദ്ധിച്ചതോടുകൂടി മാസ്പിളമാരുടെ മനോഭാവത്തിൽ മാറ്റം സംഭവിച്ചത്. അല്ലെന്നോ അടങ്കിയിരുന്ന കാരാടൻ മൊയ്യീൻകുട്ടിഹാജി ഒരു വലിയ സംഘത്താടുകുട്ടിക്കന്നിമാസം ടുവിൽ അരീക്കോടു എത്തി. അരീക്കോടു പ്രദേശത്തുള്ള നമ്പുതിരി ഇല്ലങ്ങളിൽ വെച്ചു¹⁰ ഏററവും പ്രധാനമായ ആറുപുറത്തു ഇല്ലത്തെ ആകുമിച്ചു. അവിടെ നന്ന സംഭവങ്ങളുടെ ചുരുക്കം അനും അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന വാഴപ്പറ്റി ഇല്ലത്തു ശേഖരിക്കാൻ എന്നും എന്നും വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു:

‘കഴിഞ്ഞ ശനിയാഴ്ച (15–10–21) ഉച്ചജ്ഞു¹¹ ആറുപുറ റത്തെ നമ്പുതിരിയും തൊന്തും മറ്റുംകുട്ടിക്കേഷണത്തിനിരിക്കുമ്പോരാ ഇല്ലപ്പടിക്കൽ താമസിക്കുന്ന കുമാരൻനായർ എന്നാരാഡ വന്നു’ ‘ലഹളക്കാർ ചന്തയിലെത്തിയിരി

കുന്നു. അപ്പുമെനവെന പിടിച്ചു കെട്ടിയിരിക്കുന്നു. നിങ്ങൾ വേഗത്തിൽ രക്ഷ പ്രാപിക്കണം.' എന്നു പറഞ്ഞു. തന്നെ അടുത്തുള്ള കാട്ടിൽ ഒളിച്ചു. തന്നെല്ല മാപ്പിളമാർ കണ്ണുപിടിച്ചു. ആറുപുറുത്തെ നമ്പുതിരിയെ കാണിച്ചു കൊടുക്കുവാൻ അവശ്യപ്പെട്ടു. അപോഫേജ്യും ആറുപുറുത്തു് നമ്പുതിരിയെ ചില മാപ്പിളമാർ പിടിച്ചു കൊണ്ടുവന്നു. നമ്പുതിരിയെ ഇല്ലത്തെ നടുമുറിത്തു കൊണ്ടുപോയി. നമ്പുതിരിയെ അടിക്കുന്ന ശബ്ദങ്ങളും കേട്ടു. മാപ്പിളമാർ നമ്പുതിരിയോട് ‘‘പണമെല്ലാം എവിടെ, പണങ്ങലേല്ലാം എവിടെ, തോക്കുകര എവിടെ’’ എന്നു ചോദിച്ചു. തോക്കുകര കോൽക്കാരൻ തീണ്ണൻറെ പക്കലാണ് എന്നു പറഞ്ഞു. കോൽക്കാരൻ തീണ്ണനേയും വേലുവിനേയും നടുമുറിത്തു കെട്ടിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അവർ പോയി തോക്കെടുത്തു വന്നു. പുമുഖത്തിയപ്പാരാ തോക്കിൻറെ ചടകകാണ്ട് തീണ്ണൻറെ മുവത്തു് നാലഞ്ചടി അടിച്ചു. പിന്നെ നമ്പുതിരിയോട് താക്കോൽ ചോദിച്ചു. താക്കോൽ വാഴപ്പറ നമ്പുതിരിയുടെ കയ്യിലാണെന്നു പറഞ്ഞു. നമ്പുതിരിയെ പിന്നെയും അടിച്ചു തുടങ്ങി. ‘‘പണമെല്ലാം എവിടെയാണ്’’ വെച്ചിരിക്കുന്നതു് എന്ന് പറഞ്ഞതാ; അല്ലെങ്കിൽ നിനെ കൊത്തിക്കൈഷംമാകിക്കൂയും’’ ‘‘എനിക്കേ നിശ്ചയമില്ല.’’ എൻറെ മകനാണ് വെച്ചിരിക്കുന്നതു്’’ എന്ന് നമ്പുതിരി പറഞ്ഞു. ഇനി എന്നും ചെയ്യേണ്ടതില്ലെന്നു ചില മാപ്പിളമാർ പറഞ്ഞു. നമ്പുതിരിയേയും വേലുവിനേയും തീണ്ണനേയും പുറത്തു കൊണ്ടുവന്നു നമ്പുതിരിയേയും മറ്റും ‘‘കുളിപ്പിച്ചു’’ കൊണ്ടുവരാൻ പറഞ്ഞു. അര നാഴിക കഴിഞ്ഞപ്പോരാ ‘‘അയ്യാ’’ എന്ന നിലവിളി കേട്ടു. മാപ്പിളമാർ മടങ്ങി വന്നപ്പോരാ അവരുടെ കുടെ നമ്പുതിരിയും തീണ്ണനും വേലുവും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. തന്നെ ആ ദിക്കുകാരല്ല എന്നു ബോധ്യമായപ്പോരാ തന്നെല്ല വിട്ടയ്ക്കാമെന്ന് പറഞ്ഞു. പിറേന്നു് തന്നെല്ല വിട്ടയ്ക്കും.’’ പുഴവക്കത്തു കൊണ്ടുപോയി കഴുത്തു വെട്ടുന്നതിനു ലഹളക്കാർ ‘‘കുളിപ്പിക്കുക’’ എന്നാണ് പറഞ്ഞിരുന്നതു്. നമ്പുതിരിയേയും മറ്റും ഈ വിധത്തിലാണ് ലഹളക്കാർ കൊലപ്പെടുത്തിയതു്. കാരംകുന്നതു് അപ്പു എന്ന ശക്രമേന്നോനേയും ഈ അവസരത്തിൽതന്നെ ലഹളക്കാർ അരീകോടുവെച്ചു കൊലപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി.

ഇതിനുശേഷം അരീകോട് പോലീസ് സ്റ്റോഷൻ ലഹളക്കാർ കവർച്ചപെയ്യും ആയുധങ്ങൾ കരസ്ഥമാക്കി. അവിടെ

നിന്ന് ഉർജ്ജാട്ടിരി അംഗത്വിലേയ്ക്ക് കടന്നു കിഴക്കും പാട്, നടുവത്തെടം മുതലായ ഇല്ലങ്ങൾ കൊള്ളിച്ചെങ്ങയും തുകളും ക്ഷേത്രത്തിലെ ബിംബം പൊടിക്കുകയും ചെങ്ങു കരിപ്പത്ത് ഇല്ലത്ത് സ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ചു. ഈ ഇല്ലത്തുവെച്ചാണ് വളരെ ഹിന്ദുക്കളെ മതം മാറ്റുക, മതം മാറാൻ മനസ്സില്ലാത്തവരെ കൊലപ്പെടുത്തുക മുതലായ പ്രവൃത്തികൾ കാരാടൻ മൊയ്യീൻകുട്ടിഹാജിയും മററും ചെങ്ങിരുന്നത്. അല്പദിവസം വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജിയും ഇവിടെ വന്ന് താമസിക്കുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

ഉർജ്ജാട്ടിരി, അരീകോട് മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഈ സംഭവങ്ങൾ നടക്കുന്ന കാലത്തും അതിനുമുമ്പും അരീകോടിന്നു പടിഞ്ഞാറ് ചാലിയാറിൻറെ തെക്കേക്കരയിലുള്ള ചെറുവായുർ, ചീകോട്, വാഴക്കാട് മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ യാതൊരു തകരാറും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല ലഹരയുടെ ആരംഭം മുതൽക്കുതന്നെ ഈ പ്രദേശങ്ങളിലെ ഹിന്ദുക്കളും മാപ്പിളമാരും യോജിച്ച് ലഹരക്കാരുടെ ആക്രമണത്തിൽനിന്ന് ഈ പ്രദേശങ്ങളെ രക്ഷപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ട ഏല്പാ ഏർപ്പാടുകളും ചെങ്ങിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ആ ഏർപ്പാടുകളിൽ കൊന്നാറെ തദ്ദേശാരും ഉത്സാഹികളായിരുന്നു. കൊന്നാറെ തദ്ദേശാരെ സ്പാധിനിച്ച് അവരെക്കൂടി ലഹരയിൽ ചേർപ്പിക്കാൻ കാരാടൻ മൊയ്യീൻകുട്ടിഹാജിയും വാരിയൻ കുന്നൻ കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജിയും ചെങ്ങിരുന്ന ശ്രമങ്ങളും നിശ്ചലമായി കലാശിക്കുകയാണ് ചെങ്ങിരുന്നത്. പക്ഷേ, തുലാമാസത്തിൻറെ ആരംഭത്താടുകുടി ഈ പ്രദേശത്ത് ജനങ്ങൾ അനുഭവിച്ചിരുന്ന സ്ഥാധാനത്തിന് ശൗരവമായ ഭംഗം സംഭവിച്ചു. അതുവരെ ഹിന്ദുകളുടെ പബ്യുകളും സംരക്ഷകന്മാരും ആയിരുന്ന മാപ്പിളമാർ അവരുടെ പരമവിരോധികളായിത്തീർന്നു. ലഹരക്കാലത്തു നടന്ന കുരുത്യങ്ങളിൽവെച്ചു ഏററവും കുരുങ്ങളായ കുത്യങ്ങൾ ഈ പ്രദേശത്തുവെച്ച് നടക്കാനിടയായി. ഹിന്ദുക്കളെ നിയോഷം നശിപ്പിക്കാൻ മാപ്പിളമാർ ഒരുണ്ടി. കൊല്ലാതെയോ മതം മാറ്റാതെയോ ഒരു ഹിന്ദുവിനെയും ആരാധ്യത്ത് വെച്ചേങ്ങുകയില്ലെന്ന് കൊന്നാറെ തദ്ദേശ പ്രതിജ്ഞ ചെങ്ങു. ഇതിന്റെയെല്ലാം ഫലമായി സർബാന്തരാടുകുടി വർത്തിച്ചിരുന്ന ഒരു വൻ പ്രദേശം മുഴുവന്നു. അതിയൈക്കരമായ അത്യാപത്തുകാക്കും ഇരയായിത്തീർന്നു.

ഉർജ്ജാട്ടിരി അംഗത്വിൽ താമസം ഉറപ്പിച്ചിരുന്ന ലഹരക്കാർ പുഴയുടെ അക്കരെ കടന്ന് ചെറുവായുർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലും ചില കൊള്ളികൾ നടത്തിയിരുന്നു. ലഹര

കാരെ പിടിപ്പാനായി മിസ്സർ ടോട്ടൻഹാം, ഫ്രേസർ, ബക്കി മുതലായവരുടെ കീഴിൽ ഒരു പോലീസ് സെസന്യും ചെറു വായുർ, വാഴക്കാട് ഈ സ്ഥലങ്ങളിൽ പോയി. പക്ഷെ, ലഹളക്കാരെയൊന്നും അവർക്ക് പിടിപ്പാൻ സാധിച്ചില്ല. ഇതിനെത്തുടർന്ന് ഒക്കാബർ ഒടുവിൽ പേരെ ഒരു സംഘം പോലീസ്സുകാർ കോഴിക്കോട്ടു നിന്ന് കല്ലുംപറമ്പ് വഴിക്ക് കൊന്നാറെ എന്ന പ്രദേശത്തു എത്തി. ഇവരുടെ കുട്ടത്തിൽ ഏതാനും ഹിന്ദുക്കളും ഉണ്ടായിരുന്നു. കാരാടൻ മൊയ്യീൻ കുട്ടിഹാജിയും സംഘവും പല ഹിന്ദുക്കളെയും കൊല്ലു കയ്യും മതം മാറ്റുകയും ക്ഷേത്രങ്ങൾ നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്ന സംഗതിയിൽ മാപ്പിളമാരുടെ നേരെ പോലീസ്സുകാർക്കും ഹിന്ദുക്കരംക്കും കംനിനമായ പേഷമുണ്ടായിരുന്നു. കൊന്നാറും പോയിരുന്ന ഹിന്ദുക്കളും പോലീസ്സുകാർക്കും മാപ്പിളമാരുടെ നേരെ പകവീടുണ്ടെന്ന മോഹത്തോടുകൂടി യായിരുന്നു പോയത് എന്നതിന് സംശയമില്ല. പക്ഷെ, പ്രതിക്രിയാ ബുദ്ധിയുള്ള ഇവർ അമാർത്ഥത്തിൽ കുറം ചെയ്തിരുന്നവരുടെ നേരയല്ല തങ്ങളുടെ പക വീടിയത്. അക്കാലം വരെ ലഹളയിലെണ്ണും ചേരാതെ സമാധാനം നിലനിർത്തുവാൻ അത്യുത്സാഹം ചെയ്തിരുന്ന കൊന്നാറെ തങ്ങളാരുടെ നേരയാണ് ഇവർ അകുമ്മായി ബലം പ്രയോഗിച്ചത്. തങ്ങളാരുടെ കുട്ടത്തിൽ വെച്ച് പ്രായംചെന്ന വലിയ തങ്ങളെ ഇവർ പല വിധത്തിലും അപമാനിച്ചു വരു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസ്തിയിലോ പഞ്ചിയിലോ ഉള്ള വേദപുസ്തകങ്ങൾ നശിപ്പിച്ചു എന്ന് മാത്രമല്ല, അദ്ദേഹത്തെ കൊണ്ട് സ്നേഃം തൊടുവിപ്പിക്കുകയും നാരായണനാമം ചൊല്പിപ്പിക്കുകയും മറ്റും ഇവർ ചെയ്യു. ഹിന്ദുക്കളെ നിർബ്ബന്ധിച്ചു മതംമാറ്റുന്നതിന് പകരമായിരിക്കാം ഈ വിധം നിന്ദയായ പ്രവർത്തനികൾ പോലീസ്സുകാർക്കും ഹിന്ദുക്കളും ഇവരും ഇവരുമാറ്റുന്നതിൽ വരുത്തി ചെയ്തിരുന്നു. പക്ഷെ, പല ക്ഷേത്രങ്ങളും നശിപ്പിച്ച് പല ഹിന്ദുക്കളെയും നിർബ്ബന്ധിച്ച് മതംമാറ്റിയ മാപ്പിളമാരിൽ ഭേദപ്പെട്ട രോളുടെ നേരെ ഈ വിധം പെരുമാറിയത് വലിയ രൈപരാധ്യമായി ഇംഗ്ലീഷുകാരും തൊന്ത്രികൾ തൊന്ത്രിയില്ലായിരിക്കാം. പക്ഷെ, ഒരു നികുംജകൂത്യത്തിന്റെ ഭോഷം മരാറ്റു നികുംജകൂത്യംകൊണ്ട് പരിഹരിപ്പാൻ സാധിക്കുകയില്ലെന്നും അപരാധികളുടെ ദുശ്ശവ്യത്തികരാക്ക് നിരപരാധികളെ ശിക്ഷിക്കുന്നത് ഭേദവം സഹിക്കുന്നതല്ലെന്നും ഇംഗ്ലീഷുകാരും ഓർത്തതില്ല. യാതൊരു തെററും ചെയ്തിരുന്നില്ലെന്നും മാത്രമല്ല, ലഹളക്കാരെ ചെറുത്തുനിന്ന് ഹിന്ദുക്കളെ രക്ഷിച്ചതിന്റെ ഫലം

ഇതാണ് എന്നു തന്ത്രമാർക്ക് ബോധ്യം വന്നപ്പോൾ അവരുടെ മനസ്ഥിതിയില്ലും നടപടിയില്ലും ശ്രദ്ധവമായ മാറ്റം സംഭവിച്ചതിൽ ഒരു അത്ഭുതപ്പെട്ടാനില്ല. കൃത്യപൂർത്താഡാരയ ഹിന്ദുക്കളെ നിഘ്നിച്ചും നശിപ്പിക്കുന്നതാണ് എന്നവർ പ്രതിജ്ഞ ചെയ്തില്ലും അതിശയമില്ലും. എന്തോ മാപ്പിളമാർ ചെയ്ത അക്രമങ്ങൾക്ക് നിരപരാധിയായ കൊന്നാരെത്തുടാൾ പോലീസ്സുകാരുടേയും അവരുടെ കുടെ വന്ന ഹിന്ദുക്കളുടെയും ദേശിയിൽ ശിക്ഷാർഹരാണ്ണകിൽ, എന്തോ ഹിന്ദുക്കൾ കരാ ചെയ്ത അപരാധത്തിന് സർവ്വ ഹിന്ദുകളും ശിക്ഷാർഹരാണ്ണ തന്ത്രമാർക്ക് കരുതിയതില്ലും. ന്യായക്കേടില്ലും. സാമുദായികമത്സരത്തിന്റെയും, ബുദ്ധിയുടേയും വിപരീത വ്യാപാരങ്ങളാണിതെല്ലാം. സാമുദായികപ്രസ്താവിയും മത്സരവും നാശം ബാധിക്കുന്നേടതോടും കാലം ഈ വിധം ആപത്തുകളിൽനിന്ന് രക്ഷ കിട്ടുവാൻ നമുക്കു സാധിക്കുന്നതുമല്ല.

കൊന്നാരെ തന്ത്രമാരിൽ പ്രാധാധിക്യം വന്ന തന്ത്രഭാണ്ഡ് മേൽ വിവരിച്ച പ്രകാരം അപമാനിക്കപ്പെട്ടതെങ്കില്ലും ലഹളയിൽ നേരുതപം വഹിച്ചു രാജ്യമാസകലം കിടുകിട വിശ്വാസിച്ച “കൊന്നാരെ തന്ത്രം”, സുമാർ 30 വയസ്സ് പ്രായമായ മുഹമ്മദ് കോയ തന്ത്രം എന്ന ആളാധിരുന്നു. അരയിൽ വാളും മെയ്യിൽ മഞ്ഞപ്പട്ടകും ധരിച്ചു വെള്ളുത്ത ദേഹത്തോടും ശ്രദ്ധവം മുകുറിക്കുന്ന മുഖത്തോടും കൂടിയ തന്ത്രം തടിയും നീളവും കുറഞ്ഞ ആളാധിരുന്നുവെക്കില്ലും ശക്തനും ശുരനുമാധിരുന്നു. ഹിന്ദുക്കളുടെ അന്തകനാധിത്തിനു തന്ത്രഭേദ മാപ്പിളമാർക്കും വലിയ ഭയമാധിരുന്നുവരെ. ഹിന്ദുക്കളേ നാമാവശ്യമാക്കുന്നതാണെന്നു പ്രതിജ്ഞചെയ്ത മുഹമ്മദുകോയ തന്ത്രം തന്റെ അധികാരം നടത്തുവാൻ സാധിച്ച എതാനും മാസങ്ങളിൽ ആയിരത്തിൽ കുറയാതെ ഹിന്ദുക്കളേ മതം മാറ്റുകയും അതിനും സമർത്തിക്കാതെ ഹിന്ദുക്കളേ കൊലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ലഹളക്കാലത്തു മതംമാറ്റപ്പെട്ടവരിൽ എതാണ്ട് മുക്കാൽഭാഗവും കൊന്നാരയിൽവെച്ച് തന്ത്രം കരിപ്പുത്തില്ലത്തുവെച്ച് മൊയ്യീൻകുട്ടിഹാജിയും മതം മാറ്റിയവരാണ്. ഈ രണ്ടു സ്ഥലങ്ങളിൽവെച്ചും മതം മാറ്റിയിരുന്ന സന്ധാരം അറിവാൻ അവിടങ്ങളിൽവെച്ചും മതംമാറ്റപ്പെട്ട ചിലർക്കൊടുത്ത വായ്‌മൊഴിയുടെ ചുരുക്കം താഴെ ചേർക്കാം:

കുററിരി നൊട്ടുള്ളി പണികൾ (കേരളപത്രിക—

“തുലാമാസം 11-ാം ഉച്ച തിരിഞ്ഞെടുത്ത് രണ്ടു നാഴിക പകലെ ഞാൻ പൈക്കലേ അട്ടിക്കൊണ്ടു് എൻ്റെ വീട്ടി ലേജ്ജു് വരുമ്പോരാ ചില മാസ്സിളമാർ എന്നെന്നയും പാലപ്പുറം അറുമുവന്നെന്നയും പിടിച്ചു. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞപ്പോരാ അയ്ക്കു ധപാണികളായി കൊന്നാരെ മുഹമ്മദ്‌കോയ തന്നെ സുമാർ അന്പത്തോളം ആളുകളോടുകൂടി അവിടെ വന്നു തന്നെല്ല പിടിച്ചു് കൈകുട്ടി ഓനിച്ചുകെട്ടി വാഴക്കാട്് പള്ളിക്ക് കൊണ്ടുപോയി. അവിടെനിന്നു് രാത്രി കൊന്നാരെ പള്ളി യിലേജ്ജു കൊണ്ടുപോയി. അപ്പോരാ 10 നാഴിക രാച്ചു നിരുന്നു. അവിടെ കൊണ്ടുപോയി ഒരു മുറിയിൽ തന്നെല്ല മറ്റൊരു ചിലരുടെ കുട്ടത്തിലിട്ടു പുട്ടി. തന്നെല്ല മുറിയിൽ ആക്കാൻ മുഹമ്മദ്‌കോയ തന്നളാണു് പറഞ്ഞതു്. ദിവസേന ഒരു നേരം ഭക്ഷണം തന്നു വന്നു. പത്തു ദിവസം ഈ മുറിയിൽ കിടന്നു. പിന്നെ എന്നെ മതത്തിൽ ചേർത്തു് തൊപ്പിയിട്ടിച്ചതു് മുഹമ്മദ്‌കോയ തന്നളാണു്.

“നീനക്ക് ദീൻ വിശ്വസിപ്പാൻ മനസ്സുണ്ടോ? ” എന്നു് രണ്ടു പ്രാവധ്യം എന്നോടു് ചോദിച്ചു. ഇതു് ചോദിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ എൻ്റെ അടുത്തു് വാരം ധരിച്ച രാളുണ്ടായിരുന്നു. ദീൻ വിശ്വസിക്കുവാൻ മനസ്സിലെപ്പോൾ വെട്ടു മെന്നു് പറഞ്ഞതിനാലും വേരു 18 പേരെ ഇതിനു് സമർക്കാനാരത്തിനാൽ വെട്ടിക്കൊന്നതായിക്കണ്ണഡതിനാലും ഞാൻ അതിനു് സമർക്കിച്ചു. പിന്നെ ഒരു ദസ്താൻ വന്നു് തല ചിരക്കുകയും തന്നെ തൊപ്പി വെച്ചു് കലിമ ചൊല്ലിക്കുകയും ചെയ്തു. എനിക്കു് അബ്ദുറഹിമാൻ എന്നാണു് പേരിട്ടു്. പിന്നെ തന്നെ എനിക്കു് ഉടുക്കുവാൻ ഒരു കട്ടിമുണ്ടു് തോർത്തു് തന്നു. കുറച്ചു ദിവസം കഴിഞ്ഞെടുത്തു് കൊണ്ടോട്ടിക്കു് എന്നെ കൊണ്ടുപോയി. 18-ാം രാവിലെ ഞാൻ വേരോരു മാസ്സിളയുടെ പാരാവോടുകൂടി കുളിക്കുവാൻ പോകുമ്പോരാ പട്ടാളക്കാരുടെ സാമാന്യരാ കൊണ്ടുവരുന്ന ചിലരെക്കണ്ടു് മാസ്സിള ഓടിയതിനാൽ ഞാൻ അവിടെ നിന്നു് ഓടി രക്ഷപ്പെട്ടു്.”

ചെറുവായയുർ ചാലിയപ്പും പ്രദേശത്തു് തെക്കേടത്തു് കോലോത്തു് ചെറുട്ടി (കോൺഗ്രസ്സാഫീസിൽ കൊടുത്ത മൊഴി):

“എൻ്റെ വീട്ടിൽ ഞാനും വേരു 3 പേരും മാത്രമേ യുള്ളു. തുലാമാസം 9-ാം നന്ന രാവിലെ സുമാർ 100 പേരോളം മാസ്സിളമാർ എൻ്റെ വീട്ടിൽ വന്നു. ഇതിനു് രണ്ടു ദിവസം മുമ്പു് തന്നെ എൻ്റെ വീട്ടിലുണ്ടായിരുന്ന എറുക്കത്തിയും കൊടുവരിളും മാസ്സിളമാർ വാങ്ങിക്കൊണ്ടു

പോയിരുന്നു. ഇവർ 12 മൺകെ എന്നോട് ചുന്നച്ചി പറമ്പിൽ പള്ളിയിൽ പോകുവാൻ അവഗ്രഹിച്ചു. ഞാൻ പള്ളിയിലേയ്ക്ക് പോയി. ഞാൻ അവിടെനിന്ന് കുളിച്ചു. അവർ എന്ന തൊപ്പി ഇടീക്കുകയും ചെയ്യു. അവിടെ വെച്ച് എന്നോടുകൂടി 16 പേരെ തൊപ്പി ഇടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. പിന്നെ കൊന്നാരെ മുഹമ്മദ് കോയത്തെള്ളുടെ പാസ്സാട്ടു കൂടി ഞാൻ എൻ്റെ മകളേയും മറുമകനേയും മതത്തിൽ ചേർക്കാൻ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരാമെന്നുപറഞ്ഞ് പുറപ്പെട്ടു. അവരെ തിരഞ്ഞെടുത്ത് 17-ാം- കോഴിക്കോട് എത്തുകയും ചെയ്യു. ”

തെള്ളുടെ അധികാരാതിർത്തിയിൽനിന്ന് ഹിന്ദു ക്ഷാരക് പുരത്തു പോവണമെങ്കിൽ തെള്ളുടെ പാസ്സ് കൂടാതെ പാടിലു. തെങ്ങൾ കൊടുത്ത ഒരു പാസ്സിന്റെ പകർപ്പാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്.

“ഈ പാലപ്പുറ അറമുവനെ അച്ചാരം വാങ്ങി വിട്ടിരിക്കുന്നു, നാശേ പത്തു മൺവരെ വരുവാനും പോകുവാനും അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു.

കൊന്നാരെ കാസിം മുഹമ്മത് കോയ തെങ്ങൾ.”

കരിപ്പത്തിലുത്തുവെച്ച് മൊയ്യീൻകൂടി ഹാജി നടത്തിയിരുന്ന മതംമാറിങ്ങളെ പററിയുള്ള വായ്യാഴികളുടെ ഒരു പുരുക്കമൊണ്ട് താഴെ ചേർക്കുന്നത്:

കൊള്ളെന്നു കണ്ണാരൻ നായർ.

(കേരള പത്രിക 26-11-1921)

“ഞാൻ കണ്ണെന്താടി വീടിലായിരുന്നു. അവിടുകുരെ അധികം മാപ്പിളമാർ വീടു വളഞ്ഞു. അവർ വാതിൽ തുറക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. തുറന്നിട്ടില്ലെങ്കിൽ വാതിൽ വെട്ടിപ്പൂളിച്ച് കടക്കുമെന്ന് പറഞ്ഞു. ഞാൻ വാതിൽ തുറന്നു പുരത്തു വന്നു. അപ്പോൾ എൻ്റെ കൈ പിടിച്ചുകെട്ടി. അവിടെ വെച്ച് എന്നോട് ഒരു മാപ്പിള, ‘ബീൻ’ വിശ്വസിക്കുന്നിലു എന്നും ഞാൻ പറഞ്ഞു. മറ്ററാറുത്തൻ ‘നമ്മുടെ എജമാനൻറു’ അടുത്ത് കൊണ്ടുപോയി തീർച്ചയാക്കാമെന്ന് പറഞ്ഞു. എന്ന അരീക്കോട്ട് കൊണ്ടുപോയി. അവിടെ എന്ന കരിപ്പത്ത് ഇല്ലത് കൊണ്ടുചെന്നു. അവിൻകരക്കാരൻ (പുക്കോട്ടുർ) ഒരു മൊയ്യീൻകൂടി ഹാജിയാണെതു ഇവരുടെ അന്നത്തെ യജമാനൻ. അധ്യാരം ഉണ്ണായിരുന്നില്ലെങ്കിലും അവിടെ ഉണ്ണായിരുന്ന മാപ്പിളമാർ ‘ബീൻ’ വിശ്വസിക്കുന്നുവോ എന്ന് ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ അതിൽ ഒരുത്തൻ

എന്ന വെട്ടാൻ പറഞ്ഞു. നിങ്ങളുടെ യജമാനനെ കണ്ടെതിന്നു ശേഷം വേണ്ടതുപോലെയാവാമെന്ന് പറഞ്ഞപ്പോൾ അവർ എന്ന അക്കദേത്തിയുാക്കി വാതിലടച്ചു. അന്നു രാത്രി മൊയ്യീൻകുട്ടി ഹാജി വന്നു. പിരു ദിവസം രാവിലെ എന്ന വിളിച്ച് “ദീൻ വിശ്വസിക്കാൻ മനസ്സില്ല” എന്ന് ചോദിക്കുകയും കുട്ടാക്കിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ വെടുമെന്ന് പറയുകയും ചെയ്യു. മരണഭയത്താൽ ഞാൻ സമ്മതിച്ചു. പിന്നെ മുന്നു ദിവസം നിർത്തിയതിനുശേഷം എന്ന കൊന്നാറിയും അയച്ചു. അവിടെവെച്ച് കൊന്നാരെ തന്നെ എനിക്ക് തൊപ്പിയും മുണ്ടും തന്നു. പിന്നെ ചില മാസ്പീഡമാരുടെ കുടെ എന്ന ചെറുവായുർക്കയച്ചു. അവിടെ പട്ടാളം വന്നപ്പോൾ കാവൽക്കാർ ഓടി. ഞാൻ രക്ഷപ്പെട്ട് കോഴിക്കോട്ടേയും പോന്നു.”

ക്ലീംതാടിയിൽ ചാത്തുനായർ¹
(കേരള പത്രിക-19-11-1921)

1921 ഒക്ടോബർ 14-ാം- 4നാഴിക പുലരാനുള്ളപ്പോൾ ആ ദേശക്കാരായ 75 മാസ്പീഡമാർ എൻറീ വീട്² വളഞ്ഞു. എന്നയും കണ്ണാരൻനായർ എന്ന ആളുള്ളയും പിടിച്ചുകെട്ടി. തന്നെല്ല കരിപ്പത്ത് ഇല്ലതേയും കൊണ്ടുപോയി. മൊയ്യീൻകുട്ടി ഹാജി അവിടെ ഇല്ലായിരുന്നു. തന്നെല്ല കരിപ്പത്ത് നമ്പുതിരിയുടെ ഇല്ലത്ത് ഒരു മുറിയിൽ വെച്ച്³ തന്നെ ഭോട്ട് അവർ ഇസ്ലാം മതത്തിൽ ചേരുവാൻ പറഞ്ഞു. ഞാൻ സമ്മതിച്ചില്ല. അപ്പോൾ എന്നയും കണ്ണാരൻനായർ രെയും കൊല്ലുവാൻ പറഞ്ഞു. തന്നെല്ല ഇല്ലത്തെ കൂളത്തിലേയ്യും കൊണ്ടുപോയി. പിന്നെ തന്നെ മതം മാറ്റുവാൻ സമ്മതിച്ചു. അപ്പോൾ തന്നെല്ല ഇല്ലതേയുംതന്നെ കൊണ്ടുപോയി. തന്നെള്ളുടെ കുടുമ മുറിച്ച്⁴ ഒരു തൊപ്പിയും മുണ്ടും തന്നു. 10 ദിവസതേതാളം തന്നെല്ല തടവുകാരാക്കി വെച്ചു. ആ സമയത്ത് 45 ഹിന്ദുക്കളെ—നായമാരെയും തിയുരെയും—കൂളത്തിന്റെ വകതെ⁵ കൊണ്ടുപോയി കൊല്ലുന്നത്⁶ ജനവാതിലിപിൽക്കുട്ടി നോക്കി തന്നെ കണ്ടു. മൊയ്യീൻകുട്ടിഹാജിയുടെ കല്പനപ്രകാരം ശവദാഹ കണക്കും പുഴവക്കതേയും⁷ കൊണ്ടുപോകുന്നത്⁸ തന്നെ കണ്ടു. 10 ദിവസത്തിനു ശേഷം തന്നെല്ല തന്നെള്ളുടെ അംഗത്വത്തിലേയ്യും പിടിയച്ചു. അവിടെ വെച്ച്⁹ ലഹരിതലവന്മാരുടെ കല്പനപ്രകാരം തന്നെള്ളുടെ തല കൈശരം ചെയ്യുകയും സുന്നത്ത്¹⁰ ചെയ്യുകയും ചെയ്യു. എൻറീ മുതലിൽ കുറെ ഓഗം എനിക്കു തന്നു. ബാക്കി ആയുധകത്തികൾ ഉണ്ടാ

കിയിരുന്ന ചിലവിലേഴ്ത്തായി എടുത്തു. എന്ന തക്കവു കാരനായി കരിപ്പുത്തു ഇല്ലത്തു വെച്ച് കാലത്ത് വാരിയൻ കനൻ കുണ്ഠഹമ്മദ് ഹാജിയും ഇരുന്നുറുമാപ്പിളമാരും അവിടെ വന്നു മുന്നുനാലും മാസം താമസിച്ചു.

കൊന്നാറെ തങ്ങളും കാരാടൻ മൊയ്യീൻകുട്ടിഹാജിയും നടത്തിയ അക്രമങ്ങളുടെ മുഴുവൻ വിവരവും കൊടുപ്പാൻ സാധിക്കാത്തതുകൊണ്ടാണ്, അവയുടെ മാതൃകകൾ കാണി പ്പാനായി മേൽ പറത്തവരുടെ വാദ്ധാഴികളുടെ ചുരുക്കം ഇവിടെ ചേർത്തത്. ഇവരുടെ അവസാനം എത്തു വിയത്തി ലായിരുന്നുവെന്നു മറ്റൊരവസരത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്ന താണ്.

തിരുരങ്ങാടി വണ്യം

തിരുരങ്ങാടി, വേദര, ചേറുർ, തേനെതിപ്പലം, കല്ലിമംഗലം, കൊടുവായുർ, മല്ലുക്കുർ മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങളാണ് ഈ അഭ്യാധനയ്ക്കിൽ വിവരിക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

ലഹളയുടെ ആരംഭം തിരുരങ്ങാടിയിലായിരുന്നുവെക്കില്ലും ലഹള ആരംഭിച്ചു ഒന്നുരണ്ടു മാസക്കാലത്തോളം ചില കൊള്ളുകളും മറ്റുമല്ലാതെ കംനിക്കിയകളോന്നും ലഹളക്കാർ ഈപ്രദേശത്ത് ചെയ്തിരുന്നില്ല. ആലിമുസലിയാരെ പിടിച്ചു പട്ടാളക്കാർ മടങ്ങുമ്പോൾ വേദര അഞ്ചാടിക്കു തീകൊള്ളുത്തിയതിനുശേഷം മാത്രമേ വേദര മാപ്പിളമാർ ലഹളയിൽ ചേർന്നിട്ടുള്ളു. അതിനുശേഷം ഹിന്ദുക്കളുടെ വീടുകൾ പലതും കൊള്ളുചെയ്തിരുന്നുവെക്കില്ലും കനിമാസം പകുതിയാക്കുന്നതുവരെ വേദരയിലോ അയൽപ്രദേശങ്ങളിലോ, പറയത്തക്ക തകരാറുകൾ ഒന്നും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കനിമാസം പകുതിയായപ്പോളാണു കുണ്ഠല വിയും അബ്യൂളിക്കുട്ടിയും കല്ലിമംഗലം അംഗത്തിൽ പടപ്പിന്പിംകാരുടെ വീടിൽ താമസമുറപ്പിച്ചത്. അതിനുശേഷം ഹിന്ദുക്കളെ മാർഗത്തിൽ കൂട്ടുവാനും അതിനു സമ്മതിക്കാതവരെ കൊല്ലുവാനും തുടങ്ങി. അബ്യൂളിക്കുട്ടിരുവലിയ പോകരിയും പല ശിക്ഷകളിലുംപെട്ട രുവലിയ കേഡിയും ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ മഞ്ഞരിജയിലിനിനു രക്ഷപ്പെട്ടവനുമായിരുന്നു. തിരുരങ്ങാടി വണ്യത്തിൽവെച്ചു് പെശാചികമായ പല അക്രമങ്ങളും നടത്തിയിട്ടുള്ളതു ഈ അബ്യൂളിക്കുട്ടിയാണു്. സംഗതിവശാൽ കുണ്ഠലവി അബ്യൂളിക്കുട്ടിയെക്കുടെ തന്റെ കൂട്ടത്തിൽ കൂട്ടിയതിനാൽ അബ്യൂളിക്കുട്ടിയുടെ അക്രമങ്ങളിൽ കുണ്ഠലവി ഭാഗലാകായിത്തീർന്നു. ലവക്കുട്ടി അബ്യൂളിക്കുട്ടിയുമായി അതുതനെ യോജിപ്പിലായിരുന്നില്ല.

ആലിമുസലിയാരെ പിടിച്ചതിനുശേഷം ഉണ്ടായ സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി ലവക്കുട്ടി ചേരത്തകുഴിയാട്ടിൽ ചെറിയ അഹമ്മദിനോടു പറഞ്ഞ വിവരങ്ങൾ ഇവിടെ ഉല്പരിക്കുന്നതു് സന്ദർഭോച്ചിതമായിരിക്കും:

“ആലി മുസലിയാർ കീഴാതുങ്ങിയതിനു ശേഷം താൻ കൊടുവായുരംഗത്തിൽ വന്നു. ഇപ്പോൾ ഇവിടെ താമസമായിട്ട് ഒരു മാസത്തിലധികമായി. ഇവിടങ്ങളിൽ മാപ്പിളമാരിൽനിന്നു ചിലവിനു സഹായം ലഭിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവിടെയും പട്ടാളക്കാർ വരുമെന്നു ശക്കിച്ചാണിരിക്കുന്നത്. കുറച്ചുനാളായി കുഞ്ഞലവിയും അബ്ദുള്ളക്കുട്ടിയും കല്ലുമംഗലം അംഗത്തിൽ താമസമായതിനുശേഷം സാധാരണ താനുമായി കാണാറുണ്ട്. താൻ അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽകൂടി നടക്കാറില്ല. കാരണം താനും അബ്ദുള്ളക്കുട്ടിയുമായി ചോരില്ല. താൻ ഇപ്പോഴും ആരെയും ഉപദേശിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ കീഴടങ്ങുവാൻ ഒരു ഭാവവുമില്ല. ഒരു പിച്ചാകത്തിയും കൂടി കയ്യിൽ പിടിക്കാത്ത ആലിമുസലിയാരെ തുക്കിക്കൊല്പുവാൻ വിധിച്ച് അവന്മണ്ണും തങ്ങളെ വെറുതെ വിടുന്നതല്ല. ഇസുലാമിങ്ങളെ ആരേയും വെറുതെ വിടുന്നതല്ലെന്നാണ് എൻ്റെ അഭിപ്രായം. അതുകൊണ്ടു പോലീസ്സിനെ സഹായിക്കുന്ന കൂട്ടരെ സ്വയം രക്ഷജ്ജുവേണ്ടി കൊന്നു എന്നു വന്നേക്കാം.”

കുറച്ചുകാലതോളം ധാതാരു തകരാറും കൂടാതെ അടങ്കിയിരുന്ന ലഹരിതലവന്മാർ രണ്ടാമതും ലഹരിക്കൊരുണ്ടിയതിന്റെ കാരണത്തെപ്പറ്റി മുഖ്യമാരവബന്ധത്തിൽ സുചിപ്പിച്ചിരുന്നതു ലവക്കൂടിയുടെ ഇതു ഫോറൂമേമെന്റുകൊണ്ടു പ്രഖ്യാപിക്കുന്നുണ്ട്.

അബ്ദുള്ളക്കുട്ടിയും കുഞ്ഞലവിയും കല്ലുമംഗലം അംഗത്തിൽ താമസമുറപ്പിച്ചതിനുശേഷം അടുത്ത പ്രശ്നങ്ങളിൽ അവർ ചെയ്തിരുന്ന പ്രസ്തിയുടെ സ്വഭാവം താഴെ ചേർത്ത വാദംമൊഴിയിൽനിന്ന് എതാണ്ട് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്:

വേദര അംഗം കുററുർ ദേശത്തു പറാട കൂടുന്നു.

(കോൺഗ്രസ്സ് ഔഫീസിൽ കൊടുത്ത വാദംമൊഴി)

“കുഞ്ഞലവിയും അബ്ദുള്ളക്കുട്ടിയും കല്ലുമംഗലം അംഗത്തിൽ താമസമാക്കിയതിനുശേഷം അവർ ഹിന്ദുക്കളെ മാർഗത്തിൽ കൂടുവാനും കൊല്പുവാനും തുടങ്ങി. മാർഗത്തിൽ കൂടുന്നില്ല എന്നു പറഞ്ഞവരെയാണ് കൊന്നിരുന്നത്. ഹിന്ദുക്കരാ കന്നിമാസം ഒരു, തുലാമാസം ആദ്യമായി അവിടെനിന്നൊഴിച്ചു. കന്നിമാസം 25—ാം-ഞാനും കൂടിക്കാരും വീടിൽനിന്നു പോന്നു. വഴിക്കു വേദര പറസിൽ വെച്ച് രണ്ടു മാപ്പിളമാർ തടുത്തു, വീടിലേജ്ജുതനെ പോന്നു. എന്നു പറഞ്ഞതു. അവരുടെ രണ്ടാളുടെ കയ്യിലും

വാളുണ്ടായിരുന്നു. വീടിലേജ്ജു പോകുന്നില്ലെങ്കിൽ ശരി യാക്കിക്കളുമെന്നു പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ പേടിച്ചു തന്നെ വീടിലേജ്ജു മടങ്ങി. പിന്നെ തന്നെക്കു രാത്രി കാവൽ അടുത്ത പുരക്കാൻ ആയിരുന്നു. ആദ്യം പോകുമ്പോൾ മാപ്പിളമാർ വിരോധമാകുവാൻ കാരണം അവരുടെ പേരിൽ റിജി കൊടുക്കുമെന്നു ഭയപ്പെട്ടിട്ടായിരുന്നു. വീടിൽ മടങ്ങിവന ശേഷം മാപ്പിളമാർ ഉപദ്രവിച്ചിരുന്നില്ല. തുലാ മാസം 20-ാം ഡേംബുകുടി മാപ്പിളമാർ പറഞ്ഞു: “നിങ്ങൾ കുണ്ഠലവിയും ദേയും മറ്റും അടുക്കൽ പോയി മാർഗത്തിൽ കുടുന്നതാണ്” നല്പത്. അബ്ലേക്കിൽ കൊന്നുകളും. അന്നുരാജ്യകാർ എതായാലും വന്നുകൊല്ലും, അതിനു മുമ്പും തന്നെ തന്നെ കൊന്നുകളും, തന്നെക്കു അതിനു കുലികിട്ടും” അതാണ് അവർ പറഞ്ഞത്. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ മതത്തിൽ കൂടിക്കൊള്ളാം എന്നു നാൻ പറഞ്ഞു. കുടുവാൻ തന്നെക്കാർക്കും മനസ്സുണ്ടായിരുന്നില്ല. കണ്ണിൽനിന്നു കണ്ണിരോഴുകീയിരുന്നു. അപ്പോൾ അവർ പറഞ്ഞു: “കണ്ണിൽനിന്നു കണ്ണിരോഴുകുന്നത് കണ്ണാൽ നിങ്ങൾ മനസ്സില്ലാതെ വന്നതാണെന്നു കരുതി കൊന്നുകളും, അതുകൊണ്ട് നല്പവണ്ണം ഉറപ്പിച്ചുകളുണ്ട്”. തന്നെ പിന്നെ കരഞ്ഞതില്ല. നാനും വീടിലുള്ളവർ ഒന്ന് താളും കുടി പോയി. പട്ടിപ്പിൽ ചെന്നപ്പോൾ കുണ്ഠലവിയും അപ്പുള്ളിക്കുടിയും അവിടെയുണ്ട്. കുണ്ഠലവി ചോദിച്ചു: “എവിടെയാണ് നിങ്ങൾ ഇത് കാലവും ഒളിച്ചിരുന്നതു എന്ന്”. അവിടെനിന്നു തന്നെല്ലെങ്കിലും വിളിച്ചു. അധാരോടു തന്നെക്കു ഉടുപ്പുവ തരുവാൻ പറഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ ഇവിടെ കോടി ഒന്നും ഇല്ലെല്ലാ എന്നു തന്നെ പറഞ്ഞു. നിങ്ങൾക്കു എന്നാണ് ഇത് വേദന, എവിടെയെങ്കിലും പോയി ഫണം. നാൻ കൊണ്ടുവരും എന്ന് കുണ്ഠലവി പറഞ്ഞു. പോയി കുളിച്ചുവരാൻ തന്നെ ഭ്രാടു പറഞ്ഞു. കുളിച്ചു വന്നതിന്നുണ്ടെങ്കിൽ മുമ്പുള്ള വസ്തുങ്ങൾ എല്ലാം വാങ്ങി. അവരുടെ വസ്തും തന്നു. അതിനുണ്ടെങ്കിൽ മുടി കളയിച്ചു. പിന്നെ അവർ എന്നോ ചൊല്ലി തന്നു പേരും ഇട്ടു. ഇനി വീടിൽ പോജ്ജോളിന് എന്നു പറഞ്ഞു. മൊല്ലയെ വിളിച്ചു് വൈകുമ്പന്നരു. ഓതികളെ യോണ്ടു എന്നു പറഞ്ഞു. ചെത്തു പ്രവൃത്തി എടുക്കാൻ എനി പാടുണ്ടോ എന്നു ചോദിച്ചു. “കണ്ണകളും ചെത്തരുത്”, മരം കയറുന്നതുകൊണ്ടു വിരോധമില്ല” എന്നു പറഞ്ഞു. അവിടെനിന്ന് എടുവിവസം. കഴിഞ്ഞപ്പോൾ എൻ്റെ വീടിനടുത്തുള്ള ഒന്നും “ഇവർ പോജ്ജുള്ളും,

അനുകാണ്ട് അവരുടെ മാർക്കറല്പാണ്. കഴിയ്യേണം'' എന്നു തങ്ങളോട് പറഞ്ഞു. മാപ്പിളമാർ എല്ലാംകൂടി എൻ്റെ കൂടിയിൽവെച്ചു എൻ്റെയും എൻ്റെ അനുജൻ്റെയും എൻ്റെ ഏട്ടെൻ്റെ മകൻ അയ്യപ്പൻ്റെയും മാർക്കറല്പാണ്. കഴിച്ചു. പിന്നെ ഒന്നരയിട്ട് മുറി കെട്ടാൻവരും, മുന്നു കുറി മാത്രമെ കെട്ടാൻ വന്നുള്ളു''. ഏഴ് കെട്ടു കെട്ടേണ്ടതാണ്. വേഗം ഉണ്ടായിരാൽ അവർ ചാടിപ്പോവാനും മതി, '' എന്നു പറഞ്ഞിട്ടാണ് ഉണക്കാതിരുന്നത്. പിന്നെ ഒന്നേളെ ആരും ഉപദ്രവിച്ചിരുന്നില്ല.''

ചേരുറ് ഉണ്ടായ രൂപ സംഭവത്തപ്പറ്റി നടുത്താടി യിൽ കുഞ്ഞുപ്പണികൾ കോൺഗ്രസ്സാഫീസിൽ കൊടുത്ത രൂപ വായ്യാഴിയുടെ ഏതാനും ഭാഗവും കൂടി ഇവിടെ ഉണ്ട് രിച്ച് ഇം ചരിത്രത്തെ തുടർന്നുകൊള്ളാം.

നടുത്താടിയിൽ കുഞ്ഞുപ്പണികൾ (20-12-21-ന് പറഞ്ഞത്)

‘‘ഞാൻ കന്നി 26-ന് (ഒക്കോബെർ 12-ാംന്) വയം പുറം അംഗം അധികാരിയുടെ വീടിൽ താമസിച്ചിരുന്നു. അന്നു രാവിലെ പത്തുമണിക്ക് കുഞ്ഞലവിയും ലവക്കുട്ടിയും ഏകദേശം 300 ആളുകളോടുകൂടി അവിടെ വന്നു. വന്ന ഉടനെ കിഴക്കെ പഴിക്കൽ രൂപ തോക്കുകാൻ മാപ്പിള കാവലായി പോയി നിന്നു. ബാക്കിയുള്ളവർ കോലായിൽ അതാൽ സ്ഥലത്തായി ഇരുന്നു. ഇവരുടെ വരവു കണ്ണു മുടികളും പാണ്ടാളിച്ചു. ഞാനും കാരോല കോരു എന്ന രൂപ തിയ്യും മാത്രമേ അവിടെ നിന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അധികാരിയും കുടുംബങ്ങളും ഇരുപത് ദിവസം മുമ്പ് പോയിരുന്നു. വയംപുറത്ത് ഒരിക്കെ ബാക്കി എല്ലാ ദിക്കിലും കവർച്ച കഴിഞ്ഞിരുന്നു, അടുത്ത് നായ നാർ സകല സാമാന്യങ്ങളും വയംപുറത്തുകൊണ്ട് സൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. മാപ്പിളമാർ വന്ന് ആരും പേടി കേണ്ടെ, പായ്യേണ്ടെ എന്നു പറഞ്ഞു. ഞാൻ ഉമ്മറന്തെയ്യു ചെന്നു. കുഞ്ഞലവി എന്ന വിളിച്ച് കുറെ ദുരംകൊണ്ടു പോയി. മുതലുകൾ എത്രയുണ്ടെന്നും അത് എവിടെ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നും ചോദിച്ചു. കുഞ്ഞലവി രൂപ കാലുറിയും ബുട്ടംസും ഇടിട്ടുണ്ട്. തലയ്ക്ക് സാധാരണവിന്റെ രൂപ തോപ്പിയാണ്. തോലുകൊണ്ട് രൂപ ബൈൽട്ടും മേലിട്ടിട്ടുണ്ട്. അതിനും മരുന്നിട്ടുവാൻ രൂപ തോലുറിയുണ്ട്. കയ്യിൽ രൂപ തോക്കുണ്ട്. അരയിൽ രൂപ പിച്ചാകത്തിയുണ്ട്. ലവക്കുട്ടിയുടെ കയ്യിൽ പിച്ചു പിടുത്തമുള്ള രൂപ

വാളുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ മുതലിൻറെ റിവരം കൊടുത്തു. കയ്യിലുള്ള താങ്കോലുകളും എടുക്കുന്നതിനു വിരോധമില്ല എന്നു പറഞ്ഞു. എന്ന ഉപദേശിച്ചില്ല. പിന്നെ തിയുനെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. ആ തരം നോക്കി ഞാൻ മടങ്ങി. മുന്നുനാലാളുകൾ എൻറെ പിന്നാലെ മടങ്ങി. എന്ന കണ്ണില്ല. ഒളിച്ചിരുന്ന സ്രീക്കുള കണ്ണുപിടിച്ച് കൊണ്ടു വന്നു. അനും അവരെ ഓന്നും ചെയ്തില്ല. ഞാൻ മടങ്ങി വന്നാൽ വെള്ളാൻ ഒരു ചെന്ദും ചെമ്പുകുടവും ഒരു ചുമടു കുട്ടാൻ വെള്ളുവാനും ഉറരക്കത്തു് മലയുടെ മുകളിലേജ്ഞു് കൊണ്ടുവരുവാൻ പറഞ്ഞതു് അവർ പോയി. ഞാൻ മടങ്ങി വനും ഇവർ പറഞ്ഞപ്രകാരം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഏർപ്പാടു കൾ ചെയ്യുകയായിരുന്നു. അരീ അളക്കുന്ന സമയത്തു് അനവധി ആളുകളോടുകൂടി വേരെ ഒരു കുടം അവിടെ എത്തി. (ഇതു അബ്ദുള്ളക്കുട്ടിയുടെ സംഘമായിരിക്കാനും മതി) വരുന്നതു കണ്ണപ്പോരാ നേരുകൾ ഓടി. ഓടിയതു ഞാനും നാലു പെൺ്ണുണ്ടും ഒരു എന്നാന്തിരിയുമായി രൂനു. നെല്ലു കുത്തുന്ന സ്രീകരക്കു് പായാൻ സാധി ചില്ല. വന ഉടനെ ഒരു സ്രീയെ വെട്ടി. മുന്നു വെട്ടു വെട്ടി. പൊലിയേടത്തു് കുമ്മിണിയമ്പയയാണു വെട്ടിയതു്. മടങ്ങിപ്പോകുന്നേരാ വേരോരു സ്രീയേയും വെട്ടി. അതു പുത്തൻവീടിൽ കാളിയമ്പയയായിരുന്നു. പള്ളിയിൽ ഗോപാലൻനായരെ വാതിൽ ചവുട്ടിപ്പോളിച്ച് പിടിച്ചു വലിച്ചു കൊണ്ടുപോയി വെട്ടി. ഞാൻ കാട്ടിൽ ഒളിച്ചിരുന്നു. വേരേയും ചിലർ കാട്ടിൽ ഒളിച്ചിരുന്നു. സന്ധ്യാജ്ഞു കാട്ടു വന്നു തിരഞ്ഞു. ഞാനൊഴികെ ബാക്കിയുള്ളവരെ തിരഞ്ഞു പിടിച്ചു. ആലിങ്ങൽ അയമ്പതിനെൻറെ വീടിലേജ്ഞു കൊണ്ടുപോയി. പുരുഷരാഡു തൊപ്പിയിടാൻ പറഞ്ഞ പ്രകാരം അവർ സമ്മതിച്ചു. സ്രീക്കുള അവിടെ ഇരുത്തി പുരുഷരാരെ പുറത്തേജ്ഞു കൊണ്ടുപോയി. വഴിക്കെൽനിനു് ശക്രപ്പണിക്കരേയും വെളുത്തേടത്തു് കൂണ്ടിലെ കുപ്പായമിടുവാൻ ഏർപ്പെട്ടുത്തി അവിടെ കിടന്നു. രാത്രി പട്ടാളക്കാർ വരുമെന്നു കേടു മാപ്പിളമാർ ഓടി. ആ തരം നോക്കി പെൺ്ണുണ്ടാ ഓടി. മലകയറി ക്ലൂക്കര വഴിയ്ക്കു അരി യല്ലുർ വന്നു വണ്ണികയറി കോഴിക്കോടു് എത്തി. ഞാനും ആ വഴിക്കു വന്നു അരിയല്ലുർന്നിനു വണ്ണികയറി.''

മേൽ ഉഖരിച്ച വായ്റാഴികളിൽനിന്നു തിരുരങ്ങാടി വണ്ണിയത്തിൽ കന്നിമാസം അവസാനം മുതൽക്കു നടന്നിരുന്ന സംഗതികളുടെ സ്വഭാവം ഏതാണെന്നു നമ്പുക്കു ശ്രദ്ധിക്കാ

വുന്നതാണ്. ആലിമുസലിയാരെ പിടിച്ചതിനുശേഷം വലിയ തകരാറുകളോന്നും അ പ്രദേശങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ലഹളത്തലവന്മാർ കുറച്ചുകാലതേത്തേയ്ക്കു അടങ്കിപ്പാർത്തു. എന്നാൽ അറീസുകളും പട്ടാളക്കാരിൽനിന്നുമുള്ള ദ്രോഹവും വർദ്ധിച്ചതോടെ മാപ്പിളമാർക്കു രക്ഷയില്ലെന്ന യേ. അവരിൽ ജനിച്ചു. ഹിന്ദുക്കരാ മാപ്പിളമാരുടെ പേരിൽ കൊടുത്തിരുന്ന ഹരജികരാലും യേതെത്ത പ്രബലപ്പെട്ടുത്തി. ഹരജികരാ പ്രകാരം അറീസുകളും അറീസുകരാക്കു വേണ്ടി ഹരജികളും വർദ്ധിച്ചതോടെ മാപ്പിളമാർ രണ്ടാമതും ഇളക്കി. ഇവയുടെയെല്ലാം ഫലമാണ് ഒക്കാബർ മുത്തിലും എറിനാട്, വള്ളുവനാട്, കോഴിക്കോട് താലുക്കുകളിൽ ഉണ്ടായ വന്പിച്ച ലഹളക്കരാ. കുറം. ചെയ്യവരെ അറീസു ചെയ്യാതെയും. ശിക്ഷിക്കാതെയും. ഇരിക്കുന്നത് ഒരു ഗവർമ്മെന്റിനു നിലനില്പിനും. അഡിമാനത്തിനും. പററിയതാണോ എന്നു ചിലർ ചോദിക്കുമായിരിക്കും. ന്യായമായോ അന്യായമായോ ഒരു രാജ്യക്കാരോ, ഒരു സമുദായക്കാരോ എതാണ്ടു മുഴുവൻ ഭാഗവും എൻപ്പെട്ട ഇരു തരം. ലഹളകളിൽ പക്കു കൊണ്ടെവരെ മുഴുവൻ ശിക്ഷിക്കുക എന്നതു അസാഖ്യവും. ജനങ്ങളോടു അശേഷം പോലും. അനുഭാവമുള്ള എതൊരു ഗവൺമെന്റും. ചെയ്യുവന്നിട്ടില്ലാത്തതും. ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തതും. ആണ്. പക്ഷേ, മാപ്പിളമാരെ ഉള്ളൂലം നശിപ്പിക്കണമെന്ന് ഭാവിക്കാതെയും. ചെയ്യപോലെ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന മലബാറിലെ അധികൃതമാരുടെ പ്രതിക്രിയാകല്പന്മായ ബുദ്ധിയിൽ ഇരുത്തപജണാനമാനും. പ്രവേശിച്ചിരുന്നില്ല.

താനുർ, കൊട്ടയ്ക്കൽ, തുപ്പുർ, കൊന്നാറ, മല്ലുർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ലക്ഷ്മൈലെ രണ്ടാമതെത്ത ഘട്ടം ആരംഭിച്ചതുനേരു കംിനക്രിയകളിലാണെങ്കിലും. ഹരുക്കു മുതൽ മോങ്ങേ. വരെയുള്ള നിരത്തിന്റെ രണ്ടു ഭാഗത്തു മുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ എതാനും. ചില സ്ഥലങ്ങളോഴാഴിക്കു ശേഷം പ്രദേശങ്ങളിലെ ഹിന്ദുക്കളെ മാപ്പിളമാർ ഒരുവിധം പെന്നന്നമരാക്കി നിർത്തുകമാത്രമാണ് ചെയ്തു. ഹിന്ദുക്കരാ തീരെ സ്ഥലം വിട്ടുപോകുന്നത് തങ്ങളുടെ രക്ഷയ്ക്കു കുറവാണെന്ന വിശ്വാസം. മാപ്പിളമാർക്ക് ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നു മാത്രമല്ല സ്ഥലം വിട്ടുപോയിരുന്ന ഹിന്ദുക്കരാ തങ്ങളുടെ മേൽ ഹരജി കൊടുപ്പാനിടയുള്ളതിനാൽ അതിനെ മുടക്കുവാനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്തോടും. ഹിന്ദുക്കളെ സ്ഥലം വിട്ടുപോകുവാൻ മാപ്പിളമാർ അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. സാധുക്കളെ ഭീഷണിപ്പട്ടത്തിയും. ധനികകുടുംബങ്ങൾ ബന്ധങ്ങളെ തങ്ങരാ

കാത്തു രക്ഷിക്കാമെന്നു വാദത്തും ചെയ്യും കാവൽസംഘ മേർപ്പട്ടുത്തിയും അവരവരുടെ സ്ഥലങ്ങളിൽത്തന്നെ നിർത്തിപ്പോന്നു. മേൽപ്പുകാരം കാവൽ ചെയ്യുന്നവർത്തനെ പ്രായേണ ലഹളക്കാരായി പരിശമിക്കാറുള്ള സന്റപായം. അനുഭവംകൊണ്ടു ബോധ്യപ്പെട്ടിരുന്ന ഹിന്ദുക്കൾ ഈ വാദം നിന്നും സഹായത്തെയും അതു പ്രമാണമാക്കിയിരുന്നി ല്ലേക്കില്ലും കാവൽക്കാരിയാതെ പുറത്തുപോവാൻ നില്പി ത്തിയില്ലാത്തതിനാൽ ഈ ‘‘സഹായത്തെ’’ അവർ സ്പീകരിക്കേണ്ടതായി വന്നു. ലഹള വർഖിച്ചതോടുകൂടി ഹിന്ദുക്കളിൽ പലരും ഒളിച്ചോടി രക്ഷപ്പെട്ടു. ഇങ്ങനെ രക്ഷപ്പെട്ടുന്നതിനും മാപ്പിളമാരിൽ ചിലർ അവരെ സഹായിച്ചിരുന്നു. അങ്ങനെ രക്ഷപ്പെട്ടുവാൻ സാധിക്കാതെ അവന് വൻ്നു ഗഹത്തിൽത്തന്നെ തങ്ങളുടെ കാവൽക്കാരെ വിശ്വസിച്ചോ, വിശ്വസിക്കാതെയോ, അധിവസിച്ച ഹിന്ദുകുടുംബം പെണ്ണെക്കാണും ലഹളയുടെ റണ്ടാമത്തെ ഘട്ടത്തിൽ മേലാരമായ ആപത്തുകരാ നേരിട്ടും. ഇങ്ങനെയുള്ള കുടുംബങ്ങളും ഉള്ള ഒന്നായിരുന്നു നന്നായും അംഗത്തിൽ പുഴിക്കൽ നാരായണൻ നായരുടെ കുടുംബം.

എന്നാൽ പുഴിക്കൽ ഉണ്ടായ സംഭവത്തിനു മുമ്പ് നടന്ന മറ്റൊരു ചില സംഭവങ്ങളും കുടെ വിവരിച്ചതിനു ശേഷം ആനിർബാധ്യസംഭവത്തെ വിവരിക്കാം.

തിരുന്നാടിയിൽനിന്നു വടക്കോട് രാമനാടുകരുട്ടു പോകുന്ന നിരത്തിന്നു ഇരുവശത്തുമാണും തേണ്ടിപ്പുലം അംഗം. ഒക്കോബർ മാസം 10—10-ഓ മുതൽക്കു ഇവിടെ കൊലകരാ ആരംഭിച്ചു. അന്നു രാത്രി ആയുധപാണികളായ മുപ്പുതോളം ലഹളക്കാർ ചേക്കു, വേലു എന്നീ റണ്ടു തിയു സഹാദരങ്ങളുടെ വീടിൽ കയറിച്ചേന്നു രാത്രി അവിടെ കിടപ്പാനന്നുവാദം ചോദിച്ചു. സുരീകളോടുകൂടി താമസിച്ചിരുന്ന ചേക്കു അതിനനുവദിച്ചില്ല. ഉടനെ ലഹളക്കാരി ലോരാരാ അവൻ്നു കഴുത്തിൽ വെട്ടി. അവനെ കൊന്നു. പിനെ വേലുവിനെ വെട്ടി. അപ്പോഴേയും അവരുടെ പെണ്ണെക്കാടി രക്ഷപ്പെട്ടു.

ഈ സംഭവത്തിനു ശേഷം തേണ്ടിപ്പുലത്തു പിന്നെയും പല കൊലകളും, കൊള്ളളകളും നടന്നു. അവയെ എല്ലാം ഇവിടെ വിവരിക്കാൻ പ്രധാനം.

തേണ്ടിപ്പുലത്തു ഈ വക അകുമ്മങ്ങാ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാലത്തും തേണ്ടിപ്പുലത്തിനടുത്തുള്ള മല്ലിനരിലെ ഹിന്ദുക്കൾ മാപ്പിളമാരോട് എതിർത്തുനോക്കുവാൻതന്നെ

തീർച്ചപ്പെടുത്തി. അതിനുവേണ്ട ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്തു. വാഹ, വടി മുതലായ ആയുധങ്ങളാടുകൂടി ഒരു കാവൽ സംഘത്തെ ഏർപ്പെടുത്തി. അതിൽ ചിലർ മാപ്പിളമാരെ പോർക്കു വിളിച്ചു. മല്ലിയുർക്കാരായ ചില തിയ്യർ മുക്കെന്ത് കടവിന് അടുക്കെയുള്ള ഒരു ചെറിയ പള്ളി പൊളിച്ചു. അതിലുണ്ടായിരുന്ന മതഗ്രന്ഥങ്ങൾ നശിപ്പിച്ചുവെന്നും മറ്റും ഒരു ശുദ്ധതിയും മാപ്പിളമാരുടെ ഇടയിൽ പരന്നിരുന്നു. കൊന്നാറെ ഉണ്ടായ സംഭവത്തെപ്പറ്റിയായിരിക്കാം ഈ ശുദ്ധതി ഉണ്ടായത്. കൊന്നാറെ വെച്ചുണ്ടായ സംഭവ ത്തിൽ മല്ലിയുർക്കാർ തിയ്യർ ഉണ്ടായിരുന്നുവോ ഇല്ലയോ എന്നു തീർച്ച പറയാൻ വയ്ക്കു. എക്കിലും ഈ സംഗതി പറഞ്ഞിട്ടാണതു അബ്ദുള്ളിക്കുട്ടിയും അനവധി മാപ്പിളമാരും കൂടി മല്ലിയുർ ആകുമിച്ചത് എന്നു ചേരതകുഴിയിൽ ചെറിയ അഫഹമത് കോൺഗ്രസ്സ് ഓഫീസിൽ കൊടുത്ത സ്കൂറിറുമെൻറിൽ പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നുണ്ട്. എതായാലും മാപ്പിളമാർ മല്ലിയുർ ആകുമിച്ചതിന് അവിടത്തെ ഹിന്ദുക്കരാതന്നയാണ് എതാണേ ഉത്തരവാദികൾ എന്നാണ് എന്നും അനേപഷണത്തിലും അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

മല്ലിയുർ പ്രദേശത്ത് കുറെ ദേശപ്പെട്ട തറവാടായ കള്ളാടിത്താടി, കുർമ്മന്തര എന്നീ വീടുകാരുടെ ഉത്സാഹത്തിനേ ലായിരുന്നു മേൽപ്പറഞ്ഞ കാവൽസംഘം. ഏർപ്പെടുത്തിയിരുന്നത്. ഇവരുടെ ആയുധങ്ങൾ സുക്ഷിച്ചിരുന്നത് കള്ളംടിത്താടി വീടിലായിരുന്നുവെത്തു. സാധാരണ ലഹരക്കാരുടെ ഉപദ്രവം രാത്രികാലത്തായതിനാൽ രാത്രിയിലെ കാവലും കഴിഞ്ഞെന്നു ആയുധങ്ങൾ ഒരു വീടിൽ വെച്ച് രാവിലെ ഓരോരുത്തർ അതാതു ദിക്കിലേജ്യു പോയിരിക്കുന്നു. അപ്പോഴേജ്യാണ് ലഹരക്കാരുടെ വരവ്. അതിനാൽ ഹിന്ദുക്കരാക്ക് അതുകൂടുവാൻ സാധിച്ചില്ല. ലഹരക്കാർ സുമാർ നാനുറിൽ കുറവല്ലായിരുന്നു. അവർ കള്ളാടിത്താടിയിലും മറ്റും വന്ന് ആയുധങ്ങൾ ഉള്ളതൊക്കെ കൈവശപ്പെടുത്തി. ലഹരക്കാരുടെ തലവൻ ലവക്കുട്ടിയാണന്നാണ് കേരളപത്രികയിലും, മദ്രാസ് മെയിലിലും പ്രസിദ്ധം ചെയ്ത റിപ്പോർട്ടുകൊണ്ടു കാണുന്നത്. അബ്ദുള്ളിക്കുട്ടിയും കൂട്ടിയും കൂട്ടത്തിലുണ്ടായിരിക്കാം. ലഹരക്കാർ വന്ന ഉടനെ കുറെ വെടി വെച്ചു. പട്ടാളം വരുന്നുണ്ടെന്ന് പ്രസ്താവം കേട്ടിരുന്നതിനാൽ, അടുത്തുള്ളവർ വന്നിരിക്കുന്നത് പട്ടാളക്കാരാണന്നു കരുതി സഹായിപ്പാനായി വെടിക്കേടു ദിക്കിലേജ്യു ചേന്നു. അപ്പോഴേജ്യു ലഹരക്കാർ കൂടും പാക്കു കൊടുത്തു. “വന്നോളിനേം, നേനിനേം. വെച്ചു

കലിപ്പ്. ജീവനെക്കാതിയുണ്ടെങ്കിൽ വന്നോളിൻ’ എന്നാണെന്തു ലഹളക്കാർ വിളിച്ചു പറഞ്ഞിരുന്നത്. ലഹളക്കാർ വന്ന പഴികൾ നാലഞ്ചു കൂട്ടമായി പിരിഞ്ഞു. ഓരോ കൂട്ടർക്കും ഓരോ പ്രവൃത്തിയായിരുന്നു. ഒരു കൂട്ടർക്കും വെച്ചിക്കൊല്ലൽ, മററാരു കൂട്ടർക്കും പുര തീവെച്ചു നശിപ്പിക്കൽ, മുന്നാമത്തെ കൂട്ടർ കാഞ്ഞും കിട്ടിയതും. കൊള്ളലേയ്ക്ക്; ലഹളക്കാർ വളരെയധികം ഉണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അധികം ജനങ്ങളെ കൊല്ലുവാനും പുരകൾ മികവൊരും തീവെച്ചു നശിപ്പിക്കാനും അവർക്കും സാധിച്ചു. കൂട്ടിക്കളേയ്ക്കും പുരുഷരായുമാണു് അധികം, കൊന്നതും. സൗക്രാന്തികളിൽ അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. മിഥ്യുരിലെ അകുമ്പണം കഴിഞ്ഞിനുശേഷം അതിനു തെക്കുള്ള വള്ളിക്കും നംശത്തിലേപ്പാണു് പോയതും. അവിടെ നുറു പീടുകളിലയിക്കം. തീവെച്ചു നശിപ്പിച്ചു. അധികാരിയും ജനിയുമായ തിരുത്തികളേത്തിൽ നമ്പിയുടെ വീടും കത്തിച്ചു സേ മാക്കി. സൗക്രാന്തികളും കൂട്ടി രക്ഷ പ്രാപിച്ചു സമയത്തും പിടിച്ചുനിർത്തി. പുരുഷരാരെ വേർത്തിരിച്ചുനിർത്തിവെച്ചി പുഴയിലിട്ടുകയാണെന്തു ചെയ്തതും. ഈ സംഭവത്തിൽ മരണപ്പെട്ട 40 ഹിന്ദുകളുടെ ശവം താൻ സ്വന്തമായി എഖ്യാൻ വിശ്വസ്തനായ ഓരാം കേരള പത്രികാ പത്രാധിപരോടും പറഞ്ഞതായി ആ പത്രത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നുണ്ടു്. ആ കൂട്ടത്തിൽ 7 മാസം ഗർമ്മേജുള്ള ഒരു സൗക്രാന്തിക ശവവും ഉണ്ടായിരുന്നു. സൗക്രാന്തിക വയററത്തും വിലങ്ങനെ ഒരു വെട്ടുവെച്ചിയനിമിത്തം വയറുകീറി കൂട്ടി പുരത്തായി ചത്തുകിടന്നിരുന്നുവതു.

ഈ യൈകരസംഭവം നടന്നതും നവപര മാസം 9-ാം ദിവസം. ഇന്ത്രാടക്കൂടി ആ പ്രദേശങ്ങളിൽ ശേഷിച്ച ഹിന്ദുകളെല്ലാം പല ദിക്കിലേപ്പാം ഓരി രക്ഷപ്പെട്ടു.

മരണപ്പെട്ടവരുടെയും വേറൊ വിധത്തിൽ ആപത്തു നേരിടവരുടെയും എഖ്യാനകാണ്ടും മരിയും മിഥ്യുരിലെ ലഹള തിരുന്നാടി വണ്ണത്തിൽ നടന്ന പല ലഹളകളേ കാഞ്ഞും റോലാരവും യൈകരവും ആയിരുന്നുവെകിലും. ആ ലഹള കഴിഞ്ഞും നാലഞ്ചു ദിവസത്തിനുള്ളിൽ താനുരിനും മുന്നുനാഴിക കിഴക്കുള്ള നന്നയും അംശത്തിൽ പുഴിക്കൽ എന്ന ഗ്രഹത്തിൽ വെച്ചുണ്ടായ സംഭവത്തെപ്പാലെ ഹിന്ദു സമുദായത്തെ ആസക്തം. വേദനിപ്പിച്ചതും വെറുപ്പിച്ചതും മായ മററാരു സംഭവം ലഹളയിൽ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ധനികനും, കുലീനനും, സാത്പരികനുമായ പുഴിക്കൽ നാരാധാരിക്കായർക്കു പററിയ മുതൽ നഷ്ടമോ ആരാനാശമോ ഗൗ

വമേറിയതു തന്നെയായിരുന്നുകില്ലോ. ആയവ ലഹളയിൽ നടന്ന മറ്റൊരു പല സംഖ്യക്കാരാം കംപനിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ 18 വയസ്സുാളം പ്രായം ചെന്ന് താരുണ്യവും ലാവണ്യവും തികഞ്ഞു ഭാസ്ത്രത്തിലേജ്ഞു കാൽവെച്ചു പരിപാടിയിൽ നാരാധാരന്നനായരുടെ പ്രിയപുത്രിക്കും ഈ ലഹളയിൽ വന്നെത്തിയ ആപത്രതാർക്കുന്നേപാരാ എത്രാരു കംപനിയുഡയൻറിയും നേഞ്ചു പൊട്ടാതിരിക്കുകയില്ല. അനീർബാഗ്യ സംഖ്യത്തെ വിവരിക്കാൻ ഒരു സുഖം ദേശാനുണ്ടില്ല. എങ്കിലും ഈ ചരിത്രത്തിനും അപൂർണ്ണത എന്ന ദോഷം വരാതിരിപ്പാൻ പുഴിക്കൽ നടന്ന സംഖ്യത്തപ്പറ്റി കേരളപത്രികയിൽ ഒരു ലേവകൾ കൊടുത്ത റിപ്പോർട്ട് ഇവിടെ ഉദ്ധരിക്കാം:

‘‘ലഹളയിൽ അധികമായ മനോവേദന അനുഭവിച്ച ആരാ ആരാണെന്നു ചോദിച്ചാൽ, അതും പുഴിക്കൽ നാരാധാരന്നനായരാണെന്നു മടറിക്കുടാതെ പറയാവുന്നതാണു.... ആഗസ്റ്റ് 21—ാം ഒക്ടോബർ അടുത്ത ദിവസങ്ങളിലുണ്ടായ കവർച്ചയിൽ നാരാധാരന്നനായർക്കും വലിയ അന്തർമ്മാദാ വനിട്ടിപ്പായിരുന്നു. അതിനുശേഷം നിശ്ചർഷ്യയിൽ മാപ്പിളമാർക്കാഡൽ തുടങ്ങി. ഒരു അബ്ദുള്ളക്കുട്ടിയും ഒരു ചെറുപ്പിക്കാരൻ തങ്ങളുമാണു കാബലിൽ തലവന്നാർ. നവമ്പർ 10—ാം വരെ എത്താണ്ടും സമാധാനത്തിൽ കഴിഞ്ഞു. അപ്പോഴേക്കു വർത്തമാനങ്ങൾ കേടുതുടങ്ങി. അടുത്തുള്ള പല ഹിന്ദുക്കളും ലഹളക്കാരെ പേടിച്ചു വാസസ്ഥലങ്ങൾ പിടുതുടങ്ങുകയും ലഹളക്കാർ അടുത്ത ദിക്കുകളിലെത്തി അക്രമം ചെയ്യുന്നതും അറിവാകയുമുണ്ടായി. നാരാധാരന്നനായർ നല്ലാരു ശ്രീമാനാണും. അദ്ദേഹം കാരണവരായ തിന്നൻ ശേഷം വീടിൽ എഴുപര്യും വളരെ വർദ്ധിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ സ്വത്തിനായിരത്തോളം പാടം കിടുവാനുള്ള ഭൂമിയും അനവധി നാളിക്കരം വലിക്കാനുള്ള തോട്ടവും അറുപതിനായിരം രൂപയുടെ എടവാടുകളും വളരെ വിത്തും കൊടുത്തുവാദലുമുണ്ടു്. പത്തായപ്പുരം, നാലുകുക്കട്ടും മുതലായ എടുപ്പുകൾ, മംം, വിശേഷമായി ഫലപുഷ്ടിയുള്ള തൊടികൾ ഇതെല്ലാം ഇടുന്നിണ്ടു പോവാൻ വലിയ മട്ടി നായർക്കുണ്ടായിരുന്നതിൽ ആശ്വര്യമില്ല. അദ്ദേഹത്തിനും 65 വയസ്സും പ്രായമുണ്ടു്. ഒരു നാഴിക അടുത്തുള്ള നല്ലാരു തറവാട്ടിലാണും സംഖ്യം. മുന്നു മകരം ഒരുമിച്ചുണ്ടായിരുന്നു. പുഴിക്കൽ ലഹളക്കാർ കടന്നതും നവമ്പർ 14—ാം രാത്രിയായിരുന്നു. അതെ സമയത്തു തന്നെയാണും അവിടെ ഒരു സംഖ്യക്കാർ

രനും കൊടിഞ്ഞി അംഗം അധികാരിയുമായ വെട്ടിയാം വീടിൽ കുഞ്ഞുമ്പിനായരുടെ വീടിലും മാപ്പിളമാർ കടന്നത്. കുഞ്ഞുമ്പിനായരുടെ ജേപ്പൻ ശേവരൻനായ രേയും അനുജൻ തുള്ളൻനായരേയും മാപ്പിളമാർ വെട്ടിയിട്ടു കണ്ണു കുഞ്ഞുമ്പിനായർ പുഴിക്കലെ വർത്തമാനം അറിയാൻ അങ്ങാട്ട് ഒളിച്ചോടി. ശേവരൻനായർ പിന്നെ തിരുർ ആസ്യത്രിയിലെ ചികിത്സയിൽ രക്ഷപ്പെട്ടുവെക്കിലും തുള്ളൻനായർ മരിച്ചുപോവുകയാണുണ്ടായത്. കുഞ്ഞുമ്പിനായർ പുഴിക്കൽ തെക്കുഭാഗത്ത് എത്തുനേപാൾ അവിടെ കംനമായ തിരക്കും. നിലവിളികളും കേട്ടതിനാൽ അങ്ങാട്ടു കടക്കാൻ സാധിക്കാതെ ഒരു ഫർലോട്ട് കീഴുക്കോടുപോയി ദീര്ഘവഴിയിൽ മലർന്നുകിടന്നു. നേരു റണ്ടുമൺിക്കുർ കഴിഞ്ഞ ശേഷം റണ്ടാളുകൾ അരികൊക്കുടിനടക്കുന്നതായി അറിഞ്ഞതിൽ ആദ്യം വല്ലാതെ നടുങ്ങിയെ കിലും. അതു നാരായണൻനായരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇളയ മകൻ 14 വയസ്സു പ്രായമുള്ള ഗോപാലനുമാണെന്നു മനസ്സിലാക്കയാൽ സമാധാനിച്ചു. അതിനുശേഷം അതിനടുത്തും ഒരു തീയുക്കുടിയിൽ കയറി ഒളിച്ചു. രാത്രി കഴിഞ്ഞു പുലർന്നു. ഓരോരോ ദിക്കുകളിൽ നിന്നു വാതിൽ പൊളിയും. നിലവിളിയും. കേരക്കുന്നത് വർദ്ധിച്ചു വന്നു. അവിടെള്ളിൽ പല ദിക്കിലും. കൊള്ളു ചെള്ളതും. കൊലപ്പെടുത്തിയതും. അറിവായി. കുഞ്ഞുമ്പിനായർ ജലപാനം കുടാതെ പകൽ കഴിഞ്ഞു. 7 മൺഡായപ്പോൾ ചപ്പയും. ചവറും. വലിച്ചു് മുന്നു കെട്ടുകളുണ്ടാക്കി മുണ്ണല്ലാം. മണ്ണിലിട്ടു പുരട്ടി. കൊള്ളു ചെള്ള സാമാന്നരാക്കാണുപോകുന്നവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ നടന്നു, താന്ത്രികവൈദിക്കാർ ലെത്തി.

നാരായണൻനായരുടെ അഞ്ചു മരുമകളെള്ളും. വലിയ മകനെയും. തലേദിവസം മാപ്പിളമാർ കൊന്നിരുന്നു. പതിനേന്തൊള്ളം പ്രായമുള്ള ചെറിയ മകൾ മാളികയിലായിരുന്നു. തിരക്കുകേട്ട് കോണി ഇരുങ്ങി വരുന്നേപാൾ തന്റെ ആരാക്കാരെല്ലാം പോയതായി കണ്ണു. അപ്പോൾ കാവൽക്കാരൻ തന്ത്രജ്ഞ വിളിച്ചു നിലവിളിച്ചു. “അമ്മുക്കുട്ടി പേടി കേണ്ടെന്നും തന്മാരുടെ കുടുംബവരി” എന്നും പറഞ്ഞു തന്നെ ആ ബാലികയെ അവിടെനിന്ന് രാത്രിയിൽ കോണ്ണു പോയിട്ടുണ്ട്. പിന്നെത്തെ വിവരങ്ങളാണുമില്ല.”

പുഴിക്കൽ ഈ അക്രമങ്ങളെല്ലാം നടത്തിയതും അവിടെ കാവൽക്കാരാർ മാപ്പിളമാരുടെ സഹായത്തോടും. ഒരു ശയ്യാട്ടുകുട്ടി അഞ്ചുള്ളക്കുടിയും. സംഘടിപ്പിക്കാനും.

നാരായണൻ നായരുടെ മകളെപ്പറ്റി കുറെ ദിവസ തേജ്ജു യാതൊരു വിവരവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ സുരീയെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയ കൊടിഞ്ഞി പുക്കോയ തങ്ങൾ ഈ സുരീയെ ശുദ്ധമായി താമസിപ്പിച്ചുവെന്നും പിന്നീട് ലഹളക്കാരെയെല്ലാം ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി ശോഷ മായ നിലയ്ക്കു കല്പാണം കഴിച്ചുവെന്നും അക്കാലത്തെ വർത്തമാനപത്രങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതിയിരുന്നു. പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയ പുക്കോയ തങ്ങളെ ഡിസപർ മാസത്തിൽ പോലീസ്യൂകാർ പിടിച്ചു. നാരായണൻ നായരുടെ മകൾ തങ്ങളുടെ കുടെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ആ സുരീ അല്പദിവസം തന്റെ കുടെ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും പിന്നീട് തന്റെ ഒരു മിച്ച് ഉണ്ടായിരുന്ന കുടുക്കാർ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി യെന്നും സുരീ ഇപ്പോരാ അവരുടെ കുടെ ഉണ്ടാ ഇല്ലയോ എന്നു തനിക്കേ വിവരമില്ലെന്നുമാണ് പിടിച്ച അവസരത്തിൽ തങ്ങൾ പറഞ്ഞതു്. തങ്ങളെ ജയിലിൽ വെച്ച് കുറച്ചു കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം വളരെ നിർബന്ധിച്ചപ്പോരാ നാരായണൻനായരുടെ മകൾ തിരുരണ്ടാടിയിലുണ്ടെന്നു തങ്ങൾ പറഞ്ഞു. തിരുരണ്ടാടിയിൽ ഒരുദിവസം മുഴുവനും തിരഞ്ഞെടുത്തിട്ടുണ്ടാണ്. അവസാനം ഉമ്മമാരുടെ വന്നു. ധരിച്ച നിലയിൽ തിരുരണ്ടാടിയിൽവെച്ച് പോലീസ്യൂകാർക്കേ കണ്ടുകൂടി. പിതാവിന്റെ അടുക്കലേജ്യയച്ചുകൊടുത്തു്.

ഈ സംഭവങ്ങൾ കഴിഞ്ഞു രണ്ടാഴ്ചയും പട്ടാളക്കാർ ഈ സ്ഥലങ്ങളിൽ എത്തി. വേദ്യര, ചേറുർ ഈ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഉള്ള ലഹളക്കാരുമായി ഏററുമുട്ടി. ഡിസ.ബർ 1-ാം വേദ്യര, ചേറുർ ഈ സ്ഥലങ്ങളിൽ വെച്ച് 36 ലഹളക്കാരെ കൊന്നു. ഡിസ.ബർ 9-ാം ചേറുരിൽ ഒരു വീട്ടിലുണ്ടായിരുന്ന ലഹളക്കാരെ വളഞ്ഞു 81 പേരെ കൊന്നു. പട്ടാളത്തിന്റെ വരവോടുകൂടി ലഹളക്കാരുടെ ശക്തി ക്ഷയിച്ചു. നേരിട്ടു ഹാജരാകുന്നവർക്കു ലഘുവായ ശിക്ഷ മാത്രമേ നൽകുകയുള്ളൂവെന്നു ഗവർമ്മേണ്ട് പ്രഖ്യാപനം ചെയ്തിരുന്നതിനുസരിച്ച് അനേകം മാപ്പിളമാർ ഹാജരായിരുന്നതിനാലും ലഹളക്കാർക്കു പിൻബലം കുറഞ്ഞിരുന്നു.

അബ്ദുള്ളക്കുട്ടിയും കുഞ്ഞലവിയും വേരെ നാലിലും കുട്ടി വലിയോറ അംഗത്തിൽ ആലീസ് ഹാജി എന്നാരാളുടെ പുരയിടത്തിൽ ഒളിഞ്ഞിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഈ വിവരം കിട്ടിയ ഉടനെ മിസ്റ്റർ ഫ്രേസർ തന്റെ കീഴിലുള്ള മിലിട്ടറി പോലീസ്യൂടുകൂട്ടിച്ചേന്നു ഒളിച്ചി

രുന്ന വീടിനെ വളഞ്ഞു. ഇവരോടു കീഴടങ്ങുവാൻ പറഞ്ഞു. അവർ കീഴടങ്ങുവാൻ തയ്യാറില്ലെന്നു പറഞ്ഞു വെന്നു മാത്രമല്ല പട്ടാളക്കാരുടെ നേരെ വെടിവെള്ളുകയും ചെയ്യു. പട്ടാളക്കാർ അദ്ദോട്ടും വെടിവെച്ചു. അദ്ദോനെ വെടിവെള്ളുന്നതിനിടയിൽ കുണ്ടലവി ഒരു മാറ്റ് നീളു മുള്ള വാളാട്ടുകൂടിയും, അബ്ദുള്ളക്കുടി ഒരു കൈയിൽ തോക്കും മരറാറു കയ്യിൽ വാളും ധരിച്ചും വാതിൽ തുറന്നു പുറത്തെങ്ങുവന്നു. പുറത്തെങ്ങുവന ഉടനെത്തന്നെ അബ്ദുള്ളക്കുടി വെടിക്കാണ്ട് വീണു. കുണ്ടലവിയാ കട്ട വെടി കൊള്ളാതെ വാളും ധരിച്ചും ഏകദേശം രണ്ടു ഫർഡോണ്ട് ദുരംവരെ പാണ്ടു. പിന്നാലെ മിസ്സർ ഹ്രസ്വരും ഓടി, കുണ്ടലവിയെ വെടിവെച്ചു, ആ വെടി കൊണ്ട് കുണ്ടലവിയും വീണു മരിച്ചുപോയി. കൂട്ടത്തി ലുള്ളവരെയും പോലീസ്സ് സെന്റ്യൂ. വെടിവെച്ചു കൊന്നു. ഇം സംഭവം നടന്നത് ഡിസംബർ 25-ാം ദായിരുന്നു. എതാണ്ട് ഇം കാലത്തു തന്നെയാണ് ലവക്കുടിയും ആത്മ ഹത്യ ചെയ്തത്. കുണ്ടലവി, അബ്ദുള്ളക്കുടി, ലവക്കുടി ഇവരുടെ മരണത്താട്ടുകൂടി തിരുന്നേണ്ടാടി വണ്ണയത്തിലുള്ള ലഹരി അവസാനിച്ചതായിത്തന്നെ വിചാരിക്കാം.

കോഴിക്കോട് താലുക്കിലെ സംഭവങ്ങൾ

ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ കോഴിക്കോട് താലുക്കിന്റെ കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ പലേടത്തും പല കൊള്ളെങ്കളും നേരു റണ്ടു കൊലകളും നടന്നിരുന്നുവെക്കില്ലും അതിനു ശേഷം ഒക്കാബർ പകുതിയാക്കുന്നതുവരെ തകരാറുകൾ അധികമായി നേരും ഉണ്ടായില്ല. ഒക്കാബർ ആദ്യംമുതൽപ്പു പല ദിക്കില്ലും ലഹളകൾ ആരംഭിച്ചതോടുകൂടി അവയുടെ ചിഹ്നങ്ങൾ കോഴിക്കോടു താലുക്കില്ലും കണ്ടുതുടങ്ങി. ചിത്വമാസത്തിൽ ലഹള ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് മാപ്പി ഇമാർ പുക്കോട്ടുർ എന്ന സ്ഥലത്ത് അല്പാരെ ലഹളയ്ക്കു തക്ക ഒരുക്കങ്ങൾ ചെയ്ക്കയോ ആയുധങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുകയോ ചെങ്കിരുന്നില്ലെന്ന് മുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചത് വായന കാർ ഓർക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കാം. എന്നാൽ തുലാമാസത്തിൽ ലഹള റണ്ടാമത്തും തുടങ്ങുന്നതിനു മുമ്പായി ലഹളയ്ക്കു വേണ്ടുന്ന ആയുധങ്ങളും മറ്റും മാപ്പിളമാർ ധരിപ്പെട്ടു തയ്യാറാക്കിയിരുന്നുവെന്നും മറ്റു വേണ്ടുന്ന ഒരുക്കങ്ങൾ ചെങ്കിരുന്നുവെന്നും പല സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നും തെളിവ് കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. കോഴിക്കോട് താലുക്കിൽ ഒക്കാബർ 15—16-നു മുതൽപ്പാണ് തകരാറുകൾ വീണ്ടും ആരംഭിച്ചത്. കാരാടൻ മൊയ്യീൻകുട്ടിഹാജി കോഴിക്കോട് താലുക്കിനു തൊട്ട് ഉണ്ടാക്കിരി അംഗത്തിൽ എത്തി കൊള്ളെങ്കര നടത്തിയതും തുകളെയ്ക്കുർ ക്ഷേത്രത്തിൽ കയ്യേറിയതും മറ്റും മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടോ. അതിനടുത്ത തിയ്യതിക്കുതന്ന യാണ് കോഴിക്കോട് താലുക്കിൽ പനിക്കോടംഗത്തിലുള്ള ചെറുവക്കാട് നമ്പുതിരിയുടെ ഇല്ലത്തിൽ കൊള്ളെ ഉണ്ടായത്. അതോടുകൂടി മണാഞ്ഞരി, മാവുർ മുതലായ അംഗങ്ങളിലും കൊള്ളെങ്കര നടന്നു. ഒക്കാബർ അവസാനതോടുകൂടി കോഴിക്കോട് കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിലുള്ള ഹിന്ദുകൾ കോഴിക്കോട്ടെങ്ക്കു ഓട്ടമായി. അക്കാലത്താണ് പുത്രുർ അംഗത്തിൽ പുതുമന ഇല്ലത് വെച്ച് അബുഖവരെ മുസലിയാറുടെ കീഴിൽ ലഹളക്കാർ പല അക്രമങ്ങളും പ്രവർത്തിച്ചത്. അവിടെ നടന്ന സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി പുഴായിക്കാൻ

പാലക്കണ്ണിയിൽ കോരപ്പൻ എന്ന ആര കോൺഗ്രസ്സാഫീസിൽ കൊടുത്ത വായ്‌മെഞ്ചിയാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്:

‘തുലാമാസത്തിൽ ആദ്യത്തിലാണ് ആ പ്രദേശ നേര്ത്തിൽ കൊള്ളുകയാണുവിശ്വാസം. അല്ല ദിവസങ്ങൾക്കു കഴി നേര്ത്തോടു ആ പ്രദേശത്തുള്ള മാപ്പിളിമാരും പറയുന്നതിൽ ചേർന്നു. അബ്യൂബക്കർ മുസലിഡാണു ഇവരെ ലഹരിയിൽ ചേരാൻ ഫ്രൈസ്റ്റിച്ചത്. ഒരു ദിവസം രണ്ടു മാപ്പിളി മാർ എൻ്റെ വീട്ടിൽ വന്നു. എന്ന പിടിച്ച് എൻ്റെ കൈ കെട്ടി. അവർ സ്റ്റീക്കളെ നന്നും ഉപദ്രവിച്ചില്ല. എന്ന പുതുമന ഇല്ലത്തേയ്ക്ക് കൊണ്ടുപോയി. അതു എൻ്റെ വീട്ടിൽനിന്നും മുന്നു നാഴിക ദൂരത്താണ്. അവിടെ നുറോളും മാപ്പിളിമാർ നില്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ അമ്പതൊളും ആളുകളുടെ കയ്യിൽ തോക്കും വാളും കുന്നവും ഉണ്ടായിരുന്നു. അമ്പതൊളും ഹിന്ദുകളെ അവിടെ കൈ കെട്ടി നിർത്തിയതായി കണ്ണു. ആ സ്ഥലത്തേയ്ക്ക് എന്നയും കൊണ്ടുപോയി. ഇല്ലാമിൽ ചേരുവാൻ എന്നോട് മുസലിഡാർ ആവശ്യപ്പെട്ടു. താൻ അങ്ങനെന്നയാ കട്ട എന്നു പറഞ്ഞു. സമതിക്കാത്തപക്ഷം എന്ന കൊല്പുമെന്നും എന്നിക്കറിയാമായിരുന്നു. ‘‘നീ ഇങ്ങനെ സമതിക്കുന്നതും എന്ന ഭയപ്പെട്ടോ എൻ്റെ ഭേദമാരെ ഭയ പ്പെട്ടോ ദൈവത്തെ ഭയപ്പെട്ടോ’’ എന്ന് വീണ്ടും മുസലിഡാർ ചോദിച്ചു. ദൈവത്തെ ഭയപ്പെട്ടിട്ടാണെന്നും താൻ പറഞ്ഞു. അങ്ങനെ താൻ പറഞ്ഞതില്ലെങ്കിൽ അവർ എൻ്റെ തല വെട്ടി എടുക്കുമായിരുന്നു. പിന്നെ എന്നിക്കു ഇളന്തിൽ തന്നു വേണ്ടുവോളും കുടിക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. ചെറിയോ മന എന്നൊരാളെ അപ്പോൾ അവിടെ കൊണ്ടുവന്നു. ‘‘ദീൻ’’ വിശ്വസിക്കാനൊരുക്കമുണ്ടാ എന്നു ചോദിച്ചു. തനിക്കു് മനസ്സിലെന്നയാം പറഞ്ഞു. അയാളെ കൊല്പാൻ കല്പന കൊടുത്തു. ആ ഇല്ലപ്പറമ്പിൽ ഒരു സർപ്പകാവും അതിനടുത്തും രണ്ടു കിണറുകളും ഉണ്ടായിരുന്നു. ആ കിണറുകളുടെ അടുക്കെ കൊണ്ടുപോയിട്ടാണ് വെട്ടിയിരുന്നത്. ശവഘടം ആ കിണറിലിട്ടിരുന്നു. 22 ആളെ അന്നും കൊന്നു കിണറിലിട്ടിട്ടുന്നതും താൻ കണ്ണു. പിന്നെ എൻ്റെ വീട്ടിലേയ്ക്കു പോകുവാൻ താൻ സമതം ചോദിച്ചു. എന്നിക്കു് സമതം തന്നു. അതു പ്രകാരം താൻ വീട്ടിലേയ്ക്കു മടങ്ങി. എന്നിക്കുടുപ്പാൻ വന്നും തനിരുന്നു. തൊപ്പി തനിരുന്നില്ല. പട്ടാളക്കാർ ആ പ്രദേശത്തു വന്ന തിന്നുശേഷം താൻ അവിടെന്നും പോന്നു.’’

നവമ്പർ 1-ന് പ്രസിദ്ധം ചെയ്ത ഒരു അപ്പ് കമ്മ്യൂണി ക്ഷേത്രത്തിൽ ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചിരുന്നു:

കോഴിക്കോടു താലുക്കും പുത്തുരംഗത്തിൽ വെച്ച് വളരെ ഹിന്ദുക്കളെ ബലാൽക്കാരമായി ഇസ്ലാമാക്കുന്നു വെന്നും, പുതുമന ഇസ്ലാമുവെച്ചാണ് ഈ പ്രവർത്തി അധികമായും ചെയ്യുന്നതെന്നും, കലിമ ചൊല്ലിക്കുന്നതും കൈശ്ചരം കഴിപ്പിക്കുന്നതും താൻ കണ്ണുവെന്നും, സുീക്കേയും കുട്ടിക്കളേയും കലിമ ചൊല്ലിച്ച് ഉമ്മാരുടെ മാതിരി കുപ്പായം ഇടിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നും, ഇതിനോന്നും വഴിപ്പടാത്തവരെ വെടി വെച്ച് കൊല്ലുന്നു എന്നും ഈ കുട്ടത്തിൽനിന്ന് ഓടി രക്ഷ പ്രാപിച്ചു വന്നവനായ പിലാ തേതാട്ടത്തിൽ കേളപ്പുൾ പറയുന്നു. ഇതിനുസരിച്ച് തന്ന പതിനേംതു വെട്ടേറു മുറിയേറു ആയുസ്സിന്റെ വലുപ്പത്താൽ രക്ഷപ്പെട്ടവനായ ചാത്തു എന്നാളും പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഈ സംഭവങ്ങൾ നടന്നതു കേളാബർ അവ സാന്നത്തിലാണ്.”

ഇമ്മാതിരി പല അക്രമങ്ങളും കോഴിക്കോടു താലുക്കിന്റെ കിഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ ലഹളക്കാർ നടത്തി. താഴക്കോട് അംശത്തിൽ നിന്നു അറുപതേണ്ടാളും ഹിന്ദുക്കൾ നവമ്പർ മാസം ആദ്യത്തിൽ കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു ഓടിപ്പോകുന്ന അവസരത്തിൽ ലഹളക്കാർ കണ്ണത്തുകയ്ക്കും. അവർ ഓടി കാട്ടിൽ ഒളിക്കുകയ്ക്കും. ചെയ്യുവെകിലും ലഹളക്കാർ അവരെ തേടിപ്പിടിച്ച് 28 പേരെ കൊലപ്പെടുത്തി. ഈ രിൽ അധികവും സുീകളും കുട്ടികളുമായിരുന്നു.

ഈ സംഭവങ്ങൾക്കു ശേഷം പട്ടാളക്കാരും മിലിററി പോലീസ്സുകാരും ഈ പ്രദേശങ്ങളിലേയ്ക്കു വീണ്ടും മാർച്ചു ചെയ്യും.

നീറിലാക്കിൽവെച്ചുണ്ടായ ഒരു യുദ്ധത്തിൽ സുഖേബ ദാർ അഹമദിന്റെ കീഴിലുള്ള ഒരു സെസന്നും അനേകം ലഹളക്കാരെ കൊന്നു. സ്റ്റൂഷൽ പോലീസ്സുകാർ താമര ശ്രീ നിന്ന് കുട്ടത്തായി വഴിക്കും ചാത്തമംഗലത്തിനു സമീപത്തെത്തുകയ്ക്കും. പതിനേണ്ടു ലഹളക്കാരെ കൊല്ലുകയ്ക്കും. ചെയ്യും. പോലീസ്സുകാരിൽ ഒരാം മരിച്ചു. ഒരു ദോഗസ്ഥനും വേരെ രണ്ടാംക്കും മുറിയും പറി. ഗുർബാ പട്ടാളക്കാർ കുന്നമംഗലത്തിന് കീഴക്കോട്ടു ചാത്തമംഗലം വഴി വരുന്നോടാം എടു ലഹളക്കാരെ കൊല്ലുകയ്ക്കും. ഒരു തന്നെ പിടിക്കുകയ്ക്കും. ചെയ്യും. മലയമ്മയിൽവെച്ചു സ്റ്റൂഷൽ പോലീസ്സുകാർ 6 ലഹളക്കാരെ കൊന്നു. നവമ്പർ

10—ാം രാവിലെ പത്തു മണിക്ക് മണാദ്ദേരിക്കെടുത്തു നീറിലാക്കൽ എന്ന സ്ഥലത്തുവെച്ച് ‘ബി’ കമ്പനി സ്റ്റോൺ പോലീസ്സ് ലഹരിക്കാരുമായി ഏറ്റുമുട്ടിയതിൽ അഞ്ചു ലഹരിക്കാരെ കൊല്പുകയും അവരുടെ പക്കൽനിന്ന് ഒപ്പു വാളും അഞ്ചു തോക്കും പിടിച്ചെടുക്കുകയും ചെയ്യും. ജമോർ കുണ്ഠിരാമൻനായർക്കു വലത്തെക്കാലിന് ഒരു മുറി തട്ടുകയും ഒരു ശിപ്പായിക്കു ഇടത്തെ കാലിന്നും കൈയിന്നും വെടി തട്ടുകയും വേരാരു ശിപ്പായിക്കു മുറി പറുകയും ചെയ്യും. ഡിസന്റ് മാസത്തോടുകൂടി കോഴിക്കോടുതാല്പുകൾിലെ ലഹരിക്കാലി ഒരുവിധം ശ്രമം വന്നു. എക്കിലും കൊന്നാരെ തങ്ങളും അബുവും കുറഞ്ഞിരാറും യോജിച്ചും വെച്ചേരുയായും അവിടവി തങ്ങളിൽ ആക്രമങ്ങരാ നടത്തിയിരുന്നതിനാൽ ലഹരി തീരെ സമാധാനമായി എന്നു പറവാൻ തരമില്ലായിരുന്നു.

ലഹരിയുടെ ആരംഭത്തിലും രണ്ടാമത്തെ ലഹരി ആരംഭിച്ചപ്പോഴും മാപ്പിളമാരിൽനിന്ന് ഹിന്ദുക്കലാക്കു നേരിട്ട് സക്കത്തെ സ്വഭാവം മുന്നവിവരിച്ചിട്ടുണ്ടോ. എന്നാൽ പോലീസ്സുകാരും പട്ടാളക്കാരും ലഹരിസ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രവേശിച്ചതോടുകൂടെ അവരിൽനിന്നും ഹിന്ദുക്കലിൽനിന്നും മാപ്പിളമാർ അനുഭവിച്ച കഷ്ടങ്കളും അപകടങ്ങളും അവയിൽനിന്നും ഒരുംതന്നെ കുറഞ്ഞവയല്ലായിരുന്നു. ആ സംഗതികളെപ്പറ്റി പൊതുവായി ഒരുദ്ധായത്തിൽ വിസ്തിരേക്കേണ്ടതാക്കൊണ്ട് ഇവിടെ വിവരിക്കുന്നില്ല.

എറിനാട്ടിലെ പട്ടിഞ്ഞാറൻ വണ്യങ്ങൾ

എറിനാട്ടിലെ പട്ടിഞ്ഞാറൻ വണ്യങ്ങളിൽ പ്രധാനമായ തിരുത്തങ്ങാടി വണ്യം, അരീകോട് വണ്യം ഈ സ്ഥലങ്ങളിലെ സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി മുമ്പു വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. മേപ്പട്ടി വണ്യങ്ങൾ ഒഴിച്ച് ശ്രേഷ്ഠമുള്ള പട്ടിഞ്ഞാറൻ എറിനാട്ടിന്റെ ഭാഗങ്ങളിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങളാണ് ഈ അഖ്യായത്തിൽ വിവരിക്കുന്നത്. ഈവയെ കൊണ്ണാട്ടി വണ്യമെന്നും, കോട്ടകൾ വണ്യമെന്നും, മലപ്പുറം വണ്യമെന്നും മുന്നായി വിജേകിക്കാം. ഈവയിൽ കൊണ്ണാട്ടി വണ്യമെന്നും ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് രാമനാട്ടുകര മുതൽ വേദര വരെയുള്ള റോധിനു തൊട്ടു ഈരുവശത്തുമുള്ള പ്രദേശങ്ങളെപ്പറ്റിയാണ്. കോട്ടകൾ വണ്യത്തിൽ പൊന്തു മുതൽ തിരുത്ത വരെയുള്ള സ്ഥലങ്ങളും മലപ്പുറം വണ്യത്തിൽ മലപ്പുറം തിനു നാലഞ്ചു നാഴിക ചുറ്റിമുള്ള സ്ഥലങ്ങളും ഉൾപ്പെടുന്നതാണ്.

കൊണ്ണാട്ടി വണ്യം

വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ചകാലത്ത് അതിന്റെ ഒരു പ്രധാന കേന്ദ്രമായിരുന്നു കൊണ്ണാട്ടി. കൊണ്ണാട്ടി നഗരത്തിൽ ഹിന്ദുക്കൾ ഇല്ലെന്നു പറയാം. മലബാറിലെ മാപ്പിളമാർ പ്രായേണ ‘സുനി’ വർഗത്തിൽപ്പെട്ടവരാണെ കില്ലും കൊണ്ണാട്ടിയിലുള്ള അധിക മാപ്പിളമാരും ‘ഷിലാ’ വർഗത്തിൽപ്പെട്ടവരാണ്. ഈവരുടെ ഗുരുവും നായകനുമാണ് കൊണ്ണാട്ടി വലിയ തദ്ദേശം. അദ്ദേഹം വലിയ ഒരു രാജകേന്ദ്രമാണും ഗവർമ്മേണ്ടിന്റെ വിശ്വാസപ്പെട്ടുമാനങ്ങൾക്കു പാത്രമായിട്ടുള്ള രോളും. ആണ്. വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിൽ അദ്ദേഹം ചേർന്നിരുന്നില്ലെങ്കിലും കൊണ്ണാട്ടിയിലുള്ള മാപ്പിളമാർ വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിൽ അതിയായ ഉത്സാഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. 1920 ഓവിൽ അവിടെ വെച്ചു കൂടിയ ഒരു വിലാഹത്ത് യോഗത്തിൽ ചുരുങ്ങാതെ പതിനായിരത്തൊള്ളം മാപ്പിളമാർ ഹാജരുണ്ടായിരുന്നു. ആ യോഗത്തിൽ അകുമരാഹിത്യത്തെപ്പറ്റിയും ഹിന്ദു—മുസ്ലിം

മെത്രിയെപ്പറ്റിയും അനേകം മെലവിമാർ എദയാവർജ്ജക മായ പ്രസംഗങ്ങൾ ചെളിക്കുണ്ടായിരുന്നു. അവിടെ സ്ഥാപിച്ച വിലാഹത്ത് കമ്മിററിയും ആ കമ്മിററിയിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരും അകുമരാഹിത്യത്തെ പരിപാലിക്കുവാൻ സദാ ജാഗരൂകരായിരുന്നുവെന്ന് അ നൃ ഭ വം കൊ ണ്ട് എനിക്കു തന്നെ ബോധ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. കൊണ്ടോട്ടി വലിയ തങ്ങൾ ആദ്യം മുതൽക്കുതന്നെ ലഹരിക്കാർക്കു വിരോധിയു മായിരുന്നു. ഈ കാരണങ്ങളാൽ കൊണ്ടോട്ടിയില്ലും അതിനു പടിഞ്ഞാറുള്ള പ്രദേശങ്ങളില്ലും ലഹരി അധിക മായി ബാധിച്ചില്ല. കൊണ്ടോട്ടിയിലെ മാപ്പിളമാർ ലഹരി യിൽ ചേർന്നിരുന്നതുമില്ല. കൊണ്ടോട്ടിത്തന്നെള്ള ഗവർമ്മേ ണ്ടിനു് വിശ്വാസമായിരുന്നതിനാൽ പോലീസ്സുകാരുടേയും പട്ടാളക്കാരുടേയും ഉപദ്രവങ്ങളും കൊണ്ടോട്ടിയില്ലെങ്കായി രുന്നില്ല. ആ കാരണങ്ങളാൽ ലഹരിയിൽ ചേർന്നവരും ചേരാത്തവരുമായി അനുപ്രദേശങ്ങളിലെ അനവധി മാപ്പിള മാർ കൊണ്ടോട്ടിയിൽ സങ്കേതം പ്രാപിച്ചിരുന്നു. ഈദനെ സമാധാനത്തോടുകൂടെ വർത്തിച്ചിരുന്ന കൊണ്ടോട്ടിക്കു് ലഹരിക്കാലത്തു് ആക്ഷ്യാട നേരിട രാഹത്തു് പ്രസിദ്ധനായ ലഹരിത്തലവൻ വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജിയിൽ നിന്നായിരുന്നു. കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജി ഏറനാട്ടിന്റെ കീഴിൽ പ്രദേശങ്ങളിലാണു് രാജ്യഭാരം ചെളിരുന്നതെന്നു മുൻ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടോ. ലഹരിയുടെ ആരംഭത്തിൽ കൊള്ളിയും മററും വിരോധിയായിരുന്ന കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജി കാലക്രമേണ മററും ലഹരിത്തലവന്മാരെപ്പോലെത്തന്നെ ഏതക്രമം ചെയ്യാനും കുസലപില്ലാത്ത തരത്തിലായി പരിഞ്ഞിച്ചിരുന്നു. ഏകിലും ഒരു പ്രസിദ്ധ വൈദ്യുതി വയ്യാപ്പുഡിനും സാത്പീകനുമായ അയ്യതുംഹാജിയെ കൊലപ്പെടുത്തുന്നതു വരെ കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജിക്കു് ലഹരിയിൽ വിജയകല്ലാതെ പരാജയമൊന്നും നേരിട്ടിരുന്നില്ല. ആ സംഭവത്തെ മറ്ററാരല്പായത്തിൽ വിവരിക്കുന്നതാണു്. ഈ കൊല കഴിഞ്ഞ തിനും ശേഷമാണു് കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജി പടിഞ്ഞാറൻ ഏറനാട്ടിലേയ്ക്കു കാലെടുത്തു വെച്ചതു്. ഷിയാ വർഗത്തിൽ പ്പെട്ട കൊണ്ടോട്ടി തങ്ങൾ കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജിയുടെ ദേശിയിൽ ഒരു കാഫർ തന്നെയായിരുന്നു. ഏന്നു മാത്രമല്ല, ഗവർമ്മേണ്ടിന്റെ സേവകനായ തങ്ങളെ ഒരു പാഠം പഠിപ്പിക്കേണ്ടെന്നും കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജിക്കു് ആദ്യം മുതൽക്കു തന്നെ ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. കൊണ്ടോട്ടി പിടിച്ചടക്കി തങ്ങളെ ശിക്ഷിച്ചു് ജയദേരിയായി കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു് ഒരു ശ്രദ്ധാപ്രായാന്തരയായി പോയി കലക്കരെയും പട്ടാളത്തെയും

എതിർത്തു തോല്പിച്ച്⁹ കോഴിക്കോടു നഗരം കീഴടക്കി, മല പാറിലെ ചക്രവർത്തിയായി വാഴുവാൻ, അതിനും യോഗ്യ നാശന്നു¹⁰ അനുഭവംകൊണ്ട്¹¹ ബോദ്ധപ്പേട്ട ഹാജിയാർ എതാണ്ട്¹² മനസ്സിൽ തീർച്ചപ്പേടുത്തിയിരുന്നു. വാരിയൻ കുന്നൻ കോഴിക്കോട്¹³ ആകുമിക്കുവാൻ വരുന്നുവെന്നും പലമായ പ്രസ്താവം കോഴിക്കോട്¹⁴ ഇടയ്ക്കിടയ്ക്ക്¹⁵ ഉണ്ടായ തിന്റെ കാരണം കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജി തന്റെ മോഹം രഹം സ്വീകാര്യി വെയ്ക്കാത്തതിനാലായിരുന്നു.

ഈ ഉഷ്ണങ്ങളും മോഹങ്ങളും യഥാർത്ഥമാണെങ്കിലോ, അപ്പേക്കിലോ, സ്വന്ധാനം. വിട്ട്¹⁶ അധികദൂരത്തുള്ള കൊണ്ണാട്ടി നഗരത്തെ ആകുമിക്കാൻ കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജി രൂദായിയതിൽനിന്നും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോരാജ്യത്തിൽ അർഥരാജ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ലെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്.

അരീക്കോടുന്നിനു¹⁷ തെക്കോട്¹⁸ കൊണ്ണാട്ടിക്കുള്ള പഴി കാരണം¹⁹ കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജിയും സംഘവും കൊണ്ണാട്ടിക്കു യാത്ര ചെയ്യുന്ന്. ഹാജിയാരുടെ വരവും രാജോച്ചിതമായ ആധിംഖരത്തോടെത്തന്നെന്നായിരുന്നു. ആലവട്ടവും പച്ച കുടയും പിടിച്ച്²⁰ വെൺചാമരവും വീശി, അകന്പടി യോടും പരിവാരത്തോടുംകൂടെ സെസന്യസമേതം. കൊണ്ണാട്ടിയിലെത്തിയ കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജിയെ അനുയോജ്യമായ നിലയിൽ എതിരേപ്പാൻ കൊണ്ണാട്ടിക്കാർ രൂദായില്ല. അതു പൊടുന്നെന്നയും മുന്നറിയു കുടാതെയുമായിരുന്നു ഹാജിയാരുടെ ഏഴുന്നള്ളത്ത്²¹. കൊണ്ണാട്ടിയിൽ പ്രവേശിച്ച ഉടനെ തന്റെ അനുചരന്മാർ രണ്ടു സംഘങ്ങളായി പിരിഞ്ഞു. ഒന്ന് പോലീസ്സുണ്ടുപാഠി കൊള്ളു ചെയ്യു വാനും റജിസ്റ്റ്രാഫീസ്²² ചുടുകു നശിപ്പിക്കാനും. തൃട്ടണി. ഹാജിയാരുടെ നേതൃത്വത്തിൽ മറ്റൊരു സംഘം തന്നെലും വസതിയിലേജ്ജു²³ നേരിട്ടും യാത്രയായി. ഒടും പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത രൂപ സമയത്ത്²⁴ ഈ ആകുമണ്ണത്തെ തക്കുക്കുവാൻ തന്നെലും സമീപത്ത്²⁵ അധികമാരും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. തന്നെലും പുറവിക്കുന്ന അടക്കം ചെയ്യ ജാറം. തന്നെലും വസതിയോടു തൊടുതന്നെന്നാണ്²⁶. അതിനു കുർബ്ബ എന്നും പേരു പറയും. തന്നെക്കു നേരിട്ട് ആപത്തിനെ നഗരവാ സികളെ അറിയിപ്പാനും. ജനങ്ങളെ രൂക്കുട്ടുവാനും. ഈ ‘കുർബ്ബ’യിൽനിന്നും രൂപ മൊല്ല് ‘നകാറം’ എന്ന വാദ്യം ഉരക്കെ അടിപ്പാൻ തൃട്ടണി. ഇതിനിടയിൽ തന്നെള്ള കാണണം. എന്ന് ഹാജി ആവശ്യപ്പെടുകയും ആയുധം വെച്ചപ്പാതെ തന്നെ ഹാജിയാരെ കാണുന്നതല്ലെന്ന് കാര്യ സ്ഥൻ മറുപടി പറയുകയും ചെയ്തിരുന്നു. തന്നെള്ള കാണാ

തെക്കഴിയില്ലെന്ന് ഹാജിയാർ പിന്നുയും നിർബ്ബന്ധി കയ്യും ഭീഷണിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യപ്പോൾ കാര്യസ്ഥൻ തങ്ങളേ വിളിപ്പാൻ മുകളിലേജ്ഞു പോയി. ആ അവസര ത്തിലാണ് ‘നകാരം’ മൊല്ലു മുറുക്കി അടിപ്പാൻ തുടങ്ങിയത്. ഹാജിയാരുടെ സ്റ്റു പട്ടക്കുറിനായ രൂ കിഴക്കൻ മാപ്പിളയുമുണ്ടായിരുന്നു. മൊല്ലേയാട് നകാരം അടി നിർത്തുവാൻ ഹാജിയാർ കല്പിച്ചതിനെ മൊല്ലു അനുസരിച്ചില്ല. അപ്പോൾ മൊല്ലേയെ രൂ പെടിക്കു താഴത്തു വീഴ്ത്തി. ആ സമയത്തു ലോകമാസകലും പൊട്ടിത്തറിക്കുന്ന നിലയിൽ രൂ കംാരഗണ്ഡും ഹാജിയാരുടെ ചെവിയിൽ കേട്ടു. ഇതു തങ്ങൾ താമസിക്കുന്നതിന്റെ മുകളിൽനിന്നു തങ്ങളോ അനുചരമാരോ വെച്ച പെടിയുടെ ശബ്ദമായിരുന്നുവെകില്ലും. രൂ പുണ്യസ്ഥലത്തെ ആക്രമിച്ച രൂ മതദേഹിയുടെ ബുദ്ധിയിൽ കുർബ്ബയുടെ അകത്തുനിന്നു പുറപ്പെട്ട രൂ യൈകരശബ്ദമായിട്ടാണ് തോന്തിയത്. ഈ ശബ്ദം കേട്ട തോട്ടുകൂട്ടി തന്റെ ദേഹരക്ഷകനായ കരിമല്ലൻ മുതശരീരനായി നിലത്തു പതിച്ചു. കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജി പേടിച്ചു കിടുകിടെ വിരച്ചു. താനും അനുചരമാരും കുതിച്ചു പടക്കോട് ഓട്ടമായി. ദേശംകൊണ്ടും പരിശ്രമംകൊണ്ടും അന്തംവിട്ട് ഹാജിയാരും കുടകു. വഴിക്കുള്ള തോട്ടിൽ വീണ്ടും. ദേഹമല്ലാം മുറിപ്പെട്ടു. കുടയും ആലവട്ടവും പോയി. ചേരും ചളിയും പുരണ്ട് ഓനിച്ചോടിയെത്തു വാൻ. കഴിഞ്ഞ ഏതാനും അനുചരമാരോട്ടുകൂട്ടി ഹാജിയാർ പ്രാണനേയുംകൊണ്ട് കൊണ്ടോട്ടിയിൽനിന്നു് രൂ വിധം രക്ഷപ്പെട്ടു.

കോഴിക്കോട്ടുനിന്നു മഞ്ഞരിക്കുള്ള നിരത്തിൽ പതിനാലാം മെല്ലിലാണ് പുളിക്കൽ എന പ്രദേശം. ഈ സ്ഥലത്തും അതിന്നു പടിഞ്ഞാറ് രാമനാട്ടുകര മുതലായ സ്ഥലങ്ങളില്ലും ലഹളയുടെ ഉപദ്രവം തീരെ ഉണ്ടായിട്ടിരെപ്പെന്നുതന്നെ പറയാം. കൊണ്ടോട്ടിയിൽ സ്ഥാപിച്ചിരുന്ന വിലാഹത്തു് കമ്മിററിയെപ്പോലെ തന്ന ആക്രമരാഹിത്യം എന തത്പരത്തെ നല്പവള്ളു. മനസ്സിലാക്കിയിരുന്ന ടെക്കിൻ വീരാൺകൂട്ടി ഹാജി, കോമുക്കൂട്ടി മെലവി മുതലായവരം യിരുന്നു ഈ കമ്മിററിയിലെ മെമ്പർമാർ. അവരുടെയും മറ്റും. അതുസാഹത്യാണ് അന്തിയുർ കുന്ന്, ചേരു കാവ് മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഹിന്ദുക്കരാക്ക് മാപ്പിളമാരിൽനിന്നു യാതൊരു ഉപദ്രവവും നേരിടാതിരിപ്പാൻ കാരണം. ലഹള ആ പ്രദേശങ്ങളെ ബാധിക്കാതിരിപ്പാൻ വേണ്ടുന്ന എല്ലാ തത്താശകളും അവർ ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ

നിരപരാധികളായ ഈ പ്രദേശത്തെ മാപ്പിളമാർക്ക് പട്ടാളക്കാരിൽനിന്നു വലിയ ഉപദ്രവങ്ങളും നേരിട്ടു. അതിനെ പുറി മറററാരല്ലൂധായത്തിൽ വിവരിക്കുന്നതാണ്.

രാമനാട്ടുകര എന്ന സ്ഥലത്തു് ലഹരിയുടെ ഉപദ്രവങ്ങൾ വിശ്വഷിച്ച് ദന്തു. ഉണ്ണായിലു എന്നു താൻ പറഞ്ഞു വല്ലോ. എന്നാൽ ഒക്കാബർ മാസം 9—10 മാസക്കിൽ നിന്നു രണ്ടു മുന്നു നാഴിക കിഴക്കുള്ള ദൈക്ഷരെപ്പടി എന്ന സ്ഥലത്തു് പുലർച്ചു നാലുമൺ സമയത്തു് മോണ്ടത്തു നിന്നു വന്ന ചില ലഹരിക്കാർ ഒരു ചായഷാപ്പുകാരനെ വിളിച്ചുണ്ടത്തി ചായജ്ഞു ആവശ്യപ്പെട്ടുകയും അപ്പോൾ ചായ തയ്യാറാക്കിക്കൊടുപ്പാൻ തയ്യാറില്ലെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ അവനെ വെടിവെച്ചു കൊല്ലുകയും ചെയ്കയുണ്ടായി. ഇത്തിലും ലഹരിക്കാർ ആ പ്രദേശത്തു് വേരു ഉപദ്രവങ്ങളാണും ചെയ്തുമീലു.

പുളിക്കൽ എന്ന സ്ഥലത്തിനു് പടിഞ്ഞാറെ നിരത്തിനേരി പാർശ്വസ്ഥലങ്ങളിൽ ലഹരിയോന്നും വിശ്വഷിച്ച് ഉണ്ണായില്ലെങ്കിലും ആ സ്ഥലത്തിനു കിഴക്കൊട്ട് മോണ്ട് വരെയുള്ള നിരത്തിനേരി രണ്ടു ഭാഗത്തും ഉള്ള പല അംഗങ്ങളിലും ലഹരി ബാധിച്ചിരുന്നു. പക്ഷേ, ഈ ലഹരി കാര്യമായി ഒക്കാബർ മാസം മുതൽക്കാണു് ആരംഭിച്ചതു്. കുഞ്ഞ ഹിന്ദുക്കരാ ആ പ്രദേശങ്ങൾ വിട്ടുപോകാൻ തുടങ്ങിയിരുന്നു. കീഴില്ലീരിക്കാർ മാപ്പിളമാരായിരുന്നു കീഴില്ലീരി, കുഴിമല്ലീ, മോറയുർ, മുതുവല്ലുർ, തുപ്പനച്ചി മുതലായ അംഗങ്ങളിൽ ലഹരിക്കാർക്കു് ഉത്സാഹികളായി നടന്നു് പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നവർ. ആ പ്രദേശങ്ങളിൽ പല കൊള്ളളകളും നടത്തി. ഹിന്ദുക്കരാ വീണാഴിച്ചുതേടുകുടി വീടുകളും വസ്തുക്കളും മാപ്പിളമാർ ഭാഗിച്ചെടുത്തും ലഹരി വർഖിച്ചുതേടുകുടി ഹിന്ദുക്കരാ അന്ധുദിക്കിലേജ്ഞു് ഓടി രക്ഷപ്പെട്ടതിനാൽ കൊലകളും മതം മാറ്റഞ്ഞും ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ അധികമായി ഉണ്ണായിട്ടിലു. എക്കിലും സംഗതിവശാൽ രക്ഷപ്പെടുവാൻ സാധിക്കാത്തവരെ ലഹരിക്കാർ ആ നിലയിലും ഉപദ്രവിച്ചിരുന്നു. തുപ്പനച്ചി അംഗത്തിൽ ശിച്ചുപോകാൻ സാധിക്കാത്ത ചില നായർ കുടുംബങ്ങളേ ഈ വിധം മതം മാറ്റുകയും അതിൽ ചില സ്ഥാനങ്ങളെ മാപ്പിളമാർ കെടുകയും ഉണ്ണായി.

ഇരുവേറും, കാവന്നുർ—ഈ അംഗങ്ങളിലും ചില കൊലകളും മതംമാറ്റഞ്ഞും ഉണ്ണായി. ഓടിപ്പോകാൻ സാധിക്കാതെ ആ അംഗങ്ങളിൽതന്നെ താമസിപ്പാൻ നിർബ്ബ

സ്വിതരായ ഹിന്ദുക്കരാക്കാൻ^o ഈ ആപത്തുകൾ പിണ്ഠിത്തു്.

ലഹളക്കാരും പട്ടാളക്കാരും തമ്മിൽ വലിയൊരു യുദ്ധം ഈ വണ്ണയത്തിൽ വെച്ചു നടന്നുവെന്നു് പറവാനുള്ളതു് ഒക്കോബർ 27—ാം തീയതി മൊറയുർ വെച്ചുണ്ടായ യുദ്ധമാണു്. മൊറയുരിൽ ലഹളക്കാരുണ്ടെന്നിൽത്തു് ഗുർക്കാപുട്ടാളം മൊറയുരക്കു് മാർച്ച്^o ചെങ്കു. മൊറയുരി നടത്തുവെച്ചു് ലഹളക്കാർ അവരെ എതിർത്തു. ഗുർക്കകൾ തങ്ങളുടെ ‘കുക്രി’ എന്ന ആയുധത്താട്ടുകൂട്ടി ലഹളക്കാരോടു പൊരുതി. ലഹളക്കാരിൽ നാല്പത്തഞ്ചുപേരും ഗുർക്കളിൽ മൂന്നു പേരും മരണപ്പെട്ടു.

മലപ്പറമ്പ് വണ്ണം

ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ ചില കൊള്ളേകൾ നടന്നത് പ്ലാതെ പട്ടാളത്തിന്റെയും പോലീസ്സിന്റെയും ആസ്ഥാന മായ മലപ്പറമ്പ് ലഹളയുടെ ഉപദ്രവങ്ങൾ പിന്നീടു് ഓന്നു മുണ്ടായില്ല. എക്കിലും മലപ്പറമ്പിനടക്കത്ത് പ്രദേശങ്ങളായ പുക്കോട്ടുർ, മേൽമുറി, പാപ്പിനിപ്പ് മുതലായ സ്ഥലങ്ങൾ ലഹളക്കാരുടെ സങ്കേതസ്ഥലങ്ങളായിരുന്നു. പുക്കോട്ടുർക്കാരനായ കാരാടൻ മൊഴീൻകുട്ടിഹാജി ആ സ്ഥലംവിട്ടു് അരീകോടു് മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ പോയി അവിടെ സ്ഥാനമുറപ്പിച്ചിരുന്നുവെന്നു് മുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടെല്ലാ. ആദ്യത്തെ ലഹളയിൽ ഏർപ്പെട്ടിരുന്നവരായി വളരെ പേര് ഈ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നപ്ലാതെ കംിനമായ അക്രമങ്ങളോന്നും അവർ പിന്നീടു് നടത്തിയിരുന്നില്ല. എക്കിലും ലഹളയ്യു് ഏതാണ്ടു് കാരണഭൂതക്കാരായ പുക്കോട്ടുർക്കാരും മേൽമുറിക്കാരുമായ മാപ്പിളമാർക്കു് ഒരി കലപും മരക്കാനാവാത്തതായ ഒരു പാം പാപ്പിക്കാൻ അധികൃതക്കാർ തീർച്ചപ്പെടുത്തിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതിനവസരം കാത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്നേം മേൽമുറി അംഗത്തിൽ ലഹളക്കാരുണ്ടെന്നു് ഒരു റിപ്പോർട്ടു് കിട്ടി. അതനുസരിച്ചു് വെള്ളപ്പട്ടാളം വലിയ തോക്കു്, മേഷീൻഗൺ മുതലായ സാമഗ്രികളോട്ടുകൂട്ടി ആ സ്ഥലത്തെയ്യു് പുറപ്പെട്ടു. ലഹളക്കാർ കാട്ടിലായിരുന്നു. അതിനാൽ അവരുമായി കുട്ടിമുട്ടിയെന്നും യുദ്ധം ചെയ്യുവെന്നും ഒരു മിലിട്ടറി കമ്മ്യൂണിക്കേക്കാണ്ടു കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവരുടെ കാര്യമായ യുദ്ധം അപ്രദേശത്തു് വീടുകളിൽ താമസിച്ചിരുന്ന മാപ്പിളമാരുടെ നേരയായിരുന്നുവെന്നാണു് അന്നേപ്പണംകൊണ്ടു് അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. ഒക്കോബർ 25—ാം തിയ്യതി സ്ഥിതിയെ

പുരി രൂ മിലിററി കമ്പനിക്കെ പ്രസിദ്ധം ചെയ്തിൽ ഇങ്ങനെ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു:

“മലപ്പുറത്തിന്” നാലുനാഴിക വടക്ക് “പടിഞ്ഞാറ്” ഭാഗത്തു രൂ വലിയ സംഘം ലഹളക്കാരുണ്ടെന്ന് റിപ്പോർട്ട് കിട്ടിയതനുസരിച്ച് പീരകിത്തോക്കുകളും മറുപ്പുകൂടി രൂ സംഘം പട്ടാളം മേൽമുറിക്കുപോയി. മേൽമുറിക്കു പടിഞ്ഞാറുള്ള കാട്ടിൽവെച്ച് ലഹളക്കാരു മായി കൂട്ടിമുട്ടി. കാട്ടില്ലു. വീടുകളിലുമുള്ള മാപ്പിളമാ രോട്ടു കീഴടങ്ങുവാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ച് കീഴടങ്ങാത്തതിനാലും പലമായി എതിർത്തതിനാലും ഇരുന്നുറി നാലുത്താറാളുകൾ കൊല്ലപ്പെട്ടു.”

പലമായുള്ള ഈ എതിർക്കലെലിഞ്ഞ പലമായി പട്ടാളകാരിൽ ആർക്കൈക്കാഡമിലും രൂ മുറിപോലും പററിയതായി കമ്പനിക്കെക്കൊണ്ടു കാണുന്നില്ല. ധമാർത്ഥത്തിൽ യാതൊന്നും പററിയിരുന്നതുമില്ല. അക്കാദമാളിൽ ലഹളജ്ജ് രൂഞ്ഞാഡി നടന്നിരുന്ന മാപ്പിളമാർ പകൽ സമയങ്ങളിൽ അവരുടെ വീടുകളിൽ ഒരിക്കലും പാർത്തിരുന്നില്ല. ലഹളയിൽ ചേരാത്തവരും ഒരിക്കൽ ചേർന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെക്കിൽത്തനെ പിന്നീടു മര്യാദക്കാരായി സമാധാനതോടുകൂടി ഇരിക്കണമെന്ന് മോഹമുള്ളവരും മാത്രമായി രൂനു വീടുകളിൽ താമസിച്ചിരുന്നത്. ലഹളജ്ജ് എതിരായ മാപ്പിളമാർ തങ്ങരാക്കു യാതൊന്നും ദയപ്പെടുവാനില്ല എന്ന വിശ്വാസതോടുകൂടി പകൽ സമയത്ത് എങ്ങും തന്ന വീടുവിട്ടു പോയിരുന്നില്ല. അവരുടെ സങ്കടങ്ങളും രാത്രിയിലായിരുന്നു. പലപ്പോഴും ലഹളക്കാരെ ദയപ്പെട്ടു രാത്രികാലങ്ങളിൽ അവർ ഒളിച്ചുപാർക്കേണ്ടതായി വന്നിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, ലഹളയുടെ മലസ്യകാലത്ത് പട്ടാളകാർക്കും പോലീസ്സുകാർക്കും മാപ്പിളമാർ റണ്ടുതരക്കാരുണ്ടെന്ന് സംശയംതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എല്ലാമാപ്പിളമാരും ലഹളക്കാർ തന്നെയായിരുന്നുവെന്നാണ് അവരുടെ സങ്കല്പവും വിശ്വാസവും. ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ ഉണ്ടായ കൊള്ളുകളിലും മറുപ്പും, കൊള്ളുയുണ്ടായ പ്രദേശങ്ങളിലെ മിക്ക മാപ്പിളമാരും ചേർന്നിരുന്നുവെന്നതിന് സംശയമില്ല. പക്ഷേ, ചുറുക്കം ചിലർ അങ്ങനെ ചേരാതേയും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ, കുറാം ചെയ്യവർ ശിക്ഷജ്ഞരും അർഹരാണക്കിൽത്തനെ പട്ടാളക്കാരുടെ ഉണ്ടജ്ജ് ഇരയാക്കതകൾ യാതൊരു കുററവും അവർ ചെയ്തിരുന്നില്ല. എത്തുനിലയിലും തങ്ങളോട് എതിർക്കുന്നവരെയോ എതിർക്കാനെത്തിയവരെയോ അല്ലാതെ, വീട്ടിലിരിക്കുന്നവരെ പുറ

തനുവലിച്ചിട്ടു വെടിവെച്ചു കൊല്ലുക എന്ന് തിൽപരം അങ്കു മവും പെശാച്ചികവുമായ ഒരു പ്രസ്തതിയുണ്ടാനുണ്ടെന്നില്ല. പക്ഷേ, മെൻമുറിയിലും മറ്റും അന്ന നടന്ന സംഭവങ്ങൾ എതാണ്ടെന്നയായിരുന്നു. ആ പ്രദേശത്തുള്ള വീടുകളിൽ കണ്ണ ഒരു മാപ്പിളയേയും കൊല്ലാതെ പട്ടാളക്കാർ വിച്ചിട്ടില്ലെന്നാണ് അനേപാഷണത്തിലായിരുന്നത്. അതുനെ മരണപ്പെട്ടവരിലോരാളായ ഒരു ഹാജിയെ ഞാൻ തന്നെ നേരിട്ടിരും. 65-70 വയസ്സു പ്രായമായ ഇംഗ്ലീഷ് നബ്ലാറു വെടിക്കാരുണ്ടും അനേകം നരികളെ വെടിവെച്ച് യുറോപ്യൻ ഉദ്യോഗ സ്ഥമാരുടെ പ്രത്യേക പ്രീതിക്ക് പാതുമായ രോളുമായിരുന്നു. വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ച കാലത്ത് അതിനെന്ന് വിരോധികളിൽ പ്രധാനിയായ രോളായിരുന്ന ഇള്ളേഹം, ലഹളക്കാരുടെ പരമശത്രുവായ ഇള്ളേഹം, ലഹള സമാധാനമായപ്പോരാ തനിക്ക് ആരിൽനിന്നും ധാരാതാനും ദേപ്പടാനില്ല എന്ന ദ്വാവിശപാസത്തോടുകൂടി തന്നെ വീട്ടിൽ സൈപരമായി താമസിക്കുകയായിരുന്നു. സാജ്ജു റാർക്കു പ്രത്യേകം താല്പര്യപ്പെട്ട ഇള്ളേഹം പട്ടാളക്കാരുടെ ആരംഭേടയെ ദേപ്പടാതെ തന്നെ വീട്ടിൽതന്നെ ഇരുന്നു. പക്ഷേ, ഹാജിയാരെ നേരിട്ടിരും ആരും പട്ടാളക്കാരുടെ കുടുംബാണ്ടിയിരുന്നില്ലെന്നും. പട്ടാളക്കാർക്ക് മാപ്പിളമാരുടെ ഇടയിൽ നെല്ലും വിത്തും ദേമുണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നും ഹാജിയാർ ഓർത്തില്ല. അതിനെ ഫലം സാധുവും സാത്പികനുമായ ഹാജിയാർ അനുഭവിച്ചു. ഫല നിരപരാ ധികളുടെയും കൂട്ടത്തിൽ ഹാജിയാരും പട്ടാളക്കാരുടെ തോക്കിനിരയായി.

ഈ സംഭവങ്ങൾക്കു ശേഷം ഒരാഴ്ച കഴിഞ്ഞപ്പുണ്ടാണ് പാപ്പിനിപ്രയിൽ വെച്ച് പട്ടാളക്കാരും ലഹളക്കാരുമായി ഏററുമുട്ടിയത്. അവിടെവെച്ച് ലഹളക്കാരിൽ മുപ്പത്തിഒന്നുപേരെ പട്ടാളക്കാർ കൊല്ലുകയുണ്ടായി.

ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ പറയത്തക്കതായ ഒരു സംഭവം പിന്നീടുണ്ടായത് 1922 ജനവരി 26-ാം തിയുതിയാണ്. പുക്കോട്ടുർ ലഹളക്കാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ കാരാടൻ മൊയ്യീൻ കുട്ടി ഹാജി കഴിച്ചാൽ പിന്ന പ്രധാനിയായിരുന്നത് കൊല്ലിമ്പൻ അണ്ണപ്പാജിയായിരുന്നു. ചൊറുപ്പക്കാരനും ശക്തനുമായ ഹാജിയാരുടെ വീട് മെൻമുറിക്കു സമീപമാണ്. മിസ്സർ കോമൻ മേനോൻ മുതലായവരെ കലിം ചൊല്ലിക്കാൻ പോയ സംഘത്തിൽ ഹാജിയും ഒരു പ്രധാനിയായിരുന്നു. ഹാജിക്ക് ആദ്യകാലത്തു നല്ല സംഘബലമുണ്ടായിരുന്നു. ലഹള ദീർഘിച്ചതോടുകൂടി ഈ സംഘ

ബലം പോയി. മാപ്പിളമാർ ഹാജരാവുകയും കീഴടങ്ങുകയും ചെയ്തോടുകൂടി പിൻബലമില്ലാതെ വന്ന ഹാജിയാർക്കു ക്ഷേമത്തിനുപോലും ബുദ്ധിമുട്ടായി. കീഴടങ്ങിയാലുള്ള വൈഷ്യത്തുപലം സാർത്തു പട്ടാളക്കാരുമായി നേരിട്ടു യുദ്ധം ചെയ്തു മരിക്കാൻ ഹാജിയാർ തീർച്ചപ്പെട്ടുത്തി. മുമ്പുണ്ടായ മാപ്പിളലഹളകളിലെല്ലാം ലഹളക്കാർ ഇങ്ങനെ ‘‘വീരസപർശ്ചം’’ നേടുകയാണെന്ന് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. ഈ ലഹളയിൽ മാത്രമേ പ്രധാനികളായ പല ലഹളത്തലവന്മാരും അങ്ങനെ മരിപ്പാൻ ഒരുങ്ങാതെ ആയുധംവെച്ചു കീഴടങ്ങുകയും, മാർഷ്യൽ ലോ പ്രകാരം ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടു കൊണ്ട് പ്പെടുകയുമുണ്ടായിട്ടുള്ളു. വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞുവാഹി മദ്ദു ഹാജി, ചെറുപ്പേരി തങ്ങൾ, കാരാടൻ മൊയ്ക്കേരി ഹാജി മുതലായ തലവന്മാരെല്ലാം ഈ വിധം അപമാനകരമായ നിലയിലാണെന്ന് മരണപ്പെട്ടത്. ധീരനും ശുരനുമായ അബ്ദുഹാജി ഇതിനും തയ്യാറുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ജനവരി 26-ാം തീയതി റാവിലെ അങ്ങും അനുചരിക്കാരോടുകൂടി പൊടിയാട്ടു ക്ഷേത്രം കയ്യേരി തങ്ങൾ യുദ്ധത്തിനും ഒരുങ്ങി നില്കുന്നുവെന്നും അറിവുകൊടുത്തു. ഉടനെ പട്ടാളം സ്ഥലത്തെത്തി. ലഹളക്കാരോടും ആയുധംവെച്ചു കീഴടങ്ങണമെന്നും പട്ടാളക്കാർ ആവശ്യപ്പെട്ടു. തങ്ങൾ കീഴടങ്ങാൻ വന്നവരല്ലെന്നും യുദ്ധത്തിനും ഒരുങ്ങി വന്നവരാണെന്നും മരുപടി പറഞ്ഞതോടുകൂടി ലഹളക്കാർ ആദ്യം പട്ടാളത്തെ വെടിവെച്ചു. അപോരാ പട്ടാളം അഭ്യന്തരാട്ടും വെടിവെച്ചു. ലഹളക്കാരഞ്ചും പേരും മരിച്ചു. ഈവരുടെ മരണതോടുകൂടി പുക്കോട്ടുരു, മേൽമുറി മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്ന ശല്യങ്ങളും ജനങ്ങളുടെ ദേവസ്ഥലങ്ങൾ തീർന്നു.

കോട്ടയ്ക്കര വണ്ണം

കോട്ടയ്ക്കര, ഇന്ത്യനുർ, മരിത്തുർ, കൊരി മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങളാണെന്ന് കോട്ടയ്ക്കര വണ്ണചരിത്രത്തിൽ വിവരിക്കാനുഭേദഗ്രീക്കുന്നത്.

ലഹളയുടെ ആരംകൊലത്തു കോട്ടയ്ക്കലിനടുത്തുള്ള അച്ചിപ്പ് എന്ന സ്ഥലത്തുള്ള നമ്പുതിരിമാർ അനുവേഖിച്ച കഷ്ടതകളെപ്പറ്റി മുന്പൊരിക്കൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടോ. ആദ്യാലട്ടം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം കോട്ടയ്ക്കര പറയത്തക്ക തകരാറുകളോന്നും ഉണ്ടായില്ല. എക്കിലും ലഹളക്കാരെ ദേവപ്പെടുത്തനെ അവിടത്തെ ഹിന്ദുക്കരാ കാലം കഴിച്ചുകൂടി. അങ്ങനെയിരിക്കുന്നേപാരം നവംബർ ആദ്യത്തിൽ ഒരു

ചെറിയ പട്ടാളം അവിടെ സ്ഥാനമുറപ്പിച്ചു. അതിനുശേഷം ജനങ്ങളുടെ ഭയം നീണ്ടി. കോട്ടയ്യൻ പിന്നെ സമാധാനക്കേടാനും ഉണ്ടായിട്ടില്ല.

പക്ഷേ, കോട്ടയ്യലിനും ചുറരുമുള്ള അംഗക്കാരുടെ അനുഭവം അദ്ദേഹത്തെപ്പായിരുന്നു. ഒക്കോപർ മാസത്തിൽ ലഹള രണ്ടാമതും വർഖിച്ചതോടുകൂടി ഈ അംഗത്തിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഹിന്ദു കുടുംബങ്ങൾ സ്ഥലം വിട്ടുപോയിരുന്നു. ആ കുടുമ്പത്തിൽ പുത്രുരംഗം ചെറുകുന്നിലുള്ള ‘മീറ്റീരി’ എന്ന വീട്ടുകാരും ഒരു വെള്ളത്തേടുനേയ്ക്കും ചില തിയുരേയ്ക്കും വീട്ടുകാവലിനായി നിർത്തി സ്ഥലം വിട്ടുപോയിരുന്നു. വീടിനു തൊട്ട് കുളപ്പുരയിലായിരുന്നു ഈ കാവൽക്കാരും അവരുടെ കുടുംബങ്ങളും താമസിച്ചിരുന്നതും. നവംബർ 9—10-ന് പുഡിനാഴ്വി രാത്രി ആയുധപാണികളായ കുറേ ലഹളക്കാർ അവിടെ ചെന്നു വെള്ളത്തെന്ന പിടികൂടി. അവനെ മുറിത്തു വെച്ചുതന്നെ കൊന്നു. അവിടെ പാർത്തിരുന്ന പതിമുന്നും പേരെ ലഹളക്കാർക്കാണ്ടുപോയി. പിറേറ്റു പട്ടാളം സ്ഥലത്തെത്തി. ലഹളക്കാർക്കാണ്ടുപോയ പതിമുന്നും പേരുടെ ശവങ്ങൾ അടുത്തുള്ള തൊട്ടിലെ വെള്ളത്തിൽ പൊന്തിക്കിടക്കുന്നതായി കണ്ടു.

മറിത്തുരംഗം കളിക്കാരും അധിവസിക്കുന്ന ഒരംഗമാണെന്നും മുന്പുതന്നെ പ്രസിദ്ധിയുള്ളതാണും. ലഹള ആരംഭിച്ചതോടുകൂടി ആ പ്രദേശത്തുള്ള മാപ്പിളമാർ അധികംപേരും ലഹളയിൽ ചേർന്നു. അവിടെ ഹിന്ദുക്കൾ വളരെ കുറവാണും. മറിത്തുർക്കാരായ ലഹളക്കാർ അന്തു ദിക്കുകളിലായിരുന്നു അധികമായും. അകുമങ്ങൾ നടത്തിയിരുന്നതും. നവംബർ 12—13-ന് യോടുകൂടി പട്ടാളക്കാർ മറിത്തുരിന്ന ആകുമിച്ചു. മുപ്പുത്തൊപ്പത്തു ലഹളക്കാരെ അവിവെവെച്ചു കൊല്പുകയുണ്ടായി.

കോട്ടയ്യൻ നിന്നും രണ്ടു നാഴിക തൈക്കുള്ള ഇന്ത്യനും എന്ന സ്ഥലത്തും കിഴക്കെ കോവിലകം വക ഒരു ക്ഷേത്രവും കളവുമുണ്ടും. ലഹള ആരംഭത്തിൽ രണ്ടു പ്രാവശ്യം ഈ കളത്തിൽ കൊള്ളിയുണ്ടായി. നവംബർ 13—14-ന് വീണ്ടും ഈ കളത്തിൽ ലഹളക്കാർ കടന്നു. മച്ചിൽ കുടിവെച്ചിരുന്ന കരികാളിയെ അശുദ്ധപ്പെടുത്തി. പാതയാണ് കൊള്ളിചെയ്യു. ക്ഷേത്രത്തിൽ ദാരുകൊണ്ടുണ്ടാക്കിയ ശിവൻറീതി വിശ്രാം വെട്ടിമുറിച്ചു.

ഇക്കാത്തിരിയുള്ള അകുമങ്ങൾ വേറെയും നടന്തു മുഴുവൻ വിവരിപ്പാൻ സ്ഥലഭരംഭം അനുവദിക്കുന്നില്ല.

ലഹളക്കാരും പട്ടാളവും തമ്മിൽ കാര്യമായ ഒരു യുദ്ധം ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ വെച്ച് നടന്നുവെന്ന് പറയാവുന്നതോ, ഡിസംബർ 11-ാം തിഥിയിൽ കോട്ടയ്യൻനിന്നു രണ്ടു നാഴിക പടിഞ്ഞാറുള്ള ഓരി അംഗത്വത്തിൽ വെച്ചാണ്. കോട്ടയ്യൻ ലിന്നും തിരുവരിന്നും മലേഖയുള്ള റോട്ടിൽ കൂടെ സ്ഥാപിച്ച പോലീസ്സും മാർച്ച് ചെയ്യുന്ന അവസരത്തിൽ നിരത്തിനടുക്കല്ലുള്ള ഒരു പള്ളിയിൽ ഒളിച്ചിരുന്ന ലഹളക്കാർ പോലീസ്സിന്റെ നേരെ വെടിവെച്ചു. പോലീസ്സുകാർ അധികാർ പേരുണ്ടായിരുന്നില്ല. ബാബുഅയ്യരി രാമകൃഷ്ണമേനോൻ എന്ന യുവാവായിരുന്നു ഈ സെസന്യത്തിന്റെ നായകൻ. ഇദ്ദേഹം ലഹളയാരംഭിച്ചപ്പോൾ തന്റെ മരക്കച്ചവടം ഉപേക്ഷിച്ച് ഒരു വളം ദിയരായി പട്ടാളത്തിൽ ചേർന്നതായിരുന്നു. ഓർക്കാതെയാണ് ലഹളക്കാരുമായി ഏററുമുട്ടിയതെക്കില്ലും കുഞ്ഞിരാമമേനോൻ വളരെ ദൈര്ഘ്യത്താട്ടും ശുരത്തേയാട്ടുംകൂടി ലഹളക്കാരുമായി യുദ്ധം ചെയ്തു. പോലീസ്സുകാരെ അപേക്ഷിച്ച് ലഹളക്കാർ എത്രയോ അധികാർ. പേരുണ്ടായിരുന്നു വെങ്കില്ലും അന്വത്തേഴ്സു ലഹളക്കാരെ അവിടെവെച്ചു കൊല്പുകയും പതിമുന്നു പേരെ പിടിക്കുകയും ചെയ്തു. യുദ്ധത്തിനിടയിൽ കുഞ്ഞിരാമമേനോന്നും ആപ്പല്ലിരമായ ഒരു മുറി തലയ്ക്കു പറി. ആ മുറിയാൽ ആദ്ദേഹം മരണപ്പെട്ടു കയ്യും ചെയ്തു. തന്റെ സെസന്യത്തിലെ പോലീസ്സുകാരനും മുറി പററുകയുണ്ടായി. ഡിസംബർ മാസത്താട്ടുകൂടി ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ ലഹള അവസാനിച്ചു എന്നു പറയാം.

വാരിയൻകുന്നൻ കുണ്ടഹമദ് ഹാജിയുടെ അന്തഃ

കലാപനാടകത്തിലെ വൻ വേഷക്കാരനായ കുണ്ടഹമദ് ഹാജിയുടെ രാജാപാർട്ട് കൊണ്ടോട്ടിയിൽ ഏതാണ് അബദ്ധത്തിൽ കലാഗിച്ചുവെക്കിലും ലഹള അവസാനിക്കുന്നതിനും അല്ലോ. മുന്പുവരെ ഏറ്റനാട്ടിൽ തന്റെ ഏകചരത്രാധിപത്യത്തിനും വലിയ കോടമൊന്നും തട്ടിയിരുന്നില്ല. ആ പ്രദേശങ്ങളിലെ ലഹളയുടെ ചരിത്രം മിക്കവാറും കുണ്ടഹമദ് ഹാജിയുടെ ഒരു ചരിത്രം തന്നെയാകുന്നതുകൊണ്ടാണും ഈ അഭ്യാധത്തിനും നായകനെ അപേക്ഷിച്ചു നാമകരണം (അഭിയാനം) ചെയ്യാനിടയായതും. പോർക്കളുടെത്തിലിന്തിവിളിയാട്ടിയ ലഹളത്തലവന്മാരിൽ കുണ്ടഹമദാജി എല്ലാം കൊണ്ടും അപിതീയനായിരുന്നു. തന്റെ അഭിപ്രായപ്രകാരമുള്ള രാജനീതി അധാരം ലഹളയുടെ ആരംഭം മുതൽ അവസാനംവരെ നടത്തി. അക്കാര്യത്തിൽ അധാരംകു ഹിന്ദുവൈന്നും മുഹമ്മദീയന്നും ധാതോരു ദേവമുഹമ്മദായിരുന്നില്ല. കൊന്നാറെ തങ്ങളുടെ മാതിരി അധാരുടെ യുദ്ധം ഹിന്ദുക്കളോട് ആയിരുന്നില്ല. തന്റെ ശത്രു ആദ്യം മുതൽ അവസാനം വരെ ഗവർമ്മേണ്ടും ഗവർമ്മേണ്ടിനെ സഹായിക്കുന്നവരും തന്നെയായിരുന്നു. ലഹളയുടെ ആരംഭത്തിൽ ഗവർമ്മേണ്ടിനെ സഹായിപ്പാൻ ആർക്കും അവസരം ലഭിച്ചിട്ടില്ലാതിരുന്നതിനാൽ അന്നു പോലീസ്സും പട്ടാളവുമായിരുന്നു. തന്റെ യുദ്ധസന്നാഹങ്ങൾക്കു ലക്ഷ്യമായിരുന്നതും. അകുമം പ്രവർത്തിക്കുന്നവരെ ശിക്ഷിക്കുന്നതുകൂടെ തന്റെ കടമകളിൽ ദന്നായി സപീകരിച്ചതിനാൽ കൊള്ളയിലേർപ്പെട്ടിരുന്ന മാപ്പിളമാരെയും തരംകിട്ടിയ അവസരത്തിൽ അധാരം ശിക്ഷിച്ചുവന്നു. നിർബന്ധമിച്ചു. മതം മാറ്റുന്ന കാര്യത്തിൽ കുണ്ടഹമദ് ഹാജി ഏർപ്പെട്ടിരുന്നതായി അറിയുന്നില്ല. എക്കിലും മുന്നോ നാലോ ദിവസം ഉൾത്താട്ടിരിയിൽ കരിപ്പത്തും ഇല്ലത്തും താമസിച്ചതായും അവിടെവച്ചു ചില ഹിന്ദുകളെ മതം മാറ്റിയ അവസരത്തിൽ അധാരം സ്ഥലത്തുണ്ടായിരുന്നതായും, മതം മാറ്റപ്പെട്ടവരിൽ ചിലർ കോൺഗ്രസ്സും ആപ്പീസിൽ എഴുറ്റുമെൻറും തന്നീ

ടുണ്ടേക്കില്ലും. ആ മതമാറ്റിങ്ങരാ ആ ഇപ്പുത്തുവെച്ചു കാരാടൻ മൊയ്യീസികുട്ടിഹാജിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ സാധാരണ നടന്നിരുന്ന പ്രകാരമല്ലാതെ കുഞ്ഞപ്പഹമ്മദ്‌ഹാജി ആരംഭിച്ചതോ നടത്തിയതോ ആയി വിചാരിപ്പാൻ തരമില്ല. എന്നു മാത്രമല്ല സമ്മതമില്ലാത്തവരെ മതത്തിൽ ചേർക്കരുതേന്നുംകുട്ടി അയാൾ നിഷ്ടകർഷിച്ചിരുന്നുവരു. തുപ്പുരിലെ കുട്ടിക്കൊലയിൽ കുഞ്ഞപ്പഹമ്മദ്‌ഹാജിക്കും. ഒരു പക്കുണ്ണായിരുന്നുവെന്നു താൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അതു നേരാണെങ്കിൽത്തന്നെ തന്റെ ശത്രുക്കളോടും. ശത്രുക്കളെന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്നവരോടും എന്തു കാംബക്രിയയും. ചെയ്യുവാൻ താൻ ഒരുക്കമായിരുന്നുവെന്നല്ലാതെ തുപ്പുരിലെ കൊലകൾ ഹിന്ദുക്കളോടും പ്രത്യേകിച്ചുള്ള വൈരാത്തിന്റെ ദേശാന്തമായിരുന്നുവെന്നു പറയുവാൻ തരമില്ല. വാൻ ബഹദൂർ ചേക്കുട്ടിയെ കൊന്നതും. അയ്തുഹാജിയെ വെട്ടി വെച്ചതും. കൊണ്ണോട്ടി തങ്ങളോട് എതിർത്തതും. മറ്റും. ഗവർമ്മേണ്ടുപക്ഷക്കാരോടുള്ള ശത്രുത്പത്തിന്റെ പ്രദർശനമായിട്ടേ കരുതുവാൻ തരമുള്ളൂ.

പാഠപ്പോൾ ആയുധമോ വല്ലതായ ലോകപരിചയമോ ഇപ്പാത്ത ഹാജിയാർ അക്രമമാർഗത്തിൽകുട്ടി ബ്രിട്ടിഷ് ഗവർമ്മേണ്ടിനെ പരാജയപ്പെടുത്താമെന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്നുവെക്കിൽ അതു മുഖ്യത്വമായിരുന്നുവെക്കില്ലും. അക്രമരാഹിത്യത്തിൽ വിശ്വാസമില്ലാത്തവരും. അതു നടപ്പിൽകൊണ്ട് വരുവാൻ സാധിക്കാത്തവരും. ആയ കുഞ്ഞപ്പഹമ്മദ്‌ഹാജിയെ സ്പോലുള്ളവർ തങ്ങളുടെ മതത്തിനുംവേണ്ടിയും. രക്ഷജ്ജുവേണ്ടിയും. യുദ്ധം. ചെയ്യുവാൻ പുറപ്പെട്ടത് നിന്യമാണെന്നു പറവാൻ ഒരിക്കലും. തരമില്ല. തന്റെ വിശ്വാസത്തിനും. അഭിപ്രായത്തിനും. അനുസരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിൽ മരണത്തെ വരിപ്പാൻ തയ്യാറുള്ള ആളെ, ആ അഭിപ്രായവും. വിശ്വാസവും. എത്രതനെ തെറായിരുന്നാലും. ലോകം. ഇതുവരെ ബഹുമാനിക്കുകയും. ഫ്രാഡിക്കുകയും. മാത്രമേ ചെയ്യിക്കുള്ളൂ. ലഹളയുടെ അനന്തരഹലമായി, ലഹളയിൽ എർപ്പെട്ടവർ ചെയ്യാനല്ലകാര്യത്വങ്ങളെപ്പറ്റിപ്പോലും. പ്രസ്താവിക്കാൻ മലബാറിലെ ജനങ്ങൾക്കു ഇതുവരെ ദേഹരിക്കില്ല. (അവർ അനുഭവിച്ച കഷ്ടകളോർക്കുന്നേബാൾ. ആ ദേഹരിക്കാനും അതിശയിപ്പാനും. വഴിയില്ല.) അങ്ങനെയിരിക്കേ ഈ വലിയ കലാപത്തിൽ പല ദേങ്കരക്തത്വങ്ങളും. നടത്തിയ കുഞ്ഞപ്പഹമ്മദ്‌ഹാജിയുടെ പ്രവൃത്തിപമം. പിഛച്ചിരുന്നുവെക്കില്ലും. അയാൾ സാധാരണക്കാരിൽ എറ്റവേണ്ടിയുള്ള ഒരു ദേശാദിമാനിയും. മതാദിമാ

നിയുമായിരുന്നുവെന്ന് പറയുന്നത് തല്ലാലും പലർക്കും നിന്യുമായി തോന്നിയാലും പരമാർത്ഥമാണെന്ന് കാലാന്തരണ ജനങ്ങൾക്ക് ബോധ്യപ്പെട്ടും. ഈ മുഖവും രാജു കുടി കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജിയുടെ ചരിത്രത്തിനെ നമുക്കു തുടരുക.

ലഹളയുടെ ആദ്യത്തെ ഘട്ടം കഴിഞ്ഞ് കുറച്ചുകാല തേജ്ജും കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജിയുടെ തലസ്ഥാനം നിലപയുരാ യിരുന്നുവെക്കിലും സപ്പുന്നൻ അവസാനതോടുകൂടി നിലപയുരിൽ പട്ടാളം സ്ഥിരമായി സ്ഥാനമുറപ്പിച്ചതോടുകൂടി ഹാജിയാർ നിലപയുർ വിട്ടു. പിന്നെ കുറച്ചുഭിവസതേജ്ജും ഹാജിയാർ പട്ടാളമായി കുടിമുട്ടാതിരിപ്പാൻ ഉംനാടുകളിൽ സഞ്ചരിച്ചു. തന്റെ അധിനിവേശത്തിലുള്ള കിഴക്കൻ ഏറനാട്ടിനെ പല ഭാഗങ്ങളാക്കി തന്റെ കീഴിലുള്ള ചില പ്രധാനികളെ എല്ലാം ചുരുക്കിച്ചു. നിലപയുർ പുഴയുടെ വടക്കുഭാഗമുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ തന്റെ അനുജൻ മൊയ്യുഹാജിയെയും ചുക്കത്രിയും ചുറുക്കുമുള്ള സ്ഥലങ്ങളും കുഞ്ഞനീയനെയും എടക്കരിയും മററും ചക്കുപ്പുറത്ത് ആലിക്കുട്ടിയെയും എടക്കരമുതൽ കുട്ടപാറ വരെയുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ ഉള്ളിത്തറിയെയും മാണം എല്ലാം ചുരുക്കിച്ചത്. കാളികാവു തുടങ്ങിയ സ്ഥലങ്ങൾ തന്റെ അധിനിവേശത്രിൽ തന്നെ നിർത്തി. ഇങ്ങനെയുള്ള ഏർപ്പാടുകളും ചെങ്ഗിശേഷം ഹാജിയാർ പാണ്ഡികാട്, എഴുകുർ, ചാത്തങ്ങാടുപുറം മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചു. അതിനിടയിൽ തന്റെ സ്വന്ദര്ധമായ നെല്ലിക്കുത്തുപോയി. നെല്ലിക്കുത്തുപാലം പൊളിച്ചു. ഉംനാടുകളിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന കാലത്ത് കൊള്ളു ചെങ്ഗിരിക്കുന്നത്. വൈദ്യർ അയ്ക്കുഹാജിയെ കൊന്നതും ഇതിനിടയ്ക്കുണ്ട്.

കൊള്ളുക്കാരിൽനിന്നു കിട്ടിയ മുതലുകൾ പലതും ഉടമസ്ഥികൾ മടക്കിക്കൊടുത്തു. ഉടമസ്ഥിക്കാരിലും തെല്ലാം താനും എടുത്തു. കൊണ്ണാട്ടിയെ ഹാജിയാർ ആകുമിച്ചത് ഒക്കോബ്ദർ 28-ാം തീയതിയായിരുന്നുവെന്നത് മുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടോ. അതിനു മുമ്പാണോ ഈ വക പ്രഭുത്വികൾ എല്ലാം ചെങ്ഗിരിക്കുന്നത്. വൈദ്യർ അയ്ക്കുഹാജിയെ കൊന്നതും ഇതിനിടയ്ക്കുണ്ട്.

കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജിയുടെ നീതിന്യായ പരിപാലനത്തിന്റെ സ്വന്ദര്ധമെന്നു ഉദാഹരിപ്പാൻ കേരളപത്രികയിൽ പ്രസിദ്ധം ചെങ്ഗിരു രൂപ ലേവനവും കോൺഗ്രസ്സാഫീസിൽ രാജ്യം വിട്ട് ഓടിവന്ന രണ്ടു ഹിന്ദുക്കൾ കൊടുത്ത വായ്പാടികളും ഇവിടെ ചേർക്കുന്നത് രസാവഹമായിരിക്കും.

കേരള പത്രിക ദാക്കാബറ 29-ാം മാസവി ലേബകൻ
24-10-21 നു എഴുതിയതു്:

“.....എല്ലക്കൂർ, ചാത്തങ്ങോട് പുറം അംഗങ്ങൾ കുമ്മതഹമദ്‌ഹാജിയും കുട്ടരും രാജ്യരണം പൊടി പൊടിക്കുന്നു. കൊള്ളയും സുരക്ഷയുടെ ചാരിത്രംഗവും ചെയ്യുന്നവരെ കംനമായി ശിക്ഷിക്കുന്നു. അപ്പുനായർ എന്നാളെ കൊള്ളക്കാർ ദേഹാപദ്രവമെല്ലിച്ച സംഗതിയിൽ ഹാജിയാരുടെ മുന്പാകെ സകടം ബോധിപ്പിച്ചതായും വിചാരണചെയ്യും കുററകാർക്കു് അടിശിക്ഷ നല്കിയതായും അറിയുന്നു. സുരക്ഷയെ പിടിക്കുന്നവർക്കു് കൈവിരൽ വെച്ചിക്കളുകയാണെത്ര ശിക്ഷ കൊടുത്തതു്. ചാത്തങ്ങോടുപുറം അംഗത്വത്തിൽ ജമികളായ മനസ്സാട്ടു്, എടക്കാടു് ഈ ഇല്ലങ്ങളിൽ കുമ്മതഹമദ്‌ഹാജി ചെന്നിരുന്നുവെന്നും യാതൊന്നും ഡേപ്പാട്ടേംട്ടില്ലെന്നും ഒരു ദിക്കിലേജ്ഞും പോകരുതെന്നും ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ അറിയും ഉറുപ്പികയും കൊടുക്കണമെന്നും പ്രസ്തുത ഇല്ലങ്ങളിലെ നമ്പുതിരിമാരോടു പറഞ്ഞതായും അതു പ്രകാരം വളരെ തവണ കൊടുത്തു ബുദ്ധിമുട്ടിയതിനാൽ ഇപ്പോൾ കൊടുപ്പാൺ കഴിയാതെ അവർ ഹാജി അറിയാതെ ഒളിച്ചു രാജ്യം വിട്ടു പോയതായും അറിയുന്നു.”

കാളികാവ് അംഗം തുക്കുന്നുളിരിക്കാരനായ പുളിയാളി കൂണ്ടിനായർ കോൺഗ്രസ്സാപ്പീസിൽ തന്ന വാദമോഴിയാണു് താഴെ ചേർക്കുന്നതു്:

“എൻറേ പേര് പുളിയാളി കൂണ്ടിനായർ എന്നാണു്. എനിക്കിപ്പോൾ ദീ വയസ്സായി. ഞാൻ ചെമ്മന്ത്രം നായരുടെ (അഞ്ചീയിൽ നായരെന്നും പറയും) കീഴിൽ കുററിപ്പിരിവു പ്രവൃത്തിക്കാരനാണു്. മേൽപ്പറഞ്ഞ നായർവീടിലും അടുത്തുള്ള എൻറേ വീടിലും ലഹളക്കാരായ മാപ്പിളമാർ റണ്ടു മൂന്നു പ്രാവശ്യം വന്നു. കന്നിമാസത്തിൽ ആയില്പ്പത്തിനാം വന്നു. പുതിയവീടിൽ രാവുണ്ണിനായർ താമസിക്കുന്ന അയ്യപ്പൻകുളങ്ങരെ ചെന്നു നുലു്, തോട മുതലായ പണ്ണങ്ങൾ കോണ്ടുപോയി. പിറ്റേ ദിവസം രാവുണ്ണിനായർ വിവരം വാരിയൻ കുമ്മതു കുമ്മതഹമദ്‌ഹാജിയുടെ അടുക്കൽ ചെന്നു പറഞ്ഞു. അതെല്ലാം മടക്കി കൊടുപ്പിച്ചു. കൊള്ള ചെയ്യ ആളുകാരക്കെല്ലാം പതിനഞ്ചും ഇരുപതും. അടിവീതം. കുമ്മതഹമദ്‌ഹാജി കൊടുത്തു. കുമ്മതഹമദ്‌ഹാജിയുടെ കീഴിലുള്ളവർ പാകത്തു കേശവൻനായരേയും മരുമകൻ നാരായണൻനായരേയും മാർഗത്തിൻ കുട്ടിട്ടുണ്ട്. കുമ്മതഹമദ്‌ഹാജിയുടെ

അനുജനും ആരക്കാരും ജനങ്ങളേ പല പ്രകാരത്തിലും ഉപഭോക്തൃനുണ്ട്. ”

ചാത്തങ്ങാടുപുറക്കാൻ ഗ്രാഫാലപ്പണികൾ കൊണ്ട് അസ്ഥാപ്പീസിൽ നൽകിയതാണ്. താഴെ ചേർത്ത വാദം മൊഴി:

“വാരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജി ചാത്തങ്ങാടുപുറത്തു പന്നപ്പോര കൊള്ളചെയ്യ മാപ്പിള്ളമാരെ തന്റെ മുന്പാകെ ഹാജരാക്കണമെന്നയാര കല്പിച്ചു. അവരിൽ പ്രധാനിയായിരുന്ന കുഞ്ഞതാമു എന്ന ഒരുവൻ ഒഴിച്ച് മരി പ്ലാവരും. കൊള്ള ചെയ്യ മുതൽ മടക്കിക്കൊടുത്തു. കുഞ്ഞതാമു അതിനു കുട്ടാക്കിയില്ല. അവനെ 125 അടി അടിക്കുവാൻ കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജി കല്പിച്ചു. ഒരോരുത്തൻ 25 അടി പ്രകാരം അഞ്ചാരകുട്ടിയാണ് അവനെ അടിച്ചത്. അടിശിക്ഷ കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം അവനെ വീണ്ടും ഹാജിയാരുടെ മുന്പാകെ ഹാജരാക്കി. “നീ കൊള്ള ചെയ്യിട്ടില്ല” എന്ന് ഹാജിയാർ അവനോടു ചോദിച്ചു, അവൻ കുറിം സമ്മതിച്ചു. മുതൽ കുഴിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു. കുഴിച്ചിട്ട സ്ഥലം കാണിച്ചുകൊടുത്തെടത്തുനിന്ന് കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജിയുടെ ആരക്കാർ മുതൽ മാനിയെടുത്തു, പൊൻ പണ്ണങ്ങളെല്ലാം മരാട് നമ്പുതിരിയെയും കാവുംഡൽ നമ്പുതിരിപ്പാട്ടിലെ ഭാര്യവീടുകാരെയും കാണിച്ചു അവരുടെ താണ്ടോ എന്നു അനേപജ്ഞിച്ചു. പണ്ട് അവരുടേതല്ലായിരുന്നു. കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജി ഹിന്ദുക്കളെ ആരേയും ഉപഭോച്ചിരുന്നില്ല.”

മദ്ദേരിയിൽ എനിക്കുണ്ടായ അനുഭവവും ഇതുതന്നെയായിരുന്നു.

കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജി കുണ്ണോട്ടിയെ ആക്രമിക്കുന്നതിനു മുന്പായി അതികാരിനമായ ഒരു കുത്യും നടത്തിയിരുന്നതായി മുന്പൊരിക്കൽ സുചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടോ. പാണ്ഡിക്കാടുകാരനായ തൊണ്ടിയിൽ അയ്യ് തുഹാജി വയസ്സും ഹിന്ദുക്കളും ദേയും മുഹമ്മദീയരുംദേയും സ്നേഹബഹുമാനങ്ങൾക്ക് പാത്രമായിരുന്ന ഒരു പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട വൈദ്യനുമായിരുന്നു. ഏറനാടു താലുക്കിൽ സ്വാല്പചികിത്സയ്ക്ക് അയ്യ് തുഹാജിയെ കഴിഞ്ഞെതാ ഒരു ചികിത്സകനുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. സമാധാനത്തോടുകൂടി ജീവിതം നയിച്ചിരുന്ന അയ്യ് തുഹാജി ലഹളയിൽ ചേരുകയാക്കെ ലഹളക്കാരോട് അനുഭാവം കാണിക്കുകയാക്കെ ദന്നും ചെയ്യിരുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു മകനെ ലഹളക്കാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമ്മതം

കുടാതെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. പട്ടാളക്കാർ ആ വഴിക്കു വന്നപ്പോൾ അയ്യറുഹാജി അവരോടു് ഈ സങ്കടം ബോധി പ്പിച്ചു. പട്ടാളത്തിനു ഭേണ്ട തത്താശകൾ ചെയ്യുവെന്നും ഹാജിയുടെ പേരിൽ രാക്ഷഷപമുണ്ടായിരുന്നുവതു്. ഈ സംഗതികളാൽ കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജി ഈയാളെ പിടിച്ചു തന്റെ മുന്പാകെ ഹാജരാക്കാൻ കല്പിച്ചു. ഈ ആക്ഷേപങ്ങൾ ഒപ്പുറി ഹാജിയാരെ വിചാരണ ചെയ്യു് കുറീകാരനാ ണ്ണനു കാണുകയും മരണശിക്ഷയ്ക്കു വിധിക്കുകയും ചെയ്യു. ഹാജിയാർ പല സങ്കടങ്ങളും പറഞ്ഞു നോക്കീ. പക്ഷേ, അതൊന്നും കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജി ഗണ്യമാക്കിയില്ല. അദ്ദേഹത്തെ കൊല്പുവാൻ കൊണ്ടുപോയവർ മുന്നു വെടി വെച്ചിട്ടും അദ്ദേഹത്തിനു കൊണ്ടില്ലതു്. ഒരു വന്ധുവയോ മുഖ്യന്റെ നേരെ വെടിവെച്ചാൽ എത്തു പ്രാതകന്റെയും കൈ വിറയ്ക്കാതിരിക്കുകയില്ല. അവസാനം നാലാമത്തെ വെടി ഫലിക്കുകയും ഹാജിയാർ മരണപ്പെടുകയും ചെയ്യു. ഈ കംിനക്രിയയുടെ ഗുരുത്പരക്കോണു് കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജിക്കു് പിന്നീടുണ്ടായ അപായങ്ങൾക്കു കാരണമെന്നാണു് മാപ്പിളമാരിൽ പലരും വിശ്രസിച്ചിരുന്നതു്. ഈ സംഭവം കഴിഞ്ഞ രാത്രിയുള്ളിലാണു് കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജി കൊണ്ണോട്ടിയിൽനിന്നു് ഓടിപ്പോരേണ്ടിവന്നതു്.

കൊണ്ണോട്ടിയിൽനിന്നു് കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജി അരീക്കോടു് പോയി അവിടെ കരിപ്പത്തു് ഇല്ലത്തു് അല്ലാംവിവസംതാമസിച്ചു് മടങ്ങിയതായിട്ടാണു് ഉംഗിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നതു്. അവിടെനിന്നു മടങ്ങിയതിനുശേഷം ഉണ്ടായ സംഭവങ്ങളിൽവെച്ചു് ഏററവും പ്രധാനമായതു് പാണ്ടിക്കാടുവെച്ചാണു്.

കീഴക്കൻ ഏറനാട്ടിലുള്ള പട്ടാളക്കാർക്കുണ്ടായിരുന്ന ക്യാമ്പുകളിൽ ഒന്നായിരുന്നു പാണ്ടിക്കാടു് ക്യാമ്പ്. അവിടെ ഒരു പഴയ ചത്തപ്പുരയുമുണ്ടു്. അതിനുള്ളിലായിരുന്നു ഗുർക്ക പട്ടാളം താമസിച്ചിരുന്നതു്. പട്ടാളത്തെ പെട്ടെന്നു് എതിർത്തു നശിപ്പിക്കുവാൻ ലഹളക്കാർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. പട്ടാളക്കാരുമായി നേരിട്ടതിർക്കുകയെന്നതു് ലഹളക്കാർക്കു് സാധാരണ നയമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും, പട്ടാളക്കാർ ആലോചിക്കാതെയും ഒരുണ്ടാതെയുമുള്ള അവസരത്തിൽ ക്യാമ്പിനെ ആക്രമിച്ചാൽ അവരെ മുഴുവൻ നശിപ്പിക്കാമെന്നു് ലഹളക്കാരാണിച്ചു. അതിനായി കീഴക്കൻ ഏറനാട്ടിലെ ലഹളത്തലവനാരിൽ പ്രധാനികളായ കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജിയും ചെന്നപ്പേരിൽ തങ്ങളും യോജിച്ചു് ഒരുണ്ടി. ഏകദേശം മുള്ളായിരം ലഹളക്കാരെ അവർ തങ്ങളുടെ

കീഴിൽ ശേഖരിച്ചുവരു. അങ്ങനെ ഏലാ രൂക്ഷങ്ങളും ചെയ്യശേഷം നവനബർമ്മാസം 15-ാം ഞായറാഴ്ച പുലർച്ച സമയത്ത് പാറാവിൻറെ നിഘ്നർഷയും മറ്റും കുറയുന്ന തണ്ണേ. നോക്കി ചന്തപ്പുരയുടെ നാലു ഭാഗത്തും ലഹളക്കാർ വള്ളത്തു പഴയ ചുമർ ഉത്തിമരിച്ചു. ലഹളക്കാർ അകത്തു പ്രവേശിച്ച് പട്ടാളക്കാരോട് എതിർത്തു. ചന്തപ്പുരയുടെ അകത്തുണ്ണായിരുന്നതു പോലീസ്സ് സെസന്യുമോ വെള്ളപ്പട്ടാളമോ ആയിരുന്നുവെക്കിൽ അവരിലാരെക്കിലും. അന്നു ശേഷിക്കുമായിരുന്നുവോ എന്നു സംശയമാണ്. തോക്കെ ടുപ്പാനും തിര നിറപ്പാനും അണിയായി നിൽക്കാനും കല്പന കൊടുപ്പാനും കേരളപ്പാനും ഓനിനും അതിലേർപ്പുച്ച വർക്കും ഇടയുണ്ണായിരുന്നില്ല. പക്ഷേ, ഗുർക്കാപട്ടാള തതിനും തങ്ങളുടെ എതിരിരാളികളോട് എതിർക്കാൻ ഇംവക്ക് രൂക്ഷങ്ങൾ. ഓന്നും ആവശ്യമുണ്ണായിരുന്നില്ല. കുക്കി എന്നു പറയുന്ന രൂപിയാം. വള്ളത്ത്, നീളം കുറഞ്ഞ വാളാണ് അവരുടെ പ്രധാന ആയുധം. അതവർ എപ്പോഴും അവരുടെ ദേഹത്തിൽ ധരിച്ചിരിക്കും. പ്രദ്രാഘ കുക്കുറിയാരിയായ ഗുർക്കയെ ജയിപ്പാൻ ഈ ലോകത്തിലാരും മില്ല. പുലർച്ച സമയമായതുകൊണ്ട് എതാനും പട്ടാളക്കാർ ദിനകർമ്മങ്ങൾക്കായി പുറത്തു പോയിരുന്നു. എങ്കിലും കുറേപേര് അവിടെന്നെന്ന ഉണ്ണായിരുന്നു. ഗുർക്കപ്പട്ടാളക്കാർ ആകെ എൺപതുപേര് മാത്രമേ ഉണ്ണായിരുന്നുള്ളുവെക്കിലും ലഹളക്കാർക്കു ഗുർക്കാസിൻറെ കുക്കി പ്രയോഗം തട്ടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പട്ടാളക്കാർ ലഹളക്കാരെ തലങ്ങും വെലങ്ങും വെട്ടിവീഴ്ത്തി. ഇതു ദേഹരമായ ഒരു യുദ്ധം ഈ കലാപത്തിൽ മറിഞ്ഞും ഉണ്ണായിട്ടില്ല. ഇരു നൂറിനുമുകളും ലഹളക്കാർ അവിടെവെച്ചുതന്നെ കൊണ്ട് പെട്ടു. ലഹളക്കാർ തീരെ പരാജിതരായി ഓട്ടമായി. അപ്പോൾ പട്ടാളക്കാർ അവരുടെ നേരെ വെടി തുടങ്ങി. ആ വെടിയിൽ എത്രപേര് മരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറയാൻ തരമില്ല. ഈ യുദ്ധത്തിൽ പട്ടാളക്കാരിൽ മുന്നോ നാലോ പേര് മാത്രം മരിച്ചു. മുപ്പത്തിനാലാളുകരക്കും മുറിപററി. ക്യാപ്പററൻ ആവാറിൽ എന്ന പട്ടാളോദ്യാഗസ്ഥനും കംിനമായ മുറിവേ സ്ഥൂകയും പിന്നീട്ടാരാ മരിക്കുകയും ചെയ്തു. സംഗ്രഹിച്ച ഇൻ സ്പുക്കൾ അഹമ്മദ്‌കുട്ടി (ബാൻബഹദൂർ ചേക്കുട്ടിയുടെ മകൻ) ഹൈദർക്കും ഭാമോദരമേനോൻ, മജിദേശ്വർക്കും ഹൈദർക്കും മിസ്റ്റർ വേലു ഇവർക്കും മുറിവുകരാ പറിയിരുന്നു. പാണ്ഡിക്കാട് തപ്പാൽ മാസ്റ്റരെ ലഹളക്കാർ പോകുന്ന വഴിക്കാണെന്നു തോന്നുന്നു കൊല്പുകയുമുണ്ണായി.

ഈ യുദ്ധത്രാട്ടുകൂട്ടി കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജിയുടേയും ചെന്നപ്പേരിൽ തന്നള്ളുടെയും ശക്തി ക്ഷയിച്ചുവെന്നുതന്നെ പറയാം. പട്ടാളക്കാരുടെ ഉണ്ട് വെള്ളമായിപ്പോകുമെന്നും വെച്ച് ഫലിക്കയില്ലെന്നും. ലഹളക്കാർക്കുണ്ണായിരുന്ന വിശ്വാസം അനധാന്തതിലാണെന്നും. ഈ യുദ്ധംകൊണ്ട് ലഹളക്കാർക്ക് ബോഡ്യപ്പെട്ടിരിക്കണം.

ഈ അവസരത്തിൽ ലഹളക്കാലത്ത് കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജി പുതുതായി കെട്ടിയ മാളുവിനെപ്പറി തെല്പാനും വിസ്തരിച്ച് ലഹളയുടെ ചരിത്രം തുടരാം.

തന്റെ രാജപദവിക്കുസരിച്ച് ഒരു രാജാനി അത്യാവശ്യമാണെന്നു തോന്നുകയാലായിരിക്കാം. കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജി വയസ്സുകാലത്ത് പല ഭാരങ്ങളും വഹിച്ചുവന്നിരുന്ന അവസരത്തിൽ പറവെട്ടിക്കൊണ്ടാമുഹാജിയുടെ മകളായ മാളുവിനെ തന്റെ ഭാര്യയായി പേട്ടു. അരയും തലയും മുറുക്കി കയ്യിൽ വാളും ധരിച്ച് പടകളുത്തിൽ ഭർത്താവിനോടൊരുമിച്ച് മാളു പോരാടാറുണ്ടായിരുന്നുവതെന്ന്. മാളു വിഞ്ഞേരി ഒരു വർണ്ണന കേരളപത്രികയിൽ കണ്ണതിനെയാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്: ‘‘മാളു ചെറുപ്പക്കാരത്തിയാണ്. നന്ന തടിച്ച ഒരുത്തിയും കരുത്ത നിറവുമാണ്. ദേഹത്തിനു നല്ല ശക്തിയുണ്ട്. സ്രീത്പത്രതക്കാം അവരാക്കു പ്രകാശിച്ചുകാണുന്നത് പുരുഷപത്രമാണ്. ആക്ഷ്മാദ ഓന്നച്ചുതം. അവരക്കുണ്ണംനു പറയണം. കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജി മാളുവിനെ കെട്ടിയതിനു ശേഷം മാളുവിന് ഹാജിയോടുകൂട്ടി കാട്ടിൽ കുറേക്കാലം സഖവിക്കേണ്ണിവെന്നു. കുറച്ചുകാലം അവര ഹാജിയെ പിരിഞ്ഞു. കാട്ടിൽ സഖവിക്കേണ്ണി വനിച്ചുണ്ട്. ആ കാലത്ത് മാളുവിന് ഒപ്പകടം പററുകയുണ്ടായി. മാളു ഒരു കല്പു തട്ടി വീണു. വീണത്തുകാണ്ടു ഉമരിത്തെ രണ്ടു പല്ലും പോയി.....; പതിനെട്ടോ പത്താമ്പത്തോ വയസ്സായ മാളു പുർണ്ണസമ്മതത്രോടുകൂട്ടിയല്ലായിരുന്നുവതെന്ന് കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജിയെ കെട്ടിയത്. കല്പ്യാണം. കഴിപ്പാൻ സമ്മതിക്കാത്തപക്ഷം. മാളുവിനേയോ മാളുവിഞ്ഞേരി പാപ്പയേയോ കൊല്പുമെന്നും ഭീഷണിപ്പെടുത്തിയതിനാലാണെന്ന് മാളു തന്നെ കെട്ടാൻ സമ്മതിച്ചത്. വയസ്സനായ വാരിയൻ കുന്നനിൽ ആദ്യം മുതല്ലുതന്നെ സംത്രഷിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. വാരിയൻ കുന്നന് മൊഴുിൻഹാജി എന്നാരനുജൻ ഉണ്ണായിരുന്നുവെന്ന് മുമ്പ് പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടെല്ലോ. അവനും വാരിയൻ കുന്നനിൽ കീഴിലുള്ള ലഹളതലവനായിരുന്നു. മൊഴുിൻഹാജിയും മാളുവും തമ്മിൽ വലിയ സ്നേഹമായി. അവ

സാനം മാളുവും മൊയ്യീൻഹാജിയുംകൂടി വാരിയൻകുന്നൻ അറിയാതെ സംഘത്തിൽനിന്നു ചാടിപ്പോയി. മാളുവിനെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയതിനുശേഷം വാരിയൻകുന്നൻ വല്ലാതെ കോപിച്ചു വശായി. മാളുവിനേയും അനുജൻ മൊയ്യീൻഹാജിയേയും വെട്ടി കണ്ണും കണ്ണമാക്കിയല്ലാതെ താൻ കീഴട സ്നേകയില്ലെന്ന് വാരിയൻകുന്നൻ ശപമം. ചെയ്യകയും അവരെ രണ്ടാളേ തേടിപ്പിടിപ്പാൻ തന്റെ അനുചരന്മാരിൽ പലരേയും പല വഴിക്കും. അയക്കുകയും ചെയ്യു. പക്ഷേ, ഈ കാര്യം സാധിപ്പാൻ ഹാജിയാർക്കേ അവസരം കിട്ടിയില്ല. അതിനു മുമ്പായി അയാൾ ബന്ധനസ്ഥനായി.

പാണ്ടിക്കാട് യുദ്ധത്തിനുശേഷം കുറെ ദിവസത്തേയ്ക്ക് കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജി എന്നു പ്രവർത്തിച്ചുവെന്ന് സുക്ഷ്മവിവരമില്ല. പൊട്ടിക്കല്ല്, കല്ലാമുല—ഈ സ്ഥലങ്ങളായി രൂനു തന്റെ സങ്കേതങ്ങൾ. കല്ലാമുലയിൽവെച്ച് ചിന്നകച്ചിൻ പട്ടാളവും ലഹരക്കാരും തമിൽ ഡിസന്പർ ആദ്യത്തിൽ ഒരു യുദ്ധം നടന്നു. കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജിയുടെ ആരക്കാരുമായിട്ടായിരിക്കണം. ഈ യുദ്ധമുണ്ടായത്. മുപ്പത്തണ്ണു ലഹരക്കാർ ഈ യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചു. പൊട്ടിക്കല്ലിൽ ലഹരക്കാർ സുക്ഷമിച്ചിരുന്ന എൻപതിനായിരത്തിൽപ്പുറം പറ നെല്ലും. അനേകം കാലികളും പട്ടാളക്കാർ നിലപെടുരിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോയി. ഈ വക ശല്യങ്ങളാൽ കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജിയ്ക്ക് സെപരമില്ലാതായിത്തീർന്നു.

മാപ്പിളമാരുടെ കീഴാതുങ്ങൽ, പട്ടാളക്കാരുടെ സഖ്യാരം, ക്ഷേണസാധനങ്ങൾ ലഭിക്കാനും സുക്ഷമിപ്പാനും മുള്ള വിഷമങ്ങൾ, ഈ വക കാരണങ്ങളാൽ കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജിയുടെ ശക്തിയും സംഘവും ക്ഷയിച്ചുതുടങ്ങി. കല്ലാമുല യുദ്ധത്തിനുശേഷം അയാൾ എറിനാടിൻറെ വടക്കുകീഴക്കെ അററത്തുള്ള മലന്ത്രപ്രേശങ്ങളിലേയ്ക്ക് തിരിച്ചു എടക്കരയിൽ എത്തി. അവിടെയുള്ള കോവിലകം വക വിശേഷപ്പെട്ട ബംഗ്രാവ് ചുട്ടു ഭോക്കാക്കി. ആ പ്രദേശങ്ങളിൽ താമസിക്കുന്ന കാലത്ത് തനിക്കും സംഘങ്ങൾക്കും ക്ഷേണസാധനങ്ങൾ കൊണ്ടുവരാനായി ചെറുമകളേയും വേറെ ചില ഹിന്ദുകളേയും അയയ്ക്കായിരുന്നുവരെ പതിവ്. അങ്ങനെ ക്ഷേണം. ശേഖരിച്ചു കൊടുത്തിരുന്ന ചിലരെ ഗുഡലുർ പോലീസ്സ് അറസ്സ് ചെയ്യു. ലഹരക്കാർക്ക് ക്ഷേണസാധനങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നത് തീരെ തകസ്സപ്പെട്ടതു കൊണ്ട് ലഹരക്കാർക്കു ബുദ്ധിമുട്ടായി. ഗുഡലുർ പോലീസ്സിനെ നിയോജിപ്പിപ്പാനും ക്ഷേണസാധനങ്ങൾ ശേഖരിക്കുവാനും അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി.

ഗുഡലുറിൽ മുന്നു മാസത്തോളമായി ഒരു പോലീസ്സു് സെസന്റു. ടെയിനിങ്ങു് ചെയ്യു താമസിച്ചിരുന്നു. ഡിസപർ 12—ാം-യോ 13—ാം-യോ അവരെ ടെയിനിങ്ങു് കഴിഞ്ഞു നാടുകാണിക്കു് മാററുകയും പുതുതായി ചേർത്ത ചിലരെ ടെയിനിങ്ങിനായി ഗുഡലുർക്കയുടുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഇവർ താമസിച്ചിരുന്നതു് പന്തലുർ ക്രൂപു് സ്ഥലത്തായിരുന്നു. ഡിസപർ 14—ാം പുലർച്ചെയാണു് ലഹളക്കാർ ഈ ക്രൂപു് വള്ളംത്തതു്. ഈ ക്രൂപും നാലുണ്ണാഗവും വലിയ കാടാണു്. അതിനാൽ ലഹളക്കാർ തങ്ങളുടെ മുമ്പിൽ വന്നു ചാടിയപ്പോൾ മാത്രമേ പോലീസ്സുകാർ കാര്യം അറിഞ്ഞുള്ളൂ. പോലീസ്സുകാരിൽ പല രേയും ലഹളക്കാർ മുറിപ്പേടുത്തി. ലഹളക്കാരോടു് അങ്ങാട്ടു വിശ്വഷിച്ചാനും ചെയ്യുവാൻ പോലീസ്സുകാർക്കു് സാധിച്ചില്ല. അവർ ഓടി കാഴ്ചിൽ ഒളിക്കുകയാണു് ചെയ്തു്. മുറി കൊണ്ട പോലീസ്സുകാരിലെബാരാൾ ഉച്ചതിരിഞ്ഞു മരിക്കുകയും ചെയ്തു്.

ഇതിനു ശേഷം ലഹളക്കാർ മുന്നു സംഘങ്ങളായി പരിപിണ്ടു. സർവ്വേ ആഫീസ്സു്, പോലീസ്സു് റൈഡർ, പോസ്റ്റാഫീസ്സു് എന്നീ മുന്നു ദിക്കിലേജ്യായിട്ടാണു് പിരിഞ്ഞതു്. പന്തലുർ പോലീസ്സു് റൈഡർ വലിയതൊന്നുമല്ല. പോലീസ്സും നേർക്കു പോയ സംഘത്തിലെ മുന്നാളെ ഒരു പോലീസ്സുകാരൻ വെടിവെച്ചു വീഴ്ത്തി. പക്ഷേ, ലഹളക്കാർ അവസാനം അവനെ പിടിച്ചു. മുന്നു പോലീസ്സുകാരെ ലഹളക്കാർ കൊന്നു. ലഹളക്കാരെ കൊന്ന പോലീസ്സുകാരനെ തുണികൊണ്ടു വരിഞ്ഞു ചുററി എല്ലാ പാർന്ന മരങ്ങതാടു് കൂട്ടിക്കെട്ടി തീ കത്തിച്ചു കൊന്നുവെനു് കേരള പത്രികയിൽ ഒരു പ്രത്യേക ലേഖകൾ എഴുതിയിരുന്നു. മദ്രാസു് മെയിലിൽ ഒരു യുറോപ്പൻ ഈ സംഭവത്തെപ്പറ്റി കൊടുത്ത വിവരങ്ങളിൽ അങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചു കാണുന്നില്ല. എക്കിലും സർവ്വേക്കാർ താമസിച്ചിരുന്ന എടുപ്പിൽ തീ കൊളുത്തി ഒരാളെ കയ്യും കാലും കെട്ടിയിട്ടു ചുട്ടുവെനു് അയാൾ പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നുണ്ടു്.

തപ്പാലാപ്പീസിലേജ്യു പോയ സംഘം പോസ്റ്റുമാസ്സറു കാണണമെന്നു പറഞ്ഞു വാതിൽ തുറപ്പിച്ചു. അതിനകതുണ്ണായിരുന്ന പോസ്റ്റുമാസ്സറു അലമാരയ്ക്കു പിന്നിലായി ഒളിച്ചു. അതിനടുത്തുണ്ണായിരുന്ന പോലീസ്സു് ഇൻസ്പെക്ടറു ലഹളക്കാർ പിടികൂടി, അയാളെ പിടിച്ചിഴച്ചു പുറത്തു കൊണ്ടുവെനു് വെട്ടി തുണ്ണമാക്കി.

സർവ്വേ അപ്പീസിലുള്ള സർവ്വേയർമാരിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ സർവ്വേയർമാരെ ലഹരക്കാർ കൊല്ലുകയും ചിലർക്ക് മുറിവേല്പിക്കുകയും ചെയ്യു. ലഹരക്കാർ മുന്നു പോലീ സ്റ്റുകാരുടെ ശവവും ഒട്ടേരു കേഷണസാധനങ്ങളും രണ്ടാനു പുറത്തു കയറ്റി ആലോചനയ്ക്കുന്നുവരു മട്ടാണെന്നും പ്രായം കൂടിയാണെന്നും ചെയ്യു.

ഇങ്ങനെ ഒരു തൽക്കാല ജയം കുഞ്ഞുമുക്ക് ഹാജിയും ലഭിച്ചുവെക്കിയും അയാളുടെ സ്ഥിതി പിന്നീടിനു മോശ മാകുകയാണും ചെയ്യുതും. ഡിസന്റർ 20-ാം-ഡാടുകുട്ടി ചെറുപ്പും കുട്ടി ത്രഞ്ഞാൻ സീതിക്കോയത്താണും. പോലീസ്റ്റും കാർക്ക് കീഴടങ്ങി. തന്റെ സംഘത്തിലുള്ള പലരും തന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചു. ഉള്ളവർക്കുതന്നെ വേണ്ടുന്ന കേഷണം കൊടുപ്പാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെയായി. അയാൾ നെന്തിനീ, പന്തലും എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽ അല്പദിവസം ചുറ്റി. പന്ത ലുറിൽ പട്ടാളം വന്നതോടുകൂട്ടി അവിടെനിന്നും. പോകാൻ അയാൾ നിർബ്ബന്ധിതനായി. ഹാജിയാരുടെ ഒരു പ്രധാന ശിഷ്യനായ പയ്യനാടൻ മോയൻ എന്നാരാം 1922 ജനവരി അദ്ദേഹത്തിൽ പാണ്ടിക്കാട് പോലീസ്റ്റും നീറ്റി മുന്നാകെ ഹാജരായപ്പോരം താൻ, നെന്തിനീ അംഗത്തിൽ നിന്നു വരിയൻകുന്നൻ കുഞ്ഞുമുക്ക് ഹാജിയുമായി പിരിഞ്ഞതാണെന്നും. അവിടെ പട്ടാളം ചെന്നു വെടി തൃട ത്രഞ്ഞായപ്പോരം ‘‘ഈനി അവരവരുടെ കൊതം നോക്കിക്കൊള്ളിന്’’ എന്നു പറഞ്ഞു ഹാജിയാർ അവിടെനിന്നു ചാടി യിരിക്കുന്നുവെന്നും പറയുകയുണ്ടായി.

പന്തലുറിൽനിന്നു കുഞ്ഞുമുക്ക് ഹാജി പോയതും തന്റെ സ്ഥിരം സ്ഥാനമായ കല്പാമുലക്കായിരുന്നു. തന്റെ കീഴിലുള്ള പ്രധാനികളെല്ലാം തന്നെ വിട്ടുപിരിയുകയും പലരും ബന്ധനസ്ഥരാവുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ഗവർമ്മേ ണിന്നു കീഴാതുത്തിയാൽ തന്നിക്കു ജീവരക്ഷ കിട്ടുമെന്നും ഒരു മോഹം ഹാജിയാരുടെ മനസ്സിലുള്ളണായിരുന്നു. സമർത്ഥമാരായ ചില പോലീസ്റ്റുഡ്യോഗസ്ഥരാർ ഹാജി യാരെ ഇതു നല്കവല്ലും വിശ്വസിപ്പിക്കുവാൻ പല തന്റെ നേരുള്ളും മലമായി മുന്നനിശ്ചയപ്രകാരം താൻ ഇരിക്കുന്നേ തന്നു പോലീസ്റ്റുംപുകുർ വരികയും ഹാജിയാർ അയ്യും വെച്ചു കീഴടങ്ങുകയും ചെയ്തുവെന്നാണെന്നു വർത്തമാനം. പോടുന്നവെ പോലീസ്റ്റും സെന്റും തന്നെ വള്ളത്തുവെന്നു കണഡപ്പോരം സംഘബർലം പോയി എതിർപ്പാൻ ശക്തിയില്ലാ

തിരുന്ന ഹാജിയാർ തന്റെ പരിപ്രേമത്തിനീടിയിൽ ബന്ധന സ്ഥനായി എന്നാണ് മരിച്ചു വർത്തമാനം. ഏതായാലും ചോക്കാട് (കല്ലാമുള) എന്ന സ്ഥലത്തുവെച്ചു ജനവരി 6-ാംനു കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജി ശവർമ്മണിന്റെ തടവുകാരനായി എന്നു പറഞ്ഞാൽ കഴിഞ്ഞുവല്ലോ.

കല്ലാമുള എന്ന സ്ഥലം മലബാറിന്റെയും കോയസ തത്ത്വരിന്റെയും അതിർത്തിയായ പശ്ചിമാലക്കുത്തിന്റെ മലബാറിലെ ഉയർന്ന കൊടുമുടിയാണ്. ഹാജിയാർ കല്ലാമുളയിൽ ഉണ്ടെന്ന വിവരം കിട്ടിയ ഉടനെ ഇൻസ്പൃക്കർ രാമനാമ യുരും സെസന്യങ്ങളും മുൻനിശ്ചയയപ്രകാരമോ അല്ലാതെയോ ആ സ്ഥലത്തേങ്കും പുറപ്പെട്ടു. കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജി താമസിക്കുന്ന സ്ഥലം വളരുത്തു. കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജിയുടെ കൂടെ ഇരുപതോളം അനുചരരന്മാർ മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. അവരെല്ലാം പോലീസ്സിന്നു കീഴശാത്തുങ്ങി. പതിനേഴു തോക്കും, കുറെ വാളും, ആയിരത്തോളം തിരകളും അവിടെനിന്നു കിട്ടി. കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജിയേയും അനുചരരന്മാരേയും മനോരിയിലേങ്കും കൊണ്ടുവന്നു.

കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജിയെ കൊണ്ടുവരുന്നതു കാണാനായി വണ്ണുർന്നിന്നു മനോരിവരേയും നാനാജാതിമതസ്ഥരായ ജനങ്ങൾ ആബാലപ്പുഡം. നിരത്തുവഴികളിൽ കുടക്കുടക്ക മായി നിന്നിരുന്നു. സുഖേദാർ മിസ്റ്റർ കൂഷ്ടപ്പണിക്കരും മിസ്റ്റർ ഗ്രാഫാലമേനോനും ഇൻസ്പൃക്കർ മിസ്റ്റർ രാമനാമ യുരും തെള്ളുതെള്ള മിന്നിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന വധഗണങ്ങൾ യരിച്ചുകൊണ്ട് മുമ്പിൽ നടന്നു. പിന്നാലെ കുഞ്ഞതഹമദ്‌ഹാജിയേയും അയാളുടെ ഒരുവിലത്തെ മന്ത്രിയായ ചേക്കുട്ടിയേയും അവരുടെ പിന്നിലായി ശേഷം ലഹളക്കാരേയും നടത്തി, പലവിധ ഗാനങ്ങളോടും ജനങ്ങളുടെ കോലാഹലശബ്ദത്തോടും കൂടിയാണ് മനോരിയിലേങ്കും കൊണ്ടുവന്നിരുന്നത്.

ഹാജിയാരെ ഇതിന്നുശേഷം മനോരിനിന്നു മലപ്പുറതേങ്കും കൊണ്ടുപോയി. മലപ്പുറം തുക്കിക്കച്ചേരിയിൽ വെച്ചു അയാളെ മാർഷ്യൽ ലോ കോടതി സമ്മരിയായി വിചാരണ ചെയ്യുകയും വെടിവെച്ചു കൊല്ലുവാൻ വിധി ക്കുകയും ചെയ്തു.

ജനവരിമാസം 20-ാംനു രാവിലെ മലപ്പുറത്തുനിന്നു മനോരിക്കുവരുന്ന നിരത്തിൽ നൊംമെലിനടുത്ത് കോട്ടക്കുന്നിന്റെ വടക്കെ ചെരിവിൽവെച്ചു അയാളെ വെടിവെച്ചു കൊല്ലുകയും ചെയ്തു.

1857-ൽ ഉണ്ടായ ഇന്ത്യൻ ശിപായി ലഹളിയു ശേഷം ബീട്ടിഷ് ഗവർമ്മെന്റും ഇന്ത്യക്കാരുമായി ഉണ്ടായിട്ടുള്ള സംഘടനത്തിൽവെച്ച് എറബും ഗംഭീരമായ മലബാർ കലാപത്തിൽ ഗവർമ്മെന്റിന്റെ എതിരാളികളിൽ അന്തരാജ്യ നായിരുന്നു കുഞ്ഞഹമദ്‌ഹാജി.

ചില്ലറ ലഹളകൾ

എറനാട്ടിൻറെ കിഴക്കെ വണ്ണത്തിൽ കലാപത്തിന്റെ രണ്ടാം പ്രദ്ധനത്തിൽ നടന്ന പ്രധാന സംഭവങ്ങൾ മിക്കവാറും കുണ്ഠഹമദ്‌ഹാജിയോടു ബന്ധപ്പെട്ടവരെന്നയായിരുന്നു. എറനാടു താലുക്കിൽ കുണ്ഠഹമദ്‌ഹാജി നേരിട്ടു ബന്ധപ്പെടാത്തതായി ഉണ്ടായ സംഭവങ്ങളും മറ്റു താലുക്കുകളിൽ നടന്ന ചില്ലറ സംഭവങ്ങളുമാണ് താഴെ വിവരിക്കുന്നത്.

സിള്ളംബർ മാസത്തിന്റെ ഒന്നുവിൽ ഒരു സംഘം പട്ടാളക്കാർ നിലമ്പുരിൽ സ്ഥാനമുറപ്പിച്ചതോടുകൂടി അവിടെ ഒരു പിയം സ്ഥാധാനമായി. മാപ്പിളമാർക്ക് ഉപദ്രവമല്ലാതെ പട്ടാളത്തെക്കാണ്ട് രക്ഷയുണ്ടാക്കുന്നതല്ല എന്നു അനുഭവം കൊണ്ട് ബോഡ്യപ്പെട്ടതിനാൽ അവരെല്ലാം ആബാലപ്പുഡം സൗകര്യം പുരുഷയാരും നിലമ്പുരം നഗരം വിട്ടുപോയി. കുണ്ഠഹമദ്‌ഹാജി മുൻപുണ്ണാവിച്ച പ്രകാരം തന്റെ രാജ്യത്തെ നാലായി ഭാഗിച്ചുകൊടുത്തു താനും നിലമ്പുരം വിട്ടു. ഇങ്ങനെ ഭാഗിച്ചുകൊടുത്തവരിൽ ഒരാളായിരുന്നു പുതിയറക്കൻ ഉള്ളിത്തറി. നിലമ്പുരിന്റെ കിഴക്കുപ്പോടെ ശ്രമായിരുന്നു ഉള്ളിത്തറിക്ക് ഭാഗിച്ചു കിട്ടിയിരുന്നത്. ഒരോബർ ഒന്നുവിൽ ഒരു ദിവസം പുലർച്ചു ഒരു സംഘം ചിന്കച്ചിൽ പട്ടാളം ഉള്ളിത്തറി പുതിയതായി ഉണ്ടാക്കിയിരുന്ന വീടാക്കുമിച്ചു. പട്ടാളക്കാരുടെ വരവുകണ്ട ഉടനെ ചില കതിനവെട്ടികൾ പൊടുന്നതായി കേട്ടു. ഉടനെ ഉള്ളിത്തറിയുടെ സംഘകാർ അവിടെ ഒത്തുകൂടി. പട്ടാളക്കാരും അതുതന്നെന്നാശിച്ചിരുന്നത്. പട്ടാളക്കാരും ലഹളക്കാരും തമ്മിലേണ്ട യുദ്ധംനടന്നു. ഉള്ളിത്തറി ഒരു വെടിക്കൊണ്ടു വീണ്ടും. തന്റെ സംഘകാരിൽ നൃറിൽപ്പരം ലഹളക്കാർ അവിടെവെച്ചു മരണപ്പെടുകയും ചെണ്ടു.

പട്ടാളത്തിന്റെ ആദ്യത്തെ വരവോടുകൂടി മാപ്പിളമാർ അവിടെനിന്നും ഒഴിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും ലഹളക്കാരുടെ ശത്രുക്കളായ മാപ്പിളമാർക്ക് അത് പിന്നീടോരു സങ്കേത സ്ഥലമായിത്തീർന്നു. അങ്ങനെ നിലമ്പുരിൽപ്പന്നു താമസമാക്കാൻ തുടങ്ങിയ മാപ്പിളമാരെ ലഹളക്കാർ ആകുമിച്ചു.

പക്ഷെ, പട്ടാളത്തിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി മാപ്പിളമാർ രക്ഷപ്പെട്ടു. ആറു ലഹളക്കാരെ ഈ അവസരത്തിൽ പട്ടാളക്കാർ കൊല്പുകയുണ്ടായി.

ഈ സംഭവത്തിനുശേഷം നിലമ്പുരിൽ പിന്ന പറയത്തക്ക തകരാറുകളുണ്ടായത്⁹ നവംബറിലാണ്¹⁰. നവംബർ മദ്യത്തിൽ ഒരു ദിവസം പകൽ സമയത്ത് നിലമ്പുരിൽ പട്ടാളക്കാർ താമസിക്കുന്നതിനടുത്തുള്ള വളരെ ഹിന്ദുഗ്രഹങ്ങൾ ലഹളക്കാർ തീവേച്ചു നശിപ്പിക്കുകയും ചിലരെ കൊല്പുകയും ചെയ്തു. പാണ്ഡിക്കാടുണ്ടായപോലെ നിലമ്പുരിലും ഉള്ള പട്ടാളത്തെ ലഹളക്കാർ ആകുമിക്കുവാൻ പോകുന്നുവെന്നു ഒരു പ്രസ്താവം നാട്ടിൽ പറന്നു. അതോടുകൂടി ആ പ്രദേശത്തുള്ള ഹിന്ദുക്കൾ വീണ്ടും അവിടംവിട്ടു അന്യദിക്കുകളിലേയ്ക്കും ഓടുവാൻ തുടങ്ങി. പക്ഷെ, പട്ടാളത്തെ ഏതിർക്കലോ മറ്റൊരു അവിടെവെച്ചുണ്ടായില്ല.

പട്ടാളക്കാർ മാപ്പിളമാർരുടെ വീടുകൾ ചുട്ടുകരിപ്പാൻ തുടങ്ങിയതോടുകൂടി മാപ്പിളമാർ ഹിന്ദുകളുടെ വീടുകളും ചുട്ടുനശിപ്പിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അങ്ങനെ നിലമ്പുരിൽ മാത്രമല്ല, വണ്ണുർ, അമരപലം, മുതലായ ചില സ്ഥലങ്ങളിലും നിരവധി ഹിന്ദുകളുടെ ഭവനങ്ങൾ അശ്വികരിയായി.

ധിനംബർ ആദ്യത്തിൽ അമരപലം, അംഗത്തിൽ ലഹളക്കാർ പല അക്രമങ്ങളും നടത്തി. നാലു ഹിന്ദുക്കളെ അവർ അവിടെവെച്ചു കൊന്നു. അവരിൽ രണ്ടുപേര് പത്തും പത്തും വയസ്സായ കുട്ടികളായിരുന്നു.

ധിനംബർ അവസാനത്തോടുകൂടി ചെന്ന്യൂറിൽ തങ്ങളും ജനവരി ആദ്യത്തിൽ കുഞ്ഞഹമ്മദ്‌ഹാജിയും പെന്ധനസ്മരായതോടുകൂടി എറിനാട്ടിലെ കിഴക്കൻ വണ്ണത്തിലെ ലഹള തീരെ അവസാനിച്ചു എന്നു തന്ന പറയാം.

ലഹളയുടെ രണ്ടാമത്തെ ഘട്ടത്തിൽ അന്യസ്ഥലങ്ങളിൽ ഉണ്ടായ ചില ചില്ലറ ലഹളയേയും ഈ അദ്യാധത്തിൽ തന്ന വിവരിക്കാം.

കലാപത്തിന്റെ രണ്ടാമത്തെ ഘട്ടത്തിൽ ലഹള രൂക്ഷമായി ബാധിച്ചതു¹¹ എറിനാട്, കോഴിക്കോട് താലുക്കുകളിലായിരുന്നു. വള്ളുവനാട്ടിലും പൊന്നാനിയിലും ചില തകരാറുകളുമാണ് യേക്കിലും മറ്റു രണ്ടു താലുക്കുകളും അപേക്ഷിച്ചു¹² അവ എത്താണു¹³ നില്ലുരങ്ങംതന്നെയായിരുന്നു. ലഹളക്കാരിൽനിന്നും പെട്ടിയിൽനിന്നും സകടം അക്രമികളായ ചില പോലീസ്സുടേയാഗസ്ഥരാണ്

നിന്നാണ് അവരനുബേഖിച്ചത്. അവയെപ്പറ്റി മററാരല്ലോ യത്തിൽ വിവരിക്കുന്നതാണ്.

വളളുവനാട് താലുക്ക്

മല്ലാർക്കാട് വണ്ണം

വളളുവനാട്, പൊന്നാനി താലുക്കുകളിലുണ്ടായ ലഹളകളിൽ ഏററവും പ്രധാനമായതു് മല്ലാർക്കാട് വണ്ണ ത്തിലുണ്ടായവയാണ്.

കലാപത്തിൻറെ രണ്ടാംപദ്ധത്തിൻറെ ആദ്യത്തിൽ മല്ലാർക്കാടുണ്ടായ സംഭവങ്ങൾ രണ്ടാമല്ലോയത്തിൽ തെപ്പാനു വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ സംഭവങ്ങൾക്കു ശേഷമുള്ളവയെ മാത്രമാണ് ഈവിടെ വിവരിക്കുന്നതു്.

കേരാബർ ആദ്യത്തിൽ ലഹളക്കാരും പട്ടാളക്കാരും തമ്മിൽ ഈ വണ്ണത്തിൽവെച്ചു് ഒരു യുദ്ധം നടന്നു. അതിൽ അസ്വത്യ ലഹളക്കാരോളം കൊല്പപ്പെട്ടു. അനേകം പേരുകൾ മുറി പറുകയും ചെയ്തു.

മല്ലാർക്കാട് വണ്ണത്തിലെ ലഹളത്തലവൻ അഞ്ചാടി പുറത്തുള്ള തോട്ടും മുവത്തു് സെങ്കു് അബുബകർ എന്നു സ്ഥാനപ്പെട്ടുണ്ടായിരുന്ന വലിയ ത്തുള്ളുടെ ഒരു ചാർച്ചക്കാരനായിരുന്ന സീതി കോയത്തങ്ങളായിരുന്നു. ഈയാൾ കുറേ കാലമായി മല്ലാർക്കാട്ടായിരുന്നു താമസിച്ചിരുന്നതു്.

കേരാബറിൽ പട്ടാളം മല്ലാർക്കാട് വന്നു പോയതിനുശേഷം ഒളിവിലായിരുന്ന ത്തുളു പിന്നെയും പുറത്തും വന്നു. പട്ടാളക്കാരു സഹായിച്ച ഹിന്ദുക്കളെ ശിക്ഷിപ്പാൻ തുടങ്ങി. വേദഭ്രാഹി അധികാരിയുടെ വീട് കൊള്ളിച്ചെയ്തു. പൊറുള്ളിരിനിനും മുപ്പത്തേഴു പേരെ പിടിച്ചു് അയാളുടെ മുന്പാകെ ഹാജരാക്കി. നിരപ്പരാധികളായ കുട്ടികളേയും മറുപ്പും പിടിച്ചതിനു് തന്റെ ആരാക്കാരു ശാസിക്കുകയും താക്കീതു ചെയ്യും ചെയ്തു. ഈങ്ങനെ പിടിച്ചുകൊണ്ടുവരപ്പെട്ടവരിൽ പട്ടാളത്തിനെ സഹായിച്ച ചില മാപ്പിളമാരും ഉണ്ടായിരുന്നു. അവരെ അയാൾ ബന്ധ നത്തിൽ നിർത്തി.

സീതിക്കോയത്തങ്ങളെ ഡിസംബർ 20-ാം ദിനാണ് പിടിച്ചതു്. അയാളും അയാളുടെ ആരാക്കാരും കുടുംബിന്തയി വരികയായിരുന്നു. പട്ടാളക്കാരു കണ്ണപ്പോരാ ത്തുളു കീഴടങ്ങുകയാണെന്നു് അടയാളം കാണിച്ചു. ത്തു

ളേയും കുടെയുള്ള അനുയായികളേയും ഏഴു തോക്കുകളോടുകൂടി ഗുർക്കകൾ പിടിച്ചു. തങ്ങളെ, മലയിൽ താമസിച്ചെത്തുന്നിന് ഡപ്പട്ടി സുപ്രധാനം ആമുഖാണ് പിടിച്ചതെന്നും. തങ്ങളെ കൊല്ലാതെ നാടുകടത്തുക മാത്രമേ ചെയ്യുള്ളവെന്ന് പോലീസ്സുകാർ വിശ്വസിച്ചിരുന്നുവെന്നും. കേരളപത്രികയിൽ ഒരു ലേബകൻ എഴുതിയതായി കാണുന്നു.

വള്ളുവനാട്ടിൽ മറ്റു ചില സ്ഥലങ്ങളിലും ലഹരിയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്. മേലാറുരിൽ പട്ടാളത്തെ പിന്തുടർന്നു പോയിരുന്ന ഹിന്ദുക്കളിൽ പതിനഞ്ചു പേരെ ലഹരിക്കാർ വെട്ടിക്കൊണ്ടു. തന്റെ പെദ്ദെളെ മാനഭംഗം വരുത്തിയ ചില മാസ്പിളമാരെ വെട്ടിയ ഒരു തിയുൻ ഇക്കൂട്ടത്തിലുണ്ടുള്ള അമർഷത്തോടുകൂടിയാണ് ലഹരിക്കാർ ഈ സംഘത്തെ എതിർത്തത്.

കാരിൽമല്ലീ എന സ്ഥലത്ത് ലഹരിക്കാർ ഒരു തിയുൻറെ വീട്ടിൽ ചെന്ന് പല സാധനങ്ങളും മുതലും ആവശ്യപ്പെടുകയും അതു കൊടുക്കാത്തവരെ വെട്ടിക്കൊല്ലുകയും ചെയ്യു. അവരെ സഹായിക്കാൻ ചെന്ന ചില നായക്കരെയും ലഹരിക്കാർ കൊല്ലുകയുണ്ടായി, പല വീടുകളും തീവേച്ച് നശിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യു.

പൊന്നാനി താലുക്കിൽ കാട്ടിപ്പറുത്തി എന അംഗത്തിൽ ലഹരിക്കാർ ഇടയ്ക്കിടെ ഉപദ്രവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. പക്ഷേ, അവിടെയുള്ള ഹിന്ദുക്കൾ ലഹരിക്കാരോട് ഏറ്റവും മുട്ടി. അവരിൽ ചിലരെ കൊല്ലുകയും മുറിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുവെന്നത് പ്രസ്താവയേശ്വരമാണ്.

ഇങ്ങനെയുള്ള ചില്ലറ ലഹരിക്കളെ വർണ്ണിച്ച് ഈ ചരിത്രത്തെ ഇന്നി ദിരിപ്പിക്കേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടെന്നു തോന്നുനില്ല.

കലാപത്തിന്റെ അവസാനം

ആലിമുസലിയാരെ അറിയു "ചെങ്കതിനു ശേഷം അധികൃതക്കാർ വിവേകത്തോടും നയത്തോടും പ്രവർത്തിക്കുകയും മാപ്പിളമാരെ നിശ്ചേഷം നശിപ്പിക്കണമെന്ന വാഴിയോടും പകയോടും പെരുമാറ്റതിരിക്കുകയും ചെങ്കിരുന്നുവെക്കിൽ ലഹള ആഗന്ധു "മാസത്തോടുകൂടിത്തന്നെ അവസാനിക്കുമായിരുന്നുവെന്ന് ഇതിനു മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടോ. കൊള്ളു മുതലായ ചില്ലറ കുറിങ്ങൾ ചെങ്കുവർക്ക് മാപ്പു കൊടുക്കുകയോ ആ കുറിങ്ങളെ അല്പമൊന്ന് അവഗണിക്കുകയോ ചെയ്തു് രാജ്യത്തിൽ സമാധാനപരിപാലനം ചെയ്വാനുള്ള ഏർപ്പാടുകൾ ചെങ്കതിനു ശേഷം പ്രധാന പ്ലൈ ലഹളക്കാരെ പിടിക്കാൻ അധികാരിക്കുമ്പോൾ ശ്രമിച്ചിരുന്നുവെക്കിൽ പിന്നീടുണ്ടായ കൊള്ളുകളും പുര ചുടലുകളും കൊലകളും മതമാറ്റങ്ങളും മലബാറിനെ അലങ്കാലപ്പെടുത്തുകയില്ലായിരുന്നു. നേരേമറിച്ച് ലഹള ബാധിച്ച താലുക്കുകളിൽ ഒരു മാപ്പിളജ്ഞും രക്ഷയില്ലെന്നും, ഹിന്ദുകളും ഗവർമ്മെണ്ടും ഒരു കക്ഷിയാണെന്നും അനുഭേദകാണ്ഡു മാപ്പിളമാർക്കു ബോഖ്യം വന്നപ്പോൾ അവരിൽ മികവാറും പേര് ലഹളരജ്ഞാരുദ്ധരുകയോ ലഹളക്കാരെ സഹായിക്കുകയോ ചെങ്കതില്ലും ഹിന്ദുസമുദായത്തെ തങ്ങളുടെ വൈരികളായി കരുതി അവരെ ഭ്രാഹ്മിച്ചതില്ലും അതഭൂതം ഒടുവെന്നയില്ല. അങ്ങനെയുള്ള ഒരു വിഷ്വവത്തിൽ സപതവേ ദുഷ്ടമാരായവർക്ക് തങ്ങളുടെ ദുഷ്ടിച്ച മനോഘ്രത്തിക്കു സഹജമായ കംിനക്കൃത്യങ്ങൾ ചെയ്വാൻ സ്വാതന്ത്ര്യവും അവസരവും ലഭിച്ചതിന്റെ ഫലമാണ് മുഴിക്കൽ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ നടന്ന സംഭവങ്ങൾ. ഹിന്ദുക്കളെ ഹിന്ദുസ്താനുവെച്ച് മാത്രം ഭ്രാഹ്മിക്കരുതെന്ന തത്പരത്തെ പരിപാലിക്കാൻ ശ്രമിച്ച ക്ഷത്തഹമദ്ദോഹാജിയും ഹിന്ദുവാണന്ന ഏക കുറിത്താൽ മാത്രം രോം വധ്യനാണന്ന നിലയിൽ പ്രവർത്തിച്ച കൊന്നാറെ മുഹമ്മദ്ദോക്കായ തങ്ങളും ആരുടെ നേരയും എന്തു് അക്രമങ്ങളും ശക്കുടാതെ പ്രവർത്തിപ്പാൻ കച്ച കെട്ടി നടന്നിരുന്ന ഗജപോകിരിയായ അബ്ദുള്ളക്കൂട്ടിയും, തലവന്മാരായി നടന്ന ഇലഹളയിൽ പല തരക്കാരും അഭിപ്രായക്കാരും ഉണ്ടായിരുന്നു

വെന്നത് സ്വപ്നമാണ്. ഇവരുടെ ഓരോരുത്തരുടെയും പ്രസ്തികൾ മാപ്പിളിക്കാറിൽ എല്ലാവർക്കും തുഷ്ടികരിക്കായിരുന്നീ ലൈക്കിലും തങ്ങളുടെ സമുദായത്തിന്റെ രക്ഷക്കായി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന പല നേതാക്കന്മാരുടെയും പ്രസ്തികളെ സുക്ഷ്മായി ശൃംഖലാപ്രസംഗം ചെയ്യും തങ്ങളുടെ സഹായസഹകരണങ്ങളെ നിയന്ത്രിപ്പാൻ അവർക്കു സാധിക്കാത്തതിനെന്നോ അമ്ഭവാ അവർക്കതീനും മനസ്സു വരാത്തതിനെന്നോ പറി അവരെ കുറിപ്പിവാനും തരമില്ല. ഈ സഹായങ്ങളും സഹകരണങ്ങളും ഗവർമ്മേണ്ടിൽനിന്ന് യാതൊരു രക്ഷയും തങ്ങൾക്കു കിട്ടുന്നതല്ലെന്ന ബോധം അവരുടെ മനസ്സിൽ നിലനിന്നേണ്ടതോളം കാലം നിന്നും അതുകൂടും കാലം ഗവർമ്മേണ്ടിനും ഈ കലാപം അമർത്ഥിക്കുവാൻ സാധിച്ചുമില്ല.

പട്ടാളക്കാരെ ലഹരിക്കാർ അഞ്ചേട്ട് എതിർത്ത ചുരുക്കം അവസരങ്ങളിലല്ലാതെ ലഹരിക്കാരെ അധികമായി നശിപ്പിക്കാൻ ഗവർമ്മേണ്ടിന് സാധിച്ചില്ല. കാടും മലയും കയറി ലഹരിക്കാരെ തേടിപ്പിടിച്ചു എതിർക്കാൻ സാമർത്ഥ്യവും വശതയും ഉണ്ടായിരുന്ന ഗുർക്കാ പട്ടാളം വന്നതിനും ശേഷം മാത്രമേ ലഹരിക്കാർക്കു അപ്പമൊരു ഉലച്ചിൽ പററിയിരുന്നുള്ളൂ. അങ്ങനെയുള്ള ഗുർക്കപ്പട്ടാളത്തിനുപോലും ലഹരിക്കാരുടെ എല്ലാത്തിൽ ഗണ്യമായ ഒരു കുറവ് വരുത്തുവാൻ സാധിച്ചിരുന്നില്ല. ഈദാനെ ലഹരിയ്ക്കു യാതൊരു ശമനവും വരാത്ത അവസരത്തിലാണ് അവർക്ക് ആദ്യമേതോന്നേം നല്ല ബുദ്ധി ഒടുവിലെക്കിലും തോന്നിയത്. പക്ഷേ, ഈ ബുദ്ധി തന്ന തോന്നിയത് മാപ്പിളിത്തടവുകാരെക്കൊണ്ടും തടവരകൾ നിറഞ്ഞപ്പോഴുണ്ടോ എന്നുകൂടി സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഏതായാലും ഈ നയം ആരംഭിച്ചത് മിസ്സർ തോമസ്സിനും മിസ്സർ ഹിച്ചുകോക്കിനും ലഹരിയെ സംബന്ധിച്ച അധികാരങ്ങൾ പൊങ്ങ്ങായ ശേഷമാണെന്നത് പ്രസ്താവയേശ്വരമാണ്. ആ വക അധികാരങ്ങളും ആ കാലത്ത് മലബാർ കമ്മീഷണർ എന്ന ഉദ്ദോഷം വഹിച്ചിരുന്ന മിസ്സർ നാപ്പിനാളിരുന്നു.

ദേഹോപദ്രവം കൂടാതെയുള്ള കുറിങ്ങും മാത്രം ചെയ്യാൻ വർഹാജരായി കീഴടങ്ങുന്നപക്ഷം അവരുടെ നേരെ ഗവർമ്മേണ്ടും യാതൊന്നും പ്രവർത്തിക്കുകയില്ലെന്ന നയം അധികാരം സ്ഥാപിക്കാൻ തുടർന്നതോടുകൂടി പല അംശങ്ങളിലുമുള്ള മാപ്പിളിക്കാർ ഹാജരാവാനും ലഹരിയിൽ നിന്ന് പിന്നാറാനും തുടങ്ങി. നവംബർ മുതല്ലാണ് ഈ നയം ഗവർമ്മേണ്ടംഗ്രീ

കരിച്ചത്. നവംബർ 8-ാം-ക്കു മുമ്പായി ആനകയും അംഗത്വത്തിൽ മുന്നുറും, കൂട്ടിലങ്ങാടിയിൽ നാനുറും, മേൽമുറിയിൽ ഇരുന്നുറും മാപ്പിളമാർ കീഴാതുങ്ങുവാൻ സമ്മതിച്ചു. അതിനുടുത്തു തന്നെ മലപ്പുറത്തിനു ചുറ്റു മുള്ള പതിനാറം ശ്രദ്ധളിലെ മാപ്പിളമാർ തങ്ങൾ ലഹരിയിൽ പങ്കടക്കുന്നതല്ലെന്നും ഗവർമ്മേണ്ടിലേയ്ക്കു കീഴാതുങ്ങു താണ്ടനും ഗവർമ്മേണ്ടിലേയ്ക്കു ഹരജിയയച്ചു. ഈ ഹരജി കല്ലുപ്പാം അധിക്രമിച്ചുവരുടെ അറിവോടും അനുമതിയോടും കൂടിയായിരുന്നു. നവംബർ 16-ാം ഇന്ത്യാ ഗവർമ്മേണ്ട് താഴെ കാണിച്ച കമ്മ്യൂണിക്കേഷിൽ കാണിച്ച വിധം പ്രവ്യാപനം ചെയ്യും:

‘മലപ്പുറത്തിനു ചുറ്റുമുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ അധികമായി മാപ്പിളമാർ കീഴാതുങ്ങുവാനുള്ള ആഗ്രഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ആഗസ്റ്റ് 27-ാം-ഈ മുമ്പായി ഗവർമ്മേണ്ടിന്റെ നേരെ അക്രമമായ പല ഉപയോഗിക്കാത്ത കുറം ചെയ്യബർത്തി മുന്നിട്ടുനിന്നു പ്രവർത്തിക്കാത്തവരുടെ പേരിൽ ഗവർമ്മേണ്ട് യാതൊന്നും പ്രവർത്തിക്കുന്നതല്ലെന്നു കല്പന പുറപ്പട്ടവിക്കുവാൻ ഈ ഗവർമ്മേണ്ട് അനുകൂലിക്കുന്നു. എന്നാൽ അങ്ങനെയുള്ളവർ മേലാൽ നല്പനടപ്പുകാരായിരിക്കാനും കുറിക്കാരെ അറിയും ചെയ്യുന്നതിലും അധിക്രമിച്ചുക്കാടുക്കുന്നതിലും ഗവർമ്മേണ്ടിനു പേണ്ടുന്ന തന്ത്രശക്താം ചെയ്യുകൊടുപ്പാനും പാലും സ്ഥരായിരിക്കുന്നതാണ്.’’

ഈ പ്രവ്യാപനം ഗവർമ്മേണ്ടിന്റെ വിശാലമന്നൂത്തേയ്ക്കു സാക്ഷ്യം വഹിക്കുകയോ വലുതായ യാതൊരു രക്ഷയും മാപ്പിളമാർക്കു നല്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ലെങ്കിലും പട്ടാളക്കാരിൽനിന്നും മറ്റും പല കഷ്ടതകളും അനുഭവിച്ചു ലഹരിയിൽ വിരക്തിവന്നിരുന്ന മാപ്പിളമാർക്കു താണ്ടാലികമായ രക്ഷ കിട്ടിയതിനാൽ അത് എതാണ്ടാരനുഗ്രഹമായിത്തന്നെ യാണ് പരിഞ്ഞമിച്ചത്. ഇതിനു ശേഷം ഡിസംബർ അവസാനത്തോടുകൂടി ലഹരി ബാധിച്ച താലുക്കുകളിലുള്ള എല്ലാ അംഗങ്ങളിലേയും മാപ്പിളമാർ കീഴാതുങ്ങാം. ഈ കീഴാതുങ്ങാം യാതൊക്കെന്നും ശിക്ഷയിൽ നിന്നൊഴിവായി എന്ന് ആരും തെററിഡിക്കേണ്ടും. അവരിൽ ചിലർ ജയിൽ ശിക്ഷയ്ക്കും മികവാരും പേര് പിഴയ്ക്കും പിന്നീടു പാതുമായി. പ്രവ്യാപനം എതുനിലയിലും വ്യാവ്യാമം ചെയ്യത്തക്ക രീതിയിലായിരുന്നുവല്ലോ പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ടിരുന്നത്.

ഇതുപ്രകാരമുള്ള കീഴാതുങ്ങലാരംഭിച്ചതോടുകൂടി യാണ് ലഹരത്തലവന്നാരുടെ ശക്തി ക്ഷയിച്ചുതുടങ്ങിയത്.

അവർക്കു നഗരങ്ങളിലും ഗ്രാമങ്ങളിലും സമ്പരിക്കാൻ വഴിയുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഹിന്ദുക്കരാ അവരുടെ വൈരികളായിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, അവർ ലഹളപ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നു തീരെ പിട്ടുമാറിയിരുന്നു. തങ്ങളുടെ ബന്ധുക്കളും സ്നേഹിതക്കാരും ആയ മാപ്പിളമാരുടെ വീടുകൾ കൊള്ളേണ്ട ചെയ്യുവാൻ അവർക്കു മനസ്സുണ്ടായിരുന്നില്ല. കൊള്ളേണ്ട ചെയ്യാൻ തന്നെ അധികമൊന്നും കിട്ടുവാനുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ലഹളക്കാരെ സഹായിക്കുന്നപക്ഷം അപ്പോൾ അനുഭവിച്ചിരുന്ന രക്ഷ തീരെ പോജ്യാക്കുമെന്ന ഭയത്താൽ മാപ്പിളമാർ ലഹളക്കാരെ സഹായിച്ചതുമില്ല. ഈ കാരണങ്ങളാലാണ് ലഹളക്കാരുടെ സംഘവലം കുറഞ്ഞതും അവർ ദുർഖ്യലഭായിത്തീർന്നതും. പട്ടിണിക്കാണ്ടും പട്ടാളക്കാരുടെ ഉപദ്രവം കൊണ്ടും പാടുപെട്ട ലഹളത്തലവക്കാരും ഈ കാരണങ്ങളാൽ തന്നെ മരിപ്പാനോ കീഴാതുങ്ങാനോ നിർബ്ബന്ധിതരായി. അങ്ങനെ പലരും മരിച്ചു. പലരും കീഴാതുങ്ങാം. അവരിൽ പ്രധാനികളായ ചിലരെപ്പറ്റി മുമ്പുതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ബാക്കിയുള്ളവരെപ്പറ്റിയാണ് ഈ പരിയാനുള്ളത്.

ചെയ്യുള്ളിരി കുണ്ഠതീക്കോയതങ്ങൾ

ഈവരിൽ എല്ലാംകൊണ്ടും പ്രധാനിയായിരുന്നു ചെയ്യുള്ളിരി കുണ്ഠതീക്കോയതങ്ങൾ. മല്ലിയാർക്കാട് മുതൽ തുമ്പുരും വരെയുള്ള പ്രദേശങ്ങളിലെല്ലാം അധികമാരായി വാണിരുന്നത് ഈ തങ്ങളും സീതിക്കോയതങ്ങളും കൂടിയായിരുന്നു. ഇതിൽ സീതിക്കോയ തങ്ങൾ ഡിസംബർ 20-ാം ദിവസമന്മനായ വിവരം മുമ്പു പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിനടുത്ത ദിവസം തന്നെയാണ് ചെയ്യുള്ളിരി തങ്ങളും കീഴാതുങ്ങിയത്. ഈങ്ങനെയുള്ള ലഹളത്തലവക്കാരെ പിടിച്ച കാര്യത്തിൽ ഓരോ പോലീസ്സുകാരനും അതിന്റെ മാനം തന്നിക്കു തന്നില്ലെ നേടണമെന്ന മോഹംകൊണ്ട് റിപ്പോർട്ടുകൾ ബഹുവിരുദ്ധങ്ങളായിട്ടാണ് കണ്ടുവന്നിട്ടുള്ളത്. ചെയ്യുള്ളിരി തങ്ങളെ ബന്ധനമന്മനാക്കിയത് ഈന്ത്തുകൂർ രാമനാമയ്യരാണെന്നും, അല്ല, ഡപ്പട്ടി സുപ്രധാനും ആമുഖാണെന്നും, ഈവർ രണ്ടുപേരുമല്ല, ഗുർക്കെ പട്ടാളമാണെന്നും. പത്രങ്ങളിൽ റിപ്പോർട്ടു ചെയ്തിരുന്നു. പക്ഷേ, അവസാനത്തെ റിപ്പോർട്ടിൽ മീ. ആമുഖവിന്റെ മുഖാന്തരമാണ് തങ്ങൾ ആയുധം വെച്ചതെന്നാണ് കാണുന്നത്. തങ്ങളെ പിടിക്കാൻ രാമനാമയ്യർ വളരെ ശ്രദ്ധാർത്ഥിയാണ്. ചെയ്യുള്ള വെക്കിലും ഡപ്പട്ടി സുപ്രധാനും ആമുഖവിനല്ലാതെ താൻ

കീഴടങ്ങുകയില്ലെന്നു തന്ത്രം ശംചുപറഞ്ഞുവരു. ആ വിവരം അറിഞ്ഞു ആമു മേലാറുൾ പള്ളിയിൽ ചെന്നു. അവിടെയായിരുന്നുവരു തന്ത്രം ഇരുന്നിരുന്നത്. ആമു വിനെ കണ്ണ ഉടനെ തന്ത്രം പള്ളിയിൽനിന്നിരഞ്ഞി അയാളുടെ അടുകലപ്പേജ്യു ചെന്നു. തന്ത്രം കറുത്ത നിറത്തിലുള്ള ഒരു നീളൻകുപ്പായം ധരിച്ചിരുന്നു. ഒരു സാൽവയും പുതച്ചിരുന്നു. മിസ്സർ ആമുവിന്റെ അടുത്തത്തിയപ്പോരാ തന്ത്രം, “തന്ത്രഭേദ കാണാൻ കുറെ ദിവസമായി കാത്തിരിക്കുന്നു. ബുദ്ധിമോശം കൊണ്ടു മററുള്ളവരുടെ വാക്കു കേട്ടു പല അബദ്ധങ്ങളും ചെയ്യു. ഇനിയെല്ലാം തന്ത്രം തന്ന സഹായിക്കണം” എന്നു പറഞ്ഞു. (ആമുവെ തന്ത്രം എന്നാണ് വിളിക്കുക) അതിനു ആമു ‘‘അഞ്ചെന്നയാകട്ട’’ എന്നു പറഞ്ഞു കാറിൽ കയററിക്കാണ്ടുപോയി.

ജനവരി 4-ാം തന്ത്രഭേദ മലപ്പുറത്തുവെച്ച് കോർട്ട് മാർഷൽ ചെയ്യുകയും ജനവരി 9-ാം വെടിവെച്ച് കൊല്പുകയും ചെയ്യു.

കുണ്ഠപരമാഡ്‌ഹാജിയുടെ പ്രധാനമന്ത്രിയും കുണ്ഠപരമാഡ്‌ഹാജിയുടെ വിജയദാക്കം കാരണഭൂതനുമായിരുന്നത് അത്തുട്ടി എന്നാരുവനായിരുന്നു. അവനെ ജനവരി 14-ാം സഖ്യ് ഇൻസ്പ്രക്ടർ ഏച്ചുമേനോൻ അറസ്റ്റ് ചെയ്യു.

വാരിയൻകുന്നൻറെ അനുജനും മാളുവിനെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയിയെന്നു പറയപ്പെടുന്നവനും ലഹളയിൽ വലിയ അക്രമങ്ങൾ നടത്തിയപന്നുമായ മൊയ്യീൻഹാജിയെയും കുണ്ഠപരമാഡാജിയുടെ വേരെ ചില അനുചരങ്ങാരേയും പാണ്ടിക്കാട് പോലീസ്സ് 1922 ജനവരി 2-ാം അറസ്റ്റ് ചെയ്യു.

പുക്കോട്ടുരിലെ ലഹളക്കാരിൽ മുന്പനും ഉംഗ്രംഡാട്ടിരി അംഗത്തിൽ കരിപ്പത്ത് ഇല്ലത്ത് താമസമുറപ്പിച്ച് പല കൊലകളും മതമാറിയെല്ലും നടത്തിച്ച ആളുമായ കാരാടൻ മൊയ്യീൻകുട്ടി ഹാജിയുടെ സംഘവും പട്ടാളവും തമിൽ മൊറയുരിൽവെച്ച് ജനവരി ആദ്യത്തിൽ ഏറ്റുമുട്ടി. മൊയ്യീൻകുട്ടിയുടെ സംഘത്തിലുള്ള പത്താന്പത്തുപേരെ പട്ടാളക്കാർ കൊന്നു. അതിനുശേഷം ശക്തിയെല്ലാം ക്ഷയിച്ചു, ആരും സഹായമില്ലാതെ ഒളിഞ്ഞു നടന്നിരുന്ന ഹാജിയാരെ ജനവരി ദക്കവിൽ മലപ്പുറം സ്റ്റേഷൻ പോലീസ്സ് പുക്കോട്ടുരിൽവെച്ച് പിടിച്ചു. അയാളേയും കോർട്ടുമാർഷൽ ചെയ്യു വെടിവെച്ചുകൊല്പുകയാണുണ്ടാ

യത്. കോഴിക്കോടു താലുക്കിലെ ലഹളതലവനായ അബുബകർ മുസലിയാരെയും കൊന്നാറു മുഹമ്മദ് കോയത്തനേയും ലഹള അവസാനിച്ചതിൽപ്പിനെ ഏതാനും മാസങ്ങൾക്കുശേഷം മാത്രമെ പിടി കിട്ടിയുള്ളൂ. മുസലിയാരെ ജുലായ് മാസത്തിലും തങ്ങളെ കുത്തുപറിപ്പുവെച്ച് ആഗസ്റ്റ് മാസത്തിലുമാണ് പിടിച്ചത്. ഇവരെ മാർഷൽ ലോ കോടതി വിചാരണ ചെയ്യുന്നതുകൊല്ലാൻ വിധിച്ചു.

അധികാരത്താരുടെ അഴിമതികൾ

കലാപകാലത്ത് പട്ടാളക്കാരും പോലീസുകാരും ചെയ്യുന്ന അഴിമതികൾ മുഴുവനും വിവരിക്കുകയെന്നത് തീരെ അസാധ്യമായിട്ടുള്ളതാണ്. മലബാറിലുണ്ടായ പോലെയുള്ള ഒരു വലിയ ലഹളയോത്യുക്കുന്നതിൽ ചില കട്ടുംകൈകൾ പ്രവൃത്തിക്കേണ്ടതായിവന്നേയ്ക്കാം. ചിലപ്പോൾ ഫല്ലാം നിരപരാധികരാക്കുന്ന ഉപദ്രവം തട്ടിയേയ്ക്കാം. അവസ്ഥ തതിൽ കവിഞ്ഞതായ ബലം അധികതയാർക്കും പ്രയോഗിക്കേണ്ടതായും വന്നേയ്ക്കാം. ന്യായാന്യായങ്ങൾക്കും മുഴുവനും അറിഞ്ഞതു പ്രവൃത്തിക്കുന്നതു വിഷമമായി തോന്തിയേയ്ക്കാം. അതിനാൽ അധികതയാരുടെയും പ്രത്യേകിച്ചു പോലീസുകാരുടെയും പ്രവർത്തികളെപ്പറ്റി കണ്ണും ചിമ്മി ആക്ഷേപ പിക്കുന്നതു ന്യായമായിരിക്കുകയില്ല. എക്കിലും ലഹളകാലത്തും അതിനുശേഷവും അധികതയാർ ജനങ്ങളോടു പെരുമാറിയിരുന്ന രീതി എത്രമാത്രം സാധുകരിക്കാവുന്നതാണെന്നും കലാപകാലത്തു നടന്ന സംഭവങ്ങളിൽ ചിലതു താഴെ വിവരിക്കുന്നതിൽനിന്നു വായനകാർ തന്നെ തീർച്ച സ്വീകരിച്ചു.

കലാപകാലത്ത് സകടം അനുഭവിച്ചിട്ടുള്ളവരിൽ വെച്ചു ഏറ്റവും വലിയ സകടകാർ ലഹളയുകുലമ ലൂത്ത മാപ്പിളമാരായിരുന്നു. അവർക്കും ബന്ധുക്കളായി ആരുംതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. മാപ്പിള ജാതിയിൽ പെട്ടവർന്ന ഏകസംഗതിയിൽ അവർ ഗവർമ്മേണ്ടിന്റെയും ഹിന്ദുകളുടെയും ദേഹങ്ങളിനും പാത്രമായിരുന്നു. പകൽ സമയത്ത് പട്ടാളവും രാത്രിസമയത്ത് ലഹളക്കാരും അവരുടെ വീടുകളെ ആക്രമിച്ചു. അവർ സദാസമയത്തും കാട്ടിലോ പൊന്തയിലോ ഒളിച്ചു മരണതു കാലം കഴിയേണ്ടതായി വന്നു. ലഹളക്കാരും പട്ടാളക്കാരും രണ്ടു കൂട്ടരും അവർക്കും അന്തക്കമാരായിത്തീർന്നു. ലഹളസ്ഥലങ്ങളുടെ പരിധി വിട്ടുപോവാൻ പാടില്ലെന്നുള്ള പട്ടാളനിയമത്തിന്നും

പ്പെട്ട് അവർക്കവിട തന്നെ കഷ്ണത സഹിച്ചു ജീവിക്കേണ്ടി വന്നു. കൊള്ളയിൽ മുതൽ പോയി. പുര ചുട്ടുനശിച്ച് ആഹാരത്തിനു വഴിയില്ലാതെയും സന്പാദ്യത്തിനു തരമീ ല്ലാതെയും അനൃതിക്കുകളിലേയ്ക്ക് ഓടിപ്പോകാൻ നിപുഞ്ഞിയില്ലാതെയും ഇവർ സുമാർ ഏഴട്ടുമാസം കഴിഞ്ഞുകൂടിയത് എങ്ങനെയെന്നു ദൈവത്തിനു മാത്രം അറിയാം. പട്ടാളക്കാരിൽനിന്നും പോലീസ്സുകാരിൽനിന്നും നേരിട ഉപദേശങ്ങളിൽ ഏററവും കാറിനമായിട്ടുള്ളത് ഇവർക്കായിരുന്നു. ലഹളയുള്ള സ്ഥലങ്ങളിലും ലഹളയില്ലാത്ത സ്ഥലങ്ങളിലും മാപ്പിളുമാർ ഈ ഉപദേശം അനുഭവിക്കേണ്ടതായി വനിക്കുണ്ട്. ഇങ്ങനെയുള്ള ഉപദേശങ്ങളുടെ ഫലമായി ലഹളയില്ലാതിരുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ അതിരേക്കരമായ വിധം ലഹളപൊട്ടിത്തറിച്ചു നാട്ടും. വ്യാപിച്ച ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ മുമ്പു വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പക്ഷേ, ഉപദേശങ്ങൾ എല്ലാം ഏറ്റും സഹിച്ചടങ്ങിയിരുന്ന സ്ഥലങ്ങളും ഇല്ലാതിരുന്നില്ല. അവയിൽ പ്രത്യേകം പ്രസ്താവയോഗ്യമായ സ്ഥലങ്ങളാണ് ഏറനാടു താലുക്കിലെ ചെറുകാവ്, ആന്തിയുർകുന്ന് എന്നീ പ്രദേശങ്ങൾ.

മാപ്പിളുമാരിൽ അകുമരാഹിത്യും നില്ക്കർഷയോടുകൂടി അനുജ്ഞിച്ചിരുന്ന ഫലരും ഈ പ്രദേശങ്ങളിലുണ്ടായിരുന്നു. വിലാഹത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആദ്യാലട്ടത്തിൽത്തന്നെ ഒരു വിലാഹത്ത് കമ്മിററി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന പുളിക്കൽ എന്ന സ്ഥലത്തിനു തൊട്ട് പ്രദേശങ്ങളായിരുന്നു ഈ സ്ഥലങ്ങൾ. ഈ സ്ഥലങ്ങളിൽ താമസിച്ചിരുന്ന ഹിന്ദുക്കരംക്കു മാപ്പിളുമാരിൽനിന്ന് ധാതൊരു ഉപദേശവും നേരിട്ടിരുന്നില്ല. അവിടെനിന്നു രണ്ടുമുന്നു നാഴിക അകലെയുള്ള മുതുവല്ലുർ അംഗത്വിൽ തലയുൾ മുള്ളിക്കു ഇല്ലത്തും മറ്റും. ലഹളക്കാരുടെ അകുമങ്ങളാരംഭിച്ചപ്പോൾ ചില ഹിന്ദുക്കരം ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽനിന്നും വിടുതാമസിച്ചിരുന്നകില്ല. ഈ അംഗങ്ങളിലേയ്ക്കു ലഹളക്കാർ വരികയാക്കു, ജനങ്ങളെ ഉപദേശിക്കുകയാക്കു ചെയ്തിരുന്നില്ല. എങ്കിലും ഈ പ്രദേശത്തുള്ള മാപ്പിളുമാർ പട്ടാളക്കാരിൽനിന്ന് കാറിനമായ ആഹാരം സഹിക്കേണ്ടതായിവന്നു. ലഹളയിൽ ഏർപ്പെട്ടില്ലായിരുന്നതുകൊണ്ടു അധികൃതനാരിൽനിന്നു ധാതൊരാപത്തും തങ്ങരാക്കു നേരിട്ടുവാൻ അവകാശമില്ലെന്ന ദേഹത്തോടുകൂടി വീടുവിട്ട് ഒളിക്കാതിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് ഈവിധം ആപത്തുകളുണ്ടുവെന്നും അവർക്കാഡിവന്നത്. പട്ടാളക്കാർക്കാവും നെല്ലും വിത്തും ദേമുണ്ടായിരുന്നില്ല. മാപ്പിളുമാരാണെങ്കാണിൽ എല്ലാം അവ

രുടെ ഭേദിയിൽ വധ്യക്കാർത്തനെ. ലഹള കഴിഞ്ഞശേഷം 1922 ഫൂറ്റിൽ, മെയ് മാസങ്ങളിൽ അഗതി സംരക്ഷണാർത്ഥം പ്രവൃത്തിസംഖ്യമായി ഈ അംഗങ്ങളിൽ എനിക്കു സഞ്ചരിക്കേണ്ടതായി വന്നു. ശ്രീമാൻ ശ്രീനിവാസശാസ്ത്രിയോടുകൂടി ഫോറോഡിസ്റ്റ് കീഴക്കൻ പ്രദേശങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചപ്പോൾ കണ്ണ കാഴ്തനേന്നയാണ് ഈവിടെ എനിക്കു കാണുവാനിടവന്നത്. ചുറുക്കം ചിലതൊഴിക്കെ അശീദേവന്നിരയാകാത്ത ഒരു ഗ്രഹവും ആ പ്രദേശത്തുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഈ കാര്യത്തിൽ അവർ ഹിന്ദുക്കളും മുസൽമാനരും തമ്മിൽ ധാതൊരു പക്ഷദേവവും കാണിച്ചിരുന്നില്ല. ഈവർ രണ്ടു കൂട്ടരും തമ്മിൽ തിരിച്ചറിയുവാൻ കഴിയാത്തതുകൊണ്ടുണ്ട് ഈ നിപ്പക്ഷമായി പട്ടാളക്കാർ പ്രവർത്തിപ്പാൻ കാരണമെന്നാണ് അവിടെ പറഞ്ഞുകേട്ടത്. അവിടത്തെ നിഖാസികൾ അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്ന വലിയ സകടം ഗ്രഹനാശമല്ലായിരുന്നു. നവംബർ 14-ാം ദാണത്രൈ അവിടെ പട്ടാളക്കാർ ദന്നാമതായി വന്നത്. അവർ വലിയപറിപ്പ് എന്ന സ്ഥലത്താണ് തന്പടിച്ചു പാർത്തിരുന്നത്. ചുറുമുള്ള സ്ഥലത്തെല്ലിൽ വീടുകൾ കൊള്ളിവെങ്കുകയും കല്ലറിൽ കാണുന്ന മാപ്പിളമാരെയല്ലാം വെടിവെങ്കുകയുമായിരുന്നു ഈവരുടെ തൊഴിൽ. ഇക്കുട്ടത്തിൽ അനേകം സുരികളേയും കൂട്ടികളേയും ഈവർ വെടിവെച്ചുകൊണ്ടിട്ടുണ്ട്. വഴിക്കുവെച്ച് പട്ടാളക്കാരെ കണ്ണ് ദയപ്പെട്ട് 25–30 സുരികളും കൂട്ടികളും ഒരു വീടിൽ സങ്കേതം പ്രാപിക്കുകയും പട്ടാളക്കാർ ആ വീടു വളഞ്ഞു അതിൽ കണ്ണ സുരികളേയും കൂട്ടികളേയും നിർദ്ദയമായി വെടിവെച്ചുകൊണ്ടുകയും ചെങ്കു. വളരെ ചെറുമകളേയും ഈ പ്രദേശത്തുവെച്ചു പട്ടാളക്കാർ വെടിവെച്ചുകൊണ്ടിട്ടുണ്ട്. അവിടെ നടന്ന ചില സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി ചെറുകാവുകാർന്ന് ഒരു മാപ്പിളകോൺഗ്രസ്സാപ്പീസിൽ കൊടുത്ത വാദങ്ങൾമാശിയുടെ എതാനും ഭാഗമാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്:

‘അപ്രദേശത്തുള്ള പുരക്കാപട്ടാളക്കാർ, (ഹിന്ദുക്കളും ദേഹവും മുസൽമാനരുടെയും) തീ വെച്ചതായി കേട്ടു. അക്കുട്ടത്തിൽ ലേഡപ്പുറത്ത് കുറുപ്പിസ്റ്റ് പുര തീ വെങ്കുകയും അവിടെ കാവൽ നിന്നിരുന്ന പതിനൊന്നു കണക്കിലും വെടിവെച്ചുകൊണ്ടുകയും ചെയ്തായി കേട്ടു. അതിനുശേഷം ആ ദിവസം തന്നെ എൻ്റെ പുരയുടെ വടക്കേതിലുള്ള എട്ടോപ്പത് കണക്കിലും വെടി വെങ്കുകയും അതിൽ രണ്ടാം, (ഒരു കണക്കനും ഒരു കണക്കിലും) ഏകീകെ ശേഷമെല്ലാവരും മരണപ്പട്ടകയും ചെയ്യു. അന്നു

തന്നെ അത്തിയോളി കുട്ടിയാലിയേയും മകനേയും വെടി വെച്ചു. പട്ടാളക്കാർ വന്ന സമയത്ത് അവനും മകനും അവിടെ വിരുന്നു വന്നിരുന്ന ഒരു മാപ്പിളയും അടുത്ത ഈ വഴിയിൽ ഒളിച്ചു. പട്ടാളക്കാർ വീട്ടിൽ കടന്നപ്പോൾ സുരീകൾ നിലവിളിക്കുന്നതുകേട്ട് മുന്നുപേരും തല പൊന്തിച്ചു നോക്കി. പട്ടാളക്കാർ അവരെ കണ്ണ് വെടി വെങ്ങുകയും മുന്നുപേരും മരണപ്പെടുകയും ചെയ്യു. പുതംപാടത്തു കരങ്ങാട് കുട്ടിയസ്തനേയും കെട്ടിയവ തേയും വെടി വെച്ചു. അവിടെ തന്നെ ഉണ്ടായിരുന്ന അൺ യോളി അവുലൻ എന്നവനെ വെടിവെച്ചുകിലും വെടി കൊള്ളാതെ പേടിച്ചു ബോധം കെട്ടു വീഴുകയും മരിച്ചു വെന്ന് വിചാരിച്ചു പട്ടാളക്കാർ പുരജ്ഞം തീ കൊളുത്തി പോവുകയും ചെയ്യു. കുറച്ചു കഴിഞ്ഞശേഷം ബോധമുണ്ടാവുകയും അങ്ങനെ രക്ഷപ്പെടുകയും ചെയ്യു. അവൻറെ ഒരു ഭാഗം മുഴുവൻ തീകൊണ്ട് വെന്തിരുന്നു. (ഈവനെ ഈ ചരിത്രകർത്താവ് കാണുകയും കോൺഗ്രസ്സ് ഫണ്ടിൽ നിന്നു ഇട്ടിട്ടിട്ടും സഹായങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടും). അവിടെനിന്നു കിഴക്കോട്ടു കടന്ന് രേംഗം കോൽക്കാരൻറെ പുരജ്ഞം തീ വെക്കുകയും അവിടെ കിടന്നിരുന്ന ഒരു മാപ്പിളയെ വെടിവെച്ചു കൊല്ലുകയും ചെയ്യു. കോൽക്കാരൻ സെങ്ക് എന്ന ഒരു മാപ്പിളയാണ്. അവൻ ഇപ്പോഴും ഉദ്യോഗത്തിൽ തന്നെയാണ്.

മേപ്പടി റോറിനുമെൻറിൽ പറഞ്ഞ അവുലൻ എന്ന തോട് നേരിട്ടു നൊന്ന് വാങ്ങിയ വാങ്ങംമൊഴിയാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്: “ഞാൻ ലഹരിജ്ഞാനും പോയിട്ടില്ല. ചെറുകാവ് അംഗത്തിൽ ആദ്യം പട്ടാളം വന്നതു തുലാം ഒരു വിലോ രൂശ്വരിക. ആദ്യത്തിലോ ആണ്. പട്ടാളം വരു ബോം ഞാൻ കുട്ടിയുണ്ടാകുടിയിലായിരുന്നു. ഞാനും കുട്ടിയുണ്ടും. അവൻറെ പെണ്ണുണ്ടായും അവിടെയുണ്ടായിരുന്നു. പറഞ്ഞിക്കുടെ പട്ടാളം വന്നു പുര വളഞ്ഞു. തന്നെ അകത്ത് കണ്ണി കുടിക്കയായിരുന്നു. പട്ടാളം വരുന്നുണ്ടെന്നിന്നും അവർ ഉപദ്രവിച്ചുകിലോ എന്നു യെപ്പട്ട് പുരത്തിന്തെ. അപ്പോഴേയും പട്ടാളം വീടു വളഞ്ഞിരുന്നു. അവർ തന്നെളെ വെടിവെച്ചു. ഒന്നും പറയാതെയാണ് വെടി വെച്ചത്. പട്ടാളം തന്നെളിൽനിന്നു പതിനേം്പുകോൽ വിട്ടിട്ടായിരുന്നു. തന്നെളുടെ കയ്യിൽ യാതൊരായും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. കുട്ടിയുണ്ട് വെടികൊണ്ടു മരിച്ചു. എൻറെ കയ്യിൻറെ പടത്തിൻറെ മുകളിൽകുടിപാളിയിട്ടാണ് ഉണ്ട് പോയത്. ആ വെടിയാണ് കുട്ടി

സ്വനു പററിയത്. ഞാൻ തല തിരിഞ്ഞു ഉമരപ്പടിയിൽ തലവെച്ചടിച്ചു വിണ്ണു. കുട്ടിസ്വന്നി കെട്ടിയ ഉമ പാഞ്ഞു പോയി. ഉമയെ പായുന്ന വഴിയ്ക്കു വെടി വെച്ചു. ഉമ മരിച്ചുപോയി. പട്ടാളക്കാർ പുരജ്ജു തീ വെച്ചു. അപ്പോൾ എനിക്കോർമ്മയില്ല. ഞാനവിടെ കിടക്കുന്ന പാടിലാണ് തീ വെച്ചത്. എൻ്റെ മേൽ തീ വീണു വെന്നു. വലത്തു ഭാഗവും പുറവും മുഴുവനും വെന്നു.

ഇപ്രകാരം പല അക്രമങ്ങളും പട്ടാളക്കാർ ആ പ്രദേശങ്ങൾ ഇത്തീരുത്തി. കുരക്കർമ്മങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിൽ നാട്ടുകാരായ പട്ടാളക്കാർ തന്നെയായിരുന്നു അഗ്രഗണ്യർ. സുപ്പിഡണ്ട് ടോട്ടൻഹാ. ഒരിക്കെ ശേഷമുള്ള യുറോപ്പൻ പട്ടാള ഉദ്യാഗസ്ഥക്കാർ കഠിനക്രിയകൾ ചെയ്യുന്നതിനെ എതാണ്ട് തന്ത്തിരുന്നുവെന്നുതന്നെ പറയാവുന്നതാണ്. പുരക്കൊടുരു. കൊന്നാറയും ഉണ്ടായ സംഭവങ്ങളെല്ലാം ടോട്ടൻഹാ മിൻ്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നന്നാവയായിരുന്നു. മുറിപ്പുട്ടവരെ അടക്കക്കെ കൊണ്ടുചെല്ലുന്നോരു, ‘‘ഞാൻ ഡോക്രാണോ’’ എന്നർത്ഥഗർഭമായ ചോദ്യം ചോദിച്ചിരുന്നു. മിസ്റ്റർ ടോട്ടൻഹാ. മലബാർ ലഹളയിലെ ജനറൽ ഡയർ തന്നെയായിരുന്നു. പക്ഷേ, യുറോപ്പനാരായ മറ്റു പട്ടാള ഉദ്യാഗസ്ഥക്കാർ മികവെരുംആതു ദേക്കരഹാരായിരുന്നില്ല എന്നാണ് അനേപഷണത്തിൽ നിന്നിണ്ടിട്ടുള്ളത്.

ചെറുകാവ്⁹ അംഗക്കാരനായ ഒരു മാപ്പിള തന്ന വാദും മൊഴിയിൽ ഇങ്ങനെ കാണുന്നു:

‘‘കുറച്ചു കഴിഞ്ഞെ രണ്ടു പട്ടാളവും ഒപ്പം മടങ്ങി പടി ഞാട്ടേജ്യതന്നെ വരുന്നതു കണ്ടു. വരുന്ന വഴിക്കുതന്നെ പീടികയ്ക്കു തീ കൊള്ളുത്തി. സൗക്രാന്തികൾ എല്ലാം അകത്താക്കി പുരജ്ജു തീ കൊള്ളുത്തി. സൗക്രാന്തും കുട്ടികളുമായി എക്ക ദേശം മുപ്പേതോളം പേരുണ്ടായിരുന്നു. അവരെ ആട്ടിഞ്ഞ ഇച്ചു¹⁰ അകത്താക്കിയതിനുശേഷമാണ് പുരജ്ജു തീ കൊള്ളുത്തിയത്. സാധാരം തെക്കുഭാഗത്തുകുട്ടിയാണ് വന്നത്. സാധാരം വന്ന ഉടനെ സൗക്രാന്തികൾ അകത്തുനിന്നു പിടിച്ചു പുറിത്താക്കി. തെക്കോട്ടകറി നിർത്തി. അപ്പോൾ ആരേയും വെടിവെച്ചില്ല.....

.....ഞാൻ ഇടവഴിയിൽ ഒരു കുഴിയിൽ ഒളിച്ചിരുന്നു. അവിനെനിന്നു വെടി പൊട്ടുന്നതു കേട്ടു. കുട്ടിനിലപിളിക്കുന്നതു കേട്ടു. കുറോ വെടികൾ പൊട്ടുന്നതു കേട്ടു. നാലു മൺഡിയായപ്പോരു ഞാൻ കുഴിയിൽനിന്നു കയറി. ചെന്നു നോക്കിയപ്പോരു സൗക്രാന്തികൾ കാണുവാനില്ല.

തിരിഞ്ഞേനാക്കിയപ്പോൾ കിഴക്കുഭാഗത്ത് വേലിയുടെ അടുക്കൽ കിടക്കുന്നതു കണ്ടു. അവർക്കൊന്നും പറിച്ചു ണ്ണായിരുന്നില്ല. ഇക്കാക്കയേയും കുട്ടിയേയും വെടിവെച്ചു കൊന്നിരിക്കുന്നുവെന്നു പററ ഉമ്മ പറഞ്ഞു. വേണാരാ സീനേയും ഒരു പെൺകുട്ടിയേയും വെടിവെച്ചു കൊന്ന തായി പറഞ്ഞു. താൻ കാരണവരെ പോയി നോക്കി. കാരണവരും കുട്ടിയും മരിച്ചുകിടക്കുന്നതു കണ്ടു. ”

ചെറുകാവ് അംഗക്കാരൻ കുറിക്കാടൻ അയയ്മത്‌എന്നാ തുടെ വാദംമൊഴിയാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്.
(19-2-1922):

“മുന്നു മാസം മുമ്പ് താൻ ചെറുകാവിൽനിന്ന് കരു പതിരുത്തിജ്ഞു ചുമടുമായി പോകയായിരുന്നു. എൻ്റെ പ്രസ്തുത അനുജന്മണായിരുന്നു. താൻ ചെറുകാട്ടു കുറുപ്പ് നാരുടെ പടികലേത്തി. അവിടെ അടുത്ത് അത്താണിയും പീടികയുമുണ്ടായിരുന്നു. ആ പീടികയിൽനിന്നു തിയ്യർ ഇംഗ്ലീഷ്. എക്കുദേശം നാലുതോളം ആളുകളുണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ കയ്യിൽ കത്തിയുണ്ടായിരുന്നു. അവർ വന്ന ഉടനെ എൻ്റെ കയ്യുപിടിച്ചു അടിജ്ഞുകയും പുരിത്തു കത്തിക്കൊണ്ടു കുത്തുകയും മുബം അടിച്ചു പൊട്ടിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്ന ആ സ്ഥിതിയിൽ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പോയി. പട്ടാളം ഫറുക്കാപ്പീസ്റ്റിൽ നിന്നിരുന്നു. അവരുടെ അടുത്ത് എന്നുകൊണ്ടേല്ലിച്ചു. എന്ന പിടിച്ച സമയത്തുതന്നെ എൻ്റെ അനുജനെ പിടിച്ചു കൈ കെട്ടി. പിന്നെ മെലേല്ലാം അടിച്ചു കത്തിക്കൊണ്ടു കുത്തി. ഈ സ്ഥിതിക്കുതന്നെ അവനേയും പിടിച്ചു പട്ടാളത്തിന്റെ അടുക്കെ കൊണ്ടുപോയി. പട്ടാളം എന്ന കിടത്തി ബുട്ട് സ്കൂൾക്കാണ്ടു ചവിട്ടി. സായ്‌വ് വന്നതിന്റെ ശേഷം പട്ടാളക്കാരെ ചീതു പറഞ്ഞു. എൻ്റെ അനുജന്റെ മുറി മരു നൃവൈച്ചു കെട്ടി. കട്ടിലിനേൽ പായയിട്ടു കിടത്തി. എന്ന പിടിച്ചുകൊണ്ടുവരുന്ന വഴിക്കുതന്നെ എൻ്റെ കണ്ണ് കുത്തി പൊട്ടിച്ചിരുന്നു. എൻ്റെ അനുജൻ അവിടെനിന്നു തന്നെ ചോര ചർദ്ദിച്ചു മരിച്ചു. അവനെ പുഴയിലോ ആക്കി. എന്ന കൊണ്ടുപോയി പുഴയിലിട്ടുന്നതാണ് നല്ലതെന്ന് ചില പട്ടാളക്കാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. മരിച്ചിട്ടു മതിയെന്നു പട്ടാളത്തിലെ സായ്‌വ് പറഞ്ഞു. അതു കൊണ്ട് ഒന്നും ഉണ്ടായില്ല. കമ്പനി പട്ടാളക്കാരാണ് ഇങ്ങനെ ചെയ്ത്. അന്ന് അത്തുറോളം ഗുർക്കാപട്ടാളം തെവക്കുന്നേരത്തെ വണ്ണിയ്ക്കു ഇംഗ്ലീഷിരുന്നു. അവർ എൻ്റെ

കയ്തിനും അരയ്ക്കു കീഴുപോട്ടും തോക്കിൻറെ പടക്കാണ്ട് കുത്തി. പിറേ ദിവസം കോഴിക്കോട്ടേയ്ക്കു കൊണ്ടുവന്നു. മുന്നുമാസം അപ്പത്തിയിൽ കിടന്നു. അഞ്ചു പ്രാവശ്യം വിചാരണയ്ക്കു ഹജുരിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുപോയി. വിളിച്ചു വിന്റുരിച്ചില്ല. മുന്നു മാസം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വിടുകയും ചെയ്തു. ”

മേൽ ഉദ്ദരിച്ച വാദമൊഴിയിൽ നിന്ന് ലഹളയി പ്രാത്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ പോലും പട്ടാളക്കാർ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന അക്രമങ്ങളുടെ സ്വഭാവം വായനക്കാർക്ക് ധരിപ്പാൻ കഴിയുന്നതാണ്. ലഹളയുണ്ടായ പ്രദേശങ്ങളിൽ നിരപരാ ധികളായവരും അല്പാത്തവരും അനുഭവിച്ച സങ്കടങ്ങൾ ഇതി ലെത്രയോ കവിഞ്ഞ നിലയിലാക്കാനേ തരമുള്ളു. സൗക്രാന്തികളും കുടികളും അനുഭവിച്ച സങ്കടങ്ങൾക്ക് കയ്യും കണക്കുമില്ല. പരിക്കോറ പല മാസീള സൗക്രാന്തികയും ലഹളയുടെ അവസാനകാലത്ത് കോഴിക്കോട്ടുവെച്ച് തങ്ങളാൽ ചിലർ തന്നെ കണ്ടിട്ടുണ്ട്.

മല്ലിനുർ അംഗക്കാരിയായ കുന്നത്ത് കതീഴു എന്നാരു മാസ്പിള്ളുരീ മി. കെ. പി. കേശവമേനോൻ കൊടുത്ത രൂപ വാദമൊഴിയുടെ ഏതാനും ഭാഗമാണ് താഴെ ചേർക്കുന്നത്:

“എൻറെ സാധാരണ താമസം മല്ലിനുരംഗത്തിലാണ്. താൻ ചിലപ്പോൾ കോഴിക്കോടു താലുക്ക് എളന്നീമുൻകിഴക്കെതാടിയിൽ എൻറെ ജേപ്പഷ്ടത്തിയുടെ വീട്ടിൽ വന്നു പാർക്കാറുണ്ട്. ജേപ്പഷ്ടത്തിയുടെ വീട്ടിൽ ജേപ്പഷ്ടത്തിയും മാസ്പിള്ളയും അഞ്ചു മകളുമുണ്ടായിരുന്നു. നവംബർ അവസാനത്തിലോരു ദിവസം എക്കദേശം മുന്നുമണിയോടെ കുറേ പട്ടാളക്കാർ തങ്ങളുടെ വീട്ടിൽ വന്നു. അവരുടെ വരവു കണ്ടപ്പോൾ എടുത്തിയും കുടികളും മാസ്പിള്ളയും ഭയ പെട്ടു ഓടിപ്പോയി. താൻ വീട്ടിൻറെ അകത്തു് അടുകളു യിൽ അരിവാർത്തിരിക്കുകയായിരുന്നു. രണ്ടു പട്ടാളക്കാർ അകത്തു് കടന്നുവന്നു. അവർ വെളുത്ത പട്ടാളക്കാരല്ല. അവർ തൊപ്പിയും കുപ്പായവും കാലുറിയും ബുട്ടംസും ഇടിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അവരുടെ കൈവശം തോക്കുണ്ടായിരുന്നു. ആ തോക്കിനേൽക്കു കുന്നവും ഉണ്ടായിരുന്നു. ‘‘ഇവിടുത്ത അണ്ണുങ്ങളുവിടെ’’ എന്നു ചോദിച്ചു. ‘‘ഇവിടെയെല്ല, എവിടെയോ പോയി’’ എന്നു താൻ പറഞ്ഞു. ഇതു പറഞ്ഞപ്പോൾ തോക്കിനേലുള്ള കുന്നുകൊണ്ട് എന്ന കുത്തി. താൻ ബോധം കെട്ടു മറിഞ്ഞു

വീണു. ഏകദേശം സന്യാസമയത്തു ബോധം തെളിഞ്ഞു. അപ്പോൾ എൻ്റെ മെലേല്ലാം മുറി കണ്ണു. നെന്തത്തു് രണ്ടു മുറി. എടത്തെ കയ്യിരേൽ മുന്നു്, വലത്തെത്തിൽ രണ്ടു്, ചന്തിയിൽ ഒന്നു്, പുറത്തു് ഒന്നു്. ഇങ്ങനെ ദേഹ തിരേൽ ദൈത്യതു മുറികളുണ്ടു്. ഏടത്തിയേയും മാപ്പിള യേയും അവരുടെ രണ്ടു മക്കളേയും വെടിവെച്ചുകൊന്നു്.”

സുരീകരം അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ടാവുന്ന മറ്റു സകടങ്ങൾ അവർണ്ണമാണു്. ലഹരിക്കാലത്തു് ഹിന്ദുക്കരം ലഹരിക്കാരിൽനിന്നും വേഖിച്ചതിനേക്കാരം അധികം പട്ടാളക്കാരിൽനിന്നു് മാപ്പിളസുരീകളും അനുഭവിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു പറഞ്ഞു അവസാനിപ്പിക്കുന്നു.

വാഗണം (ടാജഡി)

പട്ടാളക്കാരിൽനിന്നു് മറ്റും മാപ്പിളമാർ അനുഭവിച്ച സകടങ്ങളെല്ലാം ധിവരിക്കുന്നതു് അസാഖ്യമാണെങ്കിലും അക്കാലത്തു നടന്നതു് ലോകരെ പരക്കെ ക്ഷുഭിതരാക്കിയതു്. ഏററവും മുഗീയവുമായ ഒരു സംഭവം ഇവിടെ പ്രത്യേകമായി വിവരിക്കാതെ നിവൃത്തിയില്ല. അതാണു് കൂപ്പ് സിഖമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ള തീവണ്ടി ദുരന്തം. (Wagon Tragedy).

ലഹരയാരംഭിച്ചു് ഒരു മാസം കഴിയുന്നോഴ്യും മാർഷ്യൽ ലോ കോടതികരം അനവധി മാപ്പിളമാരെ ശിക്ഷിച്ചു. അതിനുശേഷം ആയിരക്കണക്കായിട്ടായിരുന്നു ശിക്ഷകളുണ്ടായിരുന്നതു്, ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടവർക്കു താമസിക്കുവാൻ മാത്രം. ജെയിലപുകരം മലബാറിലപുണ്ടായിരുന്നില്ല. കണ്ണൂർ ജെയിലിലെ സ്ഥലം മുഴുവൻ ഒടുങ്ങിയപ്പോൾ തടവുകാരെ പബ്ലാറി മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലേയ്യു കൊണ്ടുപോകുവാൻ തുടങ്ങി. അറസ്റ്റിനും ശേഷം റിമാണ്ടിൽ കീടക്കേണ്ടിവന്ന തടവുകാരുടെ സകടങ്ങൾ തന്നെയും അവർണ്ണ തേളായിരുന്നു. തിരുർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലെ പോലീസ്സ് സ്കൂളനോടു് സംബന്ധിച്ച ചെറിയ ജെയിൽ മുറികളിൽ അനവധി തടവുകാരെ നോച്ചാണു് ഇടു പെന്തിച്ചിരുന്നതു്. അവർക്കു് ഇരിക്കാനും കീടക്കാനും ഉള്ളാനും മലമുത്രവിസർജ്ജനം. ചെയ്യുവാനുമെല്ലാം കൂടി നാലടി സമചതുരം സ്ഥലം പോലും ലഭിച്ചിരുന്നില്ല. ശിക്ഷ കഴിത്തതിനും ശേഷം ജെയിലപുകളിലേയ്യു കൊണ്ടുപോകുവാൻ അധിക്രമാർ ചെയ്ത ഏർപ്പാടുകരം അവരുടെ നിർദ്ദയത്തെ പെടിപ്പെടുത്തി. കർണ്ണത്തു് ഹംപ്രിസ് (പട്ടാള

കമാണ്ടർ) മിസ്റ്റർ ഹിച്ചുകോക്ക്, മിസ്റ്റർ എവാൻസ് (സ്കൂൾ ഡിപ്പിഷൻ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ) ഇവരായിരുന്നു തട വുകാരെ തീവണ്ടി വഴിക്കു അയക്കുന്ന കാര്യം മേൽനോട്ടം ചെയ്തിരുന്നത്. അധികം തടവുകാരെ ഓൺപ്രൈവറ്റ് വണ്ടികൾ യജ്ഞസ്ഥാപനം അവരുടെ കൂടെ അധികം പോലീസ്സുകാരും പോകേണ്ടതാണ്. പോലീസ്സിനു പല ദിക്കിലും പല പ്രവൃത്തികളുമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ തടവുകാരോടൊപ്പം സാധാരണ അയയ്ക്കുന്നപോലെ അയപ്പാൻമാത്രം പോലീസ്സുകാരെ കിട്ടുവാൻ അധികൃതമാർക്കു സാധിക്കാതെ വന്നു. തടവുകാർ ജീവജന്മകളാണെന്നോ കുറിക്കാരാണെങ്കിൽ തന്നെ മനുഷ്യരുടെ നിലയിൽ പെരുമാറപ്പെടേണ്ടവരാണെന്നോ ഉള്ള ചിന്തകളാണും അധികൃതമാരെ ശല്യപ്പെട്ടു തിരിയിരുന്നില്ല. നേരെ മരിച്ച് അവരെ കഴിയുന്നതും സങ്കടപ്പെട്ടുതുന്നതും ഏറിവും രസമായിത്തന്നെ തോന്തിയിട്ടുണ്ടായിരിക്കണം. ഇത്തരം മനോഭാവത്തോടുകൂടി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന അധികാരിസ്ഥമന്നാർക്കു എസ്സുകോർട്ടിനുള്ള ആരംഭഞ്ചല്ലും പരിഹരിക്കാൻ ഒന്നാന്തരം ഒരു യുക്തി തോന്തി. വാതിലുകളും ജനലുകളുമുള്ള വണ്ടികളിൽ തടവുകാരെ കൊണ്ടുപോകുന്നതായാൽ അവർ ചാടിപ്പാകാതിരിപ്പാൻ അധികം ബന്ധോദ്ധുകൾ വേണ്ടിവരും. അതിനാൽ അങ്ങനെയുള്ള വണ്ടികൾ വേണ്ടെന്നും അവർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. തുറന്ന വണ്ടികളാണും ആദ്യകാലത്തും ഇതിനായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതും. പക്ഷേ, ഹിച്ചുകോക്ക് സംശയവും അതിനും വലുതായ ഒരു ദൃഷ്ടിം കണ്ടു. അദ്ദേഹം അനേപിഷ്ണകമ്മിററി മുന്പാകെ കൊടുത്ത തെളിവിൽ ഇങ്ങനെ കാണുന്നു:

“ലഹളയുടെ ആരംകോലത്തും തുറന്ന വണ്ടികളിൽ മാപ്പിളതടവുകാരെ ലഹളപ്രദേശങ്ങളിൽക്കൂടെ കൊണ്ടുപോകുന്നതും ശരിയല്ലെന്നു എനിക്കു തോന്തി. എന്നെന്നാൽ അവരെ മററുള്ളവർ കാണാനും രക്ഷപ്പെടുത്താനും ഇടയുണ്ട്. ഒരിക്കൽ കോഴിക്കോടുനിന്നും കല്ലുർക്കും തടവുകാരെ കൊണ്ടുപോകുന്നപോരം വണ്ടിയുടെ ജനലുകൾ അടയ്ക്കുവാൻ ശ്രാവം കല്ലുന്ന കൊടുത്തതും.”

കോഴിക്കോടുനിന്നും കല്ലുർക്കുള്ള യാത്ര ലഹളപ്രദേശത്തുകൂടിയല്ലായിരുന്നുവെക്കിലും അവിടങ്ങളിലും തുറന്ന വണ്ടികൾ ഉപയോഗിപ്പാൻ പാടില്ലെന്നു തന്നെയായിരുന്നു മിസ്റ്റർ ഹിച്ചുകോക്കിൻറെ നിജ്ഞർഷ. കനുകാലികളെക്കുറി കൊണ്ടുപോയിരുന്ന വണ്ടികളായിരുന്നുവെത്ര

ആദ്യം ഇതിനായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നത്. പക്ഷേ, താമസിയാതെ അതു മാറ്റി സാമാന്യങ്ങൾ കയറ്റുന്ന ശൃംഗാർ വാഗണാക്കി. ആദ്യകാലങ്ങളിൽ ഈ വാഗണുകളുടെ വാതിലുകൾ തുറന്ന് പുറത്തേയ്ക്കു ചാരി കയറുകൊണ്ട് കെട്ടിടായിരുന്നു കൊണ്ടുപോയിരുന്നത്. പക്ഷേ, മിസ്റ്റർ ഹിച്ച് കോക്കിൻറെ തെളിവിലും വേറെ ചിലർ കൊടുത്ത തെളിവുകളിലും സുചിപ്പിച്ചപ്രകാരം പുറമെയുള്ളവർ തടവുകാരെ കാണുന്നതും അവരുമായി സംസാരിക്കുന്നതും തടസ്സപ്പെടുത്തുവാനായി വാതിൽ പുട്ടി ബന്ധിച്ചാണ് പിന്നീട് കൊണ്ടുപോയിരുന്നത്. ഇടയ്ക്ക് ചില ദ്രോഷങ്ങൾ കളിൽ വാതിൽ തുറന്നുകൊടുത്ത് വായുവിനു പ്രവേശം നല്കിയിരുന്നുവതു. 122 അള്ളുകളോളം ഒരു വാഗണിൽ തന്നെ കുത്തികയറ്റിക്കൊണ്ടുപോകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട് എന്ന റിയുസ്പോൾ ഈ തടവുകാരെ മനുഷ്യരായി അഡിക്ക്രഹാർ കരുതിയിരുന്നതെയില്ല എന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. കെ. കേളപ്പൻനായർ, കെ. വി. ബാലകൃഷ്ണമനോൻ, കെ. വി. രാമൻമനോൻ ഇവരെ ലഹളക്കാലത്തു തടവുകാരായി പിടിച്ചപ്പോൾ ഇപ്രകാരമുള്ള ഒരു വണ്ണിയിലാണെന്തു അവരെ മററു തടവുകാരോടൊപ്പ് ക്ലീനുർക്കു കൊണ്ടുപോയിരുന്നത്. തിരുരിൽനിന്നു ആ വാഗണിൻറെ വാതിലടയ്ക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ, വാതിൽ തുറന്നുവെയ്ക്കുണ്ടെന്നും, വാതിലിൽ ഓരോ പോലീസ്സുകാരെ നിർത്തിയാൽ മതിയെന്നും കേളപ്പൻനായർ നിർദ്ദേശിച്ചതുപോലീസ്സ് സാർജൻറ് സ്പീകരിച്ചു. അതുകൊണ്ടാണ് തന്നും കൂടുക്കാരും ചാവാതെ ക്ലീനുരിലെത്തിച്ചേർന്നതെന്ന് കേളപ്പൻനായർ പറയുകയുണ്ടായിട്ടുണ്ട്.

രണ്ടായിരത്തണ്ടുരോളം തടവുകാരെ മുപ്പത്തിരണ്ടു പ്രാവശ്യമായി ഇങ്ങനെയുള്ള വാഗണുകളിൽ കൊണ്ടുപോയിട്ടുണ്ടായിരുന്നുവെന്നാണ് ഗവർമ്മേണ്ട് നിശ്ചയിച്ച അനേപാഷണക്കമ്മിററിയുടെ റിപ്പോർട്ടുകൊണ്ട് കാണുന്നത്.

പ്രസ്താവത്തിലെ കുപ്രസിദ്ധമായ തീവണ്ടി ദുരന്തമുണ്ടായത് നവംബർ ഇരുപതാം തിയ്യതിയായിരുന്നു. നൂറോളം തടവുകാരെ തിരുരിൽനിന്നു മേൽപ്പറഞ്ഞ വിധമുള്ള വണ്ണിയിൽ കയറ്റി. മിസ്റ്റർ ഹിച്ച് കോക്കിൻറെ മേൽനോട്ടത്തിലാണ് ഇവരെ വണ്ണിയിൽ കയറ്റിയത്. കയറ്റിയ ഉടനെ വാതിലെല്ലാം അടച്ചു പുട്ടി ഭ്രമാക്കി. അങ്ങനെ ഭ്രമാക്കിയവർക്കു പാറാവ് ആവശ്യമില്ലാതിരുന്നതിനാൽ സാർജൻറും കോൺസൈബിൾമാരും സുവെമായി

വേരു വണ്ണിയിലാണ് സഞ്ചരിച്ചിരുന്നത്. തിരുവിൽ നിന്നു കോയപ്പത്തുർ എത്തുന്നതു വരെ ഈ വണ്ണിയുടെ വാതിൽ തുറന്നുകൊടുക്കുകയോ അതിലുള്ളവരെ പൂരി വല്ല അനേപഷണം ചെയ്യുകയോ എന്നുംതന്നെ അവർ ചെയ്തിരുന്നില്ല. മനുഷ്യർക്ക് ശ്രസിപ്പാൻ വായു വേണ്ടെന്ന് സാക്ഷാൽ ഹിച്ചുകൊക്കു തന്നെ തീർച്ചപ്പെടുത്തിയിരിക്കേണ്ടു, അതു വേണമെന്നു വിചാരിപ്പാൻ സാർജൻറിനോ കോൺസ്ലൂബിരംമാർക്കോ എന്തായികാരമാണെള്ളത്? അതിനാൽ അങ്ങനെയുള്ള അനേപഷണങ്ങൾ അവർ ചെയ്യാത്തതിനാൽ അവരെ ഒരു പിയത്തില്ലു. കുറപ്പെടുത്തുവാനില്ല. മണ്ണവരി രാമയ്യർ മുതലായവർ അടങ്കിയ ഒരു കമ്മിററി കുറം. സാർജൻറി തലജ്ജാണ്ണങ്കു ആരോപിച്ചത്. ചെറുവണ്ണുർ വെച്ചു തടവുകാർ വെള്ള തിനാവ വശ്യപ്പെടുവെന്നും വെള്ളം കൊണ്ടുവന്നു കൊടുപ്പാൻ സമയമില്ലായ്യാൽ കൊടുത്തി ല്ലേന്നും ആ സാർജൻറു് തെളിവു് കൊടുത്തതായി കണ്ടു. അയാൾക്ക് അതുകൊണ്ടു ദയാപുഖി തോന്തിയതു് അഡിനന്തനിയം തന്നെ. എതായാലും നിർഭാഗ്യവാനാരായ ഈ തടവുകാർ ശ്രസിപ്പാൻ വായുവില്ലാതെയും കുടിപ്പാൻ വെള്ളമില്ലാതെയും കാട്ടിക്കുട്ടിയ മരണഗോഷ്ഠികരാ യേക്കരണങ്ങളായിരുന്നു. തമിൽ കടിച്ചും മാന്തിയും പലരുടെയും ദേഹത്തിൽ മുറിവുകളുണ്ടായിരുന്നു. ആ വക മുറിവുകരാ കടിച്ചുണ്ടായതല്ലേന്നും മാന്തലിൻറെ ചിഹ്നങ്ങളായിരുന്നുവെന്നുമാണ് ഉദ്ദോഗസ്ഥരാർ അഡിപ്രായപ്പെട്ടതു്.

ശ്രാസം മുട്ടിക്കൾ ഈ തടവുകാർ മരിച്ചതെന്നു വരുത്തിത്തീർക്കുവാൻ ചിലർ ശ്രമിച്ചു. പക്ഷേ, കോയപ്പത്തുർ മെഡിക്കൽ ഓഫീസ്സർ അതിനുവദിച്ചില്ല. മർക്കടക്കാരില്ലും. മുഷ്ടുകരക്കാരുണ്ടോ. തടവുകാർ മരിച്ചതു് ശ്രാസം മുട്ടിക്കാണെന്നും. അവരെ കൊണ്ടുപോയിരുന്ന വണ്ണി മനുഷ്യരെ കയറ്റിക്കൊണ്ടുപോകാൻ തക്കതല്ലായിരുന്നുവെന്നും. അയാൾ തെളിവു കൊടുത്തു. ആകെ നുറുപേരെ കയറ്റിക്കൊണ്ടുപോയതിൽ 64 പേരോളും. പോതനു ഒരു എത്തിയപ്പോഴേയ്ക്കുതന്നെ മരിച്ചു. എതാനും പേരു പുറത്തിറക്കിയതിനുശേഷവും മരിച്ചു.

ഈപ്രകാരം തടവുകാർ മരിച്ചുവെന്നറിഞ്ഞതു് പട്ടാളനിയമം നടപ്പിലാത്ത കോയപ്പത്തുർ വെച്ചായതുകൊണ്ടു് ഈ സാഡവും എല്ലാവരും അറിവാനിടയായി. അതിനെപ്പറ്റി നിയമസഭയിലും അസംഘിയിലും പ്രമാദമായ വാദപ്രതിവാദങ്ങൾ നടന്നു. അക്കാദ്ധത്തു് മലബാർ ജില്ലയുടെ ഭരണ

തലവവനും ഈ വക സംഭവങ്ങൾക്കു ഏതാണെന്ന് ഉത്തരവാദിയുമായ നാളു് സാധ്യവം അഡ്യൂക്ഷൻമായും ഗവർമ്മേണ്ടിന്റെ പ്രത്യേക വാസലപ്രതിനിന്ന് എന്നും പാത്രമായ കല്പടി മൊയ്യുട്ടി സാഹിബ് മുതലായവർ മെമ്പർമാരായും ഒന്നേപ ഷണകമ്മിറിയെ ഗവർമ്മേണ്ട് നിശ്ചയിച്ചു. ആ കമ്മിറിയിൽ ജനങ്ങൾക്കു വിശ്വാസമില്ലെന്നും മറ്റും നിയമസഭകാർ ആക്ഷേപം പറഞ്ഞുവെങ്കിലും ഗവർമ്മേണ്ട് അതുകൊണ്ടാണും കുല്പുണ്ടിയില്ല. ഒരുപിൽ ആ കമ്മിറികാർ ചില തെളിവുകളുമാടക്കുത്ത് അവർക്കു തോന്തിയ അഭിപ്രായങ്ങൾ ഗവർമ്മേണ്ടിലേയ്യെല്ലാം ചുരുക്കിയാണു.

ഈ മാതിരി വണ്ടി ആവശ്യപ്പെട്ടവരും വണ്ടികളിൽ തടവുകാരെ കയറി അയച്ചവരുമായ ഹിച്ചുകോക്കു് മുതലായവർ അപരാധികളില്ലെന്ന് കമ്മിറികാർ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. വാഗണം ഉണ്ടാക്കിയ തീവണ്ടിക്കന്പനികാരും അതേപ്പിച്ചുകൊടുത്ത ഭാഗിക്ക് ഇൻഡ്യക്കുരും, ധാതുയിൽ തടവുകാരുടെ സ്ഥിതിയെപ്പറി അനേപഷികാത്ത സാർ ജന്നറുമാണ് അപരാധികരാ എന്നായിരുന്നു അവർട്ടെ തീർപ്പ്.

മരിച്ചുപോയ തടവുകാരുടെ കുടുംബങ്ങൾക്കു മുന്നുറുറുപ്പിക വീതം സംഭാവന ലഭിച്ചു. ഈ അപകടത്തെ പുറി ജനങ്ങൾ ചെയ്ത ആക്ഷേപത്തിന്ന് അതുകൊണ്ടു ഫലമുണ്ടായെന്ന് ഇവിടെ പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളെട്ട്.

മാർഷ്യൽ നിയമപ്രകാരം നന്ന വിചാരണകളും ശിക്ഷകളും സ്വാവം കൂടു അല്ലോ വിവരിച്ച് ഈ അഡ്യൂക്ഷന്റെ അവസാനിപ്പിക്കാം.

മലബാർ കലാപം

കെ. മാധവൻനായർ

1921-ൽ ആണ് “മലബാർ കലാപം” നടന്നത്. അന്ന് അതിന്റെ ചരിത്രമെഴുത്യുക പ്രയാസമായിരുന്നു. വാർത്താ ശൈഖരണസാധ്യതയോ, ഗതാഗതസ്ഥകരുമോ ഇല്ലായിരുന്നു. എങ്കിലും ഗ്രന്ഥകാരനായ കെ. മാധവൻനായർ റംഗത്ത് ആദ്യത്തെ സമാധാനദുതനായി വർത്തിച്ചതുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം ജനങ്ങളുടെ വികാരവും സംഭവങ്ങളുടെ പോക്കും നേരിട്ടു മനസ്സിലാക്കി. അങ്ങനെ നിശ്ചക്ഷമായി രചിച്ച, വിശ്വാസ യോഗ്യമായ, വസ്തുനിഷ്ഠമായ ചരിത്രഗ്രന്ഥമാണ് “മലബാർ കലാപം.” “സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിന്റെ തുടക്കം മുതൽ ശ്രീ മാധവൻനായരുടെ ഭേദവിഭാഗം പരെ (1933) നിരന്തരം നന്നിച്ചു പ്രവർത്തിക്കാൻ അവസരം ലഭിച്ച എന്നിക്കും പരെ തന്റെ സത്യസന്ധ്യയും തൃത്യനിഷ്ഠയും ഏദയനെന്നർഹമായവും അദ്ദേഹം ഒരുപോലെ നേണ്ടിച്ചു, മുസ്ലീം ഒളിയും അനുഭവിച്ചു. ഹിന്ദുക്കളേയും മുസ്ലീം ദായാരാക്കും. അദ്ദേഹത്തോടുണ്ടായിരുന്ന നേണ്ടിപ്പാരങ്ങൾ നേരിട്ടുവെമായിരുന്ന കെ. കെളിപ്പൻ രേഖപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു.

അഭിഭാഷകനും രാഷ്ട്രീയനേതാവും സാമൂഹ്യപരിപ്പുർത്താവുമെല്ലാമായിരുന്ന മാധവൻനായർ കേരളത്തിലെ ദേശീയ സ്വാതന്ത്ര്യസമരചരിത്രത്തിലെ സമാരാധ്യനായ വീരനായകനാണ്. 1923-ൽ ‘മാതൃഭൂമി’ ആരംഭിച്ചപോൾ മാധവൻനായർ അതിന്റെ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറായിരുന്നു. സുക്ഷ്മദശ്വിലായ നിരീക്ഷകനും നിരൂപകനും മികച്ച ഗദ്യ ലേഖകനുമായിരുന്ന അദ്ദേഹം ഒരു കവിക്കൂടിയായിരുന്നു.

വില: 30.00

കരു മാതൃഭൂമി (പസിഡീക്രണം)